DISSERTATIONES

IN 9 10 27

IRENÆUM.

AUCTORE 3.26.15

HENRICO DODWELLO A. M.

Historices in Academia Oxoniensi

PRELECTORE CAMBDENIANO.

PHILIPPI SIDETE,

Hacenus ineditum,
De Catechistarum Alexandrinorum Successione,

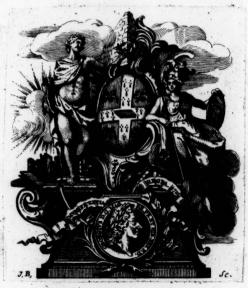
O X O N I Æ, E THEATRO SHELDONIANO, 1689. MUNIMUES

Imprimatur,

GILB. IRONSIDE

Jun. 26. 1689.

Vice-Cancel. Oxon.

531:97

ILLUSTRI ACADEMIÆ OXONIENSI,

Primævæ Christianitatis Cultrici ftudiofiffimæ;

PRESERTIM VERO,

VICE-CANCELLARIO,

PROCURATORIBUS,
GRADUATISQUE omnibus
in Venerabili Convocationis domo
Suffragium habentibus,

Has Meas

in IRENÆUM Patrem antiquissimum Dissertationes,

HENRICUS DODWELLUS illorum BF.
Prælector Historices Cambdenianus,

Do, Dico, Consecro.

VICE-CANCELLA.

Suffice and havenunce

TREME LANGE SAN THE SA

The state of the second second

Do. Fried Consumer

PRÆFATIO,

In qua conferuntur invicem Veterum Ecclesiarum Apostolorumque Prophetiæ & Miracula.

AMUS bic, Amice Lettor, nostras aliquot in Patrem antiquissimum Differtationes. Nec enim omnes, sed nec earum, quas decreveramus, præcipuas. Cum enim primum nos Operi huic admoveret Pater Optimus FELLUS, Episcopus nuper Oxoniensis; id erat in animo pracipue ut Hæreses omnium antiquissimas, easdemque obscurissimas, pro virili explicarem. Opus arduum, nec ab aliquo, (quod quidem sciam) pro dignitate tentatum. Et tamen ea etiam utilitate commendandum, que difficultatem, quanta quanta effet, abunde compensaret. Frustra enim laborarunt hactenus Theologi, qui illos sensus ex Irenxo elicuerunt, qui nibil faciant ad illam quam egit Irenæus causam, nihil adillos, quos ille refutandos suscepit, Hæreticos. Proinde Adverfarios eorumque caulam & dogmata habeat oportet 8b oculos, qui cupiat solide ex illo Argumentari. Interim creverunt Prolegomena in banc, quam vides, molem, quæ justo volumini sa-tis per se ipsa sufficiant. Quare alia, quæ de Hæresibus Primævis & Hæreticis dicenda habuimus,

buimus, quo nempe tempore ortus quisque fuerit Hareticus, quasque captarit dogmatum adeo monstrosorum occasiones, secuturis Dissertationibus reservamus, si & vires Deus, & tempora dederit, studiis literariis, & prasertim Ecclesiasticis, propitia.

Parem ne nos §.2. Ne tamen Te levi saltem aliqua Scriptis Apo. Præsatione insalutatum præterirem, stolicis, Pri-Austor erat Amicus quidam meus, cumævæque Ecclesæ Pa-jus Ego judicio multum tribuo. Ditribus sidem xeram secunda, quam habes, Disserastruxeritatione, ne quidem Apostolis aut mus?

summi ordinis Prophetis, fuisse ad nutum, aut pro arbitrio suo Divini Numinis afflatus, nec adeo omnia, quacunque dictis significarunt aut factis, ea pro Divinis Oraculis ba-Proinde proprias querendas effe fationes, cur his ipsis que habemus eorundem Scriptis Divina fide affentiendum sit, quod nempe Divinum habuerint, in his faltem Scriptis exarandis, quod non semper tamen aderat, auxilium; & qued Miracula ediderint Divinum illud Auxilium indicantia. Hac Nos in Primævis, feeundi præsertim Seculi, Ecclesiis, cum eadem viguisse probaverimus, suos nimirum illis adfuisse fummi Numinis afflatus : & sua quoque, omnique fide digna, Miracula: metuebat Amicus, ne parem Ecclesiarum illarum sidem atque Apostolorum astruere videremur, paremque adeo illarum Scriptis atque Apostolicis Auctoritatem.

Non emulos, §. 3. Sed vero, quod ad causam nofed Interpre-stram attinet, opus non est ut cum tes, Scriptorum Aposto-Apostolis Virisque Apostolicis alilicorum Pa-quam instituamus vel comparationem.

Cum

1

d

Cum Hæreticis bodiernis Schismati- tres afferuicisque nobis est negotium; nec cum mus, meliores illis iblis de Scriptorum Apostolicorum etiam quoad fide, fed fensu, omnis instituitur Dispu. Media Humatatio. Illud Adversariis neutiquam na, quam sint concedimus, vere suffragari illis Apo- prorum Apostolos: Id potius quarimus, cum ver- stolicorum ba Apostolorum diserta neutri in aliqui litenonnullis babeamus, quinam utique ratiffimi. rectius verborum faltem fententiam affequantur. Patres itaque hic obtendimus Apostolorum non Adversarios, sed duntaxat Interpretes. Proinde dicimus Interpretes Apostolorum magis idoneos habendos esse proximæ ab Apostolis memoria Patres quam Dallaos, quam Salmafios, quam Blondellos, quam alios quoscunque hodiernorum /eculorum etiam literatissimos. Id vero facile evicerimus vel è Mediis Scriptorum Apostolicorum intelligendorum Humanis. Magno nimirum labore colligunt Eruditi hodierni, qui fuerint illorum temporum mores, que dogmata, que loquendi Idiomata, que lingue Ebrææ aut Syriacæ aut Græcæ Phrases, quæ nisi omnia explorata habeantur, frustra illos in Scriptorum veterum Interpretatione ver ari necesse est. Atqui longe illa coævis, etiam Idiotis, ex ulu hominum communi, erant compertiora, quam sint e Libris bodieque superstitibus, doctis nostrorum Temporum etiam Eruditiffimis.

§. 4. Et tamen, fateor, prater Me- Non interest dia illa Humana, Divina quoque il- ut Patrum lorum Temporum Patribus adstruxi- Auctoritatem mus, & in illis quoque Mediis longe cum ipsis illos

t

f

p

9

71

p

24

c

a

p

f

1

S

ſ

t

a

7

a

I

N

illos in Scriptorum Apostolicorum Inmus Apostolis. terpretatione anteferendos ostendi-Rede nimirum & illud, si non cum ipsis conferantur Apostolis, sed cum hodiernis, quibuscunque demum illis, Scriptorum Apostolicorum Interpretibus. Media enim illa Extraordinaria Ordinariis quibusvis, que sola vendicare possunt Doctores hodierni, sola certe adhibent Novaturientium acutissimi Sociniani, nemo tamen sanus dubitat esse anteponenda. Tam vero longe absumus, tam abest causa nostra exigentia, ut juniores Apostolis Prophetas cum ipsis committamus Apostolis, ut ne quidem ipsorum Apostolorum intersit ut supponamus, quod faciunt Adversarii, secundi tertiive Sæculi aliquam, cum Apostolis, vel esse potuisse discordiam. Scripta duntaxat Apostolorum habemus monumenta, non dicta certe aut consuetudines, que fidem faciant è memoria tam longinqua certam. Non alia agnoscunt nostri, in hac ipsa causa, Adversarii. Sed vero Scripta illa secundi tertiique Saculi Testimoniis niti jam oftendimus. Sic quidem illa, ut si illa Testimonia seponamus, nulla deinde supersit solida ratio cur Scripta illa tribuamus Apostolis. Hoc vero si in dubium vocemus, dubia etiam erit Scriptorum omnis, qua pro Apostolicis habentur, Auctoritas. Sie fidem nullam illa obtinebunt Scripta, nec sidem adeo ullam Apostolorum Traditiones, (que nisisfcriptæ nulla prorsus fide digna sunt) si Sæculi Secundi Tertiique Patribus & Ecclesiis fidem derogemus. At fidem Patres illi & Ecclesiæ nullam mereri possunt, si veris Apostolorum ipsorum Testimoniis oppugnentur.

tur. Ita Testimonia Apostolorum labefactari necesse est, si sequentium Seculorum Testimonia Testimoniis Apostolorum contraria supponamus. Ita nostra nihil interest, ut Testimonia hac Apostolorum, sequentium que Seculorum, invicem conferamus.

6. 5. Sed res tamen ipla fortaffe Nec pares epostulare videbitur, ut parem utrobi- rant cum que fidem afferamus, Apostolorum Propheta, nec nimirum ip forum proximarumque A- pares invicem postolis Ecclesiarum. Eadem scilicet Apostoli. utrobique assignate à nobis rationes cur & Apostolis assentiendum sit, & illis etiam assentiendum Ecclesiis; nec enim locum habere posse fidei assensusque imparitatem in paribus fidei rationibus. Age itaque videamus idne verum sit, pares utrobique à nobis assignari sidei Dixi, fateor, utrobique locum habere Spiritum Propheticum. Quis vero est qui nesciat in eodem Spiritus Prophetici dono varios tamen esse invicemque discrepantissimos Prophetiæ gradus? Agnoscunt Judæi in Veteris etiam Testamenti Prophetis alium alio in Prophetiæ dono celsiorem, Danielem certe plerique infimum. Nec tamen ullum agno/cunt Prophetiæ gradum, qui sit cum gradu Mosaico conferendus. Inde factum ut alii quique juniores Pro-phetæ etiam occidendi fuerint, siquid alienum docuissent à Prophetiis Mosaicis, etiam Signis Prophetiam confirmantibus. Erant itaque & Prophetiæ alia alis certiores, & Miracula etiam alia aliis certiora Miraculis. Idem & in Novi quoque Testamenti tam Prophetiis quam Miraculis locum babuisse certissimum est. Legi-

mus

A

ni

m

de

po

pa ic

lo

aj

ai

A

Ve

gi

ip

ne

ip

A

pr

Vi

2

2

do

no

Q di

ti

fil

P

P

P

fil

mus cum Prophetis etiam Prophetarum Judices, certiores utique proculdubio illos quam fuerint Prophetæ ab illis judicandi. Sed vero Prophetis plebeiis omnibus Apostolos veluti superioris ordinis afflatu praditos anteferunt Sacri Novi Instrumenti Codices. Posuit Deus (inquit S. Paulus) in Ecclesia primum Apostolos, secundo Prophetas, 1 Cor. XII. 28. Superædificati super fundamentum Apostolorum & Prophetarum, Eph. II. 20. Et ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, IV. 11. Quod aliis generationibus non est agnitum filis hominum, ficut nunc revelatum est fanctis Apostolis ejus & Prophetis in Spiritu, III. 5. Exulta super eam coelum, & fancti Apostoli & Prophetæ, Apoc. XVIII. 20. Sie enim supereminebat gradum Propheticum gradus Apostolicus, ut dostrinam suam pro vulgarium Prophetarum norma habeat S. Paulus: Si quis (inquit) videtur Propheta esse aut Spiritualis, cognoscat quæ scribo vobis, quia Domini sunt mandata, 1 Cor. XIV. 37. Sed nec inter Apostolos ipsos omnes erant in hoc ipso Prophetiæ dono pares. De hoc certe Prophetiæ Apostolicæ dono egit Apostolus, cum de suo disputaret Apostolatu. Id enim agitabant ejus in hac causa Adversarii, ut ne parem ejus cum Hierosolymitanorum Apostolorum Auctoritate Auctoritatem agnoscerent. Sua itaque se non ab hominibus accepisse dicit, aut didicisse, sed per Revelationem Jesu Christi, Gal. I. 12. Cum de Revelatione loquitur, ecquis est quin Prophetiam intelligi videat? Eandem itaque intellexerit oportet cum se parem reliquis fuisse contendit

Apostolis, par sibi nempe fuisse Prophetiæ donum ac reliquis fuerit Apostolis. Supponit nimirum vulgarium Prophetarum donum ne quidem suffecisse ad titulum Apostoli, ut etiam supponebant ejus in hac causa Adversarii. Itaque paritatem (uam inde colligit, quod cum Hiero-Tolymitanis Apostolis versatus, nihil tamen illos dicat sibi contulisse, Gal. II. 6. nihil nimirum apud illos invenerit à Deo revelatum quod fibi antea revelatum non fuisset. Sic ille nimirum Apostolatum, Apostolatusque paritatem è Revelationis paritate colligit. Cum tamen ex egregio illo doni Prophetici gradu Apostolatum ipsum colligit, sic nihilominus Argumentatur, ut ne quidem in illo gradu invicem pares fuiffe ipsos innuat Apostolos. Alios itaque memorat Apostolos alis etiam Apostolis in hoc dono præstantiores. Alios scilicet TES Songras qui videbantur esse aliquid, Gal. II. 6. qui viderentur columnæ esse, v. g. Apostolos magnos, 2 Cor. XI. 5. qui essent supra modum Apostoli, 2 Cor. XII. 11. Ex eo itaque quod Prophetiæ donum habuerint Secundi Seculi Patres, omnino non sequitur ipsis etiam fuisse pares Apostolis. Quin potius ex eo quod nulli fuerint inter Secundi Seculi Patres Apostoli, id plane seguitur potiorem fuisse primi Seculi atque Apostolici fidem.

s. 6. Dixi præterea, præter Pro- Nec paria phetiam, sua etiam suisse primævis Apostolorum Secundi Tertiique Seculi Patribus, signis signa Prophetiæ Signa, quibus nimirum Propheta- Prophetiis ipsis sides astrueretur, & à sisting signis supposititis que Enthusiastis veri interim b 2 genui-

genuinique Prophetæ internoscerentur. Sed ne quidem inde sequetur cum Signis Apostolorum conferenda esse illa proximorum Apostolis Seculorum Signa Prophetica. Erant enim etiam in Signis alia tamen aliis certiora. Id modo verum fuisse evicimus in Signis ipsius Mosis sequentiumque in Lege Mosaica Prophetarum. Gradum certe Mosaicum Prophetis superiorem astruunt verba Domini disertissima Num. XII. 6,7. Et quidem in Signis imparitatem illam fuisse verba alia ostendunt Deut. XXXIV. 10. 11,12. Et non surrexit ultra Propheta in Israel ficut Moyles, quem nosset Dominus facie ad faciem, in omnibus SIGNIS atque Portentis quæ misit per eum ut faceret in terra Ægypti Pharaoni, & omnibus servis ejus universæque terræ illius, & cunctam manum robustam, magnaque MIRABILIA quæ fecit Moyles coram universo Israel. Sic & in Novo quoque Testamento Miracula alia aliis majora aßeruntur. Ita legimus Signa magna S. Matth. XXIV. 24. S. Luc. XXI. 11. Act. VI. 8. Apoc. XIII. 13. plane talia que respondeant notioni Prophetæ etiam magni S. Luc. VII. 16. Imo Signa & virtutes etiam maximas Act. VIII.13. Et majus his videbis, inquit Nathanieli Dominus S. Joan. I. 50. Et, majora horum faciet. Ut itaque Prophetis sua erant inferioris gradus Signa Prophetica; sic etiam Apostolis sua, & quidem superiora illa, nimirum Apostolica. Hac Signa Apostolatus sui appeilat S. Paulus 2 Cor. XII. 12. Cum itaque defecerint proximis illis Seculis Apostoli, & Signa etiam Apostolatus defeciffe verisimile est; inferioresque adeo, hoc

hoc ipfo Signorum nomine, fuisse primævas illas,

de quibus agimus, Ecclefias.

6. 7. Fateor equidem in Miraculis Ut possint potentiam elucere infinitam, quam aliæ aliis Froaliam alia majorem esse posse erunt racula quofortasse qui non adeo facile intelli- que alia aliis gent. Scholæ barbaræ scrinia non esse certiora. fum hoc in loco compilaturus. Id unum dico, fi de eo agatur Infinito, quod sui generis fines omnes complectatur, sic Infinitum aliud alio majus esse non posse. Sin vero Infinitum Negative intelligamus, pro eo quod certum nullum habeat definitumque finem, sic nihil pugnare quominus aliud Indefinitum alio majus effe poffit. Certe potentia Dei infinita supremæ omnium creatura potentiam infinities superat, ut fint proinde in illo etiam excessu gradus tamen imaginarii etiam infiniti. Sed opus non est ut ad illas confugiamus subtilitates, ut Prophetiam afferamus aliam alia majorem, & Miracula aliis etiam alia majora. Id procul omni dubio certum ese concedent Adversarii, in potentia saltem finita creataque nibil obstare quo minus varii fint gradus. Et vero quanquam in Miraculis potentiam Infinitam femper elucere concedamus, non tamen concedendum existimamus semper id quod in Miraculis fit a Potentia procedere Infinita, à qua nimirum fiat. Angelos ministros adhibet Deus, ut in ordinario Mundi Regimine, sic etiam sape in Miraculis. Tunc tamen illa Angelorum opera pro Miraculis habemus, cum prater Ordinarias eduntur ufitatasque Mundi gubernandı Regulas. Qua itaque Regulas ab infinita tam Sapientia quam Potentia

Potentia præscriptas transgrediuntur, in eo dicimus Infinitam Potentiam apparere, non quidem operantem, sed (quod ad nostram causam abunde sufficit, ut Dei manum in his operibus agnoscamus) jubentem (altem, aut certe permittentem. Opera vero ipsa qua à finita Angelorum potentia fiunt, eo majora effe aut minora possunt, qua Angelus ipse seu potentior est sive impotentior. Non itaque Miracula omnia d Potentia proficiscuntur Infinita. men ut proficiscerentur, certi nibilominus nulli sunt nobisque cogniti termini, quibus ea invicem distinguamus que à Potentia finita produci possunt, quaque Potentiam exigant, à qua producantur, Infinitam. Supremæ creaturarum potentiæ adeo nullæ fere nobis innotescunt ut ea Potentiam Infinitam postulare suspicemur qua tamen d Creaturis eduntur, sed nobis penitus incognitis. Hic itaque quoties Argumenta desunt, id tamen facimus quod necesse est, ut veritatem eruamus certissimis quibusque verisimillimisque conjecturis. Sic itaque vaticinium ejus facilius, etiam ante eventum, pro Prophetia habemus, qui multa alia ediderit Prophetici Spiritus experimenta eventu comprobata, quam illius qui aliam nullam antea ediderit Prophetiam. Et quo quisque plura jam antea dederit in præteritis Prophetiis experimenta, eo faciliorem inveniet in futuris quoque vaticiniis fidem. Sic & in Miraculis, quo illa majorem exigunt Potentiam in causis à quibus producenda sunt, eo propius ad Potentiam accedunt Infinitam. Ita quo quidque difficilius est, eo firmius procedit Argumentum, non alium utique quam Deum esse

n

17

esse ejus Auctorem. Quo vero facilius, eo verisimilius, à Creatura esse posse, adeoque incertius, an Deo Auctori tribuendum sit. Nihil itaque pugnat quo minus ea esse possit tam in Prophetiis, quam etiam in Miraculis, imparitas.

§. 8. Sed Miracula etiam in Pri- Ut fuerint mævis illis Ecclesiis paria Apostoli- paria in Pricis (inquis) agnovimus, etiam do-meva Ecclefia num Linguarum, etiam gratiam Sa- lieis Miracunationum, etiam mortuorum resusci- la, deerat tatationem. Fuerint illa fortasse in in iisdem Mi-Ecclesia catibusque Ecclesiasticis. raculis Apo-Qui autem gradum illum Miraculo- Holicus. rum Apostolicum attigerit, ut nulli erant coævi Irenæo Apostoli, sie verisimile est neminem fuisse gradu Miraculorum Apostolico privatum. Senior Irenæo Papias, quem ipse aexagor appellat, mirabilem (inquit 'Eusebius) narrationem à Philippi filiabus accepit, vexps avaçacou κα αυτον γεγονέναι. Male Valefius hæc de ipfius Papiæ temporibus intellexit, que erant potius de Philippi virginum parentis temporibus intelligenda. Cur enim de rebus atate fua gestis Virgines illas testes advocaret Papias, Traditionum veterum diligentissimus explorator? Philippi itaque temporibus assignanda erit mortui resuscitatio. Sic item, ni fallor, ut ipsi etiam fuerit Philippo tribuenda. Mortuorum enim resuscitationem pro mirabili narratione habere vix potuit qui ipso Irenzo senior fuit, & tamen postremis Trajani temporibus paulo junior, quibus Miracula illa revixisse quasi postliminio balibi observavimus. Id tamen mirari

potuit Papias, etiam potiori ratione potuit Eufebius, fi, que precibus fidelium conjunctis Deus, atate Papia, concedere solebat, ea privatorum precibus superiori Seculo concessa didicisset. Habet & aliud exemplum ex earundem Virginum Traditione idem Papias, Justi nimirum Barsabæ, Matthiæ, pro Judæ traditoris Apostolatu amuli, qui cum lethale poculum ebibiffet, nullum tamen inde, Dei adjutus gratia; accepit incommodum. Hoc quidem pollicitus fuerat post Resurrectionem Dominus S. Marc. XVI. 18. Sed adeo raro illorum quoque temporum exemplo, ut ne unum quidem Actuum Apostolicorum suppeditet Historia, nullum certe in sui temporis Miraculis noster memoret Irenæus. Habere itaque potuit atas Irenzi paria Apostolicis Miracula, & tamen aliis carere qua propria fuerint Apostolorum. Habere potuit & paria & omnia in Ecclesia, sic tamen ut privatus nullus fuerit que gradu Miraculorum praditus fuerit Apo-Scripta autem que habemus illorum temporum omnia, non tamen Ecclesiis, sed privatis duntaxat tribuuntur hominibus, quos nullos diximus cum Apostolis, in boc etiam ipso Miraculorum dono fuisse conferendos. Sic Scripta nulla habebimus que Scripta N. T. Canonica poterunt amulari.

I

0

à

E

f

(

E

C

a

C

7

7

/

1

t

8

9

Nec tamen ullum sequitur incommodum, si softro Irenæo Ecclesia gradus Miranes illas assertamus Eccles prenda esse Primævæ illius Ecclessæ de side Decreta, quo essent suscipienda si

ab uno aliquo, quantumvis insigni, traderentur Apostolo. Ut enim Signa Prophetarum fidem ipsis conciliant Prophetiis; sie ubi Signa paria supponuntur, impares utique esse non poterunt, que Signis illis Austoritatem suam sidemque debent, Prophetiæ. Nec sane video incommodum aliquod, aut periculum, si parem adhibeamus Ecclesiæ Primævæ sidem, quam etiam singulis adhibituri fueramus Apostolis. Ipso certe etiam Apostolorum avo, ut erant Dona Apostolorum, uti vidimus, imparia; sic potiorem fidem merebatur quod a præcipuis tradebatur, quam quod à minorum gentium, etiam Apostolis; potiorem rursus quod à Collegio Apostolico universo, aut etiam à pluribus, quam quod traderetur à fingulis. Didicerunt enim invicem Apostoli ex mutuis Revelationibus ea, quæ fingulis non fuissent revelata. E Revelatione S. Petro facta in causa Cornelii, didicerunt reliqui Apostoli omnes quod antea nesciverant, non utique pro profanis habendos, siqui fortasse fuissent etiam e Gentibus fideles, nec opus illis fuisse Circumcisione ut lustrarentur atque expiarentur. Didicerunt rursus è SS. Paulo & Barnaba, reliqui omnes cum S. Petro Apostoli Hierosolymitani, non modo recte admitti potuisse ad Peculii Privilegia sine Circumcisione Fideles è Gentibus, sed ultro etiam recte esse ad fidem solicitandos. Hoc illi didicerunt non tam è Revelatione. facta Act. XIII. 2, 3, 4. quam è secutis Revela-tionem illam Expeditionemque Signis & Prodigiis Act. XV. 4.12. Gravissima erant, maximique etiam in fide momenti, illa Revelationes. In levioribus sape contigit ut Apostoli ab inferioribusque

rioribusque plebeiisque Prophetis instituerentur. Sic didicit ex Agabo S. Paulus, Prophetisque aliis fingularum, qua iter erat, Ecclesiarum, quas fuerat Hierosolymis passurus persecutiones. Et quidem Corporis Mystici Oeconomiam ita Deum disposuisse observavit ipse S. Paulus, ut ignobiliora ejusdem membra essent nobilioribus tamen necessaria, hoc nempe ipso Donorum Spiritualium commercio. Multo itaque certius erat Ecclesiæ Apostolicæ Testimonium, quam fingulorum etiam Apostolorum. Singulos enim complettebatur Universitas. jræter fingulorum Auctoritatem complectebatur & alia, que ettem ipsa ad fidem faciendam maxime conducerent. Complettebatur enim Ecclesia Apostolica etiam primarios Apostolos. Complettebatur & Collegii Apostolici illam, fingulis certe paucioribulve potiorem. Comple-Elebatur etiam Prophetarum omnium Fideliumque tam Revelationes quam etiam Miracula, per que ipsos etiam sepe Deus instituebat Apostolos. Complettebatur denique Unitatem illam concordiamque Spiritus Prophetici que sola tanti habebatur, ut privatorum Prophetiis conciliaret derogaretve fidem. Quare cum tantum fingulis Apostolis eminuerit Ecclesia Apostolica; Quidni dicamus & proximam quoque Ecclesiam Auctoritate etiam illi fuisse proximam, & fingulis adeo Apostolis saltem parem? Non equidem habebant illi Collegium aliqued Apostolorum, que nomine fateer Ecclesia Apostolica fuisse inferiores. Habebant tamen omnes simul sumpti Dona illa & Mira-

C

li

fo

bo

A

di

qu

me

rur

unu

Scr

Ecc

Inft

a I Cor. XII. 24, 25.

cula que nemo unus habuit Apostolus.

6. 10. Libri autem Novi Testa- Nec sane menti, quos pro Canonicis habemus, alia nituntur non alia fere quam fingulorum Apo- pieraque N. stolorum Auctoritate nituntur. Sic T quam fin-Evangelia SS. Matthæi & Joannis, gu'o"um Apoque ipsis tribuuntur Apostolis. & alia illa conscripta quidem à Discipulis SS. Marco & Luca, Apostolorum autem quorum illi fuerant Discipuli, SS. Petri nimirum & Pauli nomine, Ecclesia commendata. Sic & eorundem Apostolorum Epistola, & SSS. Jacobi, Judæ & Joannis. Frustra enim Jacobum Hierofolymorum Episcopum alium ab Apostolo Jacobo Alphao faciunt Constitutiones hodierna, qua Apostolorum nomen ementiuntur. Nisi forte dicamus priora saltem Evangelia, & alios quoque Novi Instrumenti Codices, præter suorum, à quibus exarata fuissent, Apostolorum Auctoritatem, S. Joannis etiam, qui recentissimus omnium vixit, testimonio fuisse comprobata. Sictamen Collegii Apostolici testimonium pro Scriptis nullum prorsus habemus, nedum Ecclesiæ Apostolicæ.

6. II. Net vero ullum sequitur in- Fieri non pocommodum, si parem eandemque Prituit ut pumævæ hujus, quæ Miraculis storuit, gnarint inviEcclesiæ, Librorumque Canonico- Primævæ
rum Autoritatem agnoscamus. Id Traditiones
unum poterat fortasse metui (siquid arque Apostofortasse dissonum commissa invicem
Scripturæ & Primævæ illæ, de quibus loquimur,
Ecclesæ docere viderentur) ne forte Scriptis Novi
Instrumenti Canonicis propterea sides esset dec 2 trahenda.

trahenda. Sed duo obstant quo minus possimus de hoc periculo metuere. Imprimis fieri non po-test ut in Fide dissenserint à Scripturis, quas agnoscimus, Canonicis, Primava illa Ecclesia. Ipsis enim auctoribus factum ut sidem apud posteros invenerint ip (a illa Scriptura. Illas a oftendimus Ecclesias hunc, quem habemus, Canonem (ub Sæculi demum Secundi initium collegisse. Illa Scripta Apostolorum genuina à nothis supposititiisque multis, que ferebantur, distinxere. Illa in Synaxibus legenda, in omne deinceps avum, & ne alia quavis Apostolorum nomen ementientia legerentur, pracepere. Illa & finceram in his Libris Apostolorum doctrinam agnovere, nec aliam effe docendi normam quam ipfam illam, quam è Libris bisce colligebant, Apostolorum fidem. Hinc (ua etiam Traditione recepta confirmabant. Hinc etiam suspecta, nuperque in lucem prodeuntia Hæreticorum figmenta redarguebant, nec alio provocant in omnibus quacunque orirentur de fide Controversis. Conscios certe nullius discordiæ vel ipsa illa manifestissime evincit provocatio. Sed potuit, (inquietu) etiam nescientibus, etiam minime consciis error tamen irrepere, qui irrepit sane imponitque hodiernis Scripturarum cultoribus frequentibus. Potuit, fateor, ni certiora Scripturis intelligendis subsidia ætas ipsa qua vixere suppeditasset, quam suppetunt hodiernis Scripturarum interpretibus. Potuit (ane, si humanis duntaxat & Mediis & Ingeniis, que sola adhibent hodierni, Scripturas fuissent interpretati. Non potuit autem, fi, quod contendimus, Deum

habuerint ipsum, sandtumque Spiritum, & quidem modo Extraordinario, Scripturarum Interpretem. Potest fateor utroque modo explicari Revelatio, tam scilicet humano ingenio, quam nova etiam ejusdem Spiritus Revelatione. Potuitque Daniel in primæ Revelationis sensu eruendo, ingenium (quod habuit præstantissimum) adhibere, priusquam aliam illam novamque Revelationem impetrasset prioris interpretem. Nemo tamen est qui dubitat, vel infimum veræ Prophetiæ gradum humanis effe ratiociniis, vel subtilissimis, anteferendum. Nec itaque dubium sit oportet cui potius fides adhibenda sit, in sensu Scripturarum eruendo, traditisne à Deo Ecclesia Primævæ dogmatibus, an recentioribus Socinianorum, utcunque sane acutæ videantur, Argutiis.

Sed vero aliena à Scripturis in Nec pugna Ecclesiæ Primævæ dogmatibus de- aliqua appiprehendere videntur Adversarii. Sunt similitado, si etiam in Scripturis, que doctorum de Primevoingenia exercent, evarno Oaveias. Ideo- rum Patrum Scriptis judine Scripturæ illæ invicem commit- carur candide.

tenda? Ideone etiam inferiori Prophetiæ gradui, siquid pugnare videatur, sides detrahenda erit? Longe meliora suadent nostri, etiam in hac causa, Adversarii. Modestiam suadent, reprimendamque ingeniorum humanorum arrogantiam, ne credantur ea, que videntur nibilominus, invicem pugnare. Longe nimirum effe proclivius ut se sua fallant ratiocinia, quam ut secum pugnet, etiam in infimi gradus Revelationibus, Spiritus vere Divinus. Reste nimirum illi, & summa etiam cum ratio-

fit

il

m

ti

in

ſŧ

in

11

r

ne, si & illa cautio adhibeatur, ut certiores nimirum suppetant rationes, cur & Prophetiæ. que pugnare videntur, habende fint ; & errore omni liberanda fint etiam infimi generis Prophetiæ, quam sint illæ quæ pugnam illam Prophetiarum afruant. Nec illam nos recusamus nostri etiam Ratiocinii normam. Probent nimirum, & vere illas Primævæ Ecclesiæ fuisse, quas eidem tribuunt, sententias; & vere etiam invicem pugnare. Tum demum experiantur utra Argumenta certiora sint, num nimirum illa, quibus ipsi pugnam illam veteris Ecclesiæ cum Scripturis astruxerint? an illa potius quibus nos Ecclesiæ Primævæ testimonium plusquam humanum asseruimus? Hanc certe normam si adhibeant, non ita multa pugnantia reperient, quam maligno in veteres animo praviisque prajudiciis occupati crediderant. vero constabit infirmiores illas, quas plerunque proferunt, ratiunculas ne quidem effe audiendas.

6. 13. Sed ut aliena nulla aut con-Ne quidem alia, necab traria dog matibus Apostolicis dog ma-Apoftolis tradita, dogma. ta obtrudere potuerint Primævæ illæ ta, docuerunt, Ecclesiæ; Cur tamen (inquietis) alia feu etiam docere potue- Saltem obtrudere non poterunt quæ runt, Prime- nulla uspiam memorentur in Scriptis væ Ecclesia. vere Apostolicis? Novæ enim illæ recentioresque Apostolicis Prophetia, & nova quoque Prophetiarum Signa, Miracula, poterant & nova dogmata Apostolis ignota in lucem edere, fidemque facere, pro Dei esse Revelationibus agnoscenda. Poterant sane si Deo ita vilum effet. Non poterant autem si vera illa Suppo-

supponantur, que exdem ille docent atque profitentur Ecclesia. Negant ille novas effe, post Apostolos, de Fide, Revelationes expectandas. Negant sibi novas innotuisse, qua non in Scriptis illis continerentur, que hodie Canonica agnoscimus, Apostolicis. Ab his ipsis Scriptis Negative Argumentantur, quacunque nullo eorum Testimonio comprobentur, quam facile afferuntur, tam etiam facile negari posse. Hoc ipsum in Hæreticis, Ecclesiæ sua coava nomine, noster reprehendit Irenæus, quod cum boc ipsum invicem contenderint, junior quisque Hæreticus, ut Præceptore suo possit videri sapientior, nulla tamen illa vicissim fuerit apud Catholicos ambitio: sed unum potius idemque dicerent sentirentque omnes, tam sui nimirum quam superioris avi Catholici; eandem servarent fidei ab Apostolis traditæ Regulam, sic illi nimirum illibatam, ut nec plura diceret qui potens, nec vicever/a pauciora qui effet in sermone rudis. Nec sane Revelationes Ecclesia Primava, quas quidem memini, post Apostolos, ullas legimus, quæ propriæ ditionis limites egressæ fuerint, nedum ullas quæ universæ communes fuerint. Montanum certe hoc ipso nomine reprehendunt, quod Spiritus pratextu nonnulla universa Ecclesia praceperit, Jejunia nimirum, Fugam in Persecutione, Monogamiam, Agenda tamen illa potius quam Credenda. Constat certe sub Apostolis prædicta esse quædam à Prophetis, quæ Ecclesiam fectarint universam. Sie famem Orbis Romani universi sub Claudio pradixit Aga-Sic tribulationem venturam Hermas Prophetiis ad exteras etiam Ecclesias à Cle-

mente dirigendis. Multis autem opus erat ad rem eandem confirmandam in Secundo Tertioque Saculo Prophetiis. Sic fugam in Persecutione contra Montanum, uno eodemque tempore Cypriano, Dionyfio Alexandrino, Gregorio Thaumaturgo pracepit Deus, pracipui nimirum, qua agebant, nominis Episcopis, cum unus nullus esset, cui Ecclesiæ Romanæ orbis universæ obsequium deberent. Quod si ne quidem agenda praceperint illorum temporum Prophetiæ, ab aliis utique (quam quibus oriundæ erant) Ecclesiis, non est proinde quod miremur Credenda nulla Ecclesiæ Universæ fuisse revelata. Sic itaque metus plane nullus est rerum in Fide novandarum per Ecclesia Primava Prophetias, cum nec aliena ulla, nec faltem alia a Fide majorum Apostolica tradiderint; utcunque pares proximorum ab Apostolis Sæculorum Prophetias atque Apostolicas agnosceremus.

Ut parem agno ceremus Primævæ Ecclesiæ atque Apo ftolorum fidem, utque contraria Amævæ illæ Ecclesiæ docuissent; illa Argumen. tatio est qua Apostolor um ligimus è Scripturis,

§. 14. Fac tamen fuerint illa, qua finguntur, in Fide discordia. Ne quidem ita sequetur, contrariis Primavæ Ecslesiæ Revelationibus Canonicorum Codicum fidem ullatenus effe laboraturam. Sunto enim pares, papostolis Pri- riterque certa, Primævæ Ecclesia, atque Apostolica, Revelationes. pari tamen credendi ratione Fidei certior tamen locus erit impari, si paria desint Argumenta, quibus diversa Propositiones probentur, pari eademque ratiodogmata col- ne credenda. Nulli sunt omnino in Divina Veracitate gradus, quibus quam sit alia Deus ipse credi possit in una Propolitione

sitione quam in alia veracior. Et illa qua Ectamen certiora sunt qua verbis ipsis clesia coava dogmata col-Scripturarum definiuntur expressis, ligimus è Scriquam fint illa que è verbis sacris in- ptis Patrum. feruntur, prafertim si aut Sequela remotæ fuerint, aut parum ipsa quoque certæ. Imo multa parum certa quotidie è Sripturis eruimus, non quasi incertum effet quod Deus dixiffet, essetne verum; aut quasi illud incertum esset, num ea Deus dixerit quacunque in Scripturis reperiuntur; Sed quod illud potius incertum effet, num ea vere in Scripturis reperirentur, numque ea Deus revera dixisset. Sic itaque ut pares effent alioqui Primævæ Ecclesiæ Apostolorumque Revelationes ; nulla tamen suppetunt nobis tam certa Argumenta, quibus probemus que Primævæ Deus Ecclesiæ revelaverit, quam fint illa quibus probare possumus qua Deus revelaverit Apostolis. Nempe Apostolorum ipsorum Scripta sunt, que pro Canonicis agnoscimus. Ecclesiæ Scripta nulla babemus publica, sed fingularium duntaxat, privatorumque, his nempe, que tradamus, Seculis, hominum. Sic probatio que fint Ecclesiæ dogmata infirmior sit necesse est, quam illa qua evincitur que fuerint dogmata Apostolorum. Firmius nimirum è Scripturis Apostolorum dogmata colligimus, quam è Scriptis Patrum que fuerint Ecclesiæ Patribus coævæ. Itaque ut cætera pares effent cum Apostolis Primævæ illa Ecclefiæ, hoc ipso certe firmior est Argumentatio illa à Scripturis quam à Primava Ecclesia Patribus.

In causis Fidei folis nostra Primævæ
Ecclesæ Auctoritatem
commendat
Argumentatio, quæ tamen in aliis
à Fide causis
non est facile
spernenda.

§. 15. Cum vero Audoritatem Primævæ Ecclesiæ plusquam humanam agnoscimus, non tamen eam, præterquam in id genus Causis, quæ Fidem spectant, asserimus. Eruditionem Patribus, aut sagacitatem in Sequelis colligendis, potiorem nullam asserimus, quam coævis alies eorundem temporum Scriptoribus. Sed nec potiorem illis antiquis in universum,

quam junioribus nostris. Quin bonas literas studiosius excultas à nuperis nostris Ecclesia Reformatoribus libenter agnoscimus; nec in Philosophia modo, sed in Antiquitate, in ipsis etiam Linguis illorum temporum vernaculis. Sed & pressiorem nostris & solidiorem Argumentandi methodum agnoscimus quam sit alia illa laxior & Sophistica, & declamatoria, que, non apud Patres duntaxat, fed & alios eorundem temporum Scriptores, erat receptissima. Itaque exceptis illis que ad Fidem pertinent, aut qua ad propriorum temporum Historiam: in alis facile ferimus dissentientes judicantesque de corum ratiociniis juniores. Sed vero in coævis Scriptis multa intelligunt coxvi etiam Idiotx, que lateant remotiorum Saculorum, etiam Eruditiffimos. Usum nimirum Sermonis vernaculi; &, siqui essent Regionum seu temporum, Idiotismos; & Scriptorum occasionem, dogmata nimirum Adversariorum atque Argumenta, qua quidem refellunt, nec tamen explicant veluti omnibus nota, coevi Scriptores. Hec scire poterant, & quidem longe certius, etiam ineruditi coævi, quam multa demum lectione veterum,

1

v

2

fe

71

d

te

70

T

rum, qua supersunt, monumentorum, & multa etiam judicii subacti exercitatione instructi, qui remotiores vixerint ab Originibus, viri etiam Eruditissimi. Itaque in rebus Historicis, & in ellis etiam que pracognitis rebus Historicis, aliam nullam habent, ut certo cognoscantur, Sequelæ difficultatem, plus certe valet Sæculi præsentis usus quam remoti quantavis Eruditio. Et quidem sape locum habent, etiam in dogmatum explicatione Historici illi Idiotifmi, & captatæ etiam ex Adver (ariorum dogmatibus aut Argumentis occasiones, etiam ubi Historicorum subsidiorum usum nullum suspicantur juniorum acutissimi. Et quo propius Patres ipsorum Apostolorum Seculum attigerint, eo plura illis ex usu vitæ quotidiano comperta fuisse necesse erat, & pauciora adeo de superioris Seculi sermone, Idiotismis, moribus, rebusque gestis, è Libris haurienda, quos tamen Libros plures habebant & longe explorationes quam viri bodierni literatissimi. Adeo nimirum difficile est ut etiam propinquorum usum exaquare possit bodierna seu industria, seu etiam Eruditio. Ut proinde, ubi etiam è coævis convinci possunt monumentis, locum tamen habeat, etiam in Eruditissimis nostri Seculi Argumentatoribus, justa quadam suspicio, nequid forte lateat ad Textus intelligentiam necessarium quod fuerit tamen coævis, etiam Idiotis, exploratissimum. Sic itaque intelligimus, etiam doctifimis Scripturarum Interpretibus, siqua tamen aliter ac Veteres intellexerint, esse adhuc rationem cur modeste, & summa veterum reverentia, fit utique à receptis corum Interpretationibus dißentiendum. 5.16. Sic

5. 16. Sic illis nimirum deferendum Etiam Ratiocinia illorum esse in Scripturarum Interpretatiotemporum ne censemus, ut ne quidem ratiocinia minus (evera plus tamen . alioqui minus folida, que tamen valent ad fuerint in more Saculi, plane negli-Censum Scrigenda sint. De Novi nimirum Tepturarum indagandum, stamenti interpretatione prasertim quam junio. intelligi volumus. Hac enim sane rum alia illa scripta in illius Saculi, quo scripta magis ad ratiocinandi funt, usum à Spiritu S. dictata esse, non est quod dubitemus. Res enim modata. à coævis agendas, & officia jam pra-

3

S

1

t

t

u

T

Ci

r

d

n

 $\frac{n}{q}$

standa, monuerunt illa Revelationes. Consentaneum itaque est ut rede ab illis voluerit intelligi Sp. Sanctus, cum essent alioqui illis inutilia prorsus futura illa monita que perperam intelligerentur. Ut autem Sp. Sancti sententiam assequerentur, id erat præterea necessarium ut qua præsciverat Spiritus, adhibita ea, quam adhibere oportebat, diligentia, adhibitis etiam mediis que habebantur optima, illaturos, ea etiam vere senserit. Alioqui, si alia ipse intelligi voluisset, alia illos nosset adbibitis medis, qua optima credebantur, illaturos, nec tamen cautionem aliquam de medio aliquo solidiori investigando interposuisset; vix esset sane quin defecisset in necessariis, quin in errorem illos videretur induxisse. Quare cum Mystice illa, minusque alioqui severæ, in Scriptis facris enarrandis, pro more Saculi, obtinerent Argumentationes, sic quidem illa, ut qua maxime facerent ad mentem Dei Mysteriorum Sacrorumque prasidis; nec cautionem aliquam interposuerit Deus, de alse mere suo quam qui aliorum fuisse creditus

ereditus est Deorum, quam qui & suus fuisset in Veteri Testamento, pro receptis Judæorum qui primis Christianismi temporibus vixerunt, Interpretationibus; proinde consentaneum erat & N. quoque Testamenti Revelationes ita fuisse intelligendas. Erat quidem in hoc Mystico Argumentandi genere alia tamen Argumentatio alia folidior, nec dubium est quin pro peritissimorum sententia optima processerit Argumentatio. Genus tamen boc, Argumentandi universum, utcunque minus alioqui severum, in bis tamen causis, folidum sit oportet, & ad Spiritus Sancti mentem accommodatissimum. Et cum Veteris quoque Testamenti Scripturas in corum gratiam scriptas testetur Apostolus, qui Sæculo vixerint Apostolico; proinde & in earum Interpretatione locum habeant oportet Mystica illa ratiocinia. Nec tamen Mysticas hodiernorum Scriptorum Interpretationes juvabit illa Observatio. Nec enim in illorum gratiam primario Scripturas dictavit Spiritus Sanctus, nec artem Mystica Interpretationis eandem, que primorum erat Christianorum, observant nuperi Enthusiastæ Scriptorum veterum morumque imperitissimi.

Dissertationes.

Diff. I. Qua fide dignus in Apostolica ditionum memoria conservanda & coævi Irenæo Secundi Secul quoad Media cognoscendi tradi dinaria.	Irenaus,
Diss. II. Qua fide dignus Irenæus, a morum Seculorum Patres, quo cognoscendi Traditiones Extra	ad Media
Diff. III. Quo tempore natus, quo tuus fuerit Irenaus.	item <i>mer-</i> p. 219.
Diff. IV. De Operis adversus Hære atque tempore.	fes confilio, p. 286.
Diff. V. De Latino Interprete, ejus a pitumque partitione.	p. 390.
Diff. VI. De aliis Irenai Scriptis.	P. 413.
Appendix.	p. 488.

7 F ...

DISSERTATIO PRIMA

Qua fide dignus in Apostolicarum Traditionum memoria conservanda Irenæus, & coævi Irenæo Secundi Seculi Patres, quoad Media cognoscendi traditiones Ordinaria.

Patribus ab Atate ipfa laus. S. I. Irenaus Apostolicorum Temporum §. II. Vidit audivitque illos qui ipsos vidisent audivissent que Apostolos: Policarpum; Papiam, quem S. Joannis Apostoli Auditorem credidit Irenæus. 6. III. S. Joannem Apostolum cum Joanne Presbytero confudiße videtur Irenæus, alique Seculi Secundi Patres. §. IV. Unde ea confusio contigerit. Joannes ille Presbyter forte S. Marcus. S. V. Alios vidit audivitque Irenæus qui tpfos Domini Discipulos, aliosque (præter S. Joannem) vidisent audivissentque Apostolos. §. VI. Presbyteri, apud Irenæum, non Officii, sed Ætatis, ratione appellati. §. VII. Inde etiam Apostoli Presbyteri appellantur. S. VIII. Eusebii newn dadoxn. 9. IX. De ætate autor ar explicatur Chronicon Alexandrinum. §. X. Sub Trajano manifestam discessionem professi primi Christianorum Hæretici à Iudæorum Hareticis oriundi. §. XI. statim ab obitu Apostolorum, & convorum Apo-Stolis Discipulorum aver av. 5. XII. non ante Annum Trajani penultimum. Nondum certe superstite S. Paulo. Nondum quo tempore scripste Epistolam S. Judas S. XIII. Ætas illius Epi**ftolæ**

stolæ eruitur. §. XIV Nondum quo tempore scripsit S. Joannes. S. XV. De coavis Hæreticis ita scribunt Auctores Apostolici, quasi dogmata eorum nondum haberent explorata, nec fecisent illi à Judzorum Hæreticis discessionem. Nondum discesserant Anno CIII. cum persequeretur Plinius. §. XVI. De illis apertissime loquitur Ignatius, ita tamen ut una innuat nondum illos, cum scriberet ille, manifestam discessionem professos. §. XVII. De recentiori Hæreticorum ortu, astipulantur Hegefippo Celfus, Irenæus. §. XVIII. & Clemens Alexandrinus, cujus locus difficillimus brevi Explicatione illustratur. §. XIX. Sub Trajano Supererant nonnulli Primævæ Traditionis Testes fide dignissimi, Simeon Cleopæ, Judæ >2000, S. Joannes Apostolus. §. XX. S. Joannes Presbyter, Ariftion, S. Philippi filia prophetissæ. §. XXI. Alii Apostoli, Philippus Evangelista testis side dignus. §. XXII. Male tamen illum cum Apostolo eundem credidit Policrates. §. XXIII. Phillippum Apostolum recenti sub Trajano memoria vixise probabile est. Matthæum, Thomam, Lebbæum. Aliorum etiam Apostolorum memoria sub Trajano confervata. §. XXIV. Primi Successores Eufebio 'Aυππων Discipuli. §. XXV. Prima fuccessio ut Temporis nota quousque extendenda. 6. XXVI. Hadriani tempora Primæ Successioni forte accensita, propter novum alium sub Hadriano ortum Hæreticorum. §. XXVII. Hujus occasione collecta sub Apostolorum Virorumque Apostolicorum nomine disaxaj. Apostolorum illa recentior Hadriano. §. XXVIII. Διδαχαί illa genuinis Auctorum Fragmentis interpolari solita. Clementis Romani Ep. Secunda ad Corinthios

rinthios forte Maxn. S. XXIX. Stichometria Nicephori Patriarcha explicata emendataque §. XXX. Barnabæ διδαχή. §. XXXI. Alia fortasse Irenæi Διδαχή Apostolica, unde illi nomen Apostolici. §. XXXII. Vt 'Aυρπ ω nullum ibse viderit Irenaus, satis tamen recenti corum vixit memoria ad corum Traditiones conservandas. §. XXXIII. In rebus gestis tradendis fides Veterum Historica omni prorsus Exceptione major est. S. XXXIV. Hujusmodi Traditione nititur Novi Testamenti Canon. §. XXXV. Alia ratio solida nulla est cur Canoni asentiamur præter Traditionem. S. XXXVI. Nec firmior illa Traditio, qua Canonem accepimus, quam fint ille nostri Irenzi. aven av testimonio nituntur Scripta etiam Canonica. §. XXXVII. & quidem pari ab Apostolis intervallo quo Traditiones Irenæi. §. XXXVIII. Codex quatuor Evangelistarum nondum constitutus ante Trajanum. §. XXXIX. XL. Epistolæ Paulinæ notæ receptæque ante Trajanum. Epistola ad Ebræos, septem Catholicæ & Apocalypsis, in Canonem recepta iis dem Testimoniis, quibus & illas debemus, quas dixi, Traditiones. §. XLI. Rara extant Christianorum gesta à Nerone usque ad Trajanum. §. XLII. Eadem nititur Veterum Historica fide & alia Questio de Apostolico Ecclesia Regimine. S. XLIII. Aliter sentiendum de illis Facti Traditionibus, quibus immista sunt Tradentium ratiocinia, qualis illa est Irenzi nostri de ztate Domini. §. XLIV. În hujus Traditionis Facto repræsentando Error omnino nullus. 9. XLV. In Ratiocinio leviffimus & facile condonandus. Egit Dominus etatis annum XXXVIII. § XLVI. Aliarum Tradi-A 2

4 Diss. I. Qua fide dignus Iren. & coævi Patres.

*Traditionum errores non Factis tribuendi, sed
Ratiociniis. §. XLVII. In causis Fidei Veterum Testimonia pendent ut plurimum à Factis,
proindeque certissima. §. XLVIII.

Roprium hoc est Argumentationis 6. I. Theologica, quod prima ejus Principia nec fint per se nota, nec Ratiociniis aliunde colligenda. Cæterum, ut Revelantis Dei fide nituntur ipfa, fic non alia, quam Testantium ab initio Hominum fide, ad Nos usque perpetua Successionis serie deducenda discimus, quid vere fuerit à Deo revela-Inde sequitur aliam esse, cur Patribus credamus, fidei rationem, aliam, cur reliquis affentiamur, pro sua cujusque Disciplina, hominibus. Alios acumen commendabit, & Judicii fagacitas, quæ plurimum faciunt ad Sequelas rite colligendas. Patres ipsa commendabit Ætas, quantavis illa cum simplicitate conjuncta, præ acutioribus recentiorum Ratiociniis. Sic enim alibi. quoties de rebus agitur Historicis, Veterum coævorum proximorumque Testimonia, nemo tamen dubitabit Juniorum, etiam alioqui peritiorum, Conjecturis longe esse anteserenda. Et quo quisque Patrum antiquior est, Apostolicisque Originibus propinquior, eo erit etiam fide dignior.

6. II. Jam si Patrum quisquam alius, habet certe noster Irenaus inter illos locum, qui censentur hoc ipso nomine commendatissimi. S. Hieronymo nunc ^a Apostolicus est, nunc ^b Apostolicus rum Temporum. Apostolicus etiam ^c Theodoreto.

PI

D'C

11

1

11

fi

t

r

fi

r

ft

7

tı

fu

fe

7

qu

vi

m

ra

ly

et

li

ge

Sp.

^{*} Hieronym. in Is. c. LXIV. b Ep. XXIX. 'Theodoret. Har. Fab. L. I. Menandr. & Carpocrat.

Idem tamen alibi Theodoretus d διάδοχον 'Αποσίλων. duntaxat agnoscit, quo etiam titulo ornat Irenæum Epiphanius. In eandem sententiam εχίος τ΄ Αποσίλων f Basilio, non longe à Temporibus Apostolorum g Augustino, πεώ η τ΄ Αποσίλων διαδοχη h Eusebio dicitur. Qui tamen Patres ita intelligendi non sunt, quasi illum Apostolis ipsis coævum censuissent; Sed quod eorum Tempora proxime attigerit, Traditionumque Apostolicarum memoriam, à proximis eorum Successoribus acceptam, ad

fua usque Tempora deduxerit.

5. III. Sufficit enim ut Apostolorum Tempora ita prope contigerit, ut, quid senserint Apostoli, possit ipse Orali Traditione ad Posteros deducere, Traditionisque illius certus & fidelis esse Testis. Id quod satis Commode consequi potuit, fi & illos viderit audieritque, eorumque consuetudine sit usus, qui ipsi Domini Apostolos vidisfent audissentque, eorumque fuerint vicissim usi consuetudine. Hoc vero de se sæpius ipse profitetur i Irenaus. Policarpum vidit ab APO S-TOLIS (non itaque ab uno duntaxat Joanne) edoctum, & conversatum cum MVLTIS ex eis qui Dominum nostrum VIDERVNT. Nec vidit modo, sed commemorantem k audivit familiaria illorum Colloquia, quænam ab illis de Domino Polycarpus audivisset, quæ de Domini Miraculis, de Doctrina, ab illis noys auparays Polycarpus accepisset. Nec audivit modo, alto etiam animo se recondidisse professus est, ut melius illa recordaretur, quam quæ nuper fuissent gesta: Μάλλον 2 (inquit) τὰ τοτε διαμνημονεύω τ

d Hær. Fab. L. 11. Nazar. Epiphan. Hær. XXIV. n. 8. f Bafil. de Sp. S. c. 29. g Aug. cont. Jul. L. I. c. 3. h Eufeb. H. E. V. 19. L. III. adv. Hær. c. 3. h Ep. ad Florin. ap. Eufeb. H. E. V. 20. A 3

Diß. I. Qua fide dignus Iren. & coævi Patres εναγχ & διαγενομένων, tanta præfertim attentione, tanta etiam aviditate, recepta, ut & egressus Polycarpi & ingressus, totiusque vita formam, memoria fidiffima complecteretur atque confervarit. Quin & Papiæ Auditorem tradit Hieronymus, de quo ita ipse in Irenaus: musa de neu naπας ΙΩΑΝΝΟΥ μεν ακετής, Πολυκάρπε δε έταιρο γε-2000s, aexais aine &c. Locum infum Papiæ ita intellexit " Eusebius, quasi nullum viderit Apostolum ipse Papias, sed eorum dicta ab aliis duntaxat referentibus acceperit; viderit autem è primariis Domini Discipulis, Joannem duntaxat Presbyterum atque Aristionem. De hoc itaque Joanne Presbytero, non Apostolo, loqui Papiam observavit Eusebius, cum visum à se Papias Joannem auditumque commemorat. Sed qui alios Domini Discipulos coram viderit, non est equidem ut negemus Apostolum tam recenti memoria defunctum potuise videre. Primos ab Apostolorum memoria Discipulos multos ipse vidit audivitque Irenaus. Quidni igitur dubitemus, qui infi aexai eft, eum ipsos, per atatem, contigisse Apostolos? Quin & Apostolum ipsum ad Trajani tempora, & quidem Ephesi, superstitem testatur o Ireneus, ut proinde satis illum commode potuerit convenire Papias Hierapolis Antistes, & proinde Phrygia, ut videtur, civis. Præsertim si & Peregrinationes illæ per Asia Civitates ab Apostolo susceptæ fuerint, quas illum suscepisse tradit P Clemens Alexandrinus. fane alium verifimile est Joannem ab Apostolo nostrum defignasse Irenæum. Joannem ille me-

¹ Hieronym, in Is. c. 64. m L. V. adv. Hæref. c. 33. n Eufeb. H. E. III. 38. n Iren. L. III. c. 3. P Clem. Al. de div. falvando.

7

morat aliquoties, & quidem eodem, quo Papias, titulo, Domini Discipulum. Nec tamen alium unquam intellexit quam Apocalypsis, quam etiam Evangelii, Auctorem. Non alium (inquam) quam illum, qui in sinu Domini in Cana recubuerit. Illum agnovit Magistrum Polycarpus. Illum necesse erat agnovisse Papiam, si suisset vere Polycarpi erage. Heteriae enim, pro more Seculi, appellabantur cujuscunque generis Col-

legia, etiam illa Condiscipulorum.

e

1

t

e

n

S

-

-

t

d

n

-

1-

S.

n

lo

-

6.

ıt

6. IV. Certum est alium ab Apostolo fuisse illum Papiæ Joannem, & ab eo apertissime distingui. Constat illud è certissimo aupas Papia Testimonio, qui alterum vidit, alterius Traditiones ex aliena Seniorum Traditione recepit. Constat etiam ex Ætate, quod, quo tempore visus est à Papia consultusque Joannes Senior, eo jam defunctus fuerit Apostolus, cujus sententia esset è Seniorum fide discenda. Constat è Sepulchris, quæ duo erant Ephesi, diversorumque invicem Joannum. Constat denique ex ipsis eorum Libris. Evangelii enim & primæ Epistolæ stylum, à posteriorum Epistolarum atque Apocalypseos stylo diversissimum judicat summus Styli judex Dionysius Alexandrinus; qui tamen Joannis etiam Senioris Scripta non propterea existimat Canone excludenda, quod & illum quoque Foannem 926and sov agnoverit. Ut tamen etiam Apostolum potuerit, per atatem, vidisse Papias, num tamen id, de Facto, contigerit, mihi fateor esse sufpectum. Omnino spernenda non est Eusebii illa Observatio, quod Apostolum Papias aliis, sui Ordinis, accenseat Apostolis, quorum nulla me-

⁹ L. III. c. 1. L. IV. c. 37. ap Enfeb. H. E. VII. 25.

Dis. I. Qua fide dignus Iren. & coxvi Pares. morarit Oracula (ut cum Impostore ' Alexandro loquar) autopava, nulla ab ipsis, sed à Senioribus duntaxat accepta, commemoraturus omnino si aliqua habuisset. Sic fiet ut & ipse quoque errarit Irenaus, & coævus Irenæo Polycrates, & paulo illis junior Clemens. Facit ut & hoc quoque verum fuisse suspicemur, quod nulla apud illos occurrat duorum Joannum mentio, qua colligi possit illis innotuisse alium ab Apostolo 70-Magna certe erat etiam Presbyteri Auctoritas, nec à Polycrate, in Paschatis causa, reticenda, fiquem alium Joannem nosset, non Apos stolum, sed duntaxat Discipulum. Major enim erat primarius ille Domini Discipulus aliis illis quos adduxit, pro Asiano Paschatis celebrandi more, coævis Teftibus, seu paulo etiam superioribus. Major ipso quoque Polycarpo, nedum Thrasea, Sagari, Papirio atque Melitone. Auget suspicionem, quod, ut Papias, fic & noster Irenaus, suum, quem adducit, Joannem, semper Domini, (ut dixi) Discipulum appellet. Credo quod ita illum appellatum meminisset à suis Senioribus, nec id tamen nosset à Senioribus propterea factum ut illum ab Apostolo distinguerent. Quorsum enim attinebat, qui Apostolus fuisset, eum plebeio Discipuli nomine compellare? Auget denique quod 2ªm Epistolam & Apocalypsim Irenæus eidem 70anni tribuerit, qui Evangelium scripsit, primamque, quæ illius nomine hodieque fertur, Epistolam, Styli, uti dixi, scripta diversissimi. Id quod Ego ita contigisse crediderim.

§. V. Qui primi Novi Testamenti Canonem sub Secundi, ut existimo, Seculi initium colligebant,

I

9

n

11

ľ

ri

h

11

C

t

ri

u

0

P

ha

fu

ne

fu

be

Sc

de

ce

A

no

qui

t vid. Lucian. Alexandr. Pseudomant.

illis folorum Apoltolorum Scripta colligere confilium erat, nec alio nomine SS. Marci & Luca Evangelia in illum cenfum admittebant, quam quod non Scribentium fide niterentur, fed Apostolorum, hoc S. Pauli, illud S. Petri. Dederant nimirum Ecclesiæ occasionem inquirendi in conficta ab Hæreticis Evangelia, item, & Apostolorum nomine venditatæ, Seniorum Traditiones. Idcirco autem ratio Apostolorum præcipua est habita, quod cum Hæreticis rem haberent, Spiritum & ipsis præ se ferentibus. Proinde ea opus erat Auctoritate, quæ posset omnes constringere cujuscunque Ordinis, etiam Spirituales. Talis nulla erat in primævo Extraordinario Ecclesiæ Regimine, præterquam Apostolica. Apostolis obsequium debebant ipsi etiam Propheta, ut proinde Apostolorum Scriptis Scripta etiam oportuerit cedere Prophetarum. Proinde Joannis Presbyteri Scripta, de quorum Auctore, cum colligeretur Canon, constabat manifestissime, dedita tamen opera omiserunt, quod Auctoritatem non haberent Prophetica majorem. Inde factum ut fuerit de illis postea dubitatum. Tandem Juniores qui multa de Joanne Asiano audivissent, nec de alio tamen quam Apostolo (qui ipse etiam fuerit in Asia, & sepultus eadem, qua Senior, Urbe Ephesina) Joanne rescivissent; Hæc quoque Scripta in Canonem retulerunt, quæ folent etiam deinde, Apostoli nomine, in Testimonium adducere, " Ephesi certe Evangelium rogatu Episcoporum Asianorum scripsit Apostolus. Et quidem post novam Ebionitarum Coloniam in Asiam deductam, quam Trajano tandem Imperante deductam discimus ex w Epiphanio. Unde intelligimus his

[&]quot;Hieronym Script Eccl. in Joann. vv Eniphan. Hær. XXX. n. 18. 24.

B etiam

Dis. I. Qua fide dignus Iren. & coævi Patres. etiam iisdem locis atque temporibus superstitem adhuc iplum fuisse Apostolum. Seniorem hunc Foannem quid fi Marcum fuisse dicamus? Illum 70annem fuisse constat Att. XII. 12, 25. XV, 37. Illius mentio apud S. Paulum 2. Tim. IV. 11. tanquain Ephesi cum Timotheo agentis, loco ipso Foannis Senioris memoria celebri. Et guidem diu post mortem Marci Alexandrini, si quid tamen habeat veri vetus illa de Marco Alexandrino Tra-Scripta est à S. Paulo hæc Epistola, pro nostris equidem rationibus, Anno Æræ vulg. LXIV, Marcum VIII. Neronis Anno, Ær. vulgaris LXII. passum tradunt Ecclesiastici. tamen mihi, fateor, hæc suspecta Traditio. Nec alia illam credo ratione niti, quam quod feries Episcoporum Alexandrinorum retro numerata in illum usque Neronis annum affurrexerit. Nec enim, nisi defuncto Marco, successisse crediderant Anianum. Quæ tamen conjectura necessaria non est. Poterat enim Marcus, constituto Alexandria Episcopo Aniano, alio, Evangelii propagandi caufa, concedere, pro more Apostolorum atque Evangelistarum. Et quidem sub Trajano passum tradit, siqua ille side in hac causa dignus sit, Auctor Chronici Alexandrini. Quod fi Marco hæc Scripta tribuenda erunt, non erunt propterea ex hodierno 900000 5wv Canone excludenda. Suffragatur nobis, in hac etiam de Marco conjectura, is quem dixi, Dionysius Alexandrinus. Nec est porro quod in nostri Irenai fraudem cedere oporteat, si hujus etiam Joannis Traditiones conservarint visi ab Ireneo consultique Seniores.

5, VI. Cæterum & alios præterea audivit Irenæus, fine nomine, fine certo numero, Apostolorum Auditores. Ut si unus quispiam aliusve suis-

fet

1

ė

i

11

1

ŀ

P

n

fi

6

te

L

p

ai

ir

d

ra

ac

ne

m

A

di

lo

la

P

lic.

m

0-

0-

7.

I.

o

u

n

a-

O

1-

ft

ec es

in

ec

nt

n

iæ

1-

11-

1-

or 1-

)-

a-

is

r-

t,

nt

e-

0ſ-

et

fet (qualem Papiam describit * Eusebius) σμικρός τ viv mediocri ingenio, ut res Mysticas capere non posset; vix tamen potuerit in causis Fatti rebusque gestis aberrare, vix possent omnes. Ut singuli errores habuissent sibi proprios, erat tamen adhuc difficillimum ut in Errore consenserint, aut diversi invicem dissentientesque, fallerent tamen Irena-Præsertim cum hoc ipsum Consensus Argumentum adhibuerint, in Traditionis fide comprobanda, tam y Irenaus quam etiam z Tertullianus, proinde nunquam credituri, nisi testes reperisfent invicem consentientissimos. De numero nominis bestiæ Apocalypticæ, præter Exemplarium fidem, " Testes profert Tes nat our Iwawle Ewegne-Cas, plurali nimirum numero illos. De Domini atate, b Seniores O M N E S qui in Asia apud Joannem Discipulum Domini convenerunt. Paucisque interpositis addit : Quidam autem non solum Foannem, sed ALIOS Apostolos viderunt, & hac eadem ab ipsis audierunt, & testantur de hujusmodi relatione. Proinde aliorum etiam Apostolorum traditiones deducere potuit Irenaus. S. Joannis Auditores plurali numero Presbyteros alio in loco adducit: c quemadmodum (inquit) Presbyteri meminerunt, qui Joannem Discipulum Domini viderunt, audise se ab eo, &c. Alium rursus certum quendam, sed suppresso nomine, d Presbyterum laudat, qui audierat ab his qui Apostolos [plures nimirum] viderant, & ab his qui didicerant. Posteriori illo discentium nomine illos, ut existimo, complectitur Domini Discipulos, qui tamen non fuerint Apostoli, quales erant Papiæ Joannes Presbyter & Aristion. Eundem il-

^{*} Euf. H. E. III. 39. Y Iren adv. Hær. I.c. 2, 3. 2 Tertul-lian. Præscript. 3 L. V. c. 30. b L. II. c. 39. c L. V. c. 33. L: IV, c. 45.

12 Diß. I. Qua fide dignus Iren. & coxvi Patres. lum Anonymum Presbyterum designat aliquoties ejusdem Libri IV. capitibus sequentibus. Nec alium, opinor, intelligit, nomine & πρέπθου ἡμῶν Præs. Lib. I. Θάκ πρεσδύτε καὶ κήρυν αληθάνει, qui in Marcum Hæreticum scripserit Jambos, ejusdem Lib. I. cap. XII. de quo alibi fortasse melius, quis fuerit, disquiremus. Nec alia fortasse de causa, de Libro των ογδοάδ tradit Eusebius, in eo se nostrum των πεώτων τ λπορόλων καταληθένει

diadoxlw' fignificasse, quam quod, more suo, Testes istiusmodi Traditionis Apostolicæ Presbyteros

adduxerit.

§. VII. Affentior enim e Viris Magnis, qui id ante Nos observarunt, quod Presbyterorum nomine id genus Testes infignierit Irenaus, id potius atati quam officio Ecclesiastico esse tribuendum, quamvis fuerint ex illis nonnulli non Presbyteri modo verumetiam Episcopi. Cum enim Veterum memoria repetenda esset, manifestum est fide eo quemque fuisse digniorem, quo fuisset etiam ætate provectior. Et vero nomen illud Presbyterorum Ecclesiæ Ministris propterea attributum esse constat, quod non alii solerent in illum cooptari Ecclefix ordinem, pro more Apostolica Ecclefix primavo, quam natu seniores. Proinde monet Timotheum Apostolus, ne quis ejus Sperneret Adolescentiam, id plane innuens, & senes fuisse Ecclefiæ Presbyteros, qui proclives effent ad spernendum Prasidem in primaria sede Adolescentem; & ad Sedis reverentiam illud vel maxime conducere, fi non alius sembus quam senex præficeretur; & quod sedem illam primariam teneret (senilis alioqui & veteranæ Prudentiæ) juvenis, id rari scilicet I

f

1

1

r

9

V

e Pearson. Vindic. Ign. Part. 2. Cap. 13. Assert. 3. Parker. de Regimin. Eccl. primævo. §. 5. 8. f Tim. IV. 12.

& singularis esse exempli, nec facile imitandi. Eodem spectat & illud & Ignatii ad Presbyteros Magnesianos, de Dama scilicet eorum Episcopo similiter juvene, μη συγ χεαοχ τη ηλικία & Επισνέπε, ad exemplum Sanctorum Presbyterorum quos ita & necouληφόζας τ Φαινομένω νεωτερικήν πάξιν, nempe τάξιν νεωπρε, ut probauit solidissime Maximus h Pearlonius. Quorsum illud, si fuissent eadem & illi, qua Episcopus, etate. Proinde transitus ab officio ad atatem, apud Ecclefiasticos Scriptores, quoties de Presbyteris loquuntur, facilis occurrit atque frequens. S. Paulus: Πρεσ Ευτέρω μη Επιωλήωνης αλλα Banades is munica. Qui erant Timotheo juveni ut Patres obsecrandi (qui alioqui pro officio erat eorum ipse Pater) ii certe non alii erant quam seniores atate. Presbyteros munere monet de officio S. Petrus I. S. Pet. V. I. Mox tamen v. 5. ita fubjungit: 'Ομείως νεώπεροι τωστάγητε πεεσευπέροις. E voce ¿usius constat de iisdem omnino, de quibus supra, sermonem esse Presbyteris, quos tamen cum vealégois opponi videmus, de annis agi proinde manifestum est. Sic & Clemens Alexandrinus, ubi monuerat imprimis antiqua omnia fuo Gnostico esse colenda; in sensibilibus Principes, Parentesque, new mirle + new Gungor, in illis quæ discenda sunt, antiquissimam Philosophiam, & 7 πεεσδίτην σεοΦητείαν, in intelligibilibus, τ πεεσδύζατν cu Specie. Sic deinde progressum facit ad sermonem de officio Presbyterii Ecclesiastici. Sic & Tertullianus, qui Presbyteros officio Latino etatis nomine defignat : 1 Prasident (inquit) probati quique Seniores, honorem istum non pretio, sed testimo-

nio

⁸ Ign. Ep. ad Magn. n. 3. h Vind. Ign. Præf. ad Lector. 1 1. 7im. V. 1. k Cl. Al. Strom. VII. init. 1 Apolog. c. 39.

Diß. I. Qua fide dignus Iren. & coævi Patres. nio, adepti. Sic & " Cyprianus surgendum cum Episcopus aut Presbyter veniat, ex eo Scriptura loco conficit, A facie Senioris exurges, & honorabis personam Presbyteri. Sic cum Prapositis Episcopis Seniores conjungit Firmilianus, quos etiam Natu Majores ibidem appellat. Recte itaque eos qui in Ecclesia sunt Presbyteros L. IV. c. 43 creditis à multis Presbyteris c. 44. opponit Irenœus. Intelligit nimirum " Basilidis Glauciam, Valentini Theodadim, falfos Traditionis Apostolicæ testes. Ut enim, in rerum antiquarum memoria conferfuperioris feculi Traditio à fui cujusque seculi Senioribus discenda est; sic & eorum Seniorum ratio vel præcipua habenda est, quorum maxime interest, quorumque spectat ad officium, ut memoria illa fidelissime conservetur.

§. VIII. Atque hinc obiter intelligimus quo fensu hoc Presbyterorum nomen in ipsos Christi primarios conveniat Apostolos. Presbyteros compellat . S. Petrus eorum iple συμπεισδύπερ. Sic & P Foannes, (fi quidem Apostolus, quod vulgo creditur, illas scripserit Epistolas) quasi proprio quodam suo jure se Presbyterum agnoscit. Frustra inde colligunt Presbyterani Apostolatum ipsum cum Ecclesiastici Presbyteratus officio esse confundendum. Non meminerunt ipfi ab ipfa ufque Christianitatis origine, ad aliud Collegium Apostolos, ad aliud illos pertinuisse Presbyteros. Nihil clarius in universa Concilii Hierosolymitani historia. Consuluntur illic 'Amgodos & Претбитеры Act. XV. 2. Recipiuntur legati ab Ecclefia, Apostolis & Presbyteris, v. 4. Confilium ineunt Apostoli & Presbyteri, v. 6. Suffragium ferunt iidem ti

f

te

U

p

tı

1

CI

p

1:

u

E

au

ti

01

qu

no A

tr.

Pe

ill

L

tia

in fer

ha

m Cypr. L. III. Test. c. 85. n Clem. Al. Strom. VII. fin. o 1. S. Fet. V. 1. P 2. S. Joan. v. 1. III. Ep. v. 1.

Apostoli & Presbyteri, v. 22. Nec alii decretum condunt quam iidem rurfus Apostoli atque Presbyteri, v. 23 Cap. XVI. 4. Nulli hic memorantur Collegiorum Presbyteralium vel Prasides Apostoli, sed aliud omnino sibi proprium constituentes per se ipsi Collegium. Nec recordantur Adversarii, Consequentiarum securi, quam diversa Apostolatus ipsiusque Episcopatus jura probasse sibi videntur, & quam rursus Episcopatus Presbyteratusque jura invicem permisceant. Qui ipso Episcopatu majorem contendunt fuisse Apostolatum, qua, quæso, Hypotheseos sequela cum Presbyteratu parem facient? Nec enim cogitant quanto id luendum fit Apostolorum damno. Jam enim subjicientur universo Presbyterio; Jam plurium potiorumque suffragiis constringentur; Jam certis Ecclesiis ita fixi ligatique adhærebunt, ut ne quidem peregrinari illis liceret, pro usibus Ecclesiæ publicis, illo sane ævo frequentissimis, fine consensu sui cujusque Presbyterii; Jam nec augerna illa absolutissima instructi eslent, præsertim ubi soli agerent, quæ ad Ecclesias fundandas omnino erat necessaria: Quæ quis non videat quantum pugnent cum officio Apostolico? Sed non opus est ut ad ista se convertant esfugia. Ætatis hoc, non Officii, nomen est, cum Apostolis tribuitur. Nec enim est quod quispiam dubitet senes fuisse, cum ista scriberent, Apostolos, tam S. Petrum, quam etiam Foannem. Eratque fane, pro illius ævi moribus, aptissimum, ad captandam Lectorum benevolentiam, quo fumma reverentia senibus præstabatur, Argumentum, si se senes inscriberent, præsertim si in Christi cultu senuissent, cum etiam denajos μαθηπή tanto in honore haberentur. Sic fe S. Paulus merceirlo vocat, dum

Diff. I. Qua fide Dignus Iren. & Coxvi Patres. dum compellat, in Onesimi causa, Philemonem. Illumne propterea in ordinarium Presbyterii gradum dejicient? Sic filios falutant Lectores tam ipse quam certissimus in prima Epistola Apostolus Foannes, non modo Conversionis, sed etiam Ætatis, habita ratione. Idque etiam aptissime. Ut enim feculo fecundo Testes de Apostolorum doctrina consulebant, sic in Primo de doct ina & miraculis ipfius Domini. Id quod modo audivimus testantem de Polycarpo suo nostrum Irenaum. Eratque hoc proprium fere muneris Apostolici officium, ut præberent de Domino 1 Testimonium. Utque in Secundo Seculo eo quisque ad testandum de Apostolis aptior erat, quo esset etiam atate provection; fic in Primo (quo tempore se (enes profitentur Apostoli) nemo Apostolicum testandi munus implere potuit, quin senili illum oportuerit fuisse ætate. Nec est quod miretur quispiam alio sensu Salutatos fuisse Presbyteros, alio fuisse Salutantes. Exempla dedimus transitus, in hac ipsa etiam causa, facillimi. Tantumque abest ut hoc mirum videri debeat, ut potius ad acumen dicti spectet eo etiam Seculo frequentissimum. Dimitte mortuos (inquit Doninus) sepelire mortuos suos. Mortem priorem de Peccatis, posteriorem de corporibus, constat intelligendam. Redeamus jam ad nostrum Irenæum.

6. IX. Fuit itaque, ut vidimus, instructus ad Testimonium de Apostolorum Traditionibus serendum. Nec aliud voluerunt recentiorum Seculorum Veteres, cum Tempora illi tribuunt Apostolica, cum primam ab Apostolis Successionem. Nec enim solus est in hac causa Irenaus. Alios

i

11

1

d

e

⁹ Luc. XXIV 48. Act. I. 8. 22 II. 32. III. 15. V. 32. X. 39. 41. XXII. 15. 16. XXVI. 16. 1. Pet. V. 1. Matth. VIII. 22.

n

t

-

1-

is F-

7.

1-

ele

n

n

ır

1-[-

1-

15

e-

s,

n.

d

e-

e-

nt

m.

OS

41.

m

etiam Irenco coævos Secundi Seculi Patres, etiam recentiores iisdem tamen ornant encomiis, Hegefippum, Dionysium Corinthium, ipsum etiam Hippolytum. Id qua tandem ratione fit factum, age disquiramus. Eusebium illi secuti præeuntem. Inde, aliis quid fibi velint, omnino statuendum Id scilicet in Historia scribenda confilium sibi proposuit Eusebius, ut Apostolorum Sadoxas annotaret, id quod non uno primi Capitis loco ipse profitetur Eusebius. Hos itaque Apostolorum diadóx85 duplici deinde phrafi defignat. Prior illa, 'ή κατά χρόνες τ' Αποςτλων διαδοχή. Posterior illa, τη πεώτη ΔΙαδοχή. Hoc ordine Ignatium recenset, Polycarpum atque Quadratum. Nec enim alios commemorandos cenfuit, quam quorum Scripta ad suam usque ætatem permanassent. Sic enim subjungit: 'Aδιωάτε δ' έν 🚱 ημίν απαντας έξ όνομα 🕒 απαριθμέως, όσοι ποτί κατά των πεώτω 'Απσόλων ΔΙαδοχίω ον τους κατά των δικεμένω Εκκλησίαις γεγόνασι ποιμένες ή & δ'αγελισμ, τέτων είνοτως έξ ονόμα Ο χαφη μο νων τω μνημίω καζαπεθείμεθα, ων επ © νων είς ήμας δί τωομνημάτων, δ' Αποςολικής διδασκαλίας ή τος godoois Φερεται. Eadem ergo illa κατά χρηνες τ Αποςόλων ΔΙσιδοχή, quam fupra memoratam in hunc usque locum diffulerat, cum πρώτη hujus loci Aladoxn. Idemque hujus, quod dixi, confilium confervandi Traditionis Apoltolica memoriam. Omnesque illos classis illa prima complectitur, qui in Secundi Seculi initio, quo jam extincta est Christianitatis prima illa generatio, Testes esse poterant primariæ Apostolorum Traditionis, i. e. qui Dominum ipsum, aut primarios ejusdem Discipulos audivissent, præsertim Apo-Sic enim illi Apostolis proxima generati-

[.] Hift. Ecel. III. 4. 1 lb. L. III. c. 37.

18 Dist. I. Qua fide dignus Iren. & coævi Patres. one fuccesserunt, ut tamen fuerint insidem etiam coævi; priori ratione in Διαδοχή πρώτη, posteriori in illa, quæ κατὰ χεόνες erat, Διαδοχή recenfendi.

§. X. De hac itaque prima Aladoxn intelligenda puto verba Chronici Alexandrini. Sic enim Auctor ille ad Coss. Palmam & Tullum, XII. Trajani, Christi Annum, pro Æra Dionysiana vulgari, CIX. Μερει τετων τ σατων οι σωομιλοι τ αγιων Αποςολων Επισηφποι γεγονότες εγνωρίζοντο. certo Trajani Anno, certis Cos. notam hanc affixerit Auctor, id, ni fallor, è Cyclo aliquo Pafchali haufit Cofs. notato, & morte infignis alicujus è prima, de qua agimus, Successione, Viri in illos Coss. relata, quæ erant in id genus Fastis incertissima plerunque atque vitiosissima. Quod vero in Trajani tempora contulerit, id certa aliqua puto factum ratione. Non quod eorum ultimus, qui prima erant Successionis, in Trajani tempora inciderit. Vixit enim scripsitque sub Hadriano Quadratus, sub Antonino Papias atque Polycarpus. Crediderim de Juda Sozoyovois, Domini consanguineis, intellexisse Chronici Auctorem, quos ait " Hegesippus ηγήσωος δ' Εκκλησίας, usque ad ætatem Trajani, quæ verba ille de Episcopatu interpretatus fuerit. Male tamen eorum mortem huic affignavit Trajani anno. Sublatos eo tempore crediderim, quo quæstionem de Davidis posteris instituit Trajanus, quo passus est eadem etiam de causa Simeon Cleopæ, Anno nimirum Domini CXVI. Ut alibi probavimus. Sed " Simeonis ipfius Martyrium A. D. CV. affignatillius Chronici Auctor, Ann. CVII Eulebius. Unde inł

]

1

6

1

1

[&]quot; ap. Euseb. H. E. III. 20. 32. " Diff. Cyprian. XI. I. 21.

Quoad Media Traditionis Ordinaria. 19 telligimus quam fuerit lapfus ille proclivis & facilis.

-

1

V

n

S

d

i

d

n

1

§. XI. Nec tamen temere Trajani temporibus attributam censeo primam hanc Algeboxle. Occasio inquirendi in Traditiones Apostolorum, eo Imperante, prima orta est. Sub eo scilicet primi orti funt Hæretici, qui, cum receptis ab Ecclefia Traditionibus diversas admodum atque contrarias Apostolorum nomine venditarent, ita tandem præbuerunt Ecclesiasticis, occasionem indagandi quæ demum Traditiones vere effent Apo-Itolis tribuendæ. Ad hæc Trajani tempora Virginem permansisse Ecclesiam, puram Scilicet atque incorruptam, testem habemus antiquissimum, illisque temporibus proximum, * Hegesippum, propter Hæreses tunc nimirum ortas, quæ ejus integritatem vitiaverint. Quas vero Hærefes intelligat, alio in loco prodit apertius, y Thebuthem scilicet, atque Simonianos, Cleobianos, Dositheanos, Gorthenos, Masbothaos. Frustra esfe, qui Dositheum Christo antiquiorem statuunt, ostendit ibidem doctissimus Valesius, suffragante præsertim Origene, & vetustissimo Recognitionum Auctore. Dubium non est quin antiquiores hac Epocha fuerint tam Dositheus quam etiam ipse Simon, ut ægre potuerint, Trajani ætate, ipsi Quod de Simone etiam certum, esse superstites. (fi recentiorum Traditiones audiamus) quem perhibent sub Claudio esse defunctum. De Simonianis ergo hæc Dositheanisque intelligenda sunt, qui turbas, etiam post Magistrorum fata, novas excitarint, Sectarum nempe Discipulis. Hos è VII. Judaorum receptis Sectis Christiano nomini infenfissimis ortos tradit Hegesippus, quod sane facit

^{*} ap. Euf. H. E. III. 32. y Ap. Euf. H E. IV. 22.

ut verisimile videatur dogmatum ipsa similitudo Hareticis hisce Judaisque communis. Similis sarinæ alios a Elcesaos, Trajano primum Imperante, grassari cœpisse tradit Epiphanius, ut inde intelligamus quam suerint illa tempora Hareticorum

proventu infelicia.

5. XII. Virgineum illum Ecclesiæ statum eousque durasse idem docet Hegesippus, dum superesfent Apostoli, & coava Apostolis hominum generatio. Sic enim ille: b ws of o ispos T' Arrogolav xopos ola-Φορον είληΦει 8 βίε τέλΦ, παρεληλύθει τε ή χνεα εκείνη τ αυτάς ακοάς τ ενθέν σοθίας επακέσαι κατηξιωμένων τωικαύζα της άθες σλάνης τ άρχων ελάμδανεν η σύσασις Δία της τ επεροδιδασκάλων απάτης οι & άπε μηδενός ετι τ Αποςολων λειπομένε, γυμνή λοιπον ήδη τη κεφαλή τω της άληθείας κηρύγματι τ ψουδώνυμον γνώσιν άντικηρύθων επεχώρεν. Ex horum itaque Hæreticorum ortu de prima illa Christianitatis generatione statuendum est. Simulque intelligimus non illum Hæreticorum ortum voluisse Hegesippum, quo dogmata impia primum adinvenerint, aut quo Scholas etiam fibi proprias conflarint, clam tamen illas, & in latebris, Serpentium more in cavernis Φωλδοίνων (hæc enim etiam Superstitibus Apostolis fecisse idem ibidem testatur Hegesippus) sed quo secessum ab Ecclesia, & Sacra sibi propria, & Mysticam yvwow palam profiterentur, non quidem yvwoews dogmata vulgarent, quæ ad nostri usque Irenai tempora studiose celabant, non utique nisi professis initiatisque Discipulis, (pro Mysteriorum ritu) communicanda.

§. XIII. Primum itaque qui secesserit Thebuthim recenset Hegesippus, & quidem post mortem Simeonis Cleopæ An. Dom. CXVI. Trajani penul-

t

1

a

q

u

p

ti

fi

p

11

ri

CO

ſe.

D

di

ca

li

25

² Haref. XIX .n. 1. b ap. Euf. H. E. III. 32.

Citius enim secedere non potuit, si negatum (cum Hegesippo) Episcopatum secessus caufam statuamus; si de Hierosolymitano Episcopatum illum intelligamus; si denique Trajani Imperio secessium illum affignemus. Nec enim ante mortem Simeonis vacavit sub Trajano Sedes Hierosolymitana. Nec sane pugnant Primæva, quæ habemus, ætatis illius monumenta. Ýdodávoμον γνώσιν perstringit S. · Paulus, &, ut videtur, aliquoties S. etiam d Joannes. Ita tamen uterque perstringit, ut potius dogmata vere Christiana defendat quam nova Hareticorum dogmata fuscipiat impugnanda. Ita perstringit ut Universalibus duntaxat terminis corum dogmata feriat, singula ne quidem explorata habuisse videatur; Ita denique ut neglectas potius Orthodoxorum Syxnaxes, aut proprias fibi clancularias Synaxes Hareticis exprobret, quam palam notas atque manifestas. Desertas illas Orthodoxorum Inowayayas improperat S. Paulus. Aliam illis zovovian S. Joannes dum fuam illis commendat revovias ejusque beneficia prædicat. Idem alibi: E nobis, (inquit) prodierunt. Cap. II. 19. Multi Pseudoprophetæ exierunt in Mundum, Cap. IV. 1. Multi Seductores exierunt in Mundum 2. Epist. v. 7. Nondum tamen contigerat discessio, nec adhuc revelatus est homo Peccati cum scriberet Apostolus ad Thesalonicenses, 2. Thes. II. 3. Et tamen scripsit eam An. Dom. XLIX. Claudii IX.cum initio tamen Claudii celeberrimas illas S. Petri cum Simone Altercationes affignent Fabulatores, & turbas illas Antiochenas, (quarum occasione conctum est Concilium Antiochenum) à Cerintho excitatas tradat E-

τ

1

c₁. Tim. VI. 20. d₁. Joan. II. 3, 4. IV. 6, 7, 8. cEbr. X. 25. f₁. Joan. I. 3.

22 Dis. I. Que side dignus Iren. & coævi Patres. piphanius. Pericula sua à Falsis Fratribus aliis suis, Evangelii causa, exantlatis laboribus accenset Apostolus, 2. Cor. XI. 26. De subintroductis Falsis Fratribus queritur Gal. II. 4. Inequation es ap-

pellat ψεθαθέλφες. Nonne iidem illi παράσωνδοι de quibus ita Judas? Παραπάθυ) ηδ πυες ανθεωποι δι πάλαι σεογεγεμμένοι είς τέτο το κείμα, &c. V. 4. quos etiam afferit in corum αγάπαις ευνούωχειος,

v. 12? Adhuc itaque Fratres professi, licet falso,

§. XIV. Scripfit ille aliquot à morte S. Petri Quos enim venturos prænunciat in 2ª. fua Epistola S. Petrus, hos Judas eo, quo scripfit ille, tempore jam venise testatur. Ante tamen quam ejus ১০π γονοι Domitiano, propter Familiam Davidicam, suspecti Anno XCVI. Ad ipfum pariter ac fuos sorozoves spectasset illa suspicio, si fuisset in vivis. Medio itaque tempore scriptam fuisse verisimile est. Ego (siquis conjecturæ locus) priores Ebionitarum in Peræa motus illius Epistolæ occasionem dedisse crediderim. Pellam enim concesserunt Divino moniti Oraculo Christiani, quo tempore excisa est Urbs Hierofolymitana. Illic agentes novis motibus turbaffe Ebionæos testatur Epiphanius, nempe post excidium Urbis, pacatamque deinde Regionem, Pace nimirum Seditionibus concitandis favente. Sic fiet ut post Annum tandem vulgaris Æræ LXX. scripta fuerit, recentior proinde reliquis omnibus N. T. Scriptis, exceptis illis quæ Joannis utriusque nomine censentur. Porro Jacobi fratrem se inscribit in Epistola Judas, Ergo ut post mortem scripfit Facobi, cujus tamen memoria, propter iplam loci quem tenebat in Ecclefia Hierofolymitana celfitudinem, erat etiamnum celeberri-

1

1

e

r

1

t

ma;

S

-

is

20

10

0,

s.

a .

)-

a-

i-

p-

0,

i-

u-

11-

n.

u-

ra-

ffe.

ım

ni-

iet

nı-

nus

raoft

ro-

ri-

ia;

ma; fic certe antequam cooptaretur in Facobi locum g frater alter utriusque tam Jacobi quam Juda Simeon Cleopa. Aliter fuisset, nulla erat ratio cur se potius Jacobi quam Simeonis fratrem inscriberet; cur ipse potius quam celfioris loci frater Simeon cum ipsam scriberet Epistolam. De hac autem Simeonis successione ita ex orali sui temporis Traditione scribit h Eusebius, Noy 6, inquit, xanze, non statim cam à S. Jacobi Martyrio, sed nec ante Urbis Hierofolymitana excidium, esse consecutam. Postea itaque pacata Regione, in Concilium coactos Apostolos cum primariæ notæ illis, quos dixi, Domini Discipulis, adjunctis illis qui Dominum carnali generis propinquitate contingebant, (quos inter ipfe aderat proculdubio Judas, cujus posteri erant eo ipso consanguinitatis nomine apud recentiores celeberrimi.) Sic deinde ab omnibus in commune confulentibus fuffectum in Jacobi locum fuisse Simeonem. Locus merito notandus, unde constat (quod etiam i alibi probavimus) Jus Metropoliticum in Ecclefiam Vniversam Ecclesiæ Hierosolymitanæ, cum ad illius Episcopum constituendum non sufficerent, qui tamen in aliis Ecclesiis sufficiebant, proprii illius Ecclesiæ Presbyteri, sed nec etiam Episcopi Provinciales in Synodum coacti; sed necessarium erat præterea Concilium celsissimorum Ecclesia Catholica Rectorum in commune confulentium, necessarii etiam Domini consanguinei (ad quos illa spectabat hareditas) necessaria tempora pacata, & locus. ut videtur, Vrbis à terrore vacuus.

⁸ Maria Cleopæ uxor Joan. XIX. 25. Mater. Jacobi Luc. XXIV. 10. Simon & Judas Jacobi Fratres S. Matth. XIII. 55. nempe Simon Cleopæ. Idemque Cleopas qui Alphæus. h Euf. H. E. HI. 11. i Resp. ad Grot. Cap. 3. 6. 13, 14, &c.

24 Diff. I. Qua fide Dignus Iren. & Coxvi Patres. Redierunt Christiani (fi qua fides Eutychio) è Perea in Vrbem Anno Vespasiani IV. Æræ vulg. vel LXXII. fine, vel LXXIII. initio, conflituuntque Episcopum Simeonem. Quod sane, (ut non foleamus alioqui magni facere testem Eutychium) non est tamen, hac in causa, penitus spernendus, quod cum genuinis illius feculi monumentis conconveniat ad amussim. Nempe Anno Dom. LXX. Vespasian. II. September. VIII. excisa est Urbs Hierosolymitana. Ibi paucis diebus moratus Titus Casaream maritimam (Stratonis scilicet) inde contendit, ubi etiam captivos servari propterea justit (inquit & Fosephus) quia + eis I Taxian axev o xeμών εκώλυε. Unde facile colligitur, proximo Mari libero Italiam illum petere decreuisse. de ad aliam transit Casaream Philippi ubi 1 ouzvov γεόνον επέμενε, multis nimirum editis ludis, multifque Judaorum captivorum gladiatoribus occifis. Inde " Casaream maritimam reversus fratris Domitiani Natalem celebravit 2500 in illius honorem cæsis ejusdem gentis gladiatoribus. Illum Domitiani Natalem Magnus Vfferius nimis temere Lud. Capello confisus, nescio quamobrem contulerit in Dec. XXX. Rectius ortum ejus (de eo enim hic agitur Natali) Octobr. XXIV. tribuit " Suetonius, à quo parum admodum discedit " Dio qui cædem ejus Sept. XVIII. patratam post an. vitæ XLIV. mensem X. diem XXVI. contigis-Inde Berytum profectus Patris Vese testatur. spasiani Natalem majori adhuc celebritate coluit, majorique proinde cæde gladiatorum. Hunc rursus Natalem de Imperii ejus Natali perperam

11

d

ng

k Bell. Jud. L. VII. c. 4. Grac. 1 cap. 6. m cap. 8. n Suezon. Domitian. c. 1. Die Xiphilin. in Domitian. Joseph. Bell. Jud. VII. 8. Grac.

Quoad Media Traditionis Ordinaria. noster intilligit Vserius, Kal. nimirum Juliis. Cur enim ille tempus Navigandi ita, uti vidimus, expetitum negotiis protraheret minime necessariis? Ortus ille natalis est, non Imperii, quem nobis conservavit aureum P Bucherii de Casarum Natalibus Fragmentum, nempe dies Novembris XVII. Ita justum relinquetur spatium reliquis Titi itineribus, ut posset sequentis Anni LXXI. mari libero Romam transmittere, & celeberrimo ibidem eodem illo Anno triumpho interesse. Misfus deinde est à Vespasiano Lucilius Bassus ad Belli reliquias profligandas. Herodium ille expugnavit atque Machæruntem, & saltum Jardis quo pulfi Hierosolymis atque Macharunte profugerant. Hæc nimirum reliqua parte illius Anni LXXI. Mortuo deinde Basso Flavius Silva Roma missus à Vespasiano 9 Massadam debellavit, & Bello illi universo finem ultimum imposuit, Aprilis XV. Anni LXXII. Ab illius Anni Kalendis Iuliis IV. cœpit Annus Vespasiani, quo primum licuit Christianis in illam, quam dixi, Synodum convenire. Nec Eutychii modo, sed & Eusebii sides, quamvis oralem ille Traditionem testem advocet, mihi, hac in causa, nullatenus suspecta. Adeo enim illam repræsentavit Episcopi Hierosolymitani electionem moribus à sui Seculi moribus alienis, ut inde constet non fuisse plani recentioris commentum. Solent enim id genus homines ad fuos mores quas commenti effent Fabulas accommodare. Ita fiet ut LXXI. vel LXXII. scripta fuerit à Juda hæc Epistola. Porro Jacobi nomen magno erat in honore apud Ebionaos. Quod virginitatem postea repudiatam atque spretam primo

S.

a

1

-

n

1)

S,

1-

ζ.

os i-

le

à

1-

O

1-

òv

ſ-

S.

i-

m

0-

re

u-

05

iit

io

n.

f-

e-

u-

nc

m

ue-

Bell.

er

Ap. Bucher. Doctr. Temp. p. 276. 9 Cap. 35.

26 Diß. I. Qua fide dignus Iren. & coævi Patres. admiserint probarintque, Jacobi id memoriæ tributum testatur Epiphanius. Inde etiam intelligimus, quod Jacobi se fratrem inscripserit Judas, quanta id sui, & quam essicaci, commendatione factum sucrit. Hucusque igitur insidias struxerunt duntaxat Hæretici, manifestam in Ecclesiam inimicitiam nullam utique professi, hostilemque animum.

§. XIV. Sed nec eo quo scripsit tempore recentissimus omnium s Joannes. Siguis (inquit ille) venit ad vos, & hanc doctrinam non affert, nolite recipere eum in domum, nec Ave illi dixeritis. Supponit nimirum hæc ipfa monitio illos in domus irrepentes, maper dovas, ut supra Judas, codivor-Tas es tas oixías, ut 2. Tim. III. 6. sub prætextu proculdubio Amicitia. Aliter fuisset, non opus esset tam severa cautione, ne reciperent in domus, aut Ave dicerent apertam inimicitiam professis. Sic & in Apocalypsi, laudatur Angelus Ephesi quod tentarit eos qui se Apostolos dixisent, nec esent tamen, Mendacesque inveniset. Quæ in illos certe conveniunt qui Ecclesiæ eblandirentur, seque illi obnoxios profiterentur. Falsos nimirum, & Sub Fratrum specie fallentes, hostes deprehendere, erat equidem Sagacitatis & solicitudinis eximiæ, non item illos hostes deprehendere qui Bellum manifestum indixissent. Reprehenditur Angelus Pergami quod haberet illic tenentes doctrinam Balaam, qui docebat Balac mittere scandalum coram fihis Ifrael, edere & fornicari, v. 14. Prorsus iidem hi qui in via Cain abierunt, & errore Balaam. Jud. v. II. qui secuti viam Balaam ex Bosor. 2. Pet. II. 15. Eodem igitur adhuc in statu erant illi quo quando scriberent SS. Petrus & Judas, in sinu ni-Ecclesiæ insidias meditantes. Angelo

1

f

t

7

a p

2

9

n

V

n

(1

r Epith. Har. XXX. n. 2. 12. Joan. v. 10. Apoc. II. 2. Thya-

1-

i-

n-

m

n-

ım

e-

iit

20-

is.

do-

-עטנ

ex-

ous

us,

fis.

bo

tarte

que

, &

ere,

llum

elus

ala-

i fi-

ud. II.

quo

u nigelo

TT. 2,

bya-

Thyatireno Jezabelem improperat Sp. S. seu mulier illa, seu uxor fuerit Episcopi (quod innuit Codex Alexandrinus qui legit paugua os) seu etiam (quod fortasse verius) Ecclesia aliqua malignantium. Sic enim sequitur, v. 23. Et silios ejus intersiciam in mortem, & scient omnes Ecclesia quia ego sum scrutans renes, & corda &c. Seduxit certe Dei servos fornicari & maducare de Idolothytis, v. 20. Quæ erant præcipua dogmata quibus noti illius Seculi Hæretici. Nec erat tamen Episcopo improperanda, si Ecclesia pulsa suisset, hostilemque animum prosessa. Quid enim illi de iis qui soris essent judicare? 1. Cor. V. 12.

§. XIV. Et sane de coævis Hæreticis ita scribunt Apostoli & viri Apostolici, quasi nondum illis præcipua eorum dogmata fuissent penitus ex-Aπεράν 85 γνεαλογίας S. Paulus, Bayn & plorata. Exara oppugnat S. Joannes. Ita tamen uterque ut vere βan, vere Mysteria, vere sibi Orthodoxis incognita innuat. Æonem ne unum quidem perstringunt nominatim, tantum abest ut unive sam eorum περαγλογία illis vel innotuisse putemus. Potius innuunt, (quod ait Hegesippus) communes adhuc illis cum Judais fuisse cœtus, quod non ante Trajanum è Judaorum Hæreticis prodierint, proprias q; fibi Hæreses conflaverint. Judæos fuisse illos en-อะสาร์สรานลมิธิบัลร I. Tim. I. 3. qui ลักรอลบ์ 85 ชุ้นธลมอyou excogitarint. v. 4. exinde facile colligitur quod νομοδιδασκαλίαν profiterentur v. 7. dum νόμε nomine se efferre viderentur atque venditare, v. 8, 9. His ajwas objectare forte videtur dum Deum ipsum βασιλέα ταιώνων appellat, v. 17. Sed ne hoc quidem certum. Factos enim ille aiwvas (non genitos, non emissos, non acoban Sevas) designat, Ebr. I. 2. Nec aliter dilectus Apostolus. Recte

Recte enim " Bady & Salava, quorum mentio in Ecclefia Thyatirensi, retulerimus ad Synagogam Satana W + herevay saulss Isdaiss evan, C sx esciv alla чы бочти, in Ecclesia Philadelphica. Nec enim in una duntaxat Asia Ecclesia Hareses illas invaluisse verisimile est. Sicetiam de Nicolaitis, quos Gnosticis suis noster accenset Irenæus: * Habes, (inquit Angelo Pergameno) & Tu tenentes doctrinam Nicolaitarum, non ita proculdubio dicturus, fi jam aliam per se Communionen illi constituissent Nicolaita. Nec enim libenter à Judaorum, præterquam Blasphemantium persequentiumque, cœtibus obstinuisse Christianos, satis y alibi, ni fallor, abunde probavimus. Non itaque de manifesta aliqua discessione, Exitio illa S. Foannis, aut Proditio, intelligenda eft. Apocalypsim paucis, ut videtur, Annis secutæ sunt Epistolæ illæ celeberrimæ de Christianis Plinii atque Trajani, Confulatum suffectum cum Collega Tertullo Cornuto gessit 2 Plinius mense Septembri, III. Trajani Confulatu, A. D. centesimo. Missus est in Provinciam Bithyniam, anno sequenti CI. media æstate, flantibus Etessis, eodem nempe tempore quo oriri folet Nilus, cujus ortum Etesiis illis tribuebat Thales. Hoc enim tempore Maleam prætergreffus est. Bithyniam venit Sept. XVII. Ita ut Natalem Trajani (quo nempe est in lucem editus) Sept. XVIII. in Provincia celebrarit. Germanicus enim erat, nondum Dacicus Trajanus, quo tempore Provinciam attigit, ut ex Infcriptione discimus, cum tamen ante sequentis Anni Septembrem Dacici illum titulo ornent nummi Inscriptionesque. Bina solvit nuncupavitque cum

Apoc. 11. 24. ** Cap. III. 9. * Cap. II. 15. y Resp. ad. Grot* Cap. III. § 12. * Plin. L. X. Ep. 97, 98.

in a-

hà

in Te

-05

n-

mfi

nt æ-

us r,

la

-0-

71-

rin-

ito

nci-

e,

riat

f-

a-

s)

22-OL

ne ie-

n-

ım rot'

er-

exercitu pro Trajano vota in Provincia Plinius, quæ 3. Januarii nuncupari folebant. Post 22. Vota tandem Trajanum consulit de Christianorum Persecutione Plinius, peregrinum se in causis istiusmodi professus, ne antea Persecutionem excitatam suspicemur. Ita inciderit Persecutio illa Plinii in Annum Domini CIII. accuratissime. Quare hinc corrigenda quæ alibi scripsimus. Atqui certe illos Plinii negatores, qui se esse Christianos tam facile, & tanto etiam numero, negarunt; qui, præeunte Plinio, Deos appellarunt; qui Imperatoris imagini thure ac vino supplicarunt; qui Christo etiam maledixerunt: vix Ego alios fuisse crediderim quam Elcesaitas, aut alterius Sectæ Gnosticos, qui his ipsis Trajani temporibus Asiam infestarunt. Vix alios fuisse verisimile est qui ea coacti fuerint, quorum nihil cogi potuisse didicerat Plinius illos qui revera essent Christiani. Nec tamen alia illis quam Orthodoxis Conventicula, nec alia Synaxeon Exercitia. Orthodoxis certe potiffimum conveniunt, quæ didicit de Apostatarum Synaxibus ex Ancillarum Quæstione Plinius,

§. XVII. Eigns Gnosticorum (Simonianorum tamen potius quam Valentinianorum) primus meminisse putatur a Ignatius, An. Dom. CVII. Trajani X. absoluto, si tamen vocem eam Technice usurpasse censendus est. Nondum tamen diversam ab Ecclesia Judaorumque Hæresibus Communionem aperte profitebantur Hæretici illi Ignatiani. Eucharistiam illi nullam plerique agnoscebant, quod carnem Christi veram negarent, cujus Symbolum habendus effet Panis Eucharisticus. Si qui aliquam adhiberent, & quidem ab Ecclesiæ Com-

Ep. ad Magne . n. 8. b Ep. ad Smurn. n. 7.

Diß. I. Qua fide dignus Iren. & coxvi Patres. munione aliam, (quod tot illa monita fortaffe innuunt, de uno Episcopi a Altari, de d Besaia dxaessia, de Pane Dei in Episcopi duntaxat Communione obtinendo, de cultu illo qui extra Ecclesiam offerretur, λατεκία, τω Διαβόλε appellando) clam illam fuisse, nec palam agnitam, necesse est. huc Episcopum 8 agnoscebant, qui sine Episcopo omnia facerent. Adhuc secundum h Judaismum vivebant, qui postea è Judaorum Hæresibus prodierunt. Ita adhuc latebras affectabant Hæretici, ut cum de Episcopo colendo, de Vnitate sectanda, de fugiendis divisionibus, pro more Seculi, Dei Spiritu afflatus illos monuisset Ignatius; Deum interim testem 'appellet nihil illi' de eorum divisionibus innotuisse. Sic & alibi, qui k sine Epi-Scopo & Presbytero & Diacono operatur aliquid, cum าที่ งาเมลา ที่งาย non mundum effe pronunciat. fum illud, si alium habuisset slagitii conscium quem eo loco reprehendit, quam propriam Conscientiam? De Haresi agi constat è dictis Ignatii superioribus num. 6. Et vero Gnosticos fuisse Ignatianos illos Hareticos è verbis illis Ep.ad Polycarpum colligimus: ' Ε έαν ΓΝΩΣ ΘΗ σηλέον & Επισκόπε, εφθαρτα, i. e. si γνώσεως nomine se Episcopo ante-Satis tamen erant clancularia illa Communiones, satis etiam Ecclesiastica Communionis ipsa omissio, ad illos Extra Episcopi " Altare constitu-Ita intelligimus quo pacto illos exiise dicere potuerit S. Joannes, qui tamen alios ab Eccleha cœtus nullos agnoscerent, præterquam clancu-Scripta autem hæc ab Ignatio ait " Euselarios. bius quo tempore Hareses inciperent in lucem

9

p

F

12

te

ta

lo

C

Ep.ad Magnef.n.7 ad. Trall.n.7. Ep.ad Smyrn.n.8.ad. Eph.n.13.20. ad. Philadelph.n.4. Ep. ad Eph.n.5. Ep.ad Smyrn.n.9. Ep. ad Magnef. n. 4. ad Magnef. n. 8. 10. ad Philadelph. n. 6. ad Philadelph.n. 7. k Ep.ad Trall.n.7. num.5. num.5

emergere, monitasque adeo ab eo Ecclesias, ut ajeśces as τοπ πεωπον αναφυάτας & Επιπλαίξεσας studiosissime caverent. Sic itaque Hareticorum illorum secessium manifestum, ad illam, quam diximus, Hegesippi Epocham sere deduximus. quam tamen propius attingemus, si (cum magno Cestriensi)
Ignatii cædem ostennio, quam volunt Acta, recentiorem statuamus. Sic enim Epistolæ Ignatii
An. CXVI. scriptæ unico duntaxat Anno ante-

vertent Martyrium Simeonis.

3,

-

1-

a

1-

i-

e-

u-

e-

m

20.

ag-

b.n.

36. er-

6. XVIII. Et vero, præter Hegesippum, funt & alii, de hoc nupero Hæreticorum ortu, Testes omni exceptione majores. Imprimis Celsus Christianorum hostis infensissimus, qui cum eam ipsam de Hareticis calumniam Christianis affingat, non est tamen aufus primis affingere Christianis, lubentissime proculdubio etiam illis afficturus, siqua id fieri posset vel specie verisimilitudinis. Sic autem Ille : ο Αρχόμενοι μεν όλίχοι τε ποαν, & έν έΦρό-VEV' ES TANDO DE OTT APENTES au DIS au TELEVOVTA, CO VICOV-TOU, C STORES idias Exer Enager DENSON. TETS 20 aexinder Exam Cov. Plane hoc est quod diximus, jam etiam ab initio Secessium Molitos fuisse Hæreticos, ferius tamen illum palam aperteque professos. 'Aezlw enim illam non aliam utique intellexit quam quæ Temporum fuisset Apostolicorum. Nec enim primis Christianitatis initiis indicia illa edebant Haretici e quibus potuit colligere Celsus secessium jam fuisse meditatos. Nec in aliam Celsi verba sententiam intellexit Origenes quam ut Apostolorum ætatem Celsus atque awnordar designarit. Sic enim Celsum oppugnat ut etiam illa, qua dixi, Apostolorum ætate probare conetur (quod non negabat Celsus) prima discedentium initia, & in partes

[.] ap. Orig. L. III. cont. Celf. p. 117.

32 Diff. I. Qua fide Dignus Iren. & Coxvi Patres abeuntium, apparuisse: "Επ γεν τ Αποςόλων (inquit) หทอบอรองรอง, หลุง รั 'Aบรอสโฉง 8' ไทธซึ อโรโลธหลุงรอง รณ έκεινε μαθημαία, ζήτησις έκ όλίγη σεος άλληλες γεγρητας, &c. Fuit autem Celsus illis discedentium Hæreticorum temporibus admodum propinquus, fi vere de illo scribat Origenes, vixisse sub P Hadria-Sunt enim alioqui multa quæ πο, κ κα ωπερω. fub Antoninis illum scripsise convincant. Et plane Celsum illum, quis fuerit, & quando vixerit, ipse ignoravit Origenes. Ego juniorem, quam habetur, existimo, & primis saltem ipsius Origenis temporibus coævum. Ait ille Christianos, dum de Domini nostri Deitate ab Adversariis premerentur, fua quoque Evangelia, unde Argumenta deduxerant Adversarii, corrupisse, & quidem τεική, τίραχή, etiam πλλαχή. De Marcione illum atque Valentino, & Luciano Marcionista intellexit Origenes. Corruptum esse à Marcione S. Lucæ Evangelium testes habemus certissimos Tertullianum atque Epiphanium. Valentino idem atque vetustissimo illi Luciano flagitium tribuit ipse timidius Origenes, nec est aliunde adeo exploratum. Ego hæc omnino Artemonis Discipulis potius tribuerim, quibus id ipsum impegit crimen q Auctor coavus, ut videtur, Artemoni. Quatuor enim numerat ille Scripturarum falfarios, omnes invicem discrepantissimos, quartumque Apollonium, ne sibi quidem, in diversis, quos diversis temporibus correxit, codicibus fatis confentaneum intelligimus cur voci m jegzn vocem makazn potius quam meraxn adjunxerit Celsus, quod præter quaternarium numerum Auctorum, corruptionum numerum auxerint diversæ illæ, quas diximus,

t

a

90

8

T

roè

4,

1-2-

3-

æ

a-

t,

m

e-

s,

en-

m

m

cit cæ

a-

ue 11-

m. ri-

or im

vim,

ri-Sic

00ter

ım

us,

of-

ejusdem Auctoris padisezias Et quidem in Artemonistas potius, quam alios quoscunque Hæreticos, convenit causa ipsa textus pervertendi; ne Christi Deitatem cogerentur agnoscere, quo ipso nomine Artemonem damnavit Ecclesia. Ita Zephyrini Pontificatum attigerit Celsus sub quo ortus est Artemon, sub quo nova illa Artemonistarum examina, ut proinde ad postrema Zephyrini tempora, potius quam ad initium, fuerit referendus. Obiit autem, pro nostris rationibus Zephyrinus A. D. CCXIV. Aug. 26. Antiquior illo tempore esse non potuit, potuit tamen esse recentior. Et fane mirum alioqui erat cur Libro ante annos C. scripto, pro vulgari illa quæ hactenus obtinuit Chronologia, adeo fero Responderit Origenes. Sic tamen adeo vigenti horum Hæreticorum memoria scripsit Celsus, ut nihil sit proinde cur de ejus fide dubitandum fit. Aftipulatur Celso noster Irenaus. Clementis Romani ad Corinthios Epistolami vetustiorem illis ait qui suo tempore r falso docerent, & alterum Deum super Demiurgum & factorom horum omnium qua sunt commentirentur. qui jam Martyrio coronatos fuisse SS. Petrum & Paulum Apostolos ea ipsa Clementis Epistola testa-Et Simoni illam ipsam sententiam tribuit Irenaus, tribuunt 'alii. Non itaque Simon, sed, post Simonem Discipulus ejus Menander primus Auctor discessionis manifestæ. Id ipsum noster alibi verbis difertiffimis agnovit. " Reliqui (inquit) qui vocantur Gnostici (de Hæresibus agit Valentino & Marcione antiquioribus) à Menandro Simonis Discipulo, quemadmodum ostendimus, accipientes INI-TIA, unusquisque eorum, cujus participatus est sen-

I Iren. L. III. c. 3. S Iren. L. I. c. 30. Epiphan. Har XXI. 4. Chm. Recognit. L. II. " L. III. c. 4.

134 Diß. I. Qua fide dignus Iren. & coævi Patres.

tentia, ejus & Pater & Antistes apparuit. Inde est quod Hæretici illi, cum Simonis sententiam docerent, Magistri tamen sui nomen non suerint confessi.

Quod sieri potuit eo facilius quod non ipso superstite Simone, sed Præside Simonianæ Scholæ Menando, ex ea Schola prodierint Saturninus atque Basilides. Proinde eos valde recentiores suisse tradit Irenæus Catholicæ Ecclesiæ Doctoribus.

§. XVIII. Sic & in illo Clementis Alexandrini, qui torfit hactenus viros alioqui Maximos, loco difficillimo. Ita enim ille de Hareticis: " on paio με (α βρες έρας της Καθολικής Εκκλησίας τας ανθρωπίνας στωηλύσεις πεποιήκασιν, έπολλων δει λόγων. Η μεν 20 8 Κυρίε κατα των παρείων διδασκαλία όστο Αυγέσε και Τιδερίε καίσεις ο αξαμένη, μεσένων τ' Αυγές ε χρόνων, πελαίδται. η δε τ Αποςολων αυτέ, μέχει γε τ Παύλε λείβεριας, The Nepwy & TENERTHY. KATW de TE TES Adplay & Baσιλέως χρόνες οι τως Αιρέσεις Επινοήσων ες γεγόνασι, Ε μέ-XPL DE THE AVIAVIVE & TREE GUTEPS DIETENAN MAIKIAS, Kaθάπερ ο Βασιλείδης, καν Γλαυκίαν θπιχεάθηται διδάσκαλον, ως αυχέσιν αυτοί, τ Πετρε έρμιωτα ως αυτως δε & Ουαλεντίνου Θεοδάδι ακηκοέναι Φέρεσιν γνώριμο δε έτο ερερονει Παύλ8. Μαρκίων οδ κατά των αυτων αυτοίς ηλικίαν δρόμεν & ως πρεσ Εύταις νεώτερ [fic enim legendum cum b viro Eruditissimo] ower fuero Med' on Dinav. ล์ ส ่งวังวอง, มทุยบอรอง 🕒 ซี กล์ ราช ลัสพุทธ อริง, potius quam บัสกุมรับรับ quod habent Codices Clementini vulgati. Cujus loci summam brevem, pro mea equidem fententia, proponam. Nec enim meum, seu confilium exigit, seu patitur otium, ut fusiori illum Commentario illustrem. Ait ergo Clemens, juniores illos hominum coetus (qui scilicet homines,

vv Jen. L I. c. 30. * Strom. VII. y Jf. Voff. Ep. 2. ad Rivet. Edit. à Peursen in fin. Vindic.

Quoad Media Traditionis Ordinaria. non Deum, haberent Auctorem) coetibus Ecclesia Catholicæ, id adeo esse manifestum, ut ne quidem opus effet ad id probandum prolixiori oratione. Distinguit nimirum tria Ecclesia intervalla. Primum illud quo vixit Dominus, quod XXX. erat, pro ea opinione quæ apud vulgus obtinebat, Annorum. Ergo illud ita ait incepisse ab Augusti temporibus, ut fuerit Tiberio Imperante consummatum. Includenda enim Parenthesi verba illa, μεσένων τ 'Auyέςε χρόνων, & in cam fententiam intelligenda, ut, cum illa Domini viventis Disciplina ab Augusto inceperit, in Tiberium defierit, fic tamen illa inter utrumque Imperatorem distribuenda esset, ut media ejus pars Augusto effet affignanda. Quod exinde colligebant, quod jam jam receptum effet apud vulgus, XXX. Domini Annum cum XV. Tiberii Anno concurrisse. 2. deinde intervallum ponit à Passione Domini ad Martyrium S. Pauli Neronis Imperio ad exitum vergente. 3. Intervallum à Nerone porrigitur ad Hadrianum. His itaque tribus intervallis recentiores Clemens illos statuit Hareticos qui sub Hadriano tandem in lucem ita prodierint, ut pertigerint usque ad Antoninum. Intelligit nimirum Clemens de Secunda classis Hareticis, Basilidianis, Valentinianis, Marcionistis, qui (cum scriberet Clemens) longe omnia lateque occupassent. Intelligit præterea de Hæresiarchis, nec de illis tamen omnibus, quod Pii tempora vi-Mortuus enim est, Hadriano Imperante, Basilides. Sed quod primi eorum non fuerint Hadriano antiquiores, aliqui adeo sub Hadriano seri ut ad Antoninum usque pertigerint, quod de Marcione certum est, de Valentino etiam verisimile. Id porro de Marcione præterea addit,

-

U

n

V,

n

i.

m

2-

m

1-

s,

et.

n

36 Difs. I. Qua fide dignus Iren. & coxvi Patres.

adeo illum reliquis Hæresiarchis, (Basilide nimirum atque Valentino) fuisse juniorem, ut nequidem illos, nisi senes, convenire potuerit, ipse juvenis, quod ad atatem illius deprimendam apprime faciebat. Accedebat & illud quo Haresiarchas, Marcione etiam antiquiores, petebat Argumentum, quod Apostolum à se visum nullum ipfi venditarent, sed duntaxat Apostolorum Disci-Sic fuerint, in Traditionis negotio, Irenao nostro pares, vel non multo superiores, quem etiam ostendimus, multos eorum audivisse qui audiverint Apostolos. Sequitur, μεθ' ον Σίμων επ' ολίχον. Quæ verba ita intelligo, non ut ad ultimum eorum, quos fupra nominaverat, Marcionem referantur (Quorsum enim illa antiquissimi Hæretici cum recentisfimo, in atatis causa, comparatio?) sed ad primum omnium Basilidem, eundemque antiquissimum. Proinde media verba omnia, καν Γλαυκίαν Επηρά-Ontry, &c. usque ad illa, vewtip aue fireto, Parenthefi incluserim. Tum & voces illas επ' ελίχον ad voces med or, non ad expresor, referendas cenfuerim, non ut brevi tempore S. Petrum Apostolum audiverit Simon (quod nihil ad confilium Clementis) sed ut Hæreticorum omnium antiquissimus Simon, S. Petri Auditor, non multo fuerit illo, quem paulo antea nominaverat, Bafilide superior. Quod omnino faciebat aptissime ad demonstrandam illam, quam demonstrandam susceperat Clemens, Hæreticorum, præ Ecclesia, novitatem, Scholam nimirum Simonianam, ni fallor, intellexit, & discessum illius ab Ecclesia manifestum, unde prodierat Bafilides. Prodiit Bafilides è Schola Simonis Menandriana sub initium Hadriani. scesserat ab Ecclesia ea Schola sub finem, ut oftendimus, Trajani. Ita recte dixerit Clemens Simonem,

I

d

r

to

a

te

fi

ta

T

ni

nem, qua Scholæ ab Ecclesia alienæ Auctorem, Bassilide επ' ολίγον fuisse Seniorem. Et plane idem senserit, pro hac explicatione, Clemens, quod sen-

fiffe diximus Hegesippum.

i-

-

n

i-

09

n

r-05

r-

1-

m.

a-

n-

n-

0-

le-

lo,

or.

in-

ho-

&

Si-

Di-

en-

mo-

em,

5. XX. Esto itaque Trajani finis limes 'Autorilar ab Eusebio defignatus. Vix enim est ut alium quemvis awer lw Simeoni supervixisse suspicemur. Nullos certe putavit Eusebius qui ortas de Sede ejus à Thebuthe lites swea illa universa recentiorem statuit. Nec enim ille de Generationis vulgo, sed de longavissimis intelligendus est. Diu antea, Annum circiter LXIV. jam repertos teftis est 2 Apostolus qui quererentur, jam dormiifse Patres, necdum tamen adimpletam eam (quam de Adventu Christi ea etiam atate adimplendam expectarant) Promissionem. Eandem sequenti Anno LXV. querelam memorat a Clemens Romanus. Ταύζα (inquiunt) ήκεσαμεν και όσι τ παπρων ήμων, ε ίδε γεγηρακαμεν, κ έδεν ήμιν τέτων συμβέξη-KEV. Præpropere quidem illi, qui ante Annum vel LXX. (quæ brevissima censetur hominis longævi ætas) de generatione jam præterita, de promissionis fide (si qua tamen istiusmodi fuisset Promissio) statuebant. Nec tamen illi Patrum duntaxat ætatem præteriisse queruntur, sed se etiam senes, suamque proinde ad exitum properare. Hæc utcunque fint falfa, inde tamen intelligimus, jam ante Epocham quam dedimus, anno Quinquagesimo, maximam illius ætatis partem jam fuisse absumptam, ut non potuerint nisi longavissimi ad Trajani tempora pervenire. Et tamen Dei Providentia factum ut ad ea usque Tempora pervenerint nonnulli Testes Christianitatis Primava exceptione majores. Poterant

^{2 2.} Pet. III. 4. Ep. i. ad Corinth. n. 23. Ep. II. n. iI,

Dis. I. Qua fide dignus Iren. & coævi Patres. enim illi Dominum audire, & audita memoria retinere qui vulgari nostra Epocha Annis fere XX, essent minores, quique adeo, cum Imperium adipisceretur Trajanus, nondum attigissent ætatis annum LXXX, Simeon Cleopæ Domino ipsi aqualis erat, quem Æra vulgari quadriennio majorem vulgo statuunt Eruditi. Dominum ipsum an viderint Juda Soro yovos, eodem quo Simeon, ut videtur, Anno passi, incertum est. men, utcunque juniores, verifimile est. illi fortaffe cum h Africani deomocivous, fi quidem vera fuisset illa, quam venditat eorum nomine Tra-Sed mihi fateor suspectam & Traditionem illam, & ipsos illos deomovives . Nec enim Satisfacit Responsio illa Africani, de conciliandis Evangelistarum Genealogiis; & de eorum Traditione ita timide loquitur Africanus, quafi conscius esset merito facturum siquis Lector illos nollet Traditionis testes admittere. Et loca ubi egerint, Nazara & Cochaba, suspecta sunt, ne forte alios non habuerit Traditionis illius testes quam Hæreticos Nazarenos seu Ebionitas, seu Elcesaitas, quos illorum vicorum incolas fuisse testatur d Epi-Quod mihi fateor eo vel ipso nomine effe fuspectius, quod nullum adducat Catholicum Traditionis suæ seu in Scriptis, seu etiam Orali Traditione testem; nullum qui prima aut secunda etiam successione vixerit: ipse alioqui ab illis temporibus remotior, quam ut Historiam se antiquiorem sua posset side præstare. Superfuisse fub Trajano Apostolum Joannem testem habemus nostrum Irenaum, Discipulum Polycarpi, qui 70annem viderit atque audiverit; Testes Eusebium

b African. Ep. ad Aristid. ap. Fuseb. H. E. I 7 C Vid. Fales. in loc. Epiphan. Har. XIX. 1, XXX. 2. XVIII. 1.

e-

X.

ım

ta-

pfi

na-

um

ut

ta-

em

ve-

ra-

em

sfa-

an-

idi-

cius

llet

ege-

orte

uam

itas,

Epi-

nine

icum

Orali

unda

illis

anti-

uisse

emus

11 70-

ebium

ilef. in

atque

atque Hieronymum, qui mortem Apostoli tertio affignant Trajani Anno, Dom. C. ab Ascensione Domini LXVIII. quam illi Ascensionem anno Tiberii XVIII. Æræ vulg. XXXII. tribuunt. Sed Anno CIV. eandem mortem tribuit Auctor Chronici Alexandrini, Anno ab eadem Ascensione LXXII. cujus ego fententiam vero propiorem existimarem, si quæ de Joanne tradunt veteres ea de Apostolo essent intelligenda. Nec enim fufficerent Anni fub Trajano pauciores, modo vera essent quæ de adulto in flagitiis puero, & latronum duce facto, tandemque à Joanne Apostolo ad meliorem frugem revocato, testatur e Clemens Alexandrinus. Sed jam antea monuimus quam fint merito suspecti de horum Joannum confusione Seculi Secundi veteres, à qua suspicione non est alienus ipse Clemens. Fateor equidem Joannem fuum non uno loco Apostolum ab ipso appellari. Idem tamen illum defignat Foannem qui & in Patmo exulaverit, scripseritque ibidem in exilio Apocalypsim, quæ notæ sunt Joannis Presbyteri. Sed nos Evangelii etiam Auctorem, quem omnes Apostolum agnoscunt, his ipsis Asia locis & Trajami temporibus, superstitem fuisse supra probavimus. Idque confirmant monumentum ejus Ephesnum à Joannis Presbyteri monumento diversum, & sententiæ illæ veterum, quæ primis Trajani annis ejus obitum aslignant. Fieri enim vix potuit ut quem coram viderit allocutusque est Papias, ille sub initium Trajani decesserit. Et quidem de Centurione, qui lancea Domini latus transfixit, quem à λόγχη Longinum appellare placuit Fabuatoribus) ita scribit Apostolus quasi etiamum fuerit in vivis, cum scriberet ille Evangelium sub Tra-

e de div. Salvand. f Supra. 6. 5.

jano. Qui vidit (inquit) testimonium perhibuit: & verum est testimonium ejus. Et ille scit quia vera dicit, ut & vos credatis. Joan. XIX. 35. Plane ad illum provocare videtur quasi testem hodieque superstitem, quem possent ipsi illi consulere, quorum causa illud edidisset Apostolus Evangelium. VOS enim opposiut illius evi Christianis quo crucifixus est Dominus; idque innuit non susse modo testes sideles, qui sidem illius Facti possent facere coavis Domino sidelibus, sed etiamnum extare apud janiores illos Christianos testem omni

exceptione majorem.

6. XXI. Non est porro dubium Trajani tempora attigisse Papiæ illum & Joannem Presbyterum; & Aristionem, ipsos etiam è primariis ipsius Domini Discipulis. Sed & alios quos à Domino fanatos excitatosque à mortuis ad sua usque tempora vixisse testatur in sua ad Hadrianum Apologia h Quadratus. Quin & à Virginibus Philippi filiabus Prophetissis Traditiones accepit Papias, coram nimirum visis auditisque. Quæstio illa à Papia, post mortem Joannis Apostoli instituta est. Illius enim Traditiones non ipsi coram, sed Semoribus, acceptas refert. Ante tamen, ni fallor, quam decessisset Trajanus, sub quo generationem illam awp กิเพง, (cui accensendi erant Senior ille Joannes & Aristion) defecisse diximus. Easdem etiam testes, de suo Paschatis observandi more, k Polycrates adducit, non equidem à se cognitas, sed suz faltem, ut videtur, Ætatis Senioribus notissimas. Harum prima mentio Att. XXI. 9. fed nomine παρθένων, non tam status innupti titulo, quam puellaris, ut existimo, potius atatis. Est enim ea vo-

E Euf. b. H. E. III. 39. h ap. Euf. H. E. IV. 3. 1 Euf. H. E. III. 39. k Ep. ad Victor. ap. Eufeb. H. E. V. 24.

Quoad Media Traditionis Ordinaria. cis fignificatio ufitatisfima qua Pueris Virgines, pro atatis ratione, opponuntur. Et vero tenellæ atatis donum præcipue fuisse Prophetiam, jam alibi ostendimus. Contigit ea Historia Anno Æræ vulg. pro nostris rationibus, LIV. Trajani ultimus A. D. CXVII. Intervallum annorum LXIII. Fac demus illas, vel earum maximam. decennem, vel etiam majores. Ne ita quidem, exeunte Trajani Imperio, fuerint octuagenaria. Sic, ut Dominum, ne quidem per atatem, vidisse potuerint; erunt tamen, etiam sub Trajano, Traditionis Primava testes fidelissima, qua ipsa fuerint Apostolis coævæ Prophetissæ. Papia vero eo facilius innotescere potuerunt quod Hierapoli agerent, ipfi nimirum Episcopo Hierapolitano. Recte autem, per atatem, Apostolis fuerint paulo longaviores quæ erant illis, ut vidimus, aliquanto juniores.

හ

ra

ne

uè

10-

m.

uo se

ent

exnni

m-

ım, ni-

tos

vi-

gia

lia-

am

ius

eus;

am am

nes

te-

ra-

uæ

nas.

ine

uelvo-

. E

CIS

§. XXII. Sed & aliorum quoque Apostolorum memoriam, quorum obitus nescimus, sub Trajano recentissimam fuisse verisimile est. Fieri aliter vix potuit ut cum aliis, præter S. Joannem, conversari potuerit, Apostolis S. Polycarpus. Ut enim demus, cum magno Cestriensi, An. Dom. CXLVII. atatis An. LXXXVI passum; sic natus fuerit An. Dom. LXI. annum egerit XX. An. Dom. LXXXI. quo tempore cum illis conversari potuerit. Sin vulgarem de morte Polycarpi sententiam amplexemur, adhuc necesse erit XX. præterea annis fuisse recentiores. Nec modo cum illis conversatum, sed ab iisdem etiam Ordinatum noster tradit Irenaus, plurali nimirum rursus numero illis, ne ab uno S. Joanne Ordinatum suspicemur. Sic enim mille: ἀλλα καμ των Αποτολων καζα-

Disp. Cyprian. IV. n. 40. m L. III. c. 3.

di

ce

ip

A

nc

me file

ter

μέ Ei

lip

fu

no

nit

no is t

ad

ve

fug

on

lig

lyc

me

cai

CO

op

you,

Enf

σωβείς είς τ Ασίων ον τη Σμύρνη οκκλησία Επισκοπ . Juventutis terminus à tricenario ad quadragenarium extenditur fecundum " Irenaum, & coavam Irenæo proculdubio Ecclesiam. Ita, ut juvenem eum ordinatum supponamus, non potuit ea Ordinatio contingere ante Annum XCI. ut proinde ad finem Domitiani accesserint illius Ordinatores Apo-Sed & Irenaus qui prima generationis aupostas nullos à se visos memorat (nisi forte in illo qui periit Libro de Ogdoade) visos tamen à se alios, ut vidimus, à Polycarpo senes tradit, qui etiam alios à Joanne Apostolos ipsi viderint. Fieri & hoc vix certe potuit, ni ad Domitiani ætatem illi etiam pervenissent Apostoli. Quod sane de Philippo Apostolo verisimillimum est, si tamen Apoltolus is fuerit quem fuæ Traditionis Auctorem laudat, & Apostolum agnoscit, Polycrates; cujus Sepulcrum Hierapoli fuisse tradit, non modo Polycrates sed P Proclus Montanista Polycrati coævus, cujus Hæresis in locis non admodum ab Hierapoli remotis præsertim est grassata. Ut tamen alius fuerit ab Apostolo Hierapolitanus ille Philippus, nulla id cum causæ nostræ fraude possumus concedere. Philippum illum Evangelistam, quem ipso Resurrectionis Anno Diaconum constituerunt Apoftoli, auroning fuiffe, est sane verisimillimum. Fuit enim è μωςτυς κρένοις Act. VI. 3. eligendus, quod de Neophyto, qui nullum hactenus edidiffet sui experimentum, ægre intelligemus.

6. XXIII. Mihi fateor diversi illi videntur fuisse Philippi, atque adeo simili in hac Philipporum consussione errore laborasse Polycratem, quo antea in Joannum confusione illum errasse osten-

n Iren. L. II. c. 39. Polycrat. apud Euseb. H. E. III. 31. V. 24. P Proclus apud Caium ap. Euseb. H. E. III. 31. dimus.

dimus. Patrem enim Virginum illarum Hierapoli celebrium, non Apostolum, sed Evangelistam, edit ipse Lucas Act. XXI. 9. Fuit equidem etiam Apostolus maritus, habuit & filias, sed alias omnino illas quam quarum meminit Polycrates. stoli filias viris elocatas Auctorem habemus 9 Clementem Alexandrinum. Polycrates è tribus Philippi filiabus duas in Virginitate consenuisse tradit. De tertia id unum dicit eam έν άχω πνεύμαπ πολιπυσαuévlu ¹ Ephesi decessisse. Hoc ita intelligunt Viri Eruditi quafi illa nupta fuerit, ita scilicet Clementem cum Polycrate conciliantes ut de ejusdem Philippi filiabus utrumque intelligant, & quod dixerit Clemens Philippi Apostoli filias in matrimonium fuisse elocatas, in eo tertiam illam filiam respexisse Clementem. Sed plurali numero filias ait Clemens, non unam duntaxat filiam, in matrimonium fuisse elocatas. Et quanquam fateor fingularem indefinitum solere aliquando plurali etiam numero denotari (qui enim latrones S. Matthao XXVII. 44. is unus est latro S. Luc. XXIII. 39.) est tamen id adeo violentum ut fine loci, quem interpretari velimus, urgentissima necessitate, non sit eo confugiendum. Sed ut plures Philippi filias nullus omnino memorat Polycrates nuptas, sic tertia illa utrum nupta, an Virgo, decesserit, è sua id colligunt Viri Eruditi conjectura, è nullo certe Polycratis ipfius Testimonio. Quod seorsim illam memoret, propriam aliquam illius caufam indicare fateor, quæ non fuerit illi cum fororibus communis. Male tamen retulerunt Viri Eruditi oppositionem hanc ad verba illa, remeaniful maplevoi, quasi non illa, ut sorores, in Virginitate confe-

i

i

1

1

5

i

⁹ Clem. Alex. Strom. III. & apud Enfeb. H. E. III. 30. 1 Apud Euseb, H. E. III. 31. V. 24.

44 Diff.I. Qua fide Dignus Iren. & Coævi Patres

nuerit. Vera oppositio ea est quod, cum sorores Hierapoli, illa Ephesi, obierit & sepulta suerit. Alius itaque Philippus Evangelista à Philippo

Apostolo.

6. XXIV. Et tamen Apostolum ad hæc usque tempora vixisse, saltem Domitiani, faciunt omnino, quæ de eo tradunt Veteres, ut suspicemur. Eorum numero accenset illum vetustissimus Hæreticus i Heracleon, qui Deum non confessi fuerint Orali, quæ coram hominibus facienda fit, confefsione; nedum ut Confessionem illam Martyrio absolverint. De Apostolo enim potius quam de Diacono intelligendum esse Heracleonem exinde constat, quod comites illi solos subjungat Apostolos. Non itaque obstabant Persecutiones quo minus ad hæc usque tempora pervenerit. Eundem illis adjungit Papias quorum Traditiones à fibi visis senioribus consultisque didicerit. Non utique Evangelistam, cujus Traditiones à filiabus melius accipere potuit quam à senioribus. Apostolos præterea non Martyres alios recenset Heracleon, Matthaum, Thomam, Levi. Perperam omnino Levi alium à Matthao. Pro Asvis, Ascagos reponendum existimat doctissimus Asaphensis. Recte, ut videtur, præsertim siqua sides Edessenorum Traditioni de converso ab eodem Lebbao Abgaro, eundem enim cum Thaddao Lebbaum faciunt Evangelistæ. Nec enim verisimile est, qui tam gratus acceptusque venerit ad Edessenos, pati apud illos potuisse Martyrium. Matthaus quo victu usus est docet 'Clemens. Id, ni fallor, ex illa Seniorum Traditione. Pertinet nimirum ad vita Characte. rem, quem notarunt in Hareticis Irenaus atque Tertullianus, quem etiam in Polycarpo idem Ire-Apud Ciem. Alex. Strom. IV. Clem. Alex. Pad. L. II. c. 1.

I

6

1

1

I

9

70

, E

:

h

e

fi

q

H

St

es

it.

00

ue

ni-

ır.

æ-

nt

ef-

rio

de

de

os.

ad

d-

io-

an-

ci-

æ-

at-

evi

um

vidi-

un-

ge-

tus

los

eft

rum Ete-

que Ire-

ı.

eus,

45

naus, ut inde recte colligamus eundem etiam in Apoltolis à Senioribus fuisse observatum. Similem enim prorfus in S. Jacobo Episcopo Hierosolymitano vitæ characterem è fimili etiam Seniorum Traditione hausit Hegesippus. Andrea porro, Petri, 7acobi, Thoma, & Matthai, Traditiones, cum illorum (quos diximus) Apostolorum, Philippi & Joannis Traditionibus deduxerunt consulti à " Papia Seniores. Nec admodum vetustam, sub finem Seculi Secundi, reperit * Pantanus apud Indos Bartholomai memoriam. y Matthiam propterea prætermitto quod illius Traditiones collegerint, eumque adeo Patronum fibi adsciverint Hæretici, nullo interim reperto, qui memoriam ejus confervarit, Seniore Orthodoxo. Ut proinde non constet quisquamne Seniorum sub Trajano superstitum illum viderit audiveritque.

§. XXV. Sic vidimus in illa, quam dedimus, Epocha Trajani quam luculenti fuerint Ecclefiæ Testes primarum Christianitatis Traditionum. Estque hæc ætas Αυτοπίων. Διαδοχή Eufebio est eorum qui fuerant αὐτοτίων Μαθηταί. Sic enim ille: "'Αλλοι οι όπι πύτεις πλειες εγνωρίζουν καπά τέσδε τ πεώτω πέν της τ Αποςολων επεχοντες Διαδοχής οί C άπε τηλικωνδε όντες Γεοπεεπείς μαθηταί, της κατά πάνζα τοπον τ Εκκλησιών συσκαταβληθέντας των τ Αποσάλων θεμελίκς Ergo & illos Apostolorum Discipulos επωχοδόμεν. hac newrys Aladoxys ferie complectitur, qui hanc etiam Epocham non excesserint, dummodo non fuerint eadem, qua Apostoli, Disciplina, ipsumque Dominum Apostolorum Præceptorem non & ipfi Praceptorem habuerint. Quanquam enim hæc Hæreticorum Christianorum occasione orta fuerit,

[&]quot; Apud Euseb. H. E. III. 39. * Eus. H. E. V. 10. y Clem. Alex. Strom. VII. fine, 2 Eus. H. E. III. 37,

apud Christianos, de Successione Disputatio; est tamen illa, pro Philosophicarum Hæresum motibus (unde ipsum Hæresos nomen ad Christianorum Hæreses emanaverat) expressa, atque inde explicanda omnis eorum, hac de causa, sermocinatio. Sic itaque Clementem Romanum, sic Ignatium, cap. sequenti, pro primæ hujus Aladoxis exemplis statuit, qui tamen hujus Epochæ sinem non attigerint. Non est tamen quod minori side dignos existimemus, quam nonnullos aurosas, tantos illos,

e

1

0

n

a

P

q

ta

L

ti

re

aı

ct

He

1

bi

ex co

Su

hi

& tam recenti memoria, Discipulos.

6. XXVI. Nostrum tamen institutum quod attinet, cum de Aladox n, tanquam Temporis nota, loquimur: Illi πεώτη ΔΙαδοχή, pro mente Eusebii, vixisse censendi sunt qui ultimorum 'Autoflov, seu Apostolorum, seu aliorum Domini Discipulorum, fuissent ipsi Discipuli; ita tamen 'Autoflaus supervixissent ut sequenti etiam Seculo Testes esse potuerint Apostolicarum Traditionum. Qui itaque, Trajano Imperante, ea fuissent ætate quæ esset Disciplina capax; Illi, si Aurilas Institutores nacti effent (quos eousque superstites ostendimus) jam τεωτη, pro Eufebii cenfu, Διαδοχή erant annumerandi. Sin aut atate non essent Disciplinari, aut alies habuissent Præceptores quam Auroflas, prorsus excludendi. Erat tamen, in hac Traditionis causa, etiam in prima Successione discrimen. Majori fide digni habebantur qui Apostolos ipsos audissent, quam qui alios Domini Discipulos, duntaxat awr flas. Id quod etiam in Papia notavit Eusebius, ad fidem ejus, cujus nonnullis Traditionibus iniquior erat, propterea minuendam. Accenset tamen primæ Successioni Quadratum, quod illos à se visos memoret qui fuerint à Domino suscitati de mortuis, non item ipsos Apostolos. Ut

ta-

us

æ-

n-

Sic le-

ta-

ge-Ki-

os,

od

ta,

ni, eu

m,

er-

0-

e,

let Cti

s)

u-

ri,

di-

en. los

ın-

vit

di-

m.

m,

ino los.

Ut

Ut proinde non fuerit Papias, hoc uno nomine, quod Discipulos audierit, non Apostolos, ab hac prima ferie excludendus. Excludendus tamen erit noster Irenaus, ni alios audiverit quam quos illum audivisse testantur Libri ejus hodierni. Nec fane propter Libros adversus Hæreses huic primæ illum Successioni adjungit Eusebius. In Libro de Ogdoade Discipulum aliquem awerin à se visum, non Apostolum, ut Quadratus, fortasse memorarit; aut (quod potius fortaffe verum) fub Hadriano se vixisse testatus est. Nec enim, in arctiori illa primæ Successionis notione, satis ipse sibi constat Eusebius. Quadratum ille prima tribuit Successioni, quod illos à se visos memoret quos Dominus excitarit è mortuis. Audivisse illos, aut eorum fuisse Discipulum, id vero nullus meminit, sed ipse coniectura sua colligit Eusebius. Sic & 2 Hegesippum ille prima Successioni affignat quod meminerit Antinoi quem nuper Hadrianus in Deorum numerum retulisset. Ergo & illos in prima Successione locandos censuit, non modo qui Apostolos vidissent audivissentque, sed qui illos, per atatem, videre aut audire potuissent; satisque credidit ut hoc posse crederentur qui vixissent ætate Hadriani. Et quidem sub Hadriano nostrum atate fuisse Disciplinarum capaci infra oftendemus. Et certe si prima lla Successionis classe Hegesippum includat Eusenus; nulla erat omnino ratio cur nostrum inde excluderet Irenæum. Suppares illos fuisse exinde constat quod uterque scripserit sub Eleuthero.

6. XXVII. Est tamen & alia fortasse ratio cur & Hadriani Tempora & nostrum Irenaum primae Successioni ascripserit Eusebius. Nova enim depuo sub Hadriano erupit Hareticorum colluvies è

a Hift, Eccl. II. 23.

1

(

t

1

1 8

I

f

d

C

ti

b

il

a

λ

p

m

qi C

il

C

in

u

Sm Pa

b Clem. Alex. Strom. VII.

no-

am

taci-

en-

lod

id

10-

fub

bus

ra-

nen

de-

ur,

um,

ptis

iam

qui

fa-

afi-

ſci-

um

um

oud

15 &

ites

que

Apoolo-

relia

Acta

Sa-

lem

nio

oro-

comprobabant; proinde ea quæsita ab Ecclesiasticis primæ Successionis senibus, quam & ipsi profiterentur Maxiv, & quam etiam testarentur receptam ab Apostolis. Hæc alto animo recondiderant illius ævi Adolescentes seris nepotibus deinde transmittenda. Quanta enim haberentur Auctoritate prima Successionis senes, ad refellendos Hæreticos, vel ex uno constat Polycarpo. Multos enim illum è Valentinianis Marcionistisque convertisse, cum sub Aniceto Romam appelleret, ubi illi ab Hygini usque temporibus invaluerant, auctor est amplissimus noster 'Irenæus. Quin & Asiæ Magistrum (seu, ut habent Græca, a dorbáses d-Sarradov) Patrem Christianorum acclamant ipso Passionis tempore, tam Judai quam Gentiles, hostes ejus infensissimi, de ipsis ejus reliquiis abolendis foliciti, ne Christo ipso relicto illum pro Deo colerent deinde Christiani. Quæ sane luculentissima sunt Testimonia, quanto ille in pretio haberetur apud illius ævi Christianos, quam longe illum alis, fui etiam ordinis Collegis, Episcopis anteposuerint.

5. XXVIII. Inde ᾿Αποςολων διδαχαὶ & διδασκαλίαι, nec illorum modo, sed & prima Successionis, primi tamen præsertim Seculi, Discipulorum, Clementis, Ignatii, Polycarpi, Herma, etiam Hippolyti, quem tamen ° alibi sub Maximino Thrace An, CCXXXV. passum ostendimus. Sed Hippolytea illi titulum in MS. Oxoniensi illum suisse monet Cl. ¹ Cestriensis, Διδασκαλία διὰ Ἱπωολύτε. Ut proinde ea ab Hippolyto suerit potius collecta quam ut ipsius suerit Hippolyti. Eam in Bibliotheca Vin-

Smyrnwor. Ed. offer. Differt. Cyprian. XI. n. 50. Wind. Ignat.
Part. I, Cap. IV. p. 60.

50 Diff.I. Qua fide Dignus Iren. & Coxvi Patres dobonensi Cæsarea etiamnum superesse spem fecit Cl. Lambecius, quam utinam ne publico invideant Viri Clarissimi in præclaro illo munere Successores. Faciet enim ad Cæsareæ Majestatis gloriam tam illustre primævæ Traditionis monumentum cum orbe literario communicandum. Bibliis illas Maxas fuisse compactas, ut fuerit proinde monendus Lector ne illas pro Canonicis haberet, oftendunt antiquissimæ, quas habemus, Stichometria, tam Nicephori illa quam Anastasa, Bibliothecarii, quam etiam illæ quas edidit è MSS. Cotelerius, quam & aliæ quas in Archivorum forulis etiamnum latere docent & Ufferius atque Pearsonius. Nec id nuper factum exinde constat quod ex illis nonnullas fimiliter memorent Eusebius & Athanasius, etiam ubi sermo de Scripturis Canonicis Apocryphisque invicem internofcendis. Aidaonaxian Apostolorum non illam fuisse crediderim quam Scriptis ediderint Apostoli, sed quam Secundi Seculi Patres Orali Senum prima Successionis Traditione didicerint, aut eorum faltem qui Senum illorum Traditiones conservasfent, posterisque tradidissent, à senibus nimirum ipfis acceptas, quique ipfi propterea apud posteros, Apostolicis deinde Temporibus & prima Successioni ascriberentur propter Traditiones illas Apo-Stolorum à se conservatas. Has V. h Maximus doaxas existimat sub Hadriano prodiisse, quod in illis Pascha Fratrum on werpuns ritu celebrandum præcipiant Apostoli. Quæ quidem conjectura verifimilis effet, si de Ecclesia Hierosolymitana darafis illa esset intelligenda. Condita enim ab Hadriano Ælia, & deducta non ut antea Judaorum, sed nova prorsus Gracorum colonia, muta-E Uffer. Differt. de Jonat. h Apud Epiphan. Har. LXX.

25

fe-

Vi-

ere

atis

nu-

ım.

erit

ricis

us,

afn,

tè

VO-

at-

on-

ent

btu-

no-

iffe

fed

mæ

fal-

vaf-

rum

po-

Suc-

Apo-

No a-

d in

lum

ve-

dia-

ab

dæo-

uta-

tum

tum deinde cum incolis, & Paschatis celebrandi ritum verisimile est. Constat enim postea, orta sub Victore Controversia de Paschate, cum Romanis sensisse Hierosolymitanos. Et quidem à Romanis ad Hierosolymitanos novum illum morem emanasse censeo. Sed non constat in Ecclesia Hiero-Solymitana illas collectas fuisse diarrezers. In aliis autem non Afia modo, sed ipsius etiam Palastina regionibus post Hadrianum ad Constantini M. & Concilii Nicani tempora Judaicum Paschatis celebrandi ritum obtinuisse testes sunt apud Epiphanium Audiani. Id quod revera potius fuit Apostolicum. Novatum enim etiam Romæ, sub Xysti I. Pontificatu, Paschate in Dominicam transferendo, fatis innuit in Epistola ad Victorem noster Ireneus. Nec vero aliud in Polycarpum ipse Anicetus urgebat quam & own Jean & neo auts neer Eunewy; cui Traditionem Apostolorum solus opponebat Polycarpus. Hæc Anicetus, hæc Romanarum etiam in ea lite partium Irenœus. Qui itaque Originis memoria vixerunt, ii ut à Romanis sensissent in Praxi, contrariam tamen Romanis confuetudinem erant Apostolis attributuri. Xysti tempora colonia illa Æliensi antiquiora faciunt omnes, non Eutychius modo, sed & Eusebius, & Bucheriani etiam Catalogi Auctor unde fluxit recentius illud sub Damasi nomine Pontificale. Non est itaque quod miremur Cives illos Romanos in Coloniam Eliensem deductos receptam jam in patria confuetudinem etiam in colonia retinuisse. quam, si qua cura Hadriano Christianæ fuisset Ecclesiæ, id sieri potuit ab Hadriano quod postea ab Aureliano factum est, ut loco consuetudinis Judaica qua eo ipso nomine erat odiosa, novam ali-

Apud Eufeb. H. E. V. 24.

Dif.I. Qua fide dignus Iren. & coavi Patres quam, & Regie potius Urbis illam, induceret. Hæc autem obiter. Quod si illæ obaxaj adeo essent, quam existimat Vir sane Maximus, antique; mirum est profecto ab k Hege sippo esse prætermissas, qui summa cura incubuit colligendis illis Apostolorum Traditionibus. Mirum & à nostro Irenæo qui justo Libro demonstrat quam contrariæ veris Apostolorum Traditionibus essent Hæreticorum novitiæ illæ Traditiones. Mirum & à Clemente Alexandrino, qui tamen fine delectu adhibet cujuscunque generis Apocrypha, & in eo ipso probandæ Traditionis Apoltolicæ versatur Argumento. Nullas tamen adducit ille Apostolorum nomine inscriptas Traditiones, seu Adaxas, seu Adaoxaxías, feu etiam Matthia Traditionibus, & ipsis de Hareticorum fraude merito suspectis. Mirum denique nec à Tertulliano esse memoratas in Prascriptionibus, ubi Apostolorum Do-Etrinam ab Ecclefia Catholica receptam nervose solideque defendit.

9. XXIX. Similiter judicandum & de aliis illis Apostolicorum Virorum nominibus inscriptis λδα-χαϊς, seu etiam διδασκαλίαις, & illas Auctoribus, quorum titulos ferunt, aliquanto esse recentiores. Recte, ut existimo, illas in Apostolicas, quas habemus, Constitutiones, censet esse transfusas Cl. Cestriensis. Quod ego tamen ita moderandum esse crediderim, ut primus illas forte collegerit Hippolytus, vel coævus aliquis Hippolytus Seculi Tertii Auctor è receptis suo Seculo prima vel secunda Successionis Traditionibus, eas deinde ita sigillatim collectas in unum redegerit Corpus Auctor Constitutionum. Sic autem illas διδαχας composuerunt primi earum Auctores ut Traditionibus Apos

(

t

n

0

V

^{*} Lufet. H.E. IV. 8. 22. Hieron. Script. Eccl. in Hegef.

et.

leo

ıti-

æ-

dis

ra-

ere-

Cle-

bet

ro-

ito.

in-

as,

adi-

rito

effe

Do-

illis

Wa-

bus,

ores.

ha-. Ce-

effe

Hip-

ertii

unda

illactor

fue-

Apo-

orum

stolicorum Virorum è Seniorum illa, qua scriberet, ætate, Orali Traditione receptis, non Scripto aliquo antea confignatis, immiscerent etiam aliquas verorum Auctorum lacinias è Scriptis eorundem genuinis verbatim descriptas. Quem morem deinde imitati funt commentitiorum Scriptorum Impostores. Ita factum ab co qui Ciceronis nomine Orationem commentus est, antequam iret in Exilium, seu vetus ille fuerit Sophista, seu recentiorum Temporum Monachus. Multis ille figmentis suis nonnulla etiam inseruit vere Ciceroniana, è veris ejus Operibus aliunde translata. dem exemplo quæ Constitutionibus hodiernis leguntur communia cum Ignatio, ea Maxí Ignatianæ deberi in illas immistæ putat Cl. Cestriensis. Nec fane scio annon huic exemplo debeamus omnia quæ habemus Ignatio interpolata. enim in Adaxn Ignatiana multa vere Ignatiana è Scriptis ejus deprompta interpolata reperisset Impostor; Ille viceversa genuinas Ignatii Epistolas diδαχή interpolandas existimavit. Non malo id fortasse animo, quod ita integrum repræsentari crederet Ignatium, ni de suo etiam nonnulla addidisfet (ut facile est inventis addere) ætatem imposturamque satis manifeste per se ipsa prodentia. Idem in Clementis causa factum olim observarunt Viri Eruditi, Historiam de Phanice ave è genuina ejusdem Epistola in Adaxniv emanasse, inde in Constitutiones, quas appellare solemus, Apostolicas. Quæ ratio facit ut suspicer, Fragmentum illud vetustissimum secundæ, quæ appellatur, Epistolæ Clementis, ad veterum illam oldaziv Clementinam omnino referendum esse. Nemo enim est quin videat Homilia illud potius quam Epistola stylo effe conceptum, & ad mores potius quam ad negotra

54 Diss. I. Qua fide dignus Iren. & coxvi Patres

tia attinere. Et quidem Catechumenis pietate imbuendis Maxin inserviisse testatur Athanasius, nec alio spectant veterum illarum Maxin vestigia in Constitutionibus Apostolicis. Atqui & hic nonnulla legimus è vera & indubia Clementis Epistola verbatim derivata. Conferatur Fragmenti §. XI. cum Ep. ad Corinth. §. XXIII. Alia sateor ita referre stylum Eclogarium Clementis Alexandrini in Hypotyposibus, ut præterea suspicer immistos invicem

duos illos fuisse Clementes.

6. XXX. Quod vero illam Adaxiv pro 2. Epistola habuerint Veteres, inde profectum arbitror, quod cum reliquæ odazaj uno & perpetuo stylo alia aliam fine spatio consecuta sit, hæc à reliquis resecta ad finem veræ Clementis Epistolæ proxime compareret. Contigit enim, nescio quo dormitantium Amanuensium errore, ut quæ ejusdem essent generis ea Scribæ invicem commiserint. Id forte quia sixw duntaxat esset in veteribus Codicibus distinctio, apposita ad Marginem Auctoris nota. Ea sixn cum illi, pro arbitratu suo, in perpetuas deinde lineas mutarent, nec comparerent in Margine Auctorum notæ alterius coloris atramento per otium scribendæ, eaque occasione, ut fieri etiam in MSS. hodiernis videmus, fæpe penitus neglectæ; Ita factum ut, distinctionis nota sublata, quæ diversorum essent Auctorum ea uni duntaxat inscriberentur. Sic certe Polycarpi & Barnabæ Epistolas invicem connexas, ad exemplum Codicis Florentini, edidit Amicus noster Stephanus le 1 Moyne Professor Theologia, apud Batavos dignissimus. Sic & in aliis Bibliothecæ Vaticana & Cardinalis Columnai Codicibus factum observavit m Halloixius. Sic & Barnabæ immif-

¹ Var. Sacr. m Halloix. Not. ad vit. Polycarp. c. 16, 17, 18.

nec

in

la

a-

m

re

0-

m

bi-

or,

lo

uis

me

ni-

em

Id

di-

oris

er-

ent

ra-

ut

pe-

ota

unt

i &

em-

fter

pud

ecæ

tum

mif-

fum

fum alterius Anonymi Auctoris Tractatum monuit in sua Barnabæ Editione Cl. Vossius. Sunt illæ Methodii Apocalypses quæ Latine extant in Orthodoxographis. Nec vero nuperos esse constatistius inodi errores, cum & Veterum antiquissimi horum Auctorum alium pro alio laudarint, qui cum Bibliis solebant in eodem volumine compingi. Sic pro Barnaba Ignatium laudat Hieronymus, pro Clemente Romano Barnabam Clemens Alexandrinus, ut ostendit Maximus "Usserius. Sic etiam in didaxais factum ostendunt verba Stichometriæ Nicephoræ Patriarchæ illa:

Διδαχὴ ᾿Αποςόλων κίχων σ. Κλήμεντος λβ. κίχων βχ. Ἰγνατία, Πολυκάςπα, ΠοιμένΘ, Ͼ Ἑρμα.

Constat vocem Adaxns cum gignendi casus nominibus ubique esse am voivs repetendam, atque adeo de Abaxays Clementis, Ignatii, Polycarpi, Pa-Storis seu Herma (sic enim legendum n' Equa) nominibus inscriptis sequentia esse intelligenda. Quod etiam confirmat fimilis Indiculus post Anastasii Nicani Quæst. in MS. Regis Christianissimi apud Cotelerium, ubi ita legimus: κα. Διδασκαλία Κλημεντος. κβ. Ίγνατικ διδασκαλία. κγ. Πολυκάρπε διδασκαλία. Numerum itaque λ. Clementi proprium πχων numerum denotare manifestum est quibus constabat Clementina illa didaoxadía. Et male illum retulit Vir Maximus ad Epistolas quafi A. B. scribendus effet, & primam Clementis secundamque defignaret Epistolam. Alius vero numerus qui sequitur, Tixwy Bx. quæres quo fit referendus. Ego illum ad sequentes Ignatii, Polycarpi, Herma, A-

daonadias in universum retulerim, ut illum scili-

cet sixw numerum fimul fumptæ omnes absolve
" vser. Fragm. Præf. in Barnab. in Edit. Barnabæ Oxonienfi.

rent. Propterea enim illis nullum esse, pro methodo Stichometriæ, proprium quod una illa quam dixi, Summa communis esset omnium. Nec enim temere id esse factum exinde colligimus quod Latina Anastasii Bibliothecarii Stichometria ex hoc Graco, ut videtur, Nicephori exemplari expressa, Ignatio & Polycarpo (omisso Herma) aliam tribuit à Clemente lineam, nec tamen numerum versuum illis apposuit. Sic enim habet illa:

Doctrina Apostolorum versus 200. Clementis versus 2600. Ignatii & Polycarpi.

Clementis numerum proprium omisit quod non viderit quo ille spectarit, aut cur duplex eidem Libro numerus esset apponendus. Ego è lineæ brevitate ortum puto ut in superiori linea legeretur numerus, qui tamen esset ad inferiorem referendus. Sic enim illum antiquitus esse conceptum:

Κλήμεντες λβ [ςίχων μχ. Ίγνατίκ, Πολυκάρπκ, Ποιμένος η Έρμα

Habemus itaque distinctam ab aliis διδασκαλίαις διδασκαλίαι Clementis. Habemus alias, uti dixi, uno & perpetuo versuum numero invicem permistas.

q

a

p. ju

CE

DY

m fe

5. XXXI. Cæterum & alias Μαχὰς fuisse puto præter illas quarum meminerunt hodiernæ, quas habemus, Stichometriæ. Imprimis unam nomine Barnabæ quæ postremum locum occupat Epistolæ hodiernæ. Cur illa pro Μαχῆ haberi possit, ex ipso ejus initio colligimus. Μεωδῶμει (inquit) ἢ Ε περαν γνῶσιν Ε ΔΙΔΑΧΗΝ. Ecquis est quin videat quam apte locum habere potuit in ipso Διδαχῶν corpore hæc transitio? Facit magis ut suspicer verum esse quod dixi, quod locum habeat

lla

m.

gi-

m-

er-

en

na-

VI-

Li-

re-

tur

en-

m:

5 01-

ixi,

er-

pu-

næ,

nam

ipat

beri

ωμεν

quis

it in

cum

beat

habeat in hodiernis Constitutionibus quas docuit Cestriensis ex ejusmodi Aidazajs fuisse conflatas. Nec alia fortasse est ratio cur nulla comparuerit in Codice Corbeienst. Codicem nimirum illum ab istiusmodi exemplari emanasse crediderim, in quo locum fuum habuerint collectæ, uti dixi, in unum Corpus Maxay, ut proinde otiosum crederet Librarius bis eadem rescribendi laborem: Nec enim illam propterea Barnaba abdicaverim, cum & illas Aidaxas nonnulla genuinorum Auctorum Imarar pána continuisse ostenderimus, & Barnabæ Epistolæ nomine hanc etiam posteriorem Epistolæ partem laudarint Veteres. Sic verbis disertissimis Origenes. Sic & P Hieronymus cum vocem Satan Ebraicis hujus Epistola nominibus accenset, quæ non alibi tamen in eadem legitur quam in parte illa de qua agimus posteriori. itaque Διδαχών memoriam paulatim evanuisse probabile eft, feu quod illæ in Corpore Constitutionum legerentur; feu quod veris, & fuo loco, reponerentur Auctoribus.

§. XXXII. Ergo si & aliæ suerint δδαχα præter illas quas repræsentant hodiernæ Stichometriæ, quidni inter illas unam suisse existimemus inscriptam nomine nostri a Irenæi? Scripsit ille ad Marcianum fratrem δπίδωζω Αποςολικού κηςούγμασες. Librum illum poterant satis facile posteri pro Διδαχη accipere. Potuit & Hippolytus paulo junior διδαχη à se collectæ inserere. Vel, quod certius est, Apostolicas ille Traditiones sua side à primæ Successionis Senibus acceptas solebat commemorare. Hoc cum in Libris illum sæpissime secisse ostenderimus, quid vetat itidem in sami-

o Grig. L. III. mp. dex. c. 2. P Hieronymus de Nom. Hebr. Eufeb. H. E. V. 26.

Phot. Biblioth. Cod. 121.

1

a

fe

V

m

ta

qu

pellandum esse dubitarent qui Discipulum illius Hippolytum, quod in eodem deducendæ Traditionis Apostolicæ versaretur Argumento, Apostolicum

appellassent?

be

cis

t-

ies

iit

tri

m

to

0-

me

u-

ali

eu

na-

nes

mi

os,

Itis

us.

iffe

no-

que

re-

erte

ota-

nim

rum

eros

ius,

eque

inæ

osto-

mini

ap-

dum

6. XXXIII. Utcunque tamen ut Apostolum nullum vidiffet noster aut audivisset, ut nullum etiam primarium Domini Discipulum; non est tamen quod propterea de ejus Testimonio in tradenda Apostolorum Doctrina omnino dubitemus. ostendimus sub Trajano etiamnum superstites fuisse multos tam Apostolos quam primarii etiam ordinis Discipulos. Constat præterea quanto illi fuerint in honore apud Christianos, quam avide visi auditique, quam alta mente eorum dicta recondita. Constat præterea primo illo Christianitatis Seculo quam frequentes fuerint fidei propagandæ causa susceptæ Peregrinationes (& quidem ab illis præcipue susceptæ aunnags) quibus factum est ut rara admodum, fiqua forte, essent omnino in ditione Romana loca quo non aliquando pervenerint, seque audiendi videndique copiam non fecerint Discipulis tam industriis tantaque aviditate audituris. Constat præterea fuisse etiam ab Hareticis occasionem illos confulendi, non equidem aperta Secessione, sed infidiosis clanculariisque cætibus, quibus factum ut & de ipsis Hareticorum causis palam consulerentur, deque illis quid esset fentiendum, non per ambages aut Sequelas, sed verbis disertissimis ostenderent. Constat præterea manifestam quoque illam Hæreticorum ab Ecclefix Communione in coetus proprios Secessionem, tam illam quæ fuit sub Trajano, quam aliam quoque illam quæ sub Hadriano, proxima tamen utramque recentissimaque Apostolorum contigisse memoria. Ita factum ut oblivisci non potuerint H 2 fub

60 Diß. I. Qua fide Dignus Iren. & Coævi Patres fub Hadriano seniores quæ ipsi ab Apostolis primæque ab ipso Domino Successionis Discipulis hausissent. Factumque una ut qui ab illis senioribus acceperint (quos inter noster numerandus erat Irenæus) eos ne dubitemus certo potuisse cognoscere quid fecerint Apostoli atque docuerint. Egregia enim utrorumque Sanctitas, tam primæ Successionis docentium Magistrorum, quam secundæ discentium juniorum facit & ipsa ne prossus dubitemus quin suerint utrique omnino veracis-

ve

m

qı

ri

to

ni

ta

re

bi

au

m

mef

di

ge

re

pc

R

co

no

rui

lo

re

un nu

dic

for

ato

ad

Au

cre Eti

fimi.

§. XXXIV. Est tamen hic accurate distinguendum, quod miror non fecisse Doctissimos alioqui Patrum Adversarios. Sunt enim in duplici discrimine Propositiones quas Patrum fide credendas accipimus. Aliæ res gestas nude & Historice, nec ullis ratiociniis admixtas repræsentant; Aliæ sequelas quasdam quas crediderint Veteres è rebus gestis Apostolorum colligi posse firmis ratiociniis. Prioris generis Propofitiones unica veterum Testium fide niti necesse est. Id enim Historiarum omnium commune est, ut nequeant aliter, nisi Testium coævorum fide cognosci. Non itaque poterunt refelli, nisi dissentanea loquantur, interque se pugnantia, præterquam aliorum Veterum Testimonio magis fide dignorum, aut etiam suo, in aliis mmirum causis quæ etiam ipsis erant magis exploratæ. Ut proinde in Propositionibus quæ nec invicem, nec cum aliis pugnant Propositionibus fide dignioribus, quæ & testibus ipsis erant exploratissima, nec cum aliorum Testium pugnant Testimoniis credibilioribus; nulla sit omnino ratio cur Assensum seu negemus, seu etiam suspendamus. Nec vero audiendas censent Prudentes in diserta cognoscentium Testimonia conjecturas utcunque verifimiles;

Quoad Media Traditionis Ordinaria. verifimiles; cum & gesta multa comperta habeamus, eorum qui gestis interfuerant Testimonio, quæ erant alioqui veri admodum dissimilia, fore ut aliquando contingerent. Erant initio multæ verifimiles in speciem rationes, quæ suaderent tantos progressus ne quidem facere potuisse Christianismum, quantos fecisse constat ex Historia. Nec tamen mentis compotem existimaremus, si quis, re ex Historia explorata, propterea hodieque dubitandum esse censeret. Nec porro ingenio Testis aut acumine nititur hæc Historica fides. Adfuerit modo rebus gestis, sensus integros habuerit, mentis compos & verax fuerit; quo ille fimplicior est, eo illum à fraudis suspicione remotiorem judicabimus, absentisque, (quantovis ille polleat ingenio) conjecturis nudum illius Testimonium antese-Si quis aliter sentiat, contemptu illum, potius quam Responsione, dignum judicabimus. Recentiorum autem, quantumvis verifimiles, conjecturæ de Causis Facti Antiquorum Temporum, non modo absentium, sed longe admodum remotorum, sententiæ sunt, multis etiam mediorum Seculorum novis erroribus obnoxiæ, ut proinde non fint simplissimi Veteris coavi Testimonio confe-Est enim ætas in id genus Testimoniis vel unice spectanda. Ingenio nullus locus est, ubi nulla admiscentur rebus gestis Ratiocinia.

is

)-

is fe

t.

æ

1-

15

n-

ui i-

as

ec e-

us

is.

e-

ifi

ue

r-

min

gis

ıæ

rus

a-

ur

25.

ta

ue s; §. XXXV. Hoc autem Testimonii genere tradiderunt Veteres Novi Testamenti Canonem, & formam Regiminis Ecclesiastici ab Apostolis relictam atque institutam. Quod Liber aliquis in Canonem admitteretur, id non Argumenti causa sactum, sed Austoris, quod ab Austore coelitus asseta scriptus crederetur. Quis vero Libri suisset Austor, ea Fasti erat Quæstio, nullis Ratiocinios admixta, quæ

non

non & ipía essent ad fastum referenda. Austorem enim è manu probabant eo Seculo notissima, aut ex eo quod Scriptum illud Austorem agnoscentem auriti Testes audivissent, aut quod aliæ ejus res gestæ Scriptum illud à se missum necessario supponerent; aut quod nunquam refragatus suerit, cum & constaret, & ejus nomine receptum illud Scriptum, & quanto illud Ecclesiæ detrimento suturum erat si de Scripto supposititio ea invaluisset hominum opinio, & una illud manisestum esset hæc ipsa illi suisse manisesta. Hæc omnia ad Fastum pertinent in quo recentiorum sagacissimorum canjesturæ non sunt Veterum vel simplicissimo Testimonio omnino conferendæ.

6. XXXVI. Sic itaque nulla est omnino ratio

cur de ea Traditione dubitemus quæ nobis Novi Testamenti Canonem transmist. Dico præterea, ut alia solida ratio nulla est cur Canoni assentiamur, præter Traditionem; sic Traditionem illam, qua N. T. Scripturis credimus, non esse utique sirmiorem quam sit illa nostri Irenæi. Mitto hic rationes alias ab aliis assignatas quæ manisestum sapiunt Enthusias mum. Id satis constat ipsa illa Miracula, quibus innotescit nobis comprobaturque Divina Revelatio, non à Scriptis edita, sed à Scriptorum Austoribus; ut proinde Librorum Scombos nullam probare possint, quæ non prius sueri ipsis tribuenda Scriptoribus, inde ad eorum opera

tur, probandus erit imprimis Libri Auttor, tum & ille probandus 9200000505 è Miraculis ab eo patra-

tis, quæ omnia cum ad Facti Quæstionem perti-

neant, proinde hominum fide dignorum Testimo-

Ergo ut Liber aliquis 9 60 mologos creda-

nio erunt necessario confirmanda. Ita necessaria esse constat ad præstandam Librorum, etiam Sacrorum.

(

1

8

E

r

fi

te

pi fa

d

e

te Se

de

ve

D

fu

ec

Pi

ct ct

di

te

lta

1

ltu

rem

aut

en-

ejns

rio

rit, lud

fu-

ffet

ffet

Fa-

noiffi-

tio

ovi rea,

tia-

am, que

hic

um Mi-

que

CII-

erit

da-

um

tra-

rtı-

moaria

Sa-

um,

crorum, fidem humana hæc, quæ dixi, Testimonia. Quod fi Temporibus ab ea origine paulo remotioribus, ex qua scriptos Libros fuisse supponimus, instituatur Quæstio; id quoque facile constabit, & seniores oportere illos esse homines qui de Libris testentur superiori Seculo scriptis, atque ipsis Auctoribus coavos; nec aliud esse Seculo juniori subsidium quo in illa indagine juvetur, præter Seniorum illud, quod dixi, Testimonium. Præsertim fi Quæstionem illam juniori Seculo primum natam supponamus, nec ullis superioris Seculi Scriptis esse manifestam. Sic constat ad præstandam facri Canonis fidem omnino necessariam esse Traditionem.

6. XXXVII. Venio itaque ut oftendam non esse firmiorem illam de Canone Sacro Traditionem quam fit illa, cujus causam agimus, nostri Irenæi. Constat itaque imprimis, utcunque fuerint Infallibiles Apostoli, ederentque in Infallibilitatis suæ testimonium Miracula; fic tamen egisse illos ut femper adhuc à Domino atque Præceptore penderent. Sic itaque fuerint Miracula ab illis edita non tam novæ, quæ illis primum facta fuerit Revelationis indicia, quam veracitatis, fidelisque, de Domino ejusque Doctrina, illorum Testimonii. Jam superius ostendimus ipsum Apostolatus officium in eo præcipue testandi munere esse constitutum. Proinde quoties volunt Auctoritatem suam Lectoribus commendare, nullam unquam suæ doctrinæ Infallibilitatem, sed humana cognitionis media duntaxat obtendunt, quæ etiam aliis in causis testem aliena Dostrina veracem sidelemque præstarent. Ego accepi à Domino quod & tradidi vobis, I Cor. XI. 23. Non fum Apostolus? Nonne Chriflum Jesum Dominum nostrum vidi? IX. 1. Invenimur

nimur autem & falsi testes Dei, quoniam testimonium diximus adversus Deum quod suscitaverit Christum, Cap.XV.15. Ita S. Paulus. Quod vidimus oculis nostris, quod perspeximus, & manus nostra contrectaverunt de verbo vita. Et vita manifestata est, & vidimus & audivimus, annunciamus vobis, &c. Sic S. Joanens, I Joan. I. 1, 2, 3. Hanc vocem nos audivimus de cælo allatam, quum essemus cum ipso in monte sancto. Sic S. Petrus, 2 Pet. I. 18. Ad eundem plane modum Testes se illius Doctrinæ, quam edidit Dominus, profitentur Apostoli, ut se Testes professi sunt sub Trajano atque Hadriano Seniores illius etiam Doctrina, quam docuerant Apostoli & primarii Domini Discipuli. Et ut Seniores illi donis illis quæ nondum defecerant, Extraordinarii imbuti, non suam tamen, sed Apostolorum, Do-Arinam Discipulis credendam proponunt; Sic & in primo quoque Seculo S. Spiritus donis præditi, qui Dominum ipsum non audiverant, non sua illam Discipulis proponunt, sed eorum, qui audiverant, fide credendam. Ita S. Lucas rationem in Præfatione, pro solenni Historicorum more, redditurus, cur post alios multos Evangelica Historia Scriptores, novam ipse rursus earundem rerum Historiam concinnandam suscepisset; id illis præcipue vitio vertit quod non explorata fatis rerum gestarum side scripserint, id profitetur cauturum fe ne in eundem ipse errorem impingeret, nihil itaque proditurum quod non fibi effet exploratif-Quid itaque? Spiritumne Sanctum rerum gestarum Testem omni majorem exceptione produxit? An Miracula à se edita, aliudve quip piam Extraordinarium illorum Temporum proprium? Nihil minus. Aut fi effet ad Media cognitionis Ordinaria confugiendum, Visum à se faltem

d

ium

um,

no-

we-

mus ens,

cæ-

rEto.

ane

idit

oro-

iores

li &

i do-

ariis

Do-

ic &

diti,

llam

rant,

æfa-

litu-

toria

rum

præ-

rum

rum

nihil

atif

2 re-

ione

uip-

pro-

Iedia

n à se

Item

faltem auditumve Dominum ipse gloriatus est? Ne id quidem. Valde itaque illos erraffe neceffe est qui illum LXXII. missis à Domino Discipulis accensent. Id unum profitetur quod nostri erant professuri Irenai senes, si & ipsi eandem Historiam fuissent scriptis mandaturi, hæc sibi tradidiffe της ἀπ' ἀρχης ΑΥΤΟΠΤΑΣ Ε υπηρετας Sμομένες & Λόγε, Cap. I. v. 2. se omnia affecutum à principio axe 605, v. 3. Quibus verbis id fignificavit tantis & tam probatæ fidei Magistris nullam defuisse à sua parte diligentiam, quin illos omnia accurate rogarit, attente audierit, certa deinde & fideli memoria eorundem dicta repoluerit, ordine deinde (pro rerum gestarum tempore) digesferit, è qua apta earum & nativa connexione de earundem veritate possit optime judicari. Quod si à S. Luca de reliquis Novi Testamenti Scriptoribus statuendum est, & illos iisdem Mediis Ordinariis usos verisimile est in tradenda Evangelii Historia. Certe S. Joannes rerum plurimarum, quibus interfuerat, Testis erat ipse certissimus. Nec sane alia quam Testis fide usum in suo Evangelio concinnando, ex illo facile colligimus ejusdem Evangelii Epiphonemate. Hic est Discipulus ille qui testimonium perhibet de his, & scripsit hæc: & scimus quia testimonium ejus verum est, Joan.XXI.24. Alia in causa cui ipse non interfuit, alium appellare Testem dedignatus non est, autofily nimirum illum, quique ipse rei gestæ intersuerat. Qui vidit (inquit) testimonium perhibuit: & verum est Testimonium ejus. Et ille scit quia vera dicit, ut & vos credatis, Cap. XIX. 35.

XXXVIII. Fide itaque eadem Testimonii,
 quidem eorundem Testium αὐνολίων nituntur
 Novi Testamenti Scripta, nostrorumque sub Tra-

66 Dist. I. Qua fide dignus Iren. & coxvi Patres

6

C

I

d

d

g

C

C

f

C

re

S

te

ly

n

n

ju

u

p

m

re

al

A

ef

CC

qu

E

ce

de

jano atque Hadriano senum Traditiones. Sed propiori tamen (inquies) Novi Testamenti Scripta à rebus gestis intervallo. Unde factum ut & memoria recentiori illa testati fint Discipuli aversay, & plures etiamnum superessent qui ferrent de istiusmodi Scriptis testimonium, defuncti postea, priusquam nova illa alia juniorum fieret Inquisitio sub Trajano. Hoc, si de Scriptis ipsis intelligatur, ut fuerint illa recentiori memoria scripta, lubens Ego facileque verum fuisse concessero. Sin de Scriptorum Canonicorum Collectione in Canonem, collectorumque per Ecclesiam Universam publicatione, ut Canonem illum deinceps pro fidei morumque norma haberent Ecclesiæ Catholicæ communi; id vero non existimo adeo fuisse, quam putant Adversarii, verum. Latitabant enim usque ad recentiora illa, seu Trajani, seu etiam fortasse Hadriani, tempora in privatarum Ecclesiarum, seu etiam hominum, scriniis Scripta illa Canonica, ne ad Ecclesiæ Catholicæ notitiam pervenirent. Aut si in publicum fortasse prodiissent, adhuc tamen tanta Scriptorum Apocryphorum Pseudepigraphorumque turba obruebantur, ut ab iis internosci non possent, quin novo opus esset examine, novoque Testimonio. Et ab illo novo Testimonio, quo factum est ut ab Apochryphis falsoque Apostolorum nomine insignitis Scripta eorum genuina distinguerentur, pendet omnis illa quam deinceps obtinebant, & quam hodieque obtinent in Ecclesia Catholica Scripta vere Apostolica, Auctoritas. Atqui recentior illa Canonis attestatio iisdem erat incommodis obnoxia quibus & nostræ senum quos vidit Irenæus audivitque Traditiones. Erat enim illa tanto intervallo ab origine remota, nec plurium esse poterat quam eorum

Quoad Media Traditionis Ordinaria. 67 eorum qui etiam remotiora illa tempora attigerant.

§. XXXIX. Atqui certe ante illam Epocham, quam dixi, Trajani, nondum constitutus est Librorum Sacrorum Canon, nec receptus aliquis in Ecclefia Catholica Librorum certus numerus, quos deinde adhibere oportuerit in facris fidei caufis dijudicandis, nec rejecti Hæreticorum Pseudepigraphi, monitive fideles ut ab corum usu deinde Sic autem vera Apostolorum Scripta caverent. cum Apocryphis in iisdem voluminibus compingi folebant, ut nulla prorfus nota aut cenfura Ecclesiæ publica constaret quæ quibus essent anteferenda. Habemus hodieque horum Temporum Scriptores Ecclefiafticos luculentiffimos, Clementem Romanum, Barnabam, Hermam, Ignatium, Polycarpum, qui hoc nimirum scripserint, quo illos nominavi, ordine, omnes reliquis Novi Testamenti Scriptis, exceptis Juda & Joannis utriusque, juniores. At Novi Testamenti in Herma ne quidem unum locum inveneris. Apud reliquos ne unum quidem Evangelistam nomine suo compellatum. Et si quos locos forte proferant quibus similia in nostris leguntur Evangelis; ita tamen illos mutatos utplurimum interpolatosque reperies, ut sciri nequeat an è nostris illos, an ex aliis produxerint Apocryphis Evangeliis. Sed & Apocrypha adhibent iidem aliquoties quæ certum est in hodiernis non haberi Evangeliis. Ut inde constet nullum adhuc inter Apocryphos Canonicosque Novi Testamenti Libros constitutum esse ab Ecclesia discrimen, præsertim si & illa quoque accedat Observatio, quod censuram nullam Apocryphis adjungant, fed nec aliam aliquam notam unde possit Lector colligere minus illos Apocryphis

oà

0-& if-

filia,

o. am lei

cæ im if-

oria-

niid-

inni-

noue

ge-

ent ca, fa-

&

ue ab

am un 68 Diss. I. Qua fide Dignus Iren. & Coævi Patres tribuisse quam veris tribuerint Evangeliis. Inde prona est suspicio, si qua forte loca produxerint cum nostris consentientia, nullo tamen certo id factum esse consilio, quo constitutum fuerat res dubias è Canonicis esse confirmandas, fierique adeo posse ut & illa similia ex aliis tamen quam qua habemus, deprompta fuerint Evangeliis. Sed quid Ego Libros memorem minime Canonicos? Ne quidem è Canonicis ipsis recentioribus constat Ecclesiæ innotuisse Evangelia, atque Ecclesiastici in usu fuisse vulgari. Non solent illius Ævi Scriptores Novi Testamenti locis Scripta sua velut opere tesellato ornare, qui tamen recentiorum mos est, qui & suus erat in illis quas agnoscebant ipsi Scripturis. Veteris enim Testamenti Libros proferunt sæpissine, prolaturi proculdubio & Novi Testamenti Scripta, si & illa fuissent in Canonem recepta. Effatum Domini nostri profert S. Paulus, Act. XX. 35. Illud si è Scripto aliquo produxit, non certe ex aliquo, quod habemus, Evangelio. Sic latuerant in illis terrarum angulis, in quibus scripta fuerant, Evangelia, ut ne quidem resciverint recentiores Evangelistæ quid scripsissent, de iisdem rebus, Antiquiores. Aliter foret ne tot essent evarno para quæ fere à prima usque Canomis Constitutione Eruditorum hominum ingenia exercuerint. Certe S. Lucas fi Genealogiam illam Domini in Mattheo vidisset, non aliam ipse, nihilque fere habentem commune, produxisset, ne quidem minima, confilii tam diversi, edita ratione. Et cum novæ Scriptionis edit in Præfatione caufam, quod ipse 'Aur Alar narrationibus adjutus eam fuerit aggressus; id plane innuit destitutos hoc subsidio suisse visorum à se Evangeliorum Auttores, ita nimirum non fuisse ipsos 'Aux flas ut ne quidem

1

1

a

I

0

t

e

of Ford of the North

es nde

rint

o id

du-

deo

juæ

Sed

Os?

ticis

cri-

elut

nos

ipfi

ofe-

Vovi

re-

xit,

elio. ibus

ive-

de

tot

anoenia

lam

ni-

, ne

ione.

cau-

eam hoc

ucto-

ne

dem

quidem 'Auronas cum cura aliqua & fedulitate consuluerint, vacillare proinde meritoque dubiam eorum fuisse fidem. Ut plane alios fuisse necesse fit Evangelicæ Historiæ Scriptores à Luca visos, à nostris, quos habemus, Evangelistis. S. Matthaus (qui folus è nostris Luca erat antiquior) ipse erat autifins, ut proinde illum noster designare non potuerit. S. Joannes Luca longo erat intervallo in scriptione junior. Junior etiam S. Marcus si quidem S. Lucas eo scripserit anno Evangelium quo Atta terminavit Apostolorum, quod Ego sane puto verifimillimum. Sunt enim Acta deung ejufdem Operis λόγ Ο cujus πεωτον λόγον ipse suum agnoscit Evangelium, Act. I. 1. Acta postea ab Evangelio divulserunt quibus commodius visum, ob locorum faciliorem expeditioremque invicem comparationem, Evangelistas separato Codice complecti, & ab actis secernere. Inde factum existimo ut cum nullus legatur in Actorum titulo Auctor, nunquam tamen fuerit de eorum Auctore dubitatum. Antequam divellerentur præfixus primo Libro Titulus fecundi Auctorem fatis indicabat, nec erat in illius initio repetendus. quo Anno scriptum est à S. Luca Evangelium secundus fluxerit Apostolo Paulo annus Captivitatis Romanæ. Eo enim usque Actorum Historia perducta est. S. autem Marcus, seu post obitum Petri, seu non multo antea, scripsisse videtur. & reliquos ab invicem non fuiffe visos Evangelistas vel exinde fuspicio est, quod primo illi Prædicationis anno res gestas duntaxat enarrent. Reliquorum Annorum Paschatumque memoriam solus conservavit S. Joannes Evangelista, unde possit quis fortasse colligere visa esse ab eo & probata suppletaque decessorum Evangelia. §. XL.

70 Difs. I. Qua fide dignus Iren. & coxvi Patres

§. XL. Id de eo fortasse recte, qui tam sero scripserit, cum jam possent quæ in certis scripta fuerant ditionis Romana Regionibus, latius emanare. Sin ita intelligatur ut confignatus fuerit ab eo Evangelistarum Canonicorum Codex, ejufque dein Testimonio posteris commendatus, id vereor ut fuerit verum. Adhuc certe ægre credi potest ullum fuisse Evangeliorum delectum cum scriberet Ignatius, qui pari, ut videtur, honore Apocrypha, quo & vera, laudat Evangelia. mus numeri quaternarii quafi jam recepti constitutique, ut neque plura essent Evangelia nec pauciora, noster meminit Irenaus. Paulo laxius qui ante illum scripsit Justinus. Profert & ille aliquoties 'Aποζόλων Σπομνημονεύμα a. Titulum ille à Xenophonte desumpsit, qui Præceptoris sui Socratis, eodem quo Apostoli exemplo, conscripserat κοτομνημονεύμαζα. Ηπο κοτομνημονεύμαζα fustinus ipse interpretatur Evangelia: " οι 'Αποςολοι (inquit) το τοις χρομένοις ύπ' αυτών τωσμνήμασιν, à καλειτας Ευαγγέλια. Sic autem illa tribuit Apostolis, quod Apostolorum dogmata mentemque complecterentur, ut una tamen aliorum agnoscat in scriptione operam qui fuerint Apostolos sectati. Sic enim ille: κ cv 28 τοις δατομνημονεύμαστι à Φημί τωο τ Αποςολων αυτέ & τ ενείνοις σ βακολεθησώντων σωντετώχθου &c. S. Lucæ verba ipfa respexisse videtur, "Εδοξε κάμοι παρηκολεθημόπ &c. S. Luc. I. 3. Hæc Evangelia publice in Ecclefia legi folita te-Hatur idem, de suo tempore, Justinus: Y Tà Doropun. μονεύμαζα τ' Αποςόλων η συγγράμμαζα ποφορτών αναγι νώσκεται μέχεις εγχωρά. Ecquis est qui non inde

videat

vide

loco

in Fi

adeo in E

Scrip

ftam

quide

Apoli

quies à Fu

Irena

tuera

Evan stissin

fane

cta.

ab ip

ab ec

intell

fime

non a

Bina e

na Da

hisce

io A

Sump

post 7

Marci

Apocr

crede

endo

quæ d

attesta

tempo

f Iren. L. III. c. 11. T Just. Apol, II. p. 98. Dialog. cum Tryph. p. 327, 328, 329, 331, 332, 333, 334. Apol. II. p. 98. Dialog. p. 331. Apol. II. p. 98,

Quoad Media Traditionis Ordinaria. videat eodem apud Christianos fuisse, seu superiori loco Apostolorum illa Σπομνημονεύμαζα, quo fuerant in Judaorum Synagogis Scripta Prophetarum? nec adeo dubitari posse quin jam publicam obtinuerint in Ecclesia Auctoritatem? Prophetarum nomine Scripta omnia cujuscunque generis in Veteri Testamento Canonica complexus est Justinus, ut ne quidem Pentateucho ipso censerentur inferiores Apostolorum illi Commentarii. Quo tamen (inquies) Argumento constabit nostra esse illa, quæ à Justino designatur, Evangelia? Imprimis ex Irenao cozvo teste quem illa proculdubio non la-Tum & ex ipso Justino qui è nostris Evangeliis loca plurima adduxit, & quidem id castiffime, raro admodum immistis Apocryphis. Nec fane aliud verba ejus ipfa fuadent penitius infpecta. Cum enim horum Commentariorum alios ab ipfis Apoltolis scriptos fuiffe crediderit, alios ab eorum Discipulis, si plures in utroque genere intellexerit; fic numerum quaternarium accuratiffime absolvent, nostrique adeo consentient ut non alios ab illo intellectos fuisse verifimile sit. Bina enim è nostris ipsorum sunt Apostolorum, bina Discipulorum. Idem confirmant exorti primis hisce temporibus Haretici. E.S. Foannis Evangelio Eonum suorum ipsa nomina pleraque desumpsit Valentinus. S. Matthæum interpolarunt post Trajanum Ebionai, S. Lucam post Hadrianum Marcion. Potiorem aliquam Libros illos præ Apocryphis adeptos Auctoritatem necesse est, cum rederent Hæretici illos in usus suos esse perverendos. Ita igitur conveniet accuratissime his, nuæ dixi, temporibus posterior illa Evangeliorum attestatio. Quod enim dixi post Trajani tandem empora corruptum ab Ebioneis fuisse Mattheum,

propa-

pr

Ec

ani Ha

tef

Or cer

nei

Ma

cor ipfe

con

clef

Dif

ad I

Bel

ctar

pro

(ebii

Eva

rum mat

cauf

genc

Ame

qui i

ticos

dice,

Codic

comi

fidel

prim

Apol

Hieronymus in Ezech. cap. XVI.
 Hieron. in If. cap. XI.
 Epiphan. Hær. XXX. n. 13, 17.
 Epiphan. Hær. XXX. n. 1.
 Eufeb. H. E. III. 37.

propaganda. Eftque hæc Codicis Evangelici in Ecclesia passim recepti prima, ut existimo, atque antiquissima, mentio. Fine hæc Trajani & initiis Hadriani contigisse est sane verisimillimum, patefacta nimirum, per Trajani Parthicas victorias, Oriente, gentibusque antea incognitis. Non alio certe tempore conversos Indos fuisse consentaneum est, qui fcriptum Evangelii secundum Matthaum Codicem ad Pantani usque tempora conservarunt, seu vixerit ad illa Trajani tempora ipse Bartholomæus, seu Bartholomæi testimonio commendatum Evangelium illud acceperit Ecclesia, acceptumque deinde aliquis Bartholomai Discipulus illis partibus intulerit. Indorum certe ad Trajanum Legationem memorat Dio statim à Indiam etiam in Provinciam reda-Bello Dacico. ctam Numi, de finitimis Imperio Romano Indis proculdubio intelligendi. Confirmat igitur Eusebii Traditionem de deportatis per hæc tempora Evangeliorum Codicibus, hæc quoque alia de Indorum conversione Traditio accuratissime. mat etiam fortasse & Justinus, dum in Ecclesiæ causa adversus Hareticos hac censuit esse conjungenda, Φόδον νόμε, σεοΦητών χάριν, Ευαγγελίων πίσιν, Αποςόλων το Sadoow, Εκκλησίας χάρχν. Sic enim forte fiqui fundatas ab Apostolis Ecclesias adversus Hæreticos stabilirent, constituto jam Evangeliorum Codice, cum Apostolorum veris Traditionibus, etiam Codices Evangelicos in æternum conservandos 121 commendarunt uti testes earundem Traditionum fidelissimos.

nt

0-

O\$

o• ā•

a,

u-

la-

ca-

uli

OC

de

XI.

pa-

§. XLI. Sequuntur Epistolæ Paulinæ, quas à prima usque scriptione celeberrimas fecere ipsius Apostoli tam crebræ Peregrinationes, & nota ejus

f Euseb. H. E. V. 10. S. Juff. Epift. ad Diognet.

74 Dis. I. Qua fide Dignus Iren. & Coxvi Patres in omni Epistola h manus, & i Autographa earum in illis quibus datæ essent Ecclesiis diutissime ad Tertulliani usque tempora conservata. Proinde meminit earum S. Petrus, meminit S. Clemens. meminit Ignatius atque Polycarpus. Solus forte earum non meminit Barnabas (nec enim Herman excipio qui è Novi Testamenti Scripturis ne quidem Testimonia (olet adducere) & ex illis ea sola forte est obscurior quam scripsit ad Ebræos. Quod non meminerit Barnabas, inde fortasse colligendum, nondum illas innotuisse Palastina ubi tunc agebat Barnabas, quamvis illas etiam illis in locis agentes cognoverint paulo recentiores Ebionai, Quod vero ignotior illa fuerit quam dedit ad Ebraos, multæ poterant esse rationes: quod dedita opera nomen fuum Auctor in Inscriptione celarit; quod proinde illam Amanuenfi dictarit, quo usum aliquando constat k Apostolum; quod proinde & notam illam falutationis faltem, proprie illius manu, (etiam cum cætera dictarentur Amanuenfi) concipiendæ; quod nulli certæ Ecclesa illam inscripserit quæ illam, pro officio, curaret in Archivis conservandam. Nec tamen illam penitus fuisse, etiam antiquioribus illis temporibus incognitam oftendunt loca gemina, ut videtur, inde desumpta in Clementis Epistola ad Corinthio, ne dicam eandem illam S. Pauli ad Ebraos Epistolam à S. Petro videri defignatam, ut probavit Amicus Eruditissimus Spanhemius. Non est itaque S. Pauli Scriptis de reliquis statuendum Novi Te stamenti Scriptis, Etiam Apostolicis. Reliqua certe non modo ex 'Aur ที่ผิง Testimonio, sed ex alis etiam tam secundæ quam primæ Successionis Senum Testimoniis judicat Eusebius. Atque illud in His h 2 Theff. III. 17. i Præscript. c. 36. k Rom. XVI. 22.

ftoria !

ftor

xata

Tav

2000

post

quit

app

quai

Vet

fcili

ftim

n Po

lum .

9 Ep

næur

Fuda

vi T Epif

Trac

que.

trum

moni

com

eoru trah:

pari

Cano

ria ta

prim

causa

i Eu

c. 14. c. 8.

nal. L.

9.

Quoad Media Traditionis Ordinaria. storia sua se pollicetur observaturum, 1 Tives 7 κατά χεόνες Εκκλησιατικών συγχεαφίων οποίαις κέχεηντα τ άνπλεγομένων πνα τε τε τ ένδιλθήκων ε όμολογεμένων γεαφων, ε του ωει τ μη πιέτων, έρηπη. Id quod postea in his quæ dixi Scriptis accuratissime exequitur. Hoc censu erant Epistolæ quas Catholicas appellamus, & Apocalypsis, & Eusebio Epistola, quam dixi, ad Ebraos. Harum fiqua mentio apud Veteres, id notat scilicet diligentissime: Primæ scilicet S. Joannis, & S. Petri itidem prioris, Testimonia adduxisse m Papiam; S. Petri prioris ⁿ Polycarpum; ex Apocalypsi ^o Justinum & ^p Teophilum Antiochenum; ex Apocalypsi, & primæ Joannis Epistola, & Epistola ad Ebraos, nostrum Irenaum; ex Epistolis ad Ebraos, Barnaba, Clementis, Juda, Clementem Alexandrinum. Sic itaque Novi Testamenti Libros omnes, exceptis forsitan Epistolis Paulinis, ex hac ipsa Senum sub Trajano Traditione pendere probavimus, è nostri quoque Irenæi, & fimilium Irenæo Secundi Seculi Patrum de Senum Apostolicorum Traditione Testimonio. Unde sequitur, ut causa nulla est, ita communis quoque Christianitatis interesse, ne ab eorum de rebus gestis Historica fide omnino detrahatur; effeque adeo eorundem Testimonium pari fide dignum in causis Facti aliis, pari, qua

6. XLII. Cur autem *Traditiones* fuas è memoria tam *longinqua* tam alte repetendas censuerint primævi Christiani, ego eorundem *paucitatem* in causa fuisse suspicor. Certe *Tacitus* Persecu-

Canon, evidentia notoriis.

i Euset. H. E. III. 3. m Euset. L. III. c. 39. n Ibid. L. IV. c. 14. o Ibid. L. IV. c. 18. P Ibid. L. IV. c. 24. q Ibid. L. V. c. 8. r Ibid. L. V. c. 26. s Ibid. L. VI. c. 13, 14. r Tacit. Annal. L. XV. c. 44.

" Coff. apud Orig. L. HICP, 117. * Flor. Hift, Praf. y Antiq. Jul. L. XVIII. c. q.

Peregra

Per

jan

nib

pri

Ec

Qu

in

exc

gan

Pap

àS

fer

tere

cer

var

ipfo

jam

forn

fitz

bata

Nec

Apo

tia,

rent

rum

repe

cept

Ecc

ret (

quid

Secu

tuit

Escli

Quoad Media Traditionis Ordinaria.

77

Peregrinationes. Ita necessarium erat qui sub Trajano vixerunt juniores à superioris Seculi coævis senibus repetere Christianitatis originem. Hæc de prima illa Falti Quæstione, qua constitutus est Ecclesiæ Canon.

& XLIII. Nec se aliter res habet in alia illa Quæstione de forma Regiminis Ecclesiastici quam in Ecclesiis à se conditis, post suum ad superos excessium, reliquerint Apostoli. Constat sub Trajano (etiam quo tempore Quæstionem instituit Papias) superstites adhuc fuisse senes qui rerum à SS. Petro atque Paulo gestarum memoriam confervassent. Constat & S. Joannem, & alios præterea Apostolos Trajanum attigisse, aut propinqua certe Trajano tempora. Constat propterea novari non potuisse in Ecclesiis Apostolicis præter ipsorum sententiam Apostolorum. Proinde quæ jam recepta erat in Ecclesiis Apostolicis Regiminis forma eam ab Apostolis emanasse oportuit, seu institutam ab illis, seu (quod eodem redit) approbatam, non termissam duntaxat atque toleratam. Nec enim verifimile erat novare potuisse, invitis Apostolis, Orthodoxos, cum eorundem reverentia, ne quid palam auderent, etiam constringerentur Haretici. Sic non opus erat ut longam rerum ab Apostolis gestarum memoriam retrorsum repeterent illius ætatis senes, cum etiam è recepta fub Trajano, fub Hadriano, Regiminis in Ecclesiis Apostolicis forma satis manifesto constaret quain formam reliquissent Apostoli. Sed ne quidem opus erat Seniorum testimonio ipsis illis Secundi Seculi hominibus. Ipsis enim constare potuit quæ suo saltem Seculo recepta esset Regiminis forma. Ipfis etiam, num consensissent in ea forma Esclesia omnes qua pro Apostolicis haberentur. His

His datis tam firma procedebat, pro non-mutata Regiminis forma in tot Ecclesiis Apostolicis consentanea, Argumentatio quam pro Doctrina eorundem in tot etiam Apostolicis Ecclesiis congrua fimiliter non-mutata. Ægrius enim novationem in Regimine, quam in Doctrina, admittunt homines. Et vero omnibus cujuscunque generis, etiam Idiotis, longe manifestior erat Disciplina Ecclesiæ quam ejusdem Doctrina, longe manifestior Disciplina quam quis cujusque Libri in Ecclesia recepti fuisset Auctor. Et tamen, misso Seniorum Testimonio, Traditionum in Ecclesiis Apostolicis receptarum veritatem probant Irenaus noster atque Tertullianus, quod ne quidem potusssent, ubi essent consentanea, novari. Quin & notiorem supponunt Ecelesiarum Apostolicarum in Regimine, quam in Doctrina, concordiam. Supponunt enim in Ecclefiis Apostolicis talium Monarcharum præfidatum, quales erant suo cujusque quo scribebant, Seculo, Irenaus atque Tertullianus. Supponunt communes omnibus Ecclefiis Apostolicis hujusmodi Monarchas, ut ne una quidem Ecclesia Apostolica alio etiamnum usa esset Regimine quam Monarchico. Supponunt hoc è fingularum Ecclefiarum constare Catalogis, quod & numerare posfent & nominare Apostolorum in sua cujusque Ecclesia Successores, qui tamen Catalogi non alios repræsentabant quam Monarchas, ut ex eo constat Ecclesiæ Romanæ Catalogo quem hodieque confervavit Irenaus. Inde concludunt è legitimis Apostolorum Successoribus accipiendam Apostolorum etiam esse doctrinam. Quod si novassent Ecclesiæ Regimen ab Apostolis relictum, periclitaretur omnino earundem Ecclesiarum sides in tradenda Apostolorum Doctrina. Nulla certe fuisset Sequela,

Sequ tuis vaffe rum alier illa ? men tio o mari tium tifici de 1 effe Staba nis c adve fiden pura

gis ni minil 6. nibus noste enim Ne ve eximi negan bus m

tram

Rolice

conc

nostr

quan

ra- tia. Set gesta Quoad Media Traditionis Ordinaria.

Sequela, ne quidem novare illos Apostolorum potuisse Doctrinam quos eorundem constaret innovasse Regimen; nec in alienis illos ab Apostolorum mente potuisse consentire Doctrinis qui in alieno Regimine consensissent. Sic corruisset omnis illa Tertulliani in prascriptionibus solidissima Argumentatio. Et vero eadem erat illa Argumentatio qua usos constat veteres Judaos adversus Samaritanos. Proferebant & illi Catalogos fuccedentium ab Aarone in Templo Hierosolymitano Pontificum, & quidem fingulorum. Inde colligebant de Doctrina etiam ritibusque Mosaicis se potius esse audiendos quam Samaritanos. Proinde constabat Primævis, etiam Apostolici Seculi, Christianis quanti foret momenti ad præstandam suam adversus æmulos tam Hareticos quam Schismaticos, fidem, ut formam Regiminis, etiam Monarchici, puram illibatamque conservarent. Ita cum utramque illam Quæstionem de Ecclesiarum Apofolicarum, tam in Doctrina quam in Regimine, concordia, conftet de Facto agere; erat tamen nostra, apud Veteres, de consensu in Regimine, quam alia illa de confensu in Doctrina, saltem magis notoria, & ab omnibus cujuscunque partis hominibus concessa.

6. XLIV. Sic itaque in puris de Facto Quæftionibus nulla est omnino ratio cur de illius, in quo noster vixit Irenaus, Seculi fide dubitemus. Jam enim oftensum est Facta illis potuisse innotescere. Ne vero de eorum Veracitate dubitemus, vetat eximia illa Sanctitas qua præditos illos ne quidem negant adversarii. Alia est de illis ratio in quibus mista erant Ratiocinia ad Factum nihil attinentia. Ut enim, vel unius atatis intuitu, poterant gesta Antiqua melius quam nostri, quantumvis acuti

Diß. I. Qua fide dignus Iren. & coxvi Patres acuti recentiores, cognoscere; sic de Ratiociniu judicare, non atatis munus est, sed ingenii, sed acuminis atque Judicii. Ut proinde, posito Facto, quod positum supponebant Veteres, possint recentiores acutiores melius judicare, idne sequeretur quod cum Facto conjunxerunt Veteres, quam minus acuti simplicioresque Veteres. Credidit 2 Irenaus provectiorem fuisse Domini atatem quam revera fuisse aliunde cognoscimus, idque Seniorum fuorum fide confirmat, se nimirum hoc ab illis senioribus accepisse, illos à S. Joanne aliisque Domini Apostolis. Hinc nimirum colligunt Viri Eruditi, minus tamen in Primævam Antiquitatem benevoli, quam sit Seniorum illorum, etiam in caufis Facti, minus tuta fides. Sed diftinguenda erat, ut dixi, causa Facti à Ratiociniis. Si fidem in causa Fadti fefellerint, quæ quidem sibi esset penitus explorata, aut exploratam eam professi essent quam tamen aliunde constaret minus fuisse exploratam; effent, fateor, etiam in causis Facti, mala fidei Testes, nec deinceps audiendi. Quod fi fuerint in Ratiociniis hallucinati; à causis Fasti separanda erunt illa Ratiocinia, atque ita Ratiociniis diffidendum ut tamen eorundem in causis Facti Testimonio nihil derogemus.

6. XLV. Atqui causam Fasti nullam hic, Seniorum fide, repræsentat Irenæus quæ non fuerit omnino verissima, si separetur à Ratiociniis. Nullum hic legimus Annorum Domini certo designatum numerum. Id unum ait Seniorum illorum Apostolorumque fide, declinasse Dominum in ætatem seniorum. Inde colligit contra Gnosticos majorem suisse tricenario. Inde majorem suisse etiam quadragenario. Sic enim Argumentatur: Quia auquadragenario. Sic enim Argumentatur: Quia au-

te

8

q

gi be

v

tı

tı ai

er

at ac

re

qı (ti

ce tie

te

A

ad

A

ba tai

> ce N

> e

di

to

qu er

re

u

ia

il.

iis

ed

to,

en-

tur

ni-

re-

re-

um

llis

mi-

ru-

em

au-

rat,

ın

pe-

ent

blo-

ala

d fi

oci-

ufis

Se-

erit Iul-

ma-

um

eta-

ma-

iam

au-

tem

tem triginta Annorum ætas primæ indolis est juvenis, & extenditur usque ad quadragesimum annum, omnis quilibet confitebitur. A quadragesimo autem & quinquagesimo anno declinat jam in atatem seniorem quam habens Dominus docebat, sicut Evangelium [S. Joan. VIII. 57.] & omnes Seniores testantur &c. tum annorum numerum nullum exhibet quos natus fuerit tempore Passionis Dominus; nullum ait à Senioribus suis fuisse traditum, quod certe erat facturus si illum à Domino ipso didicissent, aut ab alio aliquo qui ætatem Domini haberet accurate compertam. Quod atatem duntaxat seniorem Domino, eorum testimonio, tribuit; Quod quam illi intellexerint atatem non alio eorum testimonio designet, sed aliunde collegerit è recepta apud suæ ætatis homines ætatum distributione: Signa funt è vultu potius illam Domini ætatem collegisse Apostolos quam è certo aliquo de Annis testimonio. Sic duplex fuerit huic Facto admixtum Ratiocinium, Apostolorum aliud atque Auraliw, quo illi Domini atatem è vultu colligebant; aliud Irenæi quo seniorem illam ætatem quo andem esset annorum numero definienda è recepta suo Seculo atatum distributione statuebat. Nec enim omnium una erat de atatum partitione Quod vero ad Factum attinet, eo reententia. libit universum illud Apostolorum testimonium, o fuisse vultu Dominum, qui ut minorem quinjuagenario, quadragenario tamen majorem repræentabat. Quod ex ipso Evangelio constat esse veriffimum. Nec enim quinquaginta annos naum negassent, qui è vultu ejus de atate pronuniabant Judæi, ni majorem illum judicassent saltem quadragenario. Quis autem nescit quam sit diffiile de media atatis hominibus è solo vultu judi-L care?

care? Et vero fiquis cogitet quam vultu faerit severo Dominus; quam vitæ etiam, quæ solet se. nium maturare, dura atque austera: non est equidem quod miretur quispiam si in eum videntes errorem impulerit ut paulo illum, quam fuerit, ætatis provectioris existimarint. Nec vero admodum multis annis errasse est. Senilem illam, quam appellat, atatem infra annum quadragefimum Irenaus quinquagesimumque complectitur. Et quidem ita ut quinquagenario minorem fuisse ne quidem ipse dubitarit. Probat enim Judæorum illam observationem qua aiunt Dominum nondum quinquaginta fuisse annorum. Id ergo tam è 74. daorum illo responso, quam ex atate Domini senili, elicit, ut Judaorum quinquagenario vicinior fue rit quam tricenario Gnosticorum; & in illo potius fuerit intervallo quadragesimi atque quinquagesim quo senilem atatem folerent homines concludere quam in alio illo tricesimi atque quadragesimi que juventutem emetiri. Sufficit ergo ut quadrage simun excesserit, quantumvis modico illum excesserit in Sic enim senili fuisset ætate, pro sen tentia Irenai; & multo provectior quam pro opinione Gnolticorum.

§. XLVI. Et vero propius quadrage simum vita annum, quam vulgo creditur, attigisse verisimik est. Anni Urb. Cond. DCCL. sine obiit Herodes, Septembri superstitem suisse necesse est, u XXXVII. Regni annum inchoarit, à ² Septembris sine, vel Octobris initio, Anni DCCXIV. Remæ arcessendi. Et vero ante Anni finem obiisse necesse est ut partem anni X. attingere potuers Archelaus, quem Anno U. C. DCCLIX. pulsur constat è Dione; ut etiam anno Alliaco XXXVII

description

defo

add

Sept

dit :

que

II.

Erg

den

fole

na,

mag

bien

eft

veti

Nov

X. :

liane

recep

rare

fuer.

illa

natu

pro

ment

itis f

eran

Don

rat _

conf

dilat

Deo

puer

dæi.

Synag

Wide Cl. Norif. Cenoraph. Pifan. Diff. 2, c. 6.

descriptionem bonorum Archelai fisco b Casaris addicendorum peragere posset Cyrenius, initio Septembris Anni DCCLX. utique finiendo. Occidit infantes Herodes à bimatu & infra, nama xeover quem à Magis ήπρίδωσε, inquit Evangelista S. Mat. II. 16. Tempus illud xeovos Parvouevs asee V. 7. Ergo fere biennium expleverit illud fidus, fiquidem angelena usus fuerit Herodes. Atqui non folebant sidera illa, aut cujuscunque generis omina, magnorum hominum prænuncia à Natalibus magno intervallo distare. Ita necesse erit fere biennem fuisse Christum quo tempore defunctus est Herodes. Atqui mortem Herodis conferunt vetustissimi e Rabbini in Nov. XXV. Ergo illum Novembris diem Archelaum superasse necesse est ut X. Regni inchoaret Annum, eo tamen Anno Jum liano pulsus, ut oftendimus è Dione. Fietque ut à receptis de Natali sententiis ne quidem longe aberrare potuerit verus Domini Natalis. Ita natus fuerit Anno U.C. DCCXLVIII. fine pro vulgari n· n· illa quæ hodie obtinet sententia Decembris XXV. natum statuentium, vel initio Anni DCCXLIX. pro alia illa Veterum antiquissimorum apud Clementem Alexandrinum atque Epiphanium. Sic festis folennibus omnibus Anni DCCLX. (qui primi ile erant ab exilio Archelai) annum ingreffus fuerit 70-Dominus ætatis XII. Nempe regnantem metueat Archelaum, ut citius non auderet Hierofolyma conscendere; nec vero, eo pulso, ulterius erat 20 dilaturus quin Præcepto Dei de maribus coram fe Deo apparituris quamprimum fatisfaceret. Certe ri puerum annorum XIII. d בר מצור appellant Juum dai, inde illum DCXIII. Præceptis teneri, sua

Ш

10-

b Joseph. Antiq. L. XVIII. c. 3. C Megil. Taanith. d Buxtorf. Synag. Jud. c. 7.

Diß. I. Qua fide dignus Iren. & coxvi Patres deinde pœna luiturum fi quam legem violaverit. Proinde in multum recedant à majorum moribus recentiores Rabbini, non multum aberat ab ea atate Dominus, cum annum ageret XII. qua Legi erat & Legis violatæ supplicio, obnoxia, Passus est, pro rationibus Ecclipsis cujus meminit Phlegon Trallianus (quæ nota est mortis ejus omnium certiffima) Anno IV. Olympiad. CCII. Tiberii XIX. Æræ vulg. XXXIII. Urb. Cond. DCCLXXXVI. Ita egerit Passionis tempore annum ætatis XXXVIII. qui certe multo propior est quadragenario Irenzi quam tricenario Gnosticorum. Est itaque error in Facto omnino nullus, in Ratiocinio levissimus, à visu de atate pronunciaturis, & facile condonandus.

6. XLVII. Pariter dicendum & de alia illa f Irenai sententia Paradoxa, qua millenne Christi Regnum in terris S. Joanni Apostolo tribuit ex eorundem Seniorum Traditione. Quod verba istiusmodi tribuerint Apostolo quæ possent in eam sententiam exponi, non est quod miremur Nos qui Apocalypsim illi hodieque tribuimus, in qua etiamnum occurrunt Apocalyps. XX. 6, 7. quæ ab Eruditis Interpretibus ita intelliguntur. Tam ergo certum ita loqui potuisse Apostolum quam certum confitemur eundem ita seripsisse. Quod itaque ad Factum in hac Traditione attinet, id nulla poterit certa ratione refelli. Rectene S. Joannis sententiam illi Seniores affecuti fint; ea vero Quxstio non ad Factum, sed ad Ratiocinium, attinet, in qua diximus nullum effe præ recentioribus Antiquitati, ab atate ipfa, Privilegium. Sic & in aliis illis causis de duobus Philippis & Joannibus in

unum,

miscen

repræf

cta fin

Testim

caufa v

mifta fi

taxat ji

buenda

illa tra

pulis traid ver

Unicum

aut uni

nomine

que loc

cundi !

fuis ipf

teres ce

quo P.

comple

audire

bus fid

aliis ob

istiusm

tentian necessa

fecerni

rum e

comm

inde r

mente Vetere

terno

§. X

Fhleg. Trall. apud Philop. in Genef. f Iren. L. V. c. 33.

unum, ut oftendimus, Philippum Joannemque permiscendis; quæ Facti erant ea recte sincereque repræsentabat Seniorum Traditio, quæ saltem re-cta sinceraque prasumenda est, ni potiori aliquo Testimonio refelli possit (quale nullum hac in causa vel venditant Adversarii) siqua autem immista sunt Erronea, non ea Senioribus, sed duntaxat juniorum Secundi Seculi Patrum erunt tribuenda *Ratiociniis*. Joannem aliquem *Philippumve* illa tradidisse quæ Secundi Seculi junioribus *Disci*pulis tradiderunt Primi Seculi Magistri Seniores, id vero nullo potest solido refelli ratiocinio. Unicum autem fuisse seu Philippum, seu Joannem; aut uni saltem fuisse tribuenda quæ sub illorum nomine tradiderant diversi invicem diversorumque locorum Seniores: Hæc nulla didicerant Secundi Seculi Patres Seniorum Traditione, fed è fuis ipfi collegerant Ratiociniis.

§. XLVIII. Cæterum, cum in causis Facti Veteres certe Recentioribus anteferendos esse constet, quo Propositio aliqua plures istiusmodi causas complectitur, eo tutius Veterum de ea sententias audire quam Recentiorum. Et vero in dogmatibus fidei investigandis (quod nescio fueritne ab aliis observatum, certe non à Socinianis) multæ istiusmodi occurrunt Causæ Fasti, etiam ad sententiam Scripti veteris explorandam. Imprimis necessarium est Voces Technicas à communibus fecerni. Quod cum non observant Sociniani, mirum est quam novas, quam Veteribus inauditas comminiscantur vocum significationes, quas proinde necesse est à Sacrorum quoque Scriptorum mente etiam esse alienissimas. Atqui has poterant Veteres longe quam Nos melius accuratiusque internoscere, qui ea ipsa vixerint atate qua florue-

rint

rint vocum ipfi Artifices, qua passim etiam voces ipsæ usurpari solitæ, quæ Nobis an Technicæ fuerint longinqua repetenda memoria est; Multa Veterum consulenda Scripta ipsa temporis diutur. nitate longe, quam quo scripta erant Seculo, obscuriora; adhibendus labor & acumen, ut quod Illis facile occurrebat id Nos tandem multiplici Consequentiarum ambage consequamur. Sunt enim Sacra etiam Scripta, ut & alia omnia in quibus volunt à Lectoribus Auctores intelligi, pro fui, in quo scribebantur, Seculi genio concepta, Lingua nempe omnium vulgatissima, Phrasi atque Idiomatibus illius ævi propriis. Receptos etiam alludunt mores, eorum (ad quos scriberentur) கட்சிம்சாக tune quidem notissimas, sed quæ solent in ejusmodi Scriptis innui potius tanquam omnibus notoriæ, quam indicari tanquam Posteris ignorandæ. Hæc nulla Industria, nulla Eruditione, fieri potest ut tam explorata habeant nostri ævi peritissimi quam habuerint illius Idiota. Quin & in dogmatibus recepta dogmata comperta habeat necesse est qui velit intelligere illius Seculi Ratiocinia. Nisi enim constet de Scriptorum Argumento quæ fuerint receptæ Hypotheses, intelligi omnino non potest quid sibi velit, & quo tendat, Scriptoris universa Disputatio. Intelligi non poterit quinam illi fint qui refutantur Errores. Intelligi non poterit quænam illa fint Principia ab Adversariis concessa, quibus omnem niti oporteret cum Adversariis Disputationem. Intelligi non poterit quid è suo sensu promat Disputator, quid è sensu duntaxat Adversariorum, quod genus Ratiocinia ad homines appellant Scholastici. Intelligi non poterit quænam illa fint receptarum Hypotheseon dogmata quæ cum gratis, nec satis solida

lida deir enir quar benr cum Fide min rium

ad f eum inte bus cept cent fufu vifu

ctui

ftiga qua geni pro lida ratione, fuissent ab hominibus recepta, Divina deinde Revelatione fuerint comprobata. Solent enim & illa in id genus Scriptis supponi potius quam explicari, quæ tamen funt ad confilium Scribentis capiendum omnino necessaria. Denique, cum id operam dederit Spiritus Sanctus in rebus Fidei, ut loqueretur aperte, pro captu tamen hominum illo Seculo viventium; proinde necessarium erat ut eum vellet sensum quem illi effent è verbis, pro receptis Seculi Ratiociniis, collecturi. Et viceversa sequetur, quem illi è verbis ad fuum captum accommodatis (en fum collegerint, eum pro Spiritus Sancti sensu esse capiendum. Ita intelligimus, etiam ubi latent Argumenta, in rebus fidei, plus tamen esse tribuendum eorum receptis sententiis quam subtilioribus alioqui Recentiorum Ratiociniis: Verum hæc Nos galibi fusius deduximus. Impræsentiarum illud monere vifum est quam fint etiam ad dogmata Fidei investiganda necessariæ multæ Quæstiones Historicæ, quamque adeo necessarium sit ut Veterum, in id genus Causis sententiam pluris, quam fieri solet, propterea faciamus.

DISSER-

Prolegom. Apolog. ad Dom. Steara, de Obstinat.

Beer Content and the state of the state of

DISSERTATIO SECUNDA.

Qua fide dignus Irenæus, aliique primorum Seculorum Patres, quoad Media cognoscendi Traditiones Extraordinaria.

Secunda hujus Quastionis usus. §. §. I, II. Apostolorum Infallibilitas exinde probatur quod Spiritum Propheticum habuerint, ejufque Dona Extraordinaria, & Spiritus Prophetici Signa. §. III. Segullæ Rectoribus donari solebat Spiritus Sanctus. §. IV. præsertim Sacerdotibus, quorum munus idem fere quod Prophetarum. S. V. Muneribus illorum Temporum Sacerdotalibus inferviebant Dona Spiritus Prophetici. §. VI. Erant in Ecclefiis illorum temporum Donis spiritualibus donati qui possent in Sacerdotium cooptari. §. VII. Erat, illis temporibus, præter Spiritum, Spiritus etiam Φανέρωσις. §. VIII. Φανερώσεως Signum in Christi Baptismo erat flamma quadam sensibilis. §. IX. Similis apparebat flamma, etiam in Baptismo Apostolorum. In illorum etiam Baptismis locum babuiffe verisimile est quos Dono Linguarum à Baptismo præditos legimus, ut scilicet Donum Linguarum Linguæ illæ flammeæ significarint. S. X. Dandum fuiffe, in Christi Baptismo-Spiritum Sanctum, novum erat, & à receptis illorum Temporum dogmatibus alienum. §. XI. Proinds.

Proinde solide probandum, etiam quoad Gratias Spiritus gratos facientes. §. XII. Multo magis quoad Gratias gratis datas. Gratiæ Spiritus etiam gratis datæ omnibus illorum Temporum Baptizatis communes. §. XIII. quas tamen perpetuas fore non erat neceffarium. §. XIV. Ecclesiarum Primitiæ præstantissimis Divini Spiritus Donis ornari Solebant. S. XV. E Primitiis eligi Solebant primi Ecclesiarum Rectores. §. XVI. Duravit bæc Electio ad tempora saltem Hadriani. §. XVII. Post extinctas Primitias, non alios tamen quan Prophetas in Sacerdotium electos verisimile el usque ad tempora Irenæi. §. XVIII. De Donis Ordinandorum quæsitum per Dona Ordinantium, υίζ. Δακρίσεως πνουμάτων & Spiritus Prophetici §. XIX. Aliquando per fortes. §. XX. per speciem aliquam sensibisem, per Insomnia, per vocem, per aliorum Prophetias, per Testimo nia. §. XXI. Non una aliqua Judicandi methodi de omnium Donis judicatum. §. XXII. Sacer dotes omnes, ex sententia Cypriani, à De ipso constituti. §. XXIII. Siqui non-Donati n Clerum irrepsissent, Dona tamen illis ipsa confe rebat Ordinatio. §. §. XXIV. XXV. Singula quantivis meriti prophetis fide tamen digniora erant Ecclesia. §. XXVI. Miracula omnibus, a juscunque generis, Prophetiis antetulerunt primavi Christiani. §. XXVII. Promisit Christus Mi racula convertendis ad se Fidelibus, potius quan eorum conversoribus. §. XXVIII. Miracula Nerone ad Trajanum. §. XXIX. (ub Traja no. §. XXX. Jub Hadriano. §. XXXI. Jub Pio. §. XXXII. Miraculorum apud Orthodo xos amuli illorum temporum Hæretici. Hi eran Antichristi à Sacris Scriptoribus prædicti. XXXIII

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 91 XXXIII. Christi notio apud Christianos includebat Λόγον αρχικόν. §. XXXIV. Ita Christos fese professi erant primi Hæreticorum antesignani, Simon, Dofitheus, Menander. §. XXXV. Hareticis seu Pseudochristis, seu Pseudapostolis, seu Pseudoprophetis, necessaria erant Signa. 6. XXXVI. Proinde Signa Magica venditabant. §. XXXVII. Vera Miracula, pro Antichristi nota, non erant habenda, sed 72206, seu præstigiæ. §. XXXVIII. Notas habebant Primævi Christiani, quibus præstigias Damoniacas à veris Dei Miraculis internoscerent. §. XXXIX. A veris Ecclesia Miraculis verisimile est excitatos fuisse ad suas præstigias Hæreticos, & contra è præstigiis Hæreticorum verorum in Ecclesia Miraculorum us necessarius. §. XL. De Miraculis sub Marco Testimonia Irenzi luculentissima. S. S. XLI, XLII. Miracula alia sub Marco. §. XLIII. A Marci temporibus deficere coeperunt Dona Dei Extraordinaria. §. XLIV. Supererant tamen ea præcipue quæ Fidelium usibus inservirent potius quam convertendis Infidelibus. Miracula sub Severo. S. S. XLV, XLVI. Testimonia Tertulliani. §. §. XLVII, XLVIII. Defenditur Miraculum Narcissi. 6. XLIX. Testimonia Theophili Antiocheni, Minutii Felicis, Firmiliani. §. L. Testimonia Origenis. §. §. LI, LII. Cornelii Cypriani. §. §. LIII, LIV. De Gregorio Thaumaturgo declinatur Testimonium Gregorii Nysseni. Quarti Seculi Audlores Fabulis addicti, tam Christiani, quam etiam Gentiles. Testimonia Eusebii de Macriano & Asturio. §. LV. Arnobius quo tempore scripserit §. LVI. Ejus dem Testimonia. S. LVII. Item Lactantii & Julii Firmici Materni. §, LVIII. A Quarto M 2 tandem

tias

agis iam

atis fo-

Pri-

or-

avit

III.

uam

eft

onis

tici.

fpe.

VO.

mo-

bode

Cer.

Deo

ti in

onfe.

gulu

ziores

mæ-Mi-

quan

ula. raja

. /10

odo

eran

ti.

XIII.

92 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres

tandem Seculo defecerunt Veterum illa Miracula teste Chrysostomo. 6. LIX. Atque Augustino. S. LX. Non tamen ita penitus interciderunt quin aliqua fuerint, illo quoque Seculo, verissima Miracula. S. LXI. Discrepant Primæva Miracula à Miraculis recentiorum in fide Testium. S. LXII. & in rerum gestarum natura. Nulla, apud Veteres, Miracula, propter causas minime necessarias. 6. LXIII. Nulla, apud eof. dem, privatorum duntaxat hominum Sanctimoniam commendantia. §. LXIV. Nulla, post fidem satis confirmatam, nova, Adversariis prasertim contraria Miracula nulla venditantibus, §. LXV. Improbarunt Veteres Miracula effe. ctum nullum permanentem relinquentia, nec ullum hominibus prastantia beneficium. §. LXVI. Conclusio.

100

i

11 7

F

c

o h

9

n

il

b

e

d

q A

n

re

a

ne

Renæum, & coævos Irenæo Seculi Se cundi Patres, in conservanda Apostolicarum Traditionum memoria, Humana fide digniffimos oftendimus. Inde fequitur, quæ illi Apostolorum nomine atque Auctoritate Posteris credenda commendarint, ea ven ab Apostolis emanasse censenda esse. Atqui Traditiones Apostolorum Dogmaticas non Humana duntaxat, sed Divina etiam, side veras esse credimus; Traditionesque corundem alias, qua quidem Apostolis tribuendæ funt, eatenus illas fide plusquam Humana dignas agnoscimus. Quæ enim Spiritu etiam Humano, in Ecclefiæ Administratione gesserunt Apostoli ea tamen Auxilio gesserunt adjuti plusquam Humano. Unde factum credimus ut cum, per Spiritum Humanum humanis essent Erroribus obnoxii, Divino tamen Auxilia impediti

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 93 impediti fuerint, ne in rebus etiam levioribus graviter, aut in gravissimis omnino, possent erra-Age itaque videamus, An, hac etiam ex parte, Secundi Seculi Ecclefia Primi Apoltolicique Seculi Ecclefia habenda fit inferior? An & illius Fides probari possit in Dogmatibus Divina, in Traditionibus Apostolicis ad Posteros deducendis, aliifque quæad Ecclefiæ Administrationem spectant, Constitutionibus, plusquam Humana? Id fi fiat, utriusque generis Novatoribus occurremus, tam Socinianis qui Secundi Seculi Dogmata, quam & nostris omnium Sectarum è Schismaticis qui ejustem Seculi Testimonia de Apostolorum Traditionibus, Ecclesiaque adminiftrandæ Constitutiones majori, quam par erat, facilitate contemnunt atque repudiant. Poterit autem ea probatio duplici methodo institui. Prior illa, qua Secundi Seculi Traditiones plusquam humana fide dignas fuisse colligimus, propterea quod fuerint Apostolica. Alia illa, qua fidem Traditionibus plusquam Humanam propterea afferimus, quod pro Apostolicis illas habuerint Secundi illi, quos dixi, Seculi Patres. Quæ quidem probatio ad alias eorundem attinebit Constitutiones, etiam Ecclesiasticas.

acu-

ıgu-

cide-

ve-

æva Te-

ura.

ufas l eof-

Oni-

pra-

ibus.

effe-

c ul-VI.

Se. toli-

nana

e fe. Au

ver! Tra

nana

cre-

qui

fide

nim

ftra-

effe.

cre-

anis

xilio editi §. II. Priori methodo procedendi, quæ Traditiones Apostolicæ probatæ fuerint, eas fide plufquam Humana dignas ne quidem ipsi negabunt Adversarii. Quod vero Traditiones, Apostolorum nomine Secundi Seculi Testimonio venditatæ, sint revera pro Apostolicis habendæ, prioris id Differtationis Argumentatione conficietur, qua evidum ea suisse Secundi Seculi Patribus Media cognoscendi Traditiones Ordinaria ut errorem omnem possent, in ea Traditionis deducendæ causa,

M 3

propul-

94 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres.

propulsare. Et quidem ita nititur ea, quam dixi, Argumentatione Secundi illa Seculi fides, ut si illa defuissent Media, quæ dixi, Ordinaria; aut fi adfuisse minime constaret: nullus foret omnino priori methodo locus. Foret tamen posteriori. Ut enim nulla illis fuisse constitisset Media Cognitionis Ordinaria, si tamen aliunde constet ne quidem potuise fieri, ut Traditiones illas Apostolicas existimarent Secundi Seculi Patres, quæ non fuerint revera Apostolicæ; Si constet eodem illos, (quo Apostoli) Spiritu fuisse afflatos, eadem habuisse Spiritus indicia, eadem Divina illis adfuisse Testimonia: Sequetur & eorum Traditiones plusquam bumana fide esse suscipiendas, vel eo ipso nomine quod fuerint ab illis acceptæ; Sequetur etiam veraces illos Traditionum ab Apostolis acceptarum fuisse Testes, idque ipsum, quod fuerint Veraces, Divino confirmari Testimonio: Sequetur denique, in Humanæ etiam Prudentiæ confiliis, ut erant Apoltoli, fic & illos ab errore fimiliter fuisse conservatos. Eandem ergo Credibilitatem Secundi Seculi Ecclesiæ aftruet posterior illa methodus, quam Ecclesiæ Apostolicæ concedunt ipsi etiam Adversarii, & quidem ita astruet ut nihil interim illa pendeat ab Humanæ Cognitionis Mediis. Hanc itaque methodum secunda hac Disfertatione urgendam duximus.

6. III. Animadvertendum itaque Scriptorum Apostolicorum Infallibilitatem ab Austorum esse Infallibilitate deducendam, propterea nimirum Scriptis Apostolicis Infallibilitatem ab Ecclesia attributam esse, quod ab Austoribus illa scripta suerint quos ipsos illa crediderit Infallibiles. Animadvertendum præterea Argumenta illa, quibus eyincitur Apostolorum Infallibilitas, non esset he

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. rum Scriptorum propria quasi majori fuerint, in his Scriptis, præditi Infallibilitate quam in aliis eorundem Scriptis, dictis, rebusve gestis; sed plane talia fuisse quæ Personas eorum probent Infallibiles, Personarum deinde Infallibilitatem ad eorundem Scripta deduxerint. Animadvertendum deinde Personarum illam Infallibilitatem è Donis eorum Extraordinariis evinci. Inde enim colligitur vere illos fuisse Spiritu Prophetico præditos. A Deo autem fuisse, bonumque adeo, illum Spiritum, id è Prophetarum Signis solebant colligere Judai, nec alio proinde Argumento probare illud oportebat Apoltolos qui se ad Judaorum captum accommodabant. Qui itaque eodem erant, quo Apostoli, Spiritu præditi Prophetico; Qui iisdem Spiritus Donis, fimilesque ederent Spiritus Pourgantes; Qui fimilia Prophetarum Signa: fieri certe non potuit ut probarint hæc in Apostolis eorumque Scriptis Spiritum Divinum, nec tamen in Secundi Seculi Patribus probarint eadem Spiritum plufquam Humanum. Animadvertendum denique non obstare quo minus Spiritus Donis, etiam Extraordinariis, imbuti fuerint, atque adeo in gravioris momenti Causis Infallibiles, Secundi Seculi Patres, nonnullos in rebus levioribus errores. Nullus, excepto Domino, fuit unquam Propheta qui omnia egerit Spiritu Prophetico. Nullus qui in iis quæ suo gesserit Humano Spiritu, non fuerit etiam erroribus obnoxius humanis. Erravit Barnabas, Erravit etiam S. Petrus, eumque errasse confirmat non minor Apostolus S. Paulus, supremo licet Extraordinariorum Donorum gradu Apostolico præditi. Siquis equidem Propheta in illis errarit quæ Deum sibi revelasse professus est; Siquis etiam in iis quæ, nisi Deo revelante,

nullis

lixi,

illa

ad-

riori

t e-

tio-

dem

exi-

rint

quo

uiffe

esti-

uam

mine

tiam

pta-

Ve-

r de-

uisse

Se-

tho-

fi e-

nihil

Me-

Dif-

torum esse

irum

ia at:

Ani-

uibus

et ho-

rum

nullis poterat cognoscere humanis Ratiociniis, nullis saltem se debere Ratiociniis agnovit; Siquis in iis in quibus Extraordinarium Spiritus Auxilium merito erat expectandum, cum Error ipse gravis, & incommoda illum fequerentur perniciosissima, nec homini modo sed Ecclesia perniciosa (cujus maxime causa exhiberi solebant illæ Revelationes) præsertim Universa, præsertim Primæva, unde erat Erroris pernicies in Posteros redundatura: Hos fateor Errores cum veraci Spiritus Prophetici prætextu minime posse constare. Alii, quo minus constent, nihil video. Et ut A. postolis non obstabant errores Spiritus humani quo minus fuerint in rebus gravioribus, quæque Divini Spiritus Auxilio egebant, Infallibiles; Ita nec Secundi Seculi Patribus, nec coævæ illis præsertim Ecclesia, obstare poterunt similes Errores, quo minus fuerint, in Causis Fidei, & ipsi Infallibiles.

§. IV. Aliis itaque quam Apostolis data esse Extraordinaria Spiritus Prophetici Dona jam alibi probavimus, nec in primo modò aut secundo Seculo, verumetiam in tertio, usque ad tempora Constantini. Habebant quidem Dona illa onnes omnium Ordinum homines, etiam Mulieres; verum illi præcipue qui pracipuo aliquo in Ecclesia loa eminebant. Quod certe adeo erat verum ut, in Extraordinario Ecclesia Regimine, gradum in Ecclesia assignarit gradus ipse Donorum. Ita qui gradu Spiritus omnium supremo Apostolico fuisset præditus, eum pro Apostolo habebant; qui secundo illo quem, proprio quodam Jure, Propheticum appellabant, eum pro Propheta; qui dono διδαχίς, eum pro Doctore; qui dono κυθερνήσεως, eum pro

P

no

&

gr

R

din

phe

no

Sp.

cre

Di

eni

ufil

pue

cle

nari

adn

feci Ord

min

dati

oru

lius

dura

nova

Ilrae Segu

liun

Proid

potii

itu,

liffe

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. Pastore; & fic in reliquis. Sic nimirum Deus ipse. non Homines, Ecclesiæ immediate prospiciebat; & signum beneplaciti Divini erat, quem dixi, gradus ille Donorum. Postea constituto Ecclesia Regimine Ordinario, constitutisque Officiariis Ordinariis; redactos oftendimus in ordinem Prophetas, Officiariisque subditos Ordinariis. non ita tamen intelligendum quasi Humanum Spiritum Divino vellent præficere (absit ut hoc credamus) idque in Ecclesiæ Regimine, in quo Divini Spiritus præcipuus elucebat usus. Erant enim Dona illa, non tam Persona, quam Ecclesia, ufibus deftinata; & quidem in illum, vel præcipue, comparata usum ut recte administraretur Ecclesia. Ergo constituto Ecclesiæ Regimine Ordinario, de eo cautum, ne qui alii Ecclesiæ Officiis admoverentur quam donati. Aliter fuisset, defecisset à Regimine Extraordinario hoc Regimen Ordinarium; infirmior hæc fuisset Ecclesiæ Administratio emendata quam fuisset ea quæ emendatione indiguisset; nec secunda fuissent Apostolorum cogitationes primis sapientiores, nec melius consultum esset statui Ecclesiæ in perpetuum duraturo quam Temporario, quique brevi effet innovandus. Aliter fuisset, inferior esset Carnali Israelitismo Mysticus Israelitismus. Erat enim in Segulla Privilegiis illud vel pracipuum quod non alium illi quam Deum Rectorem agnoscerent. Proinde figuos homines Deus hominibus regendis præfecerit, tales tamen illos præfecit qui suo potius eos nutu atque numine, quam humano Spititu, regere viderentur. Ita sæpe legimus insiliffe in illos Dei Spiritum quamprimum munus

e,

1-

15

.

10

ni

m

10

Te

li-

ra

es

ım

000

in

Ec-

du

æ.

do

21711

ys, ro

re;

b De Potest. Laic. Sacerd. cont. Grot. Cap. III.

à Deo illis creditum accepissent. Sic in illis fa-Ctum senioribus quos fecit Moses secum in Regimine participes. Sic in Judicibus primisque Regibus. Neve hoc temporarium fuisse forte suspice. mur, nec porro nostris temporibus diutius expe. Ctandum; id sane indicat eorum, quæ fieri sole. bat per Unctionem, inauguratio. Ut enim Ordinaria illa erat Unctio, fic indicabat Externa illa Unctio Internam aliam atque Mysticam. pondebatque Externæ Unctionis Oleo Internæ Unctionis & fuum quoque Oleum, Spiritus nimi. Non aliter Unctionem illam intelrum Sanctus. ligebant Primavi Christiani. Unxit Dominum Jesum Deus Spiritu Sancto & virtute, Act. X. 38. Unctionemque ipsam pro Spiritu Sancto non uno posuit loco dilectus Apostolus, 1 Joan. 11. 20. Id ergo indicabat illa Unctio, ut Oleum ad. hibebat Externum qui Dei vices in Unctione repræsentabat, poteratque proinde Deum obligare: Sic Oleum Internum, Spiritum nempe Sanctum, ipsum præbiturum, quem penes erat, Domi-Spiritum itaque accepisse credebantur qui locum aliquem eximium in Segullæ Regimine tenebant.

§. V. Quod si in alio Seculari Regimine surit verum, erat sane in Sacerdotali Regimine verissimum. Summi, apud Judæos, Pontisicis al munus attinebat Deum ipsum consulere, & reddere consulentibus Divina Fransouala. Non Persona, sed loci, erat quod gestabat in pectore si yeov, seu Oraculum. Eodem redit seu Deum ilk per Vrim consuluerit, seu ipse Vrim induendo Entheus sactus ediderit Oracula. Utrobique sum mus Pontisex uerus erat Dei Interpres, & Propheta, & Spiritu plusquam humano afflatus, & qui

dem

de

de

70

bæ

lat

rit

12(3)

Tu

Et

tia

cre

Car

loca

illi

po

ftri

tem

Pon

cur

du

Æv

inte

tion

nus

tefa

THE

nec

mo

tes,

phet

IR

res

moi

ban

Quead Media Traditionis Extraordinaria.

G-

e-

e.

le.

di-

lla

es-

ni. el.

ım

8.

no 20.

ıd.

re.

e:

m,

ni-

qui

te-

10-

ve-

ad

ed-

er-

Ao.

lle

do

m

70-

ul.

em

dem pro ipsa loci sui ratione. Fateor equidem defecisse hoc Oraculum ducentis circiter ante Fosephum Annis, temporibus, ut videtur, Maccabaorum. Sed defecit illud una deficiente paulatim Oeconomia Mosaica, deficiente etiam Spiritu Prophetico, quoad usum ejus nimirum Ordinarium. Alioqui multas etiamnum fuisse apud Iudxos Prophetias ex eodem discimus Fosepho. Et vero fiquis esset Spiritus Extraordinarius, etiam præter expectationem, afflatus, non alium credebant esse verisimiliorem Spiritus Prophetici Candidatum quam ipsum illum, & quidem pro loci ratione, Pontificem. Hanc fane viguisse apud illius ætatis homines opinionem, discimus ex Apostolo, ubi de prædicta à Caiapha Domini noftri Crucifixione, ita deinde subjungit: " Hoc autem (inquit) à semetipso non dixit : sed quum esset Pontifex illius anni, prophetavit &c. Recte ille cum Pontificis munere Prophetæ munus jungendum esse censuit, pro receptis nimirum illius Evi opinionibus. Medius nimirum erat Pontifex inter Deum Hominesque. Qua hominum Oblationes & Sacrificia Precesque Deo offert, eatenus repeus appellandus; qua Dei voluntatem patefacit annunciatque hominibus, fic recte ΠροΦή-795 agnoscendus. Utrumque impleat officium necesse est ut Meoino muneri plene satisfaciat. Nec modo apud Judaos, sed apud alias plerasque gentes, duo hæc officia conjuncta funt. Baalis Prophetas legimus eosdem etiam fuisse Sacrificos, 1 Reg. XVIII. 2 Reg. X. Sic & Romani Augures & Aruspices Sacerdotibus accensiti qui Deorum monita ex Avium Extorumque indiciis colligebant. Sic & Isaci apud Apuleium, de admittendo ad initia sua Apuleio Deam suam consulebant. Nec aliter, pro ævi, in quo vixit, moribus, Pseudomantis Alexander se sui Æsculapii modo Sacerdotem, modo Prophetam, est prosessus. Qua etiam nominum eorundem consussione usus est superstitiosissimus Aristides,

6. VI. Quæ cum ita se habeant; non est proinde ut in fuum Sacerdotium allectos à Primavis Christianis existimemus qui non ipsi fuerint Prophetæ. Præsertim quamdiu suppeterent satis copioso numero Prophetæ qui possent in Sacerdotium cooptari. Nec enim erant inferiores agnituri suos Sacerdotes omnibus gentium omnium Sacerdotibus. Eo tendunt potius Christianorum universa fere Ratiocinia, ut quæcunque decora suis vendicassent cultibus, seu Judai seu Gentiles, ea itidem suo, & quidem sensu præstantiori utiliorique, vendicarent Christiani. Non est itaque dubium quin optimos quosque, optimisque muneribus instructos, in suum censuerint Sacerdotium esse deligendos, præsertim illis doni quorum usus in publicis Ecclesiæ Officiis præcipue elucebat, quæque effent Officio Sacerdotali maxime affinia, quæque data essent ad publicam Ecclesiæ oingdouny, id quod aliquoties de hisce Donis profitetur Apostolus. Jam d alibi ostendimus quantum licuerit Prophetis in hoc publico Ecclefiæ Sacerdotio, propter ipsam munerum affinita-Et certe si Spiritus ille Propheticus homines idoneos reddebat præstandis Sacerdotii muneribus; sequetur viceversa ad honorem Sacerdotil spectare si è Prophetis Sacerdotes suissent electi Nec certe ulla erant publica Ecclesiæ Officia qua non ad hoc Prophetici Spiritus donum effent re-

d De Jur. Laic. Sacerd. cont. Grot. Cap. III.

ferenda

fe

te

Pr

P/

Fu

lit

cro

900

tai

po

en

cai

fer

to.

car

ph

tar

im

ad

lifa

in

lun

diff

lan Ne

acc

tab

in

cur

Pro

ad

te Eu

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 101 ferenda. Psalmodia illa, quam cultus publici partem longe præcipuam, ubi fupra, probavimus, Prophetarum erat fere propria. Hujus erat Doni Plalmos tam componere quam etiam decantare. De Judeorum sententia hoc probarunt alii. liter Gentiles antiquissimi qui Poetas proinde Sacros existimabant, (præsertim Hymnographos) & Jeoλόγους appellant. Nec aliter Epimenidem Poetam wer on the pro eorundem mente, appellat Apostolus, Tit. I. 12. Id quidem illi merito. Vim enim illam entheam, quem furorem Poeticum vocant, à Spiritu Diviniori fluxisse censebant, præfertim cum in Sacro etiam versaretur Argumen-Nec in componendis modo Hymnis, sed in decantandis etiam, locum habebat sanctus ille Prophetarum Enthusiasmus. Excitabat affectus cantantium imaginationemque fanctus Spiritus, qui vicissim ita excitati ad ulteriores ejusciem Spiritus impetus cantantes disponebant. Ita se nimirum ad Spiritum recipiendum Musica disponebat Eliseus. Nec alium existimo Cantilenarum illum, in Collegio Prophetarum, usum, quam ut se ad illum, quem ambiebant, Spiritum, quo dixi modo, disponerent. Nec aliunde profectam existimo illam ον τω πνεύμαπ ευχαριτίαν, 1 Cor. XIV. 16. Nempe Hymnum illum suxaensias, unde nomen accepit ipfum Sacramentum, quod cum Sacramento soleret ille conjungi, dictabat, seu forte decantabat, non certus aliquis Ecclesiæ Minister, sed, in Extraordinario illo Ecclesiæ Regimine, quemcunque in Fidelium cœtu cepisset impetus ille Propheticus, inde etiam eodem impetu impulsus ad ipsam Sacramenti consecrationem. Nec forte aliam habuerunt illis temporibus Elementa Eucharistica Consecrationem quam ipsum illum N 3 Hymnum

nt.

Sa-

ua

eft

0-

æ.

int

fa-Sa-

res

ni-

ia-

ue

eu

n-

on ti-

int

nus

ue

KI-

nis

us e-

aes

i.

tit

ti.

2

e.

102 Difs. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres

Hymnum Eucharisticum. Præter Psalmos Concionum præcipuus erat usus, quæ, pro illorum temporum confuetudine, a Sandyods appellantur, feu consolationes illæ, seu Exhortationes intelligendæ fint. Atqui proprie spectabat a sindy illa ad officium Prophetarum. Sic enim legimus, Act. XV. 32. Judas autem & Silas, & ipfi, quum effent Propheta, verbo plurimo consolati sunt &c. παρεκά-Atour. Quo spectat etiam locus ad Rom. XII. ubi inter donatos xaeis μασι v. 6. recensetur i Sanahav er Sanhard v. 8. Porro Synaxeon illius temporis officia sic enumerat · Apostolus: Quum convenitis, unusquisque vestrum Psalmum habet, Doctrinam habet, Apocalypsin habet, Linguam babet, Interpretationem habet &c. De Prophetis eo toto Capite agit Apostolus, ut proinde ad illos ea omnia Officia referenda fint. Quæ etiam aliunde sunt è reipsa manisesta. De Psalmis jam diximus. Doctrina illa eadem est cum difarnadia quam xaeis pass accenset idem Apostolus, Rom. XII. 7. cum gratia Scientia apud f Tertullianum, unde Officium Διδασκάλων in Regimine Ecclesia Extraordinario, ut ostendimus ad 8 Cyprianum. Apocalypsis, non est omnino cur dubitemus, quin fit Spiritui Sancto tribuenda. Lingua illa & Interpretatio Linguarum ad idem spectat utraque χάρισμα Linguarum. Unum superest Synaxeos officium, Lectio Scripturarum, quæ nescio locum ne aliquem habuerit in illius ævi Synaxibus. Nondum constituto Novi Testamenti Canone, nulla esse potuit Apostolicorum Scriptorum perpetua Lectio. Quæ autem certa rerum gerendarum occasione lecta funt, nihil ea ad nostrum institu-

tun

agi

ptu

opt

cur

fiffe

bue

eft,

IV.

Ita

on

um

tua

coc

pti

pift

pol

quo

Yw

illo

ipfa

tem

que

quit

xap

Epl

TIKH

PITO

1,5 €

Loc

fua,

at]

que

9

c I Cor. XIV. 26. f Tertull. Prafer. c. 14. 6 Difp. Cypr. VI.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 103
tum attinent qui de perpetuis Ecclesiæ duntaxat
agimus Officis. Veteris autem Testamenti Scripturas audiebant in Synagogis, ut proinde nec ea
opus esset Lectione in Synaxibus Christianorum,
cum nondum illi à Judæorum Synagogis discessissent Lectio, Prophetis in Synagoga permissa
est, ut ex ipso Domini Exemplo constat S. Luc.
IV. 17. 20. quem Judæi pro Propheta habuerint.
Ita constat Donum Prophetiæ ad omnia Synaxeon Officia, dum haberi potuit, suisse necessarium.

7

ž

1.

1,

1.

n

1-

9

n

-

a

-

1-

or.

n

6. VII. Fuisse porro in Ecclesiis donis Spiritualibus illustres qui possent in Sacrum Ordinem cooptari, oftendunt multæ Epiftolarum Inscriptiones Ecclefiis integris destinatarum. pistola priori ad Corinthios, Deo gratias agit Apostolus In The xagent & 9E8 illis data Cap. I. 4. quod in omnibus divites facti essent, cu mari 15γω & πάση Γνώση. Γνώσιν illam Donis fuisse, pro illorum temporum sententia, accensendam, ex ipsa Gnosticorum constat appellatione. Aogos autem illi iidem sunt quorum meminit Cap. XII. 8. quosque Spiritui disertissimis verbis attribuit. Sequitur Cap. I. 7. Ita ut nihil vobis desit cu underi χαρίσμαπ, quo quid potuit esse disertius? Ad Ephef. I. qui benedixit nos cu πάση ευλογία πυδυμα-TINH V. 3. es ETTOGYOU OCENS & XaeAT @ auts ev h exaείτωσεν ήμας V. 6. Κατά τ πλούτον τ χάριτ Θ αυρύ ης επερίωσουσεν είς ήμας εν πάση σεφία & Φρουήση, V. 7, 8. Loquitur hic Ephesiorum Persona, potius quam sua, Apostolus, quanquam primæ Personæ adhibeat Pronomina, folenni nimirum fuo fermonis με (σχηματισμώ, cujus meminit 1 Cor. IV. 6. quemque frequentissimum in illius Scriptis observarunt

104 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres runt alii, præsertim in Epist. ad Rom. VII. Capite. Sic & Ignatius Ecclesiam Smyrnaam salutat ελεημένω έν παντί χαρίσματι, & rurfus ανυσέρητον έσων παντές χαρίσματ . Inde constat ad Ignatii ufque tempora, & quidem magna copia, hæc duraffe xapio nata. Inde etiam intelligimus quid fibi velint verba illa, in illorum temporum Epistolis, falutatoria, ή χάρις πληθιωθείη. Optasse nimirum illos, præter illa quibus instructi essent Dona, novorum illis, ad quos scriberent, Donorum copiosiorem accessum. Quæ salutandi formæcum fint, illis temporibus, admodum familiares; id una oftendunt quam & Dona illa fuerint admodum familiaria. Et vero communia omnibus Ecclesiis hac fuisse Dona exinde colligimus, quod hinc Unitatem fingularum Ecclesiarum explicandam duxerit Apostolus. Ita nimirum cenfet ille per Spiritus Unitatem unum fieri Corpus Christi Mysticum quemadinodum per Anima Unitatem constat Unitas Corporis Humani. Atque, ut in Corpore Humano varii funt Membrorum fingulorum usus qui tamen omnes universo Corpori, atque invicem, fint vicissim necessarii: Sic & in Corpore Mystico fimilem esse Donorum Spiritualium diversitatem, quæ tamen invicem essent, atque Universo Corpori, necessaria. Constat enim de Donis Spiritualibus omnem illum esse sermonem. Non est itaque ut Ecclesiam ullam Donis, ita pro illius Ecclesiæ statu necessariis, suspicemur suisse destitutam.

§. VIII. Sic enim pollicetur Dominus ad Evangelium per orbem disseminandum missurus Apostolos: h Signa autem eos qui crediderint has sequentur, In nomine meo Damonia ejicient, Linguis

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 109 loquentur novis, Serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit, Super agros manus imponent, & bene habebunt. Quæ non ita intelligenda funt quafi finguli Credentes his omnibus Donis fuissent instructi; sed quod singuli nonnullis, idque præsertim in prima Ecclesiarum conversione. Id scilicet proprium habebant, præ aliis quibusque Baptismis noster Christi Baptismus, quod, cum alii mundationem illam reprasentarent quæ Spiritu erat peragenda, hic ipsum Spiritum contulerit cujus Aqua Symbolum duntaxat effet habenda. Et quidem Spiritus ita Baptizatis utplurimum collatus est, ut externo aliquo & sensibili figno sese manifestarit, quam illi Spiritus Pavéewow appellabant. Ita factum ut de Spiritus Dono ne quidem ipsi dubitare possent Infideles. Ita ut aliorum Donis, qui fuissent Baptizati, in aliorum sensus incurrentibus, novi alii ad Baptismum Proselytæ quotidie adducerentur. Ita ut in Arrumentum verteretur Donum illud Spiritus, quod terte sieri non potuit ni signo aliquo in sensus omnium incurrente, sese prodidisset. Φανερώσεως Illius meminit Apostolus i Cor. XII. 10. & quidem ita meminit ut Donis Spiritus Extraordinariis Illam tribuat Parepaor, v. 8, 9, 10. Has Pareparts Signa alibi appellat Apostolus, 1 Cor. XIV. 22. Ut enim Spiritus Sanctus quos possederat ii erant, pro sensu Hellenistarum, Prophetæ appellandi, Sab. VII. 27. fic cum Prophetis signa Prophetia edi folita, atque adeo expectari, alibi oftendimus. Signa hæc Infidelium potius quam Fideium causa fuisse testatur ubi supra Apostolus, 1 Cor. XIV. 22. Nempe ut vel ipsis constaret Infidelibus vere illos fuisse Prophetas, vere Divinum accepisse Spiritum, vere datum illis à Des testimo-

apiatat

ufdufibi

olis, rum ona, co-

id mo-

Ecuod can-

ille risti atem

t in uloat-

Cor-

tque 1 de 1em.

pro

l Eurus

nguis quen-

106 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres testimonium, qui alioqui nihil honorificum fuissent de Christianis sensuri nisi quod aliunde constaret quam è fide Christianorum. Ita factum ut de dato Samaritis suis Spiritu ne quidem du bitarit Simon Apostolorum antea æmulus, All VIII. 18. Ita ut ab accepto per Evangelium Spiritu Argumentum duxerit adversus Judaizantu

Galatas Apostolus, Gal. III. 2.

§. IX. In hoc Signorum numero erat imprimis Ignis lambens qui in Baptizatos descendebat, Sic enim Shechinah repræsentabant Judæi, nimirum Divina prasentia Symbolum. Sic & Gentilium antiquissimi, ut i alibi ostendimus. Sic Do minum, qui Baptizaturus erat Spiritu & Igni, antea de facie incognitum, S. Joannes Baptista inde cognovit, non alia, ut crediderim, ratione, quam quod eodem quo alios erat exemplo Babtizaturus, eo ipsum vidisset Baptizatum, S. Foan. I. 31, 32, 33, 34. Ubi voce etiam paveew 9 n usus est Apostolus v. 31. ut intelligamus hanc fuise Domino πνευματ Φ Φανέρωσιν. At in illo Domini Baptismo diversa erant ab invicem Spiritus Ignis que Symbola. Sic verbis disertissimis k S. Fustinus Martyr qui hæc è propiori recentiorique Traditione potuit haurire: Κατελθόντ 🚱 🞖 Ιησί υπι το ύδωρ C πυρ ανήΦη εν τω Ιορδάνη. C αναδιώτο αυτου από 8 ύδατ Φ, ως ωθιστραν το άγιον πνεύμα θπ πίηναι επ' αυτίν έγρα ψαι οι 'Αποτολοι αυτου, &c. Ignu accensus est descendente in fluvium Domino, Spiritus eodem ascendente descendit. Paulo aliter Ebraum S. Matthai Evangelium fecundum Nazarenos, quo ufi funt Ebionæi, ne inde Justinum (quod credidit Amicus Eruditissimus) hæc desumpsisse

existime.

exist

vocen

Evan

Kay

ainys

voũ ac

hic I

bræor

S. M

Stico.

inde

quam

cum

cus il

matil

Hære

speci

Rect

Plato

rition

Chris

Virgi

itus

tiani,

um c

Chrif

Domin

terte

us e

Script

Pet.

uæ 11

1 Ap.

lialog.

ici.

i Separ. Schismat. Cap. XIII. S. 7. XV. S. 10,11,12. k Dialog. cum Tryph, p. 31 .

Quoad Media Traditiones Extraordinaria. 107 existimemus. Post descensum Spiritus Sancti, & vocem cœlitus emissam, cujus nostra meminerunt Evangelia; fic illi deinde subjungunt Nazareni: Και ευθύς σειέλαμψε τ τοπον Φως μέρα ον ίδων ο Ίωawns herd autio ou tis a Kupie; Kay makir Davn & 829-เบ็ สอร สมาย, Out @ ยรม 6 นุ้วร แร 6 ล้าสภาพาธิร &c. Idem hic Ebræo Idiomate φως quod πυρ Justino. אור Ebræorum utrique voci respondet. Proinde Ignis S. Marco XIV. 54. 405, Scriptori nimirum Hellenitico. Sed reliqua certe non conveniunt, ut proinde alium secutus videatur Justinus Auctorem quam Hæreticorum illud Evangelium, ni forte lotum è memoria deprompserit. Est porro locus ille admodum consentaneus aliis Justini dogmatibus quæ certe è melioribus didicerat quam Hereticis Auctoribus. Idem m ille Christum in specie Ignis à Mose visum in rubo existimavit. Recte nimirum ille, pro Principiis Hellenistarum Platonicis, qui omnes cujuscunque generis Appaitiones Λόγω folent affignare. Porro Divinam Christi Naturam utrobique, tam in Conceptione Virginis, quam etiam in Baptismo Domini, Spiritus nomine intelligere solebant Primævi Chriliani, non Orthodoxi modo, verumetiam Hareici. Nec fane illud fine Sacrorum etiam Scriptoum exemplo. Sic factus est novissimus Adam [Christus] in Spiritum vivisicantem, 1 Cor. XV. 45. Dominus Spiritus est 2 Cor. III. 17. Nec aliter erte vox ea potest intelligi cum Christi Spirius ejusdem carni opponitur, id quod non uno cripturæ loco factum videmus, 1 Tim. III. 16. Pet. III. 18, 19. Ebr. IX. 14. Inde orta illa, uz in Primzvis Patribus plerisque videtur oc-

¹ Ap. Epiphan. Hær. XXX. n. 13. ^m Justini. Apolog. II. p. 95. ialog. cum Tryph. p. 357.

108 Diff. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres.

currere, primæ tertiæque in Trinitate Persona. confusio frequentissima, de qua reddidit ratio. nem in nupera Fidei Nicana Defensione doctiffi. Cum ergo Christum Spiritus nomime intellexerit Justinus; Cum sit vocis illius Φωτς usus de rebus Spiritualibus in Primævis tam Philosophis quam Patribus, frequentissimus, tanquam Symboli rerum Spiritualium aptissimi; Cum illius ejusdem Symboli usum in Christo Patriarchis reprasentando observarit ipse Justinus; Cum alium à Spiritu Ignem in Christi Baptismo Baptista ipse prædixerit: Non est profecto cur suspicemur a liam hanc Divini Spiritus in Christi Baptismon prasentationem per Ignem à Justini mente fuisse alienam.

§. X. Erat itaque in Christi Baptismo Spiritus illa Pavepwors, quam dixi. At Christum pradixerat Foannes eo figno, quod Spiritu effet atque Igne Baptizaturus. Ergo specimen erat ille Christi Baptismus illius Baptismi quo alios esset ille deinde Baptizaturus. Id quod etiam ex even tu constat. Baptizandi illi, de quibus locutus est Baptista, ipsi erant Apostoli. Baptismus Spi ritus Ignisque descensio illa Spiritus in Apostolos in die Pentecostes. Sic enim Joannis verba interpretatur ipse Dominus. Joannes (inquit) baptizavit aqua, Vos autem baptizabimini Spiritu Sando non post multos hos dies, Act. I. 5. Sed & hic locum habebat Schechinah, seu Symbolica illa Spiritus per Ignem repræsentatio. Sequebatur Si gnum illud Prophetiæ, cujus meminit S. Paulu, Donum nempe Linguarum. Quanquam enim vox ipsa Linguæ, pro usu ejus Hellenistico, nos certam Lingua speciem necessario denotet, cum & Regula illa aurea quam furatus est Acha 99

70

m

fp

di

Li

rit

en

fig

pti

co

li

bu

ul

m de

D

qu

Do

co Ba

Con

en

Ba fer

D

qu

en

tes fus

gu Pe

ma

nei X

m

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 109 קסן. VII. 21. לשון Ebrais appelletur, quam tamen Linguæ forma cusam ratio nulla est cur suspicemur; cum tamen Donum adjunctum perpendimus, non est profecto absonum ut hac ipsa Lingua forma splendor ille, seu flamma, apparuerit quæ Apostolos in Pentecoste decorarit. Recte enim ad illud Linguarum Donum Lingua flammea figura ipfa spectarit. Primus itaque Domini Baptismus à Joanne prædictus, cum gloriam illam conjunctam haberet; quidni & alios illius Seculi Extraordinarii Baptismos, eandem gloriam habuisse conjunctam arbitremur? Nec enim ratio ulla est cur ad folum illum Apostolorum Baptismum Baptistæ verba restringamus. Id certe videtur voluisse S. Joannes, adeo frequentem fore in Domini Baptismo Ignem, adeoque conspicuum, quam fuerit in suo Baptismo Aqua. Et certe Donum Linguarum Baptizatos utplurimum fuisse consecutum, ex aliis discimus Scripturæ locis. Baptismo Spiritus Sancti baptizatus est cum suis Cornelius antequam Aqueum perciperent. enim colligit S. Petrus, admittendos ad Aqueum Baptismum Gentiles quod jam Spiritum percepissent, Act. X. 47. Delapsum vero in illos suisse Dei Spiritum, præter spem suam expectationemque, ex hoc ipso colligunt Dono Linguarum. enim sequitur, v. 46. Audiebant enim illos loquentes Linguis, & magnificantes Deum. Idem prorfus erat Argumentum Sermonum peregrinis Linguis editorum utrobique, tam hic, quam in Festo Hic Deum magnificant ibi loquuntur Pentecostes. magnalia Dei Act. II. 11. Porro super omnes Cornelii socios delapsus dicitur Dei Spiritus Act. X. 44. ut nempe omnium Jus ad Aqueum Baptifmum inde posset intelligi. Quod accurate No-

ıæ,

10.

ffi.

hi-

am

ius

re-

am pfe

a-

resse

ri-

æ.

atlle

Tet

J.

us bi-

lõs

er.

ti-Ho

0.

ri-

Si

us,

im

OÚ

m

110 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres

tandum, ne quis paucorum hoc atque eximiorum duntaxat Privilegium fuisse arbitretur. Denique Notanda etiam Illativa Particula ENIM. Inde enim constat verum esse quod modo ex Apostolo observavimus, ad Spiritus Parepaou pertinuisse Donum illud Linguarum, fidemque eo Argumento factam apud illos qui non antea crediderint, vere illis datum fuisse Dei Spiritum. Sed hoc erat (inquies) omnino necessarium, ut ita constaret de Jure Gentium ad Baptismum admittendarum, quod nondum fuerat Ecclefiæ revelatum, ne quidem ipsis Apostolis. Fateor fuisse. Nec tamen propterea negandum idem locum habuisse in Baptismis Ecclesiæ illius Ordinariis. Sic enim rursus legimus, de Joannis Discipulis ab Apostolo Ephesi baptizatis, rogatos illos Spiritumne accepissent ex quo Christo nomen dederant? Respondisse, ne quidem fando, fueritne Spiritus Sanctus, audivisse; Rogatos iterum, In quo ergo Baptismo fuiffent Baptizati? Et cum Joannis Baptismum à se acceptum professi essent, sicedeinde monitos à S. Paulo de alio Christi Baptismo, Joannis testimonio, necessario; Ita baptizatos in nomine Fesu. Sequitur deinde: " Et cum imposuissent illis manus Paulus, venit Spiritus Sanctus super eos, & loquebantur Linguis, & Prophetabant. Quod Responderint, ne quidem fando accepisse, fueritne Spiritus, id non ita intelligendum quafi dubitarint de Spiritus existentia (de ea enim convenerant adversus Saducaos Judai ipsi Orthodoxi) Sed fueritne Spiritus in Baptismo accipiendus? Id enim supponebat Apostoli Interrogatio, neminem fuisse Christi Baptismo initiatum quin Spiritum accepisse fuerit supponendus. Quæ vero illa ef-

n Act. XIX. 6.

fet eft,

guar

con

cio,

tere

De

tum

Bat

cur

Do

as

Foa

coft Chr

eti

bat

da

per

mı

ne

ne

 Id

nia

fe.

eff

bre

to

pc

tu

qu

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. set Spiritus communicatio ex eventu manifestum eft, Pareewow nimirum illam quæ per Donum Linquarum fieri solebat, atque Prophetiæ, habuisse conjunctam. Atqui non erat hic monendus Apostolus de novo aliquo, per illud Signum, officio, nequid hic intervenisse suspicemur præter morem illius Seculi Ordinarium. Sequitur præterea: Erant autem omnes viri fere duodecim, v. 7. De iisdem loquitur, quibus supra dixerat Spiritum fuisse communicatum. Nemo igitur erat Battizatorum quin Doni fuerit illius particeps. cum nec ulla ratio effet cur inustatum quippiam in hac causa contigisse suspicemur. Et cum Dono Linguarum quidni Doni Symbolum Linguas Igneas conjunctum existimenius? Ita certe Joannis Discipuli, qui nihil quicquam de Pentecostes Igne audivissent, Magistri sui verba de Christi Baptismo, non Spiritu duntaxat, sed Igne etiam, peragendo, eventu ipfo vidissent comprobata.

§. XI. Et vero ad omnes Baptizatos referendam esse Externam illam Spiritus manifestationem per Dona Extraordinaria, ita colligimus. Imprimis manifestum est de illo Spiritu suisse sermonem quem antea non crediderunt omnibus datum, nec adeo omnibus ad salutem suisse necessarium. Id enim supponunt Novi Testamenti Ratiocinia, per Legem nondum datum illum Christi suisse Spiritum, adeoque, qui in Lege essent, adhuc esse Carnales, adhuc Ismaeli similes, qui filius Abrahami duntaxat secundum carnem suerit; Quanto potiori ratione idem de reliquis Gentibus suppositura, quæ de veteri Dei Peculio ita loquuntur, in quo etiam salutem agnoscebant? Non equidem supponunt Spiritu destitutos suisse om-

112 Dif. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres nes qui sub veteri Dispensatione vixissent. A. gnoscunt enim in Prophetis Dei Spiritum, & quidem eundem illum quem Christus in Evangelio conferebat. Sed nec illud negare poterant, adfuisse veteris Dispensationis hominibus Spiritus Auxilium ad necessaria Legis Officia præstanda necessarium. Id ergo volunt, ut fuerit sub Lege Spiritus extrinsecum Auxilium, nullam tamen ejus veluti Principii Intrinseci & vivifici habitationem fuisse perpetuam; Ut fuerit etiam in nonnullis Intrinsecum, non tamen illum Externa aliqua Legis stipulatione promissum, nedum ut fuerit Dispensationis illius Mosaica Externa aliqua Institutio qua posset Spiritus acquiri tanquam Medio Ordinario. Proinde illud Evangelica Dispenfationis proprium esse volunt, quod & Spiritum

omnes habere possimus, & scire nos habere ubi

habuerimus, cum illa adhibuerimus Media à Chri-

sto in eum finem instituta, ut per illa posset Spi-

ritus conferri.

2°. & illud novum docuerunt Apostoli à decessoribus ignoratum, qui datus non suisset sub Lege Spiritus, eum deinceps sub Evangelio omnibus esse conferendum. Id enim docent, Spiritum illum Evangelii proprium nostræ esse Unitatis commune vinculum, quo & invicem, & cum Christo, unimur. Ut proinde qui Spiritum non habeat, is nihil habeat cum Christo commune, Rom. VIII. 9. Nec enim vivum esse posse Christi membrum qui destitutus sit communi illo Corporis Mystici vinculo; nec ullum adeo percipere posse Capitis influxum qui fuerit à Corpore alienus.

3io. præterea, illud novum docuerunt, Ba ptismum esse Medium à Christo institutum confe-

rendi

7

t

t

ci

L

p

V.

e

Ci

ti

B

m

à

ce vi

vi

fil

re

ın

ti

miff

pe

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 113 rendi Spiritus Ordinarium; adeoque, ut Baptismus erat ab omnibus Christianis suscipiendus, sic omnibus deinceps Christianis per Baptismum initiandis communem illum etiam fore Spiritum. certe novum fuisse, præterque hominum illius Seculi expectationem, exinde constat quod Baptismi nostri propriam fecerit Baptista Spiritus communicationem: Quod de Spiritu per Baptismum percipiendo nihil quicquam audivissent Ephesini illi, quorum meminimus, Joannis Discipuli, Judai etiam ipsi (necdum enim superstite Joanne facta illa Revelatio est de Gentibus in Peculium admittendis fine Circumcisione) Quod etiam in Ratiociniis adversus Judaizantes supponunt, non per Legem, sed per Evangelium, illos Spiritum percepisse. Perperam nimirum illud si quod illi agnovissent, in sua Dispensatione, Medium percipiendi Spiritus Ordinarium. Siquem igitur agnofcant Rabbini novam Spiritus in Baptismo suo Nativitatem, fiquam Schechinam suis omnibus, seu à Baptismo, seu etiam à Circumcissione communem; Non hæc illi à suis temporum Apostolicorum majoribus tradita acceperunt, sed, ut alia multa, à Christianorum receptis dogmatibus in suas recentiorum Hypotheses transcripserunt; quæque viderant à nostris vendicata, hæc illi, ne Nostris viderentur inferiores, in fuam & ipfi gloriam, fibi quoque vendicanda censuerunt.

ui-

tus

nda

jus

em Ilis

_e-

Di-

fti-

Ie-

en-

um ubi

ri-Spi-

de-

fub

ini-

ta-

um

non

ne,

or-

ere

ie-

Bas

efe-

ndi

6. XII. Hæc itaque, cum ita se haberent à receptis illius Seculi dogmatibus alienissima, proinde erant validissime probanda. Ita, ut Gratia illa Spiritus Sancti omnibus in Baptismo communicanda ad mores duntaxat pertinuisset, suissetque ea quain Gratiam gratum facientem appellant Scholastici: non tamen ea credi potuit

Christia-

114 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres Christianorum propria, nedum ita credi ut fierent ex Adversariis Proselytæ qui novum illum Christi Baptismum expeterent, ni novo aliquo Signo, quod in Adversariorum sensus posset incurrere, constitisset, rette Christianos vereque illum Spiritum fibi proprium vendicasse. Hoc vero Signum, quod, pro recepto Prophetarum more, prædixerat ante eventum S. Joannes, erat ille, quem dixi, Ignis Christianorum Baptismo proprius. luis omnibus, & quidem per Baptismum omnibus communem, hanc Gratiam vendicarent Christiani, quæ negaturi erant, idque merito, ni folide probarentur, Adversarii; proinde omnium Baptismo illam adesse oportuit Spiritus Pareguow. dem omnibus, quæ hodie fine parepood conferuntur, Spiritus Gratiis adjuncta illis temporibus erat Pariewors quæ primis Institutionum initiis adjuncta fidem deinde apud Posteros faceret eas fine nova Φανερώση, ipfius Institutionis virtute, secuturas.

C

f

C

il

a

b

E

σ

8

te

q

110

P

ft

ra

Ch

h

m St

de

ta

11

cu

nu Ll

700

ut

ne

Cos

M

§. XIII. Nec tamen Gratias Spiritus duntaxat gratos facientes Baptizandis suis percipiendas docebant primi Christiani, sed & Gratias gratis da tas, quo magis necessario Paviguou adjungendam Gratia illa ipsa includerent. Testimonium Jesu Spiritum Prophetiæ appellat S. Joannes, Apoc. XIX. 10. Nec certe alium quam Prophetiæ Spiritum designare potuit sub nomine Unctionis quæ illos edoctura effet omnia, 1 Joan. II. 20. 27. forma qua de Paracleto Dominus: Docebit vos omnem veritatem, & que ventura sunt annunciabit vobis, Joan. XVI. 13. Nec enim alia illa Undio quam ea unde ipsum Christianorum nomen effluxit, quo facta est, in ipsa Unctionis voce, ni fallor, allusio. Sed nec alius ille Spiritus testis quam

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 115 quam quem cum Aqua jungendum censuit Apostolus, 1 Foan. V. 8. & quidem omnium Codicum consensu. Quæ enim de cælesti Spiritus testimonio v. 7. leguntur, ea in multis minime comparent. Proinde consentaneum ut Spiritus ille non alius quam Baptismalis intelligatur. Nec aliter S. Paulus. Ut enim omnibus nonnulla tribuit Spiritus dona; ita etiam in contemptissimis Ecclesiæ membris ea nihilominus agnoscit xaeiourla que fint aliis Ecclesiæ Membris insignioribus & ipsa quoque vicissim necessaria. Nec sane aliter constabunt Veteris Instrumenti Testimonia quibus hanc Spiritus Baptismalis communicationem, ut & alia pleraque sui Temporis gesta, à Prophetis prædicta comprobabant Primavi Chri-De Spiritu enim Prophetico id prædixerant Propheta, & quidem omnibus, supremis illis Christianismi temporibus, communicando. hanc fententiam verbis illis Joelis Ecquid potest magis esse perspicuum? Essundam (inquit) de Spiritu meo super omnem carnem, Joel. II. 28. Nec de alio illum quam Prophetico Spiritu intelligendum oftendunt manifeste sequentia, Et Prophetabunt &c. quæ primis illis Evangelii, novissimis Legis Mosaica temporibus affignat S. Petrus, Act. II. 17, 18. Eodem spectat & Isaic illud Oraculum in quo, inter alia, illud pollicetur Dominus daturum se muitas vous yes ou dodantes Jes. Il. LIV. 13. quæ eodem retulit ipse Dominus, S. Joan. VI. 45. Id quod ita interpretatur Jeremias ut de alia, quam de Extraordinaria Disciplina, nequeat intelligi, Et non docebit (inquit) ultra vir proximum suum, & vir fratrem suum, dicens, Cognosce Dominum. Omnes enim cognoscent me, à Minimo eorum usque ad Maximum, dicit Dominus,

er,

nt sti

10,

e,

ri-

m,

e-

ζĺ,

m

us

ni,

0-

10

1-

n-

ed-

ne

u-

at

0-

a

m fu

m

OS

m

n-

lio

u-

llis

m

116 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres

Jer. XXXI. 34. Omnes inquit, à minimo usque ad maximum. Quid potest hisce verbis esse Universalius? Ita igitur à Deo erant docendi ut hominum Institutione opus non haberent. Ita Minimi eorum Deum cognituri ut interim è nulla cognitionem illam haurirent hominum Disciplina. Quæ rursus retulit ad coavos sui temporis Christianos Auctor ad Ebraos VIII. 9, 10, 11. quorum etiam liberos Donis Prophetia præditos alibi probavimus.

§. XIV. Primis ergo illorum temporum Conversionibus Baptizatos omnes Spiritus participes, Donorumque ejus Extraordinariorum, fuisse necesse erat. Quod tamen ita intelligendum ut non fuerit tamen ultra primas Ecclefiarum Conversiones necessario extendendum. Probando erat Spiritus in Baptismo præsentia per Dona illa Extraordinaria, nimirum Infidelibus. Pulfa deinde Infidelitate, receptisque in Ecclesiam Infidelibus, minus deinde necessaria erat illa Probatio apud Professos jam Credentesque Posteros. Prima enim illa Spiritus Parepuod fides deinde facta in perpetuum, suis Institutionibus Deum non utique defuturum. Credi itaque deinde potuit Gratias Spiritus gratum facientes à gratis datis potuisse Credi etiam, communicari animabus Gratias Spiritus Insensibiles etiam fine Signis sen-Itaque cum Lingua Signum effent non libilibus. Fidelibus, fed Infidelibus, I Cor. XIV. 22. fic deinde paulatim factum ut post primas Ecclesia Conversiones illæ in desuetudinem abierint, ut proinde qui post primas Ecclesiarum Conversiones suissent Baptizati, nullam deinceps habuerint Spiritus Pariewow, nulla Prophetarum Signa. Ut enim Deus non folet Ecclesiæ suæ deesse in neceffariis,

ne der les, inc cep in

cef

po

De

mit eni me Etio fan

run

fun dand Ach Step gate etia prin illas

adji latu apx legi taxa

ne- ciæ

Quoad Media Traditiones Extraordinaria. 117 cessariis, fic nec redundare in superfluis. Quin potius, ut in Ifraele Carnali, succensere solebat Deus se tentantibus, & post edita Signa quæ sufficerent, nova alia Signa poscentibus; Sic & in nostro Mystico Israele, editis in prima Conversione Signis fatis manifestis, nova alia Fideles ne quidem erant postulaturi; siqui postulassent, Infideles, & nova Signorum editione indigni erant deinceps existimandi. Quid quod etiam, pro receptis illius ævi opinionibus, sufficiebat Ecclesiis in perpetuum facrandis, Spiritu Prophetico, Primitiarum illa Consecratio, Rom. XI. 16. Messem enim universam consecrare censebant oblatas Deo messis Primitias, ita tamen ut Primitia ipsæ sandiores haberentur propter quas & messis universa fancta erat.

1.

i-

n

t

0

5

6. XV. Inde factum ut, in hac etiam Ecclefiarum Baptismali Consecratione, sanctiores illi Gratiisque Spiritualibus cumulatiores haberentur, qui primi in Ecclefiam fuissent Baptizati. Inde, ut fummo in Ecclesia honore haberetur, siquis απαρχαίς fuisset accensendus. Sic Epanetus απαρχή Achaiæ Rom. XVI. 5. Ejustdem Achaiæ amapyn Stephanas cum domo, I Cor. XVI. 15. &, fi vulgato Interpreti fidem adhibemus, Fortunatus etiam & Achaicus, ne de uno aliquo homine qui primus in Ecclesia aliqua crediderit, Primitias illas intelligendas effe fuspicemur. Sic & in Ecclesiis illa honoratior quæ prima sese Christo adjunxisset. Sic Ecclesiæ Thessalonicensi gratulatur Apostolus, quod elegisset illos Deus an' αρχής, 2 Theff. II. 13. quo loco aπαρχας Primitias legit vulgatus Interpres. Perambulata enim duntaxat Amphipoli & Apollonia, Macedonica Provinciæ prima credidit Ecclesia Thessalonicensis, Act. P XVII. I

118 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres XVII. 1. Idem, fuis ad quos scribit, gratulatur S. etiam Facobus, quod fuerint απαρχή κπομάτω. S. Facob. I. 18. Sic & Ecclefiam Caleftem illo or. nat Encomio Apocalyptes, quod effent Primitia, aπaexn, Deo & Agno, Apoc. XIV. 4. Iidem alibi Ecclesia πεωτογκων, Ebr. XII. 23. quasi qui primi

nati effent coelesti hoc Regenerationis lavacro,

Tit. I.I. 5. illi & in Jus Primogenitura succederent, quod duplicem haberent, præ aliis filis, portionem, ut solebant olim Primogeniti. Sic itaque & gradum Spiritus supremum, nimirum Apostolicum, απαρχην & πνεύματ . Primitias Spiritus ap. pellat, Rom. VIII. 23. Sic enim forte Emphasia ponenda, Nos Apostoli, non Nos Christiani. Quanquam etiam si posteriori modo intelligatur, id ta-

men innuit, etiam inter Christianos, qui Spiritum omnes acciperent, eminere nihilominus eos qui ejusdem Spiritus Primitias accepissent, quod proprium erat illorum, uti dixi, temporum quibus primæ factæ funt Ecclefiarum Conversiones. Id quod etiam convenit accuratissime cum universa Conversionum Historia. Gradatim enim defecerunt

Dona illa Spiritus Extraordinaria, quod scilicet quo magis confirmata fuisset Christianitas eo minus necessaria nova viderentur Argumenta ad eandem ulterius confirmandam. Ut itaque Christiani, quo remotiores vixerint à primis Conver-

sionum initiis, eo parcius Donorum illorum sacti funt participes; fic viciffim quo propiores, eo copiosiora illis Dona concessa fuisse consentaneum est. Certe primorum Conversionum initiorum cum honore meminit Apostolus. Sic apxn Evayeris Phil. IV. 15. quæ tamen non de initio Christia-

nitatis Hierosolymitano, sed in Provincia Macedonica, intelligenda est. Sic enim sequitur: in prin-

cipis

 Q_{i}

cipio

Mace

bonor

miru

pfe

retul

fant

conc

Con

utro

piofi

iori

Argu

Divi

llos

tio (

bant

quo

tius

beno

quo

mir

quis

heti

Rev

lit. a

dem

alii

ade

des

Pro

ed

ctu

pot

9.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 119

ipio (inquit) Evangelii, quando profestus sum à Macedonia. Sic Mnason αρχαίε μαθητε, tanquam honoris, titulo ornatur Ast. XXI. 16. quod nimirum in suæ Ecclesiæ Conversionis αρχή fuisset ipse conversus. Eodem Ego & Spiritus ἀπαοχην retulerim Rom. VIII. 23. ut nimirum de præstantissimis illis intelligatur Spiritus Donis quæ concessa fuerint in primis suæ cujusque Ecclesiæ Conversionis initiis.

.

e

1-

11

2

6. XVI. Primos itaque Ecclefiarum Proselytas utroque nomine eminuisse verisimile est, tam copiofiori Donorum effusione, quam etiam luculeniori Spiritus φανερώση, manifestioribus nimirum Argumentis quibus conficeretur vere Dona illa à Divino Spiritu fuisse oriunda. Proinde Prophetas illos fuiffe ad unum omnes nulla est omnino ratio cur dubitemus. Hoc tamen eximium habebant, præ aliis Prophetis, Primævi illi Prophetæ, quod fiquando alia sensissent à Prophetis recenius conversis, Primavis fuerit potius sides adhibenda. Sic autem factum, & in Extraordinario quoque Ecclesiæ Regimine, ut cum Deum omnes immediate inspirantem haberent Officiarii, reliquis tamen omnibus præessent Apostoli, tam Prohetis quam Evangelistis. Quanquam enim Des Revelanti in omnibus par fit habenda fides, nec it aliud ejus verbum alio fide dignius; non itidem res habet in hominibus à Deo inspiratis. Illi ilii aliis Gratias habent ampliores, & certiora adeo cur illis credatur Argumenta. Nec Deo files propterea negatur cum ab inferioris subsellii Propheta dissentimus, altiori nempe credentes; led ab Humano illud, non Divino Spiritu edoêtum esse censemus. Aliter fuisset, nulli esse poterant Prophetarum Judices quos tamen agnoscit

120 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres noscit Apostolus 1 Cor. XIV. 29. Digni ergo Conversionum Primitia, etiam pro Regiminis Extraordinarii ratione, qui reliquis Prophetis omnibus præficerentur. Nec alios Ecclesis ab Abostolis fuisse præsectos testem habemus side dignis-Sic enim Clemens Romanus de Apostolis: · Καπά χώρας οιω κ, πόλεις κηρύσσοντες, καθίσανον τας ΑΠΑΡΚΑΣ αυτών, δοκιμάσαντες τω πνεύματι, εις Επσπόπες και Διακονες τ μελλόντων πιστύειν. Ergo Eccle. fiæ Romanæ Primitiis accenfendus fuerit ipfe Clemens constitutus ibidem à S. Petro Episcopus, teste P Tertulliano. Certe qui fuerat S. Pauli our spoos Phil. IV. 3. ut fuerit post Revelationem in causa Cornelii de Gentibus ad fidem admittendis conversus, ipse stirpe Romanus, non longe tamen ab initiis Ecclesiæ Romanæ conversum oportuit, Sic fuerit Donis Spiritus Extraordinariis instructus, & Donorum gradibus etiam eximiis. dem Primitiis accensendus etiam Hermas Ecclefix Romanæ Presbyter, ab Apostolo salutatus Rom. XVI. 14. antequam ipse Komam appulisset Apostolus. Iifdem Ignatius apud suos Antiochenos, & apud Smyrneos Polycarpus, & ipfi ab Apostolis in suæ cujusque Ecclesiæ Regimine constituti. Sunt itaque eorum Scripta, ut Apostolicis inferiora, ita tamen Humanis omnibus longe anteferenda; & Divinis, ut inferiorum classium Prophetæ, sic & ipsa quoque accensenda. Idem & de reliquis existimandum, siqui illo Seculo Officium in Ecclefia gestissent.

§. XVII. Verum hæc propria (inquies) erant primis Ecclesiarum Conversis. Sed & primæ Successionis ipsæ illæ Primitiæ erant certe suæ 24044 coævi. Utque novas Ecclesias post Neronen

f

r

fi

r

P

de

cr

in

νe

ni

Co

nic

O

qu

o

A

Tin

ant

us Qu

dy

hen

ust esse

Clem. Rom. Ep. I. ad Cor. n. 42. P Tertull. Præfcript. c. 32.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 121 paucas fundatas esse ab Aunisaus concedamus; sic tamen Primitias ad Hadrianum usque pertigisse consentaneum est, si quidem ad Trajanum ipsi pertigerint Aumalay. Erant enim Aupalaus illi aliquanto juniores. Nec enim ante Neronis tempora multas fuisse in Imperii partibus Occidentalibus Conversiones verisimile est. Ita fuerint Clerici ad Hadrianum omnes Donis Spiritualibus instructi. Convenit certe conjectura illa 9 Pseud-Ambrosii quam tanti faciunt Hierarchiæ Adver-Putat ille fic invicem successiffe in primaria Sede Presbyteros ut recedente uno sequens ei succederet. Quod alia postea ratio invecta fuerit, inde contigisse existimat, quod sequentes Presbyteri indigni invenirentur ad Primatus tenendos, fic deinde factum ut non Ordo, sed Meritum, crearet Episcopum. Sic itaque Primitia primarios in Ecclesia honores tenuerint quoadusque digni invenirentur, nec antea immutata est illa Successionis ratio dum experti essent minus dignos, qui pro Conversionis Ordine successuri erant, Ecclesiæ Se-Nec enim Ætatis illum, fed Conversionis, mores. Ordinem fuisse exinde constat quod Juvenis alioqui Timotheus ætate provectioribus ab ipso Apostolo fuerit præfectus. Primis certe Ecclefiarum Asianarum Conversionibus Christo nomen dedisse Timotheum constat ex Act. XVI. 1. Proculdubio inte Ecclesiam, cui præsectus est, Ephesinam cuus primam legimus Conversionem Att. XIX. 1. Quod vero Successores indigni reperirentur, fieri dvix potuit ante primam à Primitiis Successionem. Primitias ipsas Donis tam insignibus ilustres non est quod suspicemur, passim indignos esse potuisse. Nec vero propter unum alterumve

118

n-

0-

if-

7265

761-

le.

us,

ш-

in dis

en

ait.

ru-Iif-

cle-

tus Net

che-

Apo-

itu-

in-

nte-Pro-

x de

cium

rant Suc-

PENEC.

92.

ucas

⁹ Pseud-Ambrof. in Eph. IV.

122 Dist. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres hominem indignum verisimile est immutatam esse Successionis universam rationem.

§. XVIII. Certe quod ad illam attinet, quam dedimus, Hadriani Periocham, nihil in Historia videmus quo minus fuerit, quod diximus, verif-Hermæ Presbyteri Dona ex ipsis ejus Visionibus Propheticis manifesta sunt. Ignatio Episcopo donum patefaciendi cogitationes alibi Quadratus Propheta erat, si tamen idem ille cum cognomine Episcopo Atheniens. Polycarpo Martyrium à Deo pranunciatum, & quacunque alia pradixerat eventu comprobata testes habemus ejus Smyrnæos. Nec ullum de Ecclesia Rectoribus extat contrarium Testimonium, unde colligere possemus fuisse vel unum aliquem qui non fuerit Gratiis Extraordinariis infignitus. Sed unde (inquies) colliges hæc eadem ad Irenæum usque perseverasse, & convos Irenzi? Illud imprimis constat è dictis, non modo necessarium fuisse, dum Dona Prophetica in Ecclesia durarent, ut non alii Prophetis regendis praficerentur quam qui fuissent ipsi etiam Propheta, sed nec alios ab Auromaus fuiffe præfectos. Idem confilium fecutos verifimile est eorum Successores qui tanto illos in honore habuerunt, ut, hoc ipfo nomine, fuerit apud illos commendatissimum squid Autoriog faciendum effe censuissent. to commendatius cum & rei gestæ ratio constaret accuratissime? Ergo cum non alios vellent in Clerum deligere quam Donis Spiritualibus illustres; & vero multi etiamnum suppeterent hoc nomine idonei qui in Clerum cooptarentur: Id unum præterea probandum restabit, fuisse illis Medis quibus Donatos possent à non-Donatis certissime diftinguere. Meminerimus itaque imprimis, non alios

1

r

11

n

fi

P

S

p

ti

28

St

ex

ef

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 123 alios hucusque ab Auroflas in Ecclesiarum Regimine relictos quam qui fuissent ipsi Donis Spiritualibus infigniti. Meminerimus præterea, ea Dona istiusmodi fuisse quæ quidem fuissent, pro Auralou fententia, ad eorum Officium necessaria. Id Officium, pro sententia eorundem Augrafay, exigebat, ut nec alios illi in Cle. um deligerent quam quales ipfi ab Autotalaus fuissent antea c'electi, viz. Donati, ut proinde ea Dona illis adfuisse necessarium fuerit quibus possent de Donis alienis ipsi judicare. Sic Donum habuerint discretionis Spirituum, quod certe, constituto Ecclesiarum Ordinario Regimine, vix est ut aliis concessium existimemus quam Ecclesiarum Restoribus. Nec enim alios spectabat Judicium de Spiritibus alienis, nec Dona suis Officiis minime necessaria à Deo deinde impertita consentaneum est. Sic & Prophetiæ Donum illorum temporum Rectores habuisse verisimile est, quo Deum possent de rebus arduis in Ecclesia gerendis consulere, quod alibi ostendimus etiam fecifie Cyprianum.

ffe

ım

ria

if-

ius

tio

ibi

en

nfi.

æ-

tes

fiæ

ide

qui

sed

um

m-

um

ra-

itur

nec

nfi-

qui

pfo

1 fi-

an-

aret

in

res;

mi-

um

edia

ime

non

lios

§. XIX. Et vero Donorum illorum usum suisse in cooptandis Ecclesiæ Sacerdotibus constat etiamnum ex illorum temporum monumentis. Jam supra vidimus è Clemente Romano Conversorum Primitias præsecisse Ecclesiis Apostolos ε δοκιμάσων ad Dona Spiritualia judicanda retulerunt præcipue Scriptores Sacri. Ad Prophetias S. Paulus: Prophetias nolite spernere. Omnia autem probate, δοκιμάσζεπ; quod bonum est, tenete. 1 Thess. V. 20,21. Ad Spiritus S. Joannes: Probate, Δοκιμάζεπ, Spiritus, si ex Deo sunt. 1 Joan. IV. 1. Ergo consentaneum est ut de Donis Spiritualibus Ordinandorum suerit

[&]quot; Clem. Rom. Ep. I. ad Corinth. n. 42.

124 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres.

Clementis illa doninacia. Nec de Donis modo, sed per Dona etiam, illud fuisse Judicium, indicant fequentia, τω πνεύμαπ. Nec enim aliud hic Spiritus nomine designari potest quam Spiritus Dona, nec illa Spiritus Humani, sed duntaxat Divini. Is enim absolute solet in Scriptoribus Sacris Spiritus appellari. Id quod adhuc manifestius ex alio Clementis Alexandrini loco, plane gemino, colligitur. Ait ille S. Joannem è Patmo reducem vicinas Ephelo gentes peragraffe, partim quidem ut Episcopos constitueret, partim vero ut integras Ecclesias disponeret ac formaret, partim denique ut unum quemque eorum, quos Spiritus designaret, τ των 8 πνεύματ 🕒 σημομνομένων, in Clerum cooptaret. Multis autem modis fieri folebat illa Spiritus significatio. Nonnunquam Dono illo, quod dixi, Δίακρίσεως πιδιμάτων, I Cor. XII. 10. Δίσκρίστως λόγων (ut vox λόγος pro Donis Spiritus usurpatur 1 Cor. XIII. 8.) fic enim legitur ' Clementis Romani locus apud " Clementem Alexandrinum. Tribuitur enim Aoya (qui cum Spiritu idem est) vis illa κριτική ένθυμήσεων κ, έννοιων Rapdias, Ebr. IV. 12. Sic etiam de Spirituali, Spiritualibus nimirum Donis prædito, Apostolus: * Spiritualis Judicat omnia, & ipse à nemine Judicatur. Voce hic avansives utrobique usus est qua Judicium cum Examine designat. Sic enim y Polluci avanpeces θεσμοθετών ea describitur quæ in hunc finem instituitur ut quis in Geomegeras numerum cooptetur. Apta proinde vox qua denotetur corum etiam examen qui in Ordinem Eccle fiasti-

C

11

t

P 8

11

q

9

E

c

te

E

R

fi

te ai

qu

el

pe

D

f Clem. Al. de div. salva: d. v. 42. ap. Enseb. Hist. Eccl. III. 23.

* Clem. Rôm. Ep. I. ad Cor. n. 48. * Clem. Al. Strom. I. * 1 Cor.
II. 15. * y Poll. L. VIII. 24.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 125 cum effent cooptandi. Sic & in Veteri Testamento, unde Novi exempla utplurimum desumpta funt, Donis Spiritus etiam Judicium accensetur. Spiritus Judicii meminit Isaias IV. 4. XXVIII.6. Sic & Oraculum Vrim quod Abyw tribuit Philo, משן משפט ד, Rationale Judicii aliquoties appellatur Exod. XXVIII. 15, 29, 30. Sic etiam LXX fenes ad participandum a Mosis onus in judicando Populo delecti, ipfi quoque Spiritu instructi funt, & quidem externa etiam illius Dangewort. nunquam etiam Ordinandi mores dispositionesque atque Dona Prophetis significavit Spiritus ipse Propheticus. Sic certe Samuel de filiis Jesse judicavit, quis in Regem effet eligendus. Sic & in SS. Paulo & Barnaba factum, Act. XIII. 2. quanquam ea Missio potius à Spiritu Sancto, quam Ordinatio ab hominibus, existimanda est. Sic denique Episcopus designatus est à Gregorio Thaumaturgo Alexander Carbonarius, si tamen vera tradat de cognomine Gregorio Gregorius Nyssenus. Atque hæc erant Auxilia Spiritualia Ordinantium Interna.

fed

ant

Spi-

 \hat{D}_{0} -

Di-

Sa-

ife-

ge-

tmo

tim

ero

ar-

Spi-

vwv,

ieri

am

Cor.

nis

gi-

tem

um

pi-

1S:

ca-

uæ

ol-

inc

ım

ur ti-

23. or.

im

§. XX. Erant præterea & alia Externa quibus Ecclesiæ Rectores edocuit Spiritus Sanctus per Revelationes non sibi solis, sed aliis etiam Ecclesiæ Membris manisestas. Nonnunquam per sortes. Erat enim ea methodus deligendi per sortes antiquissima, non modo apud Gentiles, sed in ipsa quoque Judæorum Γεοκρατεία. Sic deprehensus Achan, & Jonathan. Sic etiam Saul ipse in Regem electus. Eaque suit semper apud homines recepta de eventu sortium opinio, quæcunque sacta per sortes esset Electio, non hominibus eam, sed Deo, esse tribuendam. Sortes (inquit Sapiens)

² Pb.I. L, III. vit. Mof. 2 Num. XI. b r Sam. XVI.

126 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres mittuntur in sinum, sed temperantur à Domino. Prov. XVI. 33. Id quod etiam è Precibus constat de sortium eventu à Deo moderando, 1 Sam. XIV. 41. Act. I. 24, 25, 26. Eratque adeo fre. quens apud Veteres hic modus confulendi numina per sortes ut Oracula ipsa sortes appellari confueverint. Inde etiam Apoltolatus Officium fummum, nec hominibus unquam, sed Deo soli tribuendum, κλης Δακινίας appellatur Att. I. 17. Nec alia ratione quam forte admissus est in locum Fude Matthias v. 26. Et vero Sacerdotiorum, suo quodam Jure, proprias fere has fuisse sortes alibi oftendimus, ut proinde nomen ipsum Cleri, qua Sacro Ordini tribuitur, inde deducendum censue. rimus. Duraffe autem ad Trajanum ufque ufum illum sortium, in deligendis Clericis, è prædicto Clementis Alexandrini Testimonio colligitur. Dicitur enim ab eo nango nango à reduce in Asiam S. Joanne qui in Clerum fuisset allectus, nempe Imperante Trajano. Inde unge Inger Comeis, & มกัดอิง Emonomis, & มกัดอเราร pro quocunque Cleri ordine, & nange of Transmy vel mapoinian, fapillime usurpata ab Eusebio. Nec sane verisimile est antea penitus in desuetudinem abiisse hunc usum fortitionis quam abierint in Ecclefia Dona Spiritus Extraordinaria.

§. XXI. Erat & alia Spiritus significatio per speciem aliquam sensibilem, qualem jam ostendimus in Primævo Baptismo. Sic Fabianum Roma delectum tradit sensibilem. Congregatis enimin Ecclesia, Episcopi deligendi causa, Fratribus, nec de Fabiano in Sedem promovendo quicquam cogitantibus; columbam repente è sublimi delapsam capiti ejus insedisse, quali nimirum spece

i

ge d

to

e

fi

70

a

0

P

R

φ

Pfi

fo

0

E

E

fe

P

q

ti

9

p

ti

ip

11

q

n

q

[·] Diff. Cypr. I. d Enf. H. E. VI. 29.

Quoad Media Traditiones Extraordinaria. 127 in Dominum ipsum olim descenderat: Sic conversa in illum ora omnium, vultusque & suffra-Alia Divinis per infomnia monitis, & voce etiam in Electorum sensus incurrente. Sic enim delectum ab Hierosolymitanis Alexandrum, idem testatur Eusebius, qui & vivo Narcisso, verum jam emerito, auxilio effet; & morienti in illius locum Non tamen ipfi Narcisso, sed aliis fuccederet. πις μάλισε σσεδαίοις, facta est illa Revelatio. Erat adhuc & alia per Prophetias, non quidem ipfius Ordinantis, sed reliquorum quorumeunque Ecclesia Prophetarum, in usum tamen publicum Ecclesia, Rectorumque adeo Ecclesiasticorum editarum. Hac illa est σεράμυσα πειΦητεία I Tim. I. 18. σεσ-Ontela fimpliciter Cap. IV. 14. Nempe, cum proponerentur Ecclesiæ nomina Ordinandorum, nec fine prævio examine, nec fine jejunio precibusque solennibus in Ecclesia peractis; Sic deinde de Ordinandis, ut & de aliis quibuscunque gravioribus Ecclesiæ negotiis, sententiam suam expromebant Ecclesiæ Prophetæ, non certi aliqui expectatique, sed pro Spiritus Prophetici beneplacito, nunc Pueri, nunc Adulti, nunc Clerici, nunc Laici, prout quemque tulit impetus ejusdem Spiritus Prophetici. Solebat enim Deus Episcopos edocere, aliosque Ecclesiæ Rectores, etiam Apostolos, alienis sæpe, non suis, Revelationibus. Quam etiam rationem fuisse e alibi suspicati sumus, cur, quoties ipfis Ordinatoribus nullus occurriffet afflatus Protheticus, Ecclefiam universam consulere solerent, quod, quæ sibi non patefecisset Dominus, ex aliems illa Revelationibus sæpe didicerint. Factumque ita ut, quod ait Apostolus, excultissimis Ecclesiæ Membris forent tamen etiam abjectissima

ino.

on-

am.

re.

ni-

on-

ım-

ou-

Tec

Fu-

fuo

libi

qua

ue-

in

cto |

Di-

iam

1pe

3

leri

ffi-

eft

iri-

per

idi-

me

1 111

ous,

am

de-

ecie

in

De Jur. Laic. Sacerd. Cap. 111. §. 25.

Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres nonnunquam necessaria. Ita nimirum de Ordinandi Donis, de futuris in Officio moribus, de Donis etiam in ipfa Ordinatione conferendis, do. cebant illæ Prophetiæ wegaysow. Erat denique & alia Spiritus significatio per Ecclesiæ Universa Te. Nemo enim, illis temporibus, publistimonia. cis Ecclesiæ Officiis admotus est quin fuerit antea μεμαρτυρημέν Φ, publicis nimirum Ecclefiæ Te. stimoniis ornatus probatusque. Id quod multa ostendunt Novi Testamenti Testimonia, & Clemen. tis etiam Romani. Morem hunc Christianorum in Secularium Magistratuum Electione æmulatus est Ita factum ut fiqua Dona Alexander Severus. Rectores Ecclefiasticos latuissent, de illis fuerint alieno tamen Testimonio edocendi. Ita factum ut, fiquam unquam edidiffet Ordinandus Spiritus Davepwow, ea, ut aliorum cognitionem effugerit, omnium certe Fidelium cognitionem effugere non potuerit, nec adeo Rectores, qui Fidelium omnium Testimonia adhiberent, Ecclesia Sticos.

0

0

fer

pre

qu illa

qu

ut

ba

rit

pre

nis fac

COI

tur

to t

rur

mai

[qu farr

bus.

ped

figr

por

cio,

enii

gum

qua

& i

absi

cera

din

§. XXII. Non equidem existimo harum omnium Spiritus significationum in Ordinandis omnibus usum suisse perpetuum. Nec enim uni cuidam methodo σεωνίσμαζα sua constringere solebat S. Dei Spiritus, sed, pro re nata, & ut visum est, alia usus est atque alia, πολυμερώς atque πολυτερόπως, ut loquitur Auctor ad Ebræos Ebr. I. 1. Sic in Veteri Testamento monebat nonnunquam per somnia, nonnunquam per Sacerdotes, viz. per vrim, nonnunquam per Prophetas, 1 Sam. XXVIII. 6. 15. nec desperavit de Responso à Deo accipiendo Saulus dum omnes hasce Respondendi methodos tentasset. Non itaque omnibus per Vrim Respondere solebat Spiritus Sanctus, quanquam Ordina-

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 129 Ordinarii fuerit in Osoxearea usus genus illud Oraculi. Ita etiam fub Novo Testamento non semper visum est Spiritui sese ipsis Episcopis, per propria eorum Dona, patefacere; sed nonnunquam per aliena illa, quæ diximus, Externa; nec illa modo Clericorum, sed infimi etiam nonnunquam fubfellii Laicorum. Ita nimirum factum ut Unitas Corporis Mystici Spiritusque comprobaretur, dum per alia nonnunquam Membra Spiritus ederet quæ in communem alioqui usum effent proferenda. Ita rursus factum ne aut Clerici Donis fuis eximiis nimium efferrentur, aut nimis facile Laicorum Dona contemnerent. Sic enim constabat (ut verbis loquar Apostoli) quæ viderentur Membra Corporis [Mystici] esse infirmiora, multo tamen magis fuisse necessaria, 1 Cor. XII.22. Ita denique factum, ut nec posset Oculus [illi nimirum qui Donis ျှယ်တာမေ fuissent instructi] dicere manui, Opera tua non indigeo, aut iterum Caput Iqui Donis nimirum ad Ecclesiæ Regimen neces-

li-

0.

e-

li-

n-

e-

ta

in

na

nt

m

i-

uu-

e-

a.

11-

us

m

15,

in

er

I.

1-

e-

m afignari manifestum est.

§ XXIII. Fuisse certe id genus Signa in Ordinandorum Electionibus ad Cypriani usque tempora satis frequentia vel illa verisimilis est suspicio, quod Sacerdotum constitutionem non Hominibus ille, sed Deo, tribuat, ejusque Christo. Id enim ille sæpissime inculcat; Inde securissime Argumentatur, quasi nemo esset qui negarit præterquam Haretici, alique Ecclesiæ manifesti hostes; & in Ratiociniis contrarium pro maximo habet absurdo. Cornelium à Deo Christoque ejus in Sacerdotium cooptatum non uno loco assert Epi-

R

ftolæ

fariis, quas κυβερνήσεις appellat Apostolus] pedibus, non estis mihi necessarii, v. 21. Ubi manus &

pedum nominibus ima ministrantium Officia de-

130 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres stolæ ad f Antonianum, nec eum modo, sed Sater. dotes etiam universos. Tum deinde (inquit) poll Episcopatum non exambitum, nec extortum, sed de DET, QUI SACERDOTES FACIT. voluntate susceptum &c. Idem alibi de Christo ita: g qui SACERDOTES aut CONSTI. TUIT aut protegit &c. Iterum ad Rogatianum. h Sacerdotes DEI ab eo QUI SACERDO. TES FACIT, vindicari. Et nonnullis interpositis, Quod si Nos aliquid audere contra D E UM posumus, QUI EPISCOPOS FACIT &c. Contrarium pro maximo habet absurdo. Itaad Cornelium: i nisi si ita est aliquis sacrilega temeritatis, ac perditæ mentis, ut putet sine DEI judicio fieri SACERDOTEM. Et ad Florentium Pupianum: k Credere quod indigni & incesti sint qui Ordinantur; Quid aliudest quam credere quod NON ADEO, NECPER DEUM, SACER DOTES ejus in Ecclesia CONSTITUAN. TUR? Ita igitur se Deus Electioni interposuit ut ne quidem posset indignus in Sacerdotium cooptari, quanquam id non obstat quo minus, qui olim dignus fuerat, is tamen posset à dignitate de ficere. Atqui Media illa plusquam Humana fuisse necesse est quibus id effectum est, ne posset indignus in Sacerdotium irrepere. Sequitur: An putas majus esse de ME meum, quam DEITE STIMONIUM? Ergo Divinum intercede bat in Cypriani Electione Testimonium. Idem postea ---- qui non credebant DEO EPISCO. PUM CONSTITUENTI, vel Diabolo cre derent Episcopum proscribenti. Iterum --- hom dignatione DEI honoratus indignus hominibus ju dicatur. Rurfus: Annue aliquando, & dignare prof Ep. LII. S Ep. LV. h Ep. LXV. i Ep. LV. k Ep. LXIX.

1

2

I

1

t

3

n

C

a

0

d

b

r

il

tı

pi ti

n

nunciait

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 131 nunciare de Nobis, & Episcopatum nostrum cognitionis tua Auctoritate firmare, ut DEUS & CHRI-STUS agere tibi gratias posent, quod per te sit Antistes & Rector Altari EORUM pariter & Plebi restitutus. Ibidem è verbis Prophetica Vifionis (ne hæc Humano Spiritu credamus scripfisse Cyprianum) idem docet, Qui CHRISTO non credit SACERDOTEM FACIENTI postea credere incipit Sacerdotem vindicanti. Inde etiam quicunque se Ordinati jam Sacerdotis Fudicem constituit, (viz. num rite fuiffet Ordinatus?) Is se Dei Christique Judicem constituit, si eundem audiamus Cyprianum. Sic enim ait, 2 ui post DI-VINUM JUDICIUM, post Populi suffragium, tost Coepiscoporum consensum, de Episcopo in Sede constituto sententiam ferret, Judicem se jam non Episcopi, sed DEI, facere. Quodnam, quæso, hoc est Divinum Judicium nisi significationes illæ Beneplaciti Divini quas diximus? Sic & Florentium ait " Cyprianus, dum in mores suos post Ordinationem inquireret, non de se, sed de DEI & CHRISTI judicio Judicare. Cumque hæc non de uno dicat Episcopo Cyprianus, sed de Sacerdotibus Episcopisque indefinite; Cum non de una aliqua Sedem consequendi methodo, sed de ea quæ omnium erat communis, de " Clericorum Testimonio, de Plebis suffragio, de Sacerdotum antiquorum, bonorumque virorum Collegio, qui his nimirum gradibus Sedem primariam conscenderat, illum Dei, illum Christi, Judicio fuisse constitutum; Cum denique de omnibus Sedem legitime possidentibus, pro illorum nimirum, qui tunc obtinebant, Canonum Legibus: Proinde constat non rari duntaxat Casus, sed omnium prorsus Sa-

cer-

bost de

ifto

Ţ.

ım,

0.

er-

M

&c.

ad

eri-

um

qui N

R. N.

fuit

c0-

qui de

fu-

ffet

An E.

ede-

lem

CO.

cre-

omo

ju-

pro-

cerdotum:

Ep. LV. m Ep. LXIX. n Ep. LII.

132 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres cerdotum communem fuisse, pro sententia Cypriani, illam Dei Constitutionem. Est itaque omnino consentaneum hucusque durasse illas, quas dixi. Spiritus significationes, unde in nonnullis de Dei beneplacito certiores facti funt; in aliis ubi nulla illæ forent, id quoque didicerint, non utique Deo displicuisse Humana eorundem consilia, adeoque ab eodem comprobata. Sic enim Socrates colligebat id Genio suo fuisse gratum quod non fuisset ab eodem Genio impeditum. Nec alio unquam Jewio pan est usus de rebus agendis. Fugienda enim monebat duntaxat ejus ille Genius. Atqui hoc Cypriani Ratiocinium nullum fuisset prorsus & invalidum ni solitus esset Deus de rebus faltem agendis, fiquid fuisset erratum, illos admonere, ut solebat Socratem monere suus ille Gemins.

ju

cu

OI

Sc

te

X

tic

ne

XI

u

ci

nı ip di

pl

Sa

Ju

20

ru

tu de

vi st

aı

m

bl

de

li

94

po h

p

0

§. XXIV. Ita cautum, uti vidimus, ne alii in Clerum cooptarentur quam qui Donis Spiritualibu fuissent revera præditi. Et tamen, si quos illi non-donatos in Clerum ascripsissent; ne sic quidem Ecclesiam Humano duntaxat Spiritu administrasfent. Nova enim Dona illis ipsa conferebat Ordinatio, & conferenda pradixerunt περαγεσιμ περοφη-Ita certe intellexerim zapro na illud I Tim, IV. 14. Noli (inquit) negligere gratiam, xaesoua, que in Te est, que data est Tibi per Prophetiam, cum impositione manuum Presbyterii. Xaeio µa hoc de ipso Ministerii Officio intelligunt nonnulli Viri Recte quidem illi si de Ministerio doctiffimi. cum Donis Extraordinariis, quæ ipsa vera erant χαρίσμα (a, conjuncto intellixissent, quod propter Dona, quæ illud comitabantur, recte posset & ipsum inter xaeis pasa censeri. Sin de Ministerio Donis nudato intelligant, non video fane quo jure

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 133 iure possit id genus Ministerii xaensua appellari, cum vocem illam non de aliis quam Donis Extraordinariis usurpare soleant Novi Testamenti Scriptores. Nec sane aliter quam de Donis intelligendum innuunt sequentia. Dari dicitur hoc χάρις μα δια πεοφητείας, μετά θπιθέσεως. Præpositione de denotatur Causa Principalis, Præpositione perre Causa duntaxat Concomitans. Quasi dixisset, Officium quidem per Impositionem manuum fuisse collatum; χαρισμα vero aliud ab Officio, cum illa quidem, verum non per illam manuum Impositionem fuisse donatum, sed à Deo ipso immediate prassante, eventum tamen, (mediis Prophetiis) ante pranunciante. Sic enim Prophetiarum eventus Prophetis ipfis tribuere folent Sacri Scriptores. Dominum Efavi Jacobum con-Stituerat Isaacus, Fratres ejus servituti illius subjugaverat, frumento & vino & oleo ipsum stabiliverat Jacobum Gen. XXVII. 37. non alia nimirum de causa quam quod bona hæc Jacobo eventura Isaacus ante pradixerat. Sic Regna evulsit, destruxit, disperdidit, dissipavit, adificavit, plantavitque, Jeremias Jerem. I. 10. quæ evellenda, destruenda, disperdenda, dissipanda, ædificanda, aut plantanda prænunciaverat. Ad eundem plane modum & Dona Spiritus Extraordinaria per Prophetiam donari dicuntur quæ per Prophetiam donanda fuissent pranunciata. Idem aliunde colligimus è gemino plane loco 2 Tim. I. 6. Propter quam causam admoneo te ut resuscites gratiam Dei, αναζωπυρών το χάρισμα & 9ε8, quæ in te est per Impositionem manuum mearum. Idem est omnino, hoc in loco, xaesoua cum eo cujus meminit luperius, Gratia nimirum illa quam receperat in Ordinationis xesos Ferra Timotheus, quæ, ut antea,

ia-

no

xi, Dei

læ

ue

ool-

fu-

ın-

σi.

lt-

or-

us

70-7e-

in

hus

lli

m

of-

)n-

m,

a,

ım

ri

20

nt

er &

6-

io re 134 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres.

per Prophetiam dari dicta est, sic, hoc in loco. per illam ipfius Apostoli xespo Jeorax, seu edita fue. rit ab Apostolo Prophetia illa de Timotheo, seu, ab illo, ut Prophetarum Judice, confirmata potius fuerit atque comprobata. Eodem redit, utrumvis malis, Gratiam illam, ut ab Ordinatione aliam. non tamen esse ab Ordinatione separandam. Quid quod etiam Dona illa Extraordinaria ut raro legimus fine xespo sona collata, fic Gratiam illam, quæ per xepo rouer conferri solebat, nusquam in Historia illorum temporum Sacra legimus à Domis Extraordinariis Signisque separatam. Atqui certe admodum improprie dicitur ipfum Ministerii Officium, recte Spiritus Dona, seu ipsum potius fortasse Spiritum, eleganterque ava wompenay Ad flammam è favillis excitandam proprie illa fpectat ana Componers, quam proinde recte ad Spiritum retulerimus, cujus Pavepworv, seu Schechinam flammam jam visibilem fuisse oftendimus. Sic enim, pro Symbolorum Doctrina Platonica, Spiritus ipfe flamma vonti cenfendus erat.

5. XXV. Nec vero est quod quis aliena pute ab eorum, de quibus agimus, Seculorum moribus Extraordinaria hæc Spiritus Dona in ipsa Ordinatione conferenda. Supra jam ostendimus, in illa Judæorum μεοκρατεία, quam frequens suerit Spiritus cum Potestate conjunctio, quam etiam suerit apud eosdem recepta Externa quoque illa Spiritus per Signa sensibilia Φακερωσις. Constat præterea quam in Externis illis præsentis Numinis indiciis Carnales Israelitas æmulati suerint Christiani, Mystia nimirum illi veriores que Israelitæ, utque sibi vendicarint, (ut Numen præsentius, sic &) Signa Numinis præsentis manifestiora. Ergo & Spirita præditos suisse consentaneum est Christianorum

etiam

eti

qu

fer

ip

8

tia

ord

era

D

N

Fo

N

da

Sy

tic

bra

ris

L

Sy

ea

fti

eti

pr

fer

Sen

0

fic

tu

na

ne

CU

la

qu

m

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. ctiain Officiarios, & Donis etiam illis instructos quæ ad communem Ecclesiæ ædificationem fuiffent ab ipso Spiritu destinata. Sic igitur exigebat ipfa ratio ut quibus Officia concredita essent, illis & Gratia Officiis præstandis necessaria fuerint etiam una concedendæ. Et dum Gratiæ Extraordinaria locum in Ecclefia haberent, nulli certe erant Candidati qui Gratias illas meliori jure, pro munere suo & Officio, locoque quem ab ipso Deo consecuti fuerant, sibi possent vendicare. Nec vero dubitant plerique quin, pro veteris Fœderis exemplo, Spiritus Sanctus nostris etiam Novi Testamenti Ministris in Ordinatione conce-Quod etiam ipsa xespo Jeora designat, pro Symbolorum illis temporibus recepta fignifica-Significant enim manus impositæ inumbrationem Spiritus Sancti, cujus mentio in Scripturis frequentissima, S. Luc. I. 35. Pf. XVII. 8. LVII. 2. If. XLIX. 2. & alibi passim. Est autem Symbolorum in id genus Externis Ecclesiæ Officiis ea natura, (præsertim eorum quæ à Deo ipso instituta fuerint) ut non modo repræsentent, verumetiam paciscantur Gratias illas invisibiliter à Deo præstandas, quæ à Dei Ministris ejus vicem repræsentantibus fuissent per Externa Symbola repræ-Ergo pacifcitur Deus, ut obumbrant entatæ. Ordinandum manus Ordinantium Ministrorum, fic se illum Spiritu Sancto invisibiliter obumbra-Quod fi illud confequimur, dari Ordinandis solere Spiritum Sanctum, omnino consentaneum est illis temporibus Spiritum ipsum consecutas esse ejusdem Spiritus Gratias, & quidem illas potius gratis datas, quas appellant Scholastici, quam gratum facientes. Potius enim Ecclesia commodum, quam ipfius Ordinandi, spectabant Gratiæ

0,

le-

ab

ius

vis

ım,

id

le-

m,

in

0-

qui

nı-

00-

ar.

lla

pi-

am

m,

tus

tet

bus

na-

illa

tus

oud

per

am

ar-

tia

en-

Ju.

rita

·um

am

136 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres tiæ Officio necessariæ. Et quæ, apud Nos, φωίς εωσιν utplurimum nullam adjunctam habent, eadem, Apostolicis temporibus, adjunctam habebant, præsertim illa quæ alienis commodis inserviebant, ut possent illis, quibus inserviebant, inno-

ci

lii

Si

in

tu

ru

ba

ti

vi

P

CC

nı

ce

qı

qu

ni

ad

C

pe

ill

lin

ta

a

rit

tiv

ed

Pr

qu

m

ho

in

pr

ill

cia

tescere.

§. XXVI. Sic itaque Scriptores omnes primorum Seculorum qui Officium Ecclesiasticum haberent Spiritu plusquam Humano præditos fuisse probayimus. Et tamen Scriptoribus quibuscunque quantiscunque etiam Donis illustribus longe adhuc credibiliores erant Ecclesia. Ut proinde in Causis Fidei & Regiminis Ecclesiastici, aliisque Ecclesiarum omnium communibus, & quæ non suo fed Ecclesia nomine proferunt iidem illi Scriptores, longe adhuc minor fit ratio cur de eorum fide dubitemus. Erat enim ea Spiritus Sancti methodus omnium ufitatissima, non ut res agendas immediate dictaret, sed ut Humanæ Prudentiæ confilia, probanda illa essent an improbanda, externo aliquo indicio ostenderet. Sed & illud certum, excepto Christo, Prophetam alium neminem in omnibus Divinum habuisse afflatum, sed nonnulla humano confilio egisse, nec aliunde nosse, Deus illa probassetne an improbasset, quam quod nullum signum ediderit Deus unde colligi posset id sibi displicuisse, quo Ratiocinio diximus usum fuisse Socratem. Inde nimirum colligebant Humana sua confilia Deo esse grata si nihil indicasset in contrarium. Habebantque id genus Humana confilia, idque merito, plufquam Humanam apud alios Auctoritatem. Sed vero nullibi tam firma erat hæc Ratiocinatio quam in Causis ab Ecclesia universa in unum congregata gestis consultisve. Singulos enim homines, quantæcunque effent

Quoad Media Traditiones Extraordinaria. 137 essent alioquin, in Ecclesia, Auctoritatis, consiliis Humanis sæpe permittebat Deus, nec illos Spiritu suo Prophetico, sed alieno Deus edocuit. fiquis confiliis Humanis fubeffet error humanus, ut inde constaret Corporis Mystici Unitas, & mutua invicem necessitas omnium Ecclesiæ Membrorum, etiam infirmorum. Sic SS. Petrum & Barnabam de errore monuit, in lite Antiochena, S. Gentium Apostolus. Sic ipsum S. Paulum de Captivitate Hierosolymitana monuit Agabus, monuit Propheticus per Ecclesias Spiritus. Ita quod in communi Ecclesiæ conventu consultum fuerat, nullo in contrarium edito Spiritus Oraculo, id certius erat à Deo fuisse comprobatum, quam si unus quispiam, quantivis nominis, etiam Apostolus, quippiam consuluisset, nec contrario aliquo monito impeditus fuisset quo minus confilium suum ad exitum perduceret. Hæc de rebus fugiendis. Cæterum & de rebus agendis confilium suum Deus per Ecclesia Prophetas, pro re nata, patefecit, nec illos certos, sed nonnunquam omnium contemptis-Ita factum ut Eccle fia (quæ omnium Prophetarum usum habebat, quorum alii aliorum defectus supplerent) multo copiosiori Prophetici Spiritus gratia collustrata fuerit quam singuli quantivis meriti Propheta. Quo etiam accedebat quod editæ in Ecclesiæ Universæ cætu Prophetiæ à Prophetarum Judicibus comprobatæ fuerint, aliæque aliarum Testimonio commendatæ, quæ Testimonia defuisse necesse erat privatis singulorum hominum Prophetiis. Et fane Spiritus Propheticus in commune Ecclesiæ bonum à Deo essus, quo propius quidque cum publico conjunctum erat eo illud potiori cura fovebat. Atqui longe perniciosior erat, magisque bono publico adversus Ecclefiæ

WE-

ea-

nt,

ie-

no-

10-

e-

ffe

ın-

ge de

ue

Tuo

0-

ım

ĉti

n-

en-

ła,

ud

ni-

ed

of-

ım

igi

XI-

li-

11-

e-

u-

bi

fis

11-

ue

nt

138 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres clesiæ universæ Error quam privati, quantumvil alioqui infignis, Propheta, eoque magis necessa. rio à Spiritu propulsandus. Denique & illudac. cedit, quod ut poffet, pro arbitrio suo, soleretque nonnunquam Prophetas extra publicos cætus Spiritus Sanctus afflare; raro tamen id, excepta Somniorum Divinatione, (qui gradus erat Prophetia infimus) extra constitutos fecit Ecclesiæ conven-Nullam certe habebant finguli Promissionem qua id sperare possent. Habebant congregati: · Vbi funt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi Non est omnino quod dufum in medio eorum. bitemus præsentissimum ea atate Numen etiam adfuisse fingulis. Ergo consentaneum est ut verba Domini intelligamus de externis præsentiæ indiciis, seu Spiritus Φανερώσεσι quæ congregatos potius quam singulos solerent comitari. Id quod etiam in Veteris Testamenti Prophetiis accidisse videmus. Collecti enim erant Prophetæ cum nuncios Saulis ipsumque Saulem quasi sancto quodam contagio Spiritus Sanctus infiliret. Nec temere aliquam in Novo etiam Testamento Prophetiam legimus quin fuerit edita in publicis Ecclesiæ cætibus. Ita nimirum occurrit Spiritus Sanctus Enthusiastarum per illa Secula separandi prætextibus. Ita illos arctissime ad Unitatem Ecclesiæ profitendam agnoscendamque obligavit. Cum enim nulla illis opus esset hominum institutione; cum etiam (constituto Ecclesiæ Ordinario Regimine) repressus suerit effrænis ille Prophetandi impetus; Cum Ordinariis Ecclesia Restoribus subjecti etiam ipsi suerint Propheta; Cum & alia imminerent ab Ecclesiæ hostibus incommoda si fuissent in Ecclesia coetibus deprehensi, & malevolo etiam alioqui animo

S. Matth. XVIII. 20.

fuissent

Qu

fuiffer

ordin

ad Eb

lida r

fix S

Spirit

caritu

morum

plane

per au

illoru

inde c

dem n

oport

stingu

pheta,

ftaren

phetæ

reret,

fidem.

tam as

Luc. V

nemin

Sua au

nio Do

dedit m

facio, 1

me. S

cum 1

ponun

honor

Mirace

6. X

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 139 fuiffent in illos Ecclefiæ conventus redacti jam in ordinem Prophetæ Schismatici, ut testatur Auctor ad Ebræos: Nulla esse potuit tam sirma atque solida ratio quæ Prophetas etiam invitos instra Ecclefiæ Synaxes contineret quam si suissent alioqui spiritu ipso, de quo gloriabantur, Prophetico carituri.

6. XXVII. Sed & alia erant Seculorum illis primorum Ecclesiis fidei plusquam Humana Divina plane Testimonia, Divina nempe Miracula. Semper autem Donis Propheticis Miracula anteferunt illorum temporum Scriptores. Id quod vel exinde constat quod Prophetis nullam adhiberent fidem nisi propter Signum Prophetia, quod Signum oportebat esse Miraculum. Nec enim aliter distingui poterant à falsariis Enthusiastis veri Prophetæ, cum & eventus Prophetiarum nondum constarent, & Spiritus Sancti illapsus in animum Prophetæ non utique in Audientium sensus incurreret, possetque adeo illis facere veræ Prophetiæ fidem. Joannem Prophetam, & plusquam Prophetam agnovit ipse Dominus, S. Matth. XI. 9. S. Luc. VII. 26. fed & inter natos mulierum Prophetam neminem agnovit Joanne majorem. S. Luc. VII.28. Sua autem Miracula vel tanti Prophetæ Testimonio Dominus anteferebat. P Ego autem (inquit) habeo testimonium majus Johanne. Opera enim qua dedit mihi Pater ut persiciam ea, ipsa Opera qua Ego facio, testimonium perhibent de me quia Pater misit me. Sic etiam in novis per Spiritum Propheticum Revelationibus, ita Miracula Prophetiis anteponunt Apostoli, ut Revelationes illas exiguo in honore habuerint dum fuissent confirmatæ per Miracula. Ita S. Petro Revelatum, Gentes neuti-

P Foan. V. 36.

140 Dis. II. Qua side dig. Iren. & coævi Patres quam pro prophanis esse habendas, quæ quidem fide fuiffent expiatæ, & in Peculium fine Circumcisione etiam esse admittendas. Nec tamen propterea omnibus satisfactum donec ipsi Spiritus in Gentiles illapsum, ejusque sensibilem Pavepwor propriis quoque sensibus percepissent. Quin etiam viden. tes obstupuerunt, Act. X. 45. Erat igitur illapsus ille præter spem eorum expectationemque. certe non fuisset, si Revelationi, etiam Apostolica, fidem, fine Miraculis, indubiam adhibuiffent. Idem etiam è sequenti Capite colligitur. Cum enim hujus Facti rationem redderet Apostolus nondum credentibus Hierosolymitanis, meminit ille quidem fuæ Propheticæ Visionis, hoc tamen Argumentum urget, in fermonis fine, tanquam omnium fortissimum, à miraculoso Spiritus illapsu, quo etiam Audientium affensum extorsit expu-Si ergo (inquit) eandem gratiam dedit gnavitque. illis Deus, sicut & Nobis qui credidimus in Dominum Jesum Christum, Ego quis eram qui possem prohibere Deum? v. 17. Sic & in alia Revelatione de Gentibus ad fidem non admittendis modo verumetiam solicitandis, constat præcessisse Spiritus Oraculum Att. XIII. 2.4. antequam Expeditionem illam fusciperent SS. Paulus & Barnabas. Non tamen Paradoxi fides apud alios facta per illam Revelationem, sed per Miracula & Signa Prædicantes peregrinantesque inter Gentiles consequentia. Sic reversi apud suos Antiochenos Act. XIV. 27. Sic in itinere Hierosolymitano apud Phanices & Samaritanos Act. XV. 3. Sic in Concilio Hierosolymitano apud alios etiam Apostolos, v. 4. 12. hic omnino mentio ipfius Oraculi, sed Signorum atque Prodigiorum. Ergo fidem etiam Apostolis, etiam apud ipsos Apostolos, conciliabant Miracula,

cen

Pro por min cile Mi pag

ger

ber etia tan III adh nibi ba

dis vene ad I Fidi Nec

turi

tur, diffe Ref enin con

Cont ceffic ulqu Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 141

cemur qui credere nollent fine Miraculis.

m

12-

15

n-

18

d

t,

m

e

r-

u,

l-

m

re

n-

n

n

n

1

ic

ic

3-

1-

m

6. XXVIII. Restat itaque ut probemus ne hac quidem ex parte degeneres fuisse ab Apostolicis illorum, de quibus agimus, temporum Ecclefias. Promifit Dominus majora editurum, qui in illum postea crediderit, Miracula quam quæ ipse Dominus ediderit S. Foan. XIV. 12. Quod Ego facile moderandum esse concessero, ut & de certis Miraculorum gradibus, & de certis Evangelii propagandi temporibus, Promissio illa fuerit intelli-Nec forte illud prima Evangelii per orgenda. bem diffeminatione fuerit diuturnius quam primis etiam, ante finem Neronis, temporibus adimpletam testatur Apostolus. Rom. X. 18. Col. I.6. 1 Tim. III. 16. Sed nec ita adimpleta est quin superesset adhuc fatis amplus locus futuris postea Conversionibus, futurisque adeo Miraculis; nec desunt proba & bonæ fidei Testimonia unde discimus diuturniora illis temporibus in Ecclesiis fuisse Miracula. Promissio illa certe Domini S. Marc. XVI. 17,18. de Signis quæ credentes secutura, de ejiciendis viz. Damoniis, de Donis Linguarum, de rebus venenatis fine noxa percipiendis, de sanandis agris, ad Discipulos Autoriav, prime nimirum Successionis Fideles, quam ad ipfos referenda videntur Auronas. Nec enim Pradicantes illa fecutura Signa pollicetur, sed Credentes; nec eos qui jam antea credidissent, sed qui essent postea deinde credituri. Responditque eventus accuratissime. Conversis enim, non Conversoribus, Gratias illas donatas esse constat de quibus legimus in primis Ecclesiarum Conversionibus. Sic itaque illas, cum prima Succellionis Discipulis, descendisse consentaneum est. ulque ad initia Hadriani. Nec porro necessarium

142 Dif. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres

rium est ut Gratias illas probemus ad Neronis ultima tempora perseverasse, quod & è Sacris Novi Testamenti Scriptoribus abunde constat, necillud negaturi erunt Adversarii. Ab ea Neronis Periocha ad Trajanum usque & pauca admodum habemus monumenta, & res gestas etiam paucissimas superiori Dissertatione suisse ostendimus. Proinde non est quod miremur si & Miracula pauca legamus, Insidelium convertendorum causa edi solita, non conversorum Fidelium; cum & Conversones suerint paucæ, paucæque etiam Expeditiones

Conversionum gratia susceptæ.

§. XXIX. In hoc ipfo tamen intervallo Miraculum illud fuisse verisimile est cujus memoriam conservarunt Philippi filiæ Prophetissæ, ex illis Papias & è a Papia tradit Eusebius. Nempe Justum quem appellat ille, S. Lucas Act. I. 23. Fosephum Barsabba, (qui S. Matthao, pro Juda Apostolatu, fuit æmulus) lethale Poculum ebibiffe, nullo tamen inde accepto, per Dei gratiam, incommodo. Eodem intervallo S. Joannes Presbyter, fub Domitiano, ante exilium, ut videtur, quo relegatus est in Patmum, circa An. Dom. XCVm. Roma in oleum igneum demersus, nihil passus est, teste 'Tertulliano. Nec alius est, ut existimo, Joannes à quo mortuum, Dei potentia, Ephesi suscitatum tradit Apollonius. Eodem intervallo è secessi Pellao Christianos ad Urbem Hierosolymitanam reduces Miraculis claruisse testatur Epiphanius, onueia nimirum edidisse μεράλα ιάσεων & άλλων θαυμάτων. Hæc anno circiter LXXII. contigiffe superiori, ni fallor, Differtatione probavimus. Potuitque illa ex Arifton

dig

dig

par

pro

den

mo

te g

Sun

pte

TIGE

Eva

Ut

ram

tho

Dei

cum

effe

Barr

Nec

cula

mus

Tam

geni

Prot

tere

cum

ipfa

inte

sent à R

rum

⁹ Papias 2p. Enf. H. E. III. 29. " Tertull. Przscript, c. 36. Apollon. 2p. Enfeb. H. E. V. 18. Epiphan. de Pond. & Mensur. 15.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 143

fione Pellao illorum temporum Scriptore fide
dignissimo haurire Epiphanius, majori proinde fide
digna quam quæ habet alia pleraque Pater ille

parum accuratus.

6. XXX. Trajano Imperante novas Evangelii propagandi causa susceptas Expeditiones, & quidem à pluribus primæ Successionis Discipulis, memorat Eusebius, & quidem id nova Dei comitante gratia atque σωνεργία. Sic enim fequitur: " Επεί & Jeis πνεύματ & લાઇના જેમ δι αυτών πλάςτι το Saldofos διωάμεις ενήργουν. Erant nimirum Evangelista propterea ita appellati quod τις πάμπαι ανηκόοις & & πίςτως λόγε κηρύτ εν τ Χρισον εΦιλοτίμεν. Hoc enim Evangelistarum fuisse eppor statuit ibidem Eusebius. Ut proinde, cum in conversione Infidelium operam ponerent, recte illos, pro Conversionum methodo, nova fuerint consecuta Miracula. Sic enim Deus Expeditiones istiusmodi sibi gratas indicabat cum numine præsentissimo eorum conatibus adesset. Id quod factum in Apostolorum Pauli & Barnabæ Expeditione è Sacra constat Historia. Nec tamen Conversionum propria illa fuisse Miracula, Testem habemus, quem fere unicum habemus illorum temporum Scriptorem, Ignatium. Jam fupra vidimus ut Smyrnæis fuis χαρλομάτων genus omne tribuerit, ne dubitemus una cum Prophetiis etiam fuisse Miracula. Vidimus præterea ut insidiantium Hæreticorum, necdum publitum secessium profiteri audentium cogitationes ipsas indicarit. Et vero ex Epistola ad Romanos intelligimus Martyribus nonnullis datum ne possent in illos bestiæ immissæ sævire. Proinde illud à Romanis obnixissimis precibus contendit ne eorum orationibus id in sua causa contingeret.

[&]quot; Eufeb. H. E. III. 37.

144 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres Sunt enim illa Divini Martyris verba mellitissima: * Οναίμω τ΄ βηρίων τ΄ έμω η γιμασμένων, α κ, εύχρυση στώπομά μοι εύρη θηναι α Ε κολακεύσω, συντόμως, μι καζαφαγείν (ἐχ Ω΄ ΣΠΕΡ ΤΙΝΩΝ ΔΕΙΛΑΙΝΟΜΕΝΑ ΟΥΧ Η ΨΑΝΤΟ) καν αὐπὰ δὲ ἄκονζα μὶ θέλη, εγὼ πευσδιάσουση.

§. XXXI. Ortis jam sub Hadriano Hæreticis. Expeditione sque erroris sui propagandi causa suscipientibus; etiam Orthodoxos fimiliter Evangelium disseminasse consentaneum est. Unde factum ut Miracula Infidelium Hareticorum causa præstanda fuerint etiam & ipsa frequentiora. Vixerit hoc tempore fortaffe Papias qui venps avaszou na away fuiffe y testatur. Nisi forte verba xal' aum ad ætatem Philippi potius Evangelistæ quam Papiæ referenda fint. Sunt enim illa cum aliis à Philippi filiabus acceptis Traditionibus conjuncta. Eodem Imperante, circa Annum, ut existimo, CXXXVIII, Æræ vulgaris, statim à profligato Barcocheba, redeunte ex Ægypto post fatum Antinoi Hadriano, præfectus est novæ Coloniæ Ælie ædificandæ Aquila, qui magnis illis sanationum aliorumque Mirabilium fignis conversus est ad fidem Christianam, teste ubi supra Epiphanio. Ergo à reditu è secessi Pellas ad ea usque tempora durarint illa Miracula apud Hierofolymitanos. Quod enim illa ad postrema Hadriani tempora referenda fint, fuadet imprimis Hadriani supremum iter Sunt enim verba illa Imperatoris Ægyptiacum. ad Servianum (quod miror à Viris Doctiffimis nondum factum) sedulo observanda. 2 Denique ut primum inde discessi, & in filium meum Verum multa dixerunt, & de Antonino qua dixerunt comber

dri

No

cor

cor

etia

itac

de

den

xim

bus

dun

mar

inde

etia

tere

enin

Tibu

beati

las,

prof

rumo

noi f

in vi

Itrar

bi pr

Fuda

vel

Auc

dedu

ctum

cft D

a Pr

^{*} Ep. ad Rom. y ap. Eufeb. H. E. III. 39. * Ep. Hadr. ad Sura ap. Vopifc, in Saturnin.

Quead Media Traditionis Extraordinaria. 145 perise te credo. Ergo jam adoptatus erat ab Hadriano Verus cum illa esset ex Ægypto discessio. Non aliter utprimum inde discesserat Hadrianus conjecta illa fuiffent ab Alexandrinis in Verum opprobria. Nec certe illa in Verum jam defunctum conjecta fuisse verisimile est. Proinde vixerit etiamnum Verus, quem Kalend. Januariis Anni CXXXVII deceffiffe alibi probavimus. Male itaque cum Vero conjuncta mentio Antonini, cum de Antonino ante mortem Veri ne cogitarit quidem Hadrianus. Recteque viderunt Viri Maximi, (refragantibus licet MSS. ad unum omnibus) pro Antonino tamen Antinoum esse reponendum. Ganymedem enim illum Hadriano existimant Antinoum, fimiliter ac Verum, ut fuerint proinde ambo in criminis communitate, conviciorum etiam communitate conjungendi. Convenit præterea Victor Schotti Scriptor accuratissimus. enim, permissa urbe Lucio Ælio Casari rus proprium Tiburtinum secessise scribit Hadrianum. Ibi, uti beatis locupletibus mos, Palatia extruxise, curasse epulas, signa, tabulas pictas, postremo omnia satis anxie prospexisse que luxus lascivieque esent. Inde ortos rumores malos, injecisse stupra puberibus, atque Antinoi flagravise famoso ministerio. Ergo adhuc erat in vivis Antinous cum Orbis Prafecturam administraret Ælius, Anno nimirum CXXXVI. ut alibi probavimus. Rediit Hadrianus ex Ægypto per Judaam, itinere, ut solebat ille, pedestri fortasse, vel potius per Judæam in Ægyptum transierat, Auctore Dione. Hoc tempore, de Colonia Ælia deducenda præceptum fuisse crediderim, præsectumque operi Aquilam. Nec enim audiendus cht Dio qui Coloniam Æliam novis Judaorum mo-

a Prolegom. ad Append. Differt. Cyprian. §. 45. 45.

146 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres. tibus occasionem dedisse scribit. Aliter Urbeni Hierosolymitanam potius quam Bitthera sedem Belli delegisset Impostor Barcochebas. Verisimiliorem causam edidit Spartianus mutilari vetita ab Hadriano Judæorum genitalia. Recte porro contigerit nova hæc Coloniæ deductio pro rationibus Cl. Pagi. Tribunitiam Potestatem XXm. abfolverat ab Anno Trajani penultimo deducen-Monarchia etiam annum XXm. inchoarat, ut proinde eo absoluto satis commode potuerit Urbs nova dedicari. Convenit denique quod hos Christianos θαυματεργές μαθητώς μαθητών τ Αποςολών appellet Epiphanius. Sic enim fuerint, pro censu Eusebii, ad secunda Successionis classem referendi, & ad ultima proinde tempora Hadriani. Peffime vero Apostolos ipsos hoc loco memorat, qui ex Epiphanio fua transcripfit, Auctor Chronici Alexandrini.

6. XXXII. Sub Pio verifimilius eft, quam sub Marco, passum esse Polycarpum. Mitto jam qua in Opere nondum edito prolaturus est id probandum Maximus Cestriensis. Ego unicum urgeo obiter Argumentum, sed vero id è Smyrnaorum Epistola desumptum quod aliorum diligentiam effugisse miror. Casarem illi aliquoties nominant, semper tamen singulari numero unicum. Ομοσον τ Καισαρ τύχω, inquit Proconful, bis. Re-Spondit Polycarpus: Εἰ κενοδοξεις ίνα ομόσω τ Καίσωe τύχω &c. Quæ certe non conveniunt primis Marci temporibus qui parem habuit in Augustea dignitate collegam fratrem Verum. itaque habuerint in Castris Magistratuumque Officiis Signa, ad quæ illæ folebant fieri Christianorum adjurationes. Alia certe forma adjurandi illis temporibus quibus certum est plures fuisse

Impera-

Im

ce

qu

Po

Sm

ta

tef

ce 1

Ig

qui

Scr

fa p

Ma

cur

rem

fen

etia

in

illu

ad

pen

ımr

re S

eni

par

titii

rum

den

qui

ftol

fuo

ftis

mus

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. Imperatores, nec unquam singulari numero concepta. Nec vero aliquis occurrit Adversariorum qui Veri morte recentius statuerit Martyrium Polycarpi, nec cum illius atate conveniet quem Smyrnæ Episcopum ipsi ordinarint Apostoli. Quanta autem Miracula hoc Martyrium infignierint, testes habemus ipsos illos Polycarpi Smyrnæos. Voce ille calesti, בח קל, ad Martyrium animatus est, 19/16 & ardeils Πολύκαρπε, quam vocem Smyrnai qui aderant, audierunt; illorum fide Posteris Scriptores commendarunt. Tum etiam, accensa pyra, flamma ad arcuati operis modum, corpus Martyris ambiebat, fine ullo tamen corporis nocumento. Illud contra suavissimum spirabat odorem aspectantibus gratislimum. Viderunt hæc senseruntque, non ipsi modo Smyrnæi, verumetiam Persecutores, ut proinde cum Ignis nullam in illum vim fuisse experti essent, confectorem in illum immittendum cenfuerint, cujus nimirum ad officium attinebat semimortuas in Ludis bestias penitus conficere. Is ubi gladium fancto corpori immisisset, secuta est deinde tanta è senili corpore Sanguinis copia ut restinxerit incendium. Nec enim illa urgemus quæ de columba una prodeunte habet Codex Ußerianus, quæ nulla utique comparent in Eusebio aut Rufino. Nec enim supposititiis suspectave sidei monumentis immistis, verorum fidem censuimus esse derogandam. Sub eodem vixit Antonino scripsitque S. Justinus Martyr, qui Potestatis illius quam dedit Dominus Apostolis super omnem virtutem Inimici S. Luc. X. 19. suo etiamnum tempore in Ecclesia superstitis teftis est amplissimus, idemque fide etiam dignissib Δαιμονιολήπη 85 γαρ (inquit) πρλλ 85 κατα πάν-

b Justin. Apol. I. p. 45.

148 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres

pro

fac

pra

gat

ten

Pri

No

fue

fia f

ven

tos

XI

per

dices

illis

cam.

Imp

P/eu

in I

habe

appe

nunc

ri fo

chi-H

fus n

S. Pe

los a

mode illis

xpipa

ment fui te

fed al

Τα τ κοσμον, Ε έν τη ύμετερα πόλει, πολλοί τ ήμετερων άνθρώπων τ Χρισιανών εποραίζοντες κατά 8 ονοματ Φ Ίησε XP158 8 5000 DEVT @ The HOVIE HILATS, TOO T allow πάντων επορκιζών και επαζών και Φαρμακότων μη ίαθέντας ιάσαντο, έπ νω ιώνται, καταρροώπες και έκδιώκοντες της κατέχονζας της ανθρώπης δαμονας. Ε Veteris etiam Testamenti Prophetiis colligi posse dicit promisisse Christo Deum se cunctos inimicos illi subjecturum, κα πως οι Δαμονες, όσον επ' αυπίς, TIVE & Hareos murtur ray dearors Jes, 2, 7 aurs & Xp. Idem rursus alibi de 52 έξεσιαν Φυρείν πειρώνται. Christo, d'or ray tà dasporta Deloses, nay masay antos aj apxaj kaj eksoiai is ms. Iterum, per nomen Christi " no Samerior e Copis Comeror vixary & comoorray. De codem rurfus Christi in humilitate Adventu, tantam ejus vim fuisse ait, & wer & me dayuiνια τωστάστες αύτε τω ονόμαπ, ε πάσας τας αρχάς και τας βασιλείας τέτε το ένομα το ρά πάνξας τές δπ Pavertas dedoineray. Sed & aliarum in Jesu nomine editarum διωάμεων idem meminit Justinus, & τάπο & cromares auts & run seromerar. Sunt enim illa ejus ipsa verba. Idem in Spiritus donis per Baptilmum conferri folitis, σύνεσιν recenset, & h βκλήν, ίοχων, ίασιν, περγνωσιν διδασκαλίαι.

§. XXXIII. Nec aliunde factum existimo quod Hæretici qui his ipsis Trajani, Hadriani, Pii, temporibus exorti sunt, & ipsi quoque vera Christi Christianorumque Orthodoxorum Miracula salsis suis commentitisque Antichristi & Pseudochristi Miraculis suerint æmulati. Tradit illam Antichristi notam Apostolus, Cujus est adventus secundum operationem Satana in omni virtute, in signis d

e Justin. Apolog. II. p. 79. Dialog. cum Tryph. p. 269. C. vid. etiam p. 247. C. p. 302. A. p. 361. B. ibid. p. 311. B. f ibid. p. 350. B. E Dialog. cum Tryphon. p. 254. B. ibid. p. 256. A. prodigii

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 149 prodigiis mendacibus 2 Theff. II. 9. Perversiffime faciunt qui inde colligunt Miraculorum ipsum prætextum fuisse Antichristianum. Id ut intelligatur quanta Sequelæ infirmitate colligant, repetenda erunt paulo altius hujus Disputationis Principia atque enucleanda. Constat itaque è Novi Testamenti Ratiociniis omnem illam, quæ fuerat cum Heterodoxis, Disputationem, de Mesha fuisse. Sic enim prædixerat verus iple Messias, venturos postea in nomine suo multos, qui & multos effent seducturi, S. Matth. XXIV. 5. S. Marc. XIII. 6. S. Luc. XXI. 8. Quid vero intellexerit per verba illa in nomine meo ibidem explicat illis, dicentes Ego sum Christus, apud S. Matthaum, & illis, dicentes quia Ego (um, apud S. Marcum & Lucam. Ergo Christi nomen sibi erant vendicaturi Impostores illi toties à Christo pradicti. Hos Pleudochristos appellat Dominus, Antichristos folus in Epistolis Joannes. Utque verus Christus suos habebat Discipulos, quos Apostolos Prophetasque appellare solebat; Sic & Antichristorum Discipuli nunc Pseud-Apostoli, nunc Pseudopropheta appellari soliti, Hæretici nimirum & ipsi qui tamen Archi-Hareticis proxima essent Successione suffecti. His omnibus maarle attribuit Christus eodem prorsus modo quo & coævis sui temporis Impostoribus S. Petrus, Joannes & Judas. Et vero prædictos illos antea observarunt Scriptores, nec à Veteris modo Fæderis Scripturis (id enim intelligo verbis illis Juda wegzeyeaunevoi eis to neina, v. 4. quod κρίματ 🕒 illis inferendi facta fuerat in γραφαίς mentio) nec à Spiritu, (Prophetarum illo fortasse fui temporis Ecclesiastico) idque paras I Tim.IV.I. sed ab ipso quoque Christo. Similiter etiam Hareticos à Christo prædictos, & quidem ipso illo

150 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coxyi Patres Pseudochristorum Pseudo-Apostolorumque nomine, observavit S. Justinus Martyr. Sed & appeness anu. Acias fuis diferte tribuit S. Petrus 2 Pet. II. 1. Et Antichristos suos suo jam tempore prodiisse docet S. Joannes 1 Joan. IV. 3. Idque ea Argumen. tatione conficit unde constat tantundem valere apud illum & Avrixe 1500 & moddes Avrix pisss. enim procedet si in formam redigatur: Ea est bora novissima in qua venit à Avrixes . Nunc ve. nerunt mother Avrixees: Ergo nunc novissima est bora. I Joan. II. 18. Medius terminus eft & AVT. χρις in majori Propositione, & πολλοι Αντιχοις in minori. Ut proinde, in invicem æquipolleant, quatuor terminorum illam necesse sit suise Argumentationem. Hæreticos ergo Pseudochristo rum & Pseudoprophetarum nomine Christum intellexisse verisimillimum est.

§. XXXIV. Unde tamen constabit (inquies) Christi sibi nomen vendicasse illius temporis Hareticos? Hoc quia vulgo non intelligitur, en proinde operæ pretium ut accuratius explicetur. Prodierunt nimirum è Judais Haretici, ut vidimus ex Hegesippo. Ita tamen Judaos sese anta professi erant ut reverentiam nihilominus habuerint Apostolorum, quibus adhuc superstitibus in terra, non ausi erant manifestum ab Ecclesia profiteri secessium. Ita utrorumque dogmatibus, tam Christianorum viz. quam Judaorum, imbutos fuilse consentaneum est. A Judais hauserunt illam de Messia Disputationem; ita tamen ut in Messia notione cum Christianis potius quam cum Judan consenserint. Judai nudum hominem Messiam expectarunt terreno Principatu infignem, nec alio aliquo sensu Dei filium nisi quo & Principes suis

fent

Chr

ra e

cept

Λόγα

adve

inde

telli

rum.

Tolis:

I. 3.

leni fi

Dei

Deo

mine

mæ

refer

rum

185;

etian

riftic

Itolu

Pont

veriff

often

vitan

fed e

relio.

hibus

versa

etian

in te

versa

veri 1

parti

i Justin. Mart. Dial. cum Tryph. p. 253.

Quead Media Traditiones Extraordinária. 151 fent. Christiani præterea Aogov censuerunt in Christo incarnatum, eoque proinde nomine decora ea omnia Christo suo vendicarunt que, pro receptis Judaorum Hellenistarum dogmatibus, erant λόγω tribuenda. Plane hæc fupponunt Apostoli adversus hos Antichristos Ratiocinia, illisque mira inde lux affulgebit si pro dogmatibus eorum intelligantur, quorum usus est sermone, Platonicorum. Quod veri Messiæ cultoribus, & quidem Colis illis, vendicet veram cum Patre x y v wviav I foan. I. 3. id ille recte pro Principiis Platonicorum Hellenistarum. Aogov Patris filium agnoscit Philo, & Dei illum hominumque μεσίτην, quo mediante Deo preces offerantur humana, & vicissim ad homines deriventur beneficia Divina. Hæc illa optimæ notæ κοινωνία. Quod fi ad Sacrificia vox illa referatur (ut qui Sacrificiorum Damoniis oblatorum facti essent participes, eos Damoniorum 19110-85; qui Sacrificiorum Israeliticorum, eos Altaris etiam Ifraelitici; qui Sacrificii Christiani Eucharistici, eos Christi etiam rowards pronunciat Apofolus v. 16.) Sic etiam Aogov primarium esse Pontificem, & Sacrificia ab eodem in Culis oblata perissima fuisse atque utilissima Sacrificia alibi oftendimus. Sic etiam Adys effe lucem, veritatem, vitam, non modo è Platonicis atque Hellenistis, led ex ipso etiam ejusdem Apostoli constat Evanelio. Ut proinde quod vera Communionis hominibus lucem, veritatem, vitam, vendicet; & viceversa alienos ab eadem illa Communione, à luce tiam, Veritate, atque Vita, pronunciet alienos; n tenebris potius, falsitate, ipsaque adeo morte, versari contendat : Hæc inde sequi constat quod peri Messia participes, illos Aoys etiam veri faciat participes; quod Isodoxpisar atque arnxeisar affeclas

r.

1-

e.

in

0-

m

ſ.

m

iz eu

X.

10

if.

152 Dif. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres feclas illos ψειδολόγων cultores existimarit, & à veri λόγε beneficiis proinde alienos. Atqui huc spectant universa fere primæ Epistolæ Ratioinia, quæ si pro horum Principiorum tenore intelligantur, firma sunt & solida, infirma alioqui atque vacillantia. Atque hæc Messa notio, quæ λόγον necessario includeret, adeo ab illius ætatis receptis Judæorum de Messa dogmatibus erat aliena, ut vel inde constet quam vera de Hæreticis tradiderit Hegessippus, ita se nimirum Judæis illos conjunxisse Hæreticos ut nihilominus Hæreses in Christianismo, potius quam Judaismo, constituerint.

§. XXXV. Ergo ut Messie notionem implebat, pro recepta illorum temporum Hypothefi, ΛόγΦ; Ita viceverfa, fiqui Hærefiarchæ Λόγε nomen & Officia fibi vendicarint, illos Christi nomen & Officium fibi vendicasse necessarium erat, ut suerint proinde recte Pseudochristi atque Antichristi appellandi. Quanquam enim Christi notionem non absolveret Aoy nudus atque solitarius, ab folvebat tamen fiquis homo Acque ipfum, non met yer duntaxat, qui Prophetis concessus est, sed der κον μερικέ fontem & originem fibi vendicaret. Λόγο equidem participes omnes cujuscunque Seculiviros justos fuisse censebant. At ipfum Λόγε πλήρω μα proprium Messie existimabant, reliquos Mes fiæ amicos πληρώμα @ duntaxat fuisse participes S. Joan. I. 16. Sic fuerit Antichristus Simon qui docuit k semetipsum esse qui inter Judaos quiden quasi Filius apparuerit, in Samaria autem quasi Patn descenderit, in reliquis vero gentibus quasi Spiritu Sanctus adventaverit, 186 ajois μεν ώς ήου Φανηναι, το δε Σαμαράταις ως πατέρα καζαβεβηκέναι, έν δε τοις άλλικ

29,

ve

dor

Na

næi

mor & j pass

ran

nof

puta

qua orn

tion

gor

pro

migr Ant

dice

inte disti

prio pella

VIII Dofit

go a

quan

quan Tuda

ritis,

Dolit

Mena

1 Tb

p. 219.

P. 44. S

k Iren. L. I. c. 20.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 153 Εθγεσιν ώς πινεύμα άγεον ΕπιΦοιτήσας, ut Irenai noftri verba, suppresso tamen nomine, excripfit 1 Theodoretus. Eundem porro se cum nostro Christo Nazareno venditasse Simonem, sequentia nostri Irenei verba manifestum faciunt. Ait enim ibi Simon se in hominibus apparuisse cum non esset homo, & passum autem in Judæa putatum cum non esset pasus. Ergo & humanam nostri Nazareni naturam fibi vendicavit Simon, qua quidem Nazareno nostro naturam concesserat Humanam, nempe putatitiam; & Divinam Aoys, cum se ait in Judaa quasi Filium apparuisse. Aozov enim Filii titulo ornabant Hellenista. Sic integram Antichristi notionem accuratissime absolverit. Cum enim vulgo recepta effet Λόγε μερικέ transmigratio, non eft proinde quod miremur si Aoys etiam de xix transmigrationem crediderint Haretici. Sic fuerit etiam Antichristus Dositheus Simoni coævus, qui seipsum diceret " Messiam Prophetarum. Quod quo pacto intelligendum discimus ex " Origene, Sic enim distinguit Simonis hæresin à Dositheana, quod se prior [Simon] διωαμιν θεξ μεράλλω καλεμένω appellarit (quod proprium fuisse Simonis è loco Att. VIII. 10. facile intelligimus) posterior [proinde Dositheus] dixerit aures [eval] 405 & 928. Idem ergo apud illum Messias qui Dei Filius, pro illa, quam dixi, Hypothesi Judeo-Christiana potius quam pure Judaica. Ex quo obiter intelligimus, Judeo-Christianis potius quam Judan, seu Sama. ntis, à Christianismo alienis accensendum esse Dositheum. Antichristus etiam Simonis Discipulus Menander, quem sub Trajano tandem erupisse

ac

n-

ui

12

tis

e-

cis

05

in

e-

e-

fi,

en

&

e-

m

b.

1.

N.

178

Vi-

101-

eſ.

es.

em em

ter

tus

cis

¹ Theodoret. Her. Fab. L. I. c. 1. . . Origen. in Joann. Tom. 14. p. 219. Ed. Huet. & in Matth. Latin. Tract. 27. & contr. Celf. L. I. p. 44. Edit. Cantabrig. . Origen. cont. Celf. L. VI. p. 282. ib.

154 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres diximus. Se enim eum esse dixit, o qui missus st ab invisibilibus Salvatorem pro (alute hominum, no. ster inquit Irenaus. Sed legendum potius invif. Primam enim illam virtutem intellexerat, quam & unicam agnovit. Ab ea enim fola fe mif. fum docuit Menander. Sic enim fingulari numero Theodoretus qui nostrum habuit ob oculos Irenaum: τσ εκείνης απεςαλθαι βρενθυόμεν Φ σωτηρα έσω-Pr wesonrostor. Hi itaque Pseudochristi Hæretico. rum omnium sub Trajano Hadrianoque oriundorum Antesignani. Reliquas eorum soboles, Bafilidianos, Saturnilianos è Menandri Schola progressos, Valentinianos postea, Cerdonianos, Marcionistas, ut & coævos Ebionitas, Elcesaitas, Cleobianos, qui tamen Christos sese minime venditarent; non jam Pseudochristorum Antichristorumque nomine, sed Pseudapostolorum nomine atque Pseudoprophetarum (quos tamen folent cum Pseudochristi conjungere) prædixere Christus & Apostoli. Nec fane alios, post Christum, Messia nomine fallentes Judaos legimus, ne quidem ipsum Barcochebam in bonis illorum temporum monumentis, quicquid dicant recentiores, illorum certe temporum plane nescii, Rabbini. Sed nec nostri Christi Nazareni nomine venissent nisi qui eosdem fe cum nostro Christo essent professi, non certe infensissimi ejus, qualis fuit Barchochebas, Adversa-Nec opus erat ut monerentur à Domino Discipuli, siqui hostium Judæorum in gravissimos de falso Messia errores abriperentur. Siqui sui temporis, fuæ Sestæ, magni apud se nominis, Fratres Christi sese nomine venditarent; novum sui Christi in alio corpore adventum facilius erant credituri, & proinde, ne crederent, necessario monendi.

con

feu .

niqu

ceni

Chri

apu

xim

& P

ltus

doch

8 pr

telt,

XII

Adv

rum

Sata

præ

dim

jam

Prop

que

proi

2 Co

fuiff

Sic Tent

non Reč

JEÚD

Prop

inde

rend

6. XXXVI. Horum itaque censuum aliquo continentur omnes horum temporum Hæretici, feu Pseudochristorum, feu Pseudapostolorum, feu denique Pseudoprophetarum. At quocunque nomine censerentur, necesse erat ut Miracula venditarent. Christum certe Miracula editurum recepta erat apud Judaos opinio, & quidem illa editurum maxime insignia. Joan. VII. 31. Sic & Pseudochristos & Pleudoprophetas signa edituros verus noster Chriflus ipse prædixerat : Surgent enim (inquit) Pseudochristi & Pseudopropheta, & dabunt Signa magna 8 prodigia, ita ut in errorem inducerentur, si fieri potelt, etiam Electi. S. Matth. XXIV. 24. S. Marc. XIII. 22. Utque Messias verus o egyopes figna Adventus edidit S. Matth. XXIV. 3. fic & falforum Messiarum adventum secundum operationem Satanæ in omni virtute & Signis mendacibus futurum prædicit Apostolus, 2 Thest. II. 9. ut Palibi often-Sic & Prophetis sua fuisse Prophetiæ Signa jam monuimus, ne dubitemus eadem à falsis hisce Prophetis fuisse venditanda. Nec Prophetis modo, sed & Apostolis Prophetarum principibus sua quoque erant Apostolatus Signa, 2 Cor. XII. 12. quæ proinde erant ostentanda etiam à Pseudapostolis 2 Cor. XI. 13. Hos enim Pseudapostolos non alios fuisse à sui temporis Hareticis docet Apocalyptes. Sic enim ille ad Angelum Ecclefiæ Ephefinæ: Tentasti (inquit) eos qui se dicunt Apostolos esse & non sunt, & invenisti eos mendaces. Apoc. II. 2. Recte enim hæc conveniunt Hareticis qui negos ψώδες 2 Theff. II. 9. vera Christi, Apostolorum, Prophetarumque, Miracula æmulabantur. Ut proinde recte fuerint cum Janne & Mambre conferendi, quod Quemadmodum illi restiterunt Mosi,

P Diff. Cypr. XIII. §. 13.

156 Dis. II. Qua side dig. Iren. & coævi Patres ita & hi resisterent veritati. 2 Tim. III. 8. Nempe Miraculis Miracula, vera falsis, oppugnando, quo pacto Mosi restiterunt Jannes & Mambres. Id quod erat de horum temporum Hæreticis omnino verissimum.

po

pe

ce

me

ap

qu

me

pat

gna

ede

hal

Mi

hen

nom

ban

cula

ptu

fuer

Prot

dum

Mir

verf

conce

Argi

tholie

tem

fuiffe

cipia

di co

in ge

stima

nusqu damna

§. XXXVII. Inprimis Simonem Magicis fuis Populum dementasse è S. Luca constat. Act. VIII. II. Nec id modo ante receptum Christi cultum, sed & postea. Sic enim de Simonianis noster Irenaus: 4 Igitur horum Mystici Sacerdotes libidinose quidem vivunt, Magias autem perficient, quemadmodum potest unusquisque ipsorum. Exorcismis & incantationibus utuntur. Amatoria quoque & agogima, & qui dicuntur Paredri & Oniropompi, & quacunque sunt alia parerga apud eos studiose exercentur. Quin & Simonis Discipulum & Menandrum ad Summum Magiæ pervenise idem tradit Irenæus. Idem Magiam, incantationes, invocatione que & reliqua universa parerga, tribuit Basilidianis. Occurruntque etiam hodie Bafilidianorum gemmæ fatis frequentes Magicis characteribus infames. Nec aliter Carpocratiani. Artes enim Magicas operabantur & ipsi, & incantationes, philtra quoque & charitesia, & paredros & oniropompos, & reliquas malignationes, dicentes se potestatem habere ad dominandum jam Principibus & fabricatoribus Mundi hujus &c. militer & " Marcus Vini Eucharistici colorem Magico quodam Eucharistiæ carmine in purpureum & rubicundum transmutavit. Tum participes suz Eucharistiæ mulieres in insaniam adegit ut Prophetisas sese factas crederent. Ipsum Damonem Paredrum habuisse exinde colligit Ireneus quod Pro phetare ipfe videretur. Multo magis id colligi

⁹ Iren L. I. c. 20. & Juffin. Apol. II. p. 69. 91. 1 L. I. c. 21. Juffin ib. p. 69.70. 91. L. I. c. 23. L. I. c. 24. I Iren. L. I. c. 9. potuit

Quoad Media Traditiones Extraordinaria. 157
potuit quod furoris fui Enthusiastici participes, per carmina quædam à se pronunciata, illas saccret mulieres. Recte itaque ειδωλοποιὸν illum κ περαποτεστον, Αερολογικής εμπειρον & Μαγικής τέχνης appellavit magni quidam, in Ecclesia, nominis qui Hæreticum illum Jambis confodit, cujus nomen reticet Irenæus. Recte illi Signorum illorum patrem ejus Satanam objectat Auctorem, & malignas Satanæ virtutes. Signa itaque & Miracula edebant illorum temporum Hæretici qui Apostoli,

haberi aut *Prophetæ*, volebant. 6. XXXVIII. Nec tamén

6. XXXVIII. Nec tamén Argumento à Signis Miraculisque ducto quicquam propterea detrahendum. Potius ex adverso constat, Christi ut nomen & Apostolorum Prophetarumque illi æmulabantur Haretici; sic & Signa eorundem & Miratula fuisse similiter æmulatos. Adeoque receptum apud illius atatis homines, etiam Orthodoxos, fuerit, fiquis Christum sese, aut Apostolum, aut Prophetam, probare vellet, non alio illi pugnandum Argumento quam hoc ipso Signorum atque Catholicos enim Orthodoxos Ad-Miraculorum. versarios illi habebant Impostores, ut proinde è concessis apud Catholicos Principiis oportuerit illos Argumentari. Alioqui nullum fuisset, apud Catholicos, ab Hæreticis illis periculum, nullum saltem apud Catholicorum Electos; ni è concessis fuissent ratiocinati, ni ea Argumentationis Prinapia non infirmi modo Catholici verumetiam Eledi concessissent. Ergo Argumentum à Miraculis in genere deductum, nufquam damnant (ut existimant Adversarii) Novi Testamenti Scriptores, nusquam damnare poterant. Quo pacto enim damnarent, cum & verus Messias, & veri etiam

11

a,

m

ım

iæ.

-9

igi

uit

^{*} hen. L. I. c. 12.

158 Diff. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres Apostoli & Prophetæ, eodem illo usi essent Argumento, eodem illo vicisent, pro receptis etiam Judaorum opinionibus? Sed nec uspiam docent. hac ipsa Miraculorum nota, Antichristos illos & Pseudoprophetas fore deprehendendos. Id enim si dixissent, quæ tanta illa fuisset deprehendendi difficultas quæ iplos etiam Electos posset in errorem seducere? Facile jam illos Prodigia ostentantes deprehendissent ima etiam ex fæce Pleben, fi (misso prorsus omni Miraculorum examine) fixum illud receptumque fuisset, Miraculorum ipsam ostentationem, pro nota Antichristi certissi-Id potius docent, ut Christi illi ma habendam. & Prophetæ, non veri utique sed falsi, in lucem prodituri erant Impostores; sic & eorundem Miracula, non vera utique futura, sed falsa. inde meala Veudes appellantur ab Apostolo. Qua voce πράτων, non vera Dei Miracula, fed Impostorum offucia, solent denotari. Hesychius: Tegga τεύεται, δολιεύεται. Τερατωομένον, δολικμένον, ψεδομενον. Τεραπείαι, Υδοδολογίαι. Suidas : TEPardiμεν Φ, μηθεν άληθες, μηθε ύχιες λέγων. Τερατεία, Ψουδολογία. Ea enim voce Impostores derident Comædi, & Comœdus Profaicus Lucianus. etiam intelligimus quam recte ripala cum Jeudes conjunxerit Apostolus. Quanquam etiam Antichristus ipse Vers . Ut enim Christus ipse Alt Jeia, seu Αυγαλήθεια, in abstracto; sic Antichristus ei oppositus recte 4 sud , seu Aur Jaud , pro eadem Analogia appellandus. Ut proinde qui Antichristo credidisset, eum πις ευσαμ τω ψεύδα recte dixerit Apostolus 2 Thess. II. 11. Optime autem convenient veuder negla (potius quam Saujuals) quæ & ipfa fint nimirum Veudy, apparentia viz.

fed Coe pretam ratu

tia

fic

dif

ftin

du

nis

app

mil

ti//i

que

rim.
iden
rum
mus
fueri
quis
rum.

ut di Hære enim factar didic

fiani tas ve etiam træftig adeo i

ous,

Prodigia, non, quæ apparuerint, revera existentia

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 159 tia. Hæc itaque Antichristorum mega tanto artificio præstanda prædicunt Sacri Scriptores, ut difficile admodum fuerit à veris Miraculis illa distinguere, nec aliis illud quam Electis conceden-Electorum nomen ad nullum Prædestinationis Decretum referendum censeo. Expertes illos appellant Hellenista quos Ebrai בחורים, fuæ nimirum cujusque classis delectos, adeoque prastantissimos. Id ergo dicunt, tantas Hæreticorum tamque speciosas prastigias, non è Plebe quemque, sed summo in Ecclesia ingenio, & summis etiam Cœlestis Gratiæ Donis, præditos adeo difficile deprehenfuros, ut & eorum acumen (quod negat tamen fieri potuisse Dominus) pene essent exupe-Quæ tamen Ego de Hæreticorum iniraturæ. tiu potius quam progressu intelligenda censuerim. Sic enim initio nihil fecit Moses quod non idem præstare Magi viderentur Ægyptii, nostrorum nimirum Hæreticorum, (fi Apostolum audimus) decessores, ut proinde difficile aliquantisper fuerit, ex operibus sententiam ferenti, judicare quis Deus potentior fuerit, Magorumne, an Ebraorum. Progressu vero adeo id non erat obscurum ut digitum Dei Magi ipsi agnoverint. Idem in Hereticorum causa etiam fortassis evenerit. enim fuerit initio disquisitio illa difficilis, tandem factam esse, temporis progressu, facillimam, jam didicimus ex Irenao.

t,

nt

85

1-

ro

ıuı

de

em (G)

12.

en-

tia.

§. XXXIX. Habebant porro Primavi illi Chriliani certas quassam Regulas quibus ut Prophetas veros ab Enthusiastis dignoscebant, sic & vera etiam Signa & Miracula ab Impostorum region & trassignis dignoscere potuerunt, & quidem ipsas adeo receptas ut nullam paterentur, illis temporious, Disputationem. Quorsum illæ si omnem

prorfus

160 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres.

prorsus Miraculorum prætextum Antichristianum esse censuissent; si nullum itaque verorum falsorumque discrimen, sed falsa prorsus ad unum omnia; fi nullam proinde in eorum distinctione operam ponendam agnovissent? Furorem illum quo quis mente captus ad temere quæque effutienda propelleretur, Enthusiasmi signum, non Spiritus Prophetici, in Montano habebant Ecclesiastici, Sic & in operibus prodigiosis, illud semper concesserunt Ecclesiastici Primævi, siquid Magicii operationibus incantationibusque mirandum præstaretur, non Dei id, sed malignorum potius Spirituum, operæ fuisse tribuendum. Sic enim Ægyptiorum Magorum Signa adversus Mosem, Judai; Sic & Simonis, & Elyma, & Judaorum Exorcistarum adversus S. Paulum, damnaverant coxvi Christiani. Sic itaque jam receptum fuerat apud Christianos, siqui mirabilia opera ederent, non aliis tamen usi Mediis quam quæ adhibuerant Egyptii, Simon etiam Elymasque & Ægyptiorum Exorcista; è Mediis ipsis impostura convinci istiusmodi Miracula, nec in Prophetarum censu eorum Auctores, sed fallariorum, esse reponendos Fuerat præterea receptum, miras illas rerum transmutationes ne quidem penes Dæmonas fuisse ut revera efficerent. Proinde quod vere permanenterque præstarent veri Dei Prophetæ, id apparenter duntaxat Magos, factoque oculorum fuso & ludibrio, potuisse præstare, ut permanentem effectum nullum haberet, quodque adeo veris Miraculis non esset accensendum. Receptum denique id genus Media fuisse Astrologiam Judiciariam, ejusque omnia cujuscunque generis anonλέσμα ; fuisse Sacrificia Diis inferis offerenda, quos universos pro malis habebant Judai, & Judais

appr

lis ne

te

pi

de

in

qui

nic

è

nii

ex

om

ut

alia

digi

fece

ftol

Ma

& f

Anti

buer

cende

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 161 dais oriundi Christiani; fuisse Damonum inferorum maniumque è Sepulcris evocationes; fuisse lapidum herbarumque vires, si quidem illæ extra sphæram activitatis Physica adhiberentur; fuiffe voces Barbaras quarum fenfum ipfi neutiquam intelligerent, seu sermone illæ pronunciatæ, seu Scriptis etiam confignatæ; fuisse denique ea omnia quæ uno πειέργων nomine damnabant illorum temporum Christiani Act. XIX. quæ uti cultui nostro adversa profligavit tandem abolevitque longe lateque vigens Christianismus. Ea qualia fuerint, pro fensu primævorum Christianorum, non aliunde melius quam ex antiquissimo Apocrypho, cujus testimonium adduxit sub nomine Enochi Judas, intelligimus. Nec vero apud Judaos Christianosque duntaxat, fed apud prudentiores etiam Ethmicos nomen erat ipium infame Magorum, quod è Philostrati Poemate constat de vita Apollonii, è Romanorum legibus de Magia & veneficis, ex Apologia Apuleii, ex aliis quamplurimis in omni Historia exemplis quæ prolixiora funt quam ut hic commode commemorentur. Nec vero alia quam Magica fuisse illa Antichristorum prodigia exinde constat quod illos nondum apertum fecessium professos Janni & Mambri conferat Apostolus 2 Tim. III. 8. non alios utique Magis quam Magos ipsos apte collaturus. Sic itaque constat & falla fuisse, pro Christianorum nempe sententia, Antichristorum illa Miracula; & quas Regulas habuerint ad eorundem falsitatem liquido convincendam.

i

-

d

n

1-

)S.

7.

m

em

li-

e-

Tt-

ła,

Tu-

ALS

§ XL. Sed & alia funt ad nostrum institutum apprime facientia de illis Antichristorum Miraculis neutiquam prætermittenda. Inprimis ex Orthodoxorum tam crebris per ea tempora, Eyangelii X disse-

162 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres disseminandi causa, susceptis Expeditionibus, & consecutis in eadem causa Miraculis, excitatos fuisse illorum temporum Hareticos ad Expeditio. nes novas fimiliter suscipiendas, & Miracula etiam nova in novorum dogmatum patrocinium fimiliter venditanda, frustra alioqui laboraturos si Divina Testimonia, aliis quam Divinis, & Miracula. aliis quam Miraculis, oppugnarent. Confirmat certe hic eventus illam, quam dedimus, causam, quod talis fuerit ille qualem ex ea causa nasci erat consentaneum. Fuisse itaque in Ecclesia vera Miracula consentaneum, cum prastigiis suis illa æmularentur atque imitarentur Hæretici. & illud itidem videmus invicem quam fuerit, horum Hæreticorum exortu, necessarium ne in vera etiam Ecclesia Miracula deficerent. Cum Traditiones Christi Apostolorumque alias à receptis Ecclesiæ Traditionibus apud se hucusque latitantes gloriarentur Hæretici; jam periclitatura erat fides universa ni mature subveniretur. Proinde Ecclesiarum Apostolicarum Traditiones erant necessario consulendæ, interque se conferendæ; Seniorum Autorias familiarium de causis Disputatis explorandæ sententiæ quas illi ab Apostolis, aliisque eorum temporum Autorlais, accepissent; Novæ proinde suscipiendæ, harum disquisitionum causa, Expeditiones, quibus etiam fuerit novis Hareticorum, per ea tempora, Expeditionibus occurrendum; Fideles etiam jam vacillantes in fide ubique confirmandi, pro exemplo nimirum Apostolorum qui Ecclesias à se conversas solebant, quoties immineret periculum, denuo visitare, & spoiler, in fide nempe confirmare; Denique supposititia Hæreticorum πρεπσμαζα novis genuinisque expugnanda Miraculis. Erant certe causa,

cur

CU

fpe

tel

G

A

te

illi

qu de

effe

ftir

ade

der

vid

fuo

mu

oper

tate ben

YET 8

quæ

cas utili

duca

furd

eos q

nequi alia

læbe

rel e

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 163 cur ita facerent, pro Dei in Miraculis ufitata Dihensatione, satis illæ momentosæ. Aderant præterea Apostolorum, in prima Successione, Discipuli, Gratiis in Baptismo, pro more Seculi, saltem Apostolici, omnimodis ornati, quæ non erant certe in hac fumma Ecclesiæ necessitate, ab iisdem illis auferendæ. Aderat denique Spiritus in Ecclesiæ Regimine, ut alibi ostendi, præsentissimus, quo & monerentur officii, quid foret, in tanto Fidelium periculo, gerendum; & juvarentur, fiqua essent necessaria Miracula. Non est igitur cur dubitemus vera esse quæ dedimus Historica Testimonia, quæ cum rerum gerendarum rationibus adeo accurate consentiant. Sed redeamus tandem unde fumus hactenus digreffi.

t

1,

lt

a

d

)-

ra

C-

es

es

C-

e.

e;

tis

li-

ıt;

0-

bus

111

ım le-

ifi-

lue

ul-

cur

§. XLI. Sub Marco vixit noster, scripfitque ut videtur, Irenaus, testis ille nimirum de Miraculis fuo etiamnum tempore vigentibus locupletiffimus. Sic enim ille: y Super hæc arguentur qui funt à Simone & Carpocrate, & siqui alii virtutes operari dicuntur, non in virtute Dei, neque in Veritate, neque in beneficiis [Vosii MS. ut beneficis. Scribendum ut benefici, vel in beneficia, Græce ws everγετέντες, vel έπ' εὐεργεσίαις.] hominibus facientes ea que faciunt, sed in perniciem & errorem per Magicas elusiones & universa fraude plus lædentes quam utilitatem præstantes his qui credunt eis in eo quod se-Nec enim cacis possunt donare visum, neque surdis auditum, neque omnes demones effugare præter eos qui ab ipsis immittuntur, si tamen & hoc faciunt, neque debiles aut claudos aut Paralyticos curare, vel alia quadam parte corporis vexatos (quemadmodum [ape evenit fieri secundum corporalem infirmitatem] rel earum que à foris accidunt infirmitatum bonas

valetudines restaurare. Tantum autem absunt ab eo ut Mortuum excitent, quemadmodum Dominus excitavit & Apostoli per orationem, & in fraternitate sapisime propter aliquid necessarium, ea quæ est in quoquo loco Ecclesia universa postulante per jejunium & supplicationem multam, reversus est Spiritus mortui, & donatus est homo orationibus Sanctorum: ut ne quidem credant hoc in totum posse fieri, ese autem Resurrectionem à mortuis agnitionem ejus qua ab eis di-Idem rursus: 2 Si autem & Domicitur Veritatis. num per phantasmata hujusmodi fecisse dicunt, ad Prophetica reducentes eos, ex ipsis demonstrabimus, omnia sic de eo & pradicta esse & facta firmisime, & ipsum solum esse filium Dei. Quapropter & in illius nomine qui vere illius sunt Discipuli ab ipso accipientes gratiam, perficiunt ad beneficia reliquorum hominum, quemadmodum unufquifque accepit donum ab eo. Alii enim Damonas excludunt firmisime & vere, ut etiam sæpissime credant ipsi qui emundati snnt à nequissimis Spiritibus, & sint in Ecclesia. Alii autem & prascientiam habent futurorum, & Visiones & di-Etiones Propheticas; Alii autem laborantes aliquainfirmitate per manus impositionem curant, & sanos re-Stituunt. Jam etiam, quemadmodum diximus, 8 mortui resurrexerunt, & perseveraverunt Nobiscum annis multis. Et quid autem? Non est numerum dicere gratiarum quas per universum Mundum Ecclesia à Deo accipiens in nomine Christi Jesu crucifixi sub Pontio Pilato, per singulos dies in opitulationem gentium perficit, neque seducens aliquem, nec pecuniam ei auferens. Quemadmodum enim gratis accepit à Deo, gratis & ministrat. Idem iterum: 2 Perfectos dicens eos qui perceperunt Spiritum Dei, & omnibus Linguis loquuntur per Spiritum Dei, quemadmodum

tos

che

tes

ad

ho

lors

Nu

Eco

fter

lica

etia

dis

lyti

que

rim

quil

nom

Ecc

illis

Exc

quo

Apo

adec

caufi.

cti I

moni

toru

culor

Eccle

do,

tati,

Apoli

F Iren. L. II. c. 57. 3 Iren. L. V. c. 6.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 165
ipse, [S. Paulus] loquebatur. Quemadmodum & mul-

tos audivimus fratres in Ecclesia Prophetica habentes charismata, & per Spiritum universis Linguis loquentes, & absconsa hominum in manifestum producentes ad utilitatem, & Mysteria Dei enarrantes. Græca

horum locorum pleraque habet b Eusebius.

§. XLII. Equidem non video de ipso Apostolorum Seculo ecquid dici potuerit magnificentius. Nullam video in Scriptis Apostolicis gratiam in Ecclesia memoratam quin meminerit ejusdem noster etiam Irenaus. Habuerunt Ecclesiæ Apostolice χαρλομαζα ιαμάτων I Cor. XII. 9. Habuerunt etiam Ecclesiæ coævæ Irenæi. Cæcis visum, surdis donabant auditum. Debiles, claudos, Paralyticos, curabant, aliave Corporis parte quacunque vexatos. Et quidem eadem qua Apostoli cærimonia, manuum nimirum Impositione; iisdem quibus illi jejuniis & supplicationibus, eadem facri nominis Fesu invocatione. Excitabant mortuos in Ecclefiis Apostolicis, quos tamen raros legimus in illis quæ habemus gestis Apostolorum genuinis. Excitabant similiter mortuos fraternitates Irenai, quo nomine Ecclesias universas salutare solebant Apostoli, 1 Pet. II. 17. V. 9. Nec illos tamen adeo raros, sed sapisime. Nec adeo levibus de causis quam feruntur excitasse recentiorum Sancti Legendarii, nec testanda unius hominis sanctimoniæ. (Has enim causas nuspiam legimus editorum ab Apostolis, Virisque Apostolicis, Miraculorum.) sed propter aliquid necessarium, & quidem Ecclesia universa postulante. Nec resurrexerunt modo, sed multis etiam annis perseveraverunt excitati, ætate Irenæi, mortui. Dæmonas ejiciebant Apostolici. Ejiciebant similiter cozvi Irenzo Ec-

5

166 Dif. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres

Sp

nu

na

pe

pri

gei

pr

ha

næ

Eu

po

COL

dat

ind

jul

& &

lun

ex

Sic

ritu

gra

Ecc

nin

Ecc

riar

gra

Ece

tun

nec

dici

date

tiis

clesiastici. Et quidem firmisime & vere, non, ut Haretici, certi cujusdam generis Dæmonas, à se antea immissos, de quo tamen, an & ipsos plusquam apparenter ejicerent, addubitat Irenaus. Prophetabant Apostolici. Et Prophetas habuit Secundi Seculi fimiliter Ecclesia qui Prascientiam haberent futurorum, & Visiones etiam Propheticas & dictiones, five prous, voces nimirum coelitus delapfas. Habebant illi dona Linguarum. Audivitque Irenaus illos qui omni Linguarum genere per Spiritum loquerentur, in eo singulis Apostolicorum fortasse superiores, qui, quo quisque major erat, eo pluribus effet Linguis instructus, nemo tamen unus omnibus. Sic enim ait Apostolus pluribus fese Linguis quam Corinthios usum, nniversas fibi nuspiam ne quidem vendicavit. Habebant Apostolici donum illud quo cordium humanorum cogitationes possent patefacere. Nec erat etiam, ex hac parte, degener Secundi Seculi Ecclefia. Habebat etiam & illa viros qui hominum arcana in lucem producerent. Nec hominum modo. Di etiam Bagn penetrabat Spiritus Apostolicus I Cor. Dei etiam mushena i Cor. XIV. 2. Eadem Mysteria vulgabat etiam Spiritus coævus Ireneo. Non quidem illa ut humanæ curiositati gratificaretur, sed επι τω συμΦέρονπ. Quem etiam modum observabat Spiritus Apostolicus, qui etiam ipse non alio collimabat in sua donorum cœle-Stium distributione quam meos & συμΦέρου. I Cor. Quin & copiam illam Donorum commemorat Irenaus ut nullo prorsus numero continen potuerint, omnem superarint. Quo certe nihil de ipsius Ecclesiæ Apostolicæ Donis dici potuit illustrius. Inde intelligimus nondum, cum illa scriberet Irenaus, deficere coepisse novos illos Spiritus

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 167 Spiritus Divini impetus Expeditionum sub Trajano Hadrianoque susceptarum; sed pleno suisse etiamnum ac florenti vigore. Nec enim ille præterita narrat, quæque aliena fide acceperit; fed quæ per singulos dies in opitulationem gentium perficerentur, sed quæ viderit ipse, quæ audierit, quæ propriis sensibus acceperit, in cætibus Ecclesiæ publicis gesta, atque adeo Ecclesia universa testimonio com-Nec paucarum erant Ecclesiarum tanta hac tamque honorifica præconia, ut male Irenaum, quasi ita senserit, proinde repræsentarit Eusebius. Nullus enim in ipso Ireneo limes, quin potius omnium ea Dona innuat Ecclesiarum fuisse communia. Της κατά γοπον Εκκλησίας πάσης precibus datum ait ut mortuus excitaretur. Verba certe indefinita funt, quæque adeo possint ad omnes cujuscunque loci Ecclesias recte accommodari. Sed & gratias illas innumeras coævæ suæ, per univorsum Mundum, tribuit Ecclesiæ. Id quod etiam ex alio ejusdem Ratiocinio solidissime colligitur. Sic enim ille alibi: " Vbi enim Ecclesia, ibi & Spiritus Dei : & ubi Spiritus Dei, illic Ecclesia, & omnis gratia. Quam ergo necessariam habebat cum Ecclesia connexionem Sanctus Dei Spiritus, ipsum nimirum, pro mente etiam Apostoli, Unitatis Ecclefiasticæ vinculum; tam habuerunt necessariam cum Spiritu connexionem gratia Spiritus gratis datæ, & quidem illæ omnimodæ. Ut ergo Ecelesia dici non potuit cœtus hominum quantumlibet numerosus si Spiritu destitueretur; sic nec Spiritum habere, pro hujus Ratiocinii tenore, dici poterant ni adessent Spiritus gratia gratis data omnimoda. Nec enim de aliis Spiritus Gratus quam gratis datis illi fermo est quoties erat

1-

y

1-

re

0-

gr

1-

1-

as

0-

1-

in

ľ.

m

0.

a-

m

e-

r.

e-

11

il

1-

la

OS

US

c fren. L. III. c. 40.

168 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres cum Hareticis disputandum. Illas enim negat Hæreticis, vendicat Ecclesiæ. Nihil ergo pror. fus video quod in hoc Irenai nostri Testimonio desiderare possint Adversarii. Ut enim Eccle. fiis omnibus, fic folis, datas has fuisse Gratias te. statur Irenaus, nullis nimirum Hareticorum aliorumve quorumcunque Infidelium Conventiculis. Inde fequitur, ut falfam fuisse Hareticorum fidem. fic contra Ecclesia Orthodoxam, Divino constitisse Testimonio. Quæ utinam cogitarent Sociniam. alique hodierni omnes à Primævorum Christiano.

rum Doctrina in fide Novatores.

6. XLIII. lisdem Marci temporibus ortus est Montanus, Alcibiades & Theodotus, de quibus obfervavit Eusebius, multas illas alias, quæ tunc vigebant, d a sadofoποιίας & Jeis χαρίσματ , etiam. num in pluribus Ecclesiis edi solitas, fidem apud multos feciffe & illos Spiritu Prophetico fuisse af-Aliæ omnino erant illæ ω αδοδοποιίαι ab ipsis Prophetiis, ut proinde & opera Miraculosaillis temporibus floruisse confirmet. Et vero in Ecclesia adhuc viguisse Potestatem ejiciendi Da monas, illa ipsa eadem Montani Historia confir-Cum enim falsum illum Montani Spiritum pro impuro Damone haberent, eodem modo illum tractare volebant, quo & Damonas folebant duo Episcopi infignes e Zoticus Comanensis & Julianus Apamenus, ejecturi scilicet ni obstitusset Themiso Hæresis Patronus, ore nimirum, ne loquerentur, obturato. Et certe metum, ne el ceretur, manifestum indicavit querelis illis Spiritus ipfe Maximilla: Διώκομου ώς λύκο έκ πευδατων έκ είμι λύκω. Ρημα είμι Ε πνεύμα Ε διώαμις. Να retir alia fortasse de causa ita solicitus fuit Alexander

9

1

d

P

q

u

ie

m

ne

pa

cu

ire

ton

éo

vio

ter

ut :

cru

nar

qua

tis 1 elev

πασ

ufui

carr γολα

làm.

Et q

quæ

d Euseb. H. E. V. 3. e Eus. H. E. V. 16. 18.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 160 Pseudomantis (his ipsis, ut videtur, Antonini temporibus) ne Sacris suis sacrilegis interessent Chrifiani. Idem metuebat ille ne fibi contingeret quod puella contigit Spiritu pythonico præditæ, Act. XVI. 18, 19. ne ejecto Damone spes illi quaflus interciperetur. Et quidem admodum miranda erant quæ in illa Lugdunensium Viennensiumque Persecutione sub Marco contigerunt. Sanctus quidam, eo nomine, Martyr usque adeo tortus est ut nihil aliud videretur esse quam vulnera vibicesque, toto corpore contractus, nec jam externam hominis speciem retinens. Sunt enim hæc Lugdunensium Viennensiumque ipsa fere verba. Eum post paucorum dierum quietem ad novos cruciatus producunt, turgescentibus adhuc inflammatisque priorum cruciatuum vulneribus, sic ut ne manuum quidem contrectationem videretur potuisse sustinere. Idque eo ipfo confilio ut novorum tormentorum dolor videretur horribilior. Ita nimirum duorum alterum Persecutores se consecuturos confisi sunt ut aut ipsum superarent, aut reliquis metum, etiam truciatibus immortuus incuteret, tain dira illa pœnarum immanitate. Adeo tamen omnia, contra quam speraverant evenerunt, ut nihil eorum votis responderit. Repetitis illis suppliciis corpus elevatum erectumque constitit, non ut antea, owesπασμένον, speciem hominis pristinam recuperavit, usumque membrorum. Quasi vero secunda illa excarnificatio, Divina Christi opitulante gratia, non vehaow attulisset, sed iaow; non pænam, sed mede-Sic enim testes illorum Martyrum auronau. Et quidem tolerantia humana tanto erant majora quæ perpessi sunt illi Martyres, ut vitam ipsam retineri sub illis potuisse ipsi fuerint mirati Gen-

r-

10

te-

0-

is.

m,

ffe

ni,

no-

eft

ob-

Vi-

ım-

oud

af-

ab

il.

Da-

fir-

tum

il.

Ju.

fet

10.

eji-

piri.

еты» Nec

nder

ide.

f Euf. H. E. V. I.

170 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres Præcipue vero omnium Blandinam, fexu fragilem, conditione fervam, corpore perpufillam, tormentis tamen omnibus superiorem. lam bestia attingere non ausa sunt, ut vidimus in aliis factum tempore Ignatii. Jactata etiam in altum à tauro, ne quidem ea quæ fierent tamen sentiebat. Historiam de Legione fulminatrice, profligatisque, Christianorum precibus, Marci hostibus, atque impetratis imbribus, data opera prætereo. In Facto enim repræsentando conveniunt quidem Historici, tale illud fuisse quod prodigiosum videretur. Quæ vero effet Facti causa, Pietafne Marci, an Juliani Magi veneficia, an (quod aiunt nostri) preces Christianorum; pro Sectæ suæ cujusque varietate & ipsi quoque varii funt. Nec satis est Edistum Marci Christianorum Miraculo confirmando, cum & ipfius fides laboret, sitque merito suspectior. Quod vero ad Marci Imperatoris tempora durarint frequention Miracula, occasionem dederit fortasse Marcus Is enim Magus erat, Populumque Hæreticus. præstigiis ludificatus est, ut fuerit proinde veris Miraculis oppugnandus.

I

F

n

ra

ta

le.

ne

Se

nı

CU

tio

an

tei

fui

de

tat

occ

ter

k 0

adl

crea

men

eft

Spe

Autolyco

5. XLIV. A Marci temporibus desicere cœperunt Gratiæ illæ Extraordinariæ, non equidem penitus, sed paulatim atque gradatim; sed nec in ut suerint paucæ vel instrequentes, si ad nostra tempora conserrentur, sed ut reipsa copiosæ frequentes que, pro decessorum tamen mensura, paucæ viderentur atque instrequentes. Desecere dein, ut videtur, Spiritus pavepares Baptizatis dari solitæ. Desecere eorundem dona Linguarum. Rara enim admodum, siqua sorte ulla, horum Donorum mentio apud recentiores probæ sidei Historicos Desecere etiam mortuorum excitationes. Cert

•

ŋ

n

)-

ra

e-

a,

an

e-

rii

ım

0-

ad

ora

cus

jue

erus

pe-

em

ita

ftra

uen-

de-

VI-

itz.

nim

rum

COS

erte

alveo

Autolyco roganti vel unum ostenderet qui fuisset è mortuis revocatus, ita Respondit & Theophilus quasi vel unum demonstrare minime potuerit. Scripfit omnino sub Severo Theophilus ille, alius proinde ab Episcopo Antiocheno, si quidem recte tempora Episcoporum Antiochenorum disposuerit Eusebius. Post mortem certe Marci ad cujus excessium tempora jam antea à Chryserote Marci liberto collecta adhibet hoc in Opere ipse h Theophilus. Etiam vigente Persecutione que in Tes aveudor as meos assmy præcipue fæviebat, nempe in Profelytas, quæ nota est Persecutionis ' Severiana. Is enim Imperator, cum Christianos fieri vetuisset, non esse; in Proselytas proinde, seu factos, seu facientes, duntaxat animadvertebat. Non fuerant autem Proselytarum folorum præcedentes Persecutiones, nec alia erat à morte Marci Persecutio ante illam, Severi. Sic post vigesimum, & quod excurrit, annum ab excessu Marci scripserit illam pro nostro cultu Apologiam Theophilus. Erant porro ab initio Marci An. CLXIo. ad Persecutionem CCIIo. anno inchoatam, Anni XLI. Quo temporis intervallo rursus obierint qui sub initium Marci fuissent in vitam revocati. Defecerit etiam eodem intervallo & donum aliud patefaciendi cogitationes Humanas, cujus nescio an vel memoria occurrat in bonis recentiorum monumentis. Præterea imminutum esse Prophetia donum testis est k Origenes. Cum enim ejus duntaxat rei Java fua adhuc ætate reliqua agnoscat, id sane innuit decrevisse, nec eadem fuisse, qua superiori Seculo, mensura. Hoc cum in Prophetia contigerit, non est proinde quod in aliis Gratiis contigisse mi-

X 2

remur.

⁸ Theoph. ad Autolyc. L. I. p. 34. Ed. Oxon. h Theoph. L. III. fin. Spartian. Sever. k Origen. cont. Celf. L. VII. p. 337.

172 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres.

remur. Hoc enim iplo discrimine Prophetiam ab aliis Gratiis secernit Apostolus, quod illæ Inside. lium causa donatæ suerint in signum, Prophetiam Deus in illum dederit præcipue sinem ut per eam Ecclesia ædissicaretur. 1 Cor. XIV. 3, 4.22. Ut proinde aliquem Prophetiæ gradum perpetuum in Ecclesia expectarint Primævi Christiani, ut alibi ostendimus. Supererant tamen etiamnum in Ecclesia dona alia & Miracula quæ numen testarentur in Ecclesia præsentissimum, etiam quoad præsentiam illam, de qua agimus, Extraordinariam.

5. XLV. Et quidem Gratia illæ quæ Ecclesia usibus inserviebant omnium erant Gratiarum vivacissima. Proinde Prophetiarum, qua & adifcandis Ecclesiæ Fidelibus, & explorandis Baptismi Sacrorumque Ordinum Candidatis, & publicis Ecclesiæ consiliis proderant, memoriam reperimus apud Veteres recentissimam. Sed & alia illa Miracula quæ quidem ad stabiliendam Ecclesiæ, sub infenso Magistratu, Disciplinam facerent, diuturniora fuisse consentaneum erat, dum suppeteret Magistratus Ecclesiæ propitius. Præterea & illa quæ Martyribus ad strenue pro fide decertandum animos addebant, ut bono Publico utilistima, sic& longavissima, fuisse recentissima produnt eorum temporum Historia. Reliqua, ut ferebat occafio, edidit Deus, concessitque Ecclesiæ precibus, quoties non tentandi Dei animo, fed gravissimis Ecclesiæ necesitatibus impulsi essent Ecclesiæ sili ad Deum obnixius rogandum. Et fiqua esset Infideles ad fidem solicitandi oblata occasio, supererant adhuc in Ecclesia indicia Numinis præsentissimi satis manifesta, vis illa Christianitatis ad

ti

ci

p

fr

m pl

m E

pa Pa

Do

Sy

eft

VI.

¹ Diff. Cyprian. IV. S. 10, 11, 12, 13.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 178 fugandos Damonas, & Gratia Sanitatum Infidelibus ministranda. Cum enim nullas, aut raras admodum, per ea Secula, Expeditiones obirent Christiani ad Gentes ex professo convertendas; non erat sane cur expectarent ea copia Miracula quanta fuerat ad Gentium novarum conversionem fortaffe expectanda. Satis tamen liberalem adhuc fuiffe Deum multa oftendunt. Sub Commodo nulla habemus, quæ quidem extant, monumenta. In Severi tempora incidit Pontificatus Zephyrini. Sub eo Matalis Confessor Theodoti Coriarii Hærefim fovens primum Visionibus à Domino sæpe reprehensus est. Illas cum negligeret Natalis, tandem à Sanctis Angelis per totam noctem flagris casus est & gravissime cruciatus. Eventus is fuit qui omnem prorsus excluderet fraudis suspi-Qui enim fuerat Harefis Patronus stucionem. diofiffimus, primo diluculo in alium hominem repente mutatus est. Sacco indutus & cinere conspersus confestim sese cum lachrymis ad pedes Zephyrini dejecit, nec folum Cleri verumetiam Secularium vestigiis advolutus, Christi misericordis misericordem Ecclesiam commovit, ostensis etiam plagarum quas pertulerat vibicibus. Faciebat nimirum illud exemplum aptissime ad stabiliendam Ecclesiæ Disciplinam. Eadem illa Persecutione passa " Potamiena Basilidi militi, cujus fuerat in Passione humanitatem experta, pramium sese à Deo impetraturam pollicita est. Nec fefellit fidem. Tertia à Martyrio nocte Bafilidi apparuit, imposita capiti ejus corona, Martyrii impetrati Symbolo, quam ei sese à Deo impetrasse professa est, ejusque eum brevi pollicita compotem futu-

ab

ide-

iam

am

Ut

in

ali-

in sta-

oad

na-

e fice

vi-

lifi-

lmi Ec-

nuș Mi-

fub

ur-

ret

um

c&

um

ca-

us,

nis

In-

er-

ad

m-

rum.

m Euf. H. E. V. 28. Theodoret. Hær. Fab. L. II. c. 5. n Euf. H. E. VI. 5.

174 Dif. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres rum. Quæ quidem omnia eventus accuratissime comprobavit. Conversus enim ille ad fidem Christi à Gentilium, quem fuerat antea professus. errore, captataque deinde à jurejurando in quod adigeretur à commilitonibus occasione, nesas sibi esse affirmavit (in familiari nimirum colloquio) omnino jurare: quippe Christianum se esse, idque palam profiteri. Adeo quidem hæc præter commilitonum expectationem ut jocari hominem arbitrarentur. Cæterum id constanter asseverans ad Judicem perductus est. Idem ibi professus in vincula conjicitur. Hic illum visitant Christiani tam fubita ejus atque insperata conversione attoniti, Rogatus causam ipse edidit quam diximus, Baptis. mumque consecutus, sequenti die Martyrii coronam est adeptus.

§. XLVI. Eadem Severi Persecutione passa funt º Perpetua & Felicitas, & ipfæ Miraculis illustres. Tadium illud quod passa est in primo Captivitatis initio Perpetua in summam animi dulcedinem conversum est. Ablactatur fine ullo incommodo ejus infans quem Perpetuæ pater pol illam ne vivere quidem potuisse arbitratus est. Jactationem tauri, ut Blandina, ita nec Perpetua, Porro precibus fociorum Martyrum impetratum ut mense octavo pareret Felicitas, ne fociam illam post se relinquerent, vetante nimirum Lege ne prægnantes pænæ repræsentarentur. Et cum metueret carceris Tribunus, ne subtraherentur de carcere incantationibus aliquibus Magicis, id satis manifesto prodidit solitum esse Deum suis subvenire id genus Prodigiis quæ Magiæ tribuerent hostes fidei. Quid quod omnes, quo quifque genere Martyrii cupiverat, eo fuerint defunI

be

01

18

12

no di

A

ne

ra

qu

qu ea

til

oi en

la

A

ex

er

gir

eff

qu

lef

pe

mo

ftia

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 175 cti. Idque adeo ratum Deus habuit ut, cum Leopardum delegisset Saturus cujus uno morsu conficeretur, qui illum apro subligaverat venator à

bestia subfossus post diem muneris obierit.

Time

dem

ffus.

uod

fibi

uio) Ique

om-

rbi-

is ad

vin-

tam

niti.

ptif-

mam

affæ illu-

Ca-

dul-

polt

eft.

etua,

im-

, ne

imi-

. Et

eren-

s, id fuis

bue-

quif-

fun-

ĉti.

6. XLVII. Sub eodem Severo scripfit pleraque PTertullianus. Sic autem ille ad Scapulam: Hac omnia tibi & de Officio suggeri possunt, & ab eisden Advocatis, qui & ipsi habent Beneficia Christianorum Nam & cujus dam Notarius, cum à dæmone præcipitaretur, liberatus est: & quorundam propinquus & puerulus. Et Quanti honesti viri (de vulgaribus enim non dicimus) aut à dæmoniis aut valetudinibus remediati funt? Ipfe etiam Severus pater Antonini Christianorum memor fuit. Nam & Proculum Christianum, qui Torpacion cognominabatur, Euhodea procuratorem, qui eum per Oleum aliquando curaverat, requisivit, & in Palatio suo habuit usque ad mortem ejus, quem & Antoninus optime noverat, lacte Christiano educatus. Morbum itaque caducum (quem Comitialem seu Regium appellant) curabant passim Exorcismis suis coævi Tertulliano Christiani. enim Ego de alio intelligendum censuerim quo laborarint Damoniaci illi à Dæmone pracipitati. Attributum enim Damoniis hunc fuisse morbum exinde constat quod hunc ipsum, quem putavit, errorem justo Opere refutare conatus fuerit Hippocrates. Nec alii Damoniaci de quibus legimus S. Matth. XVII. 15. Luc. IX. 42. est ad Hippocratem refellendum ipsa illa curatio, quod solerent ita affecti, ejecto Damone, convalescere. Nihil enim impedit quo minus iidem per Medicinam possint etiam curari. Nec illum modo, sed alios quoque Morbos curabant Christiani, quas Valetudines appellat Tertullianus, &

P Tert. ad Scap. c. 4. 9 Hippeer. de Morb. Sacr.

176 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres quidem eadem usi curandi methodo, qua & Christus & ejus Apostoli. Dæmonas fugabant illi Dæmo. hiorum Annungeon, seu adjurationibus in Dei Chri. stique nomine conceptis, quas Exercismos appellabant præcipue juniores. Morbos Dæmomis non attributos oleo manuumque impositione, omnino pro exemplo Apostolorum. Hos ita certo constabat curasse Christianos ut ex ipso Proconsulis officio testes appellet ipsos Advocatos, qui id genus beneficia Christianorum fuissent experti. Officii enim nomine solebant utriusque generis satellites complecti tam militares quam etiam Civiles, Et cum beneficia vocat merita illa Christianorum. id una innuit eodem illos jure gratitudinis teneri Christianis, quo & Consulbus Consulum Beneficiarii & Patronis quibuscunque bene de se meritis Clien-Nec illos modo Advocatos, sed & alios innuit eodem Beneficiariorum jure Christianis obligatos, nec è Plebe illos duntaxat, fed illustri los natos, & honoribus perfunctos. Hos enim honesto appellabant illorum temporum Scriptores. Et vox quanti non de Quantitate, quam Continuam vocant, sed de Discreta intelligenda est, pro usu Afrorum ipfiusque Tertulliani frequentissimo. Id genus autem hominum Testimonium plurimi faciebant Romani. E tanto itaque virorum honestorum numero duos præcipue deligendos credidit Tertullianus, fed vero illos honestatis primaria, ipsos nimirum Imperatores Severum cum filio la Erat enim Euodus Nutritius Caracalla, κοΦευς (fic enim legendum, Euhodi, non Euhodea,) cujus meminit in Severi vita Dio. Hujus erat ' Euodi Nutritii, ni fallor, filius collusor, quem ob Judaicam Religionem gravius verberatum moleste

tu

de

nin

nus

tiu

neu

eris

lian

hode

mo

tron

requ

Mir

rato

Cara

ciplin

mane lianu

quæ cula.

in for

diver. ultra

Seculo

potef

ullian ofde

vi C

tiam

ultori

Christ

ecuti

6. 7

Spartian. Caracall. c. 1.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 177 tulit Caracalla, quam quidem Judaicam Religionem de Christiana passim intelligunt Eruditi. Recte nimirum conveniebat Christiano Patri Christianus filius. Et qui Christianum habuerit Nutritium & Christianum collusorem, & fortasse collactaneum (illos enim præcipue collusores nobilibus pueris deligere folebant) illum recte dixerit Tertullianus Christiano latte educatum. Hujus itaque Enhodi Procurator fuerit ille Proculus alius, ut existimo à Proculo Montanista. Is decumbentem Patronum oleo manuf que impositione sanatum ad fidem fortasse convertit, propter sanationem à Severo requifitus & in honore habitus. Hujus itaque Miraculi testes appellat Tertullianus ambos Imperatores tam Severum Patrem quam filium etiam Caracallam. Porro ad stabiliendam Ecclesiæ Difciplinam (quam quidem caufam Miraculorum permanentissimam fuisse diximus) duo habet 'Tertullianus sui temporis exempla in mulieres edita quæ auderent prophana Gentium visere Spectacula. Alia inde cum Demonio reduit. Alii linteus in somnis oftensus, ejus diei nocte, qua Tragadum audiverat, cum exprobratione nominato Tragado, nec ltra quintum diem secundam hanc mulierem ait in Seculo fuisse.

§. XLVIII. Quod vero attinet ad Christianorum potestatem in Damonas multa sunt & illustria Terulliani Testimonia. Fugasse illos & dominium in costem exercuisse, id vero parum videbatur illius vi Christianis. Etiam ex Gentilibus sugabant, tiam ex Persecutoribus, etiam ex ipsis Dæmonum ultoribus; & quidem ita sugabant ut vim Christi, Christianorumque Exorcismorum, & quæ ipsi confecuti essent beneficia, ne quidem possent negare

gj.

d

e-

1-

a-

æ,

10-

us

te

¹ Teriull. de Spectac. c. 26.

Dif. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres è quibus fugarentur, hostes licet Christi infensissi-Quid dixi, fugabant? Etiam torquebant. Etiam invitos dolentesque, etiam præsentibus suis tultoribus erubescentes, verum fateri cogebant, & se Damonas esse, & nullo proinde honore dignos. Nec è plebe illos, & obscuri nominis Dæmonas duntaxat ita fubjugabant Christiani. Etiam illos qui Templis colerentur, qui aris, Sacrificiis, Sacerdotibus publicis, ipsam virginem Calestem, Carthaginienfium numen, ipfum Afculapium, aut fi quem alium Gentiles majori adhuc honore cultuque profequerentur. Ad unum omnes, etiam omnibu ex ima quoque plebe Christianis, obnoxios pronunciat Tertullianus, adeoque subjectos ut mentini non auderent, ut veritati fibi adversæ etiam testimonium inviti ferre cogerentur. Ni ita fieret, Christiani fanguinem avidis Christiani sanguinis Gentilibus fundendum permittit. Loca alia ubi hæc reperiri possunt, impræsentiarum properans duntaxat indico. Unum Apologetici locum 10boris atque fiduciæ plenissimum præterire nequeo, ubi ita entheus Orator: " Sed hactenus verba, jam hinc demonstratio rei ipsius, qua ostendemus unam esse utriusque nominis qualitatem [dæmonum nimirum Deorumque Gentilium | Edatur aliquis fub tribunalibus vestris quem damone agi constet. Jusjus à quolibet Christiano loqui Spiritus ille, tams dæmonem confitebitur de vero, quam alibi Deum de Æque producatur aliquis ex iis qui de Do pati existimantur, qui aris inhalantes numen de nidore concipiunt, qui ructando curantur, qui anhelando prafantur. Ista ipsa virgo Cælestis pluviarum pollicito trix, Iste ipfe Æsculapius Medicinarum demonstrator,

pe

ni

D

^{*} Apolog. c. 23, 26, 37, 43, 46, ad Scap. c. 2, de Spect. c. 26, de cor. mil. c. 11. de Anim. c. 57, de Idol. c. 11. Apol. c. 23

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 179

ffi-

E-

luis

x fe

105.

nas llos

cer-

ha-

iem

que

ibus

ro-

tiri

esti-

ret,

inis

ubi

rans

ro-

ne-

ver-

mus

num

iquis

Fus-

m le

n de

Deo

idore

pra-

cita-

ator,

6. de

alias

alias demorituris scordii & denatii & Asclepiadoti Sumministrator, nisi se damones confesti fuerint, Christiano mentiri non audentes, ibidem illius procacissimi Christiani Sanguinem fundite. Quid isto opere manifestius? Quid hac probatione fidelius? Simplicitas Veritatis in medio est. Virtus illi sua assistit. Nihil suspicari licebit Magia aut aliqua ejusmodi fallacia fieri. Dictis non stetis, si Oculi vestri & aures permiserint vobis. Ita egregius ille Ethnicismi tri-Nec video prorsus quid hic poterint reponere hujus ævi infelices Athei. enim hic comminiscentur hominum prastigias in quas Ethnici numinum fuorum cultores oblequiofissimi consenserint cum Christianis hostibus omnium infenfissimis? Mentituros credent in lucri fui dispendium ipsos prastigiatores si nullus adfuisset revera Damon? Mentiturum ipsum Damonem, & quidem animo libenti, in contumeliam fuam gloriamque Christianorum? Hallucinaturos Judices ubi Oculorum Auriumque testimonio omnia effent comprobanda ? Jactaturum hæc tam libere ipfum Tertullianum ni fatis hæc manifesta frequenti experimento fuisset expertus? In caput suum cutemque mentiturum cum posset procax ille Christianus ipse esse Septimius? Hæc si vera fuisse crediderint, næ illos nimium effe credulos oportebit qui tamen credulitatem Religiosis ipsi nimiam objiciunt. Mitto jam exitus Persecutorum, ante Lactantium, à * Tertulliano etiam observatos. Mitto precum Ecclesiasticarum in impetrandis idoneis Anni tempestatibus vim illam eo tempore perpetuam. y Quando (inquit) non geniculationibus & jejunatiombus nostris etiam siccitates sunt depulsa? Quæ etiam ad Miracula valebat, quoties opus esset, à Deo impetranda. * Tert. ad Scap. c. 3. y ib c. 4. §. XLIX. Iif-

Dif. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres è quibus fugarentur, hostes licet Christi infensissi-Quid dixi, fugabant? Etiam torquebant. E. tiam invitos dolentesque, etiam præsentibus suis cultoribus erubescentes, verum fateri cogebant, & fe Damonas esse, & nullo proinde honore dignos. Nec è plebe illos, & obscuri nominis Dæmons duntaxat ita fubjugabant Christiani. qui Templis colerentur, qui aris, Sacrificiis, Sacerdotibus publicis, ipsam virginem Calestem, Carthaginienfium numen, ipfum Æsculapium, aut fi quem alium Gentiles majori adhuc honore cultuque prosequerentur. Ad unum omnes, etiam omnibu ex ima quoque plebe Christianis, obnoxios pronunciat Tertullianus, adeoque subjectos ut mentini non auderent, ut veritati fibi adversæ etiam testimonium inviti ferre cogerentur. Ni ita fieret, Christiani (anguinem avidis Christiani sanguins Gentilibus fundendum permittit. 'Loca alia ubi hæc reperiri possunt, impræsentiarum properans duntaxat indico. Unum Apologetici locum 10boris atque fiduciæ plenissimum præterire nequeo, ubi ita entheus Orator: " Sed hactenus verba, jam hinc demonstratio rei ipsius, qua ostendemu unam esse utriusque nominis qualitatem [dæmonum nimirum Deorumque Gentilium] Edatur aliqui sub tribunalibus vestris quem damone agi constet. Jussus à quolibet Christiano loqui Spiritus ille, tams dæmonem confitebitur de vero, quam alibi Deum de Æque producatur aliquis ex iis qui de Da pati existimantur, qui aris inhalantes numen de nidon concipiunt, qui ructando curantur, qui anhelando prafantur. Ista ipsa virgo Cælestis pluviarum pollicito trix, Ifte ipfe Afculapius Medicinarum demonstrato,

C

9

ı

cr

to

pe

nil et

D

cor. mil. c. 11. de Anim. c. 57. de Idol. c. 11. Apol. c. 23.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 179

ffi-

E-

luis

x fe

108.

nas llos

cer-

ha-

iem

que

ibus

oro-

atiri

esti-

ret,

inis

ubi

rans

ro-

ne-

ver-

emus

num

liquis

Ĵuf.

m t

n de

idore

pra-

icita

rator,

26. de

alias

alias demorituris scordii & denatii & Asclepiadoti Sumministrator, nisi se damones confessi fuerint, Christiano mentiri non audentes, ibidem illius procacissimi Christiani Sanguinem fundite. Quid isto opere mamfestius? Quid hac probatione fidelius? Simplicitas Veritatis in medio est. Virtus illi sua assistit. Nihil sufficari licebit Magia aut aliqua ejusmodi fallacia fieri. Dictis non stetis, si Oculi vestri 3 aures permiserint vobis. Ita egregius ille Ethnicismi triumphator. Nec video prorsus quid hic poterint reponere hujus ævi infelices Athei. Quas enim hic comminiscentur hominum præstigias in quas Ethnici numinum fuorum cultores oblequiofiffimi consenserint cum Christianis hostibus omnium infenfissimis? Mentituros credent in lucri fui dispendium ipsos prastigiatores si nullus adfuisset revera Damon? Mentiturum ipsum Damonem, & quidem animo libenti, in contumeliam fuam gloriamque Christianorum? Hallucinaturos Judices ubi Oculorum Auriumque testimonio omnia effent comprobanda ? Jactaturum hæc tam libere ipfum Tertullianum ni fatis hæc manifesta frequenti experimento fuisset expertus? In caput suum cutemque mentiturum cum posset procax ille Christianus ipse esse Septimius? Hæc si vera fuisse crediderint, næ illos nimium esse credulos oportebit qui tamen credulitatem Religiosis ipsi nimiam objiciunt. Mitto jam exitus Persecutorum, ante Lactantium, à * Tertulliano etiam observatos. Mitto precum Ecclesiasticarum in impetrandis idoneis Anni tempestatibus vim illam eo tempore perpetuam. Quando (inquit) non geniculationibus & jejunationibus nostris etiam siccitates sunt depulsa? Quæ etiam ad Miracula valebat, quoties opus esset, à Deo impetranda. * Tert. ad Scap. c. 3. y ib c. 4. §. XLIX. Iif180 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres

6. XLIX. Iifdem hifce, vel paulo fuperioribus, fortaffe temporibus contigerint etiam Miracula 2 Narcissi Episcopi Hierosolymitani. Vigilia Paschali cum deficeret lucernæ oleum, magnaque esset propterea consternatione Populus Christianus, aquam ille è vicino puteo haustam in oleum convertit, cujus etiam specimen quoddam Hierosolymitani ad Eusebii usque tempora conser-Hæc è Traditione, non è Scriptis, Eufevarunt. Fateor equidem, pro receptis hodie opinionibus, leviorem hanc videri potuisse eausam quam quæ Miraculo fufficeret. Aliter tamen judicandum fi ad illius, quo est editum, temperis, opinio-Erat enim apud Ethnicos Judaofnes exigatur. que infortunii publici omen gravissimum si quo forte casu facri Ignes fuissent extincti, & Sacrificiis expiatoriis procurandum. Inde descenditad conversos utriusque sectæ Proselytas eadem opinio de lucernis suis quoties, præter spem expectationemque, Divini Numinis Providentia extincia Erat enim, pro receptis illius avi viderentur. opinionibus, lux illa fenfibilis Symbolum Divinz Prasentia, five Owr's voseoù. Ut proinde luminis illa subductio Majestaticæ Præsentiæ subductionem indicaret; & subductionem luminis consecuta tenebra, vim aliquam pro eo tempore Potestati contrariæ ad mala inferenda concessam, quam quidem Potestatem contrariam Sacræ Literæ Potestatem appellant tenebrarum, & tempora infelicia diei tenebrola atque caliginosa Symbolo, pro Styli Prophetici idiomate, folent confignare. Si certe Symbolum illud erant, pro receptis opinionibus, interpretaturi. Et vero ad receptas Symbolorum fignificationes, captumque hominum qui-

t

11

F

te

271

te

fp

ra

m

gu

er:

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 181 bus data effent Symbola, ut se Numen accommodaret, erat omnino necessarium, si rette vellet intelligi. Nolle autem Symbola sua intelligi quæ in eum data essent finem ut homines de eventu monerentur, hoc vero malignum erat & à summa Numinis bonitate alienum. Quid quod multis id ostendi posset ita se de Facto Numen accommodasse, si id pateretur illud, quod impræsentiarum tractamus, Argumentum. Recte porro illi, nec Superstitione aliqua ducti, insperatos in Eccleha casus in omina convertebant. Cum enim tot haberent Numinis in Ecclesia præsentissimi manifesta indicia; Cum in eum ipsum finem coacti essent in cœtus publicos Ecclesiæ Prophetæ ut Dei Revelationes invicem discerent & in usus publicos communicarent; Cum Symbolis utplurimum. Ecclesiastica quoque illa solerent concipi Prophetia, & præter Symbola Verborum (in hac ipsa Prophetiæ causa) recepta essent etiam Symbola Fa-Horum; Cum id haberent, ut è Cypriano vidimus, in confesso, quod in Ecclesia gestum esset, non id Fortunæ Humanisve confiliis, sed Deo esse Auctori tribuendum: Inde intelligimus quam folidis Ratiociniis hæc captarint omina (fi quidem voci captationis in re mala fit locus) fuerintque in-Ita certe illos hoc quod dixi omen terpretati. intellexisse è marore ipso, quo fuerint affecti, intelligimus. Et quidem ad Ecclesiam mala illa spectare, tum è singulari Numinis in Ecclesiam cura qua factum crediderant ut nihil in Ecclesia temere,& fine confcia Providentia contingeret; tum è loco ipso Ecclesiæ publico, in quo captabatur augurium, colligere potuerunt. Laudanda porro erat illa singulorum hominum de statu Ecclesize publico folicitudo, laudandus mœror, ut fuerint Z_3

ori-

Miigi-

gna-

hri-

dam

iser-

nio-

nam

can-

nio-

quo rifi-

t ad opi-

cta-

ctx

ævi

ninus

nem

utæ Itati

Po-

feli-

pro Siç

110-

m-

jui-

bus

proinde digni quos Deus edito Miraculo consolaretur, atque omen averteret, & causa ipsa satis etiam esset momentosa. Paulo seriora erant alia illa Miracula ibidem ab Eusebio commemorata, quibus falsorum in ejustem Narcissi causa testium sunt pu-

nita Perjuria. §. L. Tertulliano coævus erat Theophilus ille cujus habemus Libros ad Autolyeum, scripsitque sub Severo. Hic adeo pro comperto habuit Dæmonas Christianis fuisse subjectos ut illud etiam verterit in Argumentum. Probat nimirum inde maligno Spiritu agi δαιμονώντας, quod cum Exercismis fanarentur, adjurati à Christianis ipsi Spiritus se daipovas faterentur, & quidem suo fateri etiamnum ævo. Sic enim ille: " Ex T878 de ou Dws deun. ται, εί ε οι δαιμονώντες ενίστε μέχει & δεύρο εξορχίζονται κατα δ ονομά [δ οντ Ο θεδ, ε ομολογεί αυτά τα πλάμι Trevinata, evan dajuores, oi à Tote es exerres ereponouris. Adhuc itaque cogi poterant à Christianis usxes Seupo, ut se propria confessione ipsi proderent, licet invitissimi. Inde colligit malos fuisse etiam Gentilium Poetarum Spiritus quos Prophetis noftris opponebant Gentiles, quod se ipsi illi Poetæ Demonibus obsessos agnoscerent. Paulo erat, si forte, junior Minutius Felix testis Damonum Christianis subditorum locupletissimus. Sic enim apud illum Octavius: Hac omnia sciunt plerique, pars Ve strum, ipsos Damonas de semetipsis confiteri, quotin à nobis tormentis verborum, & Orationis incendiis, de corporibus exiguntur. Ipfe Saturnus, & Serapis, FUPITER, & quicquid Damonum colitis, vidi dolore quod funt, eloquantur: nec utique in turpita dinem sui, nonnullis præsertim Vestrum assistentibus mentiuntur. Ipsis testibus esse eos Dæmonas de

6

r

r

p

ti

d

n

111

m P

ja

qu

los

at fu

qu

ve. Pe

qui

oft

² Theoph. L. II. ad Antolye. p. 77, 78. Ed. Oxon.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 183

ola-

is e-

illa

ibus

pu-

cu-

fub

mo-

ver-

ma-

rcif-

ritus

iam-

OVTAL

) dra

CENTES.

8193

licet

Gen-

oftris

Da.

for-

Chri-

apud

s Ve

uoties

is, de

via

tibus.

de f

CIPYUM

verum confitentibus credite. Adjurati enim per Deum verum & solum, inviti, miseri, corporibus inhorrescunt; & vel exiliunt statim, vel evanescunt gradatim, prout fides patientis adjuvat, aut gratia curantis aspirat. Accuratissime hæc pro sententia Tertulliani. Dæmonas hic subjectos legimus; etiam illos qui publice in Templis colerentur; etiam corum summos, Saturnum, Serapim, ipsum fovem; hos torqueri, atque è corporibus exigi; & veritatem fibi adversam, etiam coram cultoribus, etiam è sultoribus, coactos agnoscere; hæc vera esse, non reliquos modo plerosque, sed Gentiles, qui adfuerant, testes ipsos appellari; atque adeo Gentiles proprio quoque Deorum suorum testimonio convinci. Quid quæso hic desiderabunt non Schismatici modo, sed Athei etiam Adversarii, velint modo de rebus suo tempore gestis bonorum hominum dignorumque fide testimonium admittere? Habemus etiam illis temporibus exemplum. Post mortem Alexandri h Anno CCXXXVo. feduxit multos in Cappadocia & Ponto mulier quædam Pseudoprophetissa, plenamque se Spiritu Sancto jactabat. Edidit etiam Prophetiæ signa prædicto quodam, qui accidit, terramotu; cruda hyeme nudis pedibus per nives asperas ibat nullo tamen incommodo. Ita factum ut è plebe multos & per longum tempus fefellerit, è Clero etiam Presbyterum atque Diaconum. Tandem Exorcista illam aggresfus est, quod etiam præviderat fore prædixeratque malignus ille Dæmon, venturum quendam aversum & tentatorem, uti loquebatur, infidelem. Perstitit nihilominus Exorcista, & esse illum nequissimum spiritum, qui prius sanctus putabatur, oftendit. Extorta nimirum, ut videtur, pro-

b Firmilian. ap. Cyprian. Ep. 75.

184 Dif. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres

pria illius in semetipsum confessione.

§. LI. Scripfit Libros adversus Celsum Origenes fexagenario major, post successionem Dionysii in sedem Alexandrinam, quæ contigit, pro nostris rationibus, Æræ vulg. CCXLVII. ante Persecutionem tamen Alexandrinam quæ fuit initio Anni CCXLIX', aut fine CCXLVIII'. testis satis idoneus rerum gestarum à fine Severi ad ea usque, in quibus scripsit, tempora. De Potestate autem in Damonas multa ille & fæpe d testatur. Ait Fesu ipsum nomen, cum commemoratione rerum ab eo gestarum, Dæmonas ex hominibus expulisse, præcipue fi am 2/29 έσεως ύριες & πεπις δικήας enunciarentur. Quin tantam fuisse nominis illius virtutem ut etiam à malis pronunciatum efficax fuerit. Malos hic non-Discipulos è superiori Tertulliani loco intelligimus. De eodem nomine ita rurfus, · μυρίες ήδη εναργώς εωρά αι δαμονας έξελασα Τυχών Εσωμάτων, ενεργήσαν εις έκεινες αφ' ων απηλάβη Passim itaque à Damoniis liberabant Origeni coævi Christiani, idque verum fuisse è testibus constabat autoflass. Iterum ita de Damonis, 185 έκ όλίχοι Χρισιανών ἀπελαύνκοι τ πασχόντων, idque factum addit fine omni curiofo, weiegyw (voce hujus rei propria) Magorum aut Veneficiorum opere, sed precibus solis atque adjurationibus simplicibus; nullis nimirum Sacrificiis, nullis temporum idoneo rum observationibus, nullis Periaptis, nullis lapidum herbarumve virtutibus. Hæc enim erant wer epoc de quibus loquitur. Alibi iifdem precibus Sacrarumque Scripturarum dogmatibus, profligari illos gait à Christianis ex hominum animabus animalibus que, quin & è locis quoque in quibus

z

ti

C

m

file

er vi

m

mo fti.

rir

Ma

ne

μεω qui

col

etia stig

Aite

^e Euf. H. E. VI. 35, 36. ^d Orig. cont. Celf. L. I. p. 7. ^e ib.p.26. I. VII. p. 334. ^e L. VII. p. 376.

Quoad Media Traditiones Extraordinaria. 185

nes

in

ris

cu-

nni

lo-

in

em

Ait

ab

ffe,

un-

vir-

ue-

tul-

ita

LOW

agn-

geni

f %5

fa-

hu-

ere,

ous;

160-

api-

ibus

iga-

abus

ibu9

.p.20.

ntur.

colerentur. Unde & illud quoque intelligimus, adhuc etiam illos, qui in Templis colerentur, Dæmonas Christianis tuisse subjectos. Nec vero in Damonibus pellendis modo, sed in aliis quoque Signis, vis eadem illa Spiritus elucebat ætate Origenis. Sic enim idem alio in loco, h exerciden Sayuovas, & modas idoeis Tritted 801, & opword Tiva nami 2 βέλημα & Λόγε ωξι μελλόντων. Atque multos pene invitos, wareper axovas ad Christianam Religionem conversos tradit, Spiritu quodam repente mutante intellectum eorum ab odio quo erga Verbum detinebantur, ita ut ipsius gratia non cunctarentur mortem oppetere, post Visiones oblatas ipsis vel dormientibus. vel vigilantibus. Multa etiam istiusmodi à se Vi-[a, se præsente gesta profitetur, quæ si uti erant gesta commemoraret, cachinnum essent excitatura Gentilibus, quæ tamen vera effe Deum ipfum Conscientiamque suam sanctissime appellat. minerat ille nimirum Basilidis à Potamiana in visone conversi, idque suæ Alexandria. enim illum Discipulum, in carcere nimirum, ut videtur, constitutum, fuisse tradit Eusebius. Meminerat proculdubio & aliorum Nobis, propter monumenta deperdita incognitorum. k Ait Christianam Religionem Diviniorem habere, quam fuerint Gracorum illæ, Demonstrationem, quam mvedмат @ amdarw appellarit Apostolus, (e veterum nempe Prophetarum de Christo Prophetiis) & Sunámiss, quas ille mousies dunamers nuneupat, quas quidem ille non ex aliis modo Argumentis fuisse colligit, sed ex eo quoque, quod superessent etiamnum ea, qua ipse scripserit, ætate earum vefigia apud eos qui juxta noys voluntatem vitam infituerent. Ait nomen Jesu lymphatos sanare, Da-

h L.l. p. 34-35. Euf. H.E. VI.4.5. k Orig. L.I.p.5. L.I.p 53-

186 Dif. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres monas exigere, & morbis etiam auxilium adferre. Quinetiam miram quandam inserere mansuetudinem, morumque gravitatem, humanitatem, bonitatem, placiditatem omnibus qui non illud fucate, sed ex animo profiterentur. De hac morum mutatione idem observarat m alibi, ita mirifice affectos, non Gracos modo fed & Barbaros, nec Sapientes duntaxat verumetiam infensatos, ut (quod de alio nullo unquam dogmate narratum fuerat) pro pietate Christia. na omnes ad mortem usque decertarint. Quinetiam animas liberaffe à vitiorum colluvie, libidinibus, iniquitatibus, contemptu Numinis, hujusque rei centum dari potuisse, si opus esset, exempla. fubitis nimirum loquitur morum mutationibus à contrariis vitiorum habitibus ad contrarios contrariarum virtutum. Hic enim præcipue elucebat vis illa Christiana Religionis, ubi non pro viribus humanæ Naturæ gradatim, fed uno velut impetu omnes ad deteriora propensiones exuerentur. Harum enim fubitarum mutationum nomine Philosphiam celebrarant Gentiles uno prolato atque alio Stilponis Megarenfis & Polemonis exemplo, qua tamen essent nullatenus cum tot Christianorum quotidianis exemplis conferenda.

§. LII. Ait præterea, apud Judæos nullos superesse Prophetas, nulla negasa sive Prodigia, quorum tamen n tanto tempore (ad Juam proculdubio intelligit ætatém) apud Christianos vestigia reperirentur, & quidem aliqua μέζονα. Fideles enim esse se qui dicere solerent, Vidimus & Nos. Ait μέχει σημερον sanari Jesu nomine quos Deus sanari vellet. Ait p in signum recepta per sidem virtum mirisica sanari ægrotos; invocato Jesu nomine, retresserent.

200

y

tı

fa

CL

fo

D

in

na

me

26.

m Origen. L. I. F. 21. L. II. p. 62. L. II. p. 80. PL. p. 124.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 187 tataque de rebus ejus gestis historia. Se etiam Vidiffe multos (ques inquit Eweginaus) fic liberatos à gravibus malis, alienatione mentis, infania, aliifque innumeris, quibus nunquam homines vel Damones opem attulerunt. Ait q fundatam ab Apostolis per Prodigia fidem, auctam postea majoribus accessionibus, su oλίγαις Jepaπeiaus & Impaveiaus su ευκαζαΦρονήρις. Ait denique Signa Spiritus fancti extitisse sub initium Jesu prædicationis, sed plura post ejus assumptionem, postea rursus pauciora. Additque, πλην και νωι επι ίχνη επιν αυτέ παρ όλιχοις, τεις ψυχάς τω λόγω και τ καί αυτν πεάξεσι κεκαθαρμένοις. Η ες in opere contra Celsum. Similia habet in Johan-Refellit enim inde Judaorum de Domino, quafi Damonium haberet, calumniam, quod non posset Damonium τυΦλών οΦλαλμές ανοίξαι, ή ταύζα τὰ σημεία ποιείν à & ἀναγέγεσιπίαι, ων Είχνη και λειμμαa cr ταις Εκκλησιαις ονόμαπ Ιητε μεχει νων γίνεται. Sed & in 'opere egregio de Oratione, quod Patri Optimo Oxoniensi debet Respub. literaria, eam agnoscit in Ecclesiasticis coetibus Angelorum ngovoias quæ male fibi consciorum maculas ess γνωσιν τ πολλών, ad multorum effet notitiam perlatura. Adhuc itaque perseverabat in Ecclesia donum illud omni admiratione dignissimum patefaciendi humanorum cordium arcana. Idem locuples est testis " Jesu nomine Damonas profligari folitos, νικωμένες του δ εν τω ονομαπ δυυάμεως. De Potestate Exorcistarum in Damonas ita scribit in * Josuam ut agnoscat ferre illos Exorcistarum pænas, & adhibita sibi ex Dei nominis invocatione tormenta. Edidit itaque Deus, & Cape edidit, nec

n,

11-

m

a-

at

m-

ia-

am

ini-

en-

De

is à

tra-

bat

bus

petu

Ha-

1000-

alio

quz

rum

s fu-

quo.

lubio

peri-

enim

Canari

reci-

P L.II.

tataque

Ait

Aaz

illa

⁹ Origen L. III. p. 127. L. VII. p. 337. Origen in Joan. Tom. 26. p. 328. Ed. Huet. Origen de Orat. Part. II. n. 20. Hib. n. 11. Forigen in Jos. Hom. 24.

188 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres illa eina Copena, Origenis etiam ætate, Miracula, quæ ipse viderit Origenes, alique plures in Ecclesia testes omni prorsus exceptione majores. Unde intelligimus, quod vestigia duntaxat Potestatis mirifica agnoscat suis temporibus Origenes, non id absolute intelligendum, quasi vel rara suerint illa vel levia, sed facta ad Apostolorum tempora comparatione, quod rariora Apostolocis & mino-

ra viderentur.

6. LIII. Postremis Origenis temporibus coævus erat Novatianus Hæreticus. Huic y occasio credendi fuit pulsus Christianorum precibus ex illo Damon, sanatusque ut yidetur, morbus in quo Baptismum Clinicus acceperat. Sic enim I Irenaum nostrum testantem supra audivimus, sapissime credidisse qui fuissent à nequissimis Spiritibus emundan. Nullus itaque hic collusioni locus cum in Infideles Christiani Exorcismos suos exercerent, & sequeretur is eventus, Infidelis nimirum ad fidem, per Miraculum, conversio, coasto videlicet ad verum de se testimonium ipso illo, qui Infidelem obsederat, Damone. Coævus erat eidem Origeni, atque etiam superstes, Cyprianus, qui de Spiritus Baptismalis virture, eadem fere docet quæ docentem audivimus Origenem. Hic se malis illis exutum profitetur quibus exui posse antea non credidiffet, idque se expertum quod prius difficile videbatur geri posse, quod impossibile putabatur. Qua vero illæ effent Spiritus Baptismalis Gratiæ ita postea exponit: Inde jam facultas datur, castitate Tobria, mente integra, voce pura, virtute fincera, in medelam dolentium vulnerum posse venenorum virus extinguere, animorum de spientium labes reddita sani-

y Cornel. Epist. ad Fab. Anticchen. ap. Eus. H. E. VI. 43. I Int. L. II c. 57. 3 Ep. ad Donat. 2. pro div. Pamelii.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 189 tate purgare, infestis jubere pacem, violentis quietem, ferocientibus lenitatem; immundos & erraticos Spiritus qui se expugnandis hominibus immerserint, ad Confessionem minis increpantibus cogere, ut recedant, duris Verberibus urgere; conflictantes, ejulantes, gementes, incremento pænæ propagantis extendere, flagris cadere, igne torrere. Et nonnullis interpositis: Quantus hic animi potentatus, quanta vis est? non tantum ipsum ese subtractum perniciosis contactibus Mundi, ut quis expiatus & purus nulla incursantis inimici labe capiatur ; sed adhuc majorem & fortiorem viribus fieri, ut in omnem Adversarii graffantis exercitum imperioso jure dominetur. Idem, in b Epistola ad Magnum, Spiritum Baptismalem de mensura dari negat, & gratiam spiritualem aqualiter in Baptismo à credentibus sumi verbis disertissimis affirmat. Ne illas, quas diximus, Spiritus Baptismalis Φακερώσεις omnibus Baptizatis communes fuisse dubitemus. Ait itaque ' Diaboli nequitiam pertinacem usque ad aquam salutarem valere, in Baptismo vero omne nequitiæ suæ virus amittere. Hinc intelligimus venenorum virus, cujus meminit in Ep. ad Donatum, ad Damoniacos esse referendum. Ait ille præterea, d per Exorcistas voce humana & potestate Divina flagellari Diabolum & uri & torqueri, & cum exire se, & homines Dei dimittere sæpe dicat, in eo tamen quod dixerat, nonnunquam fefellisse. -- Cum ad aquam salutarem atque ad Baptismi sanctificationem veniretur, scire nos debere & fidere, quia illic Diabolus opprimeretur, & homo Deo dicatus Divina indulgentia liberaretur. Quod scilicet in Baptismo Dæmon vere fugaretur; non autem, ut Exorcistam, sic Baptizantem, vel mendacio aliquo possit illudere. Sic itaque colligit (de quo illum con-

cula.

Ec-

ores.

enes.

fue-

tem-

nino-

ævus

cre-

illo Ba-

ræum

e cre-

dati.

ideles

iere-

per

rum

oble-

, at-

ritus

cen-

exu-

vide-

Quæ

e Ita

itate

a, in

virus (ani-

Iren.

1416

Ep. 76. ad Magn. bibid. A a 3 fuluerat

Dif. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres fuluerat Magnus) ratum effe Clinicorum Baptif. mum, quod experirentur, necessitate urgente in a. gritudine Baptizatos, & gratiam consequi, & immundo Spiritu carere quo antea movebantur, & laudabiles as probabiles in Eccle sia vivere, plus que per dies singulos in augmentum cœlestis gratiæ per fidei incrementa Erant itaque etiam ætate Cypriani, hæc Spiritus Baptismalis Dona adeo manifesta ut pos. fent in Argumentum converti, atque Experientia ipsa testis appellari. Et major erat illa Baptismi vis ad pellendos Damonas, quam Exorcismorum, qui tamen erant efficacissimi. Illorum enim Exorcismorum vim idem alibi præsentissimam agnoscit. · Hi adjurati per Deum verum à nobis, statim cedunt, & fatentur, & de obsessis Corporibus exire coguntur, Videas illos nostra voce & operatione Majestation. culta flagris cadi, igne torreri, incremento pana propagantis extendi, ejulare, gemere, deprecari; unde veniant, & quando discedant, ipsis etiam qui se colunt audientibus confiteri ; & vel exiliunt statim, vel evanescunt gradatim, prout fides patientis adjuvat, aut gratia curantis aspirat. Verba hic habemus, ut& alibi in hoc Opusculo, ipsa Minutii. Ergo & in Deos Gentilium dominium exercebant Christiani, etiam ætate Cypriani. Mancipiorum enim erat, pro illius zvi moribus, vilissimorum, flagris, igne, torqueri; ejulare, gemere, deprecari, quoties inillos quastio institueretur, & confessio aliqua ab invitis per vim effet extorquenda. Nec alio spectant ad Demetrianum illa: 10 si audire illos velles, 8 videre, quando a nobis adjurantur & torquentur spintalibus flagris, & verborum tormentis de obsessis conporibus ejiciuntur, quando ejulantes & gementes vou humana & potestate Divina flagella & verbera sentien

a

t.

6

f

T

1

11

C

V

fi

e

il

Ca

m

cl

n

A

D

91

CI

ba

Ve

e de Idol. vanit. f ad Demetrian.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 191 tes venturum judicium confitentur! Quin etiam ad infum provocat Demetrianum, aitque ipfum illum, (si vellet experiri) qui pettus ejus obsideret, Damonem hac eadem, ip/o audiente, confessurum, coactum nimirum à Christianorum Exorcismis. Sic enim fequitur: 8 Veni & cognosce vera ese quæ dicimus. Et quia sic Deos colere te dicis, vel ipsis quos colis crede: aut si volueris & tibi credere, de te iblo loquetur, audiente te, qui nunc mentem tuam ignorantiæ nocte cæcavit. Videbis nos rogari ab eis quos tu rogas, timeri ab eis quos tu adoras. Videbis sub manu nostra stare vinctos, & tremere captivos, quos tu suspicis & veneraris ut Dominos. Certe vel sic confundi in istis erroribus tuis poteris, quando conspexsnis & audieris Deos tuos, quid fint, interrogatione nofra statim prodere, &, præsentibus licet vobis, præstigias illas & fallacias suas non posse celare. O magnum revera Deum Christianorum!

tif.

e-

ında

5 40

ulos

enta

hæc

Poof-

ntia

ifmi

qui

xor-

fcit.

lunt,

tur.

\$ 00-

pro-

unde

lunt

eva-

aut

ut&

& in

iani,

erat,

igne,

n il-

o in-

Stant

5, 8

piri-

s cor-

voce

tien-

ter

6. LIV. Quanquam autem hanc habuerint boni Christiani in Damonas Potestatem, in malos tamen vicissim concessum est sævire Dæmonibus, siquo suo in Ecclesiæ Disciplinam delicto essent puniendi. Sic enim fatetur h Cyprianus nonnullos de illis qui sani fuissent Baptizati, si postmodum peccare cepissent, Spiritu immundo quati solitos; Ita fuisse manifestum Diabolum in Baptismo fide credentis excludi; si fides postmodum defecisset, regredi. Recte mimirum hoc pro exemplo ipsorum etiam Apofolorum qui peccantes in Ecclesia Disciplinam Diabolo etiam plettendos tradere solebant. Eratque hoc, pro nonnullorum consuetudine, officium servile. Servos publicos custodiis præficiebant Bithyni, & Magistratuum officiis Siculi. vero, in causa Lapsorum, habet Cyprianus aliquot

exempla

⁸ ibid. h Ep. 76. ad Magn. i Plin. L. X. Ep. 30, 31.

192 Dist. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres exempla fuppliciorum Divinitus immissorum. * Unus ex his qui sponte Capitolium negaturus ascen. dit, postquam Christum negavit, obmutuit. Aliain balneis constituta (à quibus abstinere oportebat Poenitentes) illic ab immundo Spiritu immunda cor. repta cecidit, laniavit dentibus linguam, qua fuerat vel pasta impie, vel locuta. Nec diu superesse potuit, doloribus ventris & viscerum cruciata defecit. Parvula filia à Parentibus relicta fugientibus, & ad Magistratum à nutrice delata, panem mero Idolo. latrico intinctum acceperat, per ætatem nesca Ignoratione igitur, inquit, obreptum est ut se sacrificante eam secum mater inferret. Sed enim ea Orationis impatiens, nunc ploratu concuti, nunc mentis astu capit sluctuabunda jactari, & velut tortore cogente, quibus poterat indiciis conscientiam Fadi in simplicibus adhuc annis rudis anima fatebatur. Tandem offerenti calicem Diacono faciem suam parvula instinctu Divina Majestatis avertebat; os labiis obturantibus premebat, calicem recusabat. Ubi ne luctanti licet Diaconus infuderat, sequebatur singultus & vomitus. Ita factum inquit ut secreta tenebrarum sub luce detecta effent, Sacerdotemque Dei nec Occulta crimina fefellerint. Hæc se præsente atque teste gesta profitetur, ne illum aliena side prodidisse arbitremur. Est & aliud adultæ sæ minæ exemplum quæ lapfus confcia sacrificanti Cypriano fimiliter obrepserat. Ea ubi Elementum Eucharisticum accepisset, non cibum (inquit) sed gladium sibi sumens, & velut quadam venenale. thalia inter fauces & pectus sanguinem admitten, angi & anima exastuante concludi postmodum capit. Et pressuram non jam Persecutionis, sed delicti sui, passa palpitans & tremens concidit. Ita factum u

f

f

ti

el d

n

L

m

70

ge

al

D

qu

me

fu

cn

toe

con

Mu

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 193 impunitum din non fuerit nec occultum dissimulata conscientia crimen; & qua fefellerat hominem, Deum senserit ultorem. Hoc quoque gestum in facie Ecolesia, testibusque adeo, quotquot aderant, ad unum omnibus, res ipfa loquitur. Et quidem eorum attentionem eo magis concitasse verisimile est guod occultum alioqui crimen pana ipfa patefece-Erat & alius qui & ipfe maculatus, facrificio à Sacerdote celebrato, partem cum cæteris ausus est latenter accipere, qui tamen Sanctum Domini edere & contrectore non potuit, cinerem ferre se apertis manibus invenit. Documento (inquit) unius often fum eft, Dominum recedere cum negatur; nec immerentibus ad salutem prodesse quod sumitur, quando Gratia salutaris in cinerem, sanctitate fugiente, mutetur. factum ut ne auderent conscii sibi Lapsi in Ecclesix Communionem non rite reconciliati etiam latenter irrepere. Restabat itaque ut species Eucharisticas in arcis (pro more Seculi) servatas etiam domi, nullo conscio Sacerdote, perciperent. ne id quidem, fi qui effent aufi, tulerunt impune. Lapfa enim quædam cum arcam fuam, in qua Domini Sanctum fuit, manibus indignis tentasset aperire, Igne inde surgente deterrita est ne auderet attin-Ita munivit Ecclesiæ suæ Dominus, quasi gladio quodam Cherubico, fanctam undiquaque Siqui itaque negligenda censuissent, Disciplinam. quæ impuri consequi non possent, Ecclesiæ Sacramenta; ne quidem in eo casu deerant exempla sumpti à Deo, etiam in hac vita, supplicii. enim idem Cyprianus: Quam multi, inquit, quotidie ponitentiam non agentes, nec delicti sui conscientiam

confitentes, immundis Spiritibus adimplentur? Quam

Multi usque ad insaniam mentis excordes, dementia furore quatiuntur? Insaniam etiam illam immundis

ВЬ

Spi-

25

um.

cen-

ia in

ebat

cor-

ierat

tuit, Par-

k ad

olo-

escia

A ut

enim

nunc tor-

Facti

atur.

par-

1 70-

ngul-

tene-

Dei

[ente

fide

fæ-

canti

nen-

quit)

ra le-

tens,

æpit.

n ut

mbu

194 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres Spiritibus tribuebant illius ævi homines. Sic fue. rit eadem poena exclusorum ab Ecclesiæ Communione temporibus Cypriani quæ fuerat etiam temporibus Apostolorum, quod fuerint nimirum traditi Satanæ. Et quotidie occurrebant, & tanto etiam occurrebant numero, id genus suppliciorum exempla ut sic concluserit Cyprianus: Nec necesse est ire per exitus singulorum cum per orbis multiformes ruinas tam delictorum pæna sit varia quam delinquentium multitudo numerofa. Sed & Persequentium exitus ille semper infelices fuisse observavit. 1 Nec unquam (inquit) impiorum (celere in nostrum nomen exurgitur, ut non statim Divinitus vindida comitetur. Et m visionem Angeli commemorat quo increpatus fuerit Episcopus qui Dominum orarat ut è morbo convalesceret, & multas sibi in eandem sententiam factas Revelationes, ut reliquas jam prætermittam ejusdem Visiones à nobis alibi collectas. Adeo illustribus præsentissimi Numinis ¿πιθανέιως hucusque fruebatur Ecclesia. Inde intelligimus quid continuerit in officio illorum temporum Laplos, numerofissimos alioqui atque tumultuosissimos, ne auderent Sacramentis vel carere, vel Potestate minime legitima ministra-Metuebant nimirum illi, quod non metuunt nostri ævi Schismatici, præsens utrobique præsentissimi Numinis, etiam in hac vita, supplicium. n Certi erant de Dei conspectu, inquit Tertullianus, summumque futuri judicii præjudicium existimabant, fi quis ita deliquisset, ut à communicatione Orations & conventus & omnis sancti commercii relegare

1

ľ

11

n

6

fi

A

C

nide

11

pi

m

ac Ch

ai

lei

qu

E

ξu

240

ne Fel

der

§.LV. Cypriano coævus vixit tamen post lyprianum Gregorius ille Episcopus Neocasareensus

ad Temetrian. m de Mortalit. n Tertull. Apolog. c. 30.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 195 Discipulus Origenis quem Thaumaturgum appellant. Hujus vitam scripsit, ex Orali pleraque sui temporis Traditione Gregorius Nyssenus miraculis refertissimam. Fateor ibi multa legi Quarti, in quo vixit Gregorius, Seculi, Impostorumque genium referentia, ut proinde nolim ea certioribus immiscere, ne fidem certiorum Testimoniorum imminuerent. Quam fuerint Quarti Seculi Scriptores Fabulis dediti, è vita Pauli Hieronymiana, ex Athanasiana Antonii, è Palladii Historia Lausaca, è Sulpitii Severi Dialogis intelligimus & vita Nec vero folos eo morbo laborasse Martini. Christianos constat ex Eunapio atque Zosimo. Christianorum hostibus infensissimis. Nec tamen omnia de Gregorio illo antiquiori esse conficta suadent & Seculum illud, in quo vixit, Miraculis clarissimum, & nomen ipsum Thaumaturgi. Ut proinde verisimile sit vera ejus Miracula junioribus occasionem 'dedisse nova comminiscendi. Sed missa illa facimus impræsentiarum. Cæterum ad Valeriani atque Gallieni tempora notissima fuit Christianorum Potestas in Damonas. Inde factum, ait " Eusebius, ut Magus Ægyptius Macrianus Valerianum ad Persecutionem excitarit, propterea quod scelestis detestandisque incantationibus adverfarentur atque obstarent. Kay 2012 200 (inquit Eusebius) & ήσαν ίκανοι παρόντες & ορώμενοι, κ μονον εμπνεοντες & Φθεγγομενοι, Σβασκεδάσαι τας τ άλιτηρίων δαιμόνων Επιδελάς πελεπώς δε άναγνες & μαγγανείας Gays 85 & isospylas anallison Tes Truels. Prefentes itaque & vel visi Dæmonibus erant formidandi, nedum exufflantes loquente(que (facrum nimirum Jesu nomen efferentes) ut nulla posset illis præfentibus incantatio procedere, qua etiam virtute

16+

111-

m-

ra-

ito

um

esse

07-

de-

en-

vit.

rum

icta

quo

ra-

in

eli-

obis

imi fia.

llo-

qui

ntis

tra-

unt

fen-

um.

nus,

ant,

ionis

care-

Cy

ensi

ifci

[·] Euf. H. E. VII. 10.

196 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres præditos, sub Drocletiano, testis est P Lactantius, & Jub Juliano Apostata constat è translatione Ba. byla, ipfius Juliani juffu, & ingenti Christianorum triumpho, ut mittam interea 4 Prudentii de subjecto Christianis ipso Fove, & alia Quarti Seculi. aliorumque, quamdiu duravit Ethnicismus, in ean. dem fententiam Testimonia. Est & aliud, sub eodem Gallieno (post revocata Persecutionis Edida An. CCLXI°) ejusdem virtutis exemplum. 1 Cesarea Philippi festo quodam die vidimam Gentiles in fontem Jordanis immittebant quæ mirabili quadam Damonis operatione nusquam postea comparere foleret. Aderat hisce cæremoniis nobilis quidam Christianus Asturius, &, subducta è conspectu victima, populum videns rei admiratione perculfum, errorem eorum cæcitatemque primo miseratus est. Tum conversis in cœlum oculis, fupremum omnium Deum per Christum obtestatus est ut seductorem illum Populi Damonem reprehenderet, & à decipiendis deinde hominibus illum cohiberet. Finitis precibus repente fontibus victima supernatavit, effectumque postea ut illud Damonis Miraculum prorsus intercideret.

§. LVI. Atque ita Miraculorum Historiam ad Eusebii usque tempora perduximus. Quæ enim illa Valeriani tempora sequuntur ea suis contigiste temporibus non uno in loco scribit Eusebius. Ab Eusebii temporibus suisse rariora vel illud suadet quod observandum duxerit Eusebius in Historia, quousque illa in Ecclesia durarint. Quorsum enim illud observatione dignum censuisset, stam suissent adbue, quam antea, vulgaria? Ut

5

u

1

to

1

G

1

77

ej

di

fu

ess

pr

tu

qu

au

cei

te illa

P I asiant. de mort. Perf. p. 10. Instit. L. IV. c. 27. 9 Prukus. Aporheos. F Euseb. H. E. VII. 17.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 197 tamen adeo vulgaria non fuisse facile concessero, non tamen penitus intercidisse certissimum est. Vixit hoc ipso medio tempore, à fine Valeriani ad initium Constantini Magni Arnobius. Ait ipse fe scripfisse anno Urb. Cond. MLo. aut non multo minus. Annus oftingentesimus erat Ær. vulg. XLVII. Annus nongentesimus Æræ vulg. CXLVII. annus millesimus Ær. vulg. CCXLVII. ut è numis constat aliifque illorum temporum monumentis. Sic fuerit An. U. Cond. ML. Ann. Dom. CCXCVII. ante quem annum scripserit Arnobius, si hoc in loco calculos accurate posuerit. Sed antiquioris, ut videtur, Auctoris fidem, qui ante illum Urbis Condita annum scripferit, non animadverso quanto ipfe scripferit ferius, temere hic fecutus est Arnobius. Sic enim Gellii verba de Epicteto, quæ de Gellii temporibus vera erant, prætermisso Gellii nomine excripfit 'Macrobius, quafi nimirum Macrobii tempore Epictetus recentis fuisset memorie, quod falfissimum. Et vero quam fuerit in calculis parum accuratus Arnobius, vel ex aliis ejusdem numeris abunde constat, si de co Lector dubitandum censeat. Idem "alibi trecentos ait fuisse annos, minus vel plus aliquid, ex quo caperint este Christiani. Trecenti anni, si à XLII. Augusti, pro illorum temporum Chronologia, supputentur, definent in annum Ær. vulg. CCXCVIII. qui finis erat anni ML. ab Urb. Cond. Quando autem addit, vel plus aliquid, inde constat non certo aliquo confilio illum superiori ab U.C. anno ML. adjecisse, aut non multo minus. At certe * Persecutione sæviente scripsit ille. Nec aliam illam fuisse Persecutionem quam Diocletianeam in-

Ba-

um

je-

uli,

an. fub

icta

Ca-

iles

ua-

ııı-

bi-

a è

ra-

que

um

nın Da-

ho-

re-

que

ter-

ad

nım iffe

Ab

det

rza. (um

, fi

Ut

dent.

nen

Bb3

Gell. Noft. Attic. L. II. c. 18. Macrob. Saturn. L. I. c. 11. Ainch. L. I. p. 9. x L. I. p. 18. dicant

198 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres dicant notæ y alibi ab eodem affignatæ, Scripta Christianorum ignibus tradita, & diruta Conventicula. Hæc enim ut in Persecutione Diocletianea facta effe constat, facta item in priori aliqua Perfecutione nufpiam legimus. Scripfit itaque post annum CCCIII. quo coepit Diocletiani Persecutio, eodem tempore, aut non multo antea, quam primam Institutionum Editionem emitteret Discipulus 2 Lastantius, provocatus ab Hierocle Judice, qui illius Persecutionis occasione stylum in Christianos converterit. Facile enim affentior Doctissimo a Baluzio plures fuisse illius Operis Edi-Ejusdem certe, aut non admodum distantis, temporis nota est quam adhibet Lastantius, cum numerat annos ab Excidio Trojanæ Urbis MCCCCLXX. Effet quidem longius protrahendus ille numerus, fi pro verioris Chronologia legibus exigendus effet, ad ann. circiter CCCX. post primam illius Persecutionis in Oriente Pacem. Sed non pro mente Lactantii. Partibus omnino Arnobianis constat illa Summa. Numerarat enim Arnobius Regni Albani annos prope CCCCXX. Inde Urbis Condita ML. quæ duæ partes fummam Lactantianam accurate conficiunt. Inde intelligimus eodem hic usum Auctore Lactantium quo Arnobius, Afro ut videtur illo; eodemque scripfisse tempore; nec plures in summa Lactantiana numerandos ab V. C. annos quam ML. numero viz. rotundo, ut proinde prima Institutionum Editionis tempus inter ann. CCCIII. & CCCVII. collocandum fit, qui quidem annus CCCVII. MLX. fuerit ab Orbe Condita pro mente Laciantii. etiam intelligimus (quod alioqui fueram miratus)

y L. IV. fin. p. 152. 2 Ludant. Inft. L. V. c. 2, 3. 2 not. in Last. de mort. Pers.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 199 cur inter b Auctores qui ante se Christiana Religionis patrocinium susceperant, nullus tamen compareat Arnobius, non utique à Discipulo Lactantio prætermittendus, si quidem Libros suos antea in lucem emissiste. Hæc obiter de tempore utriusque Operis propterea quod non viderimus ab aliis occupata, & quod maxime faciant ad stabiliendum utriusque, hoc de intervallo, Testimonium.

ipta

ven-

anea

Per-

floq

ecu-

nam

isci-

lice,

hri-

Do-

Edi-

ftan-

tius,

Urbis

hen-

æ le-

CX.

cem.

nino

enim

XX.

mam

telli-

quo

crip-

a nu-

VIZ.

itionis

collo-

ALX.

Inde

ratus)

not. in

cur

6. LVII. De suis autem temporibus ait Arnobius Dæmonas e ad Christi pavere mentionem. Alibi de Christo ita: d qui justissimis viris etiam nunc impollutis ac diligentibus sese, non per Vana insomnia, sed per pura speciem simplicitatis apparet? cujus nomen auditum fugat noxios Spiritus? imponit silentium vatibus? harufpices inconsultos reddit? arrogantium Magorum frustrari efficit actiones, non horrore, ut dicitis, Nominis, sed majoris licentia Potestatis? Verum itaque hoc fuisse, nec potuisse Damonas Christi ferre vel nomen, apud ipsos etiam fuit in Hoc tantum Responderunt, confesso Gentiles. non hoc majori tribuendum fuisse Christi Potestati, sed sacro cuidam Dæmonum horrori, odio mimirum Christiani nominis atque detestationi. Id quod res ipfa fatis manifesto refellebat, cum in fugam, in confessionem, in Christianorum adjurantium deprecationes, in luculentissimam majoris Potestatis agnitionem horror ille desineret. Quod vero ait suo tempore Christum per insomnia non vana apparere folitum, expertus id nimirum ipse scripsit Arnobius. Conversum enim ad sidem Christi somniis, imo compulsum, tradit " Hieronymus, adeo quidem præter expectationem Epif-

b Last. L.V. c. 1. Arneb. L. J. adv. Gent. p. 14. d L. I. F. 27. C Hieronym. Append. ad Chron. Exfeb. num. Enfebia20 2342.

200 Dist. II. Qua side dig. Iren. & coævi Patres copi, ut non antea Baptismum ab Episcopo impetraret quam sidem à se antea impugnatam luculentissimis, quos habemus, Libros desenderit, metuente nimirum Episcopo ne non vere & exanimo ad sidem accessisset. Sic nimirum multos à Deo per insomnia ad sidem conversos testem supra audivimus Origenem. Sic etiam compulsum per alia insomnia Natalem, cum insomnia priora

neglexisset.

6. LVIII. Arnobio fuffragatur Discipulus, quem eodem tempore probavimus scripsisse, Lactantius: Fustos (inquit de Dæmonibus) id est cultores Dei metuunt, cujus nomine adjurati de corporibus excedunt; quorum verbis, tanquam flagris verberati non modo Damonas se esse confitentur, sed etiam nomina Jua edunt, illa quæ in templis adorantur, 3 quod plerunque coram cultoribus suis faciunt, (non utique in opprobrium Religionis, sed honoris sui) quia nec Deo, per quem adjurantur; nec justis, quorum voce torquentur, mentiri possunt. Itaque maximis sapeululatibus editis, verberari se, & ardere, & jam jamque exire, proclamant. Tantum habet Dei cognitio at justitia Potestatis. Multa habet idem alibi in eandem hanc sententiam. Ait suo tempore sectatores Christi & Spiritus inquinatos de hominibus, & nomine Magistri sui & signo Passionis excludere. Nulla ait Sacrificia Diis publicis oblata, fi adefsent Christiani, litare potuisse aut rite procedere; Inde Persecutionis nuperæ occasionem esse captatam, (quod & in Libro de h mortib. Persecutorum confirmat) Ait factum ipsos agnovisse Gentiles, sed vero idem Respondisse quod ab illis Responsum dixerat Arnobius, non metu Christi,

n

ni

re

Ge

tu

fta

fug

uri

do

teri

nom

Dæ

plu

bus i

Firm

temp

pfit,

Conti

fe vic

norui

quit,

latim

forsita

homini

castiga

tri ve

i Las

L. III. c

f Lastant. Div. Inft. L. II. c. 15. & Lastant. L. IV. c. 27. h de mort. Perf. n. 10, 11.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 201 fed odio, fuos hæc fecisse Dæmonas. Ait Dæmonas illos nunquam Diis publicis fuisse subjectos, nec fugari ab illis potuisse, ut fugabantur à Christianis. Ait eodem tractari modo à Christianis illos qui Damoniaci etiam à Gentilibus haberentur, atque illos quos Entheos iidem credidere Gentiles ; tamque celeriter pelli à Christianis potuisse de vate suo ipsum Apollinem, quam alium quemque Spiritum, è plebe, Dæmoniacum. Hæc è Tertulliano hausta suo etiamnum tempore testatur vera esse Lactantius. Sed & alibi docet fugari illos, adjuratosque tremere, exclamare, & uri se verberarique testari, interrogatos qui sint, quando venerint, quomodo in hominem irrepserint, confiteri; extortos denique & excruciatos virtute Divini nominis exulare. Confessi, quomodo irrepsisset, Dæmonis apud k Tertullianum habemus exemplum. Idem 1 Christiana Religionis vim, in moribus formandis, suo etiam tempore maximam suisse testatur. Paulo erat Lactantio junior Julius Firmicus Maternus, qui non multo, ut videtur, tempore à cæde Constantini junioris elapso scripsit, quæ quidem cædes An. Dom. CCCXL. contigit. Eadem tamen ille fiducia Gentilium Deos ipsos triumphat qua superiores triumphasfe vidimus. Sic enim ille ad Porphyrium Christianorum hostem acerbissimum: m Serapis tuus, inquit, ab homine vocatur, & venit, & cum venerit statim jussus includitur, & loquendi necessitas nolenti forsitan imperatur. Sic apud nos Deos vestros, cum hominibus nocere caperint, religiosi sermonis flagella castigant. Sic in corpore hominum constituti Dii vefri verbo Dei spiritualium flammarum igne torquen-

ę

e.

11-

11-

is

ti,

de

Lastant. L. V. c. 21, * Tertull. de Spect. c. 26. Lastant. LIII. c. 26. # Jul. Firm. Mat. de Error. prof. Relig. p. 29.

tur, & qui apud vos, quasi Dii coluntur, apud nos religiosa sidei medela Christi gratia humano subjacentes imperio, & tormenta regugnantes sustinent, & widi panis ultricibus subjugantur. Sunt quidem illa admodum magnisica. Nec minora alia illa: ** Ecce Damon est quem colis, cum Dei & Christi ejus nomen audierit, contremiscit, & ut interrogantibus nobis respondeat trepidantia verba, vix se colligit: adharens homini laceratur, uritur, vapulat, & statim

de commissis sceleribus confitetur.

§. LIX. Atqui nihil est quod Miraculorum cause universæ apud Atheos magis noceat quam recentiorum Fabulatorum πρατίσματα. Hæcilli veterum Miraculis identidem opponunt, horum Fabulatorum sublestam fidem fidei veterum certissima atque veracissima, & eventum cum eventu ita conferendum censent ut quemadmodum orbem universum fefellerint recentiorum falsissima Prodigia; fic & Veterum illa (quantumvis alioqui fal-(a) credulos tamen homines fimiliter fallere po-Nec id Athei modo verumetiam Schiltuerint. matici, dum pro Antichristi evepysvr onota Veterum quoque illa habent verissima Miracula. Iniquissime utrique contendunt invicem toto, quod aiunt, cœlo disparissima. Ex ipsa enim Miraculorum Historia satis constat, à Quarto tandem Seculo & temporibus Eusebii, sensim decrevisse vera, & in desuetudinem abiisse, Miracula. Virosque habemus illorum temporum maximos, & Auctoritatis in Ecclesia maximæ, qui & recentiorum commenta respuerint, & vera nihilominus Veterum Miracula crediderint. Adeo longe aberant illi ab eo ut aut Miracula Miraculis, aut Testimonia Testimoniis, conferenda existimarint. Sæpe

1

d

po

di

nı qı

ty

ga tu

1.0

[&]quot; ib. p. 61. Edit. Lugd. Bat. 1672.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 203 hoc agnovit qui Quarto scripsit Seculo summus Ecclefiæ Doctor o Chrysoftomus, quæ fuerant in Ecclesiæ initio frequentissima, hæc eadem sua tandem ætate desusse Miracula. De Dono illum Linguarum scio intelligere recentiorum Miraculorum Patronos. Sed verbis ille disertissimis P Prophetias & alias plures Suvapers, mortuorum 9 excitationes & fanationes, leproforum mundationem ejectionemque Damonum adjungit. Unde intelligimus non semper Exorcistis illorum temporum eventum suc-Aliter fuisset, non certe stagyrium ad meliora conversum Damon obsedisset, de quo fuisse idem Chrysostomus præstantissimis ad stagyrium Libris; nec ad ωξιαπία, επωδάς, atque alia id genus Elega contulissent se in morbis sive Damomacis curandis illius ætatis Christiani, quo nomine illos idem reprehendit ipse Chrysostomus. Ne vero hæc temere Chrysostomo elapsa quis existimet, interposuit ille exceptiones quas quidem ju-Fatetur ' (uo etiamnum temdicavit necessarias, pore nonnulla fuisse σημώα, sed όλιρα illa & σσοράdny, & numero pauca & locis variis hinc inde Agnovit & φ ήμων (fic enim loquitur) dispersa. mila Januala, nvina & maans Egnemen, quæ de Constantini temporibus funt, ni fallor, intelligenda. Agnovit sua wea, sub Juliano scilicet, with & asasosa, & quidem unum μεγισον, quorum nonnulla ibidem recenset. Agnovit denique & illa quoque " Miracula quæ ad Babylæ Martyris Martyrium ederentur. Qui hæc itaque agnovit, negatis tamen aliis; erat proculdubio & illa agniturus si pari omnia evidentia constitissent.

s

s

71

n

n

li

n

r-

14

m

0-

ıl-

)-

e-

11-

bc

11-

Se-

a,

ue

-0

1111

te-

ant Ai-

pe

100

Cc 2 S.LX. Ne-

[•] in τ. Corinth. λόγ. 5. Ethic. λόγ. κ.β. in τ. Tim. λόγ. 4. Ethic. P in τ. Cor. λόγ. κ.β. • in Coloff. λόγ. n. • in Matth Hom. 33. • in Coloff. λόγ. n. • in Matth. Hom. 4. • Hom. • . &c 2. in Babyl.

204 Diß. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres

§. LX. Neque vero ex his modo Chryfostomi locis, sed ex Augustino etiam constat adeo vera desuffe Miracula, aut saltem adeo fuisse incognita; ut in Argumentum verterint Ecclesiæ Adversarii. Inde colligebant Gentiles suspecta Christi fuisse Apostolorumque Miracula, quod suis nimirum temporibus nulla comparerent. Inde Haretici suspectam Ecclesiæ fuisse Communionem quæ nullis esset munita Miraculis, cum ipsi tamen pro sua quisque Secta Miracula venditarent. Ita nonnulli Ariani, nec enim omnes. Qui scripsit Opus imperfectum in * Matthaum, & Chrysostomus habetur, fuit certe Arianus. Adeo tamen ille Miracula non habuit pro notis Ecclesia, ut in fine temporis eandem illam Potestatem Diabolo concedendam putet, non, ut antea, edendi Signa inutilia & vana (qualia illi nostrum tribuisse vidimus Irenaum) sed magna etiam & utilia, eadem nimirum faciendi in simulatione qua fideles ipsi fecerint in veritate. Ut proinde deinceps Ministri Christi non essent inde cognoscendi quia utilia facerent Signa, sed quia omnino non hæc (inquit) faciunt Signa. Quid ergo hic Catholici? Negant illi Hareticorum Miracula? Suspecta fateor habuisse propter testes ipsos alioqui suspectos, ut ex Augustino constat. Idem tamen ipse Augustinus non audet falfa pronunciare, non faltem magna aliqua fiducia. Auctor y Quastionum ad Orthodoxos illius, ut existimo, Seculi Scriptor, agnoscit vera etiam inter Hareticos fuisse Miracula, sed illa ad Apostolorum Martyrumque monumenta, quo tempore fuerant ab Hareticis possessa, Constantio nimirum, ut videtur, & Valente Imperantibus. Quz

tamen

tan

fa

cle

tico

qua

ra!

por

Arg

Fal

tam Vet

eor

Pro

Roli

stren chrij

vent

tum Mir

fores præd

turo

Argu

racul ter fe

quelæ

auter Argu

preff

Genti

da ce

monii

Pf.130. 18. Qua

Civ. De

^{*} Op. imperf. in Matth. Hom. 49. Y inter Oper. Justin. Mart. Quast, ad Orthod. Quast. 5, & 100.

tamen à moribus Irenao coævis admodum diverfa funt, qui adeo ab Hareticis illa edi negat Ecclesiæ Miracula, ut ne quidem etiam inter Hæreticos. Ergo fibi vendicant Miracula paria illis quæ ab Hareticis præstarentur, seu etiam superiora? Ex illis fidem conciliant superioribus temporum Apostolicorum Miraculis? Ita proculdubio Argumentarentur fi adeo fuissent, quam volunt Fabulatores, passim obvia atque manifesta. Aliter tamen illi. Concedunt nimirum illi 2 destisse illa Veterum Prodigia. Ostendunt nullam fuisse eorum, fide jam satis confirmata, necessitatem. Probant aliunde ex eventibus Miraculorum Apoholicorum finceritatem. Urgent denique de pofremis temporibus prædictum, fore nimirum Antichristum atque Antichristi pracursores Hæreticos venturos in Signis at que Prodigiis. Proinde tantum abesse ut veræ Ecclesiæ notæ sint habenda Miracula, ut potius viceversa Antichristos pracursoresque Antichristi designent, de quibus fuerat tradictum, fore nimirum illos Miracula vendita-Non hic disputo quam hic solide fuerint Argumentati. Id unum noto non fuisse sibi Miraculorum conscios qui ita Argumentarentur. Aliter foret ut Ecclesiæ etiam Communionem pari Sequelæ firmitate probarent Antichristianam. Sic autem in prioribus fuis Operibus ipse Augustinus Argumentatus est. Fateor illum ab Adversariis pressum eo tandem confugisse ut a Hæreticorum Gentiliumque Miracula Miraculis aliis oppugnanda censeret; ut gesta istiusmodi indagaret, Testimonifque idoneis confirmanda curaret. Proinde

^{**} Augustin. de ver. Relig. c. 25. n. 47. de util. credend. c. 16. in P. 130. n.6. &c. Tract. 13. in Johan III. n. 17. de verb. Dom. Serm. 18. Quast. ex Nov. Test. quast. 93. de Unit. Eccl. c. 16. ** Aug. de Civ. Dei L. XXII. c. 8. Retract. L. I. c. 12.14.

206 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & coxvi Patres constituisse, ut siquis Beneficia istiusmodi, non quidem à Martyribus, sed à Deo ad Martyrum Bafilicas, junctis nimirum Ecclesia universa qua ibidem convenisset precibus, rogandum censuisset: de eo Ecclesiam per libellos publice oblatos admoneret, & novis itidem libellis, fiquid impetrasset, eandem rurfus ad gratias publice referendas exci-Sic enim fore testes publicos tam rogati à Deo beneficii quam etiam impetrati. Quam quidem consuetudinem ad alios transiisse verisimile est, atque inde oriundas nonnullas recentiorum Miraculorum Historias. Recte nimirum illi dum animo candido, & judicio subacto, nec superstitioso Fabularumque avido, examen instituerent. Sunt enim hodieque multa id genus Providentia Beneficia quæ tamen non funt cum veterum Miraculi ullatenus conferenda, nec in veræ Ecclesia, sed potius communis Christianitatis Providentiaque Testimonium adducenda. Nihil autem illa ad nostrum institutum faciunt qui de illis duntaxat quærimus Miraculis, quæ fidem faciant veræ, prou ab Hæreticorum Schismaticorumque Conventiculis diftinguitur, Ecclesia. His enim sui Secul Ecclesiam ornatam esse noster testatur Irenaus, ne quidem præ se ferre videtur Augustinus, qui in posterioribus etiam Operibus id unum agit, potius ne Miraculis destituta sui etiam Seculi crede retur Ecclesia, quam ut illis quasi Notis à falle Communionibus distingueretur, quod volunt Ponti-Idem quando agit de b Notis de Primero potius, quam de sui temporis Miraculis, intelli gendus eft. Et tamen fi credamus Fabulatoribus erant & illa Miracula his Seculis frequentissima.

li

gia

ver

Fa

gef

rus

fitt

note

qui

qua

qua

jura

audi

pro

Æq

qui

que

etia

illos

ri à

petu

cuju

infer

in oc

pera

Apoll

ni in

tores

tempt

taxat

etian

· La

30,31. c.7.8 9 mian. A

b Reip. ad Ep. Fundam.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 207

n

æ

)•

1-

11-

m

m

nt

elis

ed

e.

10-

xat

out

ti-

culi

115,

qui

p0·

de-

alfi

nti-

eve

lli

1.

6. LXI. Erant nihilominus, inter Quarti Seculi Fabulas, nonnulla Numinis præsentissimi vestigia, Providentiæ plusquam vulgaris Notæ, quæ veram etiam Communionem à reliquis disterminent. Ea ita à Fabulis secernenda sunt, quod aut multis gesta fuerint testibus, aut testibus etiam Adversaris, seu saltem à vulgari credulitate atque Superfitione alienis; quod fuerint ante eventus omnibus notoria, aut eventus habuerint in Historia congruos, quique ex aliis oriri causis non potuerint præterquam Miraculosis. Talis illa fuit Signi Calestis, quæ Constantino facta est, apparitio, quam jurejurando confirmavit ipse Constantinus, jurantem audivit testis d Eusebius, quæ & eventu ipso comprobata est, & universo erat exercitui Autumnalis Equinoctii meridie conspicua. Talis Angelus qui 'Licinio victoriam prænunciarit, Orationifque formam, qua postea est usus, edocuerit. Hæc etiam universo exercitui ante eventum cognita, spe illos & fiducia ingenti animarunt. Talis & Laban à Constantino in crucis honorem innovati perpetua illa in præliis felicitas, quam adeo metuerit, cujusque testis fuerit ipse Licinius Christi hostis Talia & illa prodigia quæ Judæis, infensissimus. modium Christi, Urbem Hierosolymitanam, Imperante Juliano, restaurantibus; quæ Oraculo Apollinis Daphnensis, quæ Juliano patruo & Quæston in Ecclesiam Sacrilegis, contigisse, non Fabulatores modo testes habemus, sed Fabularum contemptorem ipsum etiam & Chrysostomum; nec duntaxat Ecclesiasticos & fidei domesticos, sed alienos etiam à fide, Ammianum h Marcellinum, ipsumque

Lastant. de mort. Perf. n. 43. de Eufeb. vit. Conft. L. I. c. 28, 29, 30, 31. e Lastant. de mort. Perf. n. 46. feufeb. vit. Const. L. II. c. 78, 9, 16. e Chryfost. in Matth. hom. 4: & Orat. in Babyl. b Ammin. Marc. L. XXIII. c. 1.

208 Dif. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres

i Julianum. Tales etiam infignes illæ Joannis Monachi de Magno Theodosio Prophetiæ, ante eventum cognitæ & ad amussim adimpletæ, testibus non modo kaliis, sed qui Joannem ipsum vidit, ipso quoque l'Palladio. Talis illa Theodossi in Eugenium victoria Prodigiis plenissima, testibus quot quot aderant in utrovis exercitu ad unum omnibus, celebrata etiam à Poeta Gentili m Claudiano, atque è coævis monumentis exploratissima. Plura possem, nisi in suspecta fidei Seculo exempla quam

cautissime deligenda esse censerem.

5. LXII. Ego me infra prima Secula contineo ante receptam in Imperio Christianitatem. Multa enim faciunt ad primorum Seculorum commendandam fidem quæ locum in sequentium Seculorum Testimoniis prorsus nullum habeant. Indigne itaque Pontificii, immerito Athei, inique Schifmatici, horum illorumque Miraculorum vel comparationem instituunt. Sunt enim illa invicem, tam in Testium fide, quam in ipsa Miraculorum natura, longe discrepantissima. In Testium side. Nec enim Fabulis bono confilio atque fine excogitatis adeo favebant Primavi. Damnarunt enim illi Presbyterum illum Asia qui fabulam commentus est de conversa à º Paulo Tecla Virgine, quanquam id Pauli se amore fecisse profitentem. Raro quempiam legimus apud recentiores, eo nomine, damnatum, ni aut convictio manifestior esset quam ut posset commentum probabili aliquaratione defendi, aut causa ipsa displicuisset quam Tum & alia ratio Prodigia viderentur aftruere. est convertendorum ad fidem quam Conversorum &

à

r

q

re

po

VI

2 !

gra

tie

COL

luc

nul

ftu

ut :

pot

mer

etia

gaci

Chr

fæpe

fum

ltions

erue

tumel

cum Discip

doxos

tiam,

Cient

prestig faciur

lyte,

¹ Julian. Ep. Petav. & Rufin. Hist. Eccl. L. XI. c. 19.32. Sozon. L. VII. c.22.29. Theodoret. Hist. Eccl. L. V. c.24. Orof. L. VII. c.35. Pallad. Hist. Lauf. c.43.

Claudian. in III. Conf. Honor. Orof. L. VII. c.35. Aug. Civ. Dei V. 26. &c. Tertull. de Bapt. c. 17.

Quad Media Traditionis Extraordinaria. 209 à primis usque cunabulis ei innutritorum. Poterant fortaffe Christiano latte enutriti alios quocunque tandem artificio ad id quod fibi verum videretur, allicere. Ut id sibi videretur verum non poterant à se scientibus volentibus que, & falsis Argumentis, impetrare. Poterant illi, quod falsum videretur, profiteri tamen atque apparenter agnofcere. Non poterant Primævi, cum & nullum effet à Seculari Potestate Seculare lucrum, & præterea gravissimum immineret, etiam in hoc Seculo, mentientibus incommodum, nullis etiam futura vita compensandum pramiis si scientes & volentes hallucinarentur. Poterant recentiores illi, qui aut nullos haberent qui fraudes effent atque imposturas detecturi Adversarios; aut illos ita subjectos ut indagare, ut mussitare, non auderent. Non poterant Primavi qui & Adversarios haberent numerofissimos infensissimosque, tam Gentiles quam etiam Judaos, quorum & Invidia diligentiam fagacitatemque exacuerit, & Potentia in omnia Christianorum arcana penetrarit, obsessis (quod sæpe factum ait P Tertullianus) ex improviso eorum Conventiculis, tortis corundem Servis & Quafioni subjectis, latissimos nimirum si quid tandem eruere possent quod in Christianorum possent contumeliam convertere. Non poterant (inquam) cum & falsi etiam Fratres, & Lapsi Ecclesiasticæ Disciplina subjecti, infensoque propterea in Orthodoxos animo, captaffent proculdubio hostium gratiam, pacassent propriam de Lapsus dolore Consientiam, siquas possent prodere Orthodoxorum prestigias, fiquas artes parum candidas. Hæc sæpe faciunt conversi a Communione Pontificia Proseyta, fæpe Communionis illius fecerunt ipfi Prin-

n

n

1-

1-

1-

et

1-

m

00 &

m.

rof.

i-

P Tertull. Apol. c. 7.

Dif. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres cipes; nunquam fecerunt illis Seculis Christianorum Apoltata, testibus Tertulliano atque Minutio. Poterant præterea recentiores qui in angulis, consciisque duntaxat sue Sectae Symmystis, (quod feciffe illos manifestum est, & facere hodie etiam Pontificios) Prodigia oftentabant, Adversariorum neminem admitterent. Non poterant Primavi qui palam, atque in conspectu omnium, etiam Adversariorum, Miracula sua probanda subjiciebant; Qui non modo illis prasentibus, sed in ipsos etiam illos Potestatem suam mirificam exercerent; Qui adeo eorum non reformidabant prasentiam utultro illos etiam hortarentur adesse, ut ad ipsos Testes, ad ipsos etiam in Tribunali Judices, provocarent; Qui non famam modo, sed ipsam quoque vitam, oppignorarent, fi, (ipsis etiam Judisibu) minus illa pro sententia succederent. Hæc vidimus Primavos fecisse Christianos; adeo non fecere Pontificii, ut ne quidem fuerint aufi, nec puto unquam ausuros. Eficiant illi è nobis Damonas. Fateri cogant, nobis audientibus, & se Damonas, & Nos hactenus a Veritate seduxise. Nos ipsos Testes, Judices, appellent. Tum demum clamitent parem suis, atque Veterum, Miraculis constare fidem. Dum ita fecerint, Ecquis est qui non videat, discrepare longissime, quoad ipsam Testium fidem, Primævorum, ante Constantinum Miracula atque recentiorum, Christianorum?

6. LXIII. Nec vero major est in fide Testium, quam in ipsa rerum gestarum natura, Veterum Miraculorum recentiorumque discrepantia. Le vibus de causis hæc, nec Deo satis dignis plerunque gesta memorantur, genium Impostorum Fabulatorumque ad vivum referentia, Judicio perpusillo hominum, & sagacia parum perspicaci.

Nofter

Sa

pr

cel

ill

gra

Ec

8

des

ind

ful

rece

ci//i

cur

race

nov

de d

ficio

fcio

ftora

quæ

tam

con

enin tion

effe

Imag

locu

men

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 211 Noster 4 Ireneus nullum memorat a mortuis revocatum, nisi dia r avayuaiov. Pro more scilicet Sacrorum, quorum mentionem habemus in Scripturis Canonicis, Miraculorum. Tentare enim Deum in Sacris Literis dicuntur, & gravissimo propterea in Spiritum Miraculorum editorem, scelere teneri, fiqui Miracula, nulla exigente Necessitate, vel expetiissent. Tantum aberat ut Deus illis fuerit gratificaturus, aut Miracula in eorum gratiam editurus. Sic & in illa, quam dedimus, Ecclesiasticorum Miraculorum Historia, sensim illa & gradatim defecisse videmus, cum jam fuisset fides præteritis Miraculis satis confirmata; nec inde facile, nisi in Infideles, novisque fidei causa susceptis Expeditionibus, denuo rediisse. Contra, recentiorum pleraque in Fideles, in Infideles paucissima, edita feruntur. Sed novi Fidei Articuli cum vetustioribus Apostolicorum Temporum Miraculis commune nihil habent, funtque propterea novis Miraculis omnino confirmandi. Ut proinde colligamus conscios novitatis suæ fuisse Pontificios, & novarum Revelationum a se cusarum conscios, cum in Miraculorum Apostolicorum Historia fide optima conservata, & gentibus iisdem, quæ quidem Apostolica Miracula receperint, novis tamen Miraculis nova utique dogmata putant effe confirmanda. Nova (inquam) dogmata. Nec enim veterum Dogmatum, Scripturarum, Traditionumve duntaxat Explicationibus accenfenda esse constat nova illa de Sanctorum, Angelorum, Imaginumque, cultu recentiorum commenta. Nec locum illa habent in Scripturis, nec in sinceris Veterum Traditionibus moribusve. Nec verbis ibi memorantur expressis, nec quæ tantundem valeant,

i

e (

1-

re

0

16.

16,

08

n-

W

m

um

m,

ım Le-

jue

ou.

acı.

fter

⁹ Iren. L. II. c. 56.

212 Diss. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres ut possint inde colligi legitimo aliquo Ratiocinio. Proinde commentitio um Miraculorum partem longe maximam his ipsis, aliisque id genus, novitius dogmatibus confirmandis dicatam videmus, & quam fuerint, pro causa exigentia, necessaria.

§. LXIV. Præterea testandæ hominum infignium Sanctimonia causa recentiorum Miraculorum pleraque edita feruntur. Nec enim causam graviorem, cur ederentur, habent in plerisque Fabulatores. Fateor equidem santtis hominibus Deum Miraculorum instrumentis plerunque usum, purgatæ mentis, ut loquitur Origenes. Nec alios 9:88-21045 candidatos quam purgatos agnovisse Platonicos. Nec tamen id in probæ fidei Miraculis erat perpetuum. Miracula enim, non bonos alioqui, Orthodoxos tamen, vel Caufa gratia, quam tuebantur, edidisse 'legimus. S. Matth. VII. 22, 23. S. Marc. IX. 38, 39. 1 Cor. XIII. 1, 2. Sed & Apostoli ipsi, vere santti, negant tamen sua evozbua factum ut claudus ambularit Att. III. 12. Sic enim Graci Codices, quotquot habemus, omnes, quamvis pro evorceia potestate legat hodie vulgatus Interpres, pro pietate forsitan, errore Librarii. Non itaque causam illam testanda Sanctimoma Miraculis fatis gravem ipfi existimabant Aposto-Nec fane unquam illa duntaxat caufa gestum quippiam portenti legimus in Primavis illis proba fidei monumentis. Sed ne quidem privati cujufpiam, quantumvis insignis, hominis causa, ni constitisset aliunde publicum Ecclesiæ bonum cum privato fuisse conjunctum. Erat enim ea in perjuros testes causa Narcissi. Sic enim spectat ad commune bonum causa propugnanda innocentia

tel

in

Sa

qu

M

qu

tan

dul

Sec

COI

1109

ut

Sat

cog

pol

vine

Sed

non

& f

leve.

tesc

ne I

bis :

Mon

po//i

con

dine.

hon

offic

bona

diner

riam

vid. Orig. L. I. cont. Celf. p. 7.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 213 testium alioqui perjuriis opprimendæ, ut etiam inter Ethnicos Deus Prodigiis aliquando innocentibus subvenerit. Sed vero Pietatem illam (quæ Sanctorum exemplis promovetur) publicum inquies Ecclesiæ fuisse bonum, dignamque adeo quæ Miraculis foveretur atque excitaretur. Sed quicauid sentiant de Pietate illa recentiores, Deum tamen in eadem cum illis sententia fuisse ex indubia Miraculorum Historia colligi certe nequit. Sed nec adeo est, quam putant, rei ipsius nature consentaneum. Quæ enim in operibus sanctisque moribus elucet Sanctimonia, quæ fingi potest ratio ut aliis hominibus Divina Revelatione patefiat? Satis enim illa aliunde ex Humanis Mediis poterit cognosci, ut proinde in id genus causis nulla possit excogitari satis magna necessitas quæ Divina Revelationi locum faciat, atque Miraculis. Sed de finali (inquies) Beatorum statu certi esse non possumus nisi constet de cordium integritate, & finali eorundem, (etiam in mortis articulo) perseverantia, quæ quidem Humanis Mediis innotescere certo non possunt fine Divina Revelatione Miraculis confirmanda. Possunt omnino nobis aliunde ex operibus innotescere ea Certitudine Morali, quæ licet non excludat omnem contrarii possibilitatem, excludat tamen prorsus omnem de contrario verisimilitudinem. Ea nimirum certitudine, qua major nulla locum habeat in plerisque hominum officiis. Ea denique certitudine quæ abunde sufficiat ad hæc ipsa nostra erga mortuos officia, ad firmam de eorum felicitate spem, ad bonam de illis opinionem, ad accendenda nostra in corum imitationem studia. Majorem hac certitudinem siquis quærat; quo tandem pacto necessariam probabit? quo, inquam, pacto à acceptas Dd 3

5

214 Dif. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres vitio excusabit? quo denique pacto laudandam oftendet illam ipfam sciendi pruriginem, nedum adeo laudandam ut Deum illi obsegui oporteat. etiam per Miracula? Est forte aliqua satis magna necessitas, pro eorum sententia qui Sanctos mortuos existimant invocandos, & quidem invocatione Ecclesia publica. Aliter foret ut Damnatum Hypocritam aliquando pro Beato colerent; & non finguli modo homines, sed Ecclesia (quam ipsi volunt) universa in errore tam periculoso verfaretur. Proinde fuerit fatis fortasse consentaneum, qui illum in cultu errorem in Ecclesiam invexissent, eosdem etiam Miracula Sanctimonia confirmandæ causa admittere. Si vero de Ecclesia Primava loquamur, non minus apud illosaltum est de Sanctorum cultu silentium quam de Miraculis Sanctitati commendandæ venditandis. Et fiquem nexum neceffarium habeant id genus cultus atque istiusmodi Miracula; segueretur & cultum illis pariter ignotum esse oportere quibus adeo ignota fuerint ad cultum tuto, & fine periculo, præstandum adeo necessaria Miracula.

C

ti

P

ra

H

re

li

lig

pl

Ca

qu

5. LXV. Et quidem eo minus necessaria sunt, pro veterum Principiis, recentiora illa Miracula, quod Hæreticos (quos appellant) nullos Adversarios habeant qui contraria illis dogmata astruant Miraculis. Sic enim vidimus, apud Veteres, dum nulli Ecclesiam exercerent Adversarii, seu Hæretici, seu Gentiles; aut satis illi præteritis Miraculis sussenties resultati; aut nullas ipsi præstigias opponerent quæ veris essent Miraculis oppugnandæ: subductam deinde paulatim esse miristeam illam Spiritus virtutem. Ortos sub Trajano Hadrianoque Hæreticos ostendimus præstigiis Mogicis sussenties usos, & proinde Miraculorum verorum gicis sussenties.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 215 in Ecclesia usum una revixisse. Ne dicam præfligiatores etiam Gentiles eodem illo Seculo sane frequentissimos, Apuleium in Africa, in Asia Alexandrum Pseudomantim multosque alios quorum meminit Aristides. Tertio Seculo orti Hæretici, Hermogenes, Praxeas, Noetus, Theodotus, Sabellius, Novatianus, Artemas, Samosatenus, nulla, ut videtur, Miracula ipfi venditabant nullis propterea Miraculis oppugnandi. Inde vidimus, apud ipsos etiam Catholicos, sensim defecisse Miracula. Et quidem, Hæreticis nulla in contrarium Miracula oftentantibus, quæ tandem fingi potest Miraculorum necessitas traditam ab initio fidem, Miraculisque adeo jamdudum confirmatam, prædicantibus? Nulla certe prorsus pro Primavo Miraculorum exemplo. Nulla denique consciis vere Primavam esse fidem quam novis Miraculis suscipiunt confirmandam.

lam

um

at,

gna

or-

10-

tum

å

am

er-

ita-

am

mie

cle-

al-

de

dis.

nus

r &

bus

cu-

int,

ula, ver-

lum

ære-

icu-

op-

nan-

Ha-

Ma-

rum

in

§. LXVI. Sed & aliis præterea rationibus difcrepant à Primavis recentiorum Seculorum Miracula, & quidem illis istiusmodi ut fuerint à Veteribus propterea repudianda. Conveniunt enim illis pleræque præstigiarum Notæ quibus illi Hæreticorum artificia perstringebant. Ego duas hic duntaxat adducam. Inprimis quod nullum relinquant effectum in re ipsa permanentem. Sanguis ille Fanuarii Martyris Neapoli ostendi solitus (de quo gloriatur tantopere 1 Baronius) ubi liquidus conspicientibus apparuerit, in pristinam redire concretionem duritiemque creditur. Nec alia pleraque illa quæ mirabundo Populo in Ecclesiis ostenduntur. Sic autem distinguit Irenaus vera Catholicorum Miracula à præstigiis Hæreticorum, quod 'phantasmata duntaxat ostentarent Hære-

f Baron. An. 305. n. 6. t Iren. L. II. c. 57.

216 Dis. II. Qua fide dig. Iren. & cozvi Patres tici statim cessantia, & ne quidem stillicidio (inquit) temporis perseverantia; vere Catholici & firmissime præstarent quæcunque illi præstanda suscepis. fent, atque ita ut constaret mutatam esse, eventus ipía duratione, naturam. Ad Marci proculdubio Miracula respexit Irenaus, qui vini Eucharistici colorem mutavit in " purpureum & rebicundum, ut putetur (inquit) ea Gratia ab iis qua funt super omnia, suum sanguinem stillare in illius Id genus multa oftenta cudunt Fabulatores Pontificii, ne quidem fine admodum diffimili, ut & Christus Sanguinem in Suos calices stil. lare credatur, nec illa Marci præstigiis diuturniora. Urget præterea in Hæreticos Irenaus, nullum utilem in finem cessisse illas Hæreticorum præstigias, * non in beneficiis (inquit) hominibus facientes ea quæ faciunt. Nempe Beneficia illa intelligere non potuit Pietatis atque Devotionis, quæ fola ostentatis in Ecclesia Miraculis plerisque vendicare possunt Pontificii. Hæc enim suis etiam prastigiis Primævi illi proculdubio vendicassent Haretici, factos nimirum earum conspectione homines in fuam Sectam devotiores. Intelligit itaque nullum inde beneficium humanis accrevisse corporibus, qualia nimirum à Gratia Sanitatum Ecclesiastica accreverint; nec ullum animabus, quod quidem posset in Argumentum converti, qualia etiam multa erant, apud Catholicos, in subitis morum, quas supra vidimus, omnemque spem superantibus, mutationibus. Sic enim manifestum erat nullum fuisse oftentorum istiusmodi beneficium, quæ edidit Marcus, quæ antea etiam ediderant Magi Mosis æmuli Ægyptu. A Magis enim, ni fallor, illis normam hanc Mira-

P

ci

ľ

qı

à.

fa

m

eff

M

on

inv

cer

era

titi

era

effe

illa

om

omi

dign

dim

novi

tam

ferti

Ned cauf

[&]quot; Iren. L. I. c. 9. * Iren. L. 11. c. 56.

Quoad Media Traditionis Extraordinaria. 217 culorum desumpsit Irenaus; desumpsere Patres cozvi Irenao. Quos quidem Magos, jam omnium confessione, qui quidem Veteris Testamenti Canonem admitterent, constabat esse damnandos, & una etiam damnanda esse portenta, siquæ forte Magorum illorum exempla non superassent. Quæ vero istiusmodi beneficia poterunt, in multis suis Prodigiis, vel venditare Pontificii? Demus interim à Deo esse posse apparentia illa, nec in beneficium hominum cedentia, Prodigia. Id tamen rursus manifestum est, non esse illa istiusmodi quæ, pro Veterum Principiis, non possint itidem à Magis esse; aut proinde talia quæ Deum necesfario habeant Auctorem; nec esse proinde istiusmodi quæ possint Adversarios convincere; nec esse denique cum Veterum Miraculis (qui id genus Miracula folebant in Argumentationibus declinare) omnino conferenda.

.

us

1.

l.

0-

1

m Ga-

n-

us,

ue

6.

di-

pe-

In-

nis

tia

um

tum

tho-

m-

Sic

um

juæ

ptu.

ira-

rum

Quare veterum recentiorumque Miracula fi recte invicem, & ex æquo, contendere velimus; fubducenda funt imprimis illa quæ Veteres adeo non erant probaturi ut, fiqua talia illis temporibus extitissent, fuerint etiam repudiaturi. Subducenda erant apparentia duntaxat illa, nec permanentem effectum relinquentia, Prodigia. Subducenda illa quæ, etiamsi permaneant, beneficio tamen omni prorsus destituta sunt. Subducenda illa omnia quæ causas habent leviores, nec Deo satis dignas, nimirum illa quæ hominum duntaxat Sandimoniam astruant; quæ fidem confirment, seu noviter inventam, seu veterem quoque illam satis tamen antea Miraculis confirmatam, nullis præsertim Miracula vel venditantibus Adversariis. Nedum alia illa innumera erunt fubducenda quæ causas habent longe levissimas, nec his ipsis, quas Ee

218 Diff. II. Qua fide dig. Iren. & coævi Patres

dedimus, omnino conferendas. Subductis hisce, tum demum videant Pontificii, ecquid restet de quo fit magnopere gloriandum. Tantum aberit ut Primorum Seculorum Miracula possint æmu. lari. Ut mittam interim Testium, quibus nituntur, fidem esse omnino suspectissimam, nec cum Testium Primavorum fide esse nominandam. Ratum itaque firmumque esto, adversus Atheos, fuisse illis etiam temporibus Miracula Christianam Religionem confirmantia. Ratum, adversus Socinianos, aliosque nuperos Hæreticos, fuisse talia quæ fidem illorum Temporum probarint Infallibilem. Ratum præterea, adversus Schismaticus, fuisse talia quæ ut non singulos fortasse homines, at Scriptores faltem Donis Extraordinariis illustres, at Ecclesias omnimodis tam Donis, quam Miraculis, cumulatissimas, probent, ut minus in Constitutionibus, sed in ipso tamen Regimine, Infallibiles, nec adeo (quam volunt illi) à Primævo Exemplari degeneres. Ratum denique, hæc ipla etiam, quæ dixi, omnia confirmantia Miracula fide etiam Testium constare omni prorsus Exceptione majorum, & majora etiam esse quam qua præstigiarum vel minimam patiantur amulationem.

0

to

tu

DISSERTATIO TERTIA

Quo tempore natus, quo item mortuus, fuerit Irenæus.

os,

4

071-

lli-

vo

pſa

ula

ce-

jux

iem.

ER-

Monumenta Historia Civilis admodum sterilia habemus eorum temporum quibus vixit Irenæus. §.I. & Historiam Ecclesiasticam etiam sterilissimam. 6. II. Finem Domitiani pene sua pevea, sive Seculo, accensuit Irenæus. reveas suas à suis Natalibus deducere (olent Auctores. Ita xab' nuas Eufebio. S. III. Ita Scriptores Historiarum sui temporis. §. IV. Irenœus Polycarpum puer audivit. §. V. Pueritiam censet Irenæus ab anno vigefimo ad trigefimum. §. VI. Alia Veterum exempla laxioribus terminis Ætates humanas distribuentium. S. VII. Irenæi naina, pro receptis illorum temporum moribus, explere debuit annum atatis XXV. 6. VIII. Qua ηλικία πεώτη. 6. IX. Cum Polycarpum audiret Irenaus, aderat in Asia Imperator, nec alius ille quam Hadrianus. §. X. Non potuit Hadrianus in Afia morari ante initium An. Dom. CXXII. S. XI. Eodem tempore quo Polycarpum audivit Irenæus contigit ortus Hareticorum recentior sub Hadriano. §. XII. Male Tertullianus Marcionem pro Antoniniano habuit Hæretico. Enumerantur Tertulliani errores aliquot, in re prasertim Chronologica crassissimi. S. XIII. Magnos fecerat in Hæresi progressus Marcion sum posteriorem E e 2

scriberet Apologiam S. Justinus, quam quidem Apologiam obtulit (ub initium Pii. §. XIV. Bafilidem Hæreticum audivit Marcion, qui tamen Bafilides sub Hadriano mortuus est. §. XV. Seniores primæ Successionis Romæ convenit Marcion, utique (ub Hadriano. §. XVI. Capit Marcion Haresim suam Romæ prositeri A. D. CXXVII. sub initium Pii. Caperunt reliqui Haretici, Basilides, Saturninus, Valentinus, Cerdon, sub initium Hygini A. D. CXXII. saltem in Provinciis. Eodem anno ήλικίαν πεώτων impleverit Anno XCVII. sub Nerva natus Irenzus. 9. XVII. Sic primæ Successionis ab Apostolis Discipulos audierint recte Basilides & Valentinus, eadem proinde Successionis serie qua Papias, in qua tamen paulo illis fuerit antiquior ipse Papias. §. XVIII. Contemporalis Valentino, teste Tertulliano, noster Irenæus, recte. certe Justinus Martyr, cujus Annus natalis eruitur, Christi CXIX. §. XIX. A Joannis Presbyteri temporibus non admodum remotus Irenæus. 6. XX. Irenæum nema Veterum Martyrem agnoscit. §. XXI. Irenæum pro Martyre habuit Auctor Quæst. ad Orthodoxos, forte Justinus Siculus quinti, & quidem exeuntis, Seculi Scriptor; & ante illum Hieronymus, de vitio a tamen Lectione suspectus. §. XXII. Primus Irenæum certo Martyrem agnovit Gregorius Turonensis, qui tamen illum Viennenfium Lugdunenfium que Persecutione casum existimavit, errore crassissimo. Erroris occasio. §. XXIII. Vixit Irenzus ad ann. CLXXVII. initium Victoris, ad ann. CLXXX. initium Commodi, ad annum CLXXXII. III. Commodi, quo consignatuses, ut videtur, ortus Blafti & Florini. & XXIV. Ætatis

g.

pro ab rat que log

Tai Hij Lat Just logic e-

r-

r-

D.

r-

em

le-

us.

olis

ti-

as,

22-

te-

111-

us.

em buit

nus

cri-

men

um

is,

ım-

æus

ann.

num selt,

IV.

atis

Ætatis causa consultus est, ut videtur, à Romanis Irenæus in caufa Florini. Quanto fuerint in honore Traditionis Ecclefiafticæ primi confervatores. §. XXV. Disputavit Irenæus de Paschate anno Commodi X. Christi CLXXXIX. in Synodo Autumnali. §. XXVI. E loco Caii colligitur ante obitum Victoris decessisse forsitan Irenæum. Scripsit Clemens que habemus Opera post initium Ann. CXCIII. ante exitum anni CXCV. 5. XXVII. Omnino verisimile est ante obitum Victoris contigiße obitum Irenæi. 9. XXVIII. Vix patiuntur successionis yeveai ut ultra Ann. CXC. pertigerit Irenæus. §. XXIX. Cur, illis præsertim temporibus, consultius visum sit, ex Apostolorum Traditione, quam Scriptis, disputare. 5. XXX. Quousque duravit illa disputatio nunquam deerant Traditionis Apostolica longavi Teftes. §. XXXI.

J.I. Udius hucusque laxiusque, per generationes, quæ quidem ad Traditionis - confervandæ caufam imprimis faciebant, atatem Irenai designavimus. Eandem jam, pro Chronologia rationibus, quam scimus hactenus ab aliis factum, paulo defignare conabimur accuratius. Disquisitio nimirum admodum difficilis, quod in ea inciderit tempora quæ funt Chronologicorum monumentorum penuria deploratisfima. Trajani vitam non attigerunt coavi Trajano Tacitus & Suetonius. Et ab Hadriano coeperunt Historia Augusta, quos quidem hodie habemus, Latini Scriptores. Ab eodem Hadriano Codex Justinianeus, in illorum Temporum omni Chronologia utilissimus. Periit etiam Trajanus Dionis, qui

h

fi

ti

n

VE

10

gi

fe

tai

vi

di

tic

vai

tes

the

Chi

abr

div

tiff

Eu

illo

quo ftin

fuff

qui tamen Dio (quantum equidem è Fragmentis affequimur) pauciora habuit, in Trajani vita, subfidia Historica, quam in aliis Principum vitis; unde factum ut ad majorum Traditiones confugerit, & paulo vitam illam, quam reliquas, tradiderit perturbatius. Primum equidem Trajani triennium tradidit in Panegyrico Plinius, & quidem ordine Temporum accuratissimo. Sed * Epistolas, nulla prorsus Temporum habita ratione digessit, ut quæque occurrebat, nec illas tamen plerasque de gestis publicis agentes. Supersunt equidem Trajani Numi inscriptionesque, herbæ nimirum parietaria, quo scommate h Trajanum Magnus perstrinxit Constantinus, paulo fortaffe frequentiores. Sed cæca admodum esse oportet, fine scriptis Historiis, id genus omnia monumenta, quanquam alioqui, in horum temporum Chronologia, omnino Hadrianus domi quam militiæ clarior. utilissima. Proinde nullæ, in illius Inscriptionibus Nota istiusmodi Chronologica, nulla Expeditiones. umphi nulli, nec Reges gentibus barbaris dati, nec captæ, inque Populi Romani potestatem redacta, Nec quidem titulos Imperatorios, vel in supremis ejus Inscriptionibus, plusquam binos legimus. Sed nec Decennalia, aut Vicennalia, nedum Quinquennalia. Potestates præterea Tribunitias in mediis ejus temporibus, raras admodum, easque ipsas, pro duplici numerandi ratione, ut calibi oftendimus, incertas. Sed & Rescripta ejus in Codice pauca, nec locum in quo edita fuerint, plerunque defignantia. Pii vita Dioniana, jam tempore Xiphilini, fere perierat universa. Sed & ejus tempora pacata admodum, proinde

L. I. Ep. 1. b Victor. Epitom. in Constantin. M.gn. Cyprian. Prolegom. ad Append. §. 43, 44, 45, 46, 47, 48.

notis Chronologicis parum illustria. Perierat etiam Xiphilino Marci Dioniani initium. Nec ad finem usque Commodi vel unum habemus, à Tacito, Scriptorem qui Annalium fuerit ordinem fecutus. Dionem enim, fiquos, hoc in intervallo, contexuit Annales, perturbarunt tamen, Temporumque ordinem omnem perverterunt, hodierni ejus, quos habemus, Epitomatores. Fuerat ille quidem in superioribus de neglectis temporum notis perditisque conquestus. Sed in sui temporis Historia qua illas meminisse, & colligere ipse potuit, diligentiorem fuisse, ostendit Liber LXXIX. magno Reip. literariæ bono erutus conservatusque à Fulvio Ursino: Sed vero quam & illa perierint, vel inde constat quam habeamus imperfectam illorum temporum Secularem quoque Chronolo-

giam.

11

ie

2-

a-

n-

b

0-

0-

10

or.

tæ

ri-

ec

æ,

vel

105

ne-

bu-

m,

ut

pta

ue-

na,

rfa.

nde

Diff.

otis

§. II. Sed vero Ecclesiastica longe adhuc imperfectior est. Effet quidem cur minus quereremur, si tam certæ effent rationes Chronici Eusebiani quam videtur credidisse Baronius. Est autem apud Eruditos hodiernos illud exploratius quam ut probatione indigeat, infirmas esse illas, & plerumque vacillantes. Multa sedibus suis moverunt oscitantes Librarii, frustra nimirum illos tam diro Anathemate terrente, quod, pro nostri Irenai exemplo, Chronico suo præfixerat, Eusebio. Fidem hujus abunde faciunt gestorum eorundem in Codicibus diversis adeo diversæ sedes quas nobis luculentissime repræsentat Editio Pontaci. Multa ipse Eusebius in Canonem retulerat, non quod certo illo anno, cui affigerentur, gesta crediderit, sed quod illis circiter temporibus. Multa nullo Tesimonio, nullo prorsus Veterum idoneo munita suffragio, temere, nec ullo certo consilio, in se-

riem Chronologicam conjecit, fallax nimirum Posteris dux futurus qui alium ipse neminem habuit, quem sequeretur, Auctorem. Multa denique loci ipfius angustia quem singulis annis assignat Canon, è propriis sedibus, etiam invito Librario, divulsit, inque annum, nunc superiorem, nunc inferiorem, detrufit. Ne dicam jam, Eufebiani Chronici, quale illud reliquit Eusebius, fincera nulla extare Exemplaria; Graca penitus periisse, nec enim illa moror quæ hinc inde corrafit Scaliger, aliorum sæpe recentiorumque Eusebio Auctorum, & à mente ctiam Eusebii nonnunquam alienissima: Quin & Latina etiam esse interpolata, non ab Hieronymo modo, sed ab aliis quoque, ut videtur, junioribus Eusebii Continuatoribus. Longum esfet fingulorum exempla proferre, &à destinata Exordii brevitate alienum, sed nec apud Eruditos omnino, ut existimo, necessarium. Hac equidem oftendunt, ut fuissent Eusebio bonæ fidei, & bono etiam numero, Auctores, quam fit tamen fallax ejus ille Canon in rebus Ecclesiasticis, pro Auctorum mente, disponendis. Nec tamen instructus est illis Ecclesiastica Historia subsidiis qua forent ad Historiam, nedum Chronologiam, accurate concinnandam necessaria. Primum se fuisse qui Ecclesiasticam collegerit Historiam satis ipse manifeste testatur Eusebius, adeoque sterilia suisse, quibus uti posset, decessorum Historica Fragmenta, ut plane intrita fuerit via illa quam calcandam fibi delegiffet. Sic enim loquitur: d Ilou-En ievay odov eyxeles mer. Id quod paucis interpolitis ita porro luculentius indicat, c av Dew www 25 wil มิชิลนุลร ยย์อุลัง อีเอ่ าร องารร เมงๆ วยนงล ริ สมากง ทุนเง สเลา

λ

f

pa

qu

Ē

gei

opi

nat

ind

itac

cen

rep

quai de 1

ante Secui

ctan

verb.

fcrip

Irena

utran

lum,

Seculo

mos

apud

nium

ftoriæ

f Iren

Luf. H. E. I. 1. c ibid.

οδικότων οδόν μη οπ σμικοας αυτο μόνον περιδάσεις, δι ων άλλως ων διωύκασι χρόνων μερικάς ημίν καθελεκότασι δικρήσεις. Ergo qui Ecclefiasticam Historiam, ante Eusebium, ex professo tradiderit, nemo prorsus fuit, ne quidem Africanus, sed nec Hegesppus, nec Papias, Africanum certe à Christo nato paucissima habuisse, constat è Photio. Alium vero neminem, vel nomine tenus, notum habemus qui illam Ecclesiastica Historia provinciam, ante Eusebium, ornarit. Proinde Historica Fragmenta ex alieni Argumenti Libris erant hinc inde colligenda. Tanta monumentorum Historicorum inopia in ipsa quoque Chronici Canonis consarci-

natione laborabat Eusebius.

Ø

æ

fe

u-

gal-

~ ow-

or.

fi-

will

900-

TWI

§. III. Quare nobis ipfi adeundi fontes, atque inde de nostri Irenai atate statuendum. Ortum itaque Irenai omnino sub Trajano collocandum censeo, & quidem illum à Trajani initio fortasse repetendum. Neminem hac in causa melius, quam ipsum audiemus Irenæum. Sic autem ille de scripta à S. Joanne Apocalypsi: f Neque enim ante multum temporis visum est, sed pene sub nostro Seculo, ad finem Domitiani Imperii. Eodem spectant Graca ab & Eusebio conservata, nisi quod pro verbis, sub nostro Seculo, This & nue rieas yeveas, ipse scripserit Irenaus. Ita igitur Seculum intellexit Ireneus ut æquipolleat generationi; Ita rursus utramque vocem, tam Generationem quam Seculum, ut solent reliqui quoties de Generatione aut Seculo, ut temporum Notis, loquuntur. Est autem mos ille Tempora per Generationes designandi, apud primos gentium omnium Chronologos omnium vetustissimus. Sic in intervallo Graca Historiæ quod Varro Mythologicum appellat, vix

f Iren. L.V. c.30. & ap. Eufeb. H. E. V. 8.

aliam habemus quam generationum Chronologiam, quam tamen recentiores certis distribuerint annorum intervallis, nunc annis XXV. generationem metientes, nunc XXX. nunc ternis generatio. nibus complectentes fingulos annorum centenarius. Nempe Chronologicis monumentis destituti sic hujus Epochæ Mythologicæ spatia conjecturis im. plebant, ut media ætatum spatia quæ brevitatem aliorum alternis aliorum longævitate compensarent, pro numeris deinde Historicis usurparent, Unde factum ut & nulla fingulis fingulorum Regum numeris conftet fides, è fummis generalibus pro arbitrio confictis; & Summæ etiam universa, pro diverso generationum censu, fuerint & ipsa invicem diverlissimæ. Eundem generationum calculum in aliarum quoque gentium prima Antiquitate memorat Historicorum Ethnicorum antiquissimus Herodotus. Nec alia ratione triplicem Nestoris yevear explicat & Homerus quam quod prater adultos Belli Trojani heroas viderit etiam Patres eorundem atque Avos, fueritque tertiz illi feriei ascendentis pevea avorum coataneus, utpote cum illis una enutritus. Cæterum qui ita Tempora per peveas emetiri solent, non universam hominis vitam, sed illam duntaxat ejus partem qua folent Patribus filii, & decessoribus superesse Posteri, atatis nomine five generationis defignabant. Sed nec illi qui quid gestum Patrum seu Avorum memoria dicunt, id semper volunt, se nondum natis, Patribusve, illud contigisse. Infantia nullam prorsus rationem habent, sed ætatis matura gerendisque rebus idoneæ, ut proinde id Patrum memoria gestum recte dicant cujus ipsi, per etatem, memoriam conservare non possent, vel cujus

f Herodot. L.I. c.3.42. L.II.79. & Homer. II. I. v.250.

n

11

ef

à

ad

 E_t

cu

co

αψ

tui

coe

X)

eni

mai

CC

Sui

eo Ma

tiffi

s,

C

1-

m

a-

ıt.

e-

us a,

n4

al-

ul-

ti-

em

ræ-Pa-

illi

ote

ho-

qua

Po-

ant.

rum

llam

ge-

trum

ætacujus

ipsi

iofi pars nulla fuerint, ob eandem illam, quam dixi, atatis rationem. Sunt tamen rursus alii qui ztatem suam à suis inchoant natalibus. Vix certe aliter intelligendus Eusebius cum Dionysium Alexandrinum fuis temporibus accenset. h A10000000 (inquit) of nal Arefardpean παροικίας ΚΑΘ' H'MA'S Thomaniv eight sis. Vixit Eulebius post mortem Constantini M. qui An. CCCXXXVII. Maii XXII. defunctus est; post reditum Athanasii, qui à & Constantino juniore adhuc Casare exilio folutus est Jun. XVII. ejusdem anni. Sequenti enim Septembri filii Constantini omnes Augusti appellati sunt. Episcopatum Alexandrinum suscepit Dionysius, pro nostris rationibus, An. CCXLVI. Decessit An. CCLXV. Intervallum ab initio Dionysii annorum XCI. à morte vero LXXII. Proinde non est ut aliunde suam illam ætatem Eusebius quam à Nativitate repetiverit. Certe aliis limitibus adultam ætatem suam idem ille circumscribit Eusebius. Librum Historiæ VIII. ita inchoat, ut cum libris superioribus Apostolorum Successionem complexus fuiffet, hoc tandem Libro mi nat quas aures (sic enim loquitur) se traditurum polliceatur. Agit autem de Persecutione Diocletiani, quæ cœpit an. CCCIII. anno à morte Dionysii XXXVIII. Altius ille quidem lalibi. Defuncto enim Eutychiano Caium ait + xab' nuas in sede Romana successisse. Contigit ea successio anno CCLXXXIII. ab ejusdem Dionysii morte XVIII. Suis itaque temporibus excludit ^m Eutychianum eo anno defunctum. Apertissime certe ortum Manichai excluserat, quem notis in Chronico certissimis infignivit. Emersit Impostor ille anno

h Euseb. H. E. III. 28. i Socrat. H. E. L. II. k Ep. Constantin. as Athana, Apolog. Leus. H. E. VII. 32. m Fuseb. ib. c. 31.

F f 2 CCLXXVII.

CCLXXVII. Eum itaque annum suis temporibus non accensuit Eusebius. Quare de natali suo intelligendus Eusebius qui in illum inciderit Dionysii Pontificatum. Nisi forte Dionysium propterea ætati suæ tribuerit, quia Faustus Dionysio coævus & in confessione collega, Dioceletianea tandem Persecutione passus sit. Esset tamen illa durior interpretatio, siquis propterea coævum statuat Eusebio Dionysium, quod adultam Eusebii ætatem attigerit coævus Dionysio Faustus, quam tamen non

attigerit ipfe Dionyfius.

§. IV. Scripfit præterea " Herodianus Historiam, & παρ άλλων Σποδεξάμεν & άγνως τι C αμάντιρον, τωο νεαρά δε τη τ έντο ξαμένων μνημη. Ecquis est quin videat de alia illum intelligi non posse quam de sui temporis Historia, quam uti sua memoria gestam adeo habuit ipse exploratam, ut aliena fide opus non haberet; nec deessent tamen testes fide dignissimi etiamnum in vivis qui ipsi rebus gerendis interfuissent, gestarumque pars magna etiam fuissent. Illam tamen Historiam LX annorum spatio complectitur, à fine Marci an. CLXXX. ad initium Gordiani junioris CCXL. Ut proinde ægre illa aliunde quam ab Herodiani natalibus repetenda sit. Sic etiam ante Herodianum Scriptores maximi Polybius & Thucydides, dum sui temporis & Seculi Historiam scriberent, non longe illam à propriis natalibus exorsi sunt. Nimirum Polybius ab Olympiade CXL. Thucydides à Bello Peloponnesiaco. Nec enim ita illa accipienda funt quasi in eundem præcise annum, quo cœperint illa Bella, incidiffet Scriptoris illius utriusque Natalis. Multa poterant id genus adduci & alia, si tamen opus esset, exempla. Sic

f

f

q

91

C

no

Í

it

in

CO

mo

me lift

car

nea

qu

in

L.I

P Eufeb. H. E. VII. 11. 9 Hercdian. Praf.

itaque peveav fuam Natali suo designarit Irenaus. Proinde qui finem Domitiani pene zevea suæ tribuit, proximis profecto à Domitiano temporibus, natus existimandus est, proximisque adeo à Domitiano Imperatoribus. Utque Nervæ brevissimum Imperium ab Irenao neglectum supponamus, non erat tamen Trajani, qui annum attigit vicesimum, ab eo fane negligendum. Ego tamen potius sub Nerva natum existimo, quæ certe sententia verbis propius respondet atque congruentius. Eandem Imperii, subnatus fuerit, Epocham, Seculi, ni fallor, voce denotavit Interpres. Seculi enim felicitatem Imperatoribus apprecatos gratulatofque illius ætatis homines, è Numis Inscriptionibus-

que Palibi observavimus.

10

10-

e-

æ-

m

or

lat

em.

on

ri-

70-

eft

ım

ria

na tes

us

na

ın-

in. L.

m

12les,

nt,

nt. des

01-

110

Ud.

ic

uc

§. V. Trajano itaque faltem Imperante natum constat, nec audiendos esse illos qui sub Hadriano natum existimant. Qua vero tandem Imperii ejus parte, principiove, an medio, potius aut fine Trajani, de eo hactenus multi dubitarunt. Age itaque, aliunde hoc ex ipso, uti coepimus, Irenao indagemus. Nempe id ex eo tempore optime colligemus quo Polycarpum audivit Irenæus. Ait se tunc fuisse rajda, in Epistola ad 9 Florinum; in πεώτη ήλικία, in Opere ' adversus Hæreses, quæ tamen πεώτη ήλικία tantilla non fuerit, quin Traditiones Polycarpi attentissime didicerit, altaque mente recondiderit, & senex etiamnum fuerit fidelissime recordatus. Nec enim multis apud Polycarpum fuisse annis vel illud Argumento est, quod πεωτη sua ήλικία Polycarpum πάνυ γηραλέον faciat, atque inde factum innuat ut Polycarpum potuerit, in prima etiam sua ætate, videre. Unde obiter

P Diff. Cypr. XI. n. 12. 9 ap. Euf. H. E. V. 19. 1 adv. Her. L. III. c. 3.

confirmatur Cl. Cestriensis sententia de maturiore. quam vulgo habetur, Martyrio Polycarpi. enim provectissimæ Polycarpi ætati tribueret, quod illum ipse in prima ætate viderit, si etiam Eleutheri, sub quo illa scripsit Irenæus, tempora Polycarpus attigisset? Et plane commentitia ea omnia fuisse necesse est quæ de Irenæi Presbyte. ratu, Diaconatu, aliisque Ecclesiæ Officiis, à Polycarpo acceptis, nulla prorfus Historicorum monumentorum fide, tradidit Halloixius. nim? Puerumne Polycarpus, & in prima etate constitutum, ad Presbyteratum usque fuerat evecturus? Aut maturuisse verisimile est apud Polycarpum illam Irenæi pueritiam, cum & illud innuat non nisi à se puero senem quoque Polycarpum potuisse videri; & memoriam suam rerum à Polycarpo traditarum exinde confirmet quod firmiffima esse soleant que a puerili usque atate soleamus in memoria recondere? Nufquam memorat ille, (quod tamen potissimum fecisset ad res firmius in memoriam imprimendas) tempus in Polycarpi familiaritate diutinum. Perperam ita fuisset Argumentatus fi Polycarpum etiam provectior, & diuturniori etiam tempore, audivisset.

§. VI. Videamus porro quam tandem ætatem Pueritiæ nomine designet Irenæus. Enumerat ille hominum ætates hunc in modum, Infantes, parvulos, pueros, juvenes, seniores. Juventutis autem Senectutisque limites ita disterminat ut a tricenario fuventutem inchoet, extendatque ad quadragenarium; a quadragessimo autem & quinquagessimo anno declinare dicat hominem in ætatem seniorem. Non itaque Septenariis, ut reliqui, sed justis Decennariis ætates distinxit Irenæus. Estque

f adv. Har. L. II. c. 39.

XII

an

tri

Ŕa

ali

biu

nuu

æta

con

Sic

fe :

cur

ftia

no

èx

ann

ann

fi K

pot

tell

inc

cun

fitio

nul

Imp

mort

Pueritia illi non prima atas simpliciter, sed prosima Juventuti. Sic, pro eadem distributionis analogia, a primo anno ad decimum, Infans appellabitur; a decimo ad vige simum, Parvulus; inde ad trigesimum, Puer, pro mente saltem Irenæi. Sic vigelimum annum excesserit, nondum tamen trigesimum attigerit Irenaus, cum audiret Polycarpum. Rara hæc est, fateor, atatum partitio, nec tamen aliorum quoque Auctorum Testimonio prorsus destituta.

§. VII. Egit Julia Augusti filia, cum exularet, atatis annum XXXVIII. tempus (inquit Macrobius) atatis, si mens sana superesset, vergentis in senium. Hæc ille, pro mente Irenæi, senectutem ab anno quadragesimo inchoantis; ut & alias quoque atates iisdem, quibus Irenaus, limitibus illum conclusisse necesse sit si fuerit sibi-consentaneus. Sic & Constantinum Magnum " alibi ostendimus, se roμιδή παίδα, admodum puerum, fuisse testari, cum Dæmonum Oracula, de movenda in Christianos Persecutione, confuleret Diocletianus. Anno Er. vulg. CCCII. hanc fuisse consultationem è * Lactantio certo constat. Decessit Constantinus anno ejusdem Æræ CCCXXXVII. Man XXII. annos natus LXVI. fi Eutropium audiamus; LXV, si Rufinum potius atque Sozomenum, quibus sidem potius adhibendam existimo, si ita nimirum intelligantur ut LXIV. absolverit annum, LXV. inchoarit. Sic enim illis favebit y Eusebius, qui cum illi Imperii annos tribuit XXXII. (a depofitione Maximiani Herculii nimirum inchoandos, nulla scilicet habita ratione Augustei Parentis Imperii) vita tribuit spatium duplo auctius, auchi

t

6.

d

14

Macrob. Saturn L.H.c.5. " Diff. Cypr. XI. n. 67. * LaSt. de mort. Perf. y Luf. vit. Conflant. IV. 53.

τ διπλάσιον (inquit) χρόνον. Sic enim facili erro. re LXVI. pro LXIV. scripserit Eutropius, de ab. folutis, cum Eufebio, annis nimirum intelligendus. Sic natus fuerit Constantinus, anno CCLXXII. vel CCLXXIII. ut proinde anno CCCII. a tricenario parum abfuerit, eodem prorsus calculo Pueritiam fuam includens quo & noster concluse. rit Irenaus. Nec sane aliter S. intelligemus Hieronymum, qui Pueritiæ Senectutisque fines agnovit omnino brevissimos. Sua enim fere omnia, vel prima fuz, vel ultima, tribuit ætati; & quidem ita ut primæ ætatis nullam fere agnoscat distinctionem, fed eandem illam quam Nos vulgo Adolescentiam appellamus, nunc ille Pueritia, nunc etiam Infantia nominibus designet. Nempe etiam Irenao brevissimus erat transitus ab extremo Pueritia limite tricenario ad citimum Senedutis quadragenarium. 2 Puerum se fuisse ait quo tempore cæsus est Julianus Apostata anno CCCLXIII. Mortuum Hieronymum tradit Profper ann. CCCCXX. Paulo tamen aliter Gennadius, & quidem accuratius. Ait illum è vivis excessisse XII. Theodosii junioris, Septembr. XXX. Qui quidem Septembris dies fi cum XII. Theodoli anno jungatur, incidet in annum CCCCXIX. Annum tunc agebat, fi Prosperum audiamus, XCI. absolutum nimirum illum, attigit enim XCII. pro emendatis Gennadii rationibus. Habentur enim illæ apud a Gennadium hodiernum corruptissimæ. Nos loca alia Gennadii ex ipso Gennadio, locis tamen aliis, emendantes, numeros fingulos ex quibus generalis illa fumma conflatur, ita repræsentamus, pro mente Gennadii:

9

It

de

pe

na

le

ria

De

lut

ant

anr

rat

Url

fani

mei

ann

stat,

ctor

bant

lesce

Con

ceffi

quan

taret

men

XIV anni

b Hi

num. C

& Hiero

² Hieronym. in Abac. c. 3. ^d Gennad. ap. Mabillon. Analestor. Tom IV.

29. Presbyter factus eft.

3. Romæ egit in Presbyteratu.

4. in eremo Syria, postea à Gennadio perperam omissos.

56. Bethleemi, quibus menses alio in loco VI. ad-

junxit, perperam.

0

ζ.

I.

ır

p-

a-

11-

ır.

or.

9.

Ita cum Prospero conciliabitur Gennadius, si tamen de An. XCII. duntaxat inchoato intelligatur. Perperam itaque LXXXVIII. requievisse tradit Gennadius hodiernus, omissis mensibus, quos alibi male inseruerat, omissis item IV. annis in eremo Syma actis, qui fuerant proculdubio non omittendi. Demus itaque Hieronymo annos vitæ XCI. absolutos, fic natus fuerit an. Er. vu'g. CCCXXVIII. ante Sept. XXX. Sic annum egerit XXXV. quo anno cæsus est Apostata, juventutem ingressus pro rationibus Irenæi. Et tamen terræmotus, clades que Urbium è maris exundationibus sux duntaxat Infantiæ idem affignat b Hieronymus. Duobus tamen annis illa morte Juliani recentiora erant. ann, nimirum CCCLXV. ut ex c Ammiano constat, ipsoque d Hieronymo, & certissimo etiam Au-1 Infans erat, parvulus, puer, tituctore e Idatio. bante manu, trementibus articulis, idem tamen Adolescens, cum scriberet in Abdiam. Illum scripsit Commentarium quo tempore cum Heliodoro fecessit in solitudinem Syriæ Chalcidis, XXX°. ante quam secundo in eundem Prophetam commentaretur, anno. Secundum autem illum Commentarium non scripsit ante annum 3 Theodosii XIV. Domini CCCXCII. Retro numerentur anni XXX, incident in annum Domini CCCLXII.

b Hieronym, in II. c. 15. L.V. Amm. M.r.c. L. XXVI. d Hierorym. Chron. c Idat. Scalig. vel Labbai. f Hieronym. Præf. in Abd. f Hieronym. in Catal.

Hieronymi XXXIV. fecessus in solitudinem II. pro calculis, quos modo dedimus, Gennadianis, accuratissime. Ita juniores ætates omnes pervertit, invicemque permiscuit Hieronymus. Ita laxioribus Pueritiam metis emensus est Hieronymus

quam vel noster fuerit emensus Irenaus.

§. VIII. Porro & alia illa vox qua noster usus est in atate sua indicanda, adeo non abhorret ab hac, quam dedimus, explicatione, ut potius illam confirmet, atque accuratius illustret. Nempe voce namias non quodlibet hominis a prima genitura intervallum denotavit Irenaus. foret ne posset cum Pueritia coincidere quæ tertium, apud illum, spatium a genitura complecti-Eam itaque ætatem intellexit quæ suo quodam proprio jure naixia dicenda erat, justam nimirum hominis adulti, gerendisque sen domi, sen militiæ, rebus idonei. Quæ etiam fignificatio vocis adeo non erat insolita, ut fuerit contra, in vulgari ufu, tritissima. Sic enim impuberes appellant αφηλικας, quod illam, quam dixi, ηλικίαν nondum attigissent; qui vero Reip. officiis gerendis pares, seu in Catalogos militares essent deligendi, illos τες cu ήλικία, quod, pro legibus cujufque loci Annariis, illam implevissent naixious; senes denique ันระยุทิกเหลร quos quidem robustam egressos xtatem Veteres a juniorum officiis excusabant. teor equidem ante annum illum, quem dixi, vigesimum absolvi pubertatem; Fateor togam virilem a Romanis sumi solitam, etiam cum diutissime differreretur, & prima etiam Militiæ inchoata Sed plena tamen ætatis adultæ jura Itipendia. nondum affequebantur, dum barbam primam posuissent. Nondum hareditates adire licuit, nondum Padagogis, Tutoribus, Curatoribus, liberari, Puert-

d

de

ri

Va

E

A

to

qu

n (

ni

ftr

rat

Tit

A

C-

r-

a-

us

us

ab il-

m-

ma ter

er-

ti-

10-

nıfeu

tio

, In

pel-

011-

ndis

ndi,

loci

que æta-

Fa-

rilem

Time

oata

jura

po-

non-

erari,

veri-

Puerilis Disciplinæ ministris, præsertim ea ætate qua scripsit Irenaus, illis etiam Regionibus in quibus Leges viguere Romana, dum præscriptam a Parentibus in Testamentis reofro plas implevissent, qui fuit annus, utplurimum XXV. Inde factum ut applices etiam Puberes haberentur, dum illum annum ætatis attigissent. Ita Jus Graco-Romanum: h Oi aOndines ยพร องพองแยงชช ผมอรุช สะแนโช cvi-משדע פוסו, א עוב אפת דד דוא צפוע לשם משפעד סף מגן עון של הודים בmusvoi + + เช่เอง ชาวเหทุงเง, ค่ C หลุงอัร ชาวเหรือเง. Ita etiam άθηλικας fupra pubertatem, infra tamen annum XXV. concludit Theophilus. Plane pro fententia Juris etiam Justinianei, tam in k Pandectis quam etiam in Institutionibus. Idem etiam observavere Judai. Adnaixas omnes Mysticarum Scripturarum lectione interdixerunt; nec alium nawas terminum agnoscebant quam illum, quem dixi, XXV. annorum, teste " Nazianzeno. defunt hujus fignificationis in ipfis N. T. Scriptoribus fatis manifesta vestigia. Ηλικίων pro ætate valida usurpant S. Foannes IX. 21. 23. & S. Paulus Ebr. XI. 11. Nec illi Mystica concedebant nisi duntaxat adultis, Ebr. V. 14. Nec alius Apostolo Adolescentia etiam terminus, usque ad meder pian muneos, dum locus effet, per Leges Romanas, Tutoribus atque Curatoribus, hos enim Promonss atque oixavouss vocat Apostolus, Gal. IV. 3. Certe Curatorum munus ita interpretatur Imperator Gordianus: ut solam rei familiaris sustineat admimstrationem. Quæ quidem rei familiaris adminifratio vim Graca vocis oixovo pias repræsentat accuratissime. Hoc illi manpuna xpovs v. 4. Quæ

h Bafilic. L. X. Tit. IV. l. r. i Theophil. Instit. k Pandest. L. IV. Tit. IV. l. Instit. L. I. Tit. XXIII. m Cod. L. II, Tit. XXII. &c. Mazianz. Or. I. p. 21. O Cod. L. V. Tir 4. 17.

vero ætas illum terminum nondum attigerat, ea illi νηπίστης v. 1. Plane omnia pro sententia, quam dixi, Romanorum ήλικίων Tutoribus Curatoribusque liberam XXV. annorum termino concludentium.

§. IX. Hoc itaque affecuti fumus, ut tricenario fuerit minor cum Polycarpum audiret, XXV. tamen annos explevisse Pueritiam illam Irenai. Nec vero ulla est ratio cur limitem illum naixias primum longe supergressum existimemus. Illam enim nainiav intellexit ille quæ ngam esset. Cum πεώτω memorat; plane innuit fuisse ήλικίαν que secunda effet post primam. Sunt enim in Irenai censu ætates duæ, quæ recte poterant sub nainas nomine contineri, media nimirum Pueritia qua prædictum annum superaret XXV. & Juventus integra, quam anno quadragesimo terminari, pro ejus mente, diximus. Inde sequebatur Senectus quæ erat τω ερηλίκων. Ergo πρώτη ηλικία Irenaiea erat quæ ita naixía censenda erat ut fines Pueritia nihilominus non egrederetur. Id quod Irenaus manifestissime significavit dum quam uno loco ætatem παιδικήν appellarat, eandem alio πρώπω appellat namias. Poterat tamen & alia πρώτης ηλιxias esse notio quam nec ipsam alienam crediderim à mente Irenai, qua scilicet non primam duntaxat nom as partem, Pueritiam designaret, sed primum quoque primæ illius nainias initium. Ita fignificavit tum primum aphama effe desiisse, & in namia esse coepisse, cum Polycarpo adesset, In-Sic enim Adjectiva numeralia, apud Gracos nonnunquam Adverbiorum naturam induunt. Idem itaque valebit apud Irenaum πρώτη quod ώσει, & αρχόμεν & wv apud P Evangelistam in atate

Domini, ita scilicet illum naixian assecutum, ut

tum primum fuerit affecutus.

, ea

aam Gque

ien-

ario

. ta-Nec

pri-

llam

Cum

quæ

enai ixias

quæ

pro

ectus

ei ea

næus loco

with

1/1-

ide-

lun-

fed

Ita

e, &

Ire-Gra-

unt.

nod

etate

mini,

§. X. Hunc ergo fuum fub Polycarpo Discipulatum notis quibusdam Chronologicis ipse signavit Irenaus. Sic enim ille ad 9 Florinum : Eldov 2009 σε παις ών έπι εν τη κάτω Ασια το βορ τω Πολυκάρπω λαμπεως σράτου (α εν τη βασιλική αυλή, ε πειρώμενον ευδοxivery mas aires. Inferior illa Asia, qua Smyrna sita est Polycarpi civitas, est Asia Lydiaca sive Proconsularis, inferior dicta est ut à superiori Asiæ Provincia Bithynia distingueretur, quanquam etiam Asia illa universa qua vergit ad Pontum Euxinum recte potuerit superior appellari. Sic enim ανωπερικά μέρη legimus Act. XIX. 1. In ea autem inferiori, quam dixi, Asia nullus fuit unquam Rex, de quo possent intelligi verba Irenai, ex quo facta est Provincia Populi Romani legata ab Atta'o Rege Pergameno. Sed nec in Asia illa minori, quæ Romanis parebat, universa ulla restabant Regnorum vestigia cum scriberet Irenaus. memam ipsam Rege privaverat Trajanus, Provinciamque fecerat, fi tamen unquam minor illa Armenia, quæ eis Euphratem sita Asia accenseri solebat, ad Regnum pertinuisset Armenia. necesse est ut de Imperatore aliquo Romano Aulam illam Baoiding intellexerit Irenaus. igitur eodem tempore quo Smyrnæ Polycarpum audivit Irenaus, in Asia illa Proconsulari Imperator. Adfuit etiam in Imperatoris satellitio Florinus λαμπρως πράτων, fumma nimirum Imperatoris gratia florens, qui tamen etiam Polycarpi gratiam ambiebat. Marcum certe aut Lucium, sub quibus scripsit senior, intelligere non potuit, ubi de rebus suis agit in prima nama gestis. Pius

⁹ Ep. ad Florin. ap. Enf. H. E. V. 19.

Italia nunquam excessit. Restat itaque ut, qui in Asia fuerit, Imperator aut Trajanus fuerit, aut Hadrianus. Fuit equidem Trajanus in Asia, anno Ær. vulg. CVII. fi vulgarem sequamur sententiam de morte Ignatii; anno CXV. fi novam aliam Doctissimi Cestriensis; sed in procinctu Belli Parthici. Potius tamen conveniunt hæc in Hadrianum, quem & ipfum in Asia fuisse constat. Quod Florinus Polycarpi gratiam ambierit, non id certe erat Aula Imperatoria in procinctu Expeditionis militaris, sed potius in otio positæ. Et solebat Hadrianus Provincias per otium visere, animi fimul atque Eruditionis gratia. Et fiquando suppeteret uberius Antiquarum Historiarum Argumentum (quod fanc fuit in Asia locupletissimum) in illis præcipue Regiombus hærebat. Convenit præterea Hadriani temporibus ætas illa Polycarpi grandava, & adulta proculdubio Florini, ortique, non ante Hadrianum, ut vidinius Hæretici, & naia illa, quam explicuimus, Irenai, qui non fuerit tamen, ante Trajanum natus.

5. XI. Non tamen primis Imperii sui initiis Smyrnæ agebat Hadrianus. Imperium ille in Syria adeptus est, illi nimirum Provinciæ à Trajano ipso præsectus. Postea, Provincia constituta, Antiochia digressus Trajani reliquiis à Plotina & Mattidia, allatis occurrit. Romam deinde per Illyricum properavit, ita proculdubio ut exequii & triumpho Trajani, licet mortui, interesset, quæ sacta, ni fallor, sub sinem ejusdem quo decessit Trajanus anni CVII. Ita nullam verisimile est, in itinere Romam versus, sactam esse in Asia moram: Tum Sarmatarum tumultus sub initium

to

bi

gı

r Spartian. Hadrian.

ut

n-

n-

alli

la-

at.

on Ex-

Et

ere,

an-

rum isti-

oat. illa

10-

Ire-

1112-

itils

1 Sy-

nano

nta,

per

quæ

ceffit

e eft,

1110-

tium

anni

anni CXVIII. qua occasione Martium Turbonem, superiori anno Mauritaniæ præfectum, Pannoniæ deinde Daciaque ad tempus præfecit. Verba quoque ipsa refero Spartiani, ne dubitemus notam quoque temporis esse certissimam. Pace facta, cæsisque, occasione Nigrini, quatuor præterea aliis Viris Consularibus (άρχη το ημεμονάς, inquit apud Xiphilinum Dio, ut proinde non fit ultra fecundum Imperii annum cædes illa differenda) ad refellendam trisissimam de se opinionem, statim Romam venit. Jamque ad comprimendam de se famain, conjiarium duplex prasens populo dedit, ternis jam per singulos aureis, se absente (antequam nimirum Romam appelleret) divisis. Jam statim cursum fiscalem instituit, ne Magistratus hoc onere gravaretur, (inquit Spartianus) Cyclum nimirum illum intelligit annorum sedecim, cujus meminit Dio, viz. annorum absolutorum XV. quique adeo anno quoque XVI. ad initium rediret, quem Cyclum posteri Indictiones appellarunt. Inde colligimus in primum Indictionis annum hæc effe conferenda, quæ nota cum A.D. CXVIII. convenit Confirmaturque etiam ex aliis accuratifime. quoque Indictionibus, pro eodem Hadriani exemplo, indultis à Marco. Sunt enim illæ quoque omnes ab hoc eodem anno arcessendæ, pro mente Dionis. Jam etiam ad colligendam Populi gratiam, pecuniam qua fisco debebatur, privatis debitoribus in Orbe atque Italia, in Provinciis vero etiam ex Reliquiis ingentes summas dimifit, syngraphis in foro Trajani incensis. Eam remissionem hoc ipso anno, Cof. ejus II. T. P. II. factam testatur Inscriptio. Vetera tamen reliqua sequenti anno Cof. III. assignare nummos observaverat " Scaliger. Recte qui-

ap. Grucer. X. 6. Scalig. ad ham. Enf. 1134.

Alios tamen nummos Cof. II. fignatos dem ille. repræsentavit Mediobarbus, in quibus Veterum reliquorum eadem illa remissio memoratur. Sicitaque superiori anno Cos. II. exeunte decreta, sequenti tandem, Cof. III. ad notitiam omnium pervenerit. Fieri itaque potest ut de anno CXIX. intelligamus, quod Natalem fuum Roma illum celebrasse tradant tam Dio quam Spartianus, nec de Natali Adoptionis, Aug. IX. nec Imperii, Aug. XI. intelligendi, fed genturæ, quem quidem Na. talem Januarii XXIV. affignant Spartianus, & Fragmentum Bucherii quo Cafarum Natales habe. mus confignatos. Egit enim illum Confulatum quatuor mensibus, teste Spartiano. Ex quo illum colligimus non ante Maii faltem initium Roma Jus enim illum in Consulatu dixisse, & discessisse. Senatui legitimo, quum in Urbe, vel juxta Urbem, effet, semper interfuisse idem testatur Spartianus. Tandem præfectus in Gallias, Provinciales omnes caufariis liberalitatibus sublevavit. Inde in Germaniam transiit, in qua militem tolerantia documentis imbuebat. De illa tolerantia intellexerim verba Flori Poetæ de Scythicis pruinis, quas licet ambulationi per Britannos postponat, hic tamen in Germania, Scythis Hadrianus erat, quam in Britannia, propinquior. Quod si hoc tempore Scythicas pruinas tolerarit Hadrianus, exinde hyemem hujus anni in Germania egisse colligemus. Ita Britanniam migrarit anno CXX. mari fortaffe libero. Hic murum duxit illius nomine hucusque celebrem, gessitque alia quæ vix poterant minorispatio, quam annuo, expediri. Inde transgressus in Galliam, anno, ut videtur CXXI. ubi & Basilicam Plotinæ apud Nemausum opere mirabili extruxit. Posthac Hispanias petit, & Tarracone hyemavit. Hic

t

r

et

91

po L

aff

rio

rec

po

atos

re-

ita-

fe-

ium

IX.

lum

nec

Aug.

Na-

5, &

abe-

tum

llum

Roma

le, &

rbem.

anus.

mnes

erma-

nentis

verba

ambu-

Ger-

mma,

thicas

hujus

ritan-

libero. cele-

i fpa-

us in

Glicam

ruxit.

Hic

Hic seriem Expeditionum Hadriani accuratissimam abrupit lacuna quædam in Spartiano à Viris doctis hactenus minime observata. Unde intelligimus, utcunque liberaliter againus, vix potuisse tamen Hadrianum ex Hispania partibusque adeo Imperii Occidentalibus discedere ante anni CXXII, initium,

§. XII. Nec tamen multo serius visitatam ab Hadriano Asiam prodit alia horum temporum nota ab eodem defignata pariter Irenæo. eundem ibidem compellat ille " Florinum: Auva-प्रमा निमापवार्ण हे वर्ष है प्रकल्पी है अहर देंग में म मार्ड एए वंसनκομ εκείνο ο μακάριο ε Αποςολικός πρεσδύτερο, αναπράκας αν κ, εμθράκας τα ώξα αυτό, και κατα το ΣΥ'-ΝΗΘΕΣ, επών, ω καλέ Θεε, εις οίες με καιρές τετήρηκας ίνα τετων ανέχωμου; πεφεύροι αν και τ τοπον όν ώ καθεζομεν 🗗 ή ές ως τ τοι έτων ακηκοει λογων. Και όκ τ επισολών δε αυτέ ων επεσειλεν, ητι ταις γειτνιώσαις όνunnions Trisnei Cov auras, nã a den Ouv mon, ve Je Tov auτές και περτεεπριεν , διωατα Φανερωθήναι. hic innuit Irenœus ortum illum Hæreticorum recentiorum sub Hadriano, quo fuerit Polycarpus ad tantam indignationem excitatus; Ortum, inquam, illum qui in grandævam Polycarpi ætatem incide-Qui enim queritur sese ad ea usque tempora reservatum, is una innuebat jam se ordinarios, etiam Senectutis, limites esse prætergressum. quo rursus obiter intelligitur quam apte calculos posuerit Cl. Cestriensis. Qui enim Martyrium ejus LXXXVI. atatis anno, Anno Ar.vulg.CXLVII. assignat, is Anno CXXII. majorem eum sexagenario fuisse concedet, quo longe juniorem faciunt qui receptam vulgo sententiam amplectuntur. Idem porro, cum hanc indignationem Polycarpo fre-

ap. Euf. H. E. V. 19.

quentem tribuit, is una frequentem innuit diverso. rum Haresiarcharum ex Ecclesia egressum, qui novum illi aliquoties repetitæ indignationis Ar. gumentum præbuerit. Nec enim nifi in nova Hæresi locum nova habuit indignatio. Qui denique Florinum illis urgendum credidit quæ ipfedidicisset à communi utriusque Præceptore Poly. carpo; Qui propterea profitetur quam fancte Polycarpi monita fideliterque in prima Juventute hausta, ad eam usque qua scripsit, Senectutem conservarit: Is proculdubio à se audita commemoravit ad Florinum, non quæ aliena fide tanquam à Polycarpo dicta accepisset. Adfuit itaque Polycarpo Irenaus cum illi orirentur Haretici; cum indignationem suam tam sermonibus, quam scriptis etiam, ea de causa, ad vicinas Ecclesias Epistolis testatam faceret Polycarpus.

6. XIII. Nempe de Hareticis intelligit fub Hadriano ortis, uti diximus. Et quia own les hoc Polycarpo fuisse ait, non itaque de uno duntaxat Hare fiarcha intelligendus. Id vult igitur Irenau, dum Polycarpi Discipulus esset, multos identidem ortos Harefiarchas; & quoties novi exorirentur, toties repetitam esse illam Polycarpi exclamatio-Prodierunt nimirum è Menandri Schola omnium, sub Hadriano, primi Basilides & Saturninus. Secuti postea, sed brevi, ut videtur, intervallo Valentinus & Cerdon. Cerdonem denique fecutus Marcion, paulo superioribus recentior. De his itaque excepto Marcione, omnibus intelligendas crediderim Polycarpi illas, toties repetitas exclamationes. Videamus itaque quantum ab Anno CXXII. abfuerint novi illi ortus Hæretico rum. Ordiemur autem à Marcione omnium, sub Hadriano ortorum recentissimo, sic deinde or dine

erfo-

qui

Ar-

nova

deni-

fe di-

Poly-

e Po-

entute

con-

emo-

am à

Poly-

cum

riptis

pi stolis

b Ha-

s hoc

ntaxat

enœus,

tidem

entur,

matio-

Schola

Satur-

ur, in-

enique

entior.

intelli-

petitas

ab An-

retico

ım, fub

ide or

dine

dine retrogrado ad primos progreffuri. Scio * Tertulliano pro Antoniniano Hæretico haberi Marcionem, qui etiam sub Pio Marcionem impium fuisse credidit, & Pii nomine non Pontificem Romanum, sed Imperatorem Antoninum, intellexit. Sed vero multa habemus exempla quam fuerit imperitus, in suorum quoque temporum Chronologia, Tertullianus. Idem ille Valentinum ad y Eleutheri usque tempora produxit, quem scimus non ultra Anicetum prorogasse è certissimo teste Idem ille ad initium Antonini Pii ab Ascensione Christiannos CXV. numerat. Errore manifestissimo quocunque tandem modo calculum instituamus, seu veræ Chronologiæ rationes admittamus, seu fals potius illas vetustioris Tertulliano Chronologi, quorum ille tamen falfitatem deprehendere non potuit; seu Christi Ascensionem à Geminorum Consulatu, pro primorum Christianorum plerorunque, ipsiusque adeo Tertulliani, sententia deducamus, seu ab alio quovis anno qui ad veram Chronologiam propius accedat. Idem ille "Tiberium Claudium Neronemque Claudium ne quidem potuit invicem distinguere, sed pro uno eodemque habuit Imperatore. Ab illa itaque imperitia factum ut & Claudii annos universos prætermiserit, & Neroni ne quidem decem integros adjudicarit. Idem à tempore quo priorem ad Corinthios scripsit Apostolus, ad sua tempora annos numeravit CLX. Non certum ille defignavit annum quo scripta illa esset Epistola (nec enim fingulis Epistolis fingulos annos folebant assignare Veteres) sed annum potius illum quo passus ipse esset Apostolus. Sic autem ad Ale-

Hh 2 xandri

^{*} Tert. adv. Marc. L. I. & L. V. y Præscript. * adv. Jud. * de Monog. c. 3.

xandri Severi tempora Epocha illa pertingeret, recentiora nimirum illa quam quibus scriptum hunc de Monogamia Librum fuisie verisimile sit. Idem denique, & (quod magis mirandum) in eodem quoque b Libro, numerat à Christo annos nunc nondum fere CCL, nunc tamen fere CCC. Adeo certæ apud illum nullæ constabant numerandi rationes.

§. XIV. Quod vero attinet ad hunc, de quo agimus, errorem de Marcione, jam 'alibi oftendimus verum esse de Pio Pontifice, falsum de Pio Imperatore, quod docet Tertullianus, fub Pio impium fuisse Marcionem. Jam vidimus longe lateque Hæresin suam disseminasse Marcionem, xam παν γεν ανθεώπων, cum priorem scriberet, que hodie posterior est, S. Fustinus Apologiam. Ergo post initium Hæresis Romæ, in Cerdonis Schola pofitum, jam peregrinatus fuerat per Provincias, difputaveratque plurima Marcion quibus Discipulorum satellitium sibi adeo numerosum adjunxerat. Primis autem Pii initiis scripta illa est a fustino Apologia, cum nondum Casar factus esset Marcus, quem tamen honorem proximo anno consecutum testatur Capitolinus, testantur Numi atque Inscriptiones; cum ne quidem gentis Aureliæ nomen adeptus effet è Pii Adoptione, ut semiplena adhuc illa fuerit Adoptio; cum nuper Augustus Pii titulum, nuper filii Philosophorum accepissent nullo etiamnum edito specimine, Titulofne illos effent meritis & officiis impleturi. Quid quod de rebus sub Hadriani finem gestis ita loquatur quafi illæ effent gestæ nuperrime. Sic enim ille de d Antinoo: Av TIVÓS & VIÃO 2626VA MEVS. An-

ir

nu

b ad Nation. L.I. c. 7.9. Addit. ad Diff. II. Cestriens. de Success.

ret,

um

fit.

ın

nos

dea

ra-

quo

en-

Pio

2m-

ate-

LOUTE

quæ

rgo

po-

dif-

pu-

ixe-Fu-

ffet

nno

refe-

per

rum

ne,

uri.

ita

Sic

An-

oum

tinoum Hadrianus in Divorum numerum retulerat fub finem (ut videtur) Anni CXXXVI. Infamiam enim in secessu Tiburtino eo ipso tempore quo Præfectus Urbi eft Cæfar Verus, de masculis amoribus, inter cæteros Antinoi, contraxisse Hadrianum è Schotti Victore discimus. Et vero nondum defunctum esse Verum quo tempore Antinoum Hadriano objicerent Alexandrini, ex ejusdem Hadriani constat Epistola ad Servianum. Pro Antonino enim Antinoum reposuerunt Viri Maximi, & quidem recte, cum alium Pathicum Antinoum cum Vere conjungerent, eodem, quo Verus, nomine infamem. Nec sane potuit intelligi Antoninus de quo, Vero adhuc superstite, nullus erat, apud Hadrianum, fermo. Sic etiam de Bello Barcochebæ, 8 cv τω ναῦ γερενημένω Ικδαικώ πολέμω. Gefrum eft illud Bellum An. CXXXIV. & CXXXV. Alius omnino ille πλεμΦ, cujus mentio in Dialogo cum Tryphone, & eodem, ut videtur, temporegestus quo illa habita est Disputatio, & quidem hac, de qua agimus, Apologia, cujus ille meminit cum 'Tryphone Dialogus, aliquanto recentior. Erat enim Roma Justinus cum illam Imperatori offerret Apologiam, Ephesi autem quando cum Tryphone disputaret. Posterioris illius Belli memimit, ni fallor, in Pii vita Capitolinus: Judaos, inquiens, rebellantes contudit per Prasides ac Lega-Non est itaque ut in laxioris fignificationis patrocinium, cum Viris alioqui Maximis, posteriorem illum Dialogi locum traducamus. Convenit præterea Pii ipsis potissimum initiis, quod Menandri, qui sub Trajano docuit, Discipulos nonnullos tradat 1 Justinus, cum illa scriberet, etiam-

Czfarib. in Hadrian. f ap. Vopisc. Saturnin. c. 8. & Apol. II.p. 2. Dialog. p.217-227. i ib. p. 249. * Capit. in Pioc. 3. Apol. II. r. - o. num

num fuisse superstites, de vita sua in aternum proroganda ab illo Impostore persuasos. Quos certe parum verisimile est in eo errore perseverare potuisse si tot anni essumilent ut coavi Socii atque Condiscipuli jam maxima ex parte obiissent. Cum itaque tot annorum stragem, ipso Pii Imperatoris initio, ediderit Marcion; sequitur omnino sub Hadriano non capisse modo illum, sed magnos etiam secisse progressius, multisque adeo

annis sub Hadriano etiam perseverasse.

6. XV. Idem etiam exinde colligimus, quod Marcionem eadem, qua & Basilidem & Valentinum, fuiffe naixa testetur m Clemens Alexandrinus, & cum illis tanquam cum senioribus juniorem fuisse versatum. Certum est de Harest, non de atate ipsius Marcionis disputasse Clementem. Eo enim tendit ejus universa Argumentatio ut de Hæresibus agat potius quam de Hæreticis; doctrinamque adeo Hæ reticorum Ecclesiæ doctrina recentiorem probet, Hæresim itaque vulgavit Marcion eadem, qua Basilides & Valentinus nama, ut proinde Senectus illa Basilidis & Valentini que in Marcionis juventutem incideret, paulo quidem illa fuerit Juventute vetuftior, non tamen illam ita superarit ut alteriaccensenda fuerit nama. Illam autem namian ita explicat ibidem ipse Clemens, ut fuerit al 1885 "אלףומוצ צ βמהואצשה צפינוצה, אמן עוב צפותה ל 'און שויוצד πεισ Ευπρε διετεινεν ηλικίας. Pertigit itaque ufque ad Pium ea name, que tamen cum eousque pertigiste dicitur, id sane innuitur, non itidem sub Pio cupiste illam, fed fub Hadriano; id rurfus, maximamillius naixías partem sub Hadriano effluxisse, minimam vero fuisse quæ sub Pio effluxerit. ne aliter Basilidem vel senem potuit vel juvenis con-

[&]quot; Strom. VII. fin. vid. Diff. 1.

pro-

cer-

rare

Socii

biif-

ipfo

litur

, fed

adeo

luod

num,

cum

ver-

pfius

ndit

agat

Hæ.

bet.

Ba-

s illa

item

retu-

i ac-

w ita

1 285

EVS T

ie ad

igiste

epise

mil-

mini-

c fa-

con-

enire

venire Marcion, ipse pariter Hareticus, ni Haresim fuam sub Hadriano edidisset ipse quoque Marcion. " Mortuum enim Basilidem, ait Hieronymus temporibus Hadriani, qua tempestate & Cochabas dux Judaica factionis Christianos variis suppliciis enecavit. Paulo quidem aliter Latina Hieronymi verba Grace vertit Sophronius, in eam nempe fententiam, ut Hæretici Alexandrini, post mortem Basilidis, Hadriano tamen Imperante, Gnostici fuerint appellati. Sic tamen ille mortuum sub Hadriano Bafilidem testabitur. Unde etiam constat in Chronico (unde pleraque in Catalogo transcripfit Hieronymus) pro commoratur legendum effe commoritur; nec separanda esse sequentia (ut sejunxit in sua Chronici Editione Scaliger) sed pro nota temporis adjungenda quo decesserit Basilides. Persecutio illa º Barcochebæ eadem est cujus meminit S. Justinus Martyr (quem testem adduxit, cujusque fere verbis, hoc in loco, usus est Eusebius) atque initio defectionis contigit, quo conscribendi erant ad Bellum adversus Romanus milites, cogendique eo proinde nomine Christiani. Proinde mortem Bashidis in annum ejusdem Hadriani XVII. recte contulit Eusebius. XVIII. enim anno nxuciory illud Bellum, ex Auctore coævo Aristone Pellao idem tradit P Eusebius. Et probabile quidem est eo tempore Alexandria periisse Basilidem quo orta est defectio illa Judaorum Alexandrinorum postea à Turbone repressa. Et quidem primis illis tumultibus ad exitum vergentibus, cum novi Belli in Palæstina gerendi occasio, & alio duce Tenio Rufo, à Barcocheba inchoaretur. Ita in XVII. exeuntem Hadriani, Æræ vulg. CXXXIV. ine-

[&]quot; Hierenym. Cat. in Agrip. Caft. . Apol. II. p. 72. P ap. Euf. H. E. IV. 6.

untem mors illa Bafilidis incideret accuratissime, Ut proinde ante illum annum Marcionem Hatesime edidisse oportuerit, si quidem jam Hareticus Ba-

filidem convenerit.

§. XVI. Convenit præterea ætas ipsa Seniorum quos Roma convenit Marcion cum primos in Ecclefia tumultus excitaret. Erant enim Presbyteri. feu potius ætatis ratione πεωτώντα (est enim ea potius voce usus a Epiphanius) en Elovres, quique adeo feculo superiori vixissent. Hos ait 200 700 Μαθητών των Αποτίλων ωρμάως hodiernos Epiphanius. Quæ tamen Lectio si vera sit, jam ipso Irenao junior fuisset Marcion, & quidem integra Succesfionis swea, quod falfiffimum. Quid enim audio Presbyteros illos secunda fuiffe Successionis serie ab Apostolis? Illorum scilicet, qui docentes audivissent Apostolos, ipsos fuisse secundi duntaxat subsellii Discipulos? Illos ipsos secundi ordinis Discipulos jam consenuise, jam suæ fuisse ætati superstites (id enim innuunt verba illa en accorns) quo tempore Romam venit Adolescens Marcion? Atqui illo ordine jam nostrum fuisse probavimus Irenaum, qui multos audierit Apostolorum Difapulos Discipulorumque Domini nostri primario-Sic itaque in provectam Irenai Senectutem inciderit Juventus Marcionis. Crediderim potius inserendam particulam zai, ut nimirum scripserit ἀπὸ τῶν Μαθητῶν [καί] τῶν ᾿Αποςέλων, seu Epiphanius ipse, seu Auctor potius fortassis Epiphanii, & in eam proinde sententiam verba illa effe intelligenda, ut nimirum non folos Apostolos audierint neer Guny illi el weiorne, fed & alios etiam Domini Discipulos primarios, auromas, quales fuiffe diximus Foannem seniorem & Aristionem. Quæ

ta

⁹ Epiph. Hær. XLII. n. 1.

ime.

efim

Ba-

orum

Ec-

yteri,

1 po-

ique

TWY 6

mius.

renao

ccef-

idio)

ferie

au-

taxat

Di-

i fu-

ÓVTES)

cion?

imus

Difci-

ario-

ectu-

erim

irum

feu

Epi-

Stolos

tiam fuif-

Quæ

cum

cum non intelligeret seu Epiphanius ipse, seu Librarius, quinam illi effent alii ab Apostolis Discipuli; de Apostolorum proinde Discipulis crediderunt intelligenda quæ de primariis Domini Discibulis apud Auctores scripta repererant. prima Successionis Discipulorum senectutem in Hadriani tempora incidisse prima Dissertatione osten-Geminum huic atque prorsus affinem errorem habemus, & quidem in eodem ' Epiphanio, unde nostra hæc confirmatur emendatio. Idem ille Aquilam Ponticum sub Hadriano, quo tempore Elia Colonia deducta est, ab eorum qui Apostolos audierant, Discipulis ad Christi cultum tradudum fuisse testatur. Ubi videmus secunda etiam Successionis Discipulos (ut male rursus Auctorem fuum intellexit Epiphanius) his tamen ipsis Hadriani temporibus fuisse assignatos. Rursus eadem, ni fallor, Interpretatio locum habebit atque Emendatio, ut pro μαθηπώς τ μαθητών Αποςόλων, rescribendum sit, μαθητώς τ μαθητών [6] Αποςόλων. Nisi forte μαθητών Αποςολών per Appositionem intelligamus, ut nimirum Apostolorum wayntai fuerint illi Aquilæ conversores, qui, nimirum Apofoli, ipfius Domini fuerint & ipfi μαθηταί. Est tamen in nostra causa Emendatio illa prorsus necessaria, quod nimirum senectus illa quam repererit Adolescens ipse Marcion in Ecclesiæ Romanæ Officiariis, nullo prorfus modo in alios quam prima posset Successionis convenire Discipulos; nec vero illorum Discipulorum provecta ætas potuent recentior effe Hadriano. Polycarpi fenilem ætatem in Hadriani tempora convenisse jam ostendimus, cui pares senes illos, in causa Traditionis, fuisse manifestum est. Nec sane illi, tam copioso

Epiph. de Pond. & Menf. n. vr.

præsertim numero, quam illos Roma repererit Marcion, Hadriano superstites esse potuerunt.

cle

fte.

m

C

re

fir

& las

ru

in

to

qu

m

Ce

gi

de

ad

in D

ut

in

Ce

CE

fil

pi

VI

q

et

ri

§. XVII. Capit itaque sub Hadriano Marcion. & quidem ita cœpit ut multis etiam fuerit, eo. dem Imperante, graffatus annis. Coepit autem eodem tempore quo Ecclesiæ Romanæ Pontificatum suscepit Pius, ut alibi ostendimus. illam adeptus est Pius A. D. CXXVII. pro rationibus Cl. Cestriensis Eutychianis, Xº. nimirum Hadriani, ut proinde initio Anni illum fedisse, Marcionemque adeo ex Ecclesia discessisse, consentaneum sit. Sic potuit ille senem Basilidem juvenis ipse convenire septennio antequam moreretur; potuitque Hæresin suam, etiam sub Hadriano, late disseminare; potueruntque etiam prima Successionis senes multi etiamnum esse superstites. Ita convenient ad amussim omnia. Dedimus tamen præter Eutychium, testem Eutychio, ipso quoque Tertulliano, antiquiorem, eundem tamen Eutychio consentientissimum, tam in initio Pu, quam etiam Marcionis. Sed vero ante Piumipfumque Marcionem, res novas, etiam sub Hygino, moliti funt Præceptor Marcionis t Cerdon atque u Valentinus. Tenuit Hyginus, pro rationibus Eutychianis, annis IV, ab An. Ær. vulg. CXXII. post Aug. IX. unde coepit VI. Hadriani, ad Annum ejusdem Ær. CXXVI. post Aug. IX. quo cœpit X. ejusdem Hadriani. His itaque limitibus concludendi erunt motus illi horum Hareticorum, faltem Romani. Utque fuerit Cerdone paulo fortasse senior Valentinus, res tamen illas gestit fub Hygino Cerdon ut ægre fuerit in finem Hygini rejiciendus. Sape enim (inquit * Irenæus) in Ec-

f Addit. ad Cestr. ubi supra. t Cerdon. Iren. L. 1. c. 28. L.III. c. 4. u Valentinus Iren. L.III. c. 4. x stren. L.III. c. 4. clesiam

it

n,

0-

m

a-

m

2-

m

e,

n-

14-

6.

a-

10

S.

a-

o

en

11,

p-

10,

ne

us

I.

n-

10

i-

0-

lo

lit

ni

c-

11.

m

clesiam veniens, & exhomologesin faciens, modo vero ab aliquibus traductus in his que docebat male, & abstentus est à religiosorum hominum conventu. Disciplinæ Ecclefiafticæ ipla gravitas faciebat ne crimen toties confessus relapsusque cito facileque Communionem toties proditam rursus consequeretur. Proinde consentaneum est moram aliquam fingulis lapfibus Panitentiis que fuisse interpositam, & quidem illam, quo frequentiores illi fuissent lapsus, quo frequentius violata etiam Promissorum fides, diuturniorem. Sic non erit procul ab initio Hygini removendus, si quidem sub Hygino toties ille exercuerit Ecclesiæ Disciplinam. Et quidem si Hygino fuerit superstes Cerdon, diu tamen superstitem faise nihil est quod suadeat. Cerdonem ipsum audivisse Marcionem nuspiam legimus. Proinde tamen Discipulus ejus audit Marcion, quod in Scholam Cerdonis Magistro, ut videtur, orbatam successerit Marcion, latentemque adhuc in lucem ille produxerit, tantisque auxerit incrementis ut Marcionista deinde illius Scholæ Discipuli, non Cerdonista appellarentur, ita tamen ut novi dogmatis inventi gloria, quæ magno erat in pretio apud Hareticos, non fuerat Marcioni, sed Cerdoni potius, concedenda. Quod si Cerdonis, si Valentini, Romanæ quoque Scholæ, non fuerint tamen Hygino multo juniores; Quid itaque dicendum erit de Scholis eorundem Provincialibus antequam illi Romam appellerent? Quid de Baflide & Saturnino primis Menandri, fub Hadriano, propaginibus, Hareticorum omnium, etiam Provincialium, antesignanis? Fieri certe vix potest. quin in prima Hygini initia incurrerint; vix certe etiam ut mora aliqua diutina interposita se fuerint invicem consecuti. Certe Hygino nullum prorfus. Ii 2

prorsus Hæreticorum Hadrianæorum, qui quidem Romam venerit, antiquiorem legimus. ro ulla est ratio cur credamus Provinciales eorum ortus multo fuiffe, quam Urbem ipfam accesserint, antiquiores. Aliter fuisset, male novitatem eorum Patres ab itineris Romani Epocha colligiffent. Statim itaque ab eorum ortu in Provinciis Romam fese contulerunt Valentinus & Cerdo. Bassidem etiam atque Saturninum, ipsos fere eodem tempore ortos testantur Veteres, sub eodem nimirum Magistro Menandro condiscipulos, Alexandria Basilidem, in Syria Saturninum, utrumque tamen y Imperante Hadriano. Paulo quidem illos Valentino antiquiores facit 2 Epiphanius, adeo tamen exili temporis intervallo ut pro ejus dem atatis Hæreticis habeat Clemens a Alexandrinus, & cum utroque, tam Basilide quam Valentino, Marcionem tradat, tanquam cum senioribus juvenem, fuisse versatum. Quare brevi admodum ab invicem spatio ortos verifimile est Saturninum, Baslidem, Valentinum atque Cerdonem, & Polycarpo occasionem dedisse iteratæ illius, cujus meminit Irenaus, in Hæreticos exclamationis; eodemque tempore contigisse Hadriani illam in Asia moram, atque Irenai nostri sub Pelycarpo Discipula-Satis commode hæc omnia anno Ær. vulg. CXXII. convenient. Succeffit eo ipso anno in sedem Romanam Hyginus; venire potuit in Afiam Hadrianus; justamque jaixiav eodem illo anno absolverit noster Irenaus, annorum, ut vidimus XXV, fiquidem ætatem ejus à Nerva,& A.D. XCVII. repetamus. Sic fuerit ille in πρώτη ηλικία quæ tamen Pueritiæ fines nondum fuerit egressa.

S. XVIII. At-

y E. f. H. E. IV. 7. Theodoret Har. L.I. c. 2. 2 Epith. Har. XXXI. p. 2. a Clem Al. Strom. VII. fin.

dem

ve-

rum

rint,

rum

ent.

Ro-

afili-

dem

ni-

xan-

que

ı il-

deo

na-

, & lar-

iem,

nvi-

Bafi-

oc-Ire-

que

no-

ıla-

ulg.

oin

A-

an-

di-D.

Ma.

XI.

It-

§. XVIII. Atque his constituta limitibus optime quadrabunt omnia, tam Hareticorum ætas, quam Polycarpi, quam ipfius etiam Irenai. Primi enim horum Hæreticorum Basilides & Valentinus, cum Apostolorum SS. Petri atque Pauli, quas venditabant Traditiones, non sua tamen fide, sed seniorum, Glaucia & Theodadis, testimoniis, astruerent; id plane innuebant, non ea se fuisse ætate quæ satis esset ad ferendum de illorum Apostolorum sententia testimonium, & tamen illos convemre potuisse seniores qui Apostolorum etiam ætatem attigissent. Hos intelligit malorum Presbyterorum nomine, ni fallor, Irenaus, quos veris Ecclefix Presbyteris aliquoties opponit. Sic non admodum provecta fuerint ætate cum illos tanquam (emores conveniret juvenis ipse Marcion. nim in Ecclesia Romana seniores repererat illis semoribus Marcion quos testes advocaverant de Apostolis Basilides atque Valentinus. Satis tamen erat ad discrimen illud atatis constituendum, pro sententia Clementis, quod Scholam illi priores aperuissent. Et vero Juventutis Senectutisque anguftos admodum limites noster circumscripsic Irenaus, cum à tricenario ad quadragenarium Juvenes, inde Senes appellandos effe censuit. que Basilides atque Valentinus, eo quo dixi anno, Sic illos Marcion, qui non ante quadragenarii. quinquennium inde elapsum, convenire potuit Hareticos ipse etiam Hæreticus, jam satis commode tricenarius ipse fere quinquagenarios audire potuit. Sic illi Traditiones ab anno circiter C. & initio Trajani accipere potuerunt, & à testibus ipsis quoque sexagenariis, aut ad summum septuagenariis. Majores fuisse non oportuit qui de SS. Petro & Paulo anno LXIV. paffis post annos demum XI.

ab eorum Martyriis elapsos, testarentur. Ita Pa. piæ coævi fuerint qui ipse seniores audivit de S. Petro, de S. etiam Jacobo b testantes, qui tamen Jacobus aliquot ante Petri passionem annis ipse sit passus; qui Philippi filiam Prophetissam coram est affatus, quæ multis ante obitum Apostolorum annis poterat de Evangelio testari. Erat tamen illis paulo senior Papias qui primarios ipfius Domini Discipulos audierit, Joannem seniorem & Aristionem, quales nullos testes adduxerant Basilides & Valentinus, adducturi proculdubio libentissime fiquos essent per atatem assecuti. Est itaque Papias Irenao nostro apxai & ainp, est Polycarpi έτας-PG, condiscipulus nimirum in Schola S. Joannis Presbyteri, cum, his aurorauv exemplis sepositis, eadem alioqui Successionis serie qua Papias ipse, vixerit nihilominus Irenaus. Deduxit nimirum pleraque Papias à prima Successionis Discipulis qui Apostolos audiverant aliosque Domini auronas, quos etiam noster testes produxit Irenaus. Sic tamen illi in eadem Successionis serie censendi, ut in eodem illo intervallo, primam வாசிவ் ætatem propius attigerit ipse Papias. Proinde ipsos quoque avendas nonnullos confuluit Papias, quos nullos noster audierit Irenæus; & Apostolorum plurium Traditiones, eorum etiam qui primi decesserant, ipfius etiam Domini ab auroflas, accepit Papias, cum Apostolorum duntaxat, & quidem longavissimorum, memorabilia collegerit Irenœus; plures denique audivit primarios quoque illos feniores Papias, & propiori etiam memoria, ipse ad conservandas Traditiones adultior, quam audierit noster Irenaus. Sic etiam in provectam Polycarpi atatem inciderint Hareticorum illi Natales, qui

q

cl

ir

ce

C

P

00

ti

no

co

So

ru

po

cu

Fu

at

pi E

Se

no

pi

P

pı

1/2

ri

le

pe;

pa

b ap. Euf. H.E. III. 39. c Iren. L. V. c. 33.

quidem Polycarpus coævus fuerat iisdem illis senibus, quos his ipsis, vel paulo etiam superioribus, temporibus consuluerat Papias, eodemque ab au-

rags Apostolisque intervallo remotus.

6. XIX. Ita constat recte Irenaum à d Tertulliano illis accensitum qui fuerint ipsorum Haresiarcharum contemporales. Quod ille ita proculdubio intellexit ut non modo Valentiniana Scholæ Succesoribus, ipsis etiam Hæresiarchis, Secundo, Marco, Ptolemæo, Heracleoni & Theotimo, qui proprias in eadem Valentini Schola Hæreses sibi quisque conflaverant, sed ut ipsi quoque Valentino contemporalis fuerit aliquis eorum quos ibi Valentinianis opposuit. Opposuit autem Justinum, Irenaum, Miltiadem, Proculum. Ut itaque reliqui contemporales fuerint Successoribus Valentinianæ Scholæ Hæresiarchis, Orthodoxorum tamen illorum antiquissimum consentaneum erat ipsi contemporalem fuisse Valentino. Miltiadem autem Proculumque Irenzo seniores non fuisse satis constat. Justini Natales fecit hactenus incertos vitiosa Lectio Epiphanii. Passum ait Justinum hodiernus Epiphanius, επ' Αδρμανέ βασιλέως και Ρεςικέ ήγεμόν . Errore, si de Passione intelligatur, manifestissimo. Sed de Natalibus illa Justini intelligenda erant, non de Passione, quanquam fieri etiam possit, ut, pro recepto Seculi sermone, Natalium nomine Passionem intellexerit corruptor Epiphanii. pungendæ deinde voces illæ infititiæ βασιλέως & ηγεμών , ab eo additæ, quicunque tandem is fuerit, qui primus locum de Justini Martyrio intellexit. Solebant enim passi in Urbe Martyres Imperatore atque Urbis Prafecto sub quo suissent passi, designari. Sed Hadrianum III. Cos. cum

S

d Tertull. adv. Valentinian. C. 5.

collega Junio Rustico intellexit Auctor, quicunque tandem is fuerit, Epiphanii; & horum Confulatu, qui quidem inciderit in annum Er. vulg. CXIX. natum tradidit fuisse Justinum. omnia optime respondebunt. Ita enim egerit 7u. stinus annum, cum pateretur, XXX. ut fatetur eodem in loco Epiphanius. Ita pasus fuerit anno Pii XII. quo loco Martyrium ejus in Chronico inferendum censuit Eusebius. Cujus veritatis vestigia etiam in errore constant. Marci enim fimiliter anno XII. affignavit Martyrium ejus Auctor Chronici Alexandrini, qui fub Marco passum existimavit. Sed vel è priore Justini Apologia, quam paulo ante Martyrium obtulit, structis jam à Crescente Cynico infidiis illis quibus sublatum testatur Discipulus Justini Tatianus, constat sub Pio, non sub Marco, passum esse Justinum, quod etiam viderunt ante nos Viri Eruditissimi, Cestriensis & Valefius. Potestque ex ipso colligi Epiphanio. Tatianum enim ille ortum afferit Pii XII. quem tamen negat ante Magistri Martyrium ex Ecclesia discessiffe, & quidem negat teste coxvo fide dignissimo nostro Irenao. Anno itaque CXLIX. post Ful. X. (inde enim annum Imperii XII. inchoavit à morte Hadriani Pius) Justinus noster annum XXX. absolvit, Martyrio fublatus est, sic quidem opportune ut ante Jul. X. fequentis anni CL. Hæresim potuerit profiteri Tatianus. Ita Justino etiam ipso major noster fuerit Irenaus, ut proinde, ni ipse fuerit, neminem certe produxerit Tertullianus Valentino contemporalem. Sed vero contemporalem fuisse satis constat, si eum tandem contemporalem Valentino intelligamus qui eodem tempore floruerit quo Haresim docuerit Valentinus. Sub Hadriano coepisse Valentinum, &

I

H

pu

en

qu

na

छ

qui

nei

in-

fu-

ulg.

alia

Fu-

tur

no

in-

fti-

mi-

tor

Xi-

am

n à

fta-

Pio.

am

8

Ta-

ta-

efia

lig-

IX.

ın-

an-

fic

an-

Ita

ut

ixe-

ve-

an-

eo-

Va-

&

ad

ad Antonini senioris tempora testatur pervenisse Clemens Alexandrinus. Ortus sub Hygino, crevit (inquit Irenaus) fub Pio, & prorogavit ufque ad Anicetum. Eosdemque vidit tam Imperatores quam Pontifices noster etiam Irenaus. Ego ita contemporalem existimo, ut paucis admodum, si forte. annis Irenaum Valentinus atate superaverit. Dedimus modo medium primæ fecundæque Succeffionis Papiam qui ita viderit nonnullos aup flas ut tamen plures audiverit è prima Successione Presbyteros, quique adeo propius ad Irenæi, quam Polycarpi, ætatem accesserit. Et qua fuit superior Irenæo, tantundem vidimus superiorem Hadrianais Hæreticis Basilide atque Valentino. Vereor itaque ne fuerim magis, quam oportuit, liberalis cum quadragenarios illos An. CXXII. fuisse concederem. Si enim potuissent Traditiones à Trajani usque initio deducere fieri vix potuit quin nonnullos potuerint convenire, quales convenit Papias, testes air mas. Nullos tamen illi de Domino, sed de Apostolis duntaxat, testes produxere, quales multos superstites oftendimus usque ad initia Hadriani. At Valentinum Basilidi parem fecit Clemens Alexandrinus. Sic fuerit Irenaus par Hareticis sub Hadriano antiquissimis.

§. XX. Nec sane longum à S. Joanne Presbytere ad Asianam Irenæi peregrinationem fluxisse tempus ex illa ejus colligimus Argumentatione. Sic enim ille de nomine Antichristi: Quoniam ('inquit) si oporteret manifeste præsenti tempore præsonari nomen ejus, per ipsum utique editum fuisset qui & Apocalypsim viderat. Verbis deinde illis, de quibus egimus, in hujus dicti quafi confirmationem, immediate subjunctis : Neque enim ante mul-

e Iren. L. V. c. 30.

tum temporis visum est, sed pene sub nostro seculo, ad finem Domitiani Imperii. Plane supponit hoc Ratiocinium, quod suo tempore fuisset de prasenti necessarium, idem suisse eo etiam tempore necessarium quo viderit Joannes Apocalypsim; supponit, quod tunc fuisset de præsenti necessarium. id utique non neglecturum fuisse Joannem, sed co-ævis sibi senioribus traditurum; supponit denique quod fuisset ita traditum à Joanne id nec illos neglecturos, nec vero oblivisci potuisse, consultos ab Irenao eosdem seniores. Quæ quidem Argumentatio eo erat folidior quo vixerit illis temporibus propinquior Irenaus, eo infirmior quo ab iifdem ille remotior. Poterant enim è multis Joanni coævis multi tamen obiisse quibus illud enunciaverit S. Foannes. Poterat & iifdem illis qui Superstites essent irrepere oblivio, si diutino intercedente intervallo illos confuluisset Irenaus. Nulla fic fuisset Argumentatio Negativa, quod non ab illis accepisset Irenaus, nec coavi Irenao Patres, id illis senioribus ne quidem ipsum tradidisse Joannem. Nulla, inquam, fuisset ni & magno numero superstites, & recenti memoria, illos consuluisset Irenaus. Præviditque Irenaus, ni ita fuiffet, fore alioqui ut multum de sui Testimonii firmitate decederet. Non est itaque ita deprimendus Irenaus quin indagarit Apostolorum Traditiones sub initium, ut dixi, Hadriani; nec ita rursus admovendus quafi illas indagarit fub Trajano. De Xysto certe Pontifice Romano ita loquitur quasi non suo, sed superiori Seculo vixisset. Receptum Paschatis celebrandi morem novaverat primus ille Xystus. De qua lite ait I Irenaus & vi newer έφ' ήμων γεγονήαι, fed πολύ πρόπερον επί τ προ ήμων.

f Iren. Ep. ad Victor. ap. Euf. H. E. V. 24.

ad

Ra.

enti

ne-

ip-

ım,

CO-

que

eg.

tos

gu-

-00

ab

ltis

e-

qui

er-

ul-

non

Pa-

dif-

gno

fu-

uif-

fir-

en-

tio-

rfus

De

uafi

um

nus

wrev

HWY.

Von

Non hæc ita intelligenda funt quasi nondum, Xysto Pontifice, nati essent suæ, de quibus loquitur, atatis homines, sed quod admodum Pueri inepti essent, præ ætate, ut cum coævis Xysto verfarentur. Mortuus est Xystus, pro rationibus Cl. Cestriensis Eutychianis, A. D. CXI. Trajani à Jan. XXVII. inchoando anno XIV. Erat igitur illo anno, ætatis XIV. Traditionibus colligendis ineptus Irenœus, saltem peregrinationibus ea de causa faciendis. Unde rursus rationibus Eutychianis accedit magna confirmatio. Mortem enim Xy/li conferunt illæ in ætatem Irenæi immaturiorem nec Seniorum conversationi adeo idoneam; reliquæ tam Eusebianæ quam Pontificales in maturam & adultam, peregrinationibusque idoneam, quæque adeo satis apte posset Seniorum colloquiis immisceri. Fateor interim intelligi posse Irenaum de lite illa amica Aniceti atque Polycarpi, cum nemo Xysto, in prima novatione, quod quidem scimus, litem intentaverit Adversarius. Fateor etiam verba illa πςο ήμων intelligi posse de Episcopis qui fedes Episcopales ante coævos Victori Episcopos tenuerant, non de ætate illius Seculi hominum immatura. Fateor denique Aniceti tempora recte dici potuisse mode neò nuav, si ad Victorem con-Tenuerant enim sedem Romanam inter Anicetum Victoremque duo Aniceti Succeifores, Soter & Eleuthorus, ut ab Aniceto quartus fuerit Proinde huic Argumento non muliple Victor. tum esse tribuendum existimo.

§. XXI. Sic igitur initium Irenæi, quam vulgo Eruditi folent, altius deduximus. Age nunc ejusdem finem similiter indagemus. Scio quidem illum vulgo à Severo Martyrem factum exifimari ab aliis Persecutione illa Severi celeberrima,

Kk 2

quæ

Anim. c. 55.--

. . 9

quæ quidem X. ejus anno cœpta fit; ab aliis V. quo Albinum prælio ad Urbem Lugdunensem commisso superarit, capta nimirum eodem impetu Urbe, & in cives ejus, præsertim Christianos, cæde edita immanissima. Sed quomodo Christianos nullos fuisse Albinianos gloriaretur Tertullianus, fi quidem eo ipso Albinianorum nomine cæsos nosset ab ipso Securo? Cur solicitum credemus in medio Belli ardore, de Religione ipsa Christiana. Gratis hæc omnino dicta omnia, omnique Veterum idoneo Testimonio prorsus destituta. ta erat Martyrum apud Veteres Auctoritas ut Martyrum nunquam fine Martyrii encomio mentionem faciendam existimarent. Sunt enim illi Titulorum honorificorum, præsertim in Testibus adducendis, observantissimi. In Epistola & Serapionis Antiocheni adversus Cataphrygas, inter alias Subscriptiones legebatur & illa: 'Auphai@ Kughvi@ ΜΑΡΤΥΣ έρρωος ύμας έυχομαι. Mentio ibidem habetur Sota uanaeis, quemadmodum h Eleutheri Benedicti apud Tertullianum, & Tertii & Pomponis Benedictorieni in Actis Perpetuæ & Felicitatis. Sic & Polycrates eos quos adducit Testes in causa Paschatis, suis quemque ornat Elogiis, Polycarpum Episcopum & MARTYREM, Thraseam Episcopum & MARTYREM, Sagarim Episcopum & MARTYREM, Papirium & maxáguov, Melitonem Eunuchum. Ad eundem modum Perpetuam fortissimam MARTYREM appellat Tertullianus. Irenæum nemo è Veteribus, etiam ubi Testis adducitur, etiam ubi cum aliis testibus Martyribus junctus legitur, Martyrem tamen appellavit. De Scriptoribus adversus Hareticos ita 8 ap. Euf. H. E. V. 19. A Tert. Prafer. c. 30. I Tertull. de

Ter-

V.

m-

etu

de

nos

us.

fos

us

na.

te-

ın-

ır-

11-

lli

nus

a-

ias

9

m

eri

nis

Sic

a-

ımı

i-

m

e-

e-

at

m

us

)-

le

0

Tertullianus, k ut Justinus Philosophus & M A R-TYR, ut Miltiades Ecclesiarum Sophista, ut IRE-NAUS omnium doctrinarum curiosissimus explorator, ut Proculus noster virginis Senecta & Christiana Eloquentia dignitas, &c. Nempe Irenaum proculdubio Martyrem pariter ac Justinum appellasset Tertullianus, fi tam exploratam habuisset, Irenai passionem quam illam habuit Justini. Sed nec Martyrem uspiam Irenæum appellat Eusebius, non id proculdubio taciturus fi verè nosfet, nec ignoraturus fiqua reperisset illius Martyrii monumenta in fua Martyrum Collectione inferenda. Prolixus est in Irenæi Fragmentis adducendis Epiphamus, quem nec debitis fraudavit encomiis. nunc 1 μακάρμον 'Αποσύλων διάδοχον, appellat, nunc " άγωταρν & άρχαζον & δέλον Θεέ, nunc άνδρα " πεεεδύτω κατά πάνζα έκ πνεύμα 🕒 άχις κεκοσμημένον, ώς γρυαίον αθλητήν του 8 Κυρίε σειβεβλημένου, και επαλαθθένζα τοις επερανίοις χαρισμασι τίς κατά τ άληθινην πίπιν Ε γνώσιν καζαπαλαίσανζα τε κ, καζαγωνιστίμενου τ πάσων ληρώδη σουθεσιν Valentinianorum. Iterum τ ίερον ° Ειρίωσίου & μακάριου Επίσκοπου, alibi P τ μαναριωτον και άγιωτον & Eiphwaiov τάγιον. Rurius denique quaxaerov reer Eurlin & agrov andea. rum est inter tot elogia quæ mentem prodant Irenao addictissimam, non & illud Martyris occurrere, quo nullum erat apud illos illustrius, si quidem Martyrem illum credidisset Epiphanius. Bafilius illum Extus T Arrogodov ait fuiffe, non Martyrem. Nec aliter 'Augustinus, dum Veteres, quos Pelagianis opponit, suis quemque ornat laudibus, id quidem vel in fumma laude ponens fi quis * Tert. adv. Valent. c.5. 1 Epiphan. Hær. XXXIV. n.8. m id. Hær. XXXII. n.6. p id. Hær. XXXIV. n.6. p id. Hær. XXXIV. n.1. 1 id. ib. n.21. F Bufil. de Sp. S. c.29. Ang. L. I. adv. Jul. c. z.

Kk3 fuiffet

fuisset passionibus Ecclesiæ causa fortiter toleratis Hilarium itaque Ecclesiæ Catholica ad. illustris. versus Hæreticos acerrimum ait fuisse defensorem; Ambrofii pro Catholica fide gratiam, labores, pericula, Orbem dicit prædicare Romanum ; Cyprianum beatissimum MARTYREM & Episcopum laudat. Atqui nihil ille de nostro Irenao aliud quam quod fuerit antiquus homo Dei, nec longe à temporibus Apostolorum. Frigide nimirum illa, si & Martyr jure potuisset appellari. Sic & Cyrillo Alexandrino Irenaus ο Λεγδενων Επιτησπ & Μαθητης τ Αποςίλως, non Martyr. Et vero adeo caste Irenaum à collegis testibus Martyribus sejunxit Theodoretus, ut plane nihil fit cur dubitemus quin illi Martyr ipse non fuerit Irenaus. Dialogo I. accenset Irenas testes antiquissimos, Ignatium os Az & & µequis Πέτρε δέξιας της Αρχιερωσιώης των Χάριν έδεξαρ, κα The Exxistrioian Autroxeau ifwas T& MAPTYPIOTE-Pavov avednour. Hippolytum & Methodium Aexie-Péas & MAPTYPAS. Irenæum Polycarpi duntaxat Discipulum Gallorumque lumen appellat. Sic & in Dialogo II. Ignatium rursus Episcopum vocat & MARTY REM, quo etiam eodem encomio iterum ornat Hippolytum, Eustathium autem Antiochenum Episcopum & Confessorem nuncupat. Irenaum nullo, ne quidem Confessionis, titulo illustrat, qui quidem aliquid habeat affine Martyrio, sed antiqui duntaxat Episcopi Lugdunensis. Idem etiam exemplum & in III. quoque Dialogo est fecutus accuratissime, Ignatio rursus & Hippolyto Episcopis & MARTTRIBUS, & Eustathio Episcopo & Confessori Irenaum duntaxat Episcopum Lugdunensem adjungens. Nequid illi temere, & præter sententiam, excidisse arbitremur. Idem

Cyrill. in Arg. ad Marc. ap. Combefis. Auctuar. p. 435.

rat, "Ju copulat Iterum mendat bus illfi duntaxa Videatu Hær. 1. quod J accenfea

ý. XX

gorio Ta

nostrum

enumer

poribus numenti tyrii pla fulpicio: tove Secu diderint certi uni tum hab scripseri nai repe eft Auct gravis, & ipernend appellat quicunq Christian fuerit ju de in car culi, no rum vad

" Hæret.

numerans Auctores unde sua de Hæreticis collegeat, Justino Philosopho & MARTY KI Irenæum
copulat τα Κελπια & γεωργήσων ω κομ Φωτίσων ω έθνη.
terum Hæresi ejudem Libri 2. Justinum commendat Philosophiæ & MARTY RII nominicus illstrem, Originem πολυμαθέας, Irenæum eo
luntaxat nomine, quod fuerit Vir Apostolicus.
Videatur idem Lib. Hær. 25. L. II. Hær. 2. L. III.
Hær. 1. Est enim sibi ubique consentientissimus
quod Irenæi encomiis Martyrium ille nuspiam
accenseat.

§. XXII. Sunt equidem nonnulli, fateor, Greorio Turonensi antiquiores qui Martyrii nomine ostrum celebrent Irenaum. Sed nec illi temporibus Irenai propiores, nec aliis instructi monumentis quam illi quos oftendimus hujs Maryrii plane nescios, & pauci admodum aliisque uspicionibus obnoxii ut ne quarto quidem quinove Seculo fuisse probent qui vere Martyrem creliderint. Sunt illi omnino duo, temporis inerti unus, alius is cujus quidem tempus exploraum habemus, illud tamen incertum, verene illa cripserit quæ hodie apud illum de Martyrio Ireini reperiri fateor. Temporis incerti Scriptor eft Auctor Quastionum ad Orthodoxos, vir alioqui gravis, & pro suo, quo vixit, tempore minime pernendus. * Martyrem Irenaum disertis verbis appellat. Sed certum est Scriptorem illum, quicunque tandem is fuerit, recepti in Imperio Christianismi temporibus esse juniorem. Quanto fuerit junior, illud sane non constat. Ut proinde in causis Historicis, etiam Quarti Quintive Seculi, non fit, nifi interpofito genuinorum Auctorum vadimonio, tuto audiendus. Fieri quidem

[&]quot; Haret. Fab. init. * Quaft. CXV.

potest ut sit Justinus Siculus qui scripfit sub Felice III. Pontifice sub finem Seculi quinti: Illi certe Justino tribuerim Confessionem illam de consubstan. tiali Trinitate quam hodie inter Justini Martyris Opera legimus, Eutychianis tamen aliifque illius. quo scripsit Siculus, temporis, de Christi humanitate, erroribus oppositam. Quare sieri satis magna verisimilitudine potuit ut & aliud ejusdem Opus, propter infam nominis fimilitudinem, in cognominis Martyris peculium irrepferit. Scripfit certe, ut videtur, antea quam in quinto Generali Concilio proscriberetur nomen Origenis, quem ille, fine nota, testem adduxit, quod raro faciunt re-Idem legi fateor, de Martyrio Irenai, centiores. apud certæ ætatis Scriptorem y Hieronymum. Sed vereor ne è margine (quod sæpe evenire solebat) à studioso aliquo recentiore notatum in Textum irrepserit. Sunt enim alioqui alia quæ merito faciant ut suspicemur verba illa, & Martyr, adeo non scripsisse Hieronymum, ut ne quidem scribere potuerit. Si enim Martyrem illum nosset Hieronymus, cur, quæso, nullam habemus in Catalogo, ubi expectanda erat, Martyrii vel leviffimam mentionem? Cur aliis illum (ut reliquos fecisse vidimus) quoties testem adducit, ornat encomiis, prætermisso illo Martyrii omnium nobilissimo? Episcopum appellat Lugdunensem, Virum a Apostolicorum temporum, & Papiæ auditoris Evangelistæ Joannis Discipulum, Episcopum Ecclesia Lugdunensis. Facile inde deprehendimus ornandi Irenai quam hic studiosus fuerit, quam ab omni Invidia vel levissima suspicione longissime absuerit, Hieronymus. Et laudem tamen omnium maximam, quam-

q

m

ej

nei

ro

tui

int

pal

Lp.

tvr

tines

nib

mii

lun

ctis

in i

nib

Pre.

TEROY

rat

anni

Mar

nen/

Mar

Perf

rat i

enim

Lect

Valef.

y Hieronym in If. LXIV. 2 Process, in Lib.XVIII. in If. 4 Ep. ad Theodor.

que annua (fiqua illis temporibus fuisset) commemoratio celebriorem fecisset quam ut è memoria ejus possit elabi (quam habuit tamen tenacissi-

mam) prætermiffam arbitrabimur?

§. XXIII. Primus itaque eorum quos certo conflat pro Martyre nostrum habuisse Irenaum Gregorius erat, ni fallor, Turonensis, qui tamen ita illum Martyrem credidit ut non alia quam Lugdunensium illa Viennensiumque Persecutione, qua coronatus est Pothinus, & nostrum quoque coronab Post hunc (inquit, tum crediderit Irenæum. intelligens Irenæum) & quadraginta octo Martyres passi sunt, ex quibus primum fuiße legimus Vettium Epagathum. Constat hujus fuisse Persecutionis Martyres illos XLVIII. quorum primus fuerit Vettius Epagathus. Id quod etiam è XLVIII. nominibus colligi poterit apud Adonem. Imperite nimirum è Latinis Eusebii Rufiniani numerum illum collegerunt recentiores Martyrologi, conjedis temere in censum quæcunque occurrebant, in Viennensium Lugdunensiumque Epistolis, nomi-Temeritatem illam arguit 'Zacharias Presbyter in Martyrum numerum relatus. 1102060προν nempe Zaxanan Presbyterum Zachariam verterat Rufinus, non animadvertens de Zacharia Joannis Baptistæ Patre, non de alio nescio quo, qui Martyr fuerit, Zacharia Presbytero locutos Viennenses atque Lugdunenses. Simili errore Irenæum Martyribus accensuit Gregorius quod in eadem Persecutionis Historia Irenai mentionem repererat in Epistola Martyrum ad Eleutherum. Erant enim præterea in eadem Epistola verba quæ à Lectoribus, quales illi erant Impostores, parum

b Hift. Franc. L. I. c 27. 6 ap. Eufeb Hift. Ecclef. V. I. vid.

attentis, possent in eam sententiam intelligi. d Ire. næum Martyres αδελφον & κοινωνον appellant. Pro. clive erat ut eam souwie de tolerandis, Christi caufa, paffionibus intelligerent qui novos eruendi Martyres quallibet occasiones avide captarent. Κοινωνίων certe illam παθημάτων memorat non uno in loco Apostolus, 2 Cor. I. 7. Phil. III. 10. fane improbabile est factum, illo quoque fensu, παθημάτων cum Martyribus κοινωνον Irenaum. Utque ad mortem ipsam non pervenissent illa mu94. mala, sufficere tamen poterant ad titulum Martyrii, quo fensu vocem illam intelligebant illius Utcunque tamen Martyrium illud avi Veteres. collegerit, verba certe illa, ex quibus primum fuise legimus Vettium Epagathum, quod dixi manifeste fatis oftendunt, non aliunde hæc collegisse Gregorium quam ex illa, quam dixi, Historia, eodemque illo Interpretationis errore. Nec enim alibi legas primum Martyrem Vettium Epagathum quam in illa Viennensum Persecutione atque Lugdunen-Ita, fi Gregorium audiamus, eadem qua Pothinus Persecutione, noster etiam passus fuerit Irenaus. Ita nec Pothino in sede Lugdunensi successisset, nec Eleutheri tempora superasset, nec Victorem unquam attigisset in Romana sede constitutum; nec Paschalis litis sub Victore natæ tanta pars fuisset, non Synodum Gallicanam coegisset, nec literas illas scripsisset quibus expugnavit tandem Victoris, ut videtur, pertinaciam. Quæ tamen omnia constat esse falsissima. Nullis ergo Testimoniis Historicis nititur hoc Martyrium, sed falfissimis duntaxat Ratiociniis. Accedit præterea nostræ huic sententiæ firmandæ & aliud Argumentum, quod nulla hujus Martyrii monumenta

fat

na

cu

Tu

qu

ipl

tru

un æt:

ligi

run ten

rec

Pra

fub

fis 1

cor

ex

VIX

tific

Pa/

por

Iren

atti

nof

tych

dux

facia

tun

cipi

d ap. Euf. H. E. V.4.

fateatur extare Baronius. Periisse credit Cardinalis. Sed nunquam conficiet unquam extitisse. Nulla certe propria tunc extitisse verisimile est cum ex alienis illis Viennensium Lugdunensium que monumentis errandi ansam acciperet Gregorius Turonensis. Nulla certe propria cum XLVIII illis, quos dixi, Martyribus Irenæum accenserent Ve-

teres quoque Martyrologi.

0

1,

.

15

d

e-

bi

m

11-

10

it

C-

ec

1-

ta

et,

n-

a-

go

ea

ru-

1:4

ur

§. XXIV. Quare nulla est necessitas cur, hoc ipso Martyrii nomine, ad tempora Irenaum detrudamus Martyriis opportuna, cum tamen nulla unquam fuerint, ea præsertim qua vixit Irenæus ztate, Martyriis importuna. Potius è contra colligendum erat, quia Martyrem illum nemo Veterum appellavit, ut Marci Persecutioni superstitem fuisse certissimum est, sic ad novam aliam recentioremque Severi neutiquam pertigisse. Præsertim cum res gesta ejus nulla legatur quæ fub Severo illum vixisse convincat. Sed vero missis hominum, etiam Veterum, infirmis plerunque conjecturis, age videamus ecquid colligi possit ex indubiæ fidei monumentis quousque tandem vixerit Irenaus. Illud certum est ad Victoris Pontificatum permanfisse, & celeberrimam illam de Paschate Disputationem, quæ coævam illis temporibus Ecclesiam exercuit, & nostrum præcipue Irenaum. Sic ad Annum CLXXVII. Er. vulg. attigerit necesse est, ut Victoris etiam initium, pro nostris rationibus, attingeret. Pressius enim Eutychii vestigiis, hoc etiam in loco, inhærendum duximus quam inhæserit Cl. Cestriensis. Cur ita faciamus rationes nostras, alibi tradendas opportunius, hic omittimus. Sub Commodo illum præcipue floruisse tradit "Hieronymus. Quod qui-

c Hieronym. Script. Eccl. Ires.

tai

un ini

eti

of

co

ne

ber

ufc

M

me:

qu

no

me Au

Ne

no

fig

que

ta 1

mo

mi

for

qui

ten

tiai

hæ

dem ille è Paschalis, ut existimo, Disputationis monumentis collegit (ea enim lite præcipue inclaruit Ireneus) quæ etiam, quando scripsit Hieronymus, & multa extabant atque vulgatissima. nequid illum, hac in causa, conjecturis suis, (quod fecerat in aliis frequentissime) tribuisse suspice-Opportuna nimirum Pax illa Ecclesia, sub Commodo, à Persecutione, Pax eadem illa Reipub. à Barbaris, fovendis Ecclefiarum diffidiis. tur Annum Er. vulg. CLXXX. superarit, quo Imperium inierit Commodus. Et quidem anno Commodi IIIº Irenaum claruisse tradunt tam Eusebius in Chronico quam & Chronici illius Auctor quod vulgo Alexandrinum appellant. Quod in unum eundemque annum illi confentiant, cum id raro faciant, vix hoc in loco factum crediderim, nifi communialiquo, quem fecuti ambo fuerint, Au-Res certe gestas temporis incerti solent illi, utplurimum, in initia conferre. que aliquam denotare videntur eo ipso Anno ab Ireneo nostro præclare gestam, quæque fueritetiam apud exteros celebratissima. Ego, siquis conjecturæ locus, Scripta ejus de Blasti & Florini causa Romanorum Schismaticorum, loco nimirum ab Irenæi Gallia remoto atque dissito, huic anno Auctores illos tribuisse crediderim. Jam certe invaluerat in Ecclesia mos ille Præscribendi adverfus Hareticos, & uno illo Novitatis Argumento illos ab aliis quibufvis Argumentis excludendi. Proinde ortus aliarum ab Ecclefia Factionum Notis deinceps Chronologicis infigniendos crediderant Ecclesiastici, quo certius esset atque exploratius quanto essent intervallo temporis recentiores Ecclefiasticis Hæresiarchæ. Ita Romanorum, fub quibus emerserant, Pontificum temporibus notati

tati primi Hæresiarchæ. Sub Hygino Romam appulifie Cerdonem testem nostrum habemus Irena-Sub eodem item Hygino Valentinum ortum, increvisse sub Pio, prorogase ad Anicetum, codem etiam Irenao teste discimus. Sub Pio impium fuisse Marcionem jam supra è Tertulliani Auctoribus oftendimus. Quin & Montani ortum Grati Proconfulatu fignavit Afterius Urbanus. Sed vero Notæ illæ paucarum erant duntaxat Ecclesiarum, nec adeo Universa Ecclesia, de cujus Communione disputatum est, passim & ubique notoriæ. Imperatorum itaque temporibus coldem ortus defignabant, quali omnium notiflimis. Sub Hadriano usque ad seniorem Antoninum Basilidis, Valentini Marcionisque natales conclusit, uti vidimus, Clemens Alexandrinus. Nec illud modo. Ipfum etiam Imperatoris annum denotabant sub quo quisque in lucem prodiisset Hæreticus. no XII. Tatianum, ejustem XIX. Montanum emersisse tradit Epiphanius, è coævis proculdubio Auctoribus Tatiano atque Montano illa mutuatus. Nec alio, ut videtur, exemplo ortum Manichai, non II. modo Probi anno, fed tot aliis Urbium infignium Epochis, affixit d Eusebius. Quidni itaque dicamus Blafti & Florini Hæreses & Schisinata ita nostrum fignasse Irenœum, ut ante III. Commodi annum, quo illi nova dogmata cuderent, neminem prorfus alium habuerint in errore decefforem? Extabant certe ipfa illa Irenai Scripta, quibus Blastum ille Florinumque refutaverat, quo tempore Chronicon concinnavit Eusebius, forte etiam quo Auctor Chronici Alexandimi.

§. XXV. Convenient præterea omnia fi eo hæc, quo dixi, referamus. Meminit profecto,

d Eufeb. Chron.

etiam in Hiltoria, post initium Commodi, horum Roma Schismatum Eusebius. Convenit ipsum temporis intervallum. Ea enim erat ætate Florinus, ut & Polycarpum ipse aliosque seniores Apostolorum Discipulos audierit, ipsique adeo coævus Et cum negat Irenaus nova illa fuerit Irenao. Florini dogmata feu à Polycarpo illum, feu ab aliis quoque illis Apostolorum Discipulis senioribus accepisse; occasionem ille forte subindicat scriben-Nempe provectiffimus ædi adversus Florinum. tate Florinus, secundæque, pariter ac Irenæus, ab Apostolis Successionis Discipulus cum nova illa, nec antea audita dogmata primus in lucem proferret, id forte potuit venditare, à primæ Successionis Discipulis senioribus, quibus fuerit Magiftris usus, se illa accepisse. Que ille cum remota adeo proderet illorum temporum memoria, ut pauci admodum superessent coævi Condiscipuli qui possent illum refellere, inde Romanis natam illam occasionem verisimile est, Irenæum à Gallia usque consulendi, quæ certe nulla fuiffet si apud se testes habuissent Florino atque Inde Irenaus, in illis præsertim Irenao pares. adversus Florinum Scriptis, atatem suam urget, inculcatque quo tandem propinquitatis gradu primarios illos Apostolorum Discipulos seniores at-Nec enim hæc in una illa urfit ad Flotigerit. rinum Epistola, sed & in alio quoque, quem postea adversus eundem emisit, de Ogdoade, Tractatu, quo prima etiam Successioni illum se inseruisse teftatur Eusebius. Faciebant hæc nimirum apprime ad Testimonium, de Traditione à longa etate arcessenda commendandum. Nec certe Auttoritatem aliquam in Schismaticos Romanos habebat sedes Irenæi. Ætatem itaque Irenai provectam

um

um

Flo-

-09

VUS

illa

liis

ac-

en-

æ.

ab

lla,

0-

IC-

la-

re-

10-

n-

ia-

re-

lla

ue

im

n-

ri-

t-

10-

t-

u,

e-

i-

te

0-

at

m

in causa fuisse verisimile est cur à Romanis consuleretur Irenaus. Quæ certe atas in primis illis de Traditione Disputationibus tantundem valebat quantum apud posteros Sedis ipsa dignitas. enim Polycarpus jam senior plures, etiam è Romanis Hæreticis, ad Ecclesiam convertit. Eidemque Polycarpo Romanus Episcopus Anicetus, etiam in propria Sede Romana, ε εύχαριτίαν παρεχώρησε, & quidem xal' crogomy, fua nimirum ductus verecundia, tantique Viri reverentia. Senectutis nimirum honor erat, etiam in vulgaribus Convivis, (unde Convivii Eucharistici exemplum est desumptum) ut qui reliquos atate anteiret, is in Gratiarum actione, & folenni cibi benedictione, reliquis præiret. Vestigium nimirum, ut videtur illud antiquissimi Primogenitorum Sacerdotii. Inde f Paulo Eremitæ, utpote seniori communium ciborum benedictionem fractionemque obtulisse traditur Antonius, quem tamen ipse honorem præ modestia repulerit. 8 Patrisfamilias illud erat officium, nisi honoris causa hospitem aliquem jure illo decorandum censuisset. Sic ergo h Episcopo, sive meosτωπ, ut Patrifamilias S. Matth. XXIV. 45. honor ille proprius Sacra quoque Convivia benedicendi, panemque Eucharisticum frangendi, in propriis præsertim Ecclesiis, quem ille Polycarpo tamen ob-Arrogavit fibi honorem illum Joannes Episcopus Romanus Constantinopoli An. DXXV. ut ex Auctoris coævi Fragmento discimus ad calcem Anastasii Nicani in Codice Oxoniensi. quidem codem arrogavit nomine Senioritatis, quam tamen Senioritatem ille Sedis obtendebat, non hominis, ut in illis quæ modo dedimus, exem-

^{*} Iren. ap. Eus. H.E. V.24. f Hieronym. vit. Pauli. & vid. Stuck. Antiq. Conviv. L. II. c 36. Justin. Mart. Ap. II. p. 97. plis.

Nec vero novus erat hic honor Traditionis plis. Ecclesiastica conservatoribus exhiberi solitus. Primariis Domini Discipulis auromas locum fuisse in Episcopi Hierosolymitani electione, quem omnium primum fuisse probavimus, jam alibi observavimus. Et vero S. Joannis Presbyteri Potestatem plusquam Ordinariam Scripta ejus ipla de-Rogatum ab Episcopis Asiam peragraffe tradit Clemens Alexandrinus, & Ecclefias, pro arbitratu, seu veteres consummasse, seu novas constituisse. Et Diotrephi minitatur, & siquis alius non acciperet à se venientes. Qui ergo honor primariis Ecclefiasticæ Traditionis Auctoribus, eo ipso primarii Testimonii jure competebat, nihil est quod miremur illum primaria etiam Successionis testi Polycarpo ab Aniceto nal cure my fuisse concessum; nihil est quod Irenao nostro à Romanis, & ab ipso fortasse Villore, cum eundem teneret Irenaus in Ecclesia locum, tam secundaria Successionis ratione, quam atatis, quem tenuerat antea Polycarpus. Meritoque eo ipso Anno infignem Irenæum fuisse notaverat Eusebius, quo à Roma ipsa consulendus visus est in Gallia tamen ipse constitutus Irenaus.

5. XXVI. Et vero primas illas Blasti & Florini turbas occasionem sequentibus de Paschate Disputationibus, quæ sere universas Ecclesias, nostrumque inter alios exercuerint Irenæum, dedisse verisimile est. Diversi enim illi invicem dogmatibus in eo tamen errore ambo consensere, quod Pascha Judæorum Asiaticorumque more, etiam Romæ, celebrandum esse censerent, eaque adeo occasione Schisma in Ecclesiam Romanam invexerint, à nostro Irenæo castigatum. Blastum certe eo nomine suisse culpandum testem habemus antiquissimum

tonis

Pri-

Te in

mni-

ofer-

esta-

de-

era-

pro

con-

alius

pri-

, eo

ihil

effio-

con-

anis,

eret

Suc-

an-

nem

oma

ipse

orini

Di-

110-

dif-

dog-

uod

iam

deo

exc-

erte

an-

um

tiquiffimum Auctorem Catalogi Harefeon quem Tertulliani de Prascriptionibus fini subjectum hodieque legimus, quem imitatus est etiam adverfus Luciferianos Hieronymus. Cum enim Traditionis suæ testes Blastus appellaret Asianos, inde occasionem natam verifimile est litis, quæ secuta est, gravissimæ cum ipsis Asianis, tamque frequentium per ea tempora Synodorum. Synodo Gallicanæ noster præfuit Irenæus, ut proinde illum ad ea usque tempora pertigisse sit exploratissi-Sed & Florini testimonium, tanquam hominis ætate venerandi, quique juvenis audivisset in Afia Polycarpum, veteresque adeo Afia consuetudines haberet exploratas, Blastum appellasse verisimile est, atque inde natam utriusque illius Schismatici, cum Hæresim diversam sequerentur, in Schismate tamen, tanquam Fratrum in iniquitate, concordiam. Scio hæc ad Severi tempora referre Chronicon Eusebii hodiernum, & ex illo Baronium, vulgusque Chronologorum. Num vero id recte, aut pro mente saltem Eusebii, est sane merito quod dubitemus. Subjungit enim illis Conciliis Commodi mortem, quasi quæ fuerit consecuta, in Historia quam post Chronicon idem scripfit Eusebius, quaque adeo correxisse putandus est fiquem lapfum fecisset in Chronico. Ita certe Eusebium intellexit k Nicephorus Callistus dum scribit τεί τα τέλη & κομμόδε, has, de quibus agimus, contigisse Disputationes. Et sane Commodi tempora pacatissima maxime erant opportuna dissidiis illis Ecclefiafticis, Synodifque ea occasione colligendis; turbulenta Severi, præsertim initia, adversissima, cum coire in Concilia Episcopi non possent. Nec certe verifimile est, cum tot exta-

i Præscr. c. 53. k Niceph. Callist. H E 1V.36.

rent, Eusebii tempore Concilia, annum tamen ipfum, quo fuiffent celebrata, non fuiffe explora-Quare annus ille Commodi, qui fuerit Vi-Horis gestis celeberrimus, his ipsis Victoris gestis tribuendum esse consentaneum est, omnium certe celeberrimis, fi præsertim aliunde constet falfam esse, quæ traditur, receptam celebritatis rationem. Est autem is annus Commodi decimus cui Victoris initium tribuit, non Eusebius modo hodiernus in Historia, fed & proximus ab Eusebin temporibus Hieronymus, fed & Prosper, & (qui Gracum vidit Eusebium) Zonaras. Quod etiam ex Imperatorum Synchronismis, pro Eusebii mente collatis, abunde conftat. Male itaque Chronicon conceperunt hodiernorum exemplarium Libra-Cæterum erroris occasio, ni fallor, Eusebio erat quod, cum initium Eleutheri, pro ejusdem fine, in Marci anno XVII. statuisset, & hoc tandem anno Commodi X. celebrem Victoris memoriam reperisset; proinde finem in eo Eleutheri, Victoris initium, collocandum esse censuerit. Inde etiam alterius erroris orta est, ut videtur, occasio, quod XIII. duntaxat annos Eleuthero tribuerit, quod qui Pontificatum Marci XVII. inierat, is annum duntaxat XIII. inchoare anno Com-Et fi vere Victori XII. dunmodi X. potuerit. taxat annos tribuissent Nicephorus atque Syncellus; errorem inde ortum crederem, quod qui vere Marci XVII. fedem Romanam ceperit Vi-Hor, is anno illo celeberrimo Commodi decimo XIIum. ipse duntaxat absolverit, quem annum illi novo duntaxat Pontifice fuisse celebrem existi-Sed quoto Pontificum anno gesta temporum illorum confignata nunquam reperimus, fed duntaxat Imperatorum. Proinde verifimiliorem ip-

ora-

· Vi-

eftis

cer-

fal-

s ra-

imus

rodo ul ebii

(qui tiam

ente

nicon

bra-

(ebio

dem

tan-

heri,

In-

octri-

ini-Com-

dun-

ncel-

qui

t Vi-

n illi

xisti-

tem-

mus,

ilio-

rem

rem credimus illorum illum, quem fupra explicatum dedimus, errorem. Ita vixerit noster ad Ann. Dom. CLXXXIX. post Martii XVI. quo decimum annum coeperit Commodus; post finem Maii, aut Junii initium, quo Victor ipse Pontificatus annum XII. absolverit, inierit autem XIII, fiqua tamen fides de die Eleutheri emortuali, Vi-Horifve inaugurali, recentiorum monumentis. Fierique adeo potest ut Autumnales illæ fuerint Synodi, opportunissimo nimirum ad Synodos cogendas tempore, Synodisque adeo frequentissimis celeberrimo. Constitutum certe Synodis annuis Autumnum, è memoriis constat Ecclesiæ antiquissimis, nec è Synodo duntaxat Antiochena, verumetiam ex illis quoque Canonibus quos Apostolicos appellant è vetustissimis Ecclesiæ Traditionibus magna faltem ex parte oriundis. E gentium Synodis ad Christianos Synodorum exempla manasse verisimillimum est. Habebant autem Amphictyones, ut binas quotannis Synodos, fic alteram præcipue Autumnalem, teste 1 Strabone. Favebantque Synodis Autumnalibus Leges quoque Romanorum omnium communes. Justitium enim concedebant illæ seriis Æstivis atque Vindemialibus.

§. XXVII. Gesta Irenai his recentiora nulla legimus, ut proinde, quousque postea vixerit, statuere sit sane dissicillimum. Facit tamen ut suspicemur Victori Irenaum non suisse superstitem locus Anonymi Zephyrino coævi (Caius ille fortasse) quem nobis conservavit Eusebius. Dixerant Artemonista suam in Ecclesia Catholica sententiam obtinuisse usque ad Victorem, deinde à Zephyrino Victoris successore adulteratam esse ventatem. Quibus ita Respondit manonymus: Kai

1Cod. L. III. Tit. 12.2. m ap. Euf. H. E. V.28.

αδελφών δε πνων επ γραμμαία πρεσδύπερα τ Βίκρο LEOVEN à chervoi meos ta esun tres of ann Seras, Empos TOTE apreses expartar reya de 18518, & Milhads, rai Ταπαίδ, Ε Κλημεντ Θ. Ε ετέρων πλειονών, εν δίς άπασ DEOLOGETTAY & XPAGOS' TO DE EIPHNAIOT TE C MENτων Θ, Ε τ λοιπων τις αγνοεί βιβλία, θεον και ανθρωπο natayemorta + xessov; De fine illa, non initio, Victoris ab Artemonistis intelligenda esse constat. Cum enim Zephyrino primam illam, quam voluerunt, Doctrinæ novitatem imputarent, ipsum proinde Victorem inter Orthodoxos ab illis recenfitum fuisse necessario consequitur. Id quod etiam fequentia manifeste produnt. Calumniam enim fuisse quod dixissent à se stetisse Victorem. exinde confirmat Auctor, quod qui primus Hærefim Artemonis professus fuerat, Theodotum coriarium Victor Ecclefiæ Communione expuliffet. Quod vero Clementem Alexandrinum illis accenfeat qui ante Victorem scripsissent, & tempus ostendit quo scripserit Clemens, & nottrum de Victoris tempore calculum confirmat. Vix enim est ut de aliis illum intelligamus Clementis Operibus quam de illis quæ hodieque extant, præcipue vero de illo omnium præcipuo, Stromateon. enim illa adversus Gentes scripsit Clemens quam adversus sui temporis etiam Hæreticos. dem una, ut videtur, angledia, primo Protrepticum, dein Padagogum, tum Stromateas & Hypotytoles, dum Catechilta munere fungeretur apud Alexandrinos, cui quidem muneri egregie illa subferviebant Argumenta. Eo autem munere fugatus est ipso statim Severiana Persecutionis initio, anno Severi X. Christi CCII. post mensem Junium quo Xum. Severus inchoavit. Convenit eisdem his Operibus & alia quoque illa Caii nota, luculenriffima

T.602

294

Too.

MENI-

Vi-

stat.

olu-

fum cen-

de-

nam

rem.

Hæ-

Co-

cen-

ten-

t ut

ibus

ve-

am

iam

quipti-

oty-

A-

iga-

tio,

ium

his

enma

tissima nimirum illa de Christi Divinitate Testimonia quæ collegit noster Bullus defensor fidei Nicana præstantissimus. Scripsit autem Clemens post Commodum, ut è Stromateo I. olim etiam obfervavit Eufebius. Proinde Commodo superstes fuit Victor, fi quidem scripferit ante finem Victoris. Ergo scripferit post initium Anni CXCIII. cujus ipfis Kalendis Fanuariis cecidit Commodus, ante medium tamen Anni CXCV. quo decesserit ipse Recteque convenit quod in officio Catechetico Clemens Pantano successerit quem sub Commodo ponit Hieronymus, de ipso illo ejus Catechetico munere, ut videtur, intelligendus. itaque & nostrum Irenæum ante medium illum Anni CXCV. decessiffe necesse erit si quidem ante Victorem ipse decesserit Irenaus. Sed vero fateor de Scriptis intelligi posse, non de vita, Irenæi locum illum Caii, ut scripserit nimirum noster, non obierit, ante Victorem. Estque id fateor, de nostro verissimum qui scripsit sub Eleuthero Vi-Nec potuit certe de vita, sed ctoris decessore. de Scriptis intelligi Clementis Alexandrini. Illum modo diximus fugatum Alexandria An. CCII. post tempora certe Victoris, quocunque tandem calculo illa fupputentur. Postea tamen eo nuncio usus est Alexander ad Antiochenos post mortem Asclepiadis eadem illa Persecutione sublati. Et Librum scripsit Clemens ad eundem Alexandrum de lite Paschali, qui etiam ejus amicitia usus est aliquantisper familiarissime. Sic itaque ex hoc Can loco illud forte colligi videbitur, non equidem ante Victoris obitum decessisse, sed duntaxat cripsiffe, nostrum Irenaum.

§. XXVIII. Verum alia videtur Caius Irenaum Melitonemque inclusisse classe quam qua Justinum

Mm 3 inclu

incluserat atque Miltiadem, Tatianum etiam Clementemque Alexandrinum. Sic enim ille Irenai Melitonisque causam à reliquorum causa sejunxit quafi liberior effet illa ab Exceptionibus Adver-Sic itaque disertius Christum Deum prædicassent Irenœus atque Melito, quam vel fustinus, vel Miltiades, vel Tatianus, vel Clemens etiam Alexandrinus, ut ne quidem illos fibi adverfos negare possent qui non omnem frontem obduruissent, ipsi etiam Adversarii, ne quidem illi qui Justini, Miltiadis, Tatiani, Clementisque Alexandrini, Testimonia viderentur eludere. Sic etiam, pro ejusdem Argumenti Analogia, certius fuiffet finem Victoris non attigisse classem illam, qua recensitus Irenaus, quam aliam illam qua Clementem etiam complexa est Alexandrinum, quod cum Clementis Scripta duntaxat fuiffent ante Vi-Horis obitum exarata, Irenai Melitoni que ne quidem vitæ eousque sint perductæ. Quod de Melitone Irenzi socio verum fuisse ex ipsa Polycratis ad Victorem constabat Epistola. Melitonis enim fuffragio se tuetur adversus Victorem Polycrates, defuncti utique, atque extra omnem laudis posi-Quare consentaneum est ut socius ti invidiam. Melitonis Irenaus obierit & ipse ante Victorem. Nulla certe illius occurrit mentio Paschali illa lite recentior.

§. XXIX. Ceterum Clementem Alexandrinum quod attinet, meminit Irenai nostri ipse Clemens, in Libro quem Canonem Ecclesiasticum inscripsit adversus Judaizantes, illos nimirum qui Judaorum, in Paschali Festo celebrando, sequerentur consuetudinem. In illo "Libro coactum se professus est à familiaribus suis ut Traditiones quas ab an-

q

ti Ii

De

I

de

in

n ap. Euf. H. E. VI. 13.

15

m

1-

-5

r-

olli

le-

e-

us n,

122

od /i-

ii-

le-

tis

im

es,

ius

em. illa

um

ens, pfit

um,

ueflus

an-

ibus

tiquioribus Presbyteris acceperat, fcriptas Posteris mandaret. Quas quidem Traditiones causam Paschatis, quam tractabat, spectavisse nihil est quod dubitemus. Unde constat inter seniores Secundaria Traditionis testes accensitum ipsum fuisse Clementem. Id quod etiam è primo ejusdem Stromateo discimus ubi Veteres illos recenset qui Egyptum venerint, quorumque adeo usus fuerit consuetudine, Traditionesque conservarit, Traditiones nimirum à Petro & Jacobo, Joanne atque Paulo, filiorum à parentibus continua successione, Idemque de Clemente, etiam alio in perductas. loco, observaverat o Eusebius. Nec aliunde etiam Presbyteri nomen Clementi nostro adhæsisse cre-Traditionis Ecclefiafticæ custodes Prefbyteros esse appellatos, illorum temporum exempla habemus frequentissima. Ab Officiis Ecclesiaflicis cognominatos memorant Scriptores recentiores, nulli tamen, ut opinor, his temporibus coævi. In Paschali autem causa inter Traditiomis testes nostrum quoque numeravit Clemens Ireneum, cum focio eodem, quem Caius Irenæo junxerat, Melitone, quorum etiam dingmoris, five familiaria Colloquia, in medium adduxit. Ut ergo Colloquia Apostolorum tradidit Polycarpus, Colloquia Polycarpi Irenœus; fic etiam Irenæi Colloquia tradidit Clemens Alexandrinus. Tanto ergo junior Irenzo Clemens fuit Alexandrinus quanto Polycarpo ipso junior ipse fuerit Irenaus. Utque senili Irenai ætate tam longe erat remota memoria Polycarpi ut non ab aliis illa præterquam à senibus deduci potuerit; sic itidem, sene Clemente, pari intervallo consentaneum erat respondisse memoriam Irenai. Passus fuerit Polycarpus, pro ratio-

[·] Euf. H. E. V. 11.

nibus Cl. Cestriensis accuratissimis, A.D. CXLVII. ætatis LXXXVI. Ita natus fuerit An. LXI. Irenæo nato XCVII. annis XXXVI. major. jorem itaque Clemente Alexandrino annis XXXVI. nostrum similiter statuamus Irenæum. Sic natus fuerit Clemens Anno CXXXIII. aut circiter. Nec enim minutiæ in his rationibus admodum curandæ funt. Sic omnia optime convenient. Mortuus est ille Clemens quo tempore iter Romanum, fub Pontifice Zephyrino, fuscepit Origenes, post initium Caracalla, teste Hieronymo, i.e. post An. CCXI. ante finem tamen Zephyrini, qui, pro nostris rationibus, inciderit in An. CCXIV. Sic egerit Clemens annum circiter LXXX. Nec puto longe nos abesse a vera Clementis ætate. Patris loco P Clementem illum coluit Alexander, atatem illam proculdubio Clementis provectiorem ob oculos habens, qui tamen Alexander jam Severi etiam Persecutione An. CCII. Episcopus erat in Cappadocia, & Christi confessione clarus in vinculis. Quare annum XXX. Superarit oportuit natus ad minimum circiter an. CLXX. fic etiam ut propius accesserit ad an. XL. si quidem Magisterii ætatem, pro receptis ævi moribus, anno XL. definierit Irenaus. Nec enim est quod dubitemus affinia fuisse Episcopi Doctorisque munia, cum & Apostolus doceat Episcopum oportere esse Doctorem I Tim. III. 2. Major itaque atate Clemens quem, pro ejusdem Apostoli alio Præcepto, Patris loco coluit junior Episcopus. Vix itaque patiuntur Successionis ipsæ sweay ut ultra annum CXC. diu pertigerit Irenœus; nedum ut ipsam illam Severi Persecutionem viderit, quod volunt juniores. Sic etiam Irenaum fatis commode au-

P Ep. Alexandri ad Orig. ap. Euf. H. E. VI. 14.

/II.

Ire-

Ma-

VI.

atus

Nec

ran-

lor-

um.

post

An.

pro

Sic

pu-

atris

atem

6 0-

everi

at in

ulis.

is ad

pro-

sterii

. de-

mus

m &

octo-

nens

Pa-

pa-

num

n il-

lunt

e au-

dire

dire potuit q Hippolytus, qui ad an. CCXXXV. iple pervenerit. Sic & Irenæum Caius quem tamen ultra Zephyrinum prorogasse r Scripta ejus nulla convincunt.

6. XXX. Quare annum nonage simum ita superarit, pro nostris rationibus, Irenaus, ut tamen attigisse centesimum nulla sit quæ suadeat ratio. Neque vero est quod miremur tantam ejus ata-Singulari enim Dei Providentia effectum est ut cum esset, adversus Hareticos, de illibata Ecclesiæ Traditione disputandum, ne deessent unquam Ecclesiæ testes admodum longævi, omnique adeo fide dignissimi. Nec id in prima modo Successione, qua probanda erat doctrina au monday, ipsorumque Apostolorum, verum etiam in secunda qua probandum erat quam tandem doctrinam Apofolorum nomine obtendissent Successionis primævæ testes Viri Apostolici. Novæ enim indies obortæ Hæreses, quæ tamen primarum effent Hæresem propagines, novas etiam indies excitabant de Traditione Disputationes, dum tandem remotiores à primis viderentur originibus testes, quam ut sufficerent ad fidem de illis originibus Historicam. Id tamen antequam evenisset, longe visa est aptior convincendis Hareticis à Traditione Apostolorum. quam ab eorundem Scriptis ducta illa Disputa-Faciebat enim Scriptis quoque ipsis fidem Historica illa illorum temporum Traditio, ut proinde, fiqua etiam venerandis Apostolorum nominibus venditata Scripta (qualia multa venditabant Haretici) aliena tamen viderentur à receptis Ecclefiæ Seniorumque Traditionibus, ea vel hoc iplo nomine dubia viderentur atque suspecta. Prior itaque, ita Ratiocinantibus, fides illa Tra-

¹ Phot. Bibliothec. 1 Ad fin. Att. Polycarp. Edit. Uffer.

ditionis, quam Scriptorum quorumlibet propter illam Traditionem receptorum. Sed & certior ea. dem illa Traditio in Ratiociniis Tertulliani quam Scriptura. Longe enim erat difficilius ut in errore consentirent plantatæ ab Apostolis Ecclesia, quam ut irreperet Apostolorum nomine inscriptum Pseudepigraphum, fidemque obtineret. Poterat enim hoc efficere vel unius falfarii perfidia, qui non esset tamen de falsitate suspectus; poterat vel unius boni viri credulitas, qui tamen esset (quales boni multi effe folent) animo meliori quam folidiori judicio. Solent enim pauciorum testium fide commendari Scripta. Non poterant novari, adeo præfertim brevi intervallo, Ecclesiarum Apostolicarum Traditiones; non poterant in errore confentire nifi Ecclesiafticis plerisque falsariis, deditaque opera novitatem machinantibus. Pendebat præterea Scriptorum fides à fide consensuque Traditio-Quis enim Scriptis Apostolicis fidem adhibuisset, si (quod asserebant Haretici) alia Seriptis Apostoli, alia ore prædicassent, si alia publice, alia privatim, fi alia rudioribus, alia majori ingenio confummatiorique Mystis, si in aliis aliisque Ecclesiis alia & diversa, interque se pugnantia, docuiffent. Illud certum, validiorem illain vifam Hareticis a Traditione quam a Scriptura Disputationem. Ex illis enim plures convertit testis Apostolicæ Doctrinæ major exceptione Polycarpus, quam subtilissimi è Scriptis Disputatores. Promptier etiam illa visa methodus, quæque litem summam ad pauciora capita atque faciliora redigeret, si a singulorum dogmatum Textuumque Disputatione Hæreticos exclusissent, unicam nimirum illam facilemque Quæstionem discutientes (quæ tamen una reliquas omnes in se complecteretur)

ril-

ea-

uam n er-

lefiæ,

terat qui

t vel

uales

foli-

fide

adeo

Itoli-

nfen-

aque

præ-

ditio-

n ad-

Scri-

ublice,

ngenio

e Ec-

, do-

vifam

puta-

is A-

arpus,

Prom-

fum-

dige-

mque

m ni-

itien-

mple-

etur)

cteretur) quibus esset potius, de sententia Apoholorum, adhibenda fides, Ecclesisse invicem, à prima usque origine consentientissimis, an potius nuper ortis Hareticis, nec verisimilia, nec invicem consentientia, tradentibus? Denique in Verborum potius fignificationibus, quam in Ratiociniis versabatur illa cum Hæreticis plerunque Disputatio. Nec enim illud quærebatur, effentne aiaves effentne roy & , Zwn & 'Arn Deca Effentne 'Avθρωπ @ & Έμκλησια fed potius, idemne voluerit illis vocibus defignare S. Joannes Apostolus, quod voluit Valentinus? Ita factum ut, dum voces illas utrique in facris scriptis agnoscerent, nec de vocum tamen significatione convenirent; quatuor efset, quod dicunt, terminorum illa Disputatio, dum alia longe iifdem illis vocibus, & diverta invicem intelligerent Orthodoxi quam intellexissent Haretici. Nec procedere potuit ea Disputatio, usq; dum primum conveniretur in fignificatione terminorum. Quo vero fenfu fumi voces Technicas oporteat, non aliunde melius quam ex Artificum usu atque Traditione colligimus, ut proinde vocum Ecclesiasticarum fignificatio ex usu Ecclesia atque Traditione petenda sit. Ita factum ut à remotissimis usque Traditionis illius testibus, Traditionem illam arcessendam esse duxerint.

§. XXXI. Singulari itaque, ut dixi, Providentia effectum est, ut, quamdiu duraret ea Disputatio, haud deessent utriusque, tam primariæ quam secundariæ successionis, testes longævissimi. Jam supra observatum dedimus, quot suerint primarii Discipuli ad Trajanum usque superstites. Inde Traditionem conservare potuit ad Viennenssum Lugdunenssumque Persecutionem Pothinus, viginti circiter annis nostro major Irenao. Passus ipse

Nn 2

ætatis

ætatis anno XC. Proinde LXX. agebat annum. cum pateretur Polycarpus anno CXLVII. Polycarpum ipsum mayo megalsov testatur Irenaus. LXXXVI. nimirum agentem, cum pateretur. annum. Multis ille annis convenire potuit Simeonem Cleopæ, passum Anno CXVI. & quidem anno atatis CXX. fic poterat Pothinus ipfa Christianitatis exordia repetere An. CLXVII. à fecundo duntaxat teste Polycarpo, quem potuerit ipse confulere anno ætatis fuæ LXX. Poteratque Simeonem Cleopæ consulere Polycarpus ætatis an. LV. Sed vero breviori fuccessionis intervallo Pothino junior Irenaus traditiones Polycarpi multis post Pothinum annis, confervavit ad ann. ufq: CLXXXIX. uti jam ostendimus. Vixitque eodem illo tempore, quo de Paschate cum Victore disputatum est, Narcissus Episcopus Hierosolymitanus, Irenzo ipso non multo fortaffe junior, sed multis rurfus annis ipfi fuperstes Irenao. Egit enim, cum Socium in sede vivus acciperet Alexandrum, Caracalla, ut videtur, Imperante, atatis ann. CXVI. Poterat & ille Traditiones Polycarpi ad illum annum usque deducere. Postremis autem Narcissi temporibus multi adhuc erant in vivis Discipuli Irenæi; multi, qui ut ipsum non audiissent, possent tamen, per ætatem, Traditiones à coævis ac-Discipuli erant Caius Romanæ Ecclesiæ cipere. Presbyter, ita, ni fallor, propter ipsas Traditiones, quas conservarit, appellatus; & Hippolytus Martyr, qui anno demum CCXXXV. est passus. Coavi Discipulis erant Pantanus & Clemens Alexan-Horum Traditiones audivit Alexander drinus. Episcopus Hierosolymitanus, qui sub Decio passus est anno CCL. atate proculdubio grandava, cum idem Episcopus fuisset in Cappadocia ante annum CCII.

um,

Poly-

œus,

tur,

meo-

nno

iani-

indo

con-

meo-

LV.

thing

the Pocity. temtum mæo rurcum CaratVI. 1 anipuli pofis aclefiæ

Maraffus.
exanaffus
cum
num
CII.

ccII. Sic itaque inftructi poterant Traditiones ad Decium usque conservare. Nec vero illis temporibus juniorem quenquam legimus, qui, propter illas Traditiones conservandas, aut Apostolicus suerit, aut Presbyter, appellatus, ni suisset etiam Presbyter Officio. Nec inde legimus qui Apostolorum Traditiones non scriptas aliunde quam è Vetustiorum Scriptis in Testimonium adducat; neminem certe quem si adduxisset, dignum tamen judicassent side Prudentiores; Neminem denique, qui eo duntaxat consilio suerit peregrinatus, ut seniores quosque conveniret, Traditiones que disceret ab illis Apostolicas.

DISSER-

DISSERTATIO QUARTA

De Operis adversus Hæreses confilio, atque tempore.

Hoc Opus adversus Hæreses primum omnium scripsit S. Irenæus. §. I. Et tamen scripsit senior. §. II. Cur alium se seniorem memoret, nec tamen de nomine. Senior ille forte Pothinus. §. III. Hujus Operis primo confilio duorum duntaxat priorum Librorum Argumenta, non tamen duobus Libris tractanda destinavit Irenæus. §. IV. Sequentium Librorum Argumenta nondum credidit vel necesfaria. S. V. Librum tertium folum, & quidem novo otio, scribendum destinavit. Tum novis Amici literis solicitatus, de IV. Libri, & antequam illud absolvisset, de V. Argumento cogitat. §. VI. Turibius iste Toletanus, cui Libros suos adversus Hæreles Irenæum dicasse fingit Pseudo-Dexter Bivarianus, non alius à Turibio Afturicenfi, qui Priscillianistas in Hispania oppugnavit sub Leone Magno. §. VII. Græcus fuiße videtur Amicus horum Librorum Patronus, & Græcia magis Hæresibus infestata, quam partes Romani Imperii, quibus agebat Irenæus, Occidentaliores. §. VIII. Cur Valentinianorum Hæreses describere rogatus de antiquioribus meminerit. Hæretici omnes à Simone oriundi. §.IX. Negantibus id Valentinianis è manifesta Scholæ Simonianæ successione probavit Irenæus. S. X. Hæretici illorum

rum temporum omnes Catholicis infensi, invicem tamen amicissimi. Character Valentini. §. XI. Quid μεθαρμόσαι es χαρακτήρα. §. XII. Defenditur Irenæi Lectio Epiphaniana. §. XIII. Ut Valentinianos Traditionum Apostolicarum nomine gloriantes malæ fidei Testes evicerit Irenæus. §. XIV. Non dogmata ip sus Valentini, sed Ptolemæi, primo Capite descripsit Irenæus. 6.XV. Valentinianorum Ptolemaicorum tam Libros quam etiam arcana Mysteria primus evulgavit. 6. XVI. Scholæ Ptolemaicæ recentiores Hærefiarchas Cap. VI. recensuit. §. XVII. Marcus Valentinianus è successione Schola Ptolemaica. 6. XVIII. Colorbasus Marci non Discipulus, sed Magister; Discipulus tamen primo Valentini, deinde Ptolemæi. S. XIX. Ne quidem Marci Haresis nupera erat cum scriberet Irenæus. §. XX. Consuetudines Hareticorum, Redemptio eorum, Initia, Factiones, Mysteria. §. XXI. Converfatio Hæreticorum ab Orthodoxis illorum temporum Ecclesiasticis in Argumentum conversa. 5. XXII. Valuit ea Argumentatio in antiquos illorum temporum Hareticos; non item in hodiernos. §. XXIII. Decesit Valentinus Ann. Dom. circiter CXLII. §. XXIV. Scholas novas instituerunt Secundus & Epiphanes, ante Ptolemæum. S. XXV. Tempus Epiphanis eruitur ex ætate ejus & initio Haresis Carpocratiana. f. XXVI. Isidorus Basilidis filius, Secundo & Epiphane paulo antiquior. §. XXVII. Circa ann. prater propter CXL. Schola Valentiniana fefe junxit Ptolemæus. §. XXVIII. Epiphanes Same Insulæ Cephalleneæ urbe pro Deo cultus. Discipulorum honor ille videtur potius fuisse quam Civium. A receptis illorum temporum Gentilium dogmatibus

II.

no-

yus

um

bris

ium

ef-

110-

A-

ıam

VI. rfus

ter

qui

eomi-

agis

npe-

. §.

bere

etici Va-

Suc-

llo-

um

dogmatibus didicere Carpocratiani morem illum homines Divinis honoribus prosequendi. Proinde verisimile est Samem pracipuam Schola sedem delegisse Epiphanem. §. XXIX. Nec longe adea à Same Scholas instituisse Secundum, Ptolemæum. & Colorbasum, Valentinus Romæ ipse docuit. sic tamen ut Discipuli in ejus Sectam ubicunque admissi ejus nomen ferrent viventis. §. XXX. Natus Ptolemæus inter ann. CXX. & CXXX. 5. XXXI. Huic tempori satis apte convenient omnia, que de Valentinianorum successionibus tradit Irenæus. Etiam que de ortu Tatiani. §. XXXII. Paulo post mortem Tatiani scripsit noster adversus Hæreses. S. XXXIII. Mortuus est Tatianus A. D. CLXXIV. S. XXXIV. Paulo post Tatianum Bardesanis ortum statuit Eusebius. Sed male Antoninum illum sub quo scripsit Bardefanes, pro Marco accepit Eusebius, cum fuerit revera Alagabalus. §. XXXV. Paulo polt Tatianum, & ante finem Marci, Docetarum Haresin instituisse videtur Julius Cassianus, ab Irenæo tamen nullibi memoratus. §. XXXVI. Ordo Scriptorum adversus Hæreses apud Tertullianum. Post Irenæum Proculus sub Commodo, ante eum Justinus initio Pii. S. XXXVII. Ante Irenæum Miltiades sub Marci, ut videtur, initium. §. XXXVIII. Objicitur mentio Theodotionis, qui A. D. CLXXXIV. Græcam Scripturarum Interpretationem emisife creditur. §. XXXIX. Resp. sub Commodo quidem Interpretationem suam edidise Theodotionem; sed quoto Commodi anno ediderit, id vitiosis Ratiociniis collegerunt Veteres. §. XL. Imperium illud Commodi, sub quo Interpretationem emist Theodotion, non ab illius Monarchia, sed à communi

9

adversus Hares confilio, atque tempore. 289 muni potius cum Patre Tribunitia Potestate inchoandum. Sic A. D. CLXXV. Interpretationem ediderit Theodotion, A. D. CLXXVI. vel CLXXVII. adversus Hæreses scripserit Irenæus. §. XLI. Marci temporibus melius, quam Commodi, conveniunt ea quæ de Theodotione tradunt Veteres. Tunc certe Judæi stentissimi. §. XLII. Obj. mentio Heracleonis tertia à Ptolemæo successione. Resp. & brevi tempore tot fieri potuisse successiones; & tamen parem Ptolemao potius, quam successorem fuisse Heracleonem. §. XLIII. Nec recentiores Hareticos omnes commemorare voluit Irenæus; & tamen Heracleonis cum nomine dogmata etiam commemoravit, teste Tertulliano. §. XLIV.

6. I. A B Ætate Irenæi ad ejusdem Scripta progredimur. Incipimus autem ab hoc ejus Opere, longe omnium præcipuo, adversus Hareses. Nec id fortassis immerito, vel ipsa temporis habita ratione. Agnoscit enim se ipse 1 Ireπαυς μήτε συγγεάφειν είθισμένον, μήτε λόγων τέχνω ήσκηne and fcribendum accinxisse, b neque conscribere consuetum, neque qui sermonum arti studuerit. Rurfus in eandem fententiam : Our Intyrus de mue ημών τ εν κελτοίς διατερβόν ων, κ σει βάρδαρον διαλεκίου το πλάσου αφολεμένων λόγων τέχνω ην εκ έμάθημεν, έτε διωαμιν συγ εχΦέως ην έκ ησκήσαμεν, έτε καλλωπισμόν λέξεων, έτε πθανότη α ην εκ οίδαμεν. Ita nimirum è veteri Interprete: Non autem exquires à nobis, qui apud Celtas commoramur, & in barbarum sermonem plerunque avocamur, orationis artem quam non didicimus; neque vim conscriptoris, quam non affectavimus; neque ornamentum verborum, ne-

um

ıde

de-

o à

m,

uit,

que X.

X.

o-

§.

aus

auisepst

cum

to lt

lære-

rdo

lia-

do,

Inte

ini-

do-

cri-

9.

ter-

fed

t10-

il-

ni sit

com-

nuni

a Præf. b Ib.

que suadelam quam nescimus. Fieri quidem fortaffe potest ut ad styli, quo usus est, simplicitatem plane idioticam, fuco omni atque artificio destitutam. hæc retulerit Irenaus, quam verbis proxime fequentibus profitetur apertissime. Eo hæc fireferantur, fic fuerit vir fanctissimus intelligendus. non ut scriptionem ab hoc primum Opere fuerit auspicatus, nec quicquam antea seu composuerit, seu etiam in lucem publicam emiserit; sed quod ftyli ακρίβειαν illam, quæ συγραφέων propria effet (nec enim alia Scripta o ov feauparar nomine dignabantur Veteres, quam accuratissima illa atque elaboratissima) ne quidem unquam exercuerit, nedum ut illam confuetudine diutina familiarem reddiderit, quæ vere poterant, etiam in Scriptorum idioticorum multitudine, affirmari. Sed magis eo propendeo, ut hoc primum Scriptum ediderit Pater antiquissimus, id quod è verbis modo recitatis collegit Fevardentius. Constat enim è Poetarum, quas adhibuit, laciniis, verbisque figuratis, & Espaveiaus Kapunais, & styli minime spernendo artificio, nec ingenio illum suisse ab ejulmodi etiam elegantiis abborrenti, nec ea quoque sermonis ornamenta data opera contem-Si contempfiset, non illas proculdubio rationes obtendisset, loci in quo fuit, sermonisque, nativam barbariem; non meditationis exercitique excusationem. Veniam hæc potius quam laudem Lectoris ambiunt, indicantque expectatum à se styli etiam illum fuisse ornatum, nec sibi imputandum quominus, hac in parte Lectoris expe-Ctationi satisfaceret, si quidem illis Orationis le poribus affuevisset. Plane hæc supponunt, f

f

f

C Eυγγούται, જો μετ' έπιμελείας છે σπυδαίως στωπίζαι γρότου δί. છે જો લે અતેએક & μικ έπιμελώς των લે તેમી મુંલા લે જાઈ છે ફ્લેમ. Schol. Thucyd. L.I init. quidem

adversus Hæreses consilio, atque tempore. 291

quidem Scriptioni operam dedisset, sore etiam sibi samiliarius styli illud exercitium, cujus facultatem potius excusat quam neglectum. Non est itaque spernentis elegantias, sed inassueta potius

Scriptionis, omnis illa excufatio.

iffe

ine

ım,

fe-

re-

lus.

erit ue-

fed

oria

mi-

illa

xerfa-

n in

ari.

cri-

verlon-

ver-

miuisse

c ea

tem.

fque,

iique udem

npu-

xpe-

t fi

ou di, vi

idem

§. II. Ut tamen primum hoc Opus ediderit fandus Pater, non tamen illud in prima edidit atate. Provectam fane ætatem a guunt quod prima fua ηλικία d Polycarpum viderit, quam quidem primam namicar ab anno ejus XXV. ad XXX. pro illius sententia jam alibi definiendam ostendimus. Quorsum erim de eo gloriari Irenaum oportuit, fi & alii etiamnum quamplurimi fuperfuisient, qui eundem Polycarpum in prima etiam atate vidissent? Fluxerit itaque intervallum annorum circiter L aut LX annorum ab anno Irenai XXV. quo folent superesse pauci, qui rerum gestarum meminerint, annumque adeo, cum hæc scriberet, egerit Irenaus præter propter octuagesimum. venit porro quod a Martyrio Polycarpi, ad illud, quo scribebat, tempus, multas numerarit in Polycarpi fede Smyrnæa successiones, 785, inquit, 46xer vão diadeder méves + 8 Horonapas Deover, qui ufque adhuc successerunt Polycarpo. Multis autem anmis superfuit Polycarpus, postquam illum in Asia vidisset Irenœus. Viderit illum, pro nostris rationibus, anno Ær.vulg. circiter CXXII. Coronatus est autem Polycarpus, pro magni Cestriensis calculo, anno CXLVII. Ejusdem Æræ, cujus tamen Martyrium recentius statuunt recentiores. fluxerint ab anno faltem CXLVII. aliquot Episcoporum successiones, non plures tamen illæ quam ut possent de Polycarpi Traditionibus testari, qui sede Smyrnæa etiamnum potirentur Episcopi.

e Lib. III. 3. e Ibid.

Grandævam similiter ejusdem ætatem consirmant, quæ prima Dissertatione produximus de visis à le auditisque, qui Apostolos vidissent audissent que, senioribus. Cum enim hæc toties inculcet, innuit sane jam consultam esse à senioribus secunda quoque ab Apostolis successionis Traditionem, seque adeo in senioribus sui, quo scribebat, Seculi censeri, qui hæc posset ipse testari, quæ alii à senioribus ali à senioribus ali à senioribus ali à senioribus sui a senioribus ali à senioribus sui a senioribus ali à senioribus sui a senioribus ali à senioribus sui a senioribus sui a senioribus sui a senioribus ali à senioribus sui a senioribu

rum memoria repeterent.

§. III. Necalio retulerim quod 'Αποσολικέ πνος σεεσβυτέρε, feujus tamen nomen reticuerit, meminisse aliquoties observarit Eusebius. Hunc illenimirum nearlova nuov, meliorem nobis, aliquoties 3 agnoscit. Eundem fortasse 9 and meeo Burley & h xnovna ady Seias appellat. Eundem rursus i quendam è veteribus. Eundem k quendam Presbyterum qui audierat ab his qui Apostolos viderant, & ab his qui didicerant, viz. à Discipulis primariæ successionis autoflas, quales erat LXXII. à Domino ipso missi Discipuli, è quo numero fuerint Joannes & Aristion, reliquique omnes, qui secundum ab Apostolis in Ecclesia Hierosolymitana Collegium constituerent. Constat inde ejusdem, cujus Irenœus, secundæ nimirum, ab Apostolis successionis, illum fuisse, cujus toties meminit Presbyterum, qui non ipsos audierit Apostolos aut Discipulos autoflus, fed Apostolorum Discipulorumque aun flav Discipulos, qui & in Marcum Hæreticum Jambos scripferit, coavum nimirum Hæreticum Irenao, cujus etiam & in alios Hareticos dicta multa intorquet Irenœus. Nomen tamen è Mysteriorum disciplina reticendum, ni fallor, censuit. Sic enim Hierophanta, qui se Eleusiniis initiaverat, nomen

propterea

q

ti

m

q

ta

na

ne

m

ru

de

no

qu

ba

&

fu

in

mi

VO

qu

fer

Por

mu

ille

pul

pull

tico

am

næu

ftri tem

f Eus. H. E. L. V. c. 8 g Præf. L. I. & L. I. c. 9. III. 19. hL. l. - 12. i L. 111. c. 35. k L. IV. c. 45. 47. &c.

propterea memorare noluit 1 Eunapius. Eodemque forsitan exemplo, in hac ipsa causa Traditiotionis Apostolicæ ad posteros deducendæ Clemens etiam Alexandrinus, cum tres agnovisset, quorum fuerat Institutionibus imbutus, neminem tamen de nomine defignavit. Ergo antiquior Irenæo fuerit necesse est, cujus testimonio Traditiones ipse commendat Irenaus. Et quidem eo nomine fese illum xpert ova, ni fallor, agnoscit, quod Apostolicæ Traditionis fontes, paulo illo nimirum senior, propius attigerit. Nec enim, pro modestia sua illum extulisse videtur Irenaus, qui eo nomine omnes effet sese superiores agniturus; sed quod eodem laudis manifesto præconio Irenæum superaret, quo apud alios in pretio ipse habebatur Irenaus. Et cum illum πεσσβύτερον appellet & new Burlw, facile inde colligimus atatis illam fuisse superioritatem, quæ quidem erat momenti, in illa, de qua agimus, Traditionis causa, maximi. Poterat fortasse Officium in Ecclesia designare voce πεισβυτέρει πεισβύτε nomen vix alio rectius quam ad atatem retulerimus. Nec vero multo senior Irenao esse potuit, quem testem de rebus sua etiam memoria gestis appellat Irenaus. Quid fi Pothinus is fuerit? Nihil fane video quod pugnet, multa quæ fatis accurate respondeant. Poterat ille Apostolorum & Discipulorum வாரிய Discipulos convenire, potius quam Apostolos ipsos Discipulosve Domini primarios. Poterat ille in Hareticos ea dicere, jam ortos nimirum, & longe etiam lateque graffantes, quæ seniori suo tribuit Irenaus. Poterat ille Marcum Jambis etiam perstringere, in Rhodanensi nimirum regione furentem, quæ ad ipsam Pothini sedem Lugdunensem

-

is

m

n

2-

i-

u-

r-

i-

m

en

ea

¹ Eunap. Maxim, Strom. I.

proprie spectabat. Erat etiam ille revera Irenaes updission, & quidem multis potior nominibus. Episcopus erat & Martyr, quæ duo in illius ævi Testimoniis maximi momenti visa alibi probavimus. Erat præterea matate aliquanto provectior Irenaes, annum nimirum agens, anno quo passus est, Domini CLXVII. ipse XC. cum ageret Irenaus, pro nostris rationibus, duntaxat LXX. Et quidem recte in Eleutheri Pontificatum incidit Martyrium Pothini, quo eodem Pontificatum gerente, Librum hujus Operis tertium scripsit Irenaus, Quod si is senior suerit Pothinus, qui tamen eadem vixerit qua Irenaus ætate, nec multo senior Irenaes, sieri sane non potest, quin scribens post mortem ejus Irenaus, ipse quoque suerit ætate senii.

§. IV. Senex itaque hos Libros scripsit Irenau; quo tempore scripserit id recte constituere sane difficillimum est. Illud certum non uno illum eodemque impetu scripsisse omnes, aut in lucem Sic libros de Civitate Dei temporibus diversissimis, longeque invicem dissitis, exaravit Augustinus. Sic Libros de Re Rustica Columella, ut etiam Lectorum reprehensionibus in IV. Libri Præfatione Responderit, tamdiu fuerant in Lectorum manibus priores illi Libri, ante illam IV. Libri Præfationem. Sic III. de Temporibus Librum Theophilus misit ad Autolycum, priorum ut videtur Librorum aliquatenus Lectione commotum. Mitto enim Poetam Martialem qui fingulos nonnullos Epigrammatum Libros fingulis annis exaravit. Minus enim id mirabitur, ut puto, Lector in id genus Scriptis Miscellaneis. Ium itaq; secundumque Librum uno eodemque tempore designavit, uno tamen impetu scripsit atque misit ad eum

ŀ

I

P

7

ti

n

n

Si

fic

\$4

m Supra Diff III. f. 21. & Add, ad Ceftr.Diff, II, cap.VI. n 20.

S.

1-

r-

e,

u,

m

0;

m

15;

ne

ım

em

us

vit

ut

ori

e-

V.

ım

tur lit-

ulvit.

id

ım-

vit,

um

120.

Cul

n L. l. c. 35. o Phot. Cod. 120. p L. I. c. 35.

etiam ἐΦόδια δέναι ωςὸς τὸ ઝિતર્ગલκνόψ ἀυτίω Ψεδή. Sic etiam in ejusdem Libri fine: P Cum igitur hac

sic se habent, quaterus promisi, secundum nostram vir-

tutem, inferemus ever fionem ipforum omnibus eis con-

tradicentes

tradicentes in sequenti Libro. Enarratio enim in longum pergit, ut vides: Et viatica quoque dabimus ad Ever sionem ip forum, occurrentes omnibus sententiis secundum narrationis ordinem, ut simus non tantum Ostendentes, sed & vulnerantes undique bestiam. Et in secundi Libri Præfatione: In primo quidem Libro, qui ante hunc est, Arguentes falsi nominis agnitionem, ostendimus &c. quibus tandem illa subjungit. In hoc autem Libro instruemus, que nobis apta funt, & qua permittit tempus, & evertemus per magna capitula omnem ip forum regulam : quapropter quod sit detectio & eversio sententia ipsorum, Operis hujus conscriptionem ita titulavimus. Et in tertii Libri Præfatione de prioribus ita loquitur: primus quidem omnium illorum sententias continet, & consuetudines, & characteres oftendit conversationis eorum. In fecundo vero destructa & eversa sunt, qua ab ipsis male docentur, & nudata, & ostensa sunt talia qualia sunt. Habet etiam in eandem sententiam & alia in IVi. quoque Libri Prafatione.

5. V. Satis itaque illa sufficiunt ut intelligamus etiam in primo illo Operis consilio duo illa tractanda sucepisse Irenaum, non modo ut proderet primus qua hactenus latuerant Hareticorum dogmata, verumetiam ut resutaret. Sic tamen illa, ut nondum justa duorum Librorum Argumenta illis designaret. Cur enim secundum Librum secundo capiti dicaret inde sactum agnoscit, quod enarratio illa prior in longum pergeret. Intelligimus praeterea quod secundum Librum addiderit, id è prioris Libri promisso contigisse, (cujus promissi a verba ipsa designavimus) & propter illam avangorila in Titulo memoratam. Secundus itaque Liber non erat à priori separandus. Intelligimus denique secundum illud Avangoris,

feu

le

265

ta

ta

cr

Fa

ter Et

nec

-

m

i-

i-

n-

ta

na lit

us

ori

em

es,

ale

nt.

nus

ra-

eret

um nen

gu-

Li-

no-In-

ad-

(cu-

pro-

cun-

dus.

feu

feu Eversionis, caput sic illum in secundo Libro explevisse, ut alio quam ad Eversionem illam spectent sequentium Librorum Agumenta. Nempe voce Avargomis feu Eversionis illam Hæreticorum oppugnationem intellexit, quæ Opponentis effet potius quam Respondentis, talem scilicet a avareoπίω, quæ potius aliis effet à Φορμας subministratura, quam ut ipfa avargomis munus numeris fuis omnibus absolveret; talem, inquam, quæ ab Amico erat, cui eam dicat, augenda, novæ scilicet ab eo instituenda avarponis owequere duntaxat & apxas complexura, que effet d' oxigor, queque epedra suppeditaret, potius quam justi Operis alimentum. Viatica vocem illam transtulit non hec in loco modo, sed in primi etiam Libri fine vetus In-Ecquis est quin videat quanto hæc accuratius in secundum Librum seorsim conveniant, quam in immenfius illud quatuor Librorum justum Argumentum? Σπέρματα illa, αρχαι, εφοδία plane illam denotant in secundi Libri Præfatione memoratam avangenin, quæ effet per magna capitula, talem nimirum illam qualem solent Graci us Paλαιώδη appellare. Talem (inquam) illam qualem promittere potuit qui, quod facit Irenæw, temporis causaretur, quo scribebat, angustias. Que ' (inquit) permittit tempus. Tantum vero abest ut de operosa illa, quam dedit postea, refutatione, cum primum Librum exararet, vel cogitarit Irenaus, ut ne quidem adhuc necessariam crederet. Sic enim scribit in illius Libri i fine: Jam enim non multis opus erit sermonibus ad evertendum doctrinam eorum manifestam omnibus factam. Et paucis interpositis ita : Jam non erit (inquit) necessarium multis destruere eorum sententiam. Adest

9 L. I. Pref. r L. II. Pref. f L. I. c. 35.

enim tibi, & omnibus qui tecum sunt exerceri & excutere (rectius evertere tam Erasmi Codex alius
quam & noster Vossianus) nequam insorum dostrinas inconditas, & apta veritati ostendere dosmata.
Frustra autem susionem illam resutationem designasset, cum nequidem crederet adhuc necessariam. Cum ergo primam Operi manum admoveret, non quidem duos Libros, sed duorum Librorum Argumenta, & quidem sola, destinaverat. Et tamen Operi tandem universo communem primum Librorum secit titulum, quod è IV

a

de

CI

ai

CC

A

qu

VC

ab

vi

lai

qu

Id

tat

de

dir

am

mu

pti

Hu

Apo

& 0

den

bac

nes

conz

rore.

una

Libri Præfatione discimus.

§. VI. Scripfit itaque mifitque priores hosce Libros seorsim. Misisse enim seorsim III Libri Præfatio testatur. Cum vero primum illud penfum absolvisset; jam de tertii Libri Argumento, quod nondum antea necessarium crediderat, cogitavit. Sic enim fecundum Librum concludit: Sed ne putemur fugere illam que ex Scripturis est probationem; ipsis Scripturis multo manifestius & clarius hoc ipsum prædicantibus, his tamen qui non prave intendunt eis, proprium Librum qui sequitur, has Scripturas reddentes, ex Scripturis Divinis probationes apponemus in medio omnibus amantibus veritatem. Sed missis interim Libris quos absolverat, hoc novum Argumentum novo, ut videtur, otio refervavit. Jam enim vidimus, cum priores Libros meditaretur, temporis angustia illum fuisse constrictum. Quam fuerit intervallum illud tertii Libri diutinum, nihil video unde liceat conjicere, breve tamen fuisse mihi facile persuadeo. Aliter fuisset, mora excusatio aliqua in tertii Libri Prafatione erat expectanda, quam tamen prorsus nullam legimus. Sic autem de tertii Libri Argumento: In hoc autem tertio ex Scripturis inferemus oftenfiones,

adversus Hareses confilio, atque tempore. 299 ostensiones, ut nihil tibi ex his que præceperas, desit à nobis : sed & præterquam Opinabaris, ad arguendum & evertendum eos qui quolibet modo male docent, occasiones à nobis accipias. Iterum: Memento igitur eorum qua diximus in prioribus duobus Libris, & hac illis adjungens, plenissimam habebis à nobis adversus omnes Hæreticos contradictionem. Dum tertio hoc Libro duobus prioribus accedente milil defuturum pollicetur eorum, quæ rogaverat Amicus Librorum Patronus; dum plenissimam fore ait adversus omnes Hæreticos contradictionem: facile colligimus fic tertium quoque Librum feorsim ab Autore fuisse misum, ut nondum cogitarit de sequentium Librorum Argumentis. Cur enim novos Libros subjungendos censeret, cum jam nihil abesset eorum quæ sibi fuerant ab illo, cui dicavit, Amico pracepta? Quid etiam potuit ad illam omnium Hæreticorum refutationem accedere, quam jam etiam pronunciaverat esse plenissimam? Idem etiam, dum plenissimam afferit, primo refutationis confilio liberaliorem ostendit, quam quidem refutationem ne quidem promiserat, uti vidimus, plenissimam. Et cum præter Amici, etiam opinionem, accessisse docet; id quoque discimus nihil utique fuisse, cur fuerit è primæ Scriptionis seu confilio, seu etiam promissis, expectanda. Hunc etiam Librum ubi absolvisset de Doctrina Apostolorum Hæreticis adversa, alium pollicetur, & quidem unicum illum de Doctrina Domini iifdem similiter adversa. Prorogabimus autem super hac qua dicta sunt, in sequenti Libro Domini sermones inferre, si quos ex his per ipsam Christi doctrinam convincentes, suadere possimus cessare ab ejusmodi errore, &c. Cum ait se prorogasse Librum quartum, una pollicitus est quartum quoque Librum se Operi

.

1-

7-

7-

as

0-

0-

r-

OS

n-

tii

e,

er

æ-

ıl-

u-

ius

es,

Operi universo additurum, nec tamen è vestigio illum, sed paulisper differendum. Nec enim est quod spatium illud, quod tertium quartumque Librum intercessit, diuturnius suisse suspicemur. Et quidem propter illam, cujus meminit, prorogationem, IV proinde Librum in ejusdem Prafatione à se promissum agnoscit. Idem nihilominus, crescente Libri mole, quædam superioris Argumenti reliqua de ipfius Domini Doctrina, cum novo jam quod fuccurrebat de Paulinis Epistolis, in proprium illumque ultimum universi Operis Librum secernenda censuit. Sic enim ille in IV Libri fine, ubi integrum Opus in V Libris concludendum pollicetur. Et quidem novum illud de Epistolis Paulinis thema novo suscepit Amiciad quem scripfit rogatu, ' quemadmodum (inquit) postulasti à nobis obedientibus tuo pracepto. Post tertium Librum novas illas Amici literas redditas oportet. Tunc enim nihil deerat corum quæ rogaverat Amicus. Immo post IV Libri initium, & tamen ante ejustem finem. Initio enim non agnovit aliud quam de Christi Domini doctrina Argumentum. Infine primam habemus de novo illo Paulinarum Epistolarum Argumento mentionem.

6. VII. Sic itaque diversis temporibus Libros hosce scripsit, misit, edidit Irenaus ut nuspiam tamen mora diutina vestigium appareat. Occurrit semper in fine pensi antecedentis sequenti mentio atque policitatio, nec tamen ulla uspiam occurrit, cum pensum ipsum mittit, mora excusatio. Ita sufficient è quocunque hujus Opens Libro deprompta Testimonia ad Operis universi tempus indicandum. Si enim de cujusvis Libro

ε L. V. init.

d

n

7

r

11

fi

H

a

V

u

re

ne

le

m

ri

n

U

le

2-

-

11

15

n

1d

r-

as

)-

1,

n

ra 0

)-

05

m

r-

15

m

u-

·fi

ri

re

tempore constet, ab aliorum quoque Librorum tempore non longe aberrabimus. Nec enim admodum accurata temporis defignatio expectanda est, cum nullam præbeat Liber ipse temporis notam satis accuratam. Antequam vero de tempore ejus disputemus, explorandum erit imprimis ipsum Scriptionis confilium. Erit enim illud cum ad alia quamplurima, tum ad hanc, de qua agimus, Chronologiam, longe utilissimum. Amici nomen ad quem scripsit Irenaus conservavit nobis (figua illi fides) "Pleudo-Dexter Bivarianus, Turibium scilicet Antistitem Toletanum. Sed cum Turibio Asturicensi, qui sub Leone magno An. nimirum CCCCXLVII. Priscillianistas in Hispania oppugnavit, pro folenni nimirum illa Impostorum imperitia rei Chronologicæ, noster iste confudiffe videtur Impostor. Gnosticorum veterum Hæreses in Priscillianistis revixisse constat, & quidem eo ipso nomine à coævis Orthodoxis suisse accufatos. Ita intelligimus cur Gnosticorum novorum strenuissimus oppugnator Turibius, Auctor fingi potuerit Irenao celeberrimo Gnosticorum triumphatori, ut adversus illos Scripta elucubraret. Facit ut ita suspicemur ipse Loaysa à * Bivario refutatus, qui nostrum hunc Turibium ejusdem Patruini, & quidem in eadem etiam (ede Toletana, successorem, ait interfuisse primo Concilio Toletano, inibique subvertise hæresim Priscilliani repullulantem. Ita ille fortasse ex aliis Fabulatorum Habemus itaque & Toletanum Tumonumentis. ribium, qui perinde Priscillianistas oppugnaverit, ut noster oppugnavit Turibius Asturicensis. Nec alium fingitur habuisse decessorem quam habuerit Toletanus iste coævus Irenao. Dicitur præterea

u Pseudo-Dext. An. 185. x Bivar. ib. in Dextr. An. 160. Hærefin

Hæresin Priscilliani tempore Concilii Toletani primi resuscitasse in Hispania Marcus quidam Agyptius. Siccerte in Hispania graffatos effe Gnoflicos vult Bivarius. Et vero Marcum istum, quicunque demum fuerit, Ægyptium cum Marco Valentiniano, qui in Regione Rhodanensi graffatus est quo tempore noster scripsit Irenaus, facile confundebant Fabulatores. Occasionem fateor ipse dedit y Hieronymus, qui cum de sui temporis Gnosticis Priscillianistis in Hispania graffantibus esset fermo, non uno tamen in loco dicit à coævo Irenai Marco corruptas Hispanias. Sed bonum virum fefellit memoria. Licet enim testem adhibeat Irenaum, de Hispaniis tamen à Marco corruptis Irenai nullum extat Testimonium. ruent omnia, quæ de hujus Fabulæ veri saltem similitudine profert Bivarius. Nec vero est quod miremur & diversa tempora, & sedes etiam diverfas, eidem huic Turibio tribuisse Fabulatores. De Rege nostro Lucio Britanno, fictitio nimirum illo, tempora fimiliter diversissima, è diversis Fabulatorum placitis noster collegit Usferius. Sic etiam Sanctos plerosque Apostolicos ad Decii usque tempora detrudit Gregorius Turonensis. Utque ex uno eodemque Turibio Asturicensi diversos nobis fabricarunt Turibios, Asturicensem alium Toletanum: fic ex una eademque Flavii Clementis Confulis uxore, duas fimiliter fabricarunt Domitillas, virginem aliam, aliam marito conjunctam; Pontiæ aliam, aliam Pandatariæ relegatam; fic ex Anencleto Pontificem alium cuderunt Cletum fimiliter Pontificem Romanum, tandem annis, patriis, parentibusque distinctum. Sed operosa resutatione indignæ prorsus sunt istiusmodi fabellæ; ma-

y Epitaph. Luc. in Ep. 29. ad Theodor. & in If. 64.

lum-

post

Sic :

tino

man

rum

itaq

cus :

mort

am

tatio

dam

mice

& in

gion

fuiff

ente

pfer

nis i

lenia

prox

mus.

rum

ut c

næus

tran

Nih

ve, a

qua

rit,

ZE

adversus Hareses consilio, atque tempore. 303 lumusque Amicum illum Irenai, quis suerit igno-

rare, quam discere è Fabulatoribus.

§. VIII. Is vero, quicunque tandem fuerit, quid postularit, ex ipso potissimum discemus Irenao. Sic autem ille in tertii Libri Præfatione: Tu quidem dilectissime præceperas nobis, ut eas, quæ à Valentino sunt sententias absconditas, ut ipsi putant, in manifestum proderem, & ostenderem varietatem ipsorum . & sermonem destruentem eos inferrem. Tam itaque sententias Valentinianorum rogaverat Amicus à nemine hactenus patefactas, sed sub Mysteriorum nomine ab ipfis studiose celatas; quam etiam earum refutationem. Sed brevem illam refutationem, & unico ut vidimus Libro concludendam, primo destinaverat Irenaus. Nempe ab A: mico ipfo augendam atque excolendam. Proinde & insignem fuisse in illis quà agebat Amicum regionibus, & graffatos etiam ibidem Valentinianos fuisse consentaneum est. Gracum fuisse, & in Oriente versatum inde verisimile est, quod Grace scripserit ad illum Irenaus, excuset que Graci sermonis imperitiam, propter suam jam diutinam inter Celtas confuetudinem. Forte egerit in Cephallinia, vel in continentis regione aliqua Cephallenia proxima, unde ortum Ptolemaum infra oftendemus. Sed frequentiorem putat * Bivarius literarum Irenæi Librorumque transmissionem, quam ut cum Orientali aliquo commercium illud Irenaus habere potuerit. Sed nihil est unde colligat transinissiones illas admodum fuisse frequentes. Nihil unde tempus transmissionum, fueritne breve, an vero diutinum; nedum ut /patium regionis qua egerit Amicus inde colligat, an proxima fuetit, an longingua. Nec denique meminit Irenai

Z Bivar. ad Dexir. an. 185.

tempore frequentes admodum fuisse conversiontes. frequentesque adeo ea occasione Peregrinationes cum literis fratrum ultro citroque commendatitiis, quæ perpetuum fere inter Orbis Romani univerfi Christianos commercium conservarint. Ecclesias memorat qua quotidie instituerentur, Irenzo nostro paulo junior ' Tertullianus. In Oriente itaque præcipue infaniebant Valentiniani, cum hoc de Marco diligenter notandum censuerit, quod in fuis, quà agebat ipse Irenaus, partibus Rhodanensibus infanierit. Perperam hoc de Marco observandum censuisset, si & alii fuissent in partibus Rhodanensibus Gnostici admodum frequentes. Paucitatem præterea Valentinianorum in Gallia agentium inde etiam colligimus, quod cum quibusdam Valentini Discipulis congressum se ipse testetur b Irenaus Poterat sane per atatem cum omnibus congredi, potuit cum ipso quoque eorum Præceptore Valentino, fi in eisdem egisset Regionibus, quibus ipfi Hæreses suas disseminarent. Ptolemaum de Traditione Apostolica sese efferentem (ut ex illius Epistola ad Floram constat quam conservavit Epiphanius) ita contemnit Irenaus quali ipse Ptolemao senior: Quibus (inquit) magis oportet credi? Utrumne his talibus, an Ptolemæo, qui Apostolos nunquam vidit, vestigium autem Apostoline in somniis quidem affecutus est? Quod Apostolos nunquam ipse viderit, in eo pares erant Ptolemæus atque noster, ut vidimus, Irenæus. Quod vero ne vel unius, qui ultimus Apostolorum omnium superstes fuerit, Apostoli, vel vestigium fuerit, vel in somniis affecutus, in eo noster erat superior Apostolum quidem ipse nullum vidit; multos tamen vidit audivitque qui Apostolos

a Tert. Præscr. c. 32. b Præf. L. I. c L. II. c. 40.

vidissent,

ufc

era

dei

vel

ten

daa

dur

etia

vav

tun

nun

ipfu

num

in #

men

veni

inde lisse.

Har

lend:

compe

lenda

in fe

alior

propte

buimu

dicunt

qui fa

b Pr

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 305 vidiffent, plures certe qui S. Joannem, qui ad Trajani usque tempora permansit. Tanto itaque junior erat Apostolorum ætate Ptolemæus, ut ne quidem illos seniores per ætatem videre potuerit, qui vel S. Foannem videre potuerint, ad Trajani usque tempora superstitem. Valentinum itaque qui Theodadim audiverit S. Pauli Discipulum Ann. Ar. vuly. LXIV passum, ætate senili ipsum admodum juvenem oportet audiville Ptolemaum. Sic etiam intelligimus, verum esse quod supra observavimus, à sene Irenao hoc Opus fuisse elucubratum. Intelligimus præterea fic hæfisse in Gallia Irenaum, ut Romam ipsam raro, Orientem fortasse nunquam deinceps viderit. Aliter Cerdonem, Marcionem, Marcellinam Carpocratiana hærefis antistitem, ipsumque Valentiniane hæresis auctorem Valentinum, Romæ convenisset. Aliter Polycarpum, non in prima duntaxat atate, sed recentiori etiam memoria, vidiffet Roma fub Pontifice Aniceto. Juvenis itaque videtur Galliam appulisse, & raro inde, nec admodum longe, pedem unquam extuliffe.

§. IX Electa autem est, ni fallor, ab Amico, Haresis illa præsertim Valentinianorum, cui resellendæ insudaret Irenæus, quod ita brevissimo compendio Hæreses aliæ universæ essent una resellendæ. Habebis (inquit b Irenæus) à nobis adversw omnes Hæreticos contradictionem. Proinde illos in secundo Libro, quem avarçens susse distinus, aliorum omnium nomine resellendos censuit. Quaptopter (inquit) in secundo tanquam speculum habimus eos totius eversionis. Qui enim his contradicunt secundum quod oportet, contradicunt omnibus qui sunt malæ sententiæ: E qui hos evertunt, ever-

d

i-

n

OS

nt,

tempore frequentes admodum fuisse conversiones. frequentesque adeo ea occasione Peregrinationes cum literis fratrum ultro citroque commendatitus, quæ perpetuum fere inter Orbis Romani univerfi Christianos commercium conservarint. Ecclesias memorat qua quotidie instituerentur, Irenzo nostro paulo junior ' Tertullianus. In Oriente itaque præcipue insaniebant Valentiniani, cum hoc de Marco diligenter notandum censuerit, quod in fuis, quà agebat ipse Irenaus, partibus Rhodanensibus infanierit. Perperam hoc de Marco observandum censuisset, si & alii fuissent in partibus Rhodanensibus Gnostici admodum frequentes. Paucitatem præterea Valentinianorum in Gallia agentium inde etiam colligimus, quod cum quibusdam Valentini Discipulis congressum se ipse testetur b Irenaus Poterat sane per atatem cum omnibus congredi, potuit cum ipfo quoque eorum Præceptore Valentino, fi in eisdem egisset Regionibus, quibus ipfi Hæreses suas disseminarent. Ptolemaum de Traditione Apostolica sese efferentem (ut ex illius Epistola ad Floram constat quam conservavit Epiphanius) ita contemnit 'Irenaus quasi ipse Ptolemao senior: Quibus (inquit) magis oportet credi? Utrumne his talibus, an Ptolemao, qui Apostolos nunquam vidit, vestigium autem Apostoline in somniis quidem assecutus est? Quod Apostolos nunquam ipse viderit, in eo pares erant Ptolemaus atque noster, ut vidimus, Irenaus. vero ne vel unius, qui ultimus Apostolorum omnium superstes fuerit, Apostoli, vel vestigium fuerit, vel in somniis affecutus, in eo noster erat superior Apostolum quidem ipse nullum vidit; multos tamen vidit audivitque qui Apostolos

a Tert. Præscr. c. 32. b Præf. L. I. c L. II. c. 40.

vidissent,

220

ufc

era

de

vel

ten

dag

du

etia

tun

Iren

nun

onen

ipfu

num

in /

men

veni

liffe.

Hær.

comp

lend:

in fe

alior

propt

dicun

qui fi

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 305 vidiffent, plures certe qui S. Joannem, qui ad Trajani usque tempora permansit. Tanto itaque junior erat Apostolorum ætate Ptolemæus, ut ne quidem illos seniores per ætatem videre potuerit, qui vel S. Joannem videre potuerint, ad Trajani usque tempora superstitem: Valentinum itaque qui Theodadim audiverit S. Pauli Discipulum Ann. Er. vulg. LXIV passum, ætate senili ipsum admodum juvenem oportet audiville Ptolemaum. Sic etiam intelligimus, verum esse quod supra observavimus, à lene Irenao hoc Opus fuisse elucubratum. Intelligimus præterea fic hæfisse in Gallia Irenaum, ut Romam ipsam raro, Orientem fortasse nunquam deinceps viderit. Aliter Cerdonem, Marcionem, Marcellinam Carpocratiana hæresis antistitem, ipsumque Valentiniana hæresis auctorem Valentinum, Romæ convenisset. Aliter Polycarpum, non in prima duntaxat atate, sed recentiori etiam memoria, vidisset Roma sub Pontifice Aniceto. Juvenis itaque videtur Galliam appulisse, & raro inde, nec admodum longe, pedem unquam extu-

§. IX Electa autem est, ni fallor, ab Amico, Haresis illa præsertim Valentinianorum, cui resellendæ insudaret Irenæus, quod ita brevissimo compendio Hæreses aliæ universæ essent una resellendæ. Habebis (inquit b Irenæus) à nobis adversus omnes Hæreticos contradictionem. Proinde illos in secundo Libro, quem avançens susse distinus, aliorum omnium nomine resellendos censuit. Quaptopter (inquit) in secundo tanquam speculum habitums eos totius eversionis. Qui enim his contradicunt secundum quod oportet, contradicunt omnibus qui sunt malæ sententiæ: & qui hos evertunt, everbergs, L. III. e Press. L. IV.

liffe.

u

d

i-

t,

t;

nt,

Qq

tunt omnem Hæresim. Rationem ibidem, non multis interpositis illam subjungit: Hi enim omnes. quamvis ex differentibus locis egrediantur, & differentia doceant, in idem tamen blasphemiæ concurrunt propositum. Nempe in Valentinianos tanquam in cloacam quandam, aut fentinam antiquiorum omnium Hæreticorum fordes & spurcitias profluxisse crediderat d Irenaus. Propterea doctrinam eorum paulo antea recapitulationem omnium Hareticorum esse dixerat. Vox Graca erat proculdubio ανακεΦαλαίωσις, quod nempe fumma capita, feu κεΦάλαια, seu ut loquitur e Tertullianus, seminia, ex antiquioribus Hæreticis congesta ad suæ propriæ Hæreseos χαρακτήρα Valentiniani μεθήρμωσαν, ut nos alibi idem docet Irenaus. Propterea, ut Ecclesia successionem ab Apostolis & ab Apostolorum successoribus senibus arcessit (quos ipse Presbyteros appellat) fic Hareticorum fuccessionem à Simone Mago primo nimirum omnium Haretico, aliisque deinde Simonis in quacunque Hzreticorum Schola successoribus ad coævos sui, quo scribebat, Seculi Hæreticos. Huc enim referendi alii illi, quos primo Libro commemorat, antiquiores Hæretici. Non aliorum dogmata explicanda rogaverat Amicus præterquam Valentinianorum, nec aliorum proinde, seu in titulo, feu in Prafationibus, seu in ipso Opere, ex professo noster refellit Irenaus. Cur itaque antiquiores illos commemorandos censuit? Non alio profecto fine aut confilio quam ut Valentinianorum illam, quam dixi, Successionem à prima usque Rirpe deduceret. Ait proinde se f referre fontem & radicem eorum, & arborem de qua defluxerunt toles fructus. Ait 8 omnes qui quoquo modo adulterant

d Præf. L. IV. e Adv. Val. c.4. f L. I. c. 19. g L.I. 30. veritatem,

Sa ma eße doc res

ve

religion diffication tre man fest:

pe in nillan que di k

aftici

confesion Ciam Theod è m Trad

fide I redene buerin fide di

h L. 1

veritatem, & præconium Ecclesiæ lædunt, Simonis Samaritani Magi discipulos esse & Successores. Ait h praterea progenitoris ipsorum doctrinam Simonis Magi Samaritani & omnium eorum qui successerunt ei sele manifestaße; Quin & multitudinem eorum qui ab eo esent [Simone] Gnostici, & differentias ipsorum & dostrinas & successiones adnotase, quaque ab eis hareses institutæ essent, omnes exposuisse; Et quoniam omnes à Simone hæretici initia sumentes impia & inreligiosa dogmata induxerunt in hanc vitam, often-Ait denique se i arguentem eos a Simone patre omnium Hæreticorum & doctrinas & successiones manifestare. Quid dicat sese arguentem illa manifestasse, id nimirum innuit ad illam quam pollicitus effet avargonle, quem hic fermonem destruentem appellat, etiam illa spectasse. Quod nempe unius esset operis traductio eorum & destructio in multis. Satis enim erat ad illos refellendos, illam eorum tam infamem traducem originemque prodidisse. Nec alii veniunt intelligendi Presbyteri injusti, quos ille Presbyteris Ecclesiafticis Ecclefiastica Traditionis testibus opponit.

§. X. Idem tamen Simonis Magistri nomen non confessos Valentinianos agnoscit Irenæus. Et Glauciam Basilides obtendebat S. Petri Interpretem, Theodadim Valentinos discipulum S. Pauli, ut è m Clemente discimus Alexandrino, pro suarum Traditionum testibus & primariis Auctoribus. Quinam illi suerint, Glaucias & Theodadis, & qua side homines, aliunde non constat; nec etiam nellene illos ipsi, & qua par erat side, testes adhibuerint Hæretici, hominum genus alioqui nulla side dignum. Fierique potuit ut eadem sublesta

h L. II. Præf. i L. III. Præf. k L. IV. c. 43, 44. l L. I. c. 30. m Strom. VII. fin.

fide illorum testimonio usi fuerint, qua & Mat. thia, quas venditabant, Traditionibus, qua & Nicolai Diaconi fanctiffimi Traditione ufi erant Nicolaita, qua etiam S. Facobi Apostoli & Hierosolymitani Episcopi Ebionita. Id unum saltem inde conftat verum illum ftirpis Auctorem erubuiffe Simonem coxvos Irenao Valentinianos. Ergo negantibus. & Magistrum adeo infamem omni, quo poterant, conatu repudiantibus; quo tandem (inquies) ratiocinio conficiet Irenaus fuisse nihilominus Simonem primum Hæreticorum omnium communemque parentem? E Scholarum nempe manifesta successione. Erat enim, cum scriberet Irenaus recentior illa manifestiorque Succession quam ut ab ipfis negari possit, quantumvis dura frontis, Hæreticis. Constabat itaque secundam illam, quam sub Hadriano diximus ab Ecclesia discessiffe Hæreticorum colluviem, non aliunde quam è Menandri Schola fuisse progressam. Inde igitur Bafilides, inde Saturnilus, inde Cerdon, Marcion, nec aliunde adeo ipse processit Valentinus. Nec multo erat antiquior ipsa Menandri manifesta ab Ecclesia successio, quam Trajano tandem Imperante contigisse probavimus. Sic ergo Irenœus evincit Gnosticos reliquos omnes à Simone ftirpem deduxisse, quod deduxerint à Menandro Simonis n Discipulo. Sic ille difertis verbis ubi de prima Successionis origine disputat ex profesfo. o Reliqui autem qui vocantur Gnostici à Menandro Simonis Discipulo, quemadmodum ostendimus, accipientes initia unusquisque eorum, cujus participatus est sententiæ, ejus & pater & antistes apparuit. A manifesta nimirum secessione Hæreticorum originem deduxit Irenæus. Cum tamen animum

n Vid. Diff. I. f. 18. o L. III. c. 4.

hostilem,

ho

en

Sin

CO

in

ter

qui

do

los

que

que

fun

agii

S. 9

San

adn

706 y 7

Orig

day

nun

in h

eft 1

qui .

nem

Erat

School

bus f

Sect

junxi

p A

cont. C

6. XI. Ita nimirum juniores Hæretici antiquioribus se in disciplinam tradebant, dum novam ipsi Sectam conderent. Sic Roma Marcion Cerdonise junxit, sic in Ægypto fortasse Basilidi & Valentino,

n

p Ap. II. p. 69. vid. etiam Dialog. cum Tryphon. p. 349. q Orig. cont. Celf. VI. 282. r orig. ib. L.t. p. 44. f Jufin. Ap. II. p. 69 or.

fic Valentinus ipse paulo seniori Basilidi, Basilides, Menandro atque Saturnilus. Ita factum ut antiquiorum Hæreticorum dogmata in juniorum Hæreticorum hypotheses migrarent, & quo quæque Secta junior eo diversarum hypotheseon contagione corruptior. Hoc est quod de Valentino noster afferit I Irenaus, eum ras dexas es idos xazantinoa Aδασκαλών μεθαρμόσα. Paulo aliter vetus Interpres ita, antiquas in suum characterem doctrinas ait transtulisse, ut videatur in suo Codice legisse apxaias Adaoxalias. Idque, fortasse non absurde. Frequens enim occurrit in Sacris N. T. Scriptoribus mentio oldaoxadias Apostolorum. Erant przterea, ut " alibi oftendimus, Virorum quoque πεώτης Δαθοχής Apostolorum διδασκαλίαι etiam (criptione concepte, his nimirum Hæreticorum contrariis didaonaliais oppositæ. Erat porro Evangelio sua quoque, ut x ostendimus, dexn non na-Doλin modo illa, orbifque Romani, qua patebat, universi s sed use my quoque singularumque Imperii Romani Provinciarum, unde & Discipuli apxaio, & Ecclesiæ etiam Orthodoxæ integræ & xaias appellarentur. Erat fimiliter etiam Hæreticis sua quoque zexà, ipsa quoque tam nadoliκή, quam etiam μερική. Καθολική non à prima eorundem ab Ecclesia secessione, quæ Menandro tandem Scholam moderante contigit; sedà primis quoque Simonis conventiculis, utcunque clanculariis, arcessenda est. Meenin singulis Hæreticis aprin erat etiam Schola quælibet antiquioris Hxretici. Sic Valentino αρχαΐαι διδασκαλίαι erant non primæ modo illæ Simonis, sed & Menandri quoque aliæ, sed & Basilidis, sed & alterius cujuli-

be

tu

ru

ra

lo

H

ftie

Di

10/

am

fen

era

nu

Sed

qui

rec

ant

ban

pro

Hæ

refe

ban

buf

loci

ctæ

mir

Pro

racte

Aud

nori

pofi

tion di ch

fius

t Fren. L. I. c. 5. u Diff. I. x Addit. ad Cefiriens. Diff. II. cap. VI. g. 25.

bet, qui quidem Scholam Hæreticorum moderatus fuisset ante Valentinum. Sic ergo Hæreticorum antiquiorum omnium dogmata in fuum characterem transfuderat Valentinus. Nempe à Philosophorum 2/90/0xais, & Philosophorum itidem Hæresibus, exemplum deduxerunt Hæretici Christiani. Utque nulla erat Philosophis potestas in Discipulos, quo minus posset quisque ab alia Philosophorum Secta ad aliam deficere, & novam aliam seu inchoare, seu inchoatæ sese pro arbitratu conjungere: Sic etiam Hæretici, cum omnes effent animis in Ecclesiam infensis, nulla tamen erat invicem, præterquam sententiarum, pugna; nulla certe Scholæ aut Communionis. Neminem Secta pullum legimus, aut Schola aut Communione, qui non ipse proprio arbitratu discederet. Utque recentiores Philosophorum Hæreses Sectarum antiquiorum dogmata pleraque illibata retinebant, propria quædam à se noviter excogitata pro Sectæ propriæ notis usurpantes : sic etiam Hæreses Christianæ recentiores antiquiorum Hæreseon dogmata pleraque ipsæ quoque retinebant, excogitatis tamen novis dogmatibus quibusdam tanquam novæ Sectæ notis aucta atque locupletata. Hæc autem nova dogmata novæ Sedæ indices characterem appellat Irenæus. Voce nimirum à Criticis Philologis, ni fallor, accepta. Proprias Auctoris cujusque in stylo notas illi charatterem appellabant, quem illi ad suspetta ejusdem Auctoris Opera à genuinis distinguenda tanquam normam adhibebant. Sic Lysia orationes suppolititias, quæ multæ erant, à veris ejusdem Orationibus, per humilem, quo usus est Lysias, dicendi characterem secernit Criticus maximus Dionysus Halicarnassaus. Ita character Valentini ex illis præfertim

præsertim Valentini dogmatibus petendus erit. quæ propria erant Valentini, quæque id efficiant. ut Hæresis Valentiniana proprie sic dicta à reliquis omnibus aliorum quorumcunque Hæreticorum distinguatur Hæresibus. Sic alibi voce usus est noster. Ait fibi propositum esse omnibus Hare ticis fecundum ipforum Characterem contradicere. Ait 2 Mathematicorum theoremata Basilidianos in Suum Characterem doctrina transtulisse. que a Tatianum & ipsum quoque proprium Chara-Herem doctrina constituisse. Porro in Ægypto propria quædam viguit Philosophorum Gentilium Hæresis ondexlum a Potamone Alexandrino instituta, quæ non unum aliquem Magistrum, aut Scholam unam, sequerentur, sed è singulis Philosophorum hæresibus ea seligeret, quæ quidem viderentur in fingulis effe veriffima, inde proprium formaret characterem è dogmatibus omnium selectiffimis conflatum. Hoc certe confilium probavit in re Philosophica Judaus Philo, probavit Christianus Scholæ Catecheticæ Alexandrinæ præfectus Glemens, ipfi nimirum Alexandrini. Nec quicquam vetat quo minus etiam idem probarit Valentinus, Hæreticus nimirum Ægyptius. Sic propriam formarit Hæresis characterem è Christianorum omnium Hæreticorum dogmatibus selectissimis, ut formavit Potamon è Gentilium Hæreseon diversarum dogmatibus fimiliter felectis. Sic denique intelligimus ut Hæreseon aliarum omnium in Valen tiniana recaptulationem fuisse dicat Irenaus.

§. XII. Voce autem μεθαρμόσαι illud voluit, ni fallor, Irenœus, ipfos quidem Æonas à superioribus Hæreticis accepisse Valentinum, à quibus tamen in eorundem ἀρμογη ita discreparit, ut pro-

y L. I. c. 19. . Z L. I. c. 23. a L. I. c. 31.

prium

pr

m

fer

len

my

ali

de

An

pha

ut

app

in C

tur

me

tati

emp

115.

eleg

iifd

den

bilis

VOCE

renæ

ufur

THY,

cant

Hon

Hom

tatui

&c.

deine

lus.

perp

prium fibi inde formarit Sectæ characterem. Nomen quidem iplum Eonum, & numerum etiam eorundem tricenarium, à Gentilium Ocogevicus, præfertim Ægyptiorum, desumpserant Hæretici Valentino antiquiores Agyptii, quibus tamen apusmy fibi propriam aptarit Valentinus. 'Apusm illa alia erat nominum. Nec enim eofdem Æonas iifdem designavit nominibus, quibus aut Hesiodus, aut Antiphanes, aut veteres etiam Ægyptii, ut ex Epiphanio constat. Atque hæc ipsa nominum aptior, ut volebat, accommodatio, recte apport potuit appellari. Est & alius vocis usus, quo membrorum in corpore animali commissura apussay appellantur. Îta μεθαρμογή illa erit quo issdem Corporis membris situs tamen alius pro libitu fingentis ap-Talis nimirum illa qualis occurrit in exemplis illis, quibus, hac in caufa, utitur b Irenaus. Ut cum ex iisdem gemmis, quæ Regis effigiem elegantissime repræsentabant, jam transpositis iisdem, diversoque ordine sibi invicem respondentibus, vulpis deinde aut alterius cujusvis ignobilis animalis effigies conficitur. Eo enim in loco vocem ipsam μεθαρμίζαν adhibet Epiphanianus Irenæus, & voces alias fubinde quafi Synonymas ulurpat, σεσαρμόζζη, εφαρμόζζη, μεταφέρζη, μεταπλάτти, sensum quem dedimus luculentissimè explicantes. Aut cum 'Ounponergeois, verbis nimirum Homericis omnibus, alia tamen, quam quæ unquam Homero in mentem venerit, sententia repræsentatur. Sic voces Evangelii, Aoys, Zwns, Andpwas, &c. ita aptavit Æonibus fuis Valentinus, ut aliam deinde fententiam elicuerit quam vellet Apostolus. Medapuoldo itaque nottro idem valet quod perperam ἀρμόζειν, & quasi vi quadam adhibita ad

S

1

m

1.

K.

ri-

0-

ım

confilium fuum per fas & nefas detorquere. Ita cum verba illa Prophetæ, Ισραήλ δε με έκ έγνω, κ ο λας με & σωηκεν, ad Bython fuum decessoribus incognitum referrent, hanc nofter applicationem μεθάρμιση appellat: " τίω τε άρρατε Βύθε άγνωσίαν είρηκεναι (inquit) μεθαρμόζεσι. Et cum verba Domini, d sx oid ale on cu pis TE margos us da us eivas ad eandem Patris ayvavias comprobandam afferrent, ait illos ένια κ τ ον τω έυαγελίω κειμένων είς τέτον τ χαρακτήρα μεθαρμόζον, detortam nempe utrobique violentamque applicationem fugillans. Fieri proinde potest ut antiquiorum Hæreticorum voces ita perverterit, transposuerit, & fuis hypothefibus aptarit Valentinus, ut proprium inde characterem efformarit ab antiquiorum Hæreticorum characteribus diversissimum. Sic voces eafdem adhibuerint antiquiores Hæretici quas adhibuit S. Apostolus, alio tamen referendas, alioque ordine disponendas, quam retulerit disposueritque Valentinus. Perperam itaque inde colligit e Blondellus Eigns vocem fic ad proprium Valentini spectasse characterem, ut nemo illam usurpare potuerit antiquior Hæreticus. Est & alia hujus vocis μεθαρμόσαι fignificatio. Suidas: Μεθαρ μοζόμεν , Επανορθέμεν . Μεθάρμοσον, επανορθωπν. Quidni huc alluserit f Tertullianus? Item Valentinus (inquit) aliter exponens, & fine dubio emendans hoc nomine quicquid emendat, ut mendosum retro alterius fuisse demonstrat. Sic equidem intelligendus Irenaus pro lectione veteris Interpretis, ut antiquas Hæreticorum vetustiorum doctrinas in fuum characterem transtulerit.

§. XIII. Nihil tamen absurdi continet, quo

minus

mi

Sic

άρχ

Uto

reti

cat

nion

delin

mine

Aox.

vide

VOCE

enin

fua r

emi []

Con

us it

am A

verte

biente

Sic et

tianu

λ98,

PAKTHE

manu.

cacy, 1

loca ip

narum

αρχαί

rum.

Interp Non t

g Co

L 1. 0

c L. I. c. 16. d L. I. c. 17. e Ep. ad Armach. ap. Hammond. Diff. II. Cap. IX. n. 7. f Practicip. c. 30.

adversus Hæreses confilio, atque tempore. minus vera esse possit Lectio etiam Epiphaniana. Sic apxai Hæresis Valentiniana eædem fuerint cum αρχαίαις illis veterum Hæreticorum διδασκαλίαις. Utque apxas Hæresis Valentinianæ à veterum Hæreticorum antiquioribus disciplinis petitas indicat Irenaus Epiphanianus; Sic & veteris cujus dam opinionis seminia nactum Valentinum Colorbaso viam delineasse testatur Tertullianus. Alibi hæretica 1 (emina memorat Gnosticorum & Valentinianorum. Apras certe illas potius quam Maoralias aprajas, videtur expressisse voce illa Tertullianus. Idem voce initii etiam alibi ipse designat Irenœus. Sic enim ille de Valentinianis à Basilide Gnosticisque fua mutuantibus: i à quibus, inquit, & hi initia emissionum accipientes, convicti sunt in primo Libro. Confirmatque Lectionem Epiphanianam locus alius ipfius Irenai plane geminus, de Basilidianis etiam Aftrologorum placita in Sectæ fuæ ufus convertentibus: k Illorum (inquit) theoremata accipientes in suum characterem doctrinæ transtulerunt. Sic etiam characterem doctrinæ dixit constituisse Tatianum. In Gracis Eusebianis xaegunnea didaona-Aus, eadem prorfus forma qua & in Valentino xaeguniega disaonaleis repræsentavit Irenæus Epiphanianus. Sed Schola potius quam doctrina Gracis est Maoraheiov. Ita nomina ejustem formæ Msraev, Tyaperov &c. non res locorum proprias, fed locaipfa, denotant. Scholarum itaque non Doctrinarum illi characteres sunt, & proinde Scholarum αρχαι intelligendæ erant, non utique Doctrinarum. Nec mentem Irenai affecutus est imperitus

Non tamen admodum refert an ad Scholam Vag Contr. Valentin. c. 4. h De Anim. c. 18. i L. II. c. 18. L. L. c. 23.

Interpres, cum doctrinæ illum finxit characterem.

d.

15

1 1. i. c. 17.

lentini character ille, an potius ad doctrinam, fuerit referendus.

§. XIV. Cum vero Hareticos primorum stirpis fuæ parentum commonefacit Ireneus, id eo præfertim confilio facit, ut oftendat Traditionum, etiam Apostolicarum, quam effet sublesta fides apud Hæ-Erant omnino apud Gnofficos, qui majorem præstantioremque quam vel in Apostolis, vel in Domino ipso fuisset, yvacov venditarent. Ab his nullus erat, vel admodum exiguus, apud cordatos Orthodoxos metus. Servatorem illi atque ejus Apostolos Hæreticis omnibus fide digniores existimabant. Magis illi metuendi qui Traditiones Apostolicas obtenderent ab Ecclesia Catholica Traditionibus longe alienissimas. Atque hoc ipso nomine reliquis Hæreticis periculofiores erant Valentiniani. Tam aberant illi à repudiandis Apostolorum Traditionibus ut contra Patronos fibi (fi quidem ipfis fides) adsciverint Apostolos. Inde factum ut è S. Foannis Evangelio, aliifque genuinorum Evangeliorum Testimoniis, præsertim Parabolis, Æonibus suis fidem conatus fuerit conciliare Valentinus, nullis præterea Textuum depravationibus mutilationibusve, quibus usus est Marcion, alique Marcioni fimiles Hæretici. Inde inenarrabilis illa multitudo Apocryphorum à Valentinianis conficta, non alio ut videtur fine, quamad fucum simpliciorious faciendum supposititiis istiusmodiphus Domini Apostolorumque Testimonis. Inde Theodadis alique id genus testes Traditionis Apostolica Seniores , quos Presbyteros injustos appellavit noster, ut vidimus, Irenaus. Nec degener Valentini Discipulus Ptolemeus, Domini iplius Apostolorumque Traditiones plenis buccis jactat

od

ei

CI

til

fe

fc

all

da

m

pe

inf

& fin

eff

Qu

mr

VIC

læ

gna

Qu

git

rete

dif

era rior

drie

fub

&/

fpe

adversus Hæreses confilio, atque tempore. atque deprædicat. Sic enim m ille ad discipulam Floram: μαθήση, θες διδόντο, έξης κ τίω τέτε αργίω τε η γωνησιν, αξιεμένη τ Αποςολικής το Sadoσεως ω οπ Σβαθοχής η ήμας παρελήΦαμεν μξ η τε κανονίσαι πάντας της λέγης τη 8 Σωτηρ Φ διδασκαλία. Cum ergo provocarent ad Traditiones Apostolicas ij, cum quibus nostro Irenao res erat, etiam Haretici, jam eo tandem redibat Quæstio, quinam esfent Traditionum istius testes fide digniores? An scilicet Haretici; an potius Orthodoxi Ecclesiallici? Hic vero ad Hareticorum fidem labefactandam recte faciebat, si seniores illi quorum Testimonio Traditiones memoria fua vetuftiores acceperant, ipfi fuissent à prima usque Traditionis origine suspecti, & malæ fidei opinione semper infames. Idque rursus ita recte colligebant, quod & tales essent Ecclesia Catholica Traditiones, ut fingi prorsus aut vitiari non possent, quæ tamen essent à Traditionibus Hæreticorum diversissimæ: Quod testes haberent legititimos Apostolorum omnes, integerrimosque, Successores, suffragiis invicem consentientissimis, cum tamen adversæ illæ Hæreticorum Traditiones non minus invicem pugnarent, quam cum Ecclesiarum Traditionibus: Quod apertam jam inimicitiam in Apostolorum legitimos Successores profess effent Seniores illi Haretici, quos testes appellabant juniores, è Seniorum disciplina progressi. Sic nulla prorsus fide digni erant, qui post secessum vixerant, non modo posteriorem illum Basilidis & Saturnini Imperante Hadriano, sed priorem quoque illum alium Menandri sub Trajano. Menandri vero fidem elevabat quod

& suspectus infe fuerit, etiam ante secessum, & suspecto usus Magistro Simone, adeo nimirum in-

S

n

S

0

it

1-

le

1-

į-

e-

le

1-

id i-

0.

in Ap. Epiphan. Hær. XXXIII. n. 7.

fami ut testem illum seu Magistrum Hæretici etiam recentiores erubescerent. Ita nimirum Argumentatur in Præscriptionibus Tertullianus, ita Hegesippus, ita noster etiam Irenæus. Atque hinc intelligimus quam recte illi fortiterque suerint Ar-

gumentati.

6. XV. Cæterum cum Valentinianos refellendos noster est aggressus Irenaus, non solos illos intellexit qui dogmata sequerentur incorrupta Valentini; sed & alios illos qui Valentini, ut ille vetustiorum Hæreticorum, αρχας seu αρχαία δύγμαm in suum, propriæ tamen Scholæ characterem transfudiffent. Nec enim reverentiores fui Discipulos habuit Valentinus quam fuerat erga Praceptores Hæreticos, quos audierat, Discipulus ipse Valentinus. Jam enim multas Hæreticorum novorum quafi colonias deduxerat una illa, veluti Metropolis Valentini, " Secundi nempe illam, & Marci, & Ptolemai & Heracleonis & Theotimi, ut Solus adeo Antiochia Axionicus memoriam Valentini integra regularum ejus custodia consolaretur, cum scriberet Tertullianus. Sed Ptolemaum præcipue & Marcum sui, quo scribebat, temporis Hæreticos oppugnat Irenæus. Primum nostri Caput de pracipuis illis quos Amici rogatu refutavit Hareticis egisse certum est. Inde pleraque excerpsit Tertullianus suo adversus Valentinianos Opusculo. Cum tamen Valentinianorum nomine suam illam refutationem inscriberet Tertullianus, ut & noster inscripsit Irenaus; sic primum nostri Caput intellexit, ut ad Scholæ Ptolemaica Valentinianos semper illa referenda censuerit, eo ipsum quoque Irenaum retulisse existimarit. Ait Phosphoro cuidam Rhetori cum fortis viri nomine tinnula quedam

fet.

Inde

Tyml

flati

Cur

det:

YOMTE

Iren

lianz

lorun

in co

Ptol

fter

& pr

Præf

diffe

ulw

λεμα

n oal

expr

men

coæ

fimo

clivi

co re

caufa

didiff

verti

anang

Epiphar

adversus Hæreses confilio, atque tempore. dam & sonantia verba in μελέτη quadam protuliffet, Ded'illud Tragicum à Discipulis acclamatum. Inde colligit : " Audisti Fortunatam & Hedonem & Acinetum & Theletum: Acclama (inquit) familia Ptolemai Φευ. Jesum alibi ex omnium Æonum symbolis pro ejusdem primi Capitis sententia con-Hatum P Miscellaneam idem appellat Ptolemæi. Cum Achamothæ conceptum ex imaginibus deridet: 9 Hoc est, subjungit, mulum de Asino pingere, & Ptolemaum describere de Valentino. Cœlos idem ventes cum subinde Angelos appellarent nostri illi Irenai Valentiniani, fic illis idem illudit 1 Tertullianus: Satis meminerat Ptolemaus puerilium dicibulorum, in mari poma nasci, & in arbore pisces: sic & in calestibus nuceta prasumpsit. Sic ille semper de Ptolemaitis intellexit quæ de Valentinianis suis noster protulerat Irenœus. Recte ille proculdubio, & prosententia ipsius Irenai. Sic enim noster in Prafatione, ubi Operis confilium exponit, verbis differtiffimis : καί καθώς διώαμις ήμιν, τω τε γνώμω αυτών τ νων σερχοιδασκόνων, λέγω δε τ σει Πτολεμαϊον άπανθισμα έσαν δ 'Ουαλεντίνε οχολής σαυτομως n σα Φως απαγελεμεν. Sic & in fine, verbis fimiliter expressis: 1 Et Ptolemeus quidem ita. Græce tamen verba illa omisit Epiphanius, quæ tamen in cozvis sui temporis Codicibus fuisse è vetustiffino discimus Interprete. Longe autem proclivius erat ea omisisse Epiphanium, etiam in Grao reperta, quæ tamen ad fuam quam agebat causam nihil attinerent; quam Interpretem addidisse, Graco refragante Codice quem Latine vertit. Idem præterea Irenæus in Hæreticorum anareonn nunc t Ptolemaum memorat simpliciter,

⁰ Adv. Valent. c.8. p lb. c. t2. q Cap. 19. r Cap. 20. f Ap. Epiphan. Hac. XXXI. 27. ftp. t L. II. c. 40. & 49.

nunc cum Emphasi ipsum "Ptolemæum, quasi illum nimirum Præcipuum oppugnans Adversarium. Non ergo Valentini, sed Ptolemæi, proprium characterem exhibent, quæ apud nostrum, in primo Capite leguntur, Irenæum. Et Ptolemæi erant præcipue Mysteria, quæ à superioribus Hæreticorum prosligatoribus ignorata noster primus

omnium prodidit atque divulgavit.

§.XVI. His enim fefe præfidiis instructum * dicit ad scribendum accessisse, noster, correxive tois έσομνήμασι των, ως αυτοί λεγεσιν, Όυαλεντίνε μαζητων, ενίοις δ' αυτών κ, συμβαλόντα, κ καταλαβομενον τω γιώμω αυτών. Non itaque Valentinum oppugnavit ipsum, sed prima potius à Valentino Successionis Discipulos primarios, & sequentium adeo Hæreseon Magistros. Ex hoc, ni fallor, loco, potius quam ex ætate, nostrum omnium doctrinarum curiosissimum exploratorem appellat y Tertullianus, atque illis accenset qui ipsorum Hæresiarcharum fuissent contemporales. Nempe illos intellexit Hæresiarchas, quos paulo antea Archetypos principalium Magistrorum appellaverat, adfectatifque ducibus passivorum Discipulorum opposuerat. Eosdem nimirum illos quos universo illo adversus Valentinianos Opere refellit, quos modo diximus proxima fuisse Successionis Ptolemaicos. Fuit, ut ostendimus, Irenæus etiam ipfi Valentino contemporalis, nec mul-Sed fui temporis Valentimato fortasse junior. norum mysteria rogavit Amicus post mortem Valentini, cum præcipuum jam in Hæresi Valentiniana nomen adeptus effet Ptolemaus. Nec alium proinde Valentinianismum ille quam Ptolemaicum, à primis usque arcessivit originibus. Serior nimirum illa suscepta exploratio, & polt

u L.II. c. 4. x Praf. y Adv. Valent. c. 5.

multos

m

tu

len

mo

[cij

mc

du

oni

lect

fe i

tule

Val

ligi

lent

fuer

ticis

Sect

lent

mylt

ne L

luos

edoce

ante:

liores

funt

quam

dimus

retice

lis or

Libro

explor

discip

reticos

auten

Z Ad

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 321 multos annos ab ipfius morte Valentini, non potuit alios in vivis deprehendere quam illos Valentini Discipulos, & senes etiam, nec magno admodum numero, ut proinde quod Valentini Discipuli fuissent, iplorum fuerit gloriantium Testimonio potius, quam è recenti memoria, discen-Utque Valentinianos illos primæ Successionis Discipulos à se conventos testatur, sic etiam lettos eorundem Libros. Inde nimirum didicisse fe Mysteria eorum, quæ primus ipse in lucem protulerit, quæ etiam Doctiffimi Ecclesiasticorum in Valentinianos scribentes ignoraverint. Inde colligimus & Scripta quoque illa recentiorum Valentinianorum σουμνήματα ita fuiffe endedoμένα, ut fuerint etiam un condedoueva, ut de suis Acroamanicis dixit Aristoteles. Nimirum eousque in ipsa Secta latuisse ipsos illos Sectæ Libros, quæ nollent quenquam scire qui non fuisset Sectæ Symmysta. Inde factum ut (quod ait Tertullianus 2) ne Discipulis quidem propriis ante commiserint quam suos fecissent; utque illos prius persuaderent quam edocerent. Inde etiam quod ait . Irenæus, Qui ante nos (inquit) fuerunt, & quidem multo nobis meliores, non tamen satis potuerunt contradicere his qui funt à Valentino, quia ignorabant Regulam ipsorum, quam nos cum omni diligentia in primo Libro tradi-Plane hæc supponunt ita latuisse illa Hæreticorum arcana dogmata, ut alienis à Secta nullis omnino patuerint, ne quidem eruditissimis, Librorumque, qui prostarent, omnium curiosissimis exploratoribus. Nimirum à Mysteriorum Ethnicorum disciplina, exemplum sumpsit omnis illa apud Hareticos arcanorum dogmatum disciplina. Libri autem Mystici aliis nullis legendi erant præter-

n

e

[-

1-

0-

ti-

ec

le-

Se-

oft

quam μεμυημένοις. Et fiquis Mysta aliis auderet illos præterquam Symmystis ¿gopxad, piaculum erat atque ay fupplicio plerunque capitali expiandum. Hanc disciplinam à ritibus Politicis ad dogmata Philosophica deduxit primus, ut existimo, Pythagoras. Atque ita factum, ut quanquam Libros haberent de Sectæ suæ dogmatibus Pythagoræi, diu tamen latuerint usque ad ætatem b Philolai & Dionis, qui paupertatis Philolaum ad extrema quæque prementis occasionem nactus, non ante tamen emere potuit, quam ipse Sacris Pythagoricis fuisset initiatus. c Hipparchus propterea Schola pulsus est, & cippus ei tanquam mortuo erectus, quod Sectæ arcana prodidisset. Similem de Numenio Pythagoræo querelam habet d Proclus, quasi nimirum Deas Eleusinias nudasset, propter liberam ejus apertamque Philosophandi ratio-Sic itaque Libros illos Valentinianorum Ptolemaicorum ad Irenai tempora latuisse verisimile est, & ab iisdem proditos illi Libros, à quibus etiam Librorum woule didicisset. Jam enim tempore Marci & Commodi, de luxata arcani disciplina Orationem habemus superstitiosissimi Rhetoris Hoc è numero Fragmentum infigne nobis conservavit e Epiphanius. Valentinianis enim potius tribuit quam ipfi Valentino, & ad nostrum Ptolemaici Valentiniani(mi characterem propius, quam ad alias Valentiniana etiam Secta disciplinas, accedit. Nec vero alia, quam Discipulorum prima à Valentino Successionis, σομνήματα memorat quæ viderit Irenæus, cum ipfius tamen Valentini Scripta aliqua in testimonium adducat Cle-

mens

me

di

eff

Va

un

en

illi

ille

Pto

fefl

rur

nof

mit

mæl

deli

tiffi

Dife

refil

tent

conf

nis.

Ptole

dicun

dit i

fime

telle

Ptole

fibi v

vend

mæi P luper

me I

f Ad

b Jamblich. vit. Fythag. c. 31. p. 172. c Clem. Al. Strom. V. d Theol. Platon. & Macrob. Somn. Scip. L.I. c.2. e Hær.XXXI. n. 5, 6.

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 323

mens Alexandrinus, quæ etiam nec ipsa nostrum diligentissimum exploratorem essugisse verisimile est ex iis, quæ Cap. V. de ipsius adduxit sententia Valentini. Sed novum illi erat Operis confilium, illum præcipue Valentinianismum patesaciendi, qui antea maxime latuerat, quique suerat illius de arcano Disciplinæ studiosissimus, qualis

ille fuit, quem dixi, Ptolemæi.

§. XVII. Addo denique non modo viguisse Ptolemaum, cum noster illa scriberet Irenaus, sed & alios quoque recentioris adhuc Valentianismi Professores, è Ptolemai Schola progressos. Sic nostrum rursus intellexit certe Tertullianus. Quos enim noster Cap. VI. recenset Valentinianos (ut promittit Titulus) inter se discordantes, eos Ptolemai emendatores appellat f Tertullianus. Horum deliria vocat Epicitharisma post Fabulam. Elegantissime! Extiterunt enim de Schola ipsius, inquit, Discipuli super Magistrum. Novis nimirum Hærefibus jam constitutis celebres. Plane pro sententia Irenai, si verba ejus Graca è veteri potius constituamus Interprete, quam è Gracis Epiphanianis. Sic enim Interpres: Hi vero, qui sunt circa Ptolemaum scientiores, duas conjuges habere Bython dicunt, &c. οί δε ωξι Πτολεμαίον γνωτικώτεροι, reddidit in Libri sui margine Max. Cestriensis. Rectifsime ut existimo. De illis nimirum Discipulis intellexit Ptolemæi, qui, (cum omnes, etiam ipse Ptolemaus, www præ se ferrent, nomen inde fibi vendicantes Gnosticorum) hi tamen you fibi vendicabant etiam magis, quam fuerit illa Ptolemai Præceptoris, eximiam; proinde recte Discipuli super Magistrum pro sententia Tertulliani. Pessime Epiphanius, Paraphrastæ potius licentia usus

a

5

n

n

S,

m

0-

11-

le-

ns

quam Exscriptoris: οὖτ Φ τοινω Π τολεμαζο, κοί σων αυτώ, έτι εματροτερο ημίν τε εαυτών διδασκαλε σεσελήλυθε, τη cheίνων ύφηρηση σεσοθήμης πνος τσεροσλας έξωρών. Δύο ηδ έτ Θο συζύγες τω θεω παρ έαυτίς Βυθω καλεμένω επενόησε τε κ εχαρίσατο. Perperam hoc in loco verba, οι τολεμαίον, pro vulgari Linguæ Graca Idiotismo, de ip/o intellexit Ptolemao. Perperam de suo inseruit particulam 2, quæ nulla comparet in Interprete, eo nimirum fine ut à Discipulis illum apertissime distingueret. Perperam mutavit verba in Interpretis Codice pluralia, dicunt, vocant &c. in fingularia, εμπαρότερω, σεσελήλυθε, εξωρών, επενόησε, εχαρίσωπ, & pro arbitrio mutavit, interpolavitque sententiam Irenæi, ut Magistrum Valentinum eruat, quem nullum memorarat Irenaus, utque foli illa tribuat Ptolemao, quæ folis Ptolemai Discipulis tribuerat Irenaus. Veram Ptolemai sententiam, de unico Bythi conjugio, jam fatis manifesto in primo Capite prodiderat Ireneus. Duplex itaque Bythi conjugium nequit esse sententia Ptolemai emendantis, ut vult Epiphanius, Valentinum; sed Discipulorum potius ipsum emendantium Ptole-Prodierant itaque jam Scholæ aliæ nova Schola Ptolemaica recentiores.

5. XVIII. Hac è stirpe videtur suisse Marcus, adeo ille late grassatus, ut ad Celtas, Regionemque, qua agebat noster, Rhodanensem; adeo celebris, ut bene longum de eo, Gnosticisque alis ejus originibus, sermonem seorsim instituat Irenæus. Quasi nimirum illorum temporum Valentinianismi duces suissent longe celeberrimi Ptolemæus & Marcus. Purum enim, & qualem eum excogitaverat ipse Valentinus, Valentinianismum jam nullibi terrarum, præterquam Antiochia, sub

Axionico

an

M

mi

lit

tia

tia

me

me

no

illa

len

cui

ten

vei

fue

tus

jan

cum

iffe

Sch

næi. Ma

aute

num

quo

præ

bus

lo a

TWY &

κόσμ

vit .

8 (

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 325

Axionico viguisse discimus è Tertulliano. Idem etiam in Valentini Secta recenset ipsum quoque Marcum. 8 Deduxit, inquit, Heracleon inde tramites quos dam, & Secundus, & Magus Marcus. Et guidem astipulante etiam Irenao. Propterea illius Hæresim exponit Amico de Valentinianis dundaxat inquirenti. h Marci, inquit, Magi sententiam, cum sit ex his, cum Operibus ejus omni diligentia exposuimus. Omnem illam diligentiam minime proculdubio adhibiturus, ni ex eorum numero fuisset, quorum fuerat sententiam rogatus; non omnem certe, ni pars ejus maxima fuisset in illa, quam tractabat, Hærefi. Illum, cum de Valentinianis fermo esset, meminit etiam de i nomine, cum nullum tamen memoret Ptolemæum; & fententiam ejus minutatim, & confuetudines, & conversationem magis accurate persecutus est, quàm fuerat sententiam conversationemque persecutus ipsius Ptolemai. Ut proinde verisimile sit, jam celebriorem apud Valentinianos fuisse Marcum, quam fuerit Ptolemæus, & plures etiam habuisse Discipulos. Et tamen ex illa ipsa Ptolemæi Schola prodiit. Id enim verba indicant Irenei. k Alius vero quidem ex iis, qui sunt apud eos, Magistri emendatorem se esse glorians, Marcus est autemilli nomen. Non certe Magistrum Valentinum, sed Ptolemaum, emendabant Hæretici illi, quorum mentio erat in Capp. VI. VII. proximè præcedentibus. His itaque Ptolemæi emendatoribus Marcum noster accensuit Irenaus. Graca paulo aliter habent Epiphaniana : Μάρκ 🗗 δε τις ἀποτέτων όρμωμεν Φ, η έτερα σρά τέτοις τολμήτας κακά τω νίσμω εξημησε. Sic Irenai sententiam repræsentavit Epiphanius, quasi non fuisset è Discipulorum

1

-

.

e

d

æ

5,

1-

15

1

e-

m

ica

g Cont. Val. c. 4. h Præf. L. II. i Præf. L. II. k L. I. c. 8.

Ptolemæi

Ptolemæi numero Marcus, sed ab illis potius φρωμων Φ. Quasi nimirum tanto suisset Ptolemæo recentior, ut non propius quam secunda demum Successione contigerit. Sed Irenæi non verba ipsa, sed sententiam, pro suo captu, repræsentavit Epiphanius. Nec tanto intervallo à Ptolemæi tempo-

ribus puto removendum esse Marcum.

§.XIX. Marco Colorbasus in Haresi socius adjungitur. Sic quidem ille, ut nunc condiscipulos existiment, nunc Marci discipulum Colorbasum. Confundit enim Hæreticorum tempora Epiphanius, & reliqui etiam veteres illum cæco impetu fecuti. Rectiffime Irenaum, seu ipsos potius fortasse Traditionis fontes affecutus est 1 Tertullianus. Ait enim Valentinum, cujusdam veteris opinionis seminia na-Etum, Colorbaso viam delineasse. Sic enim locum è MSS. Latinii Codd. restituit, & recte, Junius. Ait deinde eam [viam scil.] postmodum Ptolemaum intrasse; Deduxisse denique Heracleonem inde tramites quos dam, & Secundum, & Magum Marcum. Viam scilicet Colorbaso ait delinease Valentinum; Viam eandem intrasse Ptolemæum; ex eadem illa via tramitem deduxisse Marcum, Viæ scilicet Allegoria ubique continuata. Sic Valentinum ipsum attigerit Colorbasus, coævus nimirum illi, & ex ejus Schola progressus; Colorbasum Ptolemaus, Ptolemaum denique Marcus, qui primus è communi via tramitem sibi proprium deduxerit. Sic poterat Marcus tam Colorbaso quam etiam Ptolemao succedere, tertiumque adeo ex utriusque Hæresibus chara-Herem sibi proprium formare. Ita Tertullianus, cum nostrum (quod fecit in recentiore illo adversus Valentinianos Libro) Irenæum pensiculatius evolvisset. Sic enim antea, cum de utroque ageret

H

Co

et

bi

m

iff

ve

mi

de

ex

di

app

re

pu

no

tri

Ire

ter

iffe

Ha

nif

I. c

¹ Adv. Vulent. C. 4.

Haretico, Marcum Colorba (o praponit in m Prascriptionibus, ut constat inde in errore communi etiam illum tunc fuisse versatum. Jam enim alibi Catalogum illum Hæreticorum, qui in Præscriptionum fine legitur, Tertulliano " afferuimus. Ne tamen dubitemus Marcum Colorbaso fuisse juniorem, ipse facit o Irenaus. Ait enim ille Marcum fese μητεαν & endoxeiov Σιχής Colorbasiana venditasse. Quippe summam τετερίδα αρρενόθηλων muliebri ad se figura descendisse, & ostendisse semetibsam quæ effet, & universorum Genesim, quam nemini unquam neque Deorum neque Hominum revelavit, hinc soli enarrasse: Fæminam autem propterea descendise, quod Masculinum ejus Mundus ipse ferre Quod Colorbasianam Sigen illam apnon potuerit. pellet Irenaus, facile colligimus, non eam ipsum excogitasse Marcum, sed à Magistro Colorbaso traditam accepisse. Et sane notio illa de reregio appero Inder tertiam illam Scholæ Ptolemaica Sectam spectare videtur, cujus meminit Cap. VI. noster Irenaus, cujusque Auctorem Colorbasum repræsentant Græca Epiphaniana. Nec enim illi Ogdoadem illam primariam gradatim processisse putabant, seu xab wobaow, sed simul & in unum, ius x eis umas, ut solebant in Circo octojuges, quâ nostri Irenæi sententiam similitudine explicat pulcherrima P Tertullianus. Harum emissionum obstetricem Colorbasum appellat Irenaus Epiphanianus. Ironice ille, ws autos μαιωσιμεν @ 2/aβεδαίετη. Interpres ita intellexit, quasi se partui ille interfuisfe gloriarentur illi, quicunque demum fuerint Hæretici, quod certe ferio fi affirmassent, insanissimi, nec unis digni essent Anticyris. Sic enim

t

S

1

n

a

a

)-

m

i-

r-

e,

a-

s,

d-

115

et

0,

m Præscript. c. 50. n Diff. Sing. ad Cefir. Cap.XV. 6.9. o L. I. c. 10. p Adv. Valent. c. 36.

ipfis fuis Æonibus se antiquiores prædicassent. Irrifit illum Irenæus, atque partuum illorum obstetricem propterea appellat, quod fimultaneos illos Ogdoadis partus Colorbafus primus excogitaffet. Cum ergo Tetras ipfa ἀρρενόθηλυς in Marcum, tanguam unrear seu cudoxeor, si quidem ipsi sides, descenderit; vocibus illis μητρα & επδοχειω allusit proculdubio ad fimilem de partu vocem paque, qua usus fuerat in Colorbaso. Non potuit autem Tetras illa in Marcum descendere nondum nata. nec nasci antequam obstetricis officium exercuisset. Quare antiquius illud officium uajas sit oportet, quod tribuit Colorbaso, quam fit illud un reas, feu endoxeis, quod Marco noster tribuit Irenaus. Primus itaque Tetradis illius ἀρρενο θήλεως fimultaneam generationem excogitavit Colorbasus, eam deinde acceptam à Colorbaso in propriæ Hæresis characterem pervertit depravavitque Marcus. Sed vero Colorbasum inter Discipulos Ptolemai recensuit Irenaus Gracus Epiphanianus. Valentinum ipsum audiisse, & proprii characteris αφορμας ab illo accepiffe, ante quam Scholam propriam conftitueret Ptolemaus. Fieri potest ut utrumque verum fuerit, fi & Valentinum audierit condiscipulus Ptolemai, & postea Ptolemaum ipsum defuncti Valentini in Cathedra successorem; si proprii characteris duntaxat apopuas acceperit à Ptolemao, Scholam autem propriam tum demum acciverit, cum Doctoris officio aliquantisper functus fuiffet Ptolemaus.

§. XX. Nec vero nupera erat, cum scriberet noster, recentissima quoque illa Secta Marci. Diaconi Asiani uxorem non corpore modo, sed & sententia, γιώμη, ab eo corruptam, & quidem πλώ χείνω, narrat q Irenaus. Quod suerit etiam sententia.

pot reve om fum reve qua ruri

ea a

ten

anno Teft non aliqu de I strat sim s qua:

gerit
no ten
antea
ret I
ζητῶν
miru
impe
explor

duxe

f.X retico racter nes H

r lb

adversus Hæreses confilio, atque tempore.

tentia corrupta, inde intelligimus jam Hæresim docuisse, & profession esse Marcum. Quod mila 200w apud eum versaretur, non proinde novam esse potuisse Hæresim Marci, cum ad Ecclesiam illa reverteret. Et tamen postea ron amusa zeoven, omne scilicet vitæ tempus, illa in exomologesi consummavit. Proinde non modicum in Ecclesiam reversa tempus explevit; & tamen mortua antea quam noster Libros hosce fuerit auspicatus. Idem rursus alibi, quæ primus ipse de Marco prodidit, ea multo tempore occultata fuisse r testatur, maxão χρονω κεκρυμμένα. Sed nullum fateor extare, quot annos ille pro multo tempore habuerit, disertum Testimonium. Res tamen ipsæ à Marco gestæ non certe paucorum erant annorum. In Afia illum aliquandiu graffatum, Historia modo memorata de Diaconi Asiani uxore ab eo corrupta demonftrat. Et tamen inde, fi forte, orfus jam Hærefim suam ad alios Orbis Romani fines, Galliam, qua agebat noster, Rhodanensem usque diffeminaverat. Vix est quin medias, multasque antea deduxerit colonias, quam partes adeo diffitas attigerit, nec illas utique nifi multis annis, & diutino tempore stabiliendas. Denique hæc omnia diu antea rogata funt, quam Scriptis illa committeret Irenœus. 1 Olim (inquit) quærenti tibi, πάλαι (ητέντος σε, discere sententiam eorum. Tempus nimirum intermedium necessariis indagationibus impendit noster doctrinarum omnium curiosissimus explorator.

§.XXI. Jam vero præter sententias horum Hæreticorum, ait se noster & consuetudines, & charaderes oftendiffe conversationis illorum. Consuetudines Hæreticorum illas intelligo, quas in Ili Li-

1-

1-

n-

20

r lb.c. 12. f Præf. L. I. t Præf. L. III.

bri Præfatione Redemptionem ipsorum recenset, & quomodo initiant eos, qui perficiuntur, & factiones eorum & Mysteria. Redemptionem, Σπολύτεωση nimirum am รี บังกุร pollicebantur etiam Philosophi. Proinde etiam oriundi ex illis Hæretici, & ipfi quoque ex hoc Mundo & Damonum κοσ μοκρατούων χρέσεως præsidum Σστολύτεωσιν venditabant, qua nimirum ipsi Pneumatici, & celesti adeo semine nati. à Genesi erant asserendi, & in Pleroma, unde fuerant delapsi, restituendi. Hanc autem Redemptionem seu Σσολύτρωση nunc natura Animarum suarum tribuunt; nunc Hero, quem etiam Lytroten appellant, ab hoc nimirum λυτεώσεως officio; nunc Achamotha matri, ejusque xuven, qua nimirum tecti Angelis κοσμοκε ατοροιν invisibiles existimabantur; nunc Magicis lustrationibus, nunc verbis etiam ad Genios Unas Prasides pronunciandis, seu solicitandos, seu etiam fortasse terrendos. Horum enim omnium exempla habemus in his nostri Irenai Quanquam consuetudines illæ præci-Gnosticis. pue intelligendæ fint, quæ externæ fuerint, hujusque vitæ, quas tamen existimabant ad futura vitæ purgationem facere atque Σοπολύτρωσιν. Sunt enim istiusmodi illæ quæ sequuntur. Imprimis initia five τελετα, initiis nimirum Gentilium atque τελεταίς respondentia, quibus Discipulos in Se-Ctam admittebant atque perficiebant, τελειώσ nimirum illa, quam initiantibus seu prioribus minoribusque Mysteriis, pro illorum temporum disci-Tum etiam factiones, seu plina, concedebant. affectiones, ut legit Codex Vollianus. Græca fortasse voce Σποτελέσμαζα, sacra nimirum & illa, & initiorum Magicorum propria. Hac enim voce Magi & Astrologi, utrique scilicet nostris Hareticis affines, effectus illos designabant, quos arte sua præsta-

fu vii tal no tai

pi

H

ria
ria
pro
app
fiis,
noi
Pla

illa

tio

init mir inde Fæe bat, que cos, da 8 que vulga

ticora olw, quanfere Argu

cepe

u M

præstabant, seu Magica illa, seu etiam Astrologica. Huc itaque referenda prodigia illa Marci cum fuis, in eorum initiatione, mulierculis, cum & vini colorem Magica quadam incantatione mutabat, & poculum majus mulier initianda è minore replebat, & furore quodam fanatico, quem tamen illa pro Prophetici Spiritus dono habebat, iisdem Marci carminibus, præter spem expectationemque suam, ageretur. Denique & fanctiora illa & majora Mysteria, quæ proprie Mysteria, quæque maxime ad τελείωση spectarent, & proinde proprio quodam jure Mysteria essent appellanda. Horum enim multa, tum in Marcofus, tum in aliis Marcosiorum parentibus Gnosticis, noster exhibet Irenaus. Vim autem maximam Platonici his tribuebant Mysteriis ad præstandam illam, quam dixi, ציים איים עוו enim minime initiarentur illos " Βορδόρω five luto, futuræ nimirum vitæ illo, dixit hærere Plato, à quo proinde βορδόρω per Mysteria emergendum censuit. Faces autem illa, quas Boplips nomine defignabat, non aliæ utique erant quam 'rans. Idem itaque consentaneum erat nostros docuisse Gnosticos, qui & dogmata illa omnia de animarum àviδω & καθόδω è materiæ fæcibus ad calos, omnemque etiam Mysteriorum disciplinam, non tam è vulgi usu civili, quam è Philosophis potius illis acceperant, quos dixi, Platonicis.

§. XXII. Sed & conversationem præterea Hæreticorum noster tradidit Irenæus. Nempe avaspoplw, mores nimirum & vivendi genus praced illa,
quam profitebantur, indignissimum. Sic enim
sere in plerisque temporum illorum ratiociniis
Argumentabantur, suspecta utique in novis Scho-

15

-

ıt

is

le

1-

0-1-

eu

r-

tiua

larum

u Meurf. Eleufin.

larum Professoribus esse oportere dogmata, ni & vita illis moresque responderent. Sic Dominus ipse de his ipsis Pseudoprophetis, ut videtur, Hæ. reticis: A fructibus (inquit) eorum cognoscetis eos S. Matth. VII. 16.20. Sic & Apostolus & suam avaspople aliquoties appellat pro causa doctrinæque, quam est professus, patrocinio, 2 Cor. I. 12. Ez. XIII. 18. & modition, Alt. XXIII. 1. & viceversa mores Adversariorum alia docentium carpit, & adversus causam eorum doctrinamque urget 2 Theff. II. 10. 2 Tim. III. 2, 3, 4, &c. Sic & S. Petrus 2 Ep. II. 10. 13, 14. &c. S. Judas v. 4.7. 8, 9, 10. &c. Nec illud modo in Scriptoribus Canonicis frequenter legimus, verumetiam in Eccle siasticis. Inde Tertullianus in insigni Opere * Prascriptionum adversus omnes Hæreticos, addit præterea Capita aliquot de conversatione Haretica, quam futilem describit, & terrenam, humanam (homine duntaxat, non Deo scilicet, Auctore) fine gravitate, fine Auctoritate, fine Disciplina, ut fidei sue congruentem. Hæc ille scilicet ex eo Ecclesiafticorum more Hæreticorum conversationem in Argumenta convertentium. Sic enim ille viceversa causam Ecclesia ex ejusdem Disciplina commendat: y Hac, inquit, apud nos testimonia Disciplinæ ad probationem veritatis accedunt. Eodem usus est adversus Marcum Argumento Ecclesiasticus ille, quicunque tandem is fuit, qui scripsit in illum Jambos, quorum nonnullos noster conservavit Irenaus. Vitam enim Marci præcipue illi exagitant Jambi, carmen nimirum Invectivis aptilfimum. Inde factum ut nullos fere Hæreticos damnarint illorum temporum Ecclefiastici, quin mores eorundem vitamque perstrinxerint. Sic Vax Præicript, c. 41, 42, 43, 44. y ib. c. 44.

lentini

len

fte

ftu

&

Si

tai

me

ftr

ria

E

ita

ex

qu

bon

rici

ter

ten

tar

mo

cai

cor

V. :

eti

pie

luci

pro

adı

adversus Hæreses consilio, atque tempore. 333 lentini legimus Episcopatum ambientis & depulsi stomachum, Marcionis tam ambitum quam etiam Suprum, Apellis adulterium. Sic & Salaria Montani, & stibium, quo oculos depinxerit. Sic & amasias Simonis Helenam, & Apellis Philumenam, & Montani Priscam atque Maximillam, ne Marci stupra memoremus, aliaque Gnosticorum omnium flagitia atrocissima, quorum noster meminerit Ireneus. Sic & Novatiani vitam ad Fabium Antiochenum lacerat Cornelius; & Novati, & Felicissimi, & Privati Lambesitani, & lapsi jam ab Unitate Nicofrati Cyprianus; & Pauli Samosateni Fastum & luxuriam, in Synodica, quam adversus illum scribunt, Epistola Encyclica Patres Antiocheni. Videmus itaque ut Seculi quo scripsit mores, hac etiam Hæreticorum conversatione describenda, noster

expresserit Irenœus.

S

15

1-

1-

1-

-

m

ei

i-

1-

m i-

in

rlli

f-

in a-

ni

§. XXIII. Quæ tamen ita accipienda non funt, quasi Veritatem nemo possit docere malus, aut bonus etiam non possit in errores, & quidem periculosos illos, incidere. Erant etiam Apostoli temporibus, qui Christum propter invidiam contentionemque prædicarent. Phil. I. 15. 17. quibus tamen nullam ipse litem de Orthodoxia eo nomine movebat Apostolus, quin probavit potius v. 18. Erant viceversa seductores Col. II. 18. in id genus causis, quæ quidem rationem haberent Sapientiæ in superstitione & humilitate, & non ad parcendum corpori, non in honore aliquo ad saturitatem carnis v. 23. homines, ut videtur, alioqui non mali. Erant ctiam ευπερσωπέντες, & πθωνολόγοι, & tanta specie pietatis præditi, ut Satanas ipfe sese in Angelum lucis transformasse videretur. Nec tamen causa propterea probanda est, quia homines non semper admodum videntur improbandi. Hoc ergo Argumento

rui

era

bo

illa

qu

pro

Ra

un

tan

dan

fuf

illa

qua

dar

est

nec

tim

tac

plic

hal

ro

Ha

nui

affe

ftis

fis I

mai

feu

hæ

dur

ind

dog

ind

gumento temere utendum non est (quod faciunt tamen hodierni plerunque Schismatici) nisi in fimilibus causarum hominumque circumstantiis. Valet præcipue in illos, qui primi nova dogmata excogitant, si præsertim ea de causa sese à Communione Ecclesiæ subducant; non in illos certe, qui inventis Hæresibus credunt, non ipsi novas Hareles, aut novas etiam adversasque Communiones, introducunt. Siqua enim vis in illo esset in eo Argumento, quod non soleat Deus malis hominibus Veritatem revelare, ea in illos præcipue conveniet, quibus ipsis revelata dicitur, non qui Revelationem aliis acceptam ferunt. Sed ne ea quidem Argumentatio admodum folida est. Solidior illa est, qua novis Doctoribus vitia morum illa tandem objiciuntur, quæ dodrinis ipsis suam debent originem, vitia nimirum illa, quæ defendunt, quæ ne vitia quidem esse concedunt, nec reluctante conscientia admittunt. Hæc enim potius vitia pro Doctrina fructibus habenda sunt, quam alia illa, quæ hominibus potius quam Dodrimis imputanda funt. Et vero multa erant istiufmodi vitia in illorum temporum Hæreticis. Magiam ex professo tuebantur; Christum in Persecutione ore tenus negandum afferebant; Fæminas non stuprabant modo, sed ne stuprum quidem ipsum concedebant in malis esse numerandum. scelera quoque omnia, Divinis V. T. præceptis adversa, propterea admittenda censebant, ut odium suum hostelemque animum in Demiurgum hujus Mundi conditorem testatum facerent; nec ullum sibi à sceleribus piaculum metuebant, propter seminis sui quam venditabant Spiritualis naturam ipsam atque substantiam. Quis est qui non videat hæc quam aliena fint à multis nostri Seculi

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 335

Seculi Hæreticis, quæ tamen fuerint Hæreticorum illorum omnium communia? Nec enim ulla erat Hæreticorum illorum Secta, quin dogmata bonis moribus adversissima tueretur. Solidior & illa est, quæ in illos Adversarios intorquetur, qui dogmatibus fidem, non è rationibus, sed è propria Personarum Auctoritate conciliabant. Rationes enim, quo minus folidæ fint, nihil faciunt ratiocinantium qualescunque mores. Faciunt tamen aptissime ad hominum sidem seu conciliandam, seu etiam derogandam. Est enim merito suspecta malorum hominum veracitas, ne etiam illam, quam sciunt, veritatem dissimulent, aut quam sciant, pro veritate, etiam falsitatem, obtrudant; Suspecta etiam in veritate indaganda diligentia illa, quæ ad eam inveniendam necessaria est; suspecta denique Auxilia illa Divina, quæ ut necessaria plerique agnoscunt, in causis præsertim Theologicis, fic malis hominibus Dei hostibus facile concedi non oportet. Fidem eorum implicitam hæc convellunt, quæ tamen sola locum habet, ubi nullum locum habent rationes. Nec vero ullum habebant humana Ratiocinia locum in Hæreticorum nostrorum Pleromate, Æonibus, Æonumque genealogiis; in Eonis lapsi affectibus, & affectuum Σπετελέσμασιν in Matris Achamotha geftis, & Hori, Demiurgi, & Cosmocratorum; in diverfis hominum naturis, Choicorum, Psychicorum, Pneumaticorum; in primis rerum omnium Principiis leu αρχαίς, de Justo nimirum & bono Deo &c. Plane hæc non poterant nist per yvaow sciri, quam sua duntaxat Sella concedebant hominibus. inde Orthodoxis, quos pro Psychicis habebant, dogmata sua anaranna fuisse jactabant, ut proinde in his locum habere crederent solam fidem, implicitam

1

C

-

11

implicitam nimirum illam, & fue Difcipline Se-Ctariis adhibendam. Proinde Mysteriorum loco habebant, & ab exteris omnibus, qua poterant fide & industria celabant, & prius illos, teste " Tertulliano, persuadebant quam edocebant, non ita proculdubio facturi, fi possent dogmatum suorum veritatem, etiam apud exteros, probare. Quin adeo abhorrebat à ratiociniis Marcionis Discipulus Apelles, ut affereret omnino non examinandam fidem, sed unumquemque in eo quod semel imbibiffet perstare oportere; un den onus ifeτάζειν τον λόγον, αλλ εκαζον ώς πεπις δικε Δαμένειν. ryworv illam à Philosophis acceperant Hæretici, qui tamen illam nullis concedebant præterquam pura mentis hominibus, quique uning adogras faces omnes penitus exuerant. Ita intelligimus quam folide illum μώσεως prætextum refutarent Catholici, cum immersos illis facibus Hæreticos fuisse comprobarent. Denique & illa quoque solida est, cum Dei Revelationem obtundunt Novatores, nec aliam præ se ferunt rationem, cur sides illis adhibenda sit. Quanquam enim possit Deus malorum quoque hominum, Orthodoxorum tamen, in patefacienda veritate, uti ministerio; id tamen non solet facere, quin alia prodat patefacta veritatis indicia. Cum ergo alia pro Divinis Revelationibus obtrudunt à receptis hactenus Divinis Revelationibus, fintque proinde, ex hac parte, merito suspecti; Cum aliud nullum aliunde suppetat Veracitatis Argumentum, ni ipsis sidem adhibeamus in propria causa afferentibus; cum etiam extra Communionis Unitatem positis Hæreticis nullum crederent Orthodoxi cum fando Dei Spiritu commercium, pro Regulis Divinz

z Cont. Valent. c. a Ap. Euseb H. E. V. 13.

Providentia

Pro

ber

nec

ordi

jam

tue

cor

tea,

que

Suc

STRAS

Ha

gavi

næu

Ani

mer

inte

acce

fic 1

rint

illa

non

itaq

colle

effe

dece

dece

nost

mis,

tius

d Str

adversus Hareses confilio, atque tempore. 337 Providentia Ordinariis: Si etiam impuri comprobentur, nec Spiritus Donis recipiendis idonei, jam nec Gratias Spiritus habere censebuntur Extraordinarias.

6. XXIV. Ita igitur explicato Operis confilio, jam etiam opportunius de Scriptionis tempore stamemus, idque ex hac ipia, de qua agit, haceicorum Successione. Imprimis conflat jam da antea, quam scriberet noster, decessisse Valent aum, quem primum in hac Ptolemaicorum Guedico um Successione recensuit, " πεωτον από τ λεγομένης γνωsixys αιρέσεως, primum ab ea quæ dicebatur Gnostica Harefis. Valentinus mape menev ews 'Avinta, prorngavit tempus usque ad Anicetum, noster inquit 1 Ire-Unde eum obiisse colligimus sub initium Aniceti. Eundem Hæresim sub Antonino priore Pio tradit condidisse c Theodoretus, è Clemente tamen Alexandrino teste antiquiore atque meliore intelligendus, qui illum antiquissimis Hæreticis accensuit, qui quidem coeperint sub Hadriano, fic tamen illi ut ad Pii etiam tempora pervenerint: d wei Tes Aderave Tê Baorhews 20085, ray me-Xer De & Autavius & reso Buteps dierduan naixiag. Vox illa uexes fic Pii tempora attigisse confirmat, ut non multis deinceps annis in vivis fuerit. Ex his itaque duobus testimoniis invicem collatis e alibi collegimus, fic Antonini Pii initio admovendum esse Aniceti Pontificatum, ut qui Aniceti initio decesserit, idem Pir quoque Imperatoris initio decesserit. Coepit Anicetus, pro Cl. Cestriensis nostrifque etiam rationibus omnium antiquissimis, anno Ær. Vulg. CXLII. Nec multo recentius Valentinum obiisse necesse est, qui Pii etiam

Ľ

æ

a L.I. c. 5. b L. III. c. 4. c Theodoret. Hær. Fab. L.I. c. 7. d Strom. VII. fin. e Diff. fing. Cap. XIII. §. 3.

U u Imperatoris,

Imperatoris, Imperium anno CXXXVIIIº ade. pti, etiam initio obierit. Perperam itaque Valentinum f Tertullianus Marcionemque produxit ad Eleutherum. Et sane illum suspicor, nescio quo errore, Eleutherum pro Aniceto posuisse. Polycarpus certe, qui Romam venit sub Aniceto, inter hunc ann. CXLII. quo coepit Anicetus, & CXLVII. quo, pro accuratissimis Cl. Cestriensis rationibus, Martyrium ipse passus est Smyrnæ Polycarpus, Marcionem quidem in vivis reperit, non autem Valentinum. Immo ipso anno CXLII. Valentinum obiisse puto, qui primus erat Aniceti. Ad an. Pii VI. Christique adeo CXLIV. fic habet Chronicon Eusebianum: Alexandria VII. Episcopatum suscepit Marcus ann. X. Deinde subjicit: Valentinus Hareticus agnoscitur, & permanet usque ad Anicetum. Initio Marci Episcopi Alexandrini, finem Valentini designatum reperisse videtur, qui ipse etiam Alexandrinus fuerat Hæreticus. Aliud certe eodem illo anno initium nullum habuit seu Imperatoris, seu etiam Episcopi, quo possit illud referre quod scribit de Valentino. Nec vero quotum designasse videtur, seu Pii, seu etiam Aniceti, quo decesserit Valentinus. Nec enim solet prætermittere Auctorum ipfa verba, annum quotum defignantia. Marco igitur Episcopatum Alexandrinum inchoante, obiit, ut puto, Valentinus. Nec enim ortum Valentini, hoc loco defignare potuit, quem III. Ejusdem Pii anno, Hygini I. aut II. antea defignaverat. Sed cum Valentinum ad Anicetum usque permansisse è nostro didicisset Irenao; nec Aniceti initium ante ann. CLVII. confignarent vere Eusebianæ à nobis alibi demonstratæ rationes: proinde agnitionem ille interpretatus est,

f Præscr.

ni

ers

rav

mi

leni

lius

715

5770

itau

que

peć

ceff

Epij

qua

lum

tus e

Vale

wy.

hor

poris

الاهجر

Fece

fuer

nem

g V Hæ adversus Hæreses consilio, atque tempore. 3

cum obitu ejus annum illum illustrem designasset Auctor; addiditque ad Anicetum permansisse, quem nimirum non ipsa Historiæ veritas, sed vitiosæ ejus duntaxat rationes recentiorem statuissent. Si ergo Auctoris, quem secutus est, mentem recte assecuti suerimus; accedet nostris rationibus & alia quoque nova confirmatio, de antiquiore, quam vulgo creditur, initio Aniceti. In eo tamen erravit Codex Chronici Scaligeranus, quod rationes vere Eusebianæ an. Ær. vulg. CXLII. Marci initium statuant, ut è nostris ⁸ Tabulis apparet.

n

.

e

m

r-

i-

it,

I.

11-

0;

aa-

ft,

111

§. XXV. Convenit præterea hoc tempus Valentiniana Hæresis universæ Successioni longe melius, quàm receptæ hactenus rationes. Hanc Successionem pollicetur h Epiphanius nami Aladoxlw, πις τιν Φ διαδοχ Φ γεγίνητας των εξ αυτέ όρμωμενων, κ ingan agg τω chais σωσεάν διδασκόντων. Præcipui itaque Scholæ Valentinianæ Præfecti, novarumque in ea Schola Sectarum conditores, ab eo expectandi funt. In prima autem à Valentino fuccessione numerat imprimis Secundum. Hunc ait Epiphanius i καπά τ 'Ουαλεντίνον fuisse. Quæ verba, quanquam etiam fignificare possint, è partibus illum fuisse Valentini, recte tamen illa interpretatus est, ut existimo, Petavius, eodem fuisse quo & Valentinus tempore. Addit enim Epiphanius, ws neon-TV. Ergo è superioribus petenda est verborum horum explicatio. Dixerat autem k antea se temporis ordinem non potuisse observare, quod in χονω fuiffent, rurlus σύγχρονοι, iterum ένι καιρω. Fecerat autem ibi inter Hæreticos, de quibus fuerat locutus, disertam quoque Secundi mentionem. Meminit & 1 noster inter Hæresis Valenti-

g Vid. Diff. Sing. Car. VI. h Hær. XXXII. n. 1. i Ib. n. 2. k Hær. XXXII. n. 1. i I. I C. 5.

niana Successores ante Ptolemaum. Proximum Secundo Epiphanem Carpocratis filium numerat Epiphanius, fic nempe Secundo proximum, ut tamen idem fuerit utrique σύγ χου, tam Secundo quam ipsi etiam Valentino. Et quidem Secundo proximum eundem noster quoque recenset Irenaus, si tamen Graca ejus recte constituantur. Sic habet locus in veteri Interprete: Alius vero quidam, qui & clarus est Magister ipsorum &c. Hujus amarasua-Tis Graca omisit Epiphanius. Sic autem reddit in Codicis sui margine Cl. Pearsonius: "ANG de TIS. ο κ' Επιφανής διδάσκαλ @ αυτών. Acutiffime fimul, &, ut puto, veriffime. Ad hominis nomen allusit Irenaus in voce Impanis, quam tamen allusionem cum non intelligeret Interpres, nomen hominis ita obscuravit, ut nullum possit ex hoc loco colligi. Quidni hoc in eo miremur, cum eodem etiam lapfus fuerit errore m Tertullianus, quo loco nostri hunc ipsum etiam locum excerpsit? Sic enim reddidit, insignioris apud eos Magistri. Corrupto nimirum fimiliter proprio hominis nomine in Appellativum. Recte vero nostri sententiam accepiffe Cestriensem non modo inde colligo, quod foleant Veteres primariis Valentinianae Secta Hxresiarchis Epiphanem accensere, proximumque à Secundo, ut noster fecit Irenaus, numerare, ut ex Epiphanio discimus: sed quod quæ claro illi, quem volunt, Magistro tribuit Irenaus, ea in Epiphanem aptissime conveniant. Verba illius, quem existimant, Anonymi illa nobis conservavit " Irenaus: Est quidem, inquit, ante omnes Proarche, Proanennoetos, & inenarrabilis, & innominabilis, quam Ego Mongtetem voco. Huic Monoteti aliam adjunyit

virtutem,

V.

11

n

μ

m

n

ne

ri

A

&

te

us TO

Gi

flu

Ir

de

Ep

tar

ali

& de

tin

rer

TET

Eu

lun

7 70

tran

m Cont. Valent. c. 37. n Iren. ib. L. I. c. 5. & Tert. adv. Val.

n

n

ifi

et

ui

2-

in

15,

fit

m

is I-

i-

co

ic

r-

ne

m

æ-

à

ex

em

em ti-

is:

Ego

XIt

Val.

m,

virtutem, quam Henotetem appellavit. Ab his emissam fabulatur Archem, quam sermo, inquit, monada vocat. Et quidem nostrum hunc Epiphanem μοναδικής γνώσεως Auctorem fuisse, testem habemus o Clementem Alexandrinum. Ecquis est quin videat ab hac monotete vel monade yvwow illam venisse uovadudu ? Gnosin tamen à Præceptore Valentino accepit Epiphanes. Monotes, vel etiam Monas, proprium ejus erat inventum, unde ille merito pro μοναδικής γνώσεως Auctore celebratus eft. A Patre Carpocrate institutus est in έγχυκλίω παιδεία & Platonicis iste filius Epiphanes. Frequens autem est in Theologia Platonica mentio vocis istius utriusque, & diversa etiam forma, tam μονότη-ரடு quam etiam முலக்கிடு. Pro Linguæ tamen Graca genio forma povad accuration est, unde fluxerit yimos ista movadini. Recte itaque nostri Irenai mentem noster accepit Cestriensis. Et quidem cum in Secundi Hæresi verba illa recenseat Epiphanius, ubi & Epiphanis & Isidori meminit, tanquam in eadem Hærefi Symmystas; ad horum aliquem verba illa referenda censuit, quamvis & ipse proprium Viri nomen in Appellativo perdiderit.

5. XXVI. Quod vero ad Epiphanis tempus attinet, facit illum Epiphanius Secundo paulo juniorem, dum Secundum fecutum esse testatur. ^P Σωνάστιο γεν ετω δ΄ Επιφανής Σεκενδω, κὰ τοῖς ἀμφὰ ἀυτον Eundem Epiphanem & Patris Carpocratis Discipulum, & Sectæ tamen Carpocratianæ Auctorem suisse, tradit ubi supra Clemens Alexandrinus, ἀφὰ εκ καρποιεφετιανῶν ἀιρεσις. Sectæ itaque Carpocratianæ initiis floruerit necesse est. Nec vero diu initiis illis superstes esse potuit, anno nimirum

o Clem. Al. Strom. III. p Epiph. Hær. XXXII. n. 3.

XVIIº ætatis extinctus. A Settæ itaque Carpocratiana temporibus, de nostri quoque Epiphanis temporibus statuemus accuratissime. Cæterum Hadriano Imperante intium Hæresis Carpocratiana ponit 9 Theodoretus. Demus ultimo tandem Hadriani illam cœpisse Hæresin. Sic ultimis Hadriani temporibus, aut primis Pii, noster floruerit Epiphanes. Et quidem, fi Hadriano omnino Imperante prodierit ista Hæresis, extremis illam ejusdem temporibus prodiisse necesse est. Prima Hæresin Romæ intulit ' Marcellina, non diu certe, nec multis postea annis quam fuisset in Provinciis diffeminata. Id enim conabantur illorum temporum Hæretici, ut Romæ Hæreses quamprimum docerent, inde facilius per omnes, qua patebat, Imperii Provincias diffeminaturi. Atqui, Aniceto tandem Romæ Pontificatum gerente, eo illam venisse tradit noster Irenaus. Omnino ejus initiis, quæ Cestriensis nostrisque calculis in annum conveniunt, uti dixi, CXLII. Sic enim fiet ut non distet nimium à morte Epiphanis adventus ille Marcellina. Quo rursus Argumento confirmatur noster Pontificum Romanorum calculus, recte nimirum nos prope ad initium Antonini Pii admovisse etiam initium Aniceti. Sic vivo etiamnum Valentino decesserit Epiphanes, & proinde, eodem etiam fuperstite, Scholas fibi Hæresesque proprias condiderint tam Secundus quam etiam Epiphanes: Hinc etiam Carpocratiana Hæresis ortus recentior constituitur, quam vulgo creditum, etiam apud Veteres. Crediderant illi eodem tempore emerfisse, quo & Basilides, & Saturninus, & primi adeo illi Hæretici, qui sub Hadriano prodierunt. Sic Valentino senior fuisset Carpocrates. Atqui Hærefin

Va

Di

ter

σεω pla

tiqu

hu

flav

rum

ftia

ab

qua

den

ado

Fra

mer

Had

lum

logia

tam

Non

gion

Fulti

dæ.

drian

nos c

mun

fuis (

Valer

qui t

feilic

f cl

6.

q Theodoret. Hær. Fab. L. I. c. 5. r Iren. L. I. c. 24.

fin, à filio demum Carposratis conditam Epiphane, Valentino juniorem fuisse necesse est, cujus ipse Discipulus fuisset Epiphanes. Nec γνώσεως simpliciter ita dicta Auctores erant Carpocratiani, sed wwσως duntaxat, uti vidimus è Clemente, μοναδικής. Ut plane nomen ipfum Gnosticorum ab aliis fuerit antiquioribus Hæreticis. Conveniunt porro fatis apte huic tempori, quæ habemus hujus Hærefis vetusta monumenta. Nomini Christiano odium conflavit eorum illud dogma de promiscuo fæmina-Inde calumniæ illæ de Thyesteis Chriflianorum conviviis, atque Oedipodeis incestibus, ab horum nempe Hæreticorum tam dogmatibus quam etiam moribus dapravatissimis oriundæ, eodem etiam teste Clemente. Et ne nostrum forte adolescentem innocuum putemus Epiphanem, Fragmentum ejus bene longum de eo ipío Argumento conservavit f Clemens. Sub finem autem Hadriani in Christianos fabricatæ illæ videntur calumniæ. Primus meminit S. Justinus, tam in Apologia II. quam etiam in Dialogo cum Tryphone. Sic tamen meminit, quasi fuissent nuper excogitatæ. Nondum fidem obtinuerant apud hostem Religionis Christianæ Tryphonem. Nondum constitit Sultino essentue etiam Hæreticis revera imputandæ. Scripfit ille sub initium Pii. Proinde, Hadriano exeunte, primum illæ cusæ sunt in Christianos calumniæ, eodemque proinde exeunte, primum ortus est, qui dedit illis occasionem, cum luis Carpocratianis Epiphanes.

§. XXVII. Tertium porro his in Successione Valentiniana socium · Isidorum adjungit Epiphanius, qui tamen, iste quis fuerit Isidorus, ignoravit, num scilicet suerit Hæresis socius, an potius è Gentilium

.

n

S:

'n

d

r-

00

ic

e-

n,

f clem, ubi fupra.

Philosophorum sententia illis scripserit Paraneses, quas illi in Sectarum fuarum ufus converterint. Mirum hoc nescire illum potuisse, cum Basilidis filium illum agnovisset verbis disertissimis Clemens Alexandrinus, è quo Clemente Fragmenta illa ipsa descripsit, quæ nobis conservavit ex Ethicis Isdori. Sed vero antiquiorem Isidorum istum Secundo & Epiphane facit Epiphanius, dum Scriptis suis Ethicis Paranesibus Secundo & Epiphani μοχ. Αηρίος auriov illum facit Isidorum. Ergo illas Paraneses antea scripsit, & nominis inde celebritatem aliquam adeptus est, cum ad fuorum dogmatum confirmationem Testimonium ejus adhiberent Secundus & Epiphanes. Et quidem Isidorum illum, cum Patre Basilide, refutavit Hadriano Imperante Agrippa Castor, teste Theodoreto. Eodem itaque Imperante jam Scripferat, & nomen in hac Hæresi celebre adeptus fuerat Isidorus. Quare tertia illa Hæresis Valentinianorum, quam memorat noster antiquiorem Ptolemao, cujuscunque tandem fuerit, non erat tamen Isidori, utcunque illum cum Secundo & Epiphane in hoc ipso Capite conjungat Irenaus, quibus Isidorum conjungit Epiphanius. Recentiorem illam fuisse, non modo ordo ipse postulat in prioribus Secundo & Epiphane accuratissimus; fed & ipfa dogmata quæ huic tertiæ Sectæ Novam illi Ogdoadem repererunt Bytho & Sige antiquiorem, à prioribus Hæreticis pro primis habitis. Sic illi nimirum decefforibus Valentinianis www.www.pss fefe venditabant, si primis antiquiorum Æonibus antiquiores ipfi Æones reperissent; cum & antiquiores illi Catholicis ses ກາພາ ເກພິໂຄອຣ fimiliter venditaffent, quod tot Æona progr dierit & ipfi excogitaffent superiores Demiurgo, quen diisse

t Hær. XXXII. n. 4. Hær. XXXIII. n. I.

fupremum

ti

14

di

M

12

pe

ju

cel

ha

jan

COI

que

ting

nen

effe

pria la d

Hæ

in i

rece

temp

dum Ifide

fuart

fic et

feos

Id po

Schol

Hære

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 345

supremum existimaverant Catholici. Juniorum certe Hæreticorum omnis illa erat ambitio, cum tamen Secundo & Epiphane antiquior fuerit Isidorus. Nec erat sane inter Valentinianos numerandus Isidorus, alterius nimirum Sectæ Basilidianæ Magister, non Valentinianam professus, quanquam juniores Hæretici Valentiniani, (pro eo, quod superius observavimus Hæreticorum invicem, cuinscunque demum fuissent Sectæ, commercio) celebrem jam apud Bafilidianos Isidorum in pretio habuerint, ejusque usi fuerint tanquam veterani jam Hæretici testimonio, ad propriam Hæresim commendandam atque stabiliendam. Hinc itaque constat, vivo etiamnum Hæresiarcha Valenino, factam illam Secundi Epiphanisque disceffionem. Fieri enim vix potuit, ut Valentino superstes esse potuerit Epiphanes. Et tamen Secundum propriæ jam Scholæ præsidem, & à Valentini Schola diversæ, repererat Epiphanes, Secundo nimirum Hæresiarcha etiam ipse recentior.

IS

24

es

1-

m

nt

n,

te

n-

-93

æ-

nrit,

Se-

gat

le-

poffi-

ctæ

icis

bus

pri

ones

fele

ona

uen

nun

in illa Valentiniana Hæresis Διαδοχή Ptolemaum recenset Epiphanius. Quare constitutis jam eorum temporibus, ad Ptolemai deinde tempus constituendum instructiores accedemus. Non ait, ut ex specific scriptis, etiam fortasse defuncti, Hæreseon surum αφορμας acceperunt Secundus & Epiphanes; sc etiam è Secundi scriptis, aut Epiphanis, Hæreseos novæ αφορμας duntaxat accepisse Ptolemaum. Id potius innuit, sic illum, è Secundi Epiphanisque Schola progressum, propriam deinde condidisse Hæresim, ut condiderant illi è Schola similiter progressi Valentini. Et quidem, si Epiphanem audient, omnino illum ante Valentini mortem audisse consentaneum est, cum nec mortuo super-

Xx

ftitem

Philosophorum sententia illis scripferit Paraneses, quas illi in Sectarum fuarum ufus converterint. Mirum hoc nescire illum potuisse, cum Basilidis filium illum agnovisset verbis disertissimis Clemens Alexandrinus, è quo Clemente Fragmenta illa ipsa descripsit, quæ nobis conservavit ex Ethicis Isdori. Sed vero antiquiorem Isidorum istum Secundo & Epiphane facit Epiphanius, dum Scriptis suis Ethicis Paranesibus Secundo & Epiphani μοχ. Αηρίος auriov illum facit Isidorum. Ergo illas Paraneses antea scripsit, & nominis inde celebritatem aliquam adeptus est, cum ad suorum dogmatum confirmationem Testimonium ejus adhiberent Secundus & Epiphanes. Et quidem Isidorum illum, cum Patre Balilide, refutavit Hadriano Imperante Agrippa Castor, teste Theodoreto. Eodem itaque Imperante jam Scripferat, & nomen in hac Hæresi celebre adeptus fuerat Isidorus. Quare tertia illa Hæresis Valentinianorum, quam memorat noster antiquiorem Ptolemao, cujuscunque tandem fuerit, non erat tamen Isidori, utcunque illum cum Secundo & Epiphane in hoc ipso Capite conjungat Irenaus, quibus Isidorum conjungit Epiphanius. Recentiorem illam fuisse, non modo ordo ipse postulat in prioribus Secundo & Epiphane accuratissimus; fed & ipfa dogmata quæ huic tertiæ Sectæ tribuuntur. Novam illi Ogdoadem repererunt Bytho & Sige antiquiorem, à prioribus Hæreticis pro primis habitis. Sic illi nimirum decefforibus Valentinianis ของเหมายรร fefe venditabant, si primis antiquiorum Æonibus antiquiores ipfi Æones reperissent; cum & antiquiores illi Catholicis ses ນພຽເກພິໂຄຮ fimiliter venditassent, quod tot Æona & ipfi excogitaffent superiores Demiurgo, quen

t Hær. XXXII. n. 4. Hær. XXXIII. n. 1.

fupremun

fu

ta

14.

du

M

147

per

jul

cele

hat

jair

con

que

tino

nen

effe

pria la di

Hær

in il

recei

tempe

dum Ifidor

fuaru fic eti

feos 1

Id po

Schol

Hære

progr dierit

diisse

6.

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 345

supremum existimaverant Catholici. Juniorum certe Hæreticorum omnis illa erat ambitio, cum tamen Secundo & Epiphane antiquior fuerit Isidorus. Nec erat sane inter Valentinianos numerandus Isidorus, alterius nimirum Sectæ Basilidianæ Magister, non Valentinianam professus, quanquam juniores Hæretici Valentiniani, (pro eo, quod superius observavimus Hæreticorum invicem, cuinscunque demum fuissent Sectæ, commercio) celebrem jam apud Bafilidianos Isidorum in pretio habuerint, ejusque usi fuerint tanquam veterani jam Hæretici testimonio, ad propriam Hæresim commendandam atque stabiliendam. Hinc itaque constat, vivo etiamnum Hæresiarcha Valentino, factam illam Secundi Epiphanifque disceffionem. Fieri enim vix potuit, ut Valentino superstes esse potuerit Epiphanes. Et tamen Secundum propriæ jam Scholæ præfidem, & à Valentini Schola diversæ, repererat Epiphanes, Secundo nimirum Hæresiarcha etiam ipse recentior.

S

n

it

1-

e-

2-

nit,

Se-

rat

le-

ooffi-

ctæ

unt

icis bus

pri-

nes

fele ona

nen

nun

§. XXVIII. Secundo jam & Epiphani proximum in illa Valentiniana Hæresis Aμοδοχη Ptolemæum recenset Epiphanius. Quare constitutis jam eorum temporibus, ad Ptolemæi deinde tempus constituendum instructiores accedemus. Non ait, ut ex solidori Scriptis, etiam fortasse defundi, Hæreseon surum ἀφορμῶς acceperunt Secundus & Epiphanes; sic etiam è Secundi scriptis, aut Epiphanis, Hæreseos novæ ἀφορμῶς duntaxat accepisse Ptolemæum. Id potius innuit, sic illum, è Secundi Epiphanisque Schola progressum, propriam deinde condidisse Hæresim, ut condiderant illi è Schola similiter progressi Valentini. Et quidem, si Epiphanem audient, omnino illum ante Valentini mortem audisse consentaneum est, cum nec mortuo super-

Xx

stitem

stitem Epiphanem fuisse verifimile sit. Vivo itaque Valentino, ipsum imprimis audiit Valentinum, fi quidem propterea Valentini Discipulus audierit, quod ab ipfo fuerit imbutus Valentino, & non potius quod Valentino nondum defuncto, sed absente tamen, in Schola Valentiniana Secundum audierit & Epiphanem. Scholæ Valentinianæ àπάνθισμα, non ipfius Valentini, fententiam, waulu, fui temporis Ptolemaicorum appellat Gracus Epiphanianus Irenaus, licet ad ipsum potius Ptolemaum retulerit vetustissimus Interpres. Male tamen àmin Im ua reddidit Interpres, cum effet potius reddenda defloratio. 'Aπάνθισμα Gracis est florum omnigenum in unum quasi fasciculum collectio, qualis erat in Virginum κανηφόρων corollis; & qualis erat fructuum in Gracorum παγκαρπία seu ειρεσιώνη, quam proinde απην θισ μένλω πουσφοράν appellat " Clemens Alexandrinus; & qualis erat denique in Sophistis, qui vocum quasi flores è probatis Auctoribus undequaque colligebant, quas proinde voces ἀπίωθισμένας λέξεις idem alibi appellat * Clemens. Id ergo vult Irenaus, fuiffe in Ptolemaica illa, quæ tunc vigebat, Hæresi, præcipua quæque aliorum Hæreticorum dogmata, quasi flores quosdam hincinde decerptos, pro decerpentium placito; ipfumque adeo Ptolemaum, & sequentes alios Ptolemaica etiam Sectæ Magistros, idem feciffe quod alibi dicit fecisse ipsum Valentinum, præter propria inventa, ex antiquioribus etiam Hæreticis, cujufcunque demum Secta, dogmata quaque magis arridentia delegisse, & ad propriæ Scholæ chara-Elerem quemque transtulisse. Sic tamen illos, ut pracipua quæque suæ Hæresis anas Siguala è Valentino ipso deprompserint. Quod tamen facere

u Strom. IV. p. 204.30. x Strom. III. p. 189.37.

potuit

p

112

de

ta

et

ad

læ

ma

ce

If

po

rit

ipt

mo

tiu

pai

me

ctu

Pto.

Carp

con

429

fessi Hæ

Poti Epip

cont

post

Pon

annu

læ f

tus (

flitu

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 347 potuit Ptolemaus, ut non ipsum audiisset Valentinum, sed alios Scholæ Valentinianæ duntaxat moderatores. Utcunque Valentini discipulus dici fortasse poterat, quia Scholæ illi se adjunxit, vivo etiamnum ipso Hæresiarcha Valentino. Sed sero admodum, nec diu ante mortem Valentini, Scholæ Valentinianæ disciplinam professus erat Ptolemeus. Secundo nimirum Scholam moderante, qui celebre nomen adepto, & defuncto, ut videtur, Isidoro Basilidis filio, Scholæ præfuit, quod Scripta potius Isidori, quam dicta, in testimonium adduxerit. Mortuus est post Basilidem Isidorus, qui tamen ipse anno Hadriani XVII. Ær. vulg. CXXXIV. mortuus est Basilides. Aliter fuisset, Basilidis potius patrocinium advocasset quam Isidori. paucis admodum ante finem Hadriani annis emerserit Secundus. Sed Epiphanem Secundo jundum in Scholæ Valentinianæ moderamine reperit Ptolemaus. Atqui Hadriano exeunte Hærefim profitericcepit Epiphanes, ut primis etiam Hæresis Carpocratianæ initiis illum Patri Carpocrati adfuisse concedamus. Sed cum fuerit Patris aliquantisper un furis, cum Hæresim Carpocratianam deinde professus esset, antequam sese ad Secundum alienæ Hæresis Magistrum conferret: proinde sieri vix potuit, ut vivo Hadriano se Secundo adjunxerit Epiphanes. Sed nec diu post mortem Hadriani contigisse ipsa patitur ætas Epiphanis, &, qui brevi postea secutus est, Romam adventus Marcellina Pontifice Aniceto. Quare sub initium Pii, circa annum præterpropter CXL. Valentinianæ Scholæ sese addixit Ptolemaus. Sic illum fuerit secutus Colorbasus, discipulus & ipse Valentini. Post mortem Valentini, propriam deinde Scholam conlituit Ptolemaus, ni id potius post mortem Secundi. XX2

ſi

)-

te

%

n

is

e-

e-

d-

ın

in

m

de

n-

ui

e-

15-

go

inc

re-

ide

jue

di-

in-

juf-

igis

ra-

ut Va-

ere

tuit

cundi, qui post Epiphanem vixerit, contigisse dicendum sit. Tunc etiam aliquantisper Discipulum, qui olim condiscipulus suerat, habuit Colorba-

fum.

§.XXIX. Duo tamen hic obiter Notanda funt, aliud de loco, de ætate aliud, qua Valentinianos audierit Ptolemaus. Locum colligo è loco, ubi docuiffe videtur Ptolemai Magister Epiphanes. Epiphanem illum è Patre Carpocrate Alexandrinum, è matre Cephallenensem fuiffe tradit y Ciemens Alexandrinus. Aitque eum in Same urbe Cephallenea Divinis honoribus cultum. Cur patria materna potius quam paterna coleretur Epiphanes, ratio illa verisimillima est, quod illam delegisset Schola fedem, & quod ibi proinde haberet præcipuam Discipulorum multitudinem. Discipulorum enim potius quam Civium erat ille cultus Samiorum. Anouss profecto aut inferias seu Februa Civibus etiam infignibus folvebant etiam, pro Gentilium more, Concives. Et Manes etiam pro Diis habitos testantur Inscriptiones. Sed privata erant familiarumque propria plerunque illa Sacra. Qui publice colerentur vix alios legimus quam Bello cafos, & forte Olympionicas. Et quanquam laxiori sensu Dii etiam Manes appellarentur, inferi viz. proprie tamen Deos Manibus superiores agnoscebant. Tres ordines recensent Carmina aurea Pythagoræorum, θεων άθωνάτων, Ἡρώων άγαυων, & tertium demum illum καταχθονίων Δαιμόνων, qui ndem sunt cum Dis vulgi Manibus. His omnibus proprium honorem tribuendum fic præcipiunt, ut non effet superioris ordinis honor inferiori omnino tribuendus. Et quidem etiam hoc supremo omnium ordine nonnullas hominum animas censebant; sed vix alias illas quam Principum hominum-

præc L.i.c

ho

til

ges

H

rar

8

ma

tef

pri

He

mo

vita

tun

dur

lara

in L

que

pric

hab

taxa

in la

los e

Ren

verl

Pyth

pro

quei

deer

dica

culti

nus.

do,

adversus Hæreses consilio, atque tempore. 349 hominumque summo loco positorum, & blanditiis adulationibusque opportuno. Sic primos Reges Deos, fecundos Heroas, tertios Homines, teste Herodoto, recensebant Agyptii, unde oriundi erant tam Valentinus quam etiam Carpocrates. Sic & Seleucidas aliofque Gracorum Principes, Romanosque Imperatores, in Deorum ordinem relatos testantur temporum illorum monumenta. Cives privatos Rebuspub. utiles vix ullos legimus, qui Heroum ordinem cultumque superarint. Sed summo omnium loco post Principes culti funt, qui vitæ instituendæ præcepta tradidissent. Sic cultum etiam in Rebuspub. Homerum veteres oftendunt numi. Sic locum habuit in studiosorum larariis. Apollonii impostoris Tyanensis imaginem in larario habuit Alexander Severus, & Christi, atque Abrahami, & Orphei, & hujufmodi, inquit Lampridius, Deos, quæ verba male de mendo suspecta habuit Salmasius. Nec enim Diis, sed Divis duntaxat Principibus, Romanis scilicet, qui proprium in larario Alexandri locum habebant, optimos illos electos, [anctiores que animas opposuit Lampridius. Rem certe Divinam illis factam ab Alexandro, verbis disertissimis testatur ibidem Lampridius. Pythagoram pro 2 Apollinis filio alii habebant, alii pro ipso b Apolline, alii pro c Paone, alii certum quendam ex Geniis, qui Lunam inhabitabant; nec deerant qui quempiam esse των ολυμπων θεων prædicabant. Et Sweggteov memorat, ubi nimirum cultus est Socrates, Athenis, in Procli vita Marinus. Nihil hic de Apollonio dico, non Tyanis modo, fed aliis etiam in locis culto, cujus vitam hoc

1

s.

S

(-

1-

ra

)-

-

1-

1-

111

m

præcipue confilio videtur scripfisse d Philostra-

L. L. c. 27. c. 6. c fambl. L. 1. c. 6. d Philofer. L. I. c. 3, +

stus, ut pro Deo illum colendum effe commendet. Quorsum aliter fabellæillæ, ne quidem illum de homine Patre natum afferentes? Et tamen fimiles de Platonis natali fabellas referent e Platonici, ne id miremur, fi Divinos & ipse fuerit à suis ho-Mirum itaque negare potunores confecutus. isse i Salmasium, quenquam illis temporibus suisse, qui homines pro Diis habuerit. Adeo nulla prorsus est ratio, cur hoc miremur, ut fueritreceptis illorum temporum dogmatibus admodum fane consentaneum. Noverant jam plerique etiam Gentilium fapientes, atque Philosophi, non alios fuisse quam homines recepta vulgi numina. Noverant etiam illos non alia in Deorum numerum causa fuisse relatos, quam inventorum humanæ vitæ ufibus subservientium. Nec negabant, siquis illis etiam temporibus humano generi beneficium aliquod egregium contulisset, quin ipsum quoque Divinis honoribus liceret afficere. Erat enim hoc in illorum quoque temporum bonis Imperatoribus frequentissimum. Et cum Deos, Heroas, Homines, primis illis temporibus distinguerent, hos illi pro triplici hominum à primæva morum simplicitate degenerantium gradu distinguebant. Qui primi omnium ad Aogungs animæ facultatis amussim vivebant, hos Deos credebant, quod Aozade facultatem crederent omnium esse Divinissimam. Ovusele illi proximam credebant, quod Noys illam participem crederent. Proinde homines ex ejus Præscripto viventes, non quidem Deos existimabant, sed Heroas duntaxat & Semideos, propter illam faltem aliquam xoys participationem. Em Jumanle omnium infimam cente-

illi

ba

riu

nu

vei

tut

no

do

iffe

cis

qui

puli

fue

hac

imi

mis

nera

van

den ab l

fcip

lam

lara

drui

nata delia

fote

ca e Iren

ut f

nim fuæ

itaq

g

e Plutarch. Symp. VIII. Q. I. Laert. L. III. init. Apul. Lib.de Doctr. Platon. f In Lamprid. Sev.

bant, nec xóys ullatenus participem, unde etiam illius gradus homines duntaxat Homines censebant, nec proprio illo Deitatis gradu, qui vulgarium hominum animabus opponitur, omnino numerandos. Inde intelligimus, qui homines veris opinionibus imbuissent, & morum regulis institutisque excoluissent, pro horum dogmatum tenore, ad facultatem animæ Nozvale fuisse referendos, & proinde fummo hoc Deorum gradu fuisse reponendos. Ita nimirum facile erat Platoniiis Sectæ propriæ Magistras Divino cultu prosequi, ita etiam facile Hæreticis, Platonicorum discipulis, cujus etiam disciplinis noster hic imbutus fuerat Épiphanes, ejusdemque proinde discipuli, in hac etiam Magistrorum consecratione Platonicos Habebant illi inaliis Hæreticis Simonianis exemplum, ipsum pro f Jove Simonem, pro Minerva Helenam colentibus. Jovem certe & Minervam supremorum Deorum loco collocatos, ne quidem ipse negabit Salmasius. Nec alieni erant ab his Gentilium moribus ipfi h Carpocratiani. Discipuli certe Marcellina, quæ prima Hæresim illam Roma intulit sub Aniceto, Christi imaginem in larariis habuerunt, ut habuisse vidimus Alexandrum, & quidem illam, pro Gentilium more, coronatam, & cum imaginibus Mundi Philosophorum, videlicet cum imagine Pythagoræ, & Platonis, & Aristotelis, & reliquorum; & reliquam observationem circa eas, similiter ut Gentes faciunt, inquit noster Irenaus. Ergo & res sacra facta est illis imaginibus. ut factam vidimus ab Alexandro Severo. Didicerat nimirum hoc à Cephalleneis Marcellina, ubi Sectæ sux disciplina illam imbuerat Epiphanes. Secta itaque erant, potius quam Civitatis, congesti hi

-

n

is

d

1-

d

0-

m

ii-

1-

e-

de

nt,

in Epiphanem honores, vel Secta potius imbuta civitatis. Aliter fuiffet, vix fane potuit annum XVII. nondum egreffus adolescens de Repub. tam præclare mereri, ut Divinis videretur honoribus remunerandus. Præcox illud,& fupra ætatem maturum ingenium, mirari poterant Discipuli. Aliis quam Discipulis, detestatione potius quam cultu digna, tam infana illa habenda erat ambitio. Ergo multos illum in patria Discipulos habuisse consentaneum est, non brevi utique tempore conciliandos. Et tamen atas illa tantilla non patitur, ut moram aliquam in patria fecerit, fiquidem Schola

sedem aliam quam in patria delegisset.

§. XXX. Hac ergo Infula Cephallenia, vel abea non longe, verifimile est docuisse, vivente Valentino, Secundum; ibidemque focium se adjunxisse Hæreseos Epiphanem; ibidem utrosque audivisse primo nostrum Ptolemaum, tum etiam Præceptorem Marci Colorbasum; defunctis deinde primo Epiphane, tum Secundo, successisse in Scholæillius præsidatum eundem Ptolemæum, atque ita quem antea condiscipulum habuerat, jam etiam discipulum habuisse Colorbasum. Ita factum ut Ptolemai discipulis accensitus fuerit Marcus, quod scilicet Colorbasus Marci Præceptor è Schola Ptolemæi prodierit. Inde etiam quod Valentini discipuli habiti fuerint tam Colorbasus quam ipie etiam Ptolemaus, quod vivo etiam Valentino, illius Sectam fuerint professi, cum tamen nescio an Valentinum ipfum seu audierint unquam, seu eti-Sed vero Secta Valentiniana, nec am viderint. etiam defuncto Valentino, variis in locis, varios etiam habuit, ubi ipse non aderat, sub Valentino, quafi Hypodidascalos. Hi omnes, quanquam in nonnullis à Valentino diversissima docentes, cum

tamen

ta

ha

pu

pu

au

au

ni

url

adı

mi

815

EWS

cen

Par

ad

de 1

Ron

unq

pore

neri

Satu

ipfai

defig

illa :

rum

nuan

dem

his i

quafi

rat d

mort

rum c

bus p

maita

i Di

tamen Sectæ præcipuum Magistrum in honore haberent, nec suo adhuc nomine, sed illius, discipulos admitterent; proinde quoscunque Discipulos conscriberent, non eorum tamen Discipuli audiebant, sed ipsius potius Valentini. Præcipuam autem Scholæ sedem delegit sibi Valentinus ipse, ni fallor, in urbe Roma. Nec puto illum, ex quo urbem adierit, inde unquam, nisi per modica admodum forte intervalla, discessisse. Hoc enim mihi videor colligere ex illis nostri verbis: Ἡλθεν κε Ρώμιω οπι Υγίνε, ήκμασε δ' οπι Πίε, και παιρέμενεν เพร Avints. Romam enim ubique ita intelligendam censeo quasi dixisset, ημμασεν ον Ρώμη, παρεμοινεν ον Ρώμη. Vox ipfa παρεμένεν ad locum videtur quam ad vitæ tempus aptius esse referenda. Et quidem de moræ Romanæ tempore locutus videtur cum Romanis illud Pontificibus descripsit. Nec enim unquam Pontificem in eorum Hæreticorum tempore defignando videmus, qui Romam ipfi non venerint. Non certe in Menandrianis, Basilidianis, Saturnilianis omnium antiquissimis, cum tamen ipfam illam antiquitatem illa Pontificum notatione defignare vellent Ecclefiastici. Quare continua illa fuccedentium invicem Pontificum Romanorum designatione indicare voluit Irenœus, continuam item Valentino Roma fuisse moram. Et quidem Valentinianos ita memorat i S. Justinus, qui his ipsis scripsisse videtur Aniceti temporibus, quafi unius adhuc Secta homines, nec ullos memonat diversos ab iisdem Carpocratianos. Quare post mortem Valentini nomen sumpsere Secundianorum discipuli Secundi, & Carpocratianorum illi quibus placuit movadin illa yvãois Epiphanis, & Ptolemaitarum discipuli Ptolemai, quam disciplinam

a

e

)-10

1-

ta li-

0-

od to-

ci-

pfe

lli-

211

eti-

nec 1105

ino,

n m

cum

men

i Dialog, cum Tryph. p. 253.

Valentinianus antea in Schola Secundi, jam tandem fecutus est Colorbasus ipse demum novæ Hæresis

& Scholæ auctor Colorbafianæ.

§. XXXI. Quod porro ad atatem Ptolemai attinet, eam minorennem existimo, cum Secundum audiret & Epiphanem. Vidimus jam quantilla ætate ipse ejus Magister fuerit Epiphanes. Dedignatus certe (pro innato illo Hæreticorum fastu) adeo adoleicentem Præceptorem fuisset Ptolemaus, fi quidem ipfe fuiffet ætate provectior. Quare ephebos vixdum excessisse oportet Ptolemaum, cum audiret Epiphanem. Id cum anno circiter CXL. contigisse modo ostenderimus; sic inter ann, CXX, & CXXX. natus fuerit Ptolemaus. Ita recte omnia quadrabunt. Sic enim verum erit quod de eo noster scribit k Irenaus, ut ne vestigium quidem Apostoli, vel in somniis fuerit assecutus. Vestigia nimirum illa erant semores illi Apostolorum discipuli, quos initia demum Hadriani, nec ultra, pertigisse prima nostra Dissertatione probavimus. Sic illi eodem tempore obierint quo noster natus fuerit Ptolemaus, ut proinde Traditisnum ab illis relictarum testis ille, ne quidem per atatem esse potuerit. Nullos ille Glaucias potuit obtendere aut Theodades, ut obtendebant seniores Hæretici Basilides atque Valentinus. Nullos ille eorum, qui vel ipsum S. Joannem audivissent, defunctum memoria omnium Apostolorum recentissima; vel paucos admodum, ut præ senioribus, qualis noster ipse fuit Irenaus, fuerit etiam,in hac Traditionis, quam crepabat, causa facile contemnendus. Sic etiam facile in vivis effe potuit cum noster hæc exararet 1 Irenaus, fi tamen ver. ba illa oi a Hrolemajov ip um potius defignent Pto.

k L. II. c. 40. 1 L. I. Præf.

lemaum,

i

u

ni

di

fu

le

eti

tui &

vel

lan

nib

pro

rec

nus.

Ma

lam nis,

ut S

veri Afia

fter

laxu

Imp

Sed

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 355

lemæum, quam Discipulos Ptolemæi: Verba illa utramvis Interpretationem fatis apte ferent. Nihil certe pugnat per hanc quam defignavimus atatem, quo minus ipse potuerit in vivis esse cum noster illa scriberet Irenaus, Irenao nempe junior. Nec tamen cogunt verba ut de Ptolemao ipso necessario ipsa intelligamus. Ne quidem alius ille locus è Libro II. c. 40. ubi etiam testimonium Ptolemæi docet nullo esse in pretio habendum. Poterat etiam hoc in loco, ut testis nullus fuisset, testimonium tamen ipsum refuture, apud vivos nimirum, qui defuncti testimonio falsas sub-

lestæque fidei Traditiones accepissent.

S

n

-

1-

e-

e

,

er

er

ta

rit

n-

us.

0-

ec

0-

10-

29-

per

uit

10-

los

ent,

re-

orz-

1,111

Olla

uit

ver.

Pto.

eum,

§. XXXII. Ita tempus fatis laxum concedetur etiam reliquis recentioribus Ptolemæo Hæresibus, etiam diutino tempori, quo illam jam durasse testatur, antequam noster scriberet Irenaus. Poterat & Ptolemaus, defuncto Valentino, ann. CXLII. vel paulo postea, novam sibi, & suo nomine, Scholam colligere. Poterant deinde duo illi Ptolemai discipuli, quorum meminit noster, sed tacitis nominibus, Irenaus, è Schola etiam Ptolemai Scholas fibi proprias consciscere. Horum alterum Colorbasum recenset Irenaus Gracus, uti vidimus, Epiphanianus. Poterat etiam & è Schola Colorbasi prodiisse Marcus, & ipse quoque propriæ disciplinæ Scholam conscripsisse, sic etiam ille ut jam multis annis, cum scriberet noster, docuerit ipse Marcus, ut Sectam etiam ab Asia ad Celtas usque propagaverit, ut diu illum secuta fuerit uxor Diaconi Asiani, & Mysteria ejus diu celata jam tandem noster eruerit detexeritque Irenaus. Satis, inquam, laxum his omnibus concedetur spatium, fi vel Imperante Marco nostrum scripfisse supponamus. Sed vero notæ Temporum accuratæ nullæ suppe-

Y y 2

tunt

tunt, quibus tandem gradibus hæ factæ fuerint in Scholis Hæreticorum Successiones. Illud scimus. adeo immanem illis fuisse Sectarum novarum ambitionem, ut & adolescentes cathedram in Scholis Hæreticis infilierint, qualem fuisse diximus Epiphanem; & vivis etiam Magistris in proprias tamen Scholas Factionesque secesserint. Nulla enim deinde apud illos Praceptorum reverentia, nulla prorsus disciplina, teste Tertulliano. Et quidem fieri vix potest ut ante Marci tempora scripserit noster. Jam vidimus paulo seniores fuisse qui iplum audiverant Valentinum, nec magno numero, & propterea sese admodum eo nomine extulisse. Postulant hæc annorum ut minimum XXX. intervallum. Erant præterea à Martyrio Polycarpi aliquot in ejus sede Smyrnea successiones, passi nimirum ann. CXLVII. pro omnium antiquissimis nostri Cestriensis rationibus. Junxerat sese Valentinianis Tatianus post mortem S. Justini, XIIº. an. Pii, ut videtur, exeunte, initio nimirum an. CL. mortuus ipse jam, ut videtur, cum scriberet Irenæus. E Marcionis & Valentini dogmatibus idos xa-คุณหญิง อิงโลงผลงค่อ ait illum formasse noster. Marcionem itaque pariter atque Valentinum jam obiisse verisimile est. E defunctorum enim extraque omnem invidiam positorum dogmatibus, jam vetera potuit pro novis venditare. Sic ergo ab initio Aniceti, quo illum Roma vidit Polycarpus, & ante annum CLm, Aniceti, pro nostris calculis, VIm. obierit Marcion. Sed vero multis deinde annis vixisse Tatianum, è multis illis Libris colligimus quos scripfit etiam Hareticus. Librorum ejus πλυ π πληθ memorat m Eufebius, infinita volumina Hieronymus. Et sane Hæresin sapiunt quæ-

m Euseb. H. E. IV. 29. H.eronym. Scr. Eccl.

f

I

C

1

ti

F

S

tu

CE

pe

re

at

ti

pi

ej

ce

fel

pc

fis.

ne

cunque ejus habemus Fragmenta. Sapiunt illa quæ conservarunt Clemens & Origenes. Sapit non modo illa quæ extat Harmonia, sed & illa quoque omnium celeberrima Oratio ejus adversus Gentes, Heterodoxiis manifesta, quæ tamen erat omnium fortasse prima. Statim enim illa scripta est à Martyrio Justini, vigente etiamnum Martyrii causa Philosopho Crescente. Nec diu sane post conversionem ejus ad fidem Christi, cum in ea accurate conversionis invidiam amoliatur, & præterea il-

lius causas exponat.

in

ıs,

m

0-

us

taim

lla

em

rit

1-

ro, ffe.

in-

rpi

ni-

mis en-

an. CL.

Tre-

xaar-

iisse!

0-

ve-

in-, &

lis,

anigi-

rum

100uæ-

que

§. XXXIII. Quanquam autem statim à S. 7usini morte caperit aliena sapere ab Ecclesia Tatianus, & multis deinde annis multos fecerit ad Hærefim magnosque progressus: propriam tamen Scholam, & fuo nomine Hæresim, paulo ante obitum condidit, alienamque adeo ab Ecclesia Communionem. Romæ illum audiverat " Rhodon, non certe ante Martyrium S. Justini, cujus fuerat viventis discipulus etiam ipse Tatianus; nec Hæresim aperte professum, cum fuerit Rhodon ab Haresibus alienissimus. At non parvæ erat molis aut temporis Scholæ illius etiam Romanæ institutio. Imo in Syria illum ab Ecclefia discessisse, propriamque Hærefis Scholam collegiffe testisest disertus Epiphanius. Quin paulo id ante mortem ejus contigisse è nostro colligimus Irenao. Jam certe obiise cum scripsit noster, verba nostri illa Cum enim Tatianum ex professo resupponunt. fellit, non tamen ipsum alloquitur Tatianum, sed potius Tatiani discipulos. º Erubescant, inquit, omnes qui ab eo sunt, ut noster observavit Cestriens. At vero proprium illud Tatiani dogma de negata Adami salute, nuper inventum idem noster

n Euf H. E. V. 13. O Jien. L. III. c. 39.

testatur Irenæus: P κ τεπ νων εξουρέθη παρ ανπίς Τονπανε πν πεώτως ταντίω επενεγκαν των θλασφημίαν. Veteri Interprete: Et hoc nunc adinventum est apud eos, Tatiano quodam primo hanc introducente blasphemiam. Sic enim verba continuanda sunt, quæ perperam divulsere Capitum primi distributores. Νωῦ illud temporibus non Saturnini modo, sed Valentini Marcionis que temporibus opponitur, à quibus reliqua sua dogmata compilaverat Tatianus. Diu itaque post obitum Valentini atque Marcionis, nec diu ante Scriptionem Irenæi, hoc proprium Sectæ dogma excogitaverat. Ita temporis notam proximam habebimus, quo scripserit noster, si tempus, quo Hæresim primo professius est, obiitque Tatianus, accuratius indamento.

gemus.

§. XXXIV. Ortum itaque Tatiani, XIIº. Marci in Chronico affignat Eusebius. Confirmatque eundem ejus in Chronico fitum, Chronici Eusebiani vetustissimus Exscriptor Prosper Labbaanus, qui XIIis. apponit, pro more suo, Marci Coss. quod facit etiam Auctor Chronici Alexandrini. Addit præterea Auctor hujus Chronici Alexandrini, post duos annos, anno nimirum ejusdem Marci XIV. successisse Tatiano Severum. Inde etiam confirmatur illa, quam dixi, fera ab Ecclefia, & fub finem vitæ, facta discessio. Perperam certe faceret, siquis inde colligeret, Marci tandem XIIº. passum esse Justinum. Fefellit tamen Chronologos annorum illa utrobique fimilitudo. Cum enim legerent apud nostrum Irenaum, passo tandem Fustino, Tatianum ab Ecclesia discessisse; & passionem S. Justini recte ex Epiphanio in annum Pii Antonim XII. conferendam didicissent; erant propterea

ti

fa

ti

d

112

n

et

tı

ic

T-

no-

da

ni

p-

a-

mi

re-

at.

uo

no la-

rci

ın-

Iis.

cit

æ-

uc-

VI-

uis

ffe

um

ent Ta-

Fu-

nini rea

qui

etiam ipse sub Marco, cui Apologiam dicavit pro Christianis, anno circiter Marci X. Christi

CLXX. ut alibi 1 oftendimus. Recte itaque Ta-

tianum ipfum fub Imperatore Marco Antonino Vero, & Lucio Aurelio Commodo floruisse dicit Hiero-

q Diff. III. 6. 19. r Fuf. H. E. IV. 28. Theedret. Har. Fab. I.

nymus. Post mortem nempe Lucii Veri, & Commodo Casare, non item Augusto. Tum demum enim floruit Tatianus cum Haresis nomine turbas concitaret, quod sub vitæ finem contigisse diximus, Inde factum ut in Hæresi, Severi nomen quam Tatiani fuerit illustrius, utque Severiani potius quam Tatianista audirent Encratita, quod ipso nimirum Hæresis initio decesserit Tatianus. Inde etiam quod Severum pariter ac Tatianum refutarit, teste Theodoreto, Musanus, ipse quoque Hxrefis jam nuper ortæ confosfor. Severo itaque Scholam Encratitarum moderante noster scripsit Irenœus. Nempe post annum, pro Chronici Alexandrini rationibus, CLXXIV. quas modo veritati Historica satis consentaneas ostendimus. Nec diu postea, quod nuperum illum, cum scriberet ille, ortum innuat Encratitarum. Nempe ante annum CLXXVII. quo decesserit, pro nostris rationibus, Eleutherus.

0

E

q

Ca

A

m

Sof

VI

no

rit

cu

Ha

ful

pro

gna

eo

Ni

qua

latu

Syr

ex

vit

hab lesto

dit Græ

§. XXXV. Et quidem Hæreses in hoc Libro memoratæ huic tempori conveniunt accuratifi-Ut enim Valentinianos plerosque Sectarum novarum Magistros enumerat, qui affecto Marci Imperio Scholas condidiffent; fic Marco recentiores habet omnino nullos, immo nec illos memorat qui his ipfis Marci annis paulo erant recen-Bardesanem Tatiano proxime tam in Hi-Storia, quam in Chronico subjungit Eusebius, virum doctiffimum, nominisque celeberrimi, & quidem ejusdem cujus fuerat Tatianus, Hæresis Valentinianæ aftipulatorem, & in eadem, qua etiam Tatianus, provincia Syria, qui tamen tandem resipuerit. Tempus ejus, ni fallor, inde collegit Eusebius, quod de fato volumen infigne scripsent ad Antoninum, quem quidem Marcum Antoninum intellexit

adversus Hæreses consilio, atque tempore. 361 intellexit Eusebius. Id fi verum, sub Marco proinde Valentinianum fuisse consentaneum erat, tandem ad meliorem frugem revocatus. que principem aliquem inter Valentinianos locum nostrum dare oportuit Irenaum, cui tamen dedit omnino nullum. Sed vereor ne recentioribus Eusebio Historicis omnibus imposuerit Eusebius, qui Marco Librum illum de Fato putat à Bardesane dicatum. Eusebium autem ipsum, ni fallor iple, fefellit Homonymia in voce Antonini. Sub Antonino enim, non Marco, sed Emesa oriundo, Alagabalo, floruit Bardefanes Scriptor celeberrimus, è Syria etiam eadem qua & Hæreticus, Mesopotamena, teste certissimo " Porphyrio, qui illos viderat qui Bardesanem ipsum fuerant allocuti, non alium utique quam qui sub Alagabalo florue-Nec fane aliquem memorat Eufebius Catholicum Scriptorem qui Bardefanem refutaverit, cum tamen multos habeat sub Marco & Commodo Hæreticorum oppugnatores, paucos admodum fub Caracalla, Macrino & Alagabalo. Sic erat longe proclivius ut omitteret Eusebius Bardefanis oppugnatores in Seculo Scriptorum sterili, quam in eo cujus extabant plurima & infignia monumenta. Nisi id potius dicendum, propter Linguæ Syræ, qua scripserat Bardesanes, imperitiam, propterea latuisse illum eâdem qua usus ille fuerat lingua Syriaca oppugnatores. Sed Acta Agbari Syriaca ex Archivis Edeffenorum Grace translata conservavit Eusebius. Ipse tamen num transtulerit verbum habemus nullum, præterquam in Interprete Valesto. Sed Grace, pariter ac Syriace, doctum, tradit * Epiphanius fuisse Bardesanem. Ut proinde Grace illum scripfisse sit sane verisimillimum. Sed

1

IS

ò

1-

ie

it

X-

1-

ec

et

ın-

ra-

oro

ffi-

um

arci

en-

ne-

en-Hi-

um

Ta-

refi-

Eu-

ferit

inum

lexit

u Forph. de Styge. x Epiph. Hær. LVI. n. 1.

cum Apollonio Antonini Erajew de Religione Christiana sic ait Epiphanius disputasse Bardesanem, ut pene εν πόζει όμολογίας, inter fidei Confessores fuerit relatus, negaretque mortem fe timere, cujus, etiamsi Imperatori non resisteret, sibi nihilominus necessitas immineret. Et habuit Marcus inter Præceptores Apollonium Chalcidensem, qui Lucium etiam Marci fratrem instituerit, Lucio proinde charissimus. De eo enim & Sexto fic scribit y Capitolinus: hos, inquit, amavit unice, & ab his invicem dilectus eft. Recte itaque Lucii Antonini eraie . Quidni hos ita charos in Expeditione Parthica focios habuerit Lucius? Quidni Apollonium ea occasione potuit in patria quoque Mesopotamia convenire Bardesanes? Sed poterant & alii quoque Antonim socios habere fimiliter Apollonios, cum quibus potuit disputare Bardesanes. At gloria illa Confessionis contemptæque mortis, qua Bardesanem terruisse videtur Apollonius, non adeo apte sequentibus convenit Antoninis, quam Lucio convenit atque Marco. Illud certum, eodem tempore quo in Oriente Bellum Parthicum administrabat Lucius, viguisse satis frequentes in Imperio Romano Christianorum Persecutiones. Sub sequentibus viguisse Antoninis, aut prorsus ullas fuisse, non adeo habemus exploratum. Amicus erat Christianorum Elagabalus, quinquennis Puer Macrini filius Diadumenus, non certe Christianis infensi seu Commodus, seu etiam Caracalla, ut alibi ostendimus. Leges tamen in Christianos capitales primus sustulit Alexander Severus. Per illas quæri sub amicis Imperatoribus Christianos vetitum est, delati tamen oblatique, ni negassent, Martyrio coronari folebant. Sic enim factum, etiam Imperante Com-

y Capitolin. Ver. Imp. c. 2. Z Diff. Cypr. XI.

modo,

1

et

ri

A

de

lui

ma

am

dit

fius

Cell

cit

reti stro

om

ne,

ditio

mus

fidin

J.X

cipe.

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 363 modo, in causa Senatoris Apollonii. Quid si ergo delationem minatus fuerit Philosophus iste Apollomus. Habemus certe, Pio Imperante, qui S. Fustinum detulerit Philosophum Cynicum Crescentem. Unus ille obstabat metus pænæ in delatores constitutæ crurifragii, quam tamen pænam fieri potest ut non metuerit amicus Imperatoris. Atqui ultra minas non processerunt, siquæ tamen ullæ fuerint, minæ illæ Apollonii. Nec prodit tempus Bardesanis mentio Abgari Toparchæ, cui fuerit familiarissimus. Multi enim erant in eadem illa Toparchia Ofroena Abgari Edessa Reguli. Frat cum Parthos adoriretur Marcus Antonius. Erat etiam Imperante Tiberio. Erat sub Trajano, & Antonino Pio. Erat etiam & recentioribus illis temporibus, quibus nos Barde anem vixisse statuimus, Abgarus & rei literaria & Christiana quoque, ut videtur, Religionis (qualis ille fuerat amicus Bardesanis) Patronus studiosissimus. Superavit illum Severus, fraude cepit & perfidia Caracalla, Romanam urbem ingressus sub Elagabalo, amicus etiam Africani, ut in Codice Cesti ejus MSo. ostenditmihi Vir fummus amicissimusque Isaacus Vossunt enim admodum incerta quæ de alio Cefti, alio Chronographia auctore Africano conjicit Valesius. Nihil itaque obstat quo minus Hareticus fuerit Porphyrianus iste Bardesanes, à notro certe Irenao, fi antea Haresim professus esset, omnino commemorandus. Sed vera fint necne, quæ de Bardesanis tempore diximus, Eruditioribus expendenda lubentissime permittimus. Huic interim exemplo non admodum con-

8

cz

S.

5,

H.

OS

e-

0-

ir-

0-

0-

ef-

er-

en-

at-

uo

ius,

ırı-

iffe

ha-

um

Dia-

mo-

nus.

ftu-

nicis

ta-

nari

Com-

nodo,

fidimus.

MXXXVI.Potius illud est quod Docetarum prinspem Julium Cassianum Tatiani discipulum suisse Zz 2 innuat

P

ti

te

11

fi

a

11

p

b

fe

p

0

ni

di

fc

te

m

id

fto

lyn

pia

qu

fiff

fec

Cle

M

mi

Ora

eti

no illa

d

con

piffe

innuat a Clemens Alexandrinus, ut vulgo creditur, vel potius Tatiano in hac una faltem eynpareias causa consentaneum. Sunt enim illa verba Clementis, 3 μαλήσια τῷ Ταπανῷ κατὰ τ΄8το δογματίζων. Inde tamen colligimus post Tatianum fuisse il-· lum Cassianum Sonnorws apxova. Sed fieri vix potuit ut recentior Marco fuerit ille Caffianus. Difputavit adversus b Docetam Marcianum Serapion Episcopus Antiochenus de Evangelio S. Petri nomine à Docetis conficto, aitque se potuisse ab aliis Marciani in Docetarum Hærefi decefforibus att των Δραδόχων τ καταργαμένων αυτέ ές Δοκητώς καλέμεν, γεησωμένον, i. e. γεκας excerpentem, illud Evangelium enarrare. Sic enim locus, ni fallor, intelligendus, male alioqui acceptus ab Interprete Valesio. Jam ergo præterierant in Hæresi Docetarum inter Cassianum Marcianumque aliquot Andoxos, & Scriptis illi in Evangelium illud supposititium infignes, ut proinde primus Hæreseos apxwv Cassianus, Marci saltem postrema tempora necessario attigerit. Scripfit illa quidem Serapion ad Rhofsenses Cilicas, Antiochenæ nempe Provinciæ, ipse proinde Antiochenæ Ecclesiæ tunc, ut videtur, Episcopus, quos paulo antea visitaverat, & brevi rursus se visitaturum pollicetur, nuspiam facta missionis à Superiore aliquo expectandæ mentione, ip/e proinde sui ut videtur arbitrii, nec alium quempiam in re facra superiorem agnoscens. Introitum Serapionis VIII . Commodi Coss. affignat Prosper exscriptor Eusebiani Chronici post interpretem Hieronymum antiquissimus; XI°. ejus anno Hieronymus in Catalogo; Xº. Eusebii Codices Scaligerani. Forte ex Historia. Sed non ait in Historia tum primum sedem Antiochenam cea Clem. Al. Strom. III. b Ap. Fuf. H.E.VI.12. c Iuf. H. E.V. 24

adversus Hæreses confilio, atque tempore. pisse Serapionem, sed in tote prweited, quod poterat etiam de eo recte dici, qui sedem illam antea aliquantisper occuparat. Illud sane verisimile est, è monumentis, quæ habebat Paschalis, sub Victore litis collegisse Eusebium, coævum Vidori fuisse Serapionem, cum tamen Syriæ nullum memoret Concilium ea occasione coactum, cui præsederit Serapion. Quicquid autem potuit è rebus gestis aliunde colligere, annos tamen, quibus sederint Episcopi Antiocheni, nullos habuisse compertos videtur Eusebius, ut proinde suspecta esse oporteat in rebusadeo antiquis quæ, Eufebio minime præeunte, tradidere juniores. Est tamen illud, ut dixi, verifimile è Testimoniis Eusebium didicisse in lite illa, quæ vigebat sub Victore, Paschali partem suam habuisse Serapionem. tempore obierit, ex incertæ, ut dixi, fidei numeris nihil potest colligi. Scio vulgo initium Asclepiadis initio assignari Caracalla. Sed verum idesse non potest. Nuncium accepit missus in custodiam d Alexander, postea Episcopus Hierosolymitanus, de suffecto in Serapionis locum Asclepiade. Oportet itaque ejusdem Persecutionis initio, qua hæc passus est Alexander, jam nuper discesfisse Serapionem. Atqui illa Maximini certe Perfecutio esse non potuit, cum literas illas attulerit Clemens Alexandrinus, jam diu ante Persecutionem Maximini sub Caracalla mortuus. Et vero ante perfecutionem Maximini longa illa fuit Pax, cujus meminit non in Occidente modo Cyprianus, sed & in Oriente etiam f Origenes, ne dubitemus illam Orienti etiam cum Occidente fuisse communem. Quare non de media alia aliqua Persecutione, sed Severi illa potius erit intelligendus Alexander, ut pro-

ır,

200

le-

wv.

il-

uif-

ion

10-

iis

ce,

li-

a-

um

33

ım af-

Ta-

ofple

ar, evi

cta

en-

10-

oss.

jus

0-

ait

ce-

iffe

d Ep. Alexandri ap. Euf. H.E. VI. 11. e Cypr.de laps. forg. cont. Celf. L. III. p. 120. inde,

inde, ineunte Severi Persecutione decesserit Serapion. Scripfit quidem Serapion ad Domninum quendam, qui Persecutionis tempore à Christianis defecerit ad Judæos; fed vél inde intelligimus, quæcunque demum fuerit illa Persecutio, non tamen esse potuisse Severi. & Judæos enim sieri sub gravi pana idem vetuit Severus. De Marci potius Persecutionibus intelligi videtur, quas per Asam solebant concitare Judai, tum in Christianos ferociores, priusquam illos domaret idem contunderetque Severus. Postea raras legimus Christianorum Persecutiones, quarum fuerint Auctores Judai. Ab ortu autem Tatiani an. CLXXII. ad mortem Serapionis anno CCII. triginta funt duntaxat, spatium tot Docetarum successionibus satis breve, si vel primo Tatiani anno Docetarum Hæresim instituisset Cassianus. Certe ante mortem Marci instituisse verisimillimum est, à nostro utique minime prætermittendam, qui tot alios memorat antiquiores Cassiano Docetas. Donnou certè natum Christum necesse est docuisse h Valentinianos Ptolemaicos, qui Christum ita docuerunt transiisse per Virginem, ut transit aqua per tubum. Dounge natum passumque dixit qui pro Christo sese venditavit ' Simon, qui se dixit in hominibus hominem apparuisse, cum non esset Homo, & passum in Judea putatum, cum non esset passus. Dounges passum docuit k Basilides, qui Simonem Cyrenæum pro Christo passum dixit, & propterea, siquis crucifixum confiteretur, non Dominum illum sed Simonem Cyrenæum confiteri. Dougoes passum ! Cerinthii, qui Jesum quidem passum agnoscebant, Christum docebant impassibilem perseverasse existentem spirita-

len

do

id

hun

que

Qu

me

Qi

Æ

Va

do

1177

dex

tot

ant

eff

eft

ma

jun

mo

ant

ult

ho

ret

eni

tia

nar

qui

tas

ipf

no

lus

g Spartian. Sever. c. 17. h L. I. c. 1. i L. I. c. 20. k L. I. c. 23. l L. I. 25.

m

is

n

ıb

6-

n-

i-

u-

I.

nt

us

m

r-

ro

OS

r-

ti-

nt

m.

efe

ni-

in

ım

ri-

um

em

ui

0-

ta-

,. I.

m.

lem. Downod pasum alii quoque m Gnostici, idem docentes quod docuerant Cerinthii, de suo etiam id addentes, Christum etiam Sound resurrexisse, hunc enim maximum inter discipulos errorem fuise, quoniam putarent eum in corpore mundiali resurrexisse. Qui ergo meminit Tatiani, cur non idem Cassiani meminit, qui Tatianum paulo postea secutus est? Qui id in Tatiano carpit, quod non ipse primus Æonas tum demum excogitarit, sed acceperit à Valentino; nec primus Nuptias damnandas ipse docuerit, sed didicerit à Marcione atque Saturnino; cur non idem objecit Cassiano, ne quidem diagon illam proprium ejus fuisse inventum, quam tot nimirum antea docuerant Hæretici Cassiano antiquiores? Nempe Tatiani Hærefis cum adeo esset, nostro scribente, recens atque nupera, vix est proinde ut de Cassiano Hæretico juniore vel famam acceperit. Et tamen illum paulo admodum juniorem oftendimus. Scripfit itaque noster non modo ante annum ultimum Marci, verumetiam ante illum quoque annum, quem nos poluimus ultimum Eleutheri.

§. XXXVII. Convenit porro fatis apte cum hoc tempore à nobis affignato ordo ille, quo Hæreticorum refutatores recensuit Tertullianus. Sic enim habet: " Justinus Philosophus & Martyr, Miltiades Ecclesiarum Sophista, Irenaus omnium doctrinarum curiosissimus explorator, Proculus nostræ, inquit, virginis senectæ & Christianæ eloquentiæ dignitas. Hos omnes ait suos fuisse antecessores, & ipsorum Hæresiarcharum, quod de se ipse dicere nonposse innuit, contemporales. Fuit enim Proculus etiam eorum ultimus virgine senectute, ut ætatem Hæresiarcharum potuerit attingere, seu Hære-

m L. I. c. 34. n Cont. Valent. c. 5.

fiarchas quorum præcipue Hæreses hoc universo Opere descripsit; seu primum omnium hujus Sectæ Hæresiarcham ipsum quoque Valentinum, Sic autem suos antecessores illos appellat, non quasi paucis illo duntaxat annis fuissent seniores, sed quod justa potius etate. Sic ille nimirum intelligendus, ut intelligi folent Scriptores veteres, cum quid Patrum atate aut se pueris gestum commemorant. Oportet itaque virginem illam Proculi senectam in Tertulliani pueritiam incidisse, & coævorum Tertulliano hominum. Sic enim alibi atatem suam describit, quasi Hæresiarcharum discipulis duntaxat coævum. Adhue, o inquit, inseculo supersunt, qui meminerint eorum, etiam proprii discentes & successores ipsorum, ne posteriores negare possint. Ita nimirum ille in Opere, quod fere omnium primum scripsit, Tertullianus. Pueritia autem ejus, fiquidem ex Operibus ejus judicanda est, in Commodi tempora incidit. Nec enim ullum eius Opus habemus, quod non affecto scripsit Imperio Severi. Et falsa illa est de ejus decrepita Senectute fama, quam ex incerta duntaxat majorum traditione hausit Hieronymus. Ita post tempora Commodi scribere vix potuit Proculus eorum ultimus quos antecessores numerat Tertullianus. Nec proinde noster, quem proximum Proculo anteponit, Irenaus. Et ne ante Marci Imperium affectum scripserit, impediunt aliiilli, quos in hac ferie priores recenset Irenao. Paratum jam habebat, scriptum nimirum antea, suum adversus Hæreses Librum, cum P IIam. Apologiam, quæ vere Ia. erat, offerret Pio Justinus, anno, pro nostris rationibus, Pii Io. Ær. vulg. CXXXVIII. §. XXXVIII. Miltiadis tempus paulo esse fa-

o Præser. c. 30. p Ap. II. p. 70.

teor

te

p

lo

li

ill

(el

In

m

re

cui

tia

to

de

int

abi

Ma

fac.

Pri

tra

run

man

gula

tem

fub

Clem

ferv

fiter

logi

ciun dit

ptor

Milt

dece

alii,

9 4

1

2-

2-

rii

ire

re tia

da ul-

ri-

de-

xat

ooft

eo-

tul-

num

arci

illi,

ara-

teor

teor incertius. Scio illum vulgo Commodi temporibus affignari, & quidem præeunte in Catalogo Hieronymo. Sed unde quæso tempus ejus colligunt? Nempe ex Apologia ejus quam Principi illius temporis datam putavit Hieronymus. Sed Eusebii, ut sæpe alibi, certe hoc in loco malus erat Eusebius κοσμικές άρχοντας plurali numero appellat, quos singulari numero Principem reddidit Hieronymus. Scripfit itaque feu ad Marcum & Lucium, seu ad Marcum & Commodum Miltiades, non quando unicus erat duntaxat Imperator Commodus. Nec enim audiendus Valesius, qui de Provinciarum Prasidibus illos κοσμικές άρχονομε interpretatur, communi nimirum præjudicio abreptus; unicum fuisse nimirum, cum scriberet Miltiades, Imperatorem Commodum. Sed contra facit Hieronymus, qui summo Romani Imperii Principi dicatam illam testatur Apologiam. Contra etiam vox ipfa nor punds, quæ, pro ufu Scriptorum Romanorum, ad Mundum, qua patebat, Romanum universum referri solet, non vero ad singulas tantummodo Provincias. Scriptores Victoris tempore antiquiores hoc ordine recensuit q Caius fub Zephyrino, Justinum, Miltiadem, Tatianum & Clementem Alexandrinum. Si temporis ordinem observarit, sic scripserit antequam Hæresim profiteretur Tatianus, & proinde Marco & Lucio Apologiam dederit Miltiades. Commodum enim fodum Patri in potestate Augustea, ne quidem viuum dit Tatianus. Meminit præterea Miltiadis Scrigiam, ptor quidam apud r Eusebium, quem pro ipso , pro Miltiade male habuit Baronius, nimirum à Rufino III. deceptus Interprete licentissimo; pro Anonymo se fa alii, Nos olim pro Asterio Urbano, quem tamen

⁹ Ap. Euf. H. E. V. 28. r Ap. Fuf. H. E. V. 16.

potius testem videtur adducere; 1 Hieronymus Rhodonem credidit discipulum Tatiani, & fortasse rectius. Porro Rhodonis tempus Commedi Imperio & Severi tribuit Hieronymus. Id ille quoque fortaffe recte. Hoc tamen Opus supremo ut videtur Commodi tempore exarasse videtur Auctor. XIVº. nimirum anno à morte Maximille inchoato absoluto duntaxat XIIIº. quo tempore mileμ@ neque μερικός fuerit neque καθολικός, nec ulla Christianis Persecutio, quibus tamen contraria omnia prædixerat Maximilla. Hæ notæ tempus illud defignare videntur, quo Quades devictos & Marcomannos sub finem vitæ in formam Provin-Triumphavit de illa viciæ redegit Marcus. Ctoria cum Patre Commodus X Kal. Amazonias. i. e. Decembres, Novembris nimirum die XXII. Pollione iterum & Apro Coss. anno nimirum Ære vulg. CLXXVI. nimirum exeunte. Inde ad finem Commodi anni numerantur XVI, & unus alterve præterea menses. Esto quieverit illud Bellum paucis antea annis quam nova illa Bella prædiceret Pseudoprophetissa, sic tamen exeunte Marci Imperio obierit Maximilla. Sed Miltiadis ita meminit antiquus ille, quicunque fuerit, Scriptor, quafi primis scripfisset Montanistica Hæresis initiis. " Ait enim se in Epitomen ea redegisse, qua responderant Miltiadi Montanista. Sic ergo Scritore hoc antiquior erat Miltiades, ut & Responfionem viderit, qua se adversus Argumenta Miltiadis defenderant Montanista. Ait præterea fe ab * Avircio Marcello incitatum ut scriberet # τίω των μετά Μιλτιάδίω λεχομένιω άιρεσιν. Verba penitus omisit Rufinus, vertit autem male Cl. Va

a

fi

ef

po

er

no

pfi

idia

que

uni

vid

refu

pro

cutio

defig

Avii

cit 1

eoru

piis t

ullan impet

y A

f Hieronym. in Catal. in Milliad. t Lamprid. Commod. c. 13 M. Ap. Euf. H. E. V. 17. x Ap. Euf. ib. c. 16.

adversus Hæreses consilio, atque tempore. 371 lesius, in eam nempe sententiam, quasi nimirum Hæreticus fuisset ipse Miltiades. Sed deest, ni fallor, nomen resourcens aigeotus, & locus ita, ni fallor, constituendus est, eis the T peta Mitmadle καπά Φρύγας λεγομένων άιρεσιν. Sic enim mentio της κατά Φρύγας καλεμένης αιθέσεως cap. 18. Id enim, ut puto, voluit Scriptor, post Miltiadis demum tempora nomen illud τ κατά φρύγας confecutos fuiffe Montanistas. Voces illæ μετα Μιλπάδω ne quidem ferunt illum quem tribuit Valesius sensum, nostrum autem rectissime. Vertit ille quasi w Midnad's potius aut ката мідпави legisset. Quod si, cum scripsit Miltiades, nondum Hareseos nomen consecuti essent Montanista; sic primis Marci & Eleutheri temporibus, cum novam illam fuisse Hæresim ipse testatur Eusebius, illum scripsisse consentaneum erat. Imo ne quidem Hæresis, sed Pseudoprophetiæ nomine, Sectam illam oppugnavit Miltiades. Scriplit præterea adversus Gentes & Fudæos, y Enattea idius caro Deot in duoin carrious ou seappaon, utrumque Argumentum binis voluminibus executus. unius ejusdemque Operis binos Libros designare videtur Eusebius. Cur vero illos una eademque refutatione complecteretur, ratio illa erat in promptu, quod nimirum fuissent etiam in Persecutione conjuncti. Omnino Persecutiones easidem defignat, quas & Z Rhodon in fua Montanistarum ad Avircium Marcellum refutatione, qua nullum dicit passum esse Montanistam. Negat quempiam corum à Judais persecutionem passum, aut ab impiis trucidatum. Negat quenquam in crucem actum elle (quod erat Judæorum) aut mulierem eorum ullam in Synagogis aut flagris cæsam, aut lapidibus impetitam. Nequeunt aliæ illæ fuisse persecutio

y Ap. Euf. H. E. V. 17. Z Ib. c. 16.

1-

£_

12

us

8

n-

71-

as, II.

ræ

em

rve

au-

ret

lm-

ne-

tor,

ini-

quæ

cri-

Mil-

a fe

t es

pe-

C. 11

lefius

nes quam quæ Marco imperante in Asia excitatæ funt, & quorum occasione Apologias scripserunt Episcopi Asiani, Melito Sardensis, & Apollinaris Hierapolitanus, anno circiter CLXX. ut alibi oftendimus. Sic primis præsertim Marci temporibus scripserit florueritque Miltiades, merito proinde nostro Irenao, qui Marco tandem exeunte Hz. reticos refutavit, anteponendus. Probabile etiam est eodem quo & alios Hareticos oppugnavit Opere, & novos quoque illos Pseudoprophetas, re-

futaffe Miltiadem.

6. XXXIX. Sed vero Argumentum omnium in contrarium difficillimum est, quod meminerit Irenaus Theodotionis, vetusti Scripturarum Interpretis, qui proinde jam ante prodierit quam nofter illa scriberet b Irenaus. Atqui Coss. quibus prodierit Interpretatio Theodotionis Marcellum & Ælianum, anni nimirum CLXXXIV". notavit Auctor Chronici Alexandrini. Επὶ τῶν πεοκειμένων, inquit, σπάτων, Θεοδοτίων τις τε Πόντε από & Δίαδοχης Μαρκίων 🕒 τε άιρεσιάρχε τε άπ' αυτης Σινώπης όρμωμένε, κ αυτός μλωίων τη αυτή άιρεστ, κ κ κ 18δαίτμον επικίνας, κ τα αυτών σοιχεία κ γλωσταν μαθών ιδίως ε αυτός εξεδωκεν, τὰ πλείς τοις ο β ερμιωδιτώς αωάδοντα, ώς κίςορα ωδι τέτε ΕπιΦάνι ο Κύπειο. Quod fi illis demum Coss. Interpretationem fuam primo emiserit Theodotion; necesse erit certe post illos demum Coss. nostro illam innotuisse Irenao, nec potuit ante affectum Commodi Imperium illius testimonium adhibere. Quod sane ut nostræ dispositioni contradicit, satis tamen apte convenit cum nostris tabulis dispositionis Eusebiane.

i

p

m

u

ta

8 Ma

6. XL. Sed videamus unde collegerit Auctor Chronici tempus Theodotionis. Nempe ex Epiphanio de Ponderibus & Mensuris, cujus ratiocinia Chronolo

a Diff. Cypr 6.X1.39. b Iren. L. 111. c 24.

atæ

unt Tie-

ten-

ibus

inde

Hæ-

eti-

avit , re-

ium

nerit

nter-

no-

iibus ellum

tavit

LEVWV,

Jado-

νώπης

5 18-

va Pas

SUTTAIS

reig.

fuam post

enæo.

m il-

t no-

con-

piana. uctor

pipha-

Chro-

20/00

nologica de Scripturarum Interpretibus & fibi ægre constant, & sunt tamen, etiam ubi constant, admodum vitiofa. Quod vero ad Theodotionis tempus attinet, de quo folo nobis agendum est impræsentiarum, id unum ait ' ali the të domρε Κομόδε βασιλείαν τε βασιλεύσαντ Φ με τον περεμημένον Κομοδον Λέκιον έτη ιγ. Theodotionis Interpretationem editam fuisse, Quotum tamen Commodi annum non defignat Epiphanius, nedum Coss. ut ei affingit Auctor Chronici Alexandrini. Nec tamen penitus fictitia funt illa Chronici affertiones, sed ratiociniis collectæ falsissimis d. A Juliana quadam, ad quam jure successionis pervenerant, acceptam Symmachi Interpretationem primus, ut videtur, publicavit Origenes. Proinde illius, quocunque demum tempore floruerit, mentio tamen nulla expectanda erat ante Origenem. Atqui ipfius e Symmachi hæres illa ipfa erat Juliana. Male itaque f Petavius, Symmachum, conjecturis quibusdam fultus incertissimis, credidit antiquiorem Theodotione. Imo in ipso Persecutionis aftu latitantem Origenem à Juliana, quæ illum abscondidit, accepisse, scriptum ab Origene ipso in quodam Codice ait se reperisse Palladius. Nec aliam illam Persecutionem quam Severi existimat 8 Baromius. Utcunque certum est, cum à Symmacho ipso acceperit Juliana, & recenti adeo Symmachi memoria à Juliana etiam acceperit Origenes; non potuisse utique in eo falli quod sub Severo Symmachum vixisse tradat Origenes, nec sieri potuisse ut Marci scripserit temporibus, ut existimat Petavius. Ergo cum Severi temporibus vixerit Sym-

c Epiph. Pond. & Menf. n. 17. d Euf. H. E. VI. 17. e Euf. ib. & Fallad. Hift. Lauf. c. 147. f Petav. ad Epiphin. de Pond. & Menf. g Baron. an. 20 j. n. 6.

machus, Aquila autem Hadriani; nec certum nolfent Severi annum quo Interpretationem illam concinnarit Symmachus, nec item certum Hadriani annum meminissent, quo suam Aquila ediderit: proinde spatium ab ultimis Hadriani Coss.ad primos Severi item Coss. non quidem illos quibus Imperator factus est, sed quos primos habuit jam constitutus in Imperio, pro vero illo spatio habuerunt, quod inter Aquila versionem fluxerit atque Symmachi. Ultimi Hadriani Coss. erant anni CXXXVIII. primi Severi anni CXCIV. spatium intermedium annorum LVI. quot numerat inter duas illas verfiones Auctor Chronici Alexandrini, qui multa habet communia cum Epiphanio, etiam vitia Fastorum, & errores alios præterea Chronologicos. Ab illo mutuati alii, Auctor Appendicis ad Synopsin Athanasii, & h Prafatio MS'. in Psalmos. Numerum annorum à versione Aquilæ ad versionem Theodotionis nullum tradidere Veteres, ut colligi inde possit quo tandem Commodi anno versionem suam ediderit Theodotion. Sed nescio quo errore ex alio illo, quo defignata fuerat versio Symmachi, elicuerunt annum Commodi quo versionem suam accurarit Theodotion. Nempe observarunt hi annum quoque ipsum Hadriani, quo scripturas verterat Aquila, designasse Epiphanium, nempe annum ejus XIIm. Coepit annus Hadriani XIIus. anno Ær. vulg. CXXVIIIº. immo defiit, pro eorum calculis quos alibi obfervavi fupremum Trajani annum accenfere Hadriano. Non alium certe annum illum pro Hadriami XII°. habuisse ita colligimus. Ab Ebræis suis numerum hunc didicerat, ni fallor, Epiphanius, ipse nimirum ortu Ebræus. A morte autem Vespa-

h MS. Barocc. 76.

fiani

fan

nto Ebi

ut (

eft

tur

Æ

du

H

ter bo

Ho

CO

Ep

inc

me L

dri

an

Th

me X

ta

Si

T

ho

te

ro

H

fig

ti

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 375 fani ad tempus illud quo rebellantes Judaos Teno Rufo duce domuit Hadrianus, numerabant Ebrai VII. Danielis hebdomades, i. e. annos XLIX. nt ex i Hieronymo discimus in Danielem. Mortuus est Vespasianus anno Ær. vulg. LXXIX. Addantur anni XLIX, definent in illum, quem dixi, Er. vulgaris annum CXXVIIIm. accuratissime. Illis devictis, tum demum Ælia nova colonia deducta est. Urbi autem restaurandæ Aquilam ab Hadriano præfectum tradit k Epiphanius, quo tempore credidit Interpretationem ejus ab eo elaboratam. Sic illi parum accurati Chronologi. Hoc ergo potius anno, quam fequenti, CXXIX. constituenda est Aquilæ Interpretatio pro mente Epiphanii, quanquam in illum etiam dimidia pars incurrat anni Hadriani duodecimi, fi quidem numeretur à morte Trajani. Addantur jam anni LVI. definent in eosdem illos Chronici Alexandrini Coss. quibus versio Theodotionis affignatur, anni nimirum CLXXXIVi. Fecit præterea ut Theodotionis potius quam Symmachi versionem numero illo defignare crederent, quod ab Hadriani XIIº: cœpti, Severi tempora non attigissent, quo tamen didicerant Imperante Scripturas vertiffe Symmachum, sed duntaxat Commodi, quæ nota erat Theodotionis. Inde etiam factum ut coavos alii duos hos fecerint Interpretes, quod nimirum notam temporis, quæ vere fuerat Symmachi, illi per errorem ad Theodotionis tempus explorandum adhibuerint. Ita igitur constat nulla prorsus fide Historica niti quod quotum Commodi annum defignarint quo factam crediderunt illam Theodotionis Interpretationem.

01-

am

ani

it:

ri-

ous

am

ne-

ue

mi

ti-

rat

n-

ba-

te-

10:

tro

ne

li-

m

lo-

e-

ım

lo-

m

Te

n-

0

00

a-

a

is

s,

20

11

§. XLI. Sed pugnat, inquies, cum nostris Hyi Hieronym in Dan. c. 9. k Epiph de Pond. & Mens. § 14. pothesibus,

th

gı

m

fte

ta

m

pe

qu

Fi

fin

ali

Cos

fig

an

Pr

CL

ori

ori

mo

M

vav

gei

pre

pfe

ini

mo

opt

bas

fcri

dot

ona

FE

pothefibus, fi ullo tandem Commodianno emiffam concedamus Theodotionis Interpretationem. Fateor pugnare, si de illis Commodi annis intelligatur quibus egerit Monarcham, defuncto Patre. Commodus; nego, si de illis quibus socium habuit in Imperio Marcus ipse Commodum. Sic certe tempus αυτοκρατορίας atque μοναρχίας distinxit in Trajano Dio. Et fane quia duos habebat Marcus focios in Imperio Lucios Aurelios Commodos, fed diversis temporibus; sic Marci tempora secernenda censuit Auctor ille, quicunque fuit, Epiphami, ut quæ prioribus Marci temporibus gesta essent, ea priori Commodo; quæ posterioribus, ea secundo demum illo & posteriori Commodo Imperante gesta confignaret. Monarcha certe non δεύτερ, sed Solus, secundus eratille Commodus. Casar vero ne δεύτερ quidem fed τρίτ , fi de aliis loquamur quam Marci temporibus. Utrumque enim præcefferat fub Hadriano Lucius Ælius Ceionius Commodus, secundi Commodi Pater. Mentio itaque de-TEOR ad aliud commode referri non potuit quam ad distinguenda duo illa, ut dixi, Marci tempora. Ita fiet ut quæ secundo Commodo Imperante prodiit Editio Theodotionis, ea proinde necessario Marco etiam Imperante prodierit. Cæterum duobus modis intelligi potest Imperii illa sub Marco distributio; vel ut reliqui Marci anni omnes secundo Commodo affignentur, qui à primi morte fluxerint, nullusque adeo relinquatur hiatus; vel ut ab Augustea saltem dignitate & Potestate ejus Tribunitia secundi demum Commodi inchoentur. Si quidem priori modo distinxerit Auctor ille quem est secutus Epiphanius, sic poterat post annum CLXIX". quocunque alio Interpretationem emittere Theodotion, spatio nostris Hypothefibus

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 377 thefibus fatis laxo. Sed nec illud erit nimis angustum, si inde Commodi (ecundi tempora inchoemus, ex quo communem habuit cum Patre Pote-Hatem Tribunitiam XVIII. legitur in illius Epitaphio Potestas ejus Tribunitia, & in Inscriptione Epistolæ ejus ad Senatum in Dione Xiphilini. Numeretur illa à fine anni CXCII. cujus die ultimo periit Commodus. Necesse erit ut ab an. CLXXV. faltem numerentur Tribunitia ejus Potestates, si quidem XVIII*. partem vel minimam attigerit. Fieri potest ut ab anno CLXXIV. inchoandæ fint, si quidem illam absolverit. Et quidem, si certum aliquem Commodi annum defignarit notatio illa Commodi, primum potius quam alium quemque defignasse verisimilius est. Ut nempe novam suam Interpretationem emittendo Theodotion novo Principi fuerit gratulatus. Sic enim observavit Cl. Pagi, Scriptis suis Imperatorum Decennalia ornare solitos Eruditos. Quidni etiam dicamus ornasse annos Natales? Sic opus non fuisset Commodi quotum annum adjicere. Sic etiam initium Marcionis Pii Pontificis initio defignatum 1 observavimus, quod etiam de primo Pii anno intelligendum esse probavimus. Emiserit itaque Interpretationem fuam Theodotion an. CLXXV. Scripserit noster anno sequenti CLXXVI. vel etiam initio anni CLXXVII. prius tamen quam de morte Eleutheri nuncium accepisset. Jam certe optime cohærebunt omnia. Sic enim habent m verbanostri Graca, quasi nuper admodum, & cum illa kriberet, urgeri coepiffet, quam quidem ante Theodotionem Aquila, Theodotion ipse & secuti eum Ebimai dederant, interpretatio, id's n veaves in pasei κα &c. Theodotionem enim accenset τοις νων τολμώσι

m

a-

a-

iit

n-

a-0-

li-

da

ii,

nt,

ido

geled

ne

æ-

mo-

Feu-

am

00-

nte

rio

um

fub

nnes

orte

vel

ejus

tur.

ille

an-

t10-

po-

bus

! Addit. ad Diff. II. Ceftr. cap. VIII. m Ap. Euf. H. E. V. 8.

Bbb

µE 9Ep-

με βερμωνεύειν τω γεαφω. Verbum νω idem eft quo fuerit usus loquendo de Tatiano. Proinde tempus hoc à tempore Tatiani nimio intervallo removendum non est. Cohærent autem optime pro nostra quam dedimus interpretatione.

§. XLII. Et quidem antiquiori illi Theodotionis, quem dedimus, fitui longe melius conveniunt quæ de Theodotione tradunt Veteres, quam recentiori illi qui vulgo obtinet apud eruditos Chronographos. Quod discipulum faciant Tatiani, (quanquam hoc ad causam nostram faceret) non adeo tamen urgendum duximus, quod recentiores fint qui ita tradant testes, & à Theodotionis temporibus admodum remoti. Fide dignius est quod de eo habet " Epiphanius, Ponticum fuisse, and This dadoχης Μαρκίων 🕒 τε άιρεστάρχε τε Σινωπίτε, μλωιών 🗓 κ autor Th outs asperd, deinde ad Judaos defecisse, & circumcisum fuisse; sic tandem operam Ebraica Lingua dedisse, versionemque illam, de qua loquimur, accuraffe. Quod illum ex 21 adox ns Masκίων & fuisse dicat Epiphanius, Ego ita intelligo quod primo Hæresis initio ipsum audierit Marcionem. Sic enim locutos vidimus illius Seculi Scriptores, ut illi Apostolorum dadozas habiti fuerint, qui ipsos audierint docentes Apostolos. Erat enim, ut supra vidimus, non modo apud Orthodoxos, verumetiam apud Hareticos ipsos magno in honore illa Aladoxi, ut reliquis omnibus Symmystis anteferrentur qui ipsos audiverant Secta suæ Hæresiarchas. Scio primaria vocis significatione illos præcipue dici aladóx85, qui in sedem Scholæ Magistralem successissent, ut successit Speu-Sippus in Academia Platoni, & Theophrastus Aristoteli in Peripato, & in Ecclesia Apostolis Episcopi

1

1

VE Per

jai

nei

cio

ai Sci

mi

Ma

ante

rep

0011

Anii rat 1

lum,

ceptu

Eccle

dævi

ximis giffet

ens, 3

vam

cile fi

rum F dam.

fuerat

tation

o Pra

adversus Hæreses confilio, atque tempore. 379 Sed & illam quoque fignificationem quam dedimus fatis frequentem vidimus in re, de qua agimus Ecclesiastica, ut & illi Madoxos habeantur, qui Traditionis primævæ per atatem testes esse poterant, licet alios habuerit Schola moderatores. Nec sane aliam vocis fignificationem patiuntur verba sequentia, μωιών κ, αυτός τη αυτέ άιρέσει. Frufra enim adjecisset fuisse Hæresis participem, quem jam dixerat Hæresis Magistrum. Quod si Marcionem ipsum audierit Theodotion, qui tamen Marnon medio circiter Pii Imperio decesserat; Mara certè potius temporibus quam Commodi fuam Scripturarum interpretationem edidisse verisimilius est. Si præsertim & illud addamus Martionem Ponti (ubi hæresim professus est concivis Marcionis, & ipse Ponticus, Theodotion) vix multis ante obitum annis esse potuisse. Roma certe eum reperit sub Aniceto Polycarpus. Et Romæ illum obiisse necesse est, si quidem ea vere fuerint sub Aniceto gesta, quæ tanquam sub Eleuthero memont Tertullianus, nempe illum o panitentiam confesum, cum conditioni data sibi occurrit, ita pacem reupturum, si cæteros quoque, quos perditioni erudisset, Ecclesiæ restitueret, morte præventum esse. Grandevum certe oportet fuisse Theodotionem, si à prosimis Marcionis initiis ad Commodum usque pertigiffet. Quod porro Theodotion à Marcione deficiens, Judæorum gratiam captarit per suam illam novam Scripturarum interpretationem; inde fadesuspicamur, multum jam potuisse Judæos, quorum proinde benevolentiam credidit esse captandam. Inde fortasse factum, ut qui antea Ponticus merat, jam Ephesium appellarit, cum Interpre-

o Præfer. c. 30.

e

is,

nt

n-

0-

n-

05

nt

us

eo

0-

238

icæ

10-

do-

igo

ar-

uli

oiti

rat

ho-

gno

m-

ctæ

icalem

peuisto-

copi

Sed

ationem in publicum ederet, Irenaus. Jam enim in

Aham se contulerat Theodotion, & à Judais Ephesis in civitatem adscitus est. Multos enim Ephesi fudeos fuisse testantur Edicta Proconsulum Asianorum in eorum gratiam edita apud Josephum, testatur tumultus ille in S. Paulum Ephesinus, Judais incitantibus, ne & alia eodem spectantia commemorem. Symmachus certe, qui rebus Judaorum paulo afflictioribus Interpretationem accuravit sub Severo, in publicum tamen dare ausus non est. post clades Hadriani, jam Marci temporibus, magna incrementa ceperant res publicæ Judæorum. Vetuerat Hadrianus omnem genitalium mutilationem, tam nimirum Eunuchismum, quam etiam Circumcisionem. Et quidem sub initium Antonini Pi adhuc Legem illam valuisse è II2. quæ vere prior est, P S. Justini Apologia discimus. Juvenis enim qui Christianos voluit ab Oedipodæorum incestuum calumnia vindicare, non potuit tamen hoca Medicis impetrare fine Prasidis Alexandrini permißu, dicentibus nimirum άνευ της τε ηρεμονθ उत्ताम ponns महत्व महत्रीरिंग बेमीर्ग् ळे. Permisit quidem postea Judais circumcisionem Pius, sed propriorum duntaxat liberorum, non item Proselytarum. Proinde Circumcisionem illis ut panam potius quam Privilegium Tryphoni objicit 9 Justinus. Ita enim factum ne liceret illis Urbem Hierosolymitanam ingredi, hac nempe Circumci sionis nota à reliquorum gentium hominibus facile distinguendis. Atqui circumcisum à Judais Theodotionem testatur Epipha nius, adultum scilicet à Proselytismo, & proinde alienigenam, majori certe licentia quam illis in dulserat Pius. Et tamen hoc ita palam agnovi Theodotion, ita palam Judæi, quibus se Proselytus adjunxerat Theodotion, ut etiam Adverfariis inno-

p 7uft. Ap. II. p. 71. q Dialog. cum Tryph. p. 234.

à

0

F

fi

FS

ta

21

p

P

fc

de

do

ru

Ja

ag

80

ım

te

qu

601

lit

eo

he

Ch

Re

rus

r

fiis

Tu-

um

tur

ci-

10-

ola

Se-

Sed

na-

um.

tio-Cir-

Pii

ior

im

um

c à

ber-

v⊕ lem

un

Pri-

fa-

in-

un

qui

bha-

nde

in

ovi

vtus

110

tuerit Christianis Orthodoxis, & proinde proculdubio Gentilibus, quasi nimirum nullus jam esset à Legibus, nullus à delatore, metus. Coeperat itaque jam licentia illa, quam novo postea Edicto repressit Severus, cum nimirum Judaos fieri vetaret. Proinde verifimile est novis indulgentiis Judaos fovisse Marcum, & licentiam illis concessisse non suos modo liberos circumcidendi, verumetiam Proselytas. Ita ni fuisset, non opus esset nova illa Severi lege. Nec enim Judaos effe, sed fieri, duntaxat vetuit Severus, novos nimirum ad eorum facra admittendos effe Proselytas. Non poterant autem admitti illi nisi per Circumcisionem, quam prorfus omnem fustulerat Hadrianus, nec ullam Pius concesserat alienigenis. Meruerant hoc illi forte in primo Marci Luciique Bello adversus Vologesem, vel ita illos censuerant Imperatores, ne deficerent ad Vologesem, in officio esse continendos. Marci certe temporibus amplissima Judaorum fuisse jura è supradictis facile colligimus. Jam enim r viros, ut videtur, Christianos in crucem agebant, mulieres certe Christianas, etiam in Synagogis, seu flagris cædebant, seu etiam lapidibus impetebant. Non modo igitur Proselytas admittebant, sed in admissos, ne deficerent, propriam quoque Jurisdictionem exercebant. Non modo concitabant ad Persecutiones, ut fuerant antea soliti, Romanos; fed proprias quoque ipsi lapsis ab corum cultu Christianis ingerebant. Tribunalia nimirum habebant in Synagogis, quo etiam pertrahebant, jam certe alienos à Synagogarum cœtibus Christianos. Flagellabant, lapidabant, quæ certe Romanorum non erant pænæ, fed propriæ Judæorum. Ampliora Jura, sub Romanorum jugo, Judaorum, ne quidem ante Vespasianum ulla legimus. Ægre itaque alia tempora, illo Seculo, aptiora reperiemus conciliandis, qualis erat Theodotion, Pro-Selytis, quam fuerint illa Marci. Nec tamen hic Rabbinos Fabulatores testes advocamus, qui ipsum faciunt Judaum Antoninum. Pii initio humiliores illos fuiffe probavimus. Sequebatur deinde eorum rebellio, aptior illa certe Privilegiis detrahendis quam ampliandis. Meminit in Pio Capitolinus. Nec aliam puto cujus meminit in Dialogo cum Tryphone ' Justinus. Disputavit autem cum Tryphone Fustinus, non diu, ut existimo, postquam obtuliffet IIam, quæ vere prior est, Apologiam; nec diu adeo post initium Pii. Anno, quo passus est Polycarpus, Pii IX. Christi CXLVII. E Smyrnæorum Epistola intelligimus quantum possent Judai. Exclamant imprimis cum Gentilibus in Theatro, οὐτός ές ιν ὁ τ ἀσεβείας διδάσκαλ @ &c. Tum in ignis apparatu maxima erat Judæorum diligentia, μάλιτε '18δαίων προθύμως, ως έθο αυτοίς, είς ταυτα τω εργέντων. Porro ne concederentur Christianis Polycarpi reliquiæ, in eo quoque præcipue quædam elucebat Judæorum immanitas atque pertinacia. Fingitur ita fore ut, Christo etiam ipso relicto, pro eo Polycarpum nostri effent veneraturi, ισοβαλλέντων η ένιοχυόντων 'Ικδαίων, qui etiam illas custodiebant ne auferrentur à Christianis. Denique Centurio illis custodiendis appositus in medio ignis consumpsit, id ων τ' ιεδαίων γρομένω Φι-Acressian. Zelum ostentant quem possunt maximum, studium in delendis Christianis infensissimum. Nihil videntur eorum quæ possent prætermittere. Nec tamen quicquam faciunt quod non idem facere possent vilia quævis & ex ima Plebis

f Capitol. Fio c. 5. t Dialog. p. 217. 227.

fa

114

ar

H

Pi

pc

te

qt

ha

T

Co

ve

Th

N

illa

lar

inc

illa

ter

707

Ap

an

fue

illa

tan

pot

qui

me

Fua

qui

ann

VI

pro

y Sp

adversus Hareses confilio, atque tempore. 383 fæce mancipia. Nulla hîc legimus eorum tribunalia, nullos Magistratus, ne quidem potentium apud Romanos interpellationes. Ut ergo duras Hadriani Leges molliverit aliquatenus fortasse Pius, novis tamen Juribus, quibus aliis nocere possent, nullis Judæos videtur armasse. Commodi tempore, quo in honore fuerint, nulla habemus ouæ nos doceant monumenta. Fateor me u alibi has Judaorum Persecutiones, quibus sublatus est Thraseas Eumenia Episcopus, ad tempora retulisse Commodi propter testimonium * Apollonii. verbum illud 2078, quo fignificatur tunc passum esse Thraseam, non Apollonii erat, sed ipsius Eusebii. Nec potuit Eusebius iisdem temporibus, quibus illa scripsit adversus Montanistas Apollonius, ullam credere fuisse Persecutionem, quam nullam indicavit Apollonius, quam nullam indicant ipfæ illæ Christianorum Disputationes pacatis omnino temporibus aptissimæ. Id ergo voluit Eusebius, nte, i. e. eo Seculo passum esse Thraseam, ipsaque Apollonii memoria. Non tamen inde colligi potest an Marci temporibus, an potius Commodi, passus fuerit. Quod vero ibi disputavimus ante Severum illam contigisse Persecutionem, illud adhuc putamus esse verisimillimum. Antiquior enim esse potuit, vix potuit effe recentior. Severum certe, ne quidem initio Imperii, Judais favisse illud Argumento est, quod collusor y Caracalla septennis ob Judaicam religionem gravius fuerit verberatus. Si quidem Caracalla, Julia posteriore uxore nato, vitæ annos XXIX cum Dione & Victore aflignemus, VIIus. ejus annus in ann. CXCVm. inciderit, quæ proculdubio verior est opinio. Sin priore uxore

S.

0-

ic

m

l-

0-

ali-

go

m

n;

us

r-

nt

ın

ım

n-

שדע

nus

æti-

re-

iri, las

)e-

ne-

01-

xı-

nit-

bis

ece

u Diff. fing. ad Cefer. Cap. XV. J. 2. x Ap. Enf. H. E. V. 18. Spartian. Caracall. c. 1.

natum annos XLIII vixisse dicamus, cum aliis minime spernendis Auctoribus; sic annus ejus VII. an. Dom. CLXXXI°. 2°. Commodi conveniet, & ne Commodi quidem tempora Judais admodum propitia suisse convincent. Marci tamen tempora longe proculdubio aptissima Proselytismo, Gracaque adeo Scripturarum Interpretationi Theodotionis.

6. XLIII. Est & alia recentioris fortasse temporis in nostro 2 Irenao nota, mentio nimirum Heracleonis. Si Epiphanium audiamus, hoc fibi invicem ordine successerunt Hæretici, ut nimirum Ptolemaum exceperit proxime Marcus, Marcum Colorbasus, Colorbasum denique Heracleon. Sic tertia demum fuccessionis vice Ptolemaum contigerit Heracleon. Cum vero scriberet noster, jam adhuc erat in vivis ipse Ptolemaus. Ut tamen adhucipse fuiffet in vivis, utque tot Successionis gradibus à Ptolemao distasset Heracleon; adeo tamen infana viguit illis temporibus Sectarum novarum condendarum apud Hæreticos ambitio, ut & vivis Magistris Scholas novas instituerint etiam imberbes, qualis erat Epiphanes, adolescentes; ut pugnarint invicem tam cum Magistris, quam etiam condiscipulis, discipulos proinde non habituri in le reverentiores, quam in proprios fuissent etiam ipfi Magistros. Tres certe Scholas à Schola Ptole mæi natas enumerat etiam a noster, quanquam illud non constare fateor, eodemne fuerint, an tertium etiam attigerint Successionis gradum. Sic ni hil est proinde quod miremur, si tertii etiam or dinis Discipulos propriarum jam Scholarum Pra ceptores videre potuerit ipse Ptolemaus. Sed fall est Successio illa quam fibi fingit Epiphanius, ne

te

01

la

ta

lia

qu

len

ter

rea

len

tion

tin

Pto

los 8 F

Ma

lexi

quar tes (

ex i

& N.

espos

pud Train

qui e

b C

z Iren. L. II. c. 4. a L. I. c. 6.

adversus Hæreses consilio, atque tempore. 385 aliunde, ut existimo, nata, quam ex ordine quo illas recensuerant Auctores Epiphanii. pra Marco Colorbasum superiorem ostendimus. Sic ctiam loquuntur de Heracleone Auctores illis temporibus proximi, quasi par fuisset potius Ptolemeo, quam tertio demum Successionis gradu junior. Illum τον το Οὐαλεντίνε οχολής δικιμώτατον appellat b Clemens, nulla temporis recentioris nota, cum amen ipfe scripferit sub Severo. Illum Tertulhanus ita Ptolemæo Secundoque subjungit, non certe quasi Discipulum, sed quasi alium quendam Valentini Discipulum, qui Magistrum communem aliter quam Ptolemaus explicarit. Extitit praterea, inquit, Heracleon alter Hæreticus, qui cum Vaentino paria sentit, sed novitate quadam pronunciationis vult videri alia sentire. Et adversus Valentimanos, postquam meminerat Valentini, Colorbasi, Ptolemai, vel Valentiniana potius Hareseos per illos locupletatæ, fic deinde subjungit : deduxit & Heracleon inde tramites quosdam, & Secundus, & Magus Marcus. Multum circa imagines Legis Theotimus operatus est. Valentini certe tramites intelexit, non Ptolemai. Sic enim sequitur, Ita nusquam jam Valentinus &c. Nec certe deduxit tramius è Ptolemeo junctus Heracleoni Secundus, fed exipso potius Valentino. Ita qui Secundum novit & Marcum Magum, idem etiam nosse potuit Heracleonem. · Origenes τον Ουαλεντινε λεγομενον είναι γνώυμον Ήρακλεωνα refellit. Idem autem valent apud veteres viwesuG, Pointins, aussis & magnins. Γιωριμοι, μαθηταί, Helychio. Γνώριμοι, Φοιτηταί Suida, qui etiam de illo vocis sensu adduxit exemplum, Ινθαγόρας ο Σάμι Ο γνωρίμες έσε πλείες η έξακοσίες,

S

18

t,

m

ra

e-0-

res

a-

m

le-

07-

le-

Te-

uc

ple

s à

ana

on-

ivis

ber-

pu-

iam

i in

ian

tole

nam

ter

c mi

or

Pra

falsa, nec

inde

b Clem. Al. Stron. IV. p. 215. c Præser. c. 49. d Adv. Va-

CCC

quæ proculdubio de Pythagora discipulis intelligenda sunt. Frustra essem si exempla in re satis manifesta coacervarem. Illud sufficit, eum Valentini γνώς μων fuisse, qui ipsi saltem innotuerit Valentino. Qui autem Valentino innotuit, idem sieri non potuit quin & nostro innotescere potuerit Irenæo. Ita nihil est quod de successione illa Epi-

p

di

m

10

pro

liqu

Et

nen

Mo

nun

Mon

rint,

tum.

bet v

niani rlui d

REONN

י עסד מיי

denie

terpr

teta i

Mono

h Pr

phaniana admodum laboremus.

§. XLIV. Me tamen magis fateor illud movebat, quod ita quasi abrupte Heracleonem introduxerit noster, nuspiam antea memoratum, quem tamen Valentinianorum Soxius appellat Clemens. Proinde f credideram hos Irenei Libros ab Auctore iterum fuisse recensitos, & secunda adeo recensione interpolata fuisse nomina tam Heracleonis quam etiam Theodotionis. Nempe fecundam hanc recensionem Commodo tandem Imperante factam, cum jam novam Hæresim docuisset Heracleon, & novam etiam Scripturarum Interpretationem edidiffet Theodotion, Victorifque adeo Pontificatu potius quam Eleutheri. Cur ita sentirem rationes huc rejeceram. Jam vero illis penitius excussis, nihil prorsus video quod non satis apte conveniat temporibus Eleutheri, aut nostris de Pontificatu ejus Hypothesibus. Omnium certe novaturientium Hæreticorum dogmata figillatim describere nimis onerosum ipse censuit & Irenæus. Cum autem, inquit, discrepant ad invicem & de-Arina, & traditione, & qui recentiores corum agne-Countur, affectant per singulos dies novum aliquid adinvenire & fruttificare, quod nunquam qui quam exio gitavit, durum est omnium describere sententias. S ergo recentioribus Hæreticis accensendus fueri Heracleon, si tertia demum à Ptolemao (quod vul

f Diff. Sing, ad Ceftr. Cap. XIV. g. 17. g Iren. L. I. c. 18. Epipho

t

-

b

0

0-

771

a-

a-

a-

n-

m

us

ote

de

10-

im

æ-do-

110-

ad-

cco

eri

rul

bha

Epiphanius) successione, si nova illis ipsis quibus scripfit noster diebus adinvenerit; nec Irenaum Operis quod moliebatur confilium, nec aliqua ejus promissio obligabat, ut dogmata ejus sigillatim explicaret. Sic nova aliqua recensione opus non erat, qua nomen Heracleonis, etiam nulla facta dogmatum mentione, interpolaret. Sed facit Tertullianus ut suspicemur, ne quidem ipsa Heracleonis dogmata, fed tacito Heracleonis nomine, à noftro penitus fuisse prætermissa. Ait h Tertullianus Heracleonem cum Valentino paria sentire, sed novitate quadam pronunciationis velle videri alia sentire. Introducit enim, inquit, in primis illud fuise quod pronunciat, & deinde ex illa monade, ac deinde reliquos Æonas, deinde introducit totum Valentinum. Et verba Hæretici cujufdam illa noster recensuit Irenaus. Est quidem ante omnes Proarche, Proanennoetos, & inenarrabilis & innominabilis, quam ego Monotetem voco [Hoc est primum illud quod pronunciare dixerat Tertullianus] cum hac Monotete est virtus, quam & ipsam voco Henotetem. Henotes & Monotes, cum fint unum, emiserunt, cum nihil emisennt, principium omnium noeten & agenneton aoratum. quam Archem sermo monada vocat. Sic habet vetus Interpres. Nec melius Graca Epiphamiana: Ταύτη τη μονότητι σωυπάρχο διώαμις lώ κ αυτω ονομάζω ένότητα αυτή ή ένότης ήτε μονότης το έν έσαι προηκαντο, μη προεμεναι άρχιω His παίνων νοητιω άχω-Μτον τε κ άρρατον, liù 'Aρχίω ὁ λόγ 🕒 καλά. Nec denique melius 'Tertullianus, ubi locum huncinterpretatus est. Quid audio ? Henoteta & Monoteta fuisse Hen, cum tamen postea sequatur mentio Henos post Monada, quam tamen emiserunt Monotes & Henotes? Sed monstra omnia superat

h Prefer. c. 49. i Adv. Valentin. c. 37.

quod sequitur, πεοήκαντο μη περέμενοι, emiserunt, cum nihil emiserint. Ego ita reponenda censuerim: "AUTH I EVOTHS HTE MOVOTHS EVE TOU TONKAVTO" MIN THOSEMEvas Parenthefi includenda verba μη πεοέμεναι, & in eam sententiam intelligenda, ut cum ante unionem Monotes & Henotes singulæ nihil emisissent, unitæ demum Archen emiserint, quam quidem Archen o Noy @ wovada naha, ut recte supplevit vetus Interpres. Desunt tamen apud Tertullianum illa usque ad emissionem Monadis. Addidit Hæreticus : Cum hac Monade est virtus ejusdem substantia ei, quam & eam, lu z auτlu, voco Hen. Inde supplendus Tertullianus, & deinde ex illa Monade Hen. Pergit Hæreticus: Hæ autem virtutes, Monotes & Henotes, & Monas & Hen, emilerunt reliquas emissiones Eonum. Plane ut Tertullianus, ac deinde reliquos Æonas, deinde introducit totum Valentinum. Et sane ea verba quam Ego voco, quam fermo vocat, id ipfum indicant, vocum fuisse præcipue Hæretici illius à Valentino discrepantiam, recteque adeo in illum convenire qua de Heracleone dixit Tertullianus, cum paria quidem sentiret cum Valentino, novitate tamen quadam pronunciationis voluisse illum videri alia fentire. Verba quidem ab Irenao recitata Epiphanis existimo. Non ita k Tertullianus. Insigniorem apud eos Magistrum vertit ille, quem clarum Magistrum ipsorum vetus Interpres, uterque sumpto proprio viri nomine Emparn pro appellativo. Sic ille Heracleonem pro insigniori apud Valentinianos Magistro habuerit, quem doxipiotoro dixit Clemens. Sic fuerit Epiphanem secutus Heracleon. Quanquam enim Epiphanis nomen in hoc nostri

k Adv. Fal. c. 37.

3

11

cu

bri

cit

adversus Hæreses consilio, atque tempore. 389 Irenæi loco non observarit Tertullianus, Heracleonis tamen dogmata vix certe potuit ignorare, cum tot essent ubique Heracleonitæ, tot etiam Libri extarent ipsius Heracleonis.

Scripserit itaque noster post Persecutionem quæ decessorem ejus Pothinum sustulerat A. D. CLXVII. & sui adeo Episcopatus, anno nono cir-

citer aut decimo.

m

-3

1-

t,

nit

7-1m n. la 4eılat 20 m eıæ iiaia 12-0m n-Q.

iacit m.

æi

DISSER-

DISSERTATIO

QUINTA.

pat

rit, pli

qui

La

mui

ris.

10/1

1817

Sor

nari

illu

ter

Apo

tun

am

mu

cau

ente

cide

dift

den

nul

Iren

in O

cap.

De Latino Interprete, ejus ætate, Capitumque partitione.

Græcis Scriptoribus Irenæum accensuit Hieronymus. §. I. Nonscripsit sermone Barbaro Lugdunenfium, i. e. Latino. §. II. Libri Irenzi adversus Hæreses eloquentissimi, non utique hodierni Latini. §. III. Latina hodierna non poterant esse Originalia. §. IV. Idem probatur è style Sophistici Idiotismis. §. V. Recentiora Tertulliano sunt Latina hodierna. S. VI. Antiquiora tamen Augustino, qui pro Originalibus habuit ipsius Irenzi. §. VII. Conveniunt certe loca ab Augustino laudata cum Latinis Irenzi, etiam hodiernis. §. VIII. Ignota Cypriano & Optato Milevitano, ipsique etiam Hieronymo. §. IX: Latina versio edita, ut videtur, occasione Priscillianistarum, post A. D. CCCLXXXVII. & tamen ante Libros Augustini in Julianum. S. X. Pauca erant Latini Interpretis exemplaria, quæ tamen integrum ad nostra usque tempora Textum conservarint; Græci Originalis multa, que tamen universa perierint. §. XI. Summæ Capitum Librorum initiis prafixa ab ipfo forfan Interprete: Capitum vero opferum partitio, & Summe CapiDiff. V. De Latino Interprete, &c. 391 tum initiis prafixa à recentioribus videntur fuisse Librariis. §. XII.

Onstituto Operis hujus tempore, funt & alia nonnulla ad ejus usum necessaria paucis discutienda. Dubitavit olim . Erasmus primus Editor, Grace Irenæus, an Latine scripsent, coque magis propendet ut Latine potius fcriplisse putaret. Postea incidit in locum S. b Hieronymi in Ezechielem, ubi Irenaum Gracis accensuit. quà suis i. e. Latinis opponebantur. Cum enim Latinos Chiliastas recensuerat, deinde 'Hieronymus ista subjungit : & ut Gracos nominem, & prinum extremumque conjungam, Irenaus & Apollinaris. Quanquam & hic dubitare licet (inquit Erasmus) utrum natione Gracum dixerit, an Scriptorem Gracum. Sed potius apparere putat illum de Scriptura sensisse, cum illum copulat cum Apollinari, quem constat Grace scripsisse. Potuit tamen illum cum Apollinari conjungere, non quod Seritor Gracus, sed quod natione Gracus fuerit etiam Apollinaris. Fortius illud est, ni fallor, Argumentum, quod à confilio deducitur Hieronymi. Nec etiam nationes à nationibus voluit secernere, cum & multæ Latinorum fuerint nationes; nec in hac causa Scriptores Orientales ab Occidentalibus. Orimtales enim Scriptores tum demum erant ab Ocadentalibus diftinguendi, cum & Imperium Orientis distingueretur ab Occidentis Imperio. Quæ quidem distinctio locum habuit ætate Hieronymi, nullum tamen habuit ætate Irenei. Quid quod Irenaus, ut natione Gracus fuerit, scripserit tamen in Occidente, ut proinde, in lingua alia fuiffet, (quæ

ly-

uid-

telyli

12-

ta-

bfi-

u-

10-

to X:

ia-

nen 1Ca

nen

onnen

Li-

te:

pi-

uni

a Ep. Nuncup. b Præf. in Lib. V. c Hieronym. in Ezech.

fola, Irenai atate, Scriptores Orientales secrevit ab Occidentalibus) fuerit certe potius Occidentalibus Scriptoribus, quam Orientalibus accensendus. Præterea nationem Irenæi, quæ fuerit, prorfus ignoraffe videatur Hieronymus, nullam certe prodidit Eusebius, nullam ipse in Catalogo Hierony. mus. Prodidit tamen (inquies) vel ipfum nomen. Atqui certum est, illis præsertim temporibus. quibus scripsit Hieronymus, fuisse Graca nomina etiam Latinis natione Scriptoribus. Gracum nomen erat Cyprianus, Græcum Ambrofius, Græcum Eusebius, ipse Hieronymus. Græca Alypius, Chrysologus, Eucherius, Gregorius, ne infinita alia commemorem id genus exempla. Quid porro fi Latinum Pacati nomen in Gracum Irenai iple converterit Irenaus? Ne quidem id fecisset fine ex-Ita certe Syriacum nomen Malchi in Græcum Basilea convertit Amelius. Nec aliunde nomen d Porphyrii, quo notior ille Philosophus quam vel Malchi nomine patrio & nativo. Ut hoc non fecerit noster, alium tamen Grammaticum Alexandrinum Irenaum habet . Suidas, cui nomen fuerit Latinum Pacatus, ne id quoque nostrum fine exemplo facere potuisse suspicemur. Puto equidem natione etiam Gracum fuisse nostrum Irenaum. Non tamen propter rationem vulgo assignatam, quod Adolescens in Asia viderit audieritque Polycarpum, cum eundem Polycarpum viderit audieritque, & quidem in Afia Florinus, Latini saltem nominis Hæreticus. Dico interim linguam qua scripserit Irenaus Hieronymo, quam patriam gentemve, unde fuerit oriundus, longe fuisse notiorem ; manifestiusque constitusse an Grace (cripsiffet, quam an fuerit Gracus natione. Et quidem ita lo-

d Apud Porphyr. de vit. Plotin. e Suid. Eighwaig.

quitur

qt

qu

m

at

qu

ali

Er

re

ille

am

fuj

ter

Ep.

nat

Pro

nat

fun

pra

me

fcia

eleg

quo

Seri

feft

verd

ille

qua

liari

qua

TEWS

gant

quitur Hieronymus, cum illum Gracis accenfet. quasi de re omnibus manifesta (ut fuit sane tung manifesta lingua qua scripsit) non autem conjeauris confirmanda dubiis & parum manifestis, quibus eruendæ erant seu gens seu patria Irenæi. Hunc itaque locum observavit Erasmus. Est & alius ejusdem Hieronymi locus plane geminus, ab Erasmo tamen neutiquam observatus, sed nec à recentissimo Irenai Editore Fevardentio. Extat ille in Præf. L. XVIII. Commentariorum in Isaiam, ubi postquam Latinos eosdem plerosque, quos supra Chiliastas recensuisset, Tertullianum, Victorinum, Lactantium, Gracorum, inquit, ut cateros prætermittam, IRENÆI tantum Lugdunensis Episcopi faciam mentionem. Tam lingua erant quam natione Latini, Tertullianus, Victorinus, Lactantius. Proinde consentaneum erat ut lingua pariter ac natione Græcus fuerit Irenæus.

§. II. Solidiora illa proculdubio Argumenta sunt, quæ ex ipso deducuntur Irenao. Et quidem præbet ipse Argumentum quo hoc idem confirmetur, neutiquam tamen ab aliis, quod quidem sciam, observatum. Stylum excusat idioticum, elegantiisque destitutum, eo præcipue nomine quod & apud Celtas commoraretur, & in Barbarum Sermonem plerumque avocaretur. Supponit manisesto aliam fuisse, qua scripserit linguam, aliam vero in usu esse apud Celtas commorantibus. Sic ille nimirum fuisset excusandus, quod ipsa lingua qua scripsit desuetudine, alienæque linguæ familiari usu, factum fuerit ut minus fuerit lingua qua scripsit expeditus, propter ipsum illum aounmus neglectum, quem præcipere solebant Elegantiæ Præceptores. Διωαμιν, inquit, συγραφέας

t

IS

a

)-

7-

1-

r-

)- l

m

n

nit

X-

æ-

2-

ue li-

m

ua n-

et,

0-

ur

f Fraf. L. I.

Ex yourouper. Atqui linguam illam Celtarum barbarum sermonem appellat Irenaus; & barbaro in genere sermoni lingua alia quam Graca non solet opponi. Hinc itaque colligimus, & Gracum natione fuisse Irenaum, qui linguas alias, præter Gracam habuerit pro Barbaris; & Gracum etiam fuisse illum ad quem scripsit Amicum, cum aliis præterquam Græcis opprobrio fuisset fiquis eorum linguas pro barbaris habuisset. Certe Romanus esse non potuit, cum Romanus is ipse sermo fuerit quem barbarum Irenaus appellavit. Quanquam enim inter Celtas egerit, Celticus tamen sermo ille esse vix potuit cui assueverat Ireneus in urbe Lugdunensi, colonia nempe Romana. Romanum illum omnino fuisse necesse est, nec illum exercitio cultuque vacuum, cum tot infignes in Romana lingua Oratores exercuerint Ludi illi quinquennales Lugdunenses in honorem Augusti instituti, teste Juvenali. Si ergo Latine scripsisset, potuit linguam illam etiam apud Celtas, in tanta Rhetorum æmulatione, excolere. Sic locum prorfus nullum illa de sermone apud Celtas barbaro habuiffet excusatio. Graca tamen lingua exercitia nulla legimus Lugduni quibus Grace scripturus stylum excolere potuerit.

§ S. III. Ait præterea Hieronymus Irenæum librum adversus Hæreses doctissimo & eloquentissimo sermone composuise. Potuit ita de Græcis vere aliquatenus pronunciare & Hieronymus. Ut enim illa, pro modestia excuset Irenæus, sunt tamen satis elaborata, nec styli quoque nitore elegantisque destituta. Latina doctissimo eloquentissimoque sermone composita censere non potuit, qui quidem eloquentiæ gustum habuisset aut doctrinæ, ne-

dum

du

cer

rin

rat.

den

tella

cum

non

è 1

fan

max

tina

fane

terp

tine

ben

freq

mis,

ergo

ius :

tus,

poti

cera

hon

prece

paru

Græi

Irri

depri

li lin

h (

Excer

g Hieronym. Ep. 29. ad Theodor. Epitaph. Lucinii.

dum vir tantus, quantus erat Hieronymus. Idem si Latinis de hoc Opere judicasset, non aliter certe de Irenao censuisset, quam censuit de Victorino. Non haque, inquit, Latine ut Grace noverat. Unde opera ejus grandia sensibus, viliora videntur compositione verborum. Et alibi, i quod inulligit, eloqui non potest. Denique de eodem, k qui cum Apostolo dicere poterat, etsi imperitus sermone, non tamen scientia. Sic etiam de Irenao statuisset è Latinis Hieronymus, & Criticus bonus, & Censor sane liberrimus.

§. IV. Et quidem styli illa in Græcis Latinisque maxima discrepantia id ipsum prodit, non Latina esse, sed Graca, pro Originalibus habenda. Id ane manifestum est, ipsum, quicunque suit, Interpretem Latinum, Grace tamen fuisse quam Latine doctiorem, si tamen Auctor fuisset potius habendus quam Interpres. Facile id colligimus è frequentibus admodum quibus scatet Hellenismis, cum tamen Latinismum nullum habeat. Cur ergo linguam deligeret potius illam quam prorsus non calluit, quam illam qua fuit etiam difertw, & sensa animi etiam accurate atque expedite potuit explicare? Idem fecisset Irenaus quod fecerat ante illum 1 A. Posthumius Albinus, cum ipse homo Romanus res Romanas Grace scriberet, deprecatus interim Lectorem ne sibi succenseret, si quid parum composite scripsisset, aut parum eleganter, quod Graca lingua à se homine Romano esset alienissima. Irrisit illum Cato Vticensis, quod maluerit culpam deprecari, quam culpa vacare. Sic etiam noster, fi lingua minus cognita scripfisset, fuisset etiam &

n

n

-

10

-

n

6-

UE.

m

h Catalog, in Vistorin. i Ep. 13. ad Paulin. k Præf. in L. I. in Isuiam. I Gell. Noch Attic. L. XI. c 8. Mucrob. Præf. Sat. Excerp. Polyb. edit. à Vales. p 190 Suid. ADAS.

ipse pariter irridendus. Absit autem à Patre Optimo Prudentissimoque ista reprehensio. Sed nec illud adeo verissimile est è Latinis ineptis quenquam in Graca elegantia conversurum, quam illud erat è contra facile atque proclive ut Hellenismis in versione servatis è Gracis bonis Latina faceret inepta imperitus Interpres. Imputabituri d'sortasse servatis viceversa in versione Graca Latini etiam Originalis Hellenismis. Sed magis est nativus aptusque & concinnus Gracorum decor, quam ut nasci potuerit è primarii Scriptoris in aliena

lingua balbutientis idiotismis.

§. V. Eodem etiam & illud quoque retulerim quod vocum fimilitudine deceptus Interpres aliam pro alia nonnunquam supposuerit, & quidem eam ab Auctoris mente alienistimam. Superiori jam Dissertatione dedimus exemplum è L. I. c. 5. quo viri Em Payes nomen pro Appellativo sumpfit, & clarum reddidit Interpres. Non potuit Auctor ipse à viri nomine proprio sola nominis Homonymia deceptus aberrare. Si enim voluit Epiphanem; ne quidem Latine scribens, proprium certe viri nomen aliter fuisset sane concepturus. Nec enim Auctorem ipsum latere potuit quem vellet Hæreticum de nomine defignare. Interpreti facillimum erat sententiæ Auctoris ipsius minime conscio, sed è voce sensum colligenti, in voci ambiguitate à sensu etiam aberrare. Eodem & illud quod voces figuratas, & ab ufu vulgari paulo remotiores, sed linguæ genio proprias, pro fono reddidit & nativa vocum Etymologia. Sic habet m qui sunt circa Ptolemaum, pro Graco idiomate of wei Птоленацов, & " perexivimus, pro Graco Aregna Jouev Potuit & Grace dici ο Ππολεμαίο 1

m Præf. L. I. Præf. L. II.

ip

VE

m

tin

ha

pe

ne

m

Sola

tia

Te

Ca

A

Co

ut

ere

ler Or

los

rit

con

fire

gu

vit

gin

ull

in

po

ren

ed

n-

ud

nis

ret

or-

ini

ra-

ım

na

im

m

m

ori

C.

muit

0-

Di-

er-

ec el-

eti ne

n-

il-

uro

o-

200

111

ipfum vellet defignare Ptolemaum, aut Πτολεμαίτω, vel Πτολεμαίε μαθητώ aut έταιροι &c. fi potius Ptolemai discipulos intellexisset. Potuit etiam pro Latina voce enarrare, uti Graca dingnous. Longe hac promptius expeditiusque occurrebant, quippe minus à vulgari usu remota, quippe Elegantias neutiquam affectantibus. Ut proinde nihil efset necesse Latinissantes etiam Gracos in hujusmodi Idiotismos incidere. Magis tamen illa funt Sophistica, οι τε Ππολεμαγον, & διεξελθάν, nec Gracis Idiotis, fed λεξιθήραις Sophistis magis convenien-Multos quidem habemus Hellenismos in Tertulliano, multos in Apuleio, multos in Martiano Capella, & id genus aliis Scriptoribus, præsertim Afris, qui Graca Lyba vicini, & Romanis tamen Coloniis frequentissimi, hybridum quendam ex utroque sermone conflatum sermonem contrax-Non tamen styli Sophistici Hellenismos solent, fed potius idiotici, ad verbum convertere. Omnino Gracis originalibus elaboratis debuit illos, barbarus ifte, quicunque fuerit, atque imperitus Interpres. Scio quidem hanc, quam modo confirmavi, jam vulgo apud Eruditos obtinere sententiam. Et tamen operæ pretium esse duxi, firmioribus illam quam quibus recepta fuerat Argumentis confirmare. Solent enim alioqui eruditi leviter confirmata, pro caufæ exigentia, leviter sæpe negare.

§. VI. Tantum abest ut Latina Irenai pro Originalibus habenda sint ipsius Irenai, ut ne quidem ulla fuerit Latina Interpretatio, dum ipse esset in vivis Irenaus. Ita ne id quidem verum esse potuit quod opinatus est ° Fevardentius, Auctorem & Interpretem eundem esse, qui quod Grace

e Commonit. Ferardent.

pereleganter & scienter primo scripserit; Latine postea, non pari licet sermonis felicitate & lepore, Latinis, inter quos versabatur, impertiverit. At vix ulla esse potuit Latina Interpretatio cum scriberet Tertullianus, XXX. circiter, præter propter, post nostrum annis, certe postquam Irenaus in vivis esse desierat. Ille cum necesse haberet quædam è Gracis Irenai interpretari Latine, non aliter fane Latine scripturus erat quam repererat in receptis vulgo Latinis, seu ipsa fuissent Irenai ipsius Originalia, seu eo accurante, vel etiam probante, edita, seu alio quovis Interprete, apud Latinos tamen vulgo recepta, homo nimirum ipse Latinus. Distant tamen à vulgatis Latinis longissime Latina P Tertulliani. Duplex conjugium appellat quas duas conjuges vulgatus appellat Interpres; Cogitationem ille & Voluntatem quas Gracis nominibus Latinus noster Ennæam & Thelesin, cum tamen q antea monuisset se plurimum Graca positurum, non utique mutaturus fi Graca illa receptus jam Latinus Interpres retinuisset. Sic etiam Veritatem nuncupat 'Tertullianus eandem illam fœmellam Æonem quam Latinus noster Aletheiam; & invisibile quod noster agraton. Sed evenire hæc fortasse poterant, quod cum Latinis Graca verba respondentia lineis desuper notarit & Tertullianus, sublatis tandem Librariorum ignavia lineis illis desuper notatis; ita tandem factum sit ut nunc pro Gracis Latina, nunc viceversa pro Latinis Graca, in Textum irrepserint. Illa vero quam diversa? Quum, inquiunt, cogitavit proferre, hoc Pater dictus eft. Quum protulit, quia vera protulit, hic autem præcogitavit cum protulit, tunc Ecclesia nuncup i

gent

prit

pre

boc

[bo

ip u

tem

mu

illi

cor

mil

feft

cer

101

dit

ftra

ne e

que

ba

etia

ho

lit

per

fus

no

cui

his

vid

iof

p Adv Pulent c.33. q Ib.c 6. r Ib.c.35. s Ib c 6. t lb. c. 36.

t

is

r

.

-

s.

.

ıs

i-

15

n

n,

m

1-

1-

&

C

oa

s,

15

10

iis

m

00

nic

n-

Ь.

ta

cubata est. Sonuit homo sermonem, & hic est primogenitus filius : & sermoni accessit Vita, & Ogdoas prima conclusa est. Hæc ita noster " Latinus Interores: Quando aliquid emittere voluit [Propator ,] hoc Pater vocatus est. At ubi qua emisit vera fuerunt, [hoc Aletheia vocatum est. Cum autem voluit [emetiblum ostendere, hoc Anthropos dictus est.] Quos autem pracogitaverat, posteaquam emisit, hoc Ecclesia vocata est. Locutus est Anthropos Logon, hic est pri-Subsequitur autem Logon Zoe, & mogenitus filius. sic prima Octonatio completa est. Quæ uncis inclusimus, ea desunt Tertulliano, recte proculdubio illi è nostro restituenda. Quæ vero utrobique communia funt, ita funt illa quidem invicem similia ut ex eodem fonte utraque profluxisse manitestum sit; ita rursus invicem dissimilia ut verba certe, quibus usus est, nostro Interpreti Latino non potuerit debere Tertullianus. Alia itaque vidit Tertullianus Irenai Originalia quam Latina nostra; immo Latina nostra, veluti nondum nata, nequidem vidisse ulla censendus est. Estque sane quod huic loco merito confidamus, cum & veila ipsa Hæreticorum retulerit Irenæus, & verba etiam adeo ipsa, unde accepit, Irenai recitarit, hoc in loco, * Tertullianus. Est & alius locus ubi Hareticorum Irenaus, & Irenai verba, ipfa protulit Tertullianus, à nobis superiori Dissertatione expensus, & ipse pariter à nostro Interprete diversus. Conferatur denique cap. Tertulliani 38. cum nostri Interpretis L. I. c. 5. & Tertull. cap. 39. cum nostri cap. 7. Verbis quidem Irenai non ita his in locis inhæret, ut in aliis illum inhæsisse vidimus; dum tamen sensum Græcorum reddit ipse Latine, sic verbis aliis Latinis verba etiam, unde pendet sensus, Graca præcipua reddidit, ut Latina nostra ne quidem illi vel ob oculos suisse manisestum sit. Cum autem & Latinus ipse, & Latinus scriberet, & verba etiam Graca essent illi Latine scribenti Latine vertenda; sieri certe vix potuit ut aliunde sua, quam è Latinis, siqua tamen suissent, proinde Tertulliano Latina Irenainulla saltem cognita suisse verisimillimum est.

§. VII. Primus est, quod quidem sciam, Latinorum S. Augustinus, qui Irenai nostri Latina comperta habuisse videtur, & quidem Seculo Quinto ineunte, quo scripsit ille Libros adversus 7ulianum. Et quidem ille fic verba Irenæi Latina profert, ut ne illud quidem exploratum habuisse videatur, num Grace scripserit, an potius Latine. Ita certe Irenaum Latinis Scriptoribus accenset quafi illum crederet etiam scripsise Latine. Cum enim Irenao Testimonia addidisset etiam Cypriani, Rheticii Augustodunensis, Olympii Hispani, Hilarii Pictaviensis, Ambrosii Mediolanensis, Innocentii Romani; Sic deinde transitum facit ad testimonium Gregorii Nazianzeni, Sed non, y inquit, tibi deerit magni nominis & fama celeberrima illustris Episcopus etiam de partibus Orientis, cujus eloquid ingentis merito gratia, etiam in linguam Latinam translata usquequaque claruerunt. Irenæum itaque nec Orientalibus, nec Gracis etiam, Scriptoribus Aliter fane & de ejus Libri in linguan Latinam translatione Lectorem monuisset, si qui dem Latina illa quæ extabant pro Translation habuisset. Idem in alterius Scriptoris Graci Ba silie Testimonium ita præfatur: Quod etsi repen interpretatum, tamen propter diligentiorem veri fidem

ve

in

G

næ

pr

ver

lu

tio

Gr

Ve

far

Ba

mi

fue

nuc

pro

la

pro

terp

eo f

tino.

quæ

est

& i

con

lum

ter

fuiff

cura

nis n

mon ubi a

pro nus e

9.

ejus ætate, Capitumque partitione. verbum è verbo malui transferre de Graco. Idem & in Testimonio S. Chryfostomi sæpe provocat ad Graca. Cur idem non in nostro etiam fecit Irenao? Cur non ad éjus etiam Graca provocat? nec propter diligentiorem veri fidem vertenda & nostri verbum de verbo Graca censuit ? nec denique vel illud meminit, ullamne reperisset illius Translationem, quod tamen fecit in aliis Scriptoribus Gracis, Basilio, Gregorio, Nazianzeno, & Chrysostomo? Verba certè Irenai Originalia tam fuissent necesfaria ad diligentiorem veri fidem quam fuerant illa Basilii, aut Gregorii, aut Chrysostomi. Nec verisimile est nostri versionem accuratiorem fuisse quam fuerit illa Basilii. Nec tamen Graca nostri denuo ipse vertit; ut fecit in Basilio. Ratio illa in promptuest. Graca Irenai apud Latinos suos nulla vidit, & Latina proinde quæ ad manum erant pro Originalibus habuit, nulla proinde nova Interpretatione temeranda. Qui quidem error erat co facilior, quod & Episcopus fuerit, & apud La-

Z

1-

n

1.

2-

n-

n-

u-

na

Te

ne. et

ım

ia-

Ti-

enti-

ibi

ris

am

que

ous

ıan

jui-

ione Ba-

peri lem

bum

s. VIII. Certè ipse si de Gracis vertisset Irenais qua produxit Testimonia, vix sane dubitandum est quin de eo Lectorem suerit moniturus, quod à in aliis secit Gracorum Testimoniis à se Latine conversis. Receptam itaque Interpretationem illum adhibuisse necesse est, qua cum nulla prater nostram suerit, proinde nostram illi ob oculos suisse verisimillimum est. Et quidem satis accurate conveniunt loca Augustini cum hodiermisnostri Latinis exemplaribus. Primum Testimonium habet Augustinus è nostro L. IV. cap. 5. ubi alia nulla occurrum discrepantia, nisi quod pro nostri Interpretis exaltatur, legat Augustinus exaltatus; pro nostri trahit, Augustinus traxit,

Eee

pro

V

S

fe

CC

CE

qu

pri

lai

St

ha

Q

pa

res

ali

qu

ruj

no

nio

ite

de

eor

fac

pu

cun

pro nostri vivificat, Augustinus vivificavit, verbis uterque prorsus iisdem, verborumque duntaxat forma leviter mutata. Discrepantiæ illæ majores non sunt quam quæ esse potuerint à Librariis, aut ab ipso etiam, propter styli concinnitatem, Augustino. Secundum Augustini testimonium è nostri L. V. c. 19. desumptum est. Atque ibi quoque verbum habet nullum Augustinus, quod non idem & in nostro occurrat Interprete hodi-Melior tamen Lectio Augustini, quæ Ablativis absolute sumptis sententiam protrahit, qua in hodiernis Codicibus non ita apte cohæret, verbo nimirum destituta. Sic enim Augustinus: Quemadmodum astrictum est morti genus humanum per virginem, solvatur per virginem, aqua lance disposita virginalis inobedientia per virginalem obedi-Adhuc enim protoplasti peccato per correptionem primogeniti emendationem accipiente, serpentis prudentia devicta per simplicitatem columba, vinculis illis resoluti sumus, per qua alligati eramus morti. Posteriorem Testimonii partem ita legit vulgatus Interpres : peccatum per correptionem primogeniti emendationem accipiens, [&] serpentis prudentia devicta in columba simplicitate; vinculis [autem] illis resolutis, &c. quæ ita manifesto sensum vitiant, ut aliam quidem melioremque arguant Codicis quo usus est Augustinus, Lectionem; non autem aliam discrepantemque à nostra ejus Interpretationem. Vidit itaque Augustinus Latinam Irenai versionem, & quidem illam ipsam vidit, quam habemus, hodiernam. Nec alium certè quæsivit Gregorius Magnus Irenaum quam Latinum. Gracum ille potius à Gracis quæsivisset quam à Latinis, nec frustra adeo, quum multis à Gregorio Seculis apud Gracos facile potuerit inveniri. Sed vero

vero præter Augustinum, Latinorum neminem, quod quidem sciam, habemus, qui verba ipsa Irenai ex hoc Opere in Testimonium adduxerit. Sunt quidem nonnulli qui Fragmenta Irenai Eustina reserant. Sed cum illi non ex ipso Irenai sonte descripserint, sed ex Eusebio; proinde è Latinis descripserunt, non Interpretis Irenai, sed Eusebii potius Rusinianis. Ut proinde nihil inde colligi potuerit quæ suerit illis temporibus re-

cepta Irenæi Interpretatio Latina.

iie

æ

5:

m li-

li-

e-

nn-

7-

ıl-

10-

n-

1

nt,

m

a-

ıæı

vit

·R-

ti-

je-

ed

10

§. IX. Itaque post Tertullianum, & tamen ante Augustinum, edita illa est, quam habemus, Latina Irenæi Versio. Si & illud quæras, quem horum terminum propius attigerit; Responsionem quidem fateor esse difficillimam, puto tamen Augustino propiorem fuisse quam Tertulliano. Cyprianus certè Tertulliano, quem Magistrum appellare solebat, paulo junior, ubi disputat adversus Stephanum de Baptismo Hæreticorum, nihil tamen habet unde illi Irenaum innotuisse colligamus. Quod non meminerit de nomine hoc fateor effe parum, cum nec alios plerunque foleat Auctores de nomine commemorare. Ne quidem res aliquas habet quas aliunde cognoscere non posset quàm è Testimonio Irenai. Arcana Hæreticorum dogmata, & ritus quoque Mysticos, primus noster detexit Irenœus. Hæc itaque potuit à junioribus discere, qui ipsi Irenaum legissent, non item ab antiquioribus. Sed nihil habet Cyprianus de Valentinianorum Æonibus, nihil de prophanis eorundem initiandi ritibus, qui tamen plurimum faciebant ad illam, quam agebat causam, de oppugnandis Hæreticorum Baptismis. Quod Cerdon Romam venerit sub Hygino nonum ab Apostolis locum tenente, hoc Cyprianum ab Irenao putat de-Eee 2

sumpsisse 2 Rigaltius. Quasi vero tempus quo Romam venerint Haretici, præter a Irenaum nemo observasset, cum tamen recentiorem Hæreticis ortum objiciant plerique Orthodoxi, eumque è tempore quo Romam venerint plerunque confirment. Sed nec Irenaum cognovisse videtur b Obtatus, Latinus & ipse, & quidem Afer, ut fuit Au-Hoc ille Valentino objicit, quod conabatur carnem Christi subducere, & quod filium Dei in phantasmate, non in carne fuisse contenderet, qua illum e Tertulliani Libro de carne Christi didicisse verifimile est. Hareticos enim in Africa nullos fuisse cum illa scriberet, è quibus ipsis discere potuerit, ipse testis est optatus. Nec ille quicquam de Æonibus aut facrilegis Valentinianorum Mysteriis, quæ tamen fusissime pariter accuratissimeque noster persecutus fuerat Irenaus. tamen, fateor, id magis movet, quod Latina Irenai nulla vidisse unquam videatur Hieronymus, libris nimirum utraque lingua scriptis deditissimus. Eloquentia illa, quam tribuit Irenao, ut supra observavi, abest à Latinis longissime. Nec tamen illud fignificat, fuisse aliquam vel Versionem quæ illa Eloquentiæ laude caruerit. Ne quidem in Catalogo, ubi opportunissimum fuerat quæcunque Irenæum ipsum aut Scripta ejus spectantia monere. Nec tamen monuit, vel alia lingua quædam Irenai extitisse Scripta, quam qua omnia ipse exaraverat Irenaus. Anno itaque Theodofa-XIVo. Chrifli CCCXCIIº. quo Catalogum illum confecit Hieronymus, de Latinis Irenai Scriptis nondum aliquid rescivisse videtur Hieronymus. Monuit enim sæpe, in illo ipso Catalogo, siqua Veterum

te

C

pc

nu

ve.

 H_{i}

ftie

Cil

rat

ftic

Cil

bu

mi

ver

nen

Pri

ab

tali

que Sie

Bah

refe

nen

non

qua plift

Z Cyprian. Ep. 74 ubi Rig. a Iren. L.I. c. 28. b Optat. Milev. L. IV. c Optat. L. I.

Scripta in aliam fuissent conversa linguam, quam qua fuerant ab Auctoribus concepta. Discessit autem ab Urbe Roma post mortem Damasi Ann. CCCLXXXV. post triennii moram, quo tempore poterat Occidentalium, quæcunque prodisisent, Scripta cognoscere. Quare post illum annum nostram hanc Versionem adornatam suisse verisimile est, ut demus jam in Oriente constituto Hieronymo difficilius innotescere potuisse Scripta Latina.

2

e

n

ri

is

)-

r-d

la

1-

ee.

e-

a-

i-

m

e-

m

ev.

ta

§. X. Et quidem, si conjecturæ venia in Quæftione adeo difficili; crediderim occasione Prisillianistarum Versionem hanc Irenai fuisse elaboratam. Superiori jam Differtatione vidimus Gnosticarum Hæreseon infamia cum suis laborasse Priscillianum. Vidimus ut Marcum Præceptorem habuerit Priscillianus Marco illi antiquiori cognominem, cujus Hæreses noster detexerat oppugnaveratque Irenœus. Vidimus proinde ut occasionem inde acceperint Fabulatores recentiori illi Priscillianistarum oppugnatori Turibio dicatos hos ab Irenao ipso Libros fuisse confingendi, quod nempe paulo ante Turibium Scripta hæc Occidentalibus apparuerint, plane antea per Seculum & quod excurrit, inaudita atque prorfus incognita. Sic enim de Priscilliano in Catalogo scribit d Hieronymus: Hic usque hodie à nonnullis Gnostica, id est, Bafilidis & Marcionis, de quibus Irenœus (cribit, Hæreseos accusatur. Et quidem eandem accusationem Priscillianistis ipse intentavit 'Hieronymus, non modo doctrinæ Basilidianis consentaneæ, sed adversæ etiam Irenæo. Immo fic intentat fere, quasi dedita opera adversus Priscillianistas scriplisset Irenæus. De quibus (meminerat antea

d In Priscillian. e Ep. 29. ad Theodor. in Is. c. 64.

sumpsisse 2 Rigaltius. Quasi vero tempus quo Romam venerint Hæretici, præter a Irenæum nemo observasset, cum tamen recentiorem Hæreticis ortum objiciant plerique Orthodoxi, eumque è tempore quo Romam venerint plerunque confirment. Sed nec Irenaum cognovisse videtur b Obtatus, Latinus & ipse, & quidem Afer, ut fuit Au-Hoc ille Valentino objicit, quod conabatur carnem Christi subducere, & quod filium Dei in phantasmate, non in carne fuisse contenderet, quæ illum e Tertulliani Libro de carne Christi didicisse verisimile est. Hareticos enim in Africa nullos fuisse cum illa scriberet, è quibus ipsis discere potuerit, ipse testis est c Optatus. Nec ille quicquam de Æonibus aut facrilegis Valentinianorum Mysteriis, quæ tamen fusissimè pariter accuratissimeque noster persecutus fuerat Irenaus. Me tamen, fateor, id magis movet, quod Latina Irenai nulla vidisse unquam videatur Hieronymus, libris nimirum utraque lingua scriptis deditissimus. Eloquentia illa, quam tribuit Irenao, ut supra observavi, abest à Latinis longissime. Nec tamen illud fignificat, fuisse aliquam vel Versionem que illa Eloquentiæ laude caruerit. Ne quidem in Catalogo, ubi opportunissimum fuerat quæcunque Irenæum ipsum aut Scripta ejus spectantia monere. Nec tamen monuit, vel alia lingua quædam Irenæi extitisse Scripta, quam qua omnia ipse exaraverat Irenaus. Anno itaque Theodofi XIVo. Chrifti CCCXCII°. quo Catalogum illum confecit Hieronymus, de Latinis Irenai Scriptis nondum aliquid rescivisse videtur Hieronymus. Monuit enim sæpe, in illo ipso Catalogo, siqua Veterum

Scripta

Sc

qu

te

C

po

iff

nu

vei

Hi

La

ftic

Cil

rat

ftic

Scil

bue

mir

ver

nem

Prif

nen

talil

quo Sic

nym. Bafi

refec

nem

non

quat pliff

d

Z Cyprian. Ep. 74 ubi Rig. a Iren: L.I. c. 28. b Optat. Milev. L.IV. c Optat. L. I.

Scripta in aliam fuissent conversa linguam, quam qua fuerant ab Auctoribus concepta. Discessit autem ab Urbe Roma post mortem Damasi Ann. CCCLXXXV. post triennii moram, quo tempore poterat Occidentalium, quæcunque prodissent, Scripta cognoscere. Quare post illum annum nostram hanc Versionem adornatam suisse verisimile est, ut demus jam in Oriente constituto Hieronymo difficilius innotescere potuisse Scripta Latina.

§. X. Et quidem, si conjecturæ venia in Quæstione adeo difficili; crediderim occasione Prifallianistarum Versionem hanc Irenai fuisse elaboratam. Superiori jam Differtatione vidimus Unosticarum Hareseon infamia cum suis laborasse Pri-Gillianum. Vidimus ut Marcum Præceptorem habuerit Priscillianus Marco illi antiquiori cognominem, cujus Hæreses noster detexerat oppugnaveratque Irenaus. Vidimus proinde ut occasionem inde acceperint Fabulatores recentiori illi Priscillianistarum oppugnatori Turibio dicatos hos ab Irenao ipso Libros fuisse confingendi, quod nempe paulo ante Turibium Scripta hæc Occidentalibus apparuerint, plane antea per Seculum & quod excurrit, inaudita atque prorfus incognita. Sic enim de Priscilliano in Catalogo scribit d Hieronymus: Hic usque hodie à nonnullis Gnostica, id est, Basilidis & Marcionis, de quibus Irenœus scribit, Hæreseos accusatur. Et quidem eandem accusationem Priscillianistis ipse intentavit e Hieronymus, non modo doctrinæ Basilidianis consentaneæ, sed adversæ etiam Irenæo. Immo fic intentat fere, quasi dedita opera adversus Priscillianistas scriplisset Irenæus. De quibus (meminerat antea

ż

-

d

a

2-

1-

iit

m

e-

m

w.

ta

d In Priscillian. e Ep. 29. ad Theodor. in Is. c. 64.

d

la

tu

10

ta

lis

0

ex

nt

de

po

no

qu

nos

riff

nor

pra

06

ma

deft

Do

por

Th

Abe

man

The

vide

qua

iftin

mus

Haresis per Hispanias Lusitaniamque grassantis. quæ non alia erat quam Priscillianistarum) diligen. tissime vir Apostolicus scribit Irenaus, Episcopus Lugdunensis & Martyr, multarum origines explicans Hæreseon, & maxime Gnosticorum, qui per Marcum Ægyptium, Galliarum primum circa Rhodanum, deinde Hispaniarum nobiles fæminas deceperunt, miscentes fabulis voluptatem, & imperitiæ suæ nomen scientia sue vendicantes. Multi hic Hieronymi errores funt : imprimis quod Marcum Irenai cum Marco Ægyptio aperte confundat; tum quod nobiles fæminas à Marco Irenai primum circa Rhodanum, deinde Hispaniarum, dicat fuisse deceptas, cum tamen Rhodanenses solas deceperit Marcus Irenai, & Hispanos primum, tum Aquitanos Elusa deceperit Marci Ægyptii discipulus Priscillianus; deniq; quod Marci Ægyptii origines cum aliorum Gnosticorum originibus explicasse crediderit Irenaum. Nostra tamen caufæ id abunde fufficit, quod veterum Gnosticorum debellatorem Irenæum Priscillianistis objecerint Orthodoxi. Inde enim intelligimus cur Libri Irenai Latinis Hareticis objiciendi in Latinam linguam fuerint proinde convertendi. Et cum Libris ita conversis nullum fuerit præfixum Interpretis nomen, inde facile contigit ut Latina illa pro Originalibus habuerint Latini. Quare & Hi-Spanum aliquem aut Gallum Interpretem fuisse suspicor, (illarum nempe partium in quibus grassat funt Priscillianista) nec Graca illum nec Latina linguæ admodum peritum, & qui etiam hanc In terpretationem perfecerit inter ann. ccclxxxv & postrema tempora Augustini. Extinctis rursu Priscillianistis, sic deinde hujus Operis etiam usu paulatim exolevit, cum & aliæ quoque id genu Accessi Hæreses jam omnes essent extinctæ. prætere

præterea & styli quoque Latini barbaries, & Hereses ipsæ intellectu difficillimæ, nec ullius, ut videbatur, usus, cum jam nemo esset qui aperte illas profiteretur & agnosceret, nec ullus adeo metus immineret à seductoribus, nec opus esset in illos veterum proinde Testimoniis; cum & Hareses etiam, quæ subinde novæ exoriebantur, nihil ramen haberent commune cum vetuftioribus illis Gnosticorum Hæresibus. Sic paucos reperit hoc Opus emptores, & paucos proinde qui tædium exscribendi susciperent, Librarios, hominum genus mercenarium prorfus & lucris intentum. Ita demum factum ut nulla, fuo Seculo, reperire posset Irenai Scripta Gregorius Magnus, utcunque

studiosè quæsita.

es

n,

a-

&

rit

bo

um

ræ

110-

je-Li-

am

Li-

ter-

illa

Hi

fu

Tati

tina

In

XXV

irfu

ufu

enu

ceffi

tere

6. XI. Certe paucitatem exemplarium arguit non illa modo indagatio Gregorii, sed & illud quoque quod occurrant ejus apud recentiores Latinos Testimonia vel prorsus nulla, vel omnino ra-Multos tamen habemus recentiorum Latinorum Libros ab eo Veterum Testimoniorum loco præcipue argumentantes. Multos præterea ab Octavo, Nonoque, & fecutis deinceps Seculis, maximam plerunque partem conflatos è Veterum deflorationibus. Nuspiam tamen mentio Irenæi Doctoris Latinorum antiquissimi proximique temporibus Apostolicis. Ne quidem apud Textus Theologici concinnatores, non Lombardum, non Abalarbum, non Alexandrum Alensem, non Thomam Aquinatem, ne minorum gentium memorem Theologos Scholafticos. Nullam prorfus caufam video cur hoc fieret, excepta illa exemplarium, quam dixi, paucitate. Nec aliunde factum existimo quod quinque ultima Capita soli debeamus Codici Vaticano, qui nunc idem est, ni fallor, Vollianus.

ad

til

fer

tiu

ga

ta

tar

mi

mæ

Ire

noi

rap

noi

ron

gin

om

nor

Cypi

Pet

ai

Ant

rint

mer

cano

rece

mos

Pfeu

rina eta

mone

Vossianus. Ex uno nimirum exemplari, quod propter alienam à recepta sententiam de millenni Christi in terris Regno mutilaverat Librarius, reliqua manasse videntur exemplaria pleraque; Gracis contra, in Testimoniorum apparatibus, in Catenis, in defiorationibus, in Historius, adeo frequens Irenaus est, ut magnam Textus Graci partem his ipsis debeamus Fragmentis. Nec modo in antiquioribus, sed in recentioribus, diu certe post tempora Gregorii Magni. Et tamen, (quod sæpe miratus fum) Textus Latini Codices habemus etiamnum MSS. plures, unum faltem integrum, ne una quidem in universo Opere lacuna mutilatum; Gracum Codicem MS. in universo orbe nullum habemus, vel mutilum. Mirum est periisse Graca elegantiora, & salvum tamen esse barbarum Interpretem. Mirum periisse Codicem sæpe transcriptum, multorumque eruditorum manibus tritum, & quo par erat pretio habitum, falvo eo qui spretus fuerit contemptusque, & à Gregorii M. temporibus, ante annos plusquam mille, rarissi-Mirum denique periisse cujus usum adhibuerunt Graci frequentissimum; nec periisse tamen illum cujus ne quidem u[um videntur agnovisse Latini, quique adeo fuerit solo Auctoris Apostolici nomine venerabilis. Sic tamen etiam periit Gracus & Originalis Herma Pastor, falvo interim & illius barbaro Interprete, paucis tamen celebratus Latinorum citationibus, in dogmatum vero quæ probanda erant, confirmatione plane neg-Sic illi nimirum recentiores pro norma Orthodoxiæ habebant Quarti, & deinceps, Seculi Patres, quod nimirum fermonem ipfum & phrases Conciliorum observarint accuratius qui post Concilia vixissent; veteres licentius simpliciusque locutos, adeu

ejus ætate, Capitumque partitione. 409

e-

e-

ns

is

2-

1-

e

lls

١,

1-

le le

m

n-

i-

ui

1. 1-

11-

a-

10-A-

m n-

e-

gna

uli

es

lia

os,

eu

adeo testes advocare non solebant, ut suspectos potius habuerint, fiquas alienas à recepto fuorum Seculorum sermone voces admissisent. Ita sæpe severus Vetustissimorum Patrum censor est Photius, propterea à Cl. nostro Bullo merito castigatus. Et quoties vetustiorum Testimoniis decreta fua confirmant, pro more, recentiora Concilia, Athanasii quidem, Basilii, Gregorii utriusque tam Nazianzeni quam Nysseni, & Chrysostomi nomina sæpe legimus in Conciliis Græcis, non Clementis Romani aut Alexandrini, non Barnabæ, Herme, Ignatii aut Polycarpi, non Justini Martyris, Irenai, Athenagora, Tatiani, Theophili Antiocheni, non Dionysii Corinthii aut Alexandrini, aut Musani, aut Miltiadis aut Melitonis aut Apollinaris Hierapolitani, aliorumque Ante-Nicanorum, quorum nomina collegit & Opera Eusebius, & ex eo Hieronymus. In Conciliis item Latinis Hilarium legimus & Hieronymum & Ambrosium, sæpissime omnium Augustinum, recentioresque Augustino; non Latinum Irenaum, aut Tertullianum, rariffime Cyprianum, non Arnobium, Lastantium, Victorinum Petabionensem Martyrem. Ita factum ut negledi primum rariusque describi soliti veteres Ante-Nicani, tandem penitus plerique interciderint. Nec enim solebant illi (quod factum tamen oportuit) Decreta sua ad Veteres Ante-Nitenos exigere, sed contra è Decretis recentiorum receptisque dogmatibus duram ipsi in vetustissimos Patres censuram exercere. Magis placebant illis Scripta primorum Seculorum commentitia, Pseudo-Dionysii, & merces Isidori, & similis farinæ nugæ, quippe quæ recentioribus confieta temporibus, recentiorum proinde mores sermonemque accurate expressissent. Hæc vero obi-

Fff

ter.

pre

for

Ve

tion

ma

fige

Au

oft

ipfa

rali

Cap

gun

MS

bile

que

jus

occ

mer

Lib

tum

in 7

de

mu

am,

illa

effe

unc

fine

nur

ne /

nul

tuli

fpo

cun

pau

ter. Nunc ad nostrum redeamus Irenaum.

§. XII. Uno itaque & perpetuo Libros hosce noster Orationis filo contexit, nullis, pro Seculi illius more, Capitibus, aut Capitum Argamentis. Et quidem Libri Vi. partitiones nullas agnoscunt MSS. Sed ne quidem Editiones Erasmiana ulla, aut Jacobi Grynæi. Primi distinxere Gallasius & Fevardentius, sed divisione alia atque alia. Nescio quam ob causam, nisi quod illa quoque vulgaria noluerit alienæ Communionis homini debere Fevardentius. Nulla funt quæ partitionem aliquam Auctoris prodant Veterum Testimonia. Libros illi perpetuo defignant, non item Librorum Capita, aut alia id genus generis cujuscunque segmenta. Nullæ item sunt quæ id ipsum produnt Auctoris ipfius Transitiones. Sunt quidem illa fatis accuratæ in Librorum ipsorum distributione, quæ ab ipso fuit Auctore. Cohærent invicem Librorum præcedentium fines & sequentium ini-· tia. Sed in unius ejusdemque Libri membris transitiones observamus nullas, sed nec alias quascunque notas styli interrupti. Pugnant invicem pauci illi, quos habemus, Codices, in IIº. præsertim Libro, adeo manifestè, ut vix occasionem aliquam ab ipso habere potuerint Irenao. Et L. I. Cap. 31. initio consentiunt omnes, ubi mediam sententiam abrumpunt, quam non ipse proculdubio abrupit Irenœus. Ita nimirum nullo prorfus judicio decefforum Opera fecuere recentiores, ut Libros de vita Constantini Eusebianos secuisse putat Valesius Eufebit in fede Cafareenst fuccessorem Acacium. Stylus Argumentorum barbarus, iisdemque constans plerunque verbis, quibus usus fuerat in Capitibus ipsis Interpres, faciet fortasse ut suspicemur à Barbaro-Latino Interprete

ıt

0

a

e

1

3

e

prete has emanasse Capitum partitiones. Idque fortaffe verum est, si tamen dextrè & pro more Veterum interpretemur. Solebant enim recentiores, & præcipue Librarii, initiis Librorum fumma quæque è quibus constabant Argumenta præfigere, seu id fecissent facilioris inventionis causa studiosi; seu lucri & compendii venales merces oftentantes Librarii. Fecit ipse certe Plinius hac ipsa causa facilioris inventionis, & primum Naturalis Historiæ Librum è sequentium Librorum Capitibus conflavit, & Capitum titulis atque Argumentis. Idem & in Diodori Siculi Codicibus MSS. & Eusebii Praparationis Evangelica probabile est fecisse Librarios. Habent enim utriusque Auctoris Editiones Stephaniana Summas cujusque Libri initio præfixas, & quidem Grace ut occurrebant in MSS. Nullis tamen Capitum numeris Summæ distinctæ sunt, ne quidem in Librorum initiis. Libri autem ipfi, nec Capitum numeros, nec titulos præfixos exhibent, feu in Textu, feu etiam in Margine Sic & in horum, de quibus agimus, Librorum initiis, Summas primum collegit præfixitque alius ab Auctore quispiam, seu Interpres fuerit, sive Librarius. Sed vero illas initio solas nullis Capitum numeris, quibus essent reperiendæ, distinctas. Textus enim ipse uno adhuc & continuo ductu ab initio Libri ad finem usque exaratus est, ut Quinto Lib o etiamnum videmus exaratum, nullis Capitum initiis, sed ne spatiis quidem, quibus inciperent, defignatis; nullis proinde, seu in Textu, seu in margine, Titulis; nec numeris proinde ullis qui Summis responderent initio præfixis. Quæ ratio scribendi cum rebus inveniendis incommoda videretur, paulatim in eam quam habemus hodieque for-Fff 2 mam

mam redacta est. Primo Summa initio præfixæ marginibus adscriptæ funt, illis nimirum locis quibus tractari res in summa promissas crediderant Librarii, nullo sæpe rei, de qua agebatur, judicio. Inde factum ut in Librorum corpore summas fape transpositas, & locis alienissimis appositas videamus, quod nimirum Codicum diversorum diversi Librarii, pro suo quisque captu, illas appofuerint. Inde etiam quod, sententia nonnunquam in medio abrupta nova Capita coeperint, quod nempe cum in margine apponerentur fummæ, & Textus lineis integris, ne quidem spatiis relictis, constaret; nec utique liqueret ad quam lineam, aut lineæ partem Summæ in marginibus appositæ Ergo receptis tandem è margine in attinerent. Textum summis illis, sed miniatis literis à Textu ipso plerunque distinguendis; jam spatia constituenda erant quibus Capita præcedentia finienda erant, & nova inchoanda, nec meliori judicio quam ipsorum Librariorum, generis hominum plerunque futilissimi. Denique & numeros appofuerunt sequentes tam Summis in initio præfixis, quam etiam titulis in Librorum Textum jam receptis, ita nempe fuadente facilioris Inventionis methodo. Firma itaque nulla erit à Capitum titulis partitionibusve deducta Argumentatio. Idque Lector ut moneretur, operæ pretium esse duximus.

DISSERTATIO SEXTA.

i-

nt o. e-

i-

m

&

s,

7,

æ

n

11

i-

0

e

De aliis Irenæi Scriptis.

Epistola Irenzi ad Blastum, & I. ad Florinum. Occasionem non dederunt Irenzo Blastus & Florinus scribendi Libros quos habemus adversus Hæreses. §. I. Sed nec dare poterant. Alia erat Hæresis illa Florini ab illis quas in Libris hisce refellit Irenæus. Ut Veram de Monarchia Polycarpi Traditionem ad novam suam Hæresim detorserit Florinus. §. II. Explicantur Eusebii verba. §. III. Blastus duntaxat Schismaticus; Florinus non modo Schismaticus, verumetiam Hæreticus. §. IV. Tempus harum Epistolarum. Scripsit certe post Libros hodiernos adversus Hæreses. §. V. Epistola Irenæi II. ad Florinum de Ogdoade. 5. VI. Hanc scripsit Irenæus, occasione Florini, adversus Valentinianos, non autem Libros, quos habemus, hodiernos. Recentior erat Libris illis Epistola Irenzi de Ogdoade. §.VII. Oratio Irenzi adversus Græcos. Cur omnes non-Christiani Græci appellati. §. VIII. Quid intellexerit Irenæus titulo Orationis illius & Emsnuns . S. IX. Alia Irenæi Oratio ad Fratrem Marcianum, es Emolisis τε 'Αποςολικέ Κηρύγματ . S. Petri κηρυγμάτων Liber Apocryphus antiquissimus, ab Ebionæis, antequam scriberet noster, confictus, transiit tandem in hodiernas Recognitiones. §. X. Varia Recogni-

1

1

6. I.

liqu

aut

ring

hoi

mu

niu.

illa

PLON

קנים

us ab

le 1

dix

run

cere

run

rur

Ire refe

lex

fup

refetul

tio

omi

næ

Recognitionum formæ, diversis temporibus, & à diversis Impostoribus, ipse quoque diversissima. 5. XI. Doctrinam Apostolorum unevywar @ nomine intellexit Irenæus. Evangelium S. Petri à Docetis confictum his ipsis temporibus (ut videtur) Irenæi; favebatque imposturæ hic idem forte Irenæi Marcianus. S. XII. Qua illa fuerit hujus Operis seu Emideris, seu etiam 'Amoderis. S. XIII. Liber Irenæi Διαλέξεων ΔΙαΦρων. Veterum Δια-Acces Magistrorum erant Discipulos instituentium. S. XIV. Magistri itaque, seu Doctoris, Personam in his Duale geo: sustinuit noster Irenæus. Veterum, etiam Christianorum, Scholæ. S. XV. Traditiones prasertim, ut videtur, Apostolicas hac Schola fua docuise videtur Irenæus. §. XVI. Aliter Argumentati sunt vetustissimi illi Ecclesia Primava Patres quam Argumentari soleant, de hac ipfa Traditionis caufa, recentieres Romanenfes. S. XVII. Extabant fortaffe harum Dianeral Fragmenta in Polycarpi & Hippolyti Aidaona-Mais, & in Call Libro we This & Havros soids. S. XVIII. Partes in illo Caii Opere que tandem assignanda sint Josepho, Justino Martyri, & nostro etiam Irenæo. §. XIX. Cur διάφεροι appellentur ille Dialeges. Scripta, ut videtur, sub Victore. S. XX. Epistola Irenzi ad Victorem unica, etiam Noy @ appellata. §. XXI. Cur tot habuerit Victor in partibus Imperii etiam Orientalibus astipulatores. Frequentissima erant Romanorum, etiam Christianorum, in Oriente, colonia. S. XXII. Auctor forte Irenaus Epistolæ Lugdunensium & Viennensium. §. XXIII. Pollicitus est Irenæus Librum adversus Marcionem, quem tamen, ut videtur, non scripserit. §. XXIV. Quas partes in Hippolyti adversus Hxrefes reses Libello noster habere potuerit Irenæus. Noetum noster, per ætatem, resutare non potuit. §. XXV. potuit tamen Hæresim Noeti. §. XXVI. Quid voluerit Irenæus cum polliceretur se omnibus Hæreticis, secundum ipsorum characterem, contradicturum. §. XXVII.

5.I. A B hoc itaque Irenai nostri Scripto omni-um primario, ordo jam postulat ut ad reliqua ejusdem Scripta progrediamur. Incipimus autem ab iis quæ adversus Blastum scripsit & Florinum. Et quidem ea potissimum ratione quod horum Hæreticorum occasione illos quos habemus Libros scripsisse nostrum crediderit Baronius. Idque teste, ut putavit, a Theodoreto, cujus illa funt verba: Τέτων Φασί των νόσον τον τρισμακάγιον Ειρίωσζον όλο Φυρό μενον τίω κατά Βαλεντίνε πειήσα 🖎 or exple. Nullo hoc confirmat Theodoretus ipfius Irenai testimonio. Ne quidem proximorum ab Irenæo Seculorum. Sed nec illud afferuit, le saltem in eadem fuisse sententia. Id unum dixit, fuisse suo, i. e. Seculo quinto, tertio nimirum Seculo ex quo decessisset Irenœus, qui ita diterent, suis nempe conjecturis, nullo autem veterum fide digno freti Testimonio. Hæreses nimirum illi ante Irenai mortem exortas, occasionem Irenao dedisse credebant scribendi adversus Ha-Nec enim de Blasto illos & Florino intellexit recte Baronius, cum verbum illud TETWY, ad superiores etiam, quas Irenao coævas credidit Hæreses, Tatiani nimirum & Severi & Bardefanis, retulerit pariter Theodoretus atque ad illas recentiores Blasti & Florini. Quod autem Hæreses omnes ante Irenai mortem exortas occasionem Irenæo scribendi dedisse colligerent; inde factum eft, a Har. Fab. 1. 23.

e

V

.

3

1

eft, ni fallor, quod tempus ipsum, quo scripserit, non haberent exploratum, & proinde sub sinem vitæ scripsisse existimarent. Quod tamen falsum esse jam satis manisesto constat. Jam enim ostendimus, & primum illud suisse Opus Irenai, & quidem sub Eleutheri Pontificatu scriptum, cum tamen Vistoris etiam tempora attigisse certum sitè Concilio ejus, sub Vistore, Gallicano, & Disputatione Paschali. Falsum itaque fuit eorum Ratiocinium, & falsa adeo falso ratiocinio fulta

conjectura.

§. II. Tantum abest ut hoc verum fuerit de Facto, ut ne quidem occasio Irenao esse potuerit scribendi adversus Valentinum Hæresis illa Flori-Plane enim nova erat illa, nec ab antiquioribus Florino Hæreticis excogitata, teste disertissimo ipso Irenao. Sic enim ille ad ipsum scriplit b Florinum: Ταυτα τὰ δόγματα έδε οἱ έξω της εκκλησίας Α:ρετικοί ετολμησων ΣστοΦήναοχ ποτέ. Valentinum proculdubio Irenaus inter illos extra Ecclefiam positos complexus est Hæreticos, superiorem nempe Florino, & primis illis sub Hadriano Hæreticis accenseri folitum. Quæ itaque Hæresis cum Valentiniana Hæresi nihil habuit commune, quo pacto, quæso, Irenao occasionem dare potuit scribendi adversus Valentinianos? Nec vero est quod hoc temere Irenao excidisse suspicemur, si Hæresis Florini quæ tandem suerit intelligamus. Inscripsit Irenaus suam ad Florinum Epistolam & Movapxias, vel & TE un evan Tor Θεον πιητίω κακών. Eam enim (inquit Eusebius) opinionem hic defendere videbatur. Non est quod dubitemus recte acceptam ab Eusebio sententiam Florini, qui ipsam viderit legeritque Irenai Epift

re

ne

M

co

Bo

CO

tia urș

at 1

que lem

fcri

cer

fua

àD

hab

tur nim

que

diar

inco

vus

Fuda

cos

Mar

tio 1

narch

etian

Rolica

noitr

C A

n

n

i,

K

n

a

it

i-

)-

r-

i.

75

n-

C-

e-

a-

ne

iit

m

?

(Te

e-

lo-

TOY

oi-

od

ım

pi-

m

stolam qua Florinum noster reprehenderit atque refutarit. Et quidem nova erat ejus illa Hæresis, nec à prioribus Hæreticis inventa. Cum enim Mala in hoc Mundo esse constaret, propterea alia quæque Deo fummo inferiora Principia excogitarunt, ne summo illi & Mali nescio Principio Mundi mala tribuerent, frustra nimirum illa, si à Bono Deo mala esse potuisse credidissent. Inde contrarius Deo malusque Demiurgus pro sententia Cerdonis atque Marcionis. Inde etiam Demiurgus, ut non malus contrariusque summo Deo, at sane inferior minusque perfectus, pro media quoque sententia Valentinianorum, præcipue Ptolemai, cujus etiam potissimum refutandi causa scripsisse nostrum superius observavimus. Eo ærte pugnat præcipue Argumento Ptolemæus in sua c ad Floram Epistola, ne quidem esse potuisse Deo perfecto Legem Mosaicam, quod nonnulla habeat imperfecta, quæ nempe mala complectantur bonis immixta. Ego potius contra suspicor nimio (quod fæpe evenit) priores antiquiorefque Hæreticos refellendi studio in contrariam è diametro Hæresim incidisse Florinum. Monarchiam scilicet à majoribus Traditione sincera atque incorrupta fusceperat defendendam. Eam coævus Apoltolis duobus ex professo Libris defendit Judaus Philo. Eam Patrum post Patres Apostolicos antiquissimus Libro itidem singulari Justinus Erat itaque apud Orthodoxos Tradi-Martyr. tio receptissima atque prorsus inconcussa. Monarchiam scilicet docuerant Apostoli, docuerant etiam Apostolorum Successores Viri feniores Apo. holici. In illis Polycarpus quem audiverat cum nostro Irenao etiam Florinus. Illius itaque Testi-

c Ap. Epiph. Hær. XXXIII. n. 3, 8c.

m

m

m

tu

fti

fib.

&

ne

bu

fib

tia

car

nib

dei

cult

lis,

bue

hab

me

Nu

fim

etia

um

nun

agne

attii

à fur

pend

retic

tium

radio

nem

vide

minu

418

monium obtenderat Hæreticus. Rectè ille proculdubio fi folam docuiffet, qualem docuit Palycarpus, finceramque Monarchiam novis illegitimisque consequentiis nondum contaminatam. Ut enim contra Gentiles Monarchiam illam afferuerant Christianis antiquiores, (qualis erat Phila) etiam Judai; ut Deo nimirum summo soli cultum omnem externum affererent, non Angelis, non geniis tutelaribus, aut Heroibus, aut quantumvis facris hominibus, immo ne minorum gentium vel Deis: Sic etiam Hæreticis sui temporis omnibus receptiffimum illud Monarchia dogma, Traditionemque consentientissimam, opposuit proculdubio Polycarpus. Hanc ille Monarchiam objecit Mundi moderatoribus Angelis Simonianis, Mundi fabricatoribus pro sententia Menandri atque Saturnini. Sed præcipue Hæreticis Hadrianeis. Sic ille Basilidianum Abrasax è Deis CCCLXV. conflatum, pro numero dierum annuo; fic Valentinianos Æonas; Sic Psychicum eorum Demiurgum; Sic Angelos eorundem refutavit Cosmocratoras; Sic Cerdonis (qui Marcionem in errore præcesserat) justum aliud Veteris Testamenti numen, & aliud Novi bonumque, una hac Monarchiæ Traditione Polycarpum oppugnasse verisimile est, quo tempore illum audit cum nostro Irenao Florinus. enim apte has omnes Hareses enervavit penitus extinxitque una illa Traditio, ut proinde recte fuerint omnes hoc uno Argumento refellendæ. Nec Hæreses modo hocipso Monarchiæ telo confecerunt Orthodoxi. Ipsæ etiam Hæreses inde tanquam è noto confessoque Principio argumentati funt, malis nimirum, nec solidis, nixi consequentiis. Sic Trinitatem conatus est evertere Praxeas, teste Tertulliano. Nihil itaque est quod miremur

t

n

n

is

1

)-

I-

it

1-

a-

1C

n-

ti-

ic

7-

· -

0-

ly-

re

tis

us

te

æ.

n-

ın-

en-

fe-

ere

lod

nur

miremur, fi ut Praxeas è Monarchia vitiose Argumentatus est; sic etiam eodem usus fuerit Argumento, & quidem vitiose, Florinus. Illud certum, ita Monarchiam Dei, ex Orthodoxa Vetufiorum Traditione, intellexisse fideles Traditionis testes, qualis erat Polycarpus, non modò ut Invisibilia condiderit & Cælestia, sed terrestria quoque & Visibilia, unus ille & supremus omnium Deus: nec condiderit modò ab aliis deinde inferioribus geniis Æonibusve moderanda, sed propriam sibi inferioris quoque hujusce Mundi Providennam reservarit. Sic enim erat necessario explicanda Supremi numinis Providentia, ut opinionibus Judaorum responderet, quæ ad Christianos deinde descenderant, de propria Segulla, sive Peculii, Providentia. Sic item ut Hæreticorum illis, quæ dixi, adinventis accurate obviaret. Tribuebant enim Judæi genti suæ, quam pro Segulla habebant, Providentiam fummi Numinis ita immediatam, ut nihil sibi esset, quam à supremo Numine, aliunde rogandum; utque gratiæ vicifsim omnes illi soli essent referendæ. Deumque etiam folum agnoscerent qui, pro malorum omnium averruncatione similiter esset exorandus. Bonum itaque aut malum eventum nullum illos agnovisse necesse est, qui quidem ad Peculium attineret etiam in hoc Mundo constitutum, quin asupremi Numinis arbitrio atque moderamine Nec alia Providentia explicatio Hæreticorum Angelos Cosmocratoras, & minorum gentium Demiurgos penitus, & ab imis usque diruit radicibus. Hanc itaque Providentiæ explicationem à Polycarpo vere didicerat Florinus, quod Providentiam summi Dei ad inferioris etiam Mundi minutissima quæque deduxerit. Illud addidit de Ggg 2

de ratiociniis suis, quod Mundum hunc inferiorem, quem bonum facræ agnoscunt literæ, ille malum existimarit, Hæreticorum victus, ut videtur, argutiis, qui inde colligebant, alium proinde quam supremum Deum pro Mundi hujus inferioris Auctore fuisse agnoscendum. Sic itaque Florinum refutavit, ni fallor, Irenaus, fimul ut docuerit, quod Monarchiam ita afferuisset Florinus ut mali etiam Auctorem summum illum sanctissimumque Deum agnosceret, hoc illum testaretur, non Polycarpo, sed Hareticorum Argumentationibus debuisse, testis ipse Polycarpianæ doctrinæ Florino par & coævus; Quod tamen verbis difertis Deum inferioris etiam Mundi conditorem Mali Auctorem profiteretur, in eo illum Hæreticorum etiam superiorum impietatem superasse, qui Mali auctorem alium potius quærendum existimabant, quam supremum illum fanctumque Deum. Hoc Irenæi confilium fuisse ex ipso Operis, quo Florinum oppugnavit, titulo colligimus. Prima itaque Florini Hæresis, & ab Ecclesia secessio, occasionem Irenao nullam præbere potuit scribendi adversus Valentinianos.

§. III. Cæterum antequam ad fecundam ejus Hæresin progrediamur, pauca quædam, de Blassicausa, & Scripti adversus illum consilio addenda sunt. Uno enim eodemque fere tempore contigit prima hæc Florini Hæresis, ejusdemque excommunicatio, & Blassicausa in eo cum Florino communis, quod suerit etiam ipse dejectus ab Ossicio Presbyterii. Ut proinde uno etiam eodemque tempore adversus Blassum scripserit & Florinum noster Irenæus. Sic enim utriusque Scripti meminit de Eusebius quasi unius ejusdemque colle-

a

e

p

Pil

ft

V

p

it

世元

20

9

A

F

a

de

in

he

et

fic

PI

207

ne

de

fe

et

en

10-

ille

de-

ide

oris

ori-

ue-

ut

ffi-

ur,

ni-

næ

er-

ali

um ali

nt,

oc

ta-

aidi

us

da

n-

X-

20

)f-

11-

ti e-

is

dionis ambæ illæ essent, tam ad Blastum, quam etiam ad Florinum, Epistolæ. Quare invicem separandæ non funt, fed una potius eademque opera explicandæ. Ait · Eusebius his Commodi temporibus aigeres geras in Ecclesiam à Diabolo suisse concitatas, alias in Asia Phrygiaque Montanistarum, alias Roma, Florini nimirum atque Blasti. Verba ejus explicanda, quia alia nulla habemus de horum causa antiquiora monumenta, & quia perperam illa repræsentarunt Interpretes. Sic itaque de posterioribus ille: foi δ' ਹੈ? rώμης ήμμαζον, ων ήγειτο ΦλωρίνΟ, πεεσβυτερίε δ έκκλησίας δποπετών· Βλάς Φ τε στώ τέτω ωβαωλησίω πθώμαπ κατεργημένο οί κ πλάκε τ εκκλησίας σειέλκοντες, Επί πο σφων τωπρον βέλημα. Ιάτερ Εν ίδιως το τιο άλήθαων νεωτερίζζη παρώμεν. Interprete Valesio: Alii vero in urbe Roma viguerunt, quorum dux fuit Florinus quidam Presbyterii in Ecclesia gradu dejedus; & Blastus simili errore implicatus. Qui quidem quamplurimos ab Ecclesia gremio abstrahentes, in suam sententiam perduxerunt: cum uterque seorsim novam doctrinam adversus sidei veritatem invehere laboraret. Hæc ex ipsis Irenæi Epistolis quæ etiamnum extabant, haurire potuit Eusebins, ne fidem ejus, hac in caufa, fufpectam habeamus. Inprimis verba illa, πεεσωυτερίε τ εκκλησιας Σσισπεray, id fatis innuunt, ab illo, quem tenebat in Ecclefia, Presbyterii gradu excidiffe Florinum. 'Aποπεσων lapfus est Rufino. Sic ille nimirum, ut nescias an cefferit ipse Presbyteratu, an dejectus inde fuerit ab Episcopo. Priorem tamen potius sensum præsert verbum lapsus. Sed posteriorem etiam sensum satis apte tolerat vox someoeiv. Sic enim Officii munerisque celsitudo, per frequen-

e 111f. H. E. V. 14. f Ib. c. 15.

tiffimam

tiffimam Metaphoram, cum loci celfitudine comparatur, prima fignificatione à re bellica fortasse defumpta. Inde καθαίρεστε οχυρωμάτων apud Apostolum, 2 Cor. X. 4. Respondet enim ad amussim illiex parte Agentis na Joups of hac anon was ex parte Patientis. Et sæpissime pulsi è Patria publico decreto exules, Somo en tis metero dicunturin primariæ quoque notæ classicis Auctoribus. A re bellica ad rebelles immorigerosque subditos, transiit Metaphora, qui, cum pro Ebra: mi Idiomate 48-& dicuntur atque επαιρεωχ adversus legitimos Dominos; ideo ex eadem Allegoriæ lege na Jogendatque somma en recte funt dicendi. Quod vero ad la nones, in quibus versamur impræsentiarum, Ecclefiæ attinet, nihil est certe usitatius quam na Joypéorως hæc & κοτοπρώσεως fignificatio, quoties de censuris Ecclesiasticis, Capitisque diminutione Ecclesiastica, Est quidem amilwos per se sola Exomologesis illa Primæva & Pænitentia publica. Sed loci mentio, unde ceciderat Florinus, adjecta facit ne aliam patiatur locus Eusebii quam illam, quam dixi, fignificationem. Sequentur illa, Bha-5 Τε σων τέτω ωραπλησίω πωμαπι κατεργημένο. Ubi vocem Awna Rufinus & Christophorsonus & Valefius pro errore intellexerunt. Nec ab eo fensu abhorret vox illa apud coævos illius Seculi Scriptores. Rectius tamen omnino Nicephorus, propiusque ad mentem Eusebii, & loci circumstantias, de exauctoratione intellexit, quod nempe Blastus (quem Presbyterum fuisse tradit & Theodore. tus) de Presbyterii gradu dejectus fuerit, similiter ac Florinus. Vox enim ipsa Auna ad vocem Doroneo ων, qua usus in Florini causa fuerat Eusebius, proculdubio referenda est. Id quoque minus

VIO

caf

pra

cuj

tio.

lap

ter

fivi

rin

cur

Co

Jair

Qu

Va

tat

fide

ter

illa

com

fua

nec

col

COL

àn

0

00

rin

Bla

Ble

vas

usi

at,

Seis

μω

g Theodoret. Hær. Fab. 1. 23.

1

0

n

it

-

-

7-

ž-

25

a,

0-

d

a-

1,

á-

۶.

&

n-

ıli

8,

n-

pe

re-

li-

m

us,

us

n,

violentum, si a sandyow illud ad Florini potius casum referamus proxime memoratum verbis præcedentibus, quam si ad Hæreseos causam illam cujus fuerat remotior, in superiori capite, mentio. Quin & vox illa κατεσημέν & talem potius lapfum indicat quem invitus ipfe ab alio auctore pateretur, quam quem fibi prudens lubensque accersivisset. Sed nec verum illud est, Blastum cum Florino fimili errore implicatum, ut male vertit locum Interpres, alioqui peritior, etiam Valesius. Constat id ex postremis hujus Testimonii verbis, βάτερο ίδιως ωξι τω άληθειαν νεωτερίζειν πειρώμενο. Quo tamen in loco vertendo graviorem adhuc Valessi habemus errorem. Is eum ita interpretatur, Cum uterque seor sim novam doctrinam adversus fidei veritatem invehere laboraret. Quasi vero, præter communem Schismatis causam, Hæreseos etiam illam habuissent itidem communem. Sic tamen communem illam, ut non in unam eandemque, fed suam quisque propriam, Hæresim prolapsus esset; nec Schismatis causam, proculdubio communem, communicatis inter se confiliis, communibusque conventibus propugnassent. Omnino aliena hæc à mente Eusebii atque Irenai. Nec enim exare-O uterque, fed θάτερ in Vale fiano quoque Graa Textu legitur, quod nempe eorum aliter Florinus, præter Schismatis communem illam cum Blasto culpam, aliam sibi propriam habuerit, nec Blasto imputandam, quod ซะ าโพ ลังก์ Gear res novas moliretur. Sic enim vocem illam anglaar. usurpavit dilectus Apostolus, ut tantundem valeat, apud illum, ἀλήθαν amplecti, & esse ἐν ἀλη-Beia, quod cum Ecclefia Orthodoxa xowwer, nempe in dogmatibus, & πιςτύαν αληθή ταῦπε πὶ ὑΦ ήμων διδασκόμενα κ λεγόμενα είναι, ut loquitur S. Fu-Stinus

flinus h Martyr. Sic etiam recentiores Apostolo Scriptores Mystici, etiam Ecclesiastici. Clemens Alexandrinus: 'Εν μένη τῆ ΑΛΗΘΕΙ Α ἢ τῆ ἀρχαία Εκπλησία ῆ τε ἀπερβεξάτη γιῶστε, ἢ τῷ ὁντι ἀερίςη ἀιφεςς. Rursus: χ ὅτι τῶν Αιρεσεων ἀνάγκη τω ὀνομασιαν τὰς ἀντι Διακολω τῆς ᾿ΑΛΗΘΕΙ ΑΣ λέρεοζ γινώσκομεν. Ergo ᾿Αληθεία contraria erat "Αιρεσις, & τῶ τω ᾿Αληθείαν νεωτερίζειν idem quod novam Hæresim excogitare atque profiteri. Quod cum de solo Florino ἰδίως verum asserat Eusebius, hallucinari itaque necesse est qui Hæreses quærunt, hoc saltem tem-

2

11

Pd

a

ta

ft

DI

727

Bl

m

qu

Ire

eti

rat Pre

pri

ter

Vite

mai fus

ab

difc

tane

nen Pre.

fus

verf

pore, Blasto imputandas.

5. IV. Et tamen fateor fuisse, etiam e Veteribus, qui Blasto Hæreses affingerent. Montanistam credidit k Pacianus Barcinonensis: Nam puto, inquit, & Gracus Blastus ipsorum est. Modeste nimirum ille, nec admodum fidenter. Forte ex memoria, qui quidem lapsus ex Eusebii loco memoriter repetenti facilis erat atque proclivis. Superiori enim sententia Montanistarum meminerat Eusebius, & Capite etiam sequenti, nec docuit, hoc in loco, quæ fuerit Hæresis illa propria Florini. Præterea άφορμας e Marcionis blasphemia tradit 1 Theodoretus accepisse Blastum. Sed & Valentinianis Blastum idem accensuit m Theodoretus. Nempe quia progressu temporis factum tandem ut in illam Hærefim inciderit Florinus, & socium meminit Florini fuisse Blastum. Sed non meminit Theodoretus primæ ab Ecclesia discessionis socium Florino fuisse Blastum. Nec meminit prima hac Florini ab Ecclefia discessione, nondum illi quippiam fuisse cum Valentino commune, ut modo è nostro Irenao probavimus. Tantum

h Apol. II.p. 93. i Strom. VII. p. 755. B. ib. D. k Pacian. Barcinenen f. Ep. I. ad Sympron. l Theod. L. I. c. 25. m Theod. Har. Fab. I. 23. aberat

la

1-

X-

35.

cui

181

A-

X.

10-

ue

m-

ri

am

in-

ni-

ne-

10-

pe-

rat

it ,

ra-

Va-

tus.

em

um

mi-

10-

pri-

um

, ut

tum

arci-

I.23.

erat

aberat ut prima hac discessione Valentinianus esse potuerit, ut cum postea Valentini sese dogmatibus addiceret, prioris jam Hæreseos suæ fundamenta ipsa subverterit. Cum enim Valentinianam profiteretur Ogdoadem, Monarchiam certe illam deseruerit necesse est, quam prima discessione adeo venditaverat veluti à Polycarpo ipso traditanı. Ipfi enim illi Valentinianorum Ogdoadi Monarchiam illam opposuit Polycarpus. Socius itaque Florino in secunda demum illa ejus Hæresi Valentiniana Blastus esse non potuit, ni ipsuin quoque supponamus Blastum pariter sibi fuisse inconstantem ac fuerit ipse Florinus. Sed ratio nulla prorfus est cur ita supponamus, Soli enim Florino Librum suum de Ogdoade inscripsit Irenœus, Blasti nulla (quod quidem scimus) vel levissima mentione. Nec sane ratio erat cur Blasto potius quam Florino Epistolam de Schismate inscriberet Irenaus, fi, præter Schisma, Hæresim etiam habuisset Blastus cum Florino communem. etiam Schismaticus ipse quoque Florinus. Exauctoratus & ipse gradu quem tenuerat in Ecclesia Presbyterii, coegit tamen Synaxes Sectæ suæ proprias similiter ac Blastus, in quibus etiam Presbyterii, quo fuerat exutus, munia exercuerit, invito Episcopo. Hoc autem ipso nomine Schifmaticus audiit Blastus. Invitus uterque officio pulsus est, nec tamen pulsus (quod quidem legimus) ab Ecclesiæ Communione, à qua ne quidem illos discessifice legimus. Schisma itaque utriusque, spontaneum nimirum crimen, in eo erat utique ponendum, quod, refragante Episcopo, munere Presbyterorum, quo fuerat interdictus, defungi ausus esset. Hoc enim unitati Corporis Politici ad-Dividebat enim corporis universi versum erat. Hhh compagi-

fia

qu

eti

lig

edi

illa

gen

gen

Paj

eni

Et

Bla

lyca

noi

noi

in .

rec

tur.

Beor

verl

σΦω

Qui

hent

BEAN

mur

itaq

com

buit

amb

& al

conje

9 7

9.

compaginem membrorum illa alienatio à Capite, proinde merito Schisma appellanda. Sic ergo distinguenda erat à Blasti causa causa illa Florini. quod Hareticus fuerit pariter ac Schi maticus Florinus, Blastus de uno Schismatis crimine esset accu-Vidimus certe, qui Blastum etiam Hareticum facerent, quam illi nec invicem confenserint, nec Eusebii, quo teste freti Blasto Hæresim affinxissent, sententiam assecuti fuerint. Utrumque alibi " Tis Ennangias Jeo μον & Saxae atter idem dicit Eusebius. Laxioris fignificationis est vox illa 90μος, quæque possit tam Ecclesiæ fidem quam etiam Canones & agenda complecti. Est tamen usus ejus ille longe, ut existimo, frequentior quo usurpatur pro Ecclesiæ Canonibus. Ita 9 = po pos Exxlyσιατικός Concil. Antioch. can. 3. 9εσμός, ut hoc in loco, δ' Εκκλησίας Can. 11. ne locos alios innumeros proferam quibus eundem obtinet fignifica-Inde @ o po Je ry fex è novem Athenien sum Archontibus, qui leges quotannis emendabant, teflibus Hesychio, Harpocratione, Suida. Et ΘεσμοΦόe Ceres, & Γεσμοφόρια in Mysteriis in honorem ejus celebratis, propterea quod leges illa Triptolemum edocuerit in usum Atheniensum, quarum meminit o Porphyrius. Proinde Jeo μοι leges, teste etiam P Æliano. Sacræ tamen illæ præfertim & Mystica, quales illæ fuerant à Cerere traditæ & The mophoriorum folennitate celebratæ. Ita certe Helychius: Θεσμών, θέων νόμων. Et rurfus: Θεσμές, νόμες θάες, η τος σωθέσης των ξύλων. Ligna illa κυρ-Bers intellexit, ni fallor, Helychius, quibus leges inscribebant Athenienses in Templis reponendas. Inde intelligimus quam apte vocem hanc in eccle-

n Fuf. H. E. V. c. 20. o Porph. de Abit. L. IV. n. 22. p Elian. Var. Hift. VIII.

ı,

2-

1-

·e-

è-

m ne

it

T-

us

ır-

19-

ın

e-

a-

um

te-

Dó-

em

to-

ım

ste

&

8

rte

85,

cúp-

ges

as.

le-

Eli

lix

fix usus transtulerint Scriptores Mystici, rectiusque adeo illam de facris Ecclefiæ Canonibus, quam de Reipublicæ etiam legibus usurpandam. Inde etiam intelligimus quid voce a द्वारवाद्यीय intel-Plus est nimirum Seoper a Saxaligat Eufebius. parlew quam in Legem peccare. Denotant voces illæ fraudem in ipso Textu Legis admissam , Legem nempe ipsam corruptam, aut notham Legem genuinæ Legis loco suppositam. Lex illa erat Paschatis Orientalium more celebrandi. Hanc enim Blasto disertis verbis tribuit 9 Tertullianus. Et sane satis verisimile est hac etiam in causa Blasto affenfisse Florinum, discipulum nempe Pokearpi, à quo morem Orientalium observatum esse noster testatur Irenaus. Hic potuit ille Polycarpi nomen Auctoritatemque rectius venditare, quam in Hæresis suæ causa venditaverat. Et quidem recte eleganterque Γεσμοί ω Σακεχαραγμένοι dicun-Sculpi enim potius quam scribi in illis xup-Bis solebant illæ Atheniensium Leges. Denique & verba illa οί κ πλείες τ ενκλησιας περεξκοντες επί το οθων τωήγον βέλημα male ita reddidit Interpres. Qui quidem quamplurimos ab Ecclesiæ gremio abstrahentes in suam sententiam perduxerunt. Nec enim βέλημα sententiam denotat de dogmatibus, sed commune Factionis studium atque consilium. Schisma itaque in Ecclesiæ Leges, potius quam Haresis in communem Ecclesia sidem, commune Blastus habuit cum Florino.

§. V. Uno ergo, eodemque tempore scriptæ hæ ambæ videntur Epistolæ, tam ad Blastum illa, quam & alia quoque illa ad Florinum. De anno supra conjecturam nostram proposuimus, cujus necdum aliquid videmus cur pæniteat. Nempe anno

⁹ Tertull. Præfcript. r Diff 'II. 6. 24.

Commodi IIIº. Christi CLXXXIIº. scriptas arbitramur. Ætatem Irenæi, cum scriberet, admodum provectam arguunt, quod maida se tunc suisse testetur cum Polycarpi sese disciplinæ addiceret ' Florinus; quod etiam philosophatur de firmiori rerum in pueritia gestarum memoria in sensibus quam rerum nuper gestarum. Prodit ille senem se, & tot annos ab illa, de qua loquitur, pueritia fluxisse, ut merito de memoria ejus dubitari possit à tanto intervallo repetenda. Meminerimus autem ad annum usque ætatis XXXm. extendi illam Irenai pueritiam, ut ibidem ostendi-Annum jam agebat, pro nostris rationibus, ætatis LXXXV^m. à Florini condiscipulatu LX". Nec certe pauciores anni fuspicionem movere poterant de memoria adolescentis annum jam egressi XXVm. Ætatem præterea paulo magis infolitam arguit quod testem nostrum advocaverint Romani, ut videtur, Irenaum de Traditione & doctrina Polycarpi, Florino scilicet opponen-Inde discimus non multos, fiqui forsan ulli, Roma fuisse in vivis testes de Traditione Polycarpi, non modo qui Polycarpum audiverant in Asia ubi aderat Florinus, verumetiam qui vel Romæ illum convenerant initio Aniceti. Satis enim vel illi testes idonei esse poterant cum Polycarpi nomen Romanis suis objiceret Florinus. Et sane ita in Epistola ad Victorem res Polycarpi Roma gestas narrat Irenaus quali fibi fuissent quam Romanis ipsis, non alia utique quam atatis causa, exploratiores. Victoris itaque temporibus optime convenient res gestæ illæ Blasti & Florini. Nec litem sane illam Blasti de Paschate alio aptius retuleris. Constat enim aliunde fervidissimum fu-

iff

B

de

tr

ta

fe

di

co

ni

di

ite

pr

&

jai

ill

ni

tra

au

lo

Li

qu

ext

vic

do

dil

fur

mu

fef

her

fin

Ma

ipf

bi-

10fu-

di-

de

in lle

ue-

ari ri-

-X

di-

ni-

itu 10-

am

gis

re-

ne n-

an

00-

in

0-

ım

rpi

ne

e-

0.

χ-

ne

ec

e-

u-

isse in illa Disputatione Victorem, quique adeo proclivis erat, ut mores Asianos Roma inferentes Blastum & Florinum propterea de Presbyterii gradu dejiceret. Recte ille nimirum huculque ni ultra illum abripuisset ardor ille & libido disputandi. Sed gradum inde factum verifimile est ad fecutam illam postea cum Asianis rixam atque disputationem, inclamantibus Asianorum fidem in communi illa causa Paschali Blasto & Florino, ipsis nimirum Asianis. Gracum certe Blastum verbis disertissimis appellat & Pacianus Barcinonensis. Hoc item Victoris tempore jam inclaruerat Irenæus, præclaro hoc præsertim Opere adversus Hæreses, & legatione illa celeberrima apud Romanos notus jam etiam ab initio Eleutheri. Jam certe editos illos fuisse Libros, cum scriberet in Florinum, ipse, nifallor, innuit, cum ait ne quidem Hæreticos extra Ecclesiæ Communionem positos ea docere ausos quæ docuerat Florinus. Intelligit, ni fallor, Hæreticos illos quorum opiniones moresque Libris quos habemus jam antea descripserit, quique adeo curiosissimo nostro doctrinarum omnium exploratori fuerant exploratissimi. Quasi dixisset, diligentiam illam quam in Libris meis, Florine, vides omnem adhibui, ad arcana Hæreticorum dogmata detegenda, fiqua decefforum nostrorum diligentiam effugissent, idque tandem assecutus fum ut nulla hucusque latitantia in lucem primus ego produxerim. (Hoc enim fæpe noster professus est) Quare siquis alius, Ego certe, deprehendissem, siquis te antiquior Hæreticus, vexatissima illa celeberrimaque Quæstione, de origine Mali, in tuam sententiam incidisset, ut Deum iplum Mali faceret Auctorem. Hæc dicere po-

s Ep. ad Sympron.

tuit Irenaus postquam Hæreses excussisset prosigasset que, vix potuitante. Nec enim diu antequam se ad scribendum accingeret, sacta illa est indagatio atque exploratio. Multa autem docuerant Hæretici, quæ ante illam explorationem noster ipse ignoraverat Irenaus. Quare occasionem Irenao scribendi adversus Hæreses nullam m

ni

fc

te

ift

O'

ex

nu

ler

no

ru

ru Ei

M

di

da

qu M

pt

0

us

ni

da

il

af

in

dedit prima illa Hærefis Florini.

§. VI. Profecit postea Florinus in pejus, ut loquitur Apostolus. Sic quidem ille ut in illam ipsam Hæresim inciderit Valentini. Hac occasione scripfit rursus ad illum noster we oydoad . Sic etiam reperit in fuis Codicibus coævus Hieronymo Rufinus, ne alios memorem recentiores Eulebii Gracos Exscriptores. Περλ των Ογδοαςων habet hodiernus Hieronymus in Catalogo, nec ipfe modo, fed & Gracus ejus Interpres Sophronius. Error vereor ne ipfius fuerit Hieronymi. A quocunque tamen fuerit, & quantumvis antiquus; vix tamen est quod dubitemus quin error sit habendus. Ogdoadem Æonum Valentinianos agnovisse legimus; non item legimus fuisse illos octavarum partium exactores, quæ vocis 'oydoasw fignificatio est. Et fi grammatica servanda esset Analogia, ab illa quam venditabant Ogdoade Oydoadsay potius quam 'Oydoazzy erant appellandi. Ex hoc itaque titulo colligimus Ogdoadem aliquam cum Valentinianis agnovisse Florinum, quo nomine illum Valenti-Decadem ille ac Dodenianis veteres accensent. cadem, atque adeo integram Valentinianorum Triacada, an docuerit, illud fane non constat. Non docuisse tamen haud absurda suspicio est, quod folam memorarit Ogdoadem in Operis Inscriptione noster. Quanquam & illa esse potuerit illius occasio, quod cum in Decade & Dodecade communia

ft

)-

m

)-

m

m

ne

ic

ye-

et

0,

e-

ne

en

g-

S;

ım

Et

lla

m

lo

nis

ti-

le-

a-

on

bc

ti-

us

n-

iia

munia fequeretur Valentinianorum placita Florinus, propria tamen quædam de Ogdoade dogmata excogitarit, Valentino ipfo, fequutifque Valentimanæ Scholæ moderatoribus fele γιως ικώτερον venditans, ut Valentinianorum indolem noster descripsit Irenaus. Nec sane unam de Ogdoade sententiam à nostro in hoc Opere explicatam existimo. Illud mihi videor ex Hieronymo colligere, si tamen Opus ipsum legerit, & sani quippiam vel vestigium possit è verbis ejus colligi. Scripfit ille fortaffe wei των ογδιάδων, vel σει των 'oydoadizw, seu hunc titulum ita conceptum in suo Codice repererit, seu veriorem ipse titulum ex Operis ipfius lectione suffecerit. Valentinianum certe neminem novit' Tertullianus, qui Valentinum ipsum per omnia sequeretur excepto uno Antiocheno Axionico. Nec sane opus erat novo hoc Opere fi fecutus effet vulgaria Valentinianorum placita Florinus jam antea à se in Ptolemaicorum Valentinianorum refutatione fatis explicata. Et tamen fusius illum in his *Æonum* genealogiis, Mysticisque id genus Mythologiis versatum prodit seria ejus illa ad Librarium adjuratio de fida Exemplarium transcriptione. Facile enim alioqui corrupturus erat amanuenfis vocabula illa Mystica quæ minime foret intellecturus. Receptas itaque Hæreticorum omnium sententias de Ogdoade recensuerat hoc Opere, ni fallor, Irenæus, tam illis nimirum quas habemus in hodiernis ejus Libris, quam & alias quoque illas quas data opera in superioribus Libris prætermiserat, illas scilicet quas recentiores quique b Valentiniani affectabant per singulos dies adinvenire, quas proinde durum censuerat figillatim exponere. Has

a Tertull. adv. Valent. b Iren. L. I. 18.

inquam antea omissas jam sigillatim accurateque enarravit, & novas quoque ut videtur alias, post illos quidem Libros, & tamen ante Florinum. exortas cum illa omnium recentissima Florini comparavit. Hunc Librum egregium Commentarium appellavit Hieronymus in Catalogo, nec refragante, ut videtur, Eufebio, to the Oydoad @ owτατίεται τω 'E:elwaja σσεδασμα. Voces illæ σωτάτιετα & arsdarua opus designant summa arson & diligentia elaboratum. Quo magis dolendum quod perierit. Ergo hoc tandem tempore Valentinianum fuisse aliquatenus agnosco Florinum, ejusque occasione scripsisse nostrum egregium hunc de Ogdoade Commentarium, quod forte folum voluerunt illi, quorum sententiam retulit Theodoretus. Addit d Philastrius fuisse etiam Carpocratianum, si tamen Floriani illi quorum meminit à nostro fuerint Florino, ut vulgo sentiunt eruditi, & quidem auctore . S. Augustino, quanquam ille nihil de Florini Carpocratiani (mo è Philastrio suo excerpendum censuit. Quo tandem hoc Auctore didicerit Philastrius, Scriptor alioqui parum accuratus, & num aliquem idoneum habere potuerit qui jam perierit, me fateor ignorare. tamen potuit ut Valentinianus idem esse potuerit atque Carpocratianus. Jam enim supra ostendimus Carpocratis filium Epiphanem Carpocratiana Sectæ principem, recenseri tamen in successione Hæresis Valentinianæ.

§. VII. Ergo hucusque vera esse potuit sententia illa, quam retulit *Theodoretus*, *Florini* occasione scripsisse nostrum adversus *Valentinianos*. Quod vero hoc *Theodoreti* testimonium ad Libros quos

h

V

fi

fu

al

tu

qı

te

pt

di

ni,

cu

le

qu

far

tui

rin

Th

fcr

vel

rit fest

eoc

nih

Qu

كرور

ftro

am

con

ea p

luce

lum uno

f

c Enf. H. E. V. 20. d Philaftr. Har. post Christ. 10. e Ang. Har. 66.

ie ft

1,

ni

a-

a-

-נע

TOU

li-

bo

ia-

ue de

0-

re-

ım,

tro ui-

hil

erdi-

cu-

ueieri

erit

ndi-

ana

one

ten-

one uod

uos

Aug.

mus

habemus traduxerit Baronius, in eo fane erravit Vir doctiffimus luculentiffime. Opus hac occasione adversus Valentinianos scriptum quodnam fuerit, ne defignavit quidem Theodoretus. Et longe abest ut de V. Libris hodiernis id verum esse potuerit. Prodit Irenaus in Libri primi Præfatione, qui tandem illi fuerint, etiam illo quo scribebat tempore, Valentiniani, quorum occasione Scriptum illud fuisset aggressus, & meminit etiam de nomine, non Florinianos tamen illos (ut ostendimus) sed Ptolemaicos. Immo Błasti aut Florini, sed ne turbarum quidem (quæ nullæ erant cum scripsit ille) ab illis Romæ concitatarum vel levissima in universo Opere occurrit significatio, quam certe mirum erat ab illo fuisse prætermisfam, si quidem eorum occasione scripsisset. Tantum abest ut occurrat ille de Blasti lapsu aut Florini in hoc nostro Opere όλοφυρμός, cujus meminit Theodoretus. Quin potius Opus illud Florino inscriptum de Ogdoade, nostro hoc recentius fuisse vel inde facile colligimus, quod nullam ejus fecerit mentionem, etiam ubi de Ogdoade egit ex prosesso. Retulisset nos ad illud proculdubio de eodem Argumento Scriptum elaboratius. Sed nihil istiusmodi in Libris comparet hodiernis. Quinetiam tradit Irenaus se Hæreticorum pustiena δοπιεκρυμμένα tum primum patefecisse cum notros scriberet, quos habemus, Libros, quæ etiam illi ignoraverant, qui Valentinianos ex professo confutassent. Ergo nomen ipsum Ogdoadis & de ea μύθες Hæreticorum, tum primum protulit in lucem Irenaus. Necesse itaque est non ante illum de Ogdoade scripfisse ad Florinum. Nec sane uno eodemque tempore diversos de eodem Ar-

f L. l. c. 12. g Præf. L. IV.

gumento Tractatus illum edidisse verisimile est. præsertim nulla ejus vel levissima fignificatione editi, vel edendi promissione, in illo quod habemus eius Opere adversus Valentinianos. Idem probant & illa quæ superius attulimus, quibus hoc primum ab Irenao nostro Scriptum editum evici-Convenient autem notæ temporis fatis accurate, si paulo post ann. CLXXXIIm. secundo Irenaum ad veterem condiscipulum Florinum de Ogdoade scripsisse supponamus. Sic egerit Irenaus annum, pro nostris rationibus, plusquam LXXXV^m. Ut proinde maxime ad Auctoritatem ejus commendandam faceret, cum pauci adeo longævi fupereffent Traditionis non modo Polycarpianæ testes, verum etiam Apostolicæ, si id memoraret quod Eusebius illum memorasse testatur, se prima fuisse ab Apostolis successionis. Florini senis Testimonio suum de Traditionibus Polycarpianis senile etiam Testimonium opposuit. Imo si alios viderit pluresque Traditionis Apostolica testes quam viderit Florinus, in eo etiam fuerit Florino superior. Erat ille paulo, ut videtur Florino junior, quod se musta fuisse dicit, cum Florinum majoa ne quidem iple appellet, cum & memoriæ suæ fidem cum senioris testimonio conferendam confirmet. Sed fatis apte hæc, pro mente & principiis Irenai conciliabuntur, fi cum Iranæus πούς estet, ut tamen πεώτω ήλικίων attigisset, quam XXV. fuisse pro Romanorum moribus, annorum oftendimus; tunc paulo annum XXXm. fuperarit Florinus, quæ ήλικία erat καθεςωσα, utin Justini Martyris ætate observavit Epiphanius, & Pueritiæ finis pro rationibus, ut alibi ostendimus, Irenæi. Fieri enim potest ut in ætatis tantilla discrepantia plures tamen viderit audieritque Tradi-

t

a

I

11

P

t

n

æ

n

d

C

pi

0

p

Traditionis Apostolica testes quam viderit audieritque Florinus, seu quod sidem Christi prior esset amplexus, seu quod maturius diligentius quam Florinus, Traditionis Apostolica vestigia explorarit noster curiosissimus explorator. Nec sane ut multo serius de Ogdoade scripserit noster, patitur

ætas illa grandæva Florini.

eft,

ne 1a-

em

oc ci-

tis

ın-

um

reim

ta-

ado

id

a-

Sic

us

it.

0-

e-

ur

m &

e-

n-

e-

t,

n-

m.

in

&

S,

la

ie

1-

6. VIII. Scripfit præterea Irenæus adversus Gentes λόχον (inquit h Eusebius) σωντομώζατον, volumen breve, Interprete Hieronymo. Addit Eusebius 2, 700 μάλισε αναγκαιότατον, quæ neglexit Hieronymus, vertit autem volumen egregium Rufinus, non alieno admodum sensu, à mente, ut videtur, Eusebii. Inoleverat nimirum apud hujus Seculi Sophistas mos ille primum cœptus ab Isocrate, qui cum pronunciandis Orationibus minus à natura effet inftructus, proinde scribendis humano generi utilis Sic quidem ille ut in genere præferesse voluit. tim อบนเรียงอีบทนั้ง verfaretur, & rerum publicarum moderatoribus ea confilia fuggereret, quæ viva voce fuggerere non posset. Placuit, inquam, hac ætate hoc confilium, multasque adeo habemus his temporibus, id genus Orationes. Sic communitatibus Orationes inscripserat Dion Chrysostomus, Alexandrinis, Apamensibus, Nicomediensibus. & coævus Irenao Aristides Asia Civitatibus Rhodisfque. Transiit exemplum ad Christianos, quibus Communitates aliis alloqui non licuit, quam scriptis, Orationibus. Sic Λόχεν Παραινεπκον scripsit ante nostrum Justinus Martyr, & Aczor alium, utrumque etiam wegs Excluses. Sic etiam i AlaBonfor wess Extends Noger discipulus Justini Tatianus, quem omnium ejus Librorum κάλλισον & ωΦελιμώπατον pronunciat Eusebius. Inde intelligimus, cum ex-

h Euf. H. E. V. 26. i Euf. H. E. IV. 29.

C

de

te

fi

re

ea

N

bi

fu

m

H

ci

na

D

fa.

vi

Cy

E7

tia

O. lik

fci

ve

de

in

du

fac

&

ba

cu

94

emplum harum Orationum à Sophistis acceperint Christiani, inde factum ut pro ingenii viribusillas ornarint styli etiam ornamentis Sophisticis. Ita videmus cur fuerint istiusmodi Orationes ela-Sophistas nimirum in id genus Oraboratiffimæ. tionibus non modo æmulabantur, verumetiam ipsos ad fidem alliciebant, fine illis styli ornamentis ne quidem lectione illas dignaturos. Stylum itaque in hoc Opere præcipue exercuit Irenaus. Quod vero 'Exanow id genus Orationes dicabant, è Judæorum id, unde ipsi ortum duxere Christiani, existimo sermone depromptum. Nempe Extuas Judai, primævique adeo illis oriundi Christiani, qui non effent origine Judai, non-Judaos omnes Judai; non-Christianos omnes Christiani, ipsi nimirum foli pro Mysticis Judais habendi, appellabant. Sic Gracos scilicet Judais opponit Apostolus ut universum exhauriant ambo genus humanum. Cum itaque Christiani Judæis in Israelitismi Mystici titulum & Privilegia successissent, inde etiam consecutum ut omnes non-Christiani pro Gracis haberentur. Fluxit autem fermo ille Judaorum à temporibus usque Imperii Macedomici. Nempe in plerisque Macedonicis Civitatibus Judaos in Civitatum jura admittebant plerunque Macedones. Inde factum ut duplici hominum genere constarent illæ Civitates. Qui enim Judai non erant, illi uno & promiscuo nomine à victrice gente Macedone Graci audiebant. Gracorum enim potius nomen, quam Macedonum, in Oriente ipsi affectabant Macedones. Communi enim Gracorum nomine Expeditionem in Persas fusceperat Agesilaus, suscepturus erat pater Alexandri Philippus, suscepit denique absolvitque feliciter Alexander Magnus. Idem etiam fermo, coeptus

int

il-

Ita

la-

ra-

am

naity-

re-

di-

ere

m-

ndi æos

pfi

el-

00-1u-

ae-

nt,

ani lle

do-

ti-

ınni-

im ne

·æ-

in

ını

as.

x-

e-

o, us cœptus quidem à Macedonibus, duravit tamen dominantibus in Oriente Romanis. Ut enim gentes alias omnes foliti erant uno communique Græcorum nomine complecti Judai sub Macedonibus; sic etiam Romanos ipsos Macedonum domitores recepto jam Græcorum nomine complectebantur, ea, ut existimo, potissimum causa, quod lingua Macedonum Græca, etiam Romanis Imperantibus, in Oriente obtinuerit. Mirum hæc in rixis suis Hellenisticis non vidisse Salmasium. Plus tamen illum tunc movebat studium opprimendi Heinsii, quam studium veritatis. His itaque Græcis volumen hoc egregium noster dicavit Irenaus.

§. IX. Titulum Operi fecit noster ali 'Emshuns. De Disciplina vertunt tam Rufinus quam etiam Hieronymus. Nempe è vulgatis, ut videtur, Gloffariis. Sic enim Emshulw Disciplinam vertunt, & viceversa Disciplinam Emisipulu Glossa veteres, tam Cyrillo attributæ illæ, quam etiam attributæ Philoxeno. Sed uterque, ni fallor, hallucinatus est. Emanula enim noster, pro Philosophorum sententia intellexit, quibuscum ille hac proculdubio Oratione disputavit. 'Emphalu autem non quemlibet affensum illi, sed certum duntaxat & falli nescium appellabant, atque Argumentis adeo non verisimilibus duntaxat ac probabilibus, sed certis demum evidentibusque fulciendum. Ita certe intellexit Schola hodierna Magister Aristoteles, dum Syllogismi Demonstrativi duntaxat effectum facit Franculu, non Topici, nedum Elenchtici. Sic & Aristotelis Magister Plato, quem vulgo sequebantur Philosophi maximo in pretio haberi soliti, cum noster scriberet Irenaus. Maxime vero Emsple venditabant Philosophi Mystici Pythagorai à Numenio,

d

1

t

d

t

n

e:

pl

e

F.

Ci

tr

mi

di

M

ri

28

CC

qu

CO

qu

en

of

ęu?

re

co

ill

Numenio, Cronio, Moderato Gaditano, Apollophane & id genus aliis oriundi, & nostri Irenai ætate celebratissimi. Sic Exlussilli or Pian (17801, inquiebat Apostolus 1 Cor. I. 22. quæ quidem k Platoni eadem cum Trushun. Emshulw autem illam ev aruμάτων νοήσο, & Jewpla των ίδεων, & κατό μει τέ θες ponebant ut loquitur 1 S. Justinus Martyr. spectant quæ irridet in Philosophis coævus Irenæi Lucianus. Huc etiam illa quæ habent paulo juniores Irenao Plotinus & discipulus Plotini Porphyrius de methodo ad vontes ducente, accepta tamen illa ab antiquioribus Irenao quos dixi, Numenio, Cronio, Moderato. Nempe ύλικης άλογίος purgatione, & scientiarum Mathematicarum abstractione, & Mysticis præsertim initiationibus, & vita αναχωρηπιή & Γεωρηπιή, mentem ita defæcari posse existimabant ut Deum etiam in hac vita va μόνω катадундог, possent apprehendere, & nudas rerum ideas contemplari, quam illi Ansipulu appellabant. Aliter m Apostolus, Aa migews, inquit, weimeτεμεν, & διλ άδες. Negabant enim Christiani Deum in hac vita aliter apprehendi posse quam per fidem, atque ita hanc Philosophorum Jaishulu refutabant ut fidem ejus loco sufficerent. μελέτω fidei, seu ejus exercitationem, Επιτημών 2006 of, inquit paulo junior Irenao n Clemens: Et quidem illam Emshulw,quam pro Philosophorum mente definit έξιν αμεπαπίωπον των λόγε. Sic ergo Philosophorum illam Emsipule nostrum Irenaum oppugnasse verisimile est, ut & locum ei nullum in hac vita concederet, &, quæ sperari in futura vita possit, eam fide in Christum duntaxat apprehendi posse contenderet. Rectius itaque in-

k Platon. Thexret. 1 Justin. Dialog. cum Tryph.p.219. m 2 Cor-V. 7. n Clem. Al. Strom. II. p. 156. anulus

ine

ite

ie-

oni

rω-

836

luc

re-

au-

ini

pta

Vu-

ur-

tra-

vita

offe

ιώνω

rum

ella-

27501-

De-

per

nulw

Imo

mulu

Et.

rum

ergo

ræum

llum

utura

pre-

JAn-

2 Core

gnulus

gille scientiam quam disciplinam verteris, ut fecit Hieronymus. Cujus etiam alius error est, quod hoc de Disciplina nostri volumen ab eo quod adversus Gracos scripsit aliud existimarit. Scripsisse aliter Eusebium, non modo hodiernus ejus Textus, sed Rufini quoque versio Hieronymo coæva, demonstrat. Tempus hujus Scripti incertum fateor. Sed pacem in Ecclesia indicant id genus Apologia non Imperatoribus, sed Philosophis potius dicatæ. Et qui styli ane Buar & neglectam hactenus scribendi mederlu in Libris adversus Hæreses excufavit; vix est quin tantos styli censores Sophistas & Philosophos aggressus fuerit jam longe exercitatior. Nempe aliquot à Libris adversus Hæreses annis, & quidem, ut videtur, Imperante Commodo.

§. X. Scripfit etiam Irenaus P Acyor alium ad fratrem Marcianum, es Tridefin TE Amgolina uneuyua-. De Apostolica Pradicatione, vertit Hieronymus. Rufinus Operis titulum prorfus emifit, crediditque priorem de Disciplina, ut vertit, Librum Marciano fratri fuisse dicatum. Erant à temporibus antiquissimis in Principum ministerio κηρυ-185, quorum officium describit Homerus ut Populi conventus, & placita Principum exponerent atque explicarent, præsertim ipsis Principibus non concionantibus. Inde factum ut in Deorum quoque Ministeriis, quæ Deos ipsos quasi avanas (id enim vetus est verbum, nec solis proprium Dioscuris) repræsentabant, suis esset etiam isponnlocus, qui etiam sacra & ipsi comitia indicerent, & sacra numinis Oracula coactis in unum cœtibus explicarent. Et quanquam defiit vocis ille usus in prophanis Principum officiis, duravit

p Euf. H. E. V. 26.

tamen in Sacris diutissime. Ita nimirum ille ut facri tandem Praconii coeperit fere esse proprius. Sic legimus in Mysteriis iconneunas. Nec fere alia voce utitur primorum Christianitatis temporum impostor Hermes, sermonis Mystici Ægyptiaci, qui illis, de quibus agimus, temporibus valuit, peritissimus. Jubetur ille unguffen Pæmandri placita non uni modo cætui sacro, sed universo, qua patebat, generi humano. Hoc itaque 'ιεροκηρύκων officio fungebantur Apostoli, cum & ipsi à Fesu nostro missi essent ad Evangelium in universo, qua patebat, orbe diffeminando. Inde factum ut in sermone sacro Christianorum tantundem valeret κήρυγμα atque ευαγελιον. Sic μωρία τε κηρύγματο I Cor. I. 21. ὁ λόγ 🕒 με κ το κήρυγμά με Cap. II. 4. κενον άρα το κηρυγμα ημών Cap. XV. 14. ίνα δί εμέ το κήρυγμα ωληροφορηθή, κ ακέση πάντα τὰ έθνη 2 Tim. ΙΥ. 17. εφανέρωσε δε καιροίς ιδίοις τ λόχον αυτέ ον κηρύγματι ο Ππιζεύθω εγώ. Tit. I. 3. Quæ etiam fimul ambo conjunxit idem Apostolus, το έυαγελίον με κ, το κήρυγμα Ιησέ χριςέ, Rom. XVI. 25. Et quidem tempore Irenai, in usu erat vox illa frequentissimo apud Hareticos Traditionum Apostolicarum falsos Impostores. Multa ab illis Apocrypha fuisse supposita q ipsum habemus testem: Προς δε τέτοις αμύθητον ωληθο Σστοκρύφων κ νόθων γεαφων ας αυτο, inquit, εωλασαν, παρφοφερεσιν είς καπασληξιν τ ανοήτων κ τα δ αληθείας μη θπισεμένων γραμ-In illis etiam Kneuyua S. Petri Apostoli nomen ementitum. Hoc usus est, ne alios recentiores memorem, etiam Heracleon. Id quod ex 10rigenis testimonio discimus. Inde intelligimus Irenai etiam tempore editum. Heracleonis enim

i

K

C

bu

in

CE

ei

nı

til

ve

bu

126

Pe

ne

mi

78

tia

ille

dit

Me

Phe

Eb

S. 7

Ebi

que

Mat

van

ibi,

tion

Aqu

Caler

mit

feri

s /

39. n.

q Iren. L. I. c. 17. r Origen in Joan. Tom. XIV. p. 211 Ed.

ut

IS.

ia m

i,

it,

aua

WW

oua

in

et G

4.

m.

cv fi-

rich

ui-

enca-

ry-

m:

ear

eta-

toli

en-

nus

nim

Ed.

ple

ipse meminit. Præfationem antiquissimi hujus κηρύγματ @ edidit, ni fallor, nescius tamen iple, Cotelerius, fub nomine nimirum S. Petri ad Facohum. Omnino eandem puto quam vidit Photius in quibusdam Recognitionum Codicibus, nec recentioris Impostoris, ut putat Cotelerius. enim illud quod postulationis à Jacobo missa nullam faciat mentionem. Supponit enim hoc potius ' Photius quam in Epistola sua dicit disertis verbis memoratum. Certe unevy man fua ad Facohum antea missa scribit. Quod vero à Gentibus veμιμον fuum κήρυγμα rejectum scribit iste Pseudo-Petrus, & in illos invehitur alienos à Lege homines, quafi ανομόν πνα & Φλυαρώδη διδασκαλίαι admississents Quod hæc ab illis tentata ait eis thi าริงตุนะ นลานุกบบง Quod aliam verbis fuis fententiam dicit affixisse, quam intellexerit ipse, Legis illos everfores: In his, inquam, Ebionaum fe prodit Impostor, (qui quidem Ebionæi Legis zelum Mosaica præse festerebant) nec recentiorem adeo Photio, cum nulli jam in universo orbe effent Ebionæi. Ebionæum etiam prodit studium illud in S. Jacobum αδελφόθεον, quod quidem fingulare in Ebionæis fuisse testatur " Epiphanius. Prodit etiam quod illum, cui tradenda erant arcana hæc xnguyрата, ad Fluvium fontemve, aquam nimirum vivam, statuendum præcipit * Pseudo-Jacobus, quod ibi, non quidem ad jusjurandum, sed ad contestationem Asuaproesas adigit, & quidem per Calum, Aquam, Terram, Aerem. Denique quod panem ac slem cum Mystagogo accipere præcipitur qui mitiandus fupponitur illis Pfeud-Apostoli Myferiis. Hæc pro disciplina Ebionæorum constituta

s Iren. L. II. c. 4. t Phot. Cod. 112. 113. u Epiphan. Har. 10. n. 2. 23. x Contest. n. 4. Kkk esse.

effe, observavit ipse Cotelerius. Sic enim facere solitos tradit y Epiphanius, & quidem ab Elxai Pseudo-propheta accepisse, qui multa in eorum Hæresi novavit Imperante Trajano, eodem teste z Epiphanio. Et quidem unevyuata illa, magna faltem ex parte, transfusa funt in Clementinum S. Titulum enim illi fuiffe, 'E-Petri Itinerarium. πιδήμια Πέτεν κηρύγματα è Graca a Pseudo-Clementis ad Jacobum Epistola, & Itinerarii etiam Graca b Epitome discimus, quæ tamen solita Interpretandi licentia pervertit Rufinus, alio titulo in ejus locum suffecto, Clementis (ut ait) Itinerarium, non Prædicationis Petri. Quæ tamen postrema verba in aliquot MSS. deeffe observavit Cotelerius. Et quidem illas etiam Clementis neggiodes corruptas ab Ebionæis testatur Epiphanius. Manentque etiam in hodiernis Recognitionum Libris nonnullæ Ebionismi notæ observatæ ab Epiphanio.

§. XI. Sed confudere omnia, invicemque adeo permiscuere tot hujus Operis formæ, tot tamque diversorum temporum Impostores, ut quid cuique tribuendum sit omnino internosci non possit. Duas Operis formas observavit in sui Seculi Codicibus Interpres ipse Rusinus. Duas item discrepantesque Photius. Tres etiam habemus hodie, satisque invicem diversas, Latinamaliam Rusini, Græcam aliam, quam sub titulo κλημεντών edidit Cotelerius, & Epitomen Græco-Latinam. Prima ejus atque antiquissima forma erat in κηθύγμων illo πετρε, quod Irenæo nostro coævum probavimus. Auxit deinde κηθύγμωτα illa mutavitque pro arbitrio, multis nimirum aliunde accensitis,

multis

mu

Ve

TIEP

mi

nio

Co

fcr

illa

vul

CC

libi

Ori

pr1

dri

leon

es

qua

Exe

fan

em;

lica

tral

rec

Epi

Cler

obf ille

mo

Pet

teti

f En

y Epiphan. Hær. 30. n. 17. Z Epiph. Hær. 19. n. 1. a Clem. ad Jacch. n. 20. b Epitom. n. 147. Epiph. Hær. 30. n. 15.

ere

xai

un

te-

na

S.

E-

n-

er-

m

a-

ce-

85

ris

a-

eo

ue

11of-

e-

m

0-

16-

w

1-

1-

1e

,

ad

is

multis item, quæ e Prædicationibus illis proferunt Veteres, penitus omiffis, vetustissimus ille Auctor Reprodur qualem vidit Origenes, antiquior ille nimirum d Origenis Commentariis in Gene sim, & junior tamen Bardesane, cujus scrinia expilavit è Commentario ejus de Fato, quem ad Antoninum scripsit, ut supra probavimus, Elagabalum. illas Tegiodes confinxerit Impostor inter an. Ær. vulg. CCXVIIIm. quo coepit iste Antoninus, & CCXXXI. quo ab Alexandria illum discessisse alibi probavimus. Proferuntur enim illa è tertio Origenis in Genesim Tomo, cujus Operis Tomos priores VIII. ex ipfo Origenis Tomo IX. Alexandriæ scriptos observavit Eusebius. Adhuc tamen feor sim legi folebant illæ S. Petri Prædicationes, ut es Lactantio discimus, qui etiam ea inde profert quæ in noftris Περχόδων Editionibus nulla legimus. Excerpfit itaque potius κηθύγματα illa quam excripfit negrodar ille primus Impostor. Et nescio fane an è Philostrati Poemate de vita Apollonii exemplum acceperit planus iste, quicunque tandem fuerit, Christianus. Sed fusior illa Scriptio delicatis, quique adeo fabellis delectabantur, Ledoribus, vifa est paulo morofior. Quare contrahendam censuit redigendamque in Epitomen recention alius Impostor. Ad hanc, quæ extat, Epitomen, non ad ipsas Periodos, pertinet Pseudo-Clementis Epistola ad Jacobum, quod miror non observasse Cotelerium. Jussum se fingit Impostor ille à S. Petro, ut S. Jacobo mitteret cu Emmun non modo fuos à pueritia romouss, verumetiam S. Petri μηρυχθέντως λόγες & πράξας. Proinde profitetur fe το πολύ κατα πολιν λόγων ab ipfo Petro ad 7a-

d Origen. Philoc. c. 22. e Diff. Sing. ad Ceftr. Cap. VI. §. 14. f Enf. H. E. VI. 24. Latt. L. IV. c. 22.

cobum jam antea σεσγεαφέντων, επι κεφαλαίων πίνσει ώπερ σημέι χάριν, & quidem illo titulo, κλήμεντ Φ των Πέτρε θπιδημίων κηρυγμάτων Επιτομή. Et verba fere eadem in ipsa legimus Cotelerii Epito-Eodem spectant & illa in versione Rufiniana, describas breviter, & quam potes brevissime comprehenfa n. 19. & breviter comprehendens n. 20. Qui tamen alium fecit Operi titulum, Clementis Itinerarium, non Pradicationis Petri, non, ut videtur, quodita in coævis Codicibus repererit, sed pro folenni fua in Interpretationibus licentia. Quare Rufino antiquior erat Epistola illa ad Facobum Pseudo-Clementina, & ipsa adeo quam pollicebatur Epitome. Et tamen nemo est (quod quidem sciam) qui Epitomes meminerit antiquior Rufino. Nuper itaque prodierat Epistolæ illius Impostor, cum verteret illam Latine Rufinus. Multas autem jam mutationes acceperant Periodi illæ in Epitomen redactæ à vetustissimis illis Origenianis. Paulo, ut videtur, antea novum titulum acceperant 'Aναγνωρισμών, & cum titulo formam Operis universi diversissimam. Erant enim h' Avayvap, oμοι ex Arte Poetica, qua fæpe liberos olim expofitos post multos casus recognoscunt tandem Parentes in Comædiis. Ita se recognoscunt invicem in hoc Opere Faustinianus & Mattidia cum filiis Clemente Fausto & Faustino. Cum illo itaque ipso Titulo formam etiam Operis Poeticam coepisse verifimile est. Atqui illum Operis titulum memorat non uno loco Rufinus, nemo illo (quod guidem (ciam) memorat antiquior. Sed discrepabant ævi etiam Rufiniani Codices MSS. ab illa quam habemus Recognitionum Editione. Erant in illis de ingenito Deo genitoque Deo nonnulla quæ

ti

97

n 11

u d

q F

a

ci

h

d

72

C

lı ir

d

E

m

n fe

ti

tr

p

ti ic

7

11

re

L. Fi

- N30

An-

Et

to-

ia-

m-

)ui

ti-

leed

ia.

coli-

ui-

or

m-

tas

in

is.

e-

ris

15-

0-

m

115

Te

e-

bo

ela

11

æ

ę

ille penitus in sua Interpretatione prætermisit. Sic enim verba ejus intelligo: Hæc, inquit, Ego, tanquam qua supra vires meas effent, aliis reservare malui, quam minus plena proferre. Hæc erant nimirum illa annipala, & blasphemiæ in filium Arianæ à k Photio memoratæ, pro Eunomianorum, ut videtur, Arianorum sententia, nec adeo proinde diu ante Rufinum interpolatæ. Ni potius illæ quoque ad Ebionæorum sententiam referendæ sint. Habet enim in eandem fententiam plura 1 Ladantius, de Arianismo suspecta, aut etiam Manichaismo, de Deo etiam facto, qua ille è Manichao haurire vix potuit, fua jam recenti memoria damnato, fed ex illis potius ut crediderim Ebionæis S. Petri κηρύγμασι, quæ legit in unum cum Sacris Codicibus, pro Seculi more, compacta volumen, nec Neophytus ab ανπλερομένοις aut νόθοις internoscere potuit. Tribuit enim etiam id genus dogmata Manichæismum redolentia m Epiphanius Ebionæis. Quæ nos obiter expendenda proponimus quod Lactantiana illa Viris alioqui doctiffimis, in aliis " Bullo nostro amicissimo, negotium fecisse observavimus. Deerant præterea in Editione altera o Rufiniana ultima hujus Operis de transformatione Simonis, ipsa quoque à recentiore proculdubio Impostore, quam quæ utriusque Editionis fuiffent communia. Habuit porro hoc idem Opus & alium quoque titulum Пеабешь Пе-798, ipfum quoque alterius formæ testem. Personam enim ipsam S. Petri suscepit Impostor ille res à se gestas memoriæ mandantis, ut ex P Isidoro Pelusiota discimus. Hanc formam supponebat

i Rufin. Præf. ad Gaudent. B. Fhot. Cod. 112. 113. l Lastant.
L. II. c. 6. & L. IV. c. 6. m Epiph Hær. 30. n. 16. n Eull. Def.
Fid. Nican. O Rufin. Præf. p If. Fel. L. II. Ep. 99.

Pfeudo-

Pseudo-Petri illa, cujus supra meminimus, Ebionai Epistola. Ut proinde titulum illum alium vetustissimum fuisse verisimile sit, & fortasse, (ut folebant novi tituli) cum illius etiam Operis nova aliqua forma conjunctum. Periodi titulus frequentilfimus est ab Origenis usque temporibus, ad illa usque tempora, quibus & novos titulos & novas etiam adeo formas induerat. Tot fuerant hujus Operis formæ etiam ante Rufinum. Photii temporibus adhæsit titulus 'Αναγνωρλυμών à Rusino memoratus, fic tamen ille ut præfixam habuerit cum Epistola Pseudo-Clementina etiam Pseudo-Petrinam editam à Cotelerio, quam nullam in suis ævi Αναγνωρισμοϊς videtur reperisse Rusinus. Indicat etiam forte illa alia quoque, cum præfixa nova Epistola, etiam in Operis Corpore novata, non tamen tanta, ut opinor, illa ut in formam Κλημεντίων Cotelerianorum transferint omnium recentissimam. Hæc nos obiter, occasione uneuyμάτων de illis Recognitionibus, quæ ab aliis occupata non observaveramus. Ergo propter illa S. Petri Knouy μαπι, & alia quoque forte, quæ jam perierint, id genus Opera supposititia, vera Apofolorum Kneuywarz afferenda noster censuerit Irenæus.

5. XII. Quod fi, omisso κηρυγμάτων nomine, rem potius ipsam expendere velimus; sic Opera quælibet adulterina, Apostolorum nominibus inscripta, Irenæum nostrum incitare poterant ad veram Apostlorum dostrinam instaurandam. Voce enim κηρύγματω, etiam ubi nulla occurrebat mentio adversariorum κηρυγμάτων, alioqui delectatum videmus si Irenæum. Sic ille in Opere nostro de Symbolo fidei: Τέπ π κηρυγμά πυρελη-

q L. I. c. 3.

Que,

8

A

Ib

77

άì

la

lo

lic

ill fie

Con

An

tat

CO

Qu

cia

ide

lav

ret

mu

Fa

ten

que

ver

Tre

titu

nus

Οία, η ταύτων των πίτιν, ως ως εΦαμεν, ή Εκκλησία &c. Et postea, το κηρυγμα τ άληθειας πανταχή Φαίves. Iterum de ' Clemente, επεναυλον το Κήρυγμα τ Αποςόλων η τίω σηράδοσην στο όφθαλιων εχων &c. Ibidemque rursus: τη αυτή πάζει η τη αυτή διδαχή ηπε από των Αποςόλων ον τη Εκκλησία ωθράδοσις, κ το δ αληθείας κηρυγμα κατηντηκέν εις ημάς. Et de Epistola Polycarpi: Et ns 2, TOV Xapanthpa of Thisews wird, κ το κήρυγμα της άληθείας, οί βελόμενοι κ Φρουτίζοντες τ εαυτών σωτηρίας δυώαντας μαθείν. Sic itaque illi hujus Operis occasio esse poterant alia multa illorum quoque tempora Pseudepigrapha Apostolica, præcipue vero Evangelium Petri postremis illis, ut videtur, Irenai temporibus à Docetis confictum. Illud certe sub initium Severi, vel finem Commodi, reperit apud illos s Serapion Episcopus Antiochenus, receptis aliquot dece sorum Interpretationibus enarratum, & quidem reperit apud coævum fibi quendam, ut videtur, Marcianum. Quidni idem fuerit isce cum nostri Irenai Marciano? Nihil fane pugnat in temporibus quominus idem esse potuerit. Quem tamen fratrem appellavit Irenaus, nondum profecto fuit, cum scriberet illa noster, Hæreticus, aut ab Ecclesiæ Communione, quacunque tandem de causa, alienus. Favebat tamen, etiam illis quoque Irenai nostri temporibus, novitatibus iste forte Marcianus, quem propterea genuinis Ecclefiæ κηρύγμασι, adversus falsas supposititiasque, quæ ferebantur, Traditiones nofter muniendum censuit.

§. XIII. Porro vocem Exident in hujus Operis titulo omifit tam Hieronymus quam etiam Rufinus. Forte quod sententiamejus non caperent, nec, quomodo vertenda esset, intelligerent. Va-

1

1

•

72

n

)-

2,

r L. III. c. 3. s Ap. Euf. H. E. VI. 12,

ej

ve

fte

ill

ni

ill

tie

te

Te

At

fte:

me

pro

tiff

tius

lus

to .

des 5

cen

par

bius

qu

moi

titu logi

datu

rony

mor

tenu

enin

ut 1 lat p

LICETE

Z

lesius 'Amdeigu legendam censet. Potest tamen fortasse Lectio recepta defendi. Quanquam enim vox Emders oftentationem defignet potius quam (fi ita loqui cum nostro liceat Interprete) oftensionem, seu demonstrationem; non tamen alia quoque illa ejus fignificatio omni prorfus exemplo destituta est. Glossa Veteres: Emdavow, demonstro, Ostendo. Philoxenus, Emdenvue, demonstrat. Sic & in Isocrate quoque & Xenophonte. Et in noftro quoque ' Irenæo: αλλοκοτα κ αναρμοςτε τη αληθεία επιδικνώτες τα τω αυτών λεγόμενα. Longe tamen frequentior est usus vocis 'Amderz:s hac, de qua agimus, fignificatione, in ipso etiam " Irenæo: 'Ου μόνον, inquit, ἀκ τ Ευαγελικών κ, τ 'Αποςολικών παρών ται ταις δοποδείζες πιεως &c. * Iterum : cn TETE axerbes owniber Esqu, ny mes à sonodeiseus, Be-Bajar the two of Exxinoras unguasomerle annotar, i τίω τως τετων ωραπεποιημένω Φωδηγορίαν. Et de Marco: Υ Τίω δε αποδείξιν Φερει απο των άρπ γρνωμένων βρεφών &c. Est itaque cur in priori quoque loco suspicemur sond feruntes scripsisse potius Irenaum. Esto ergo hujus Operis ille titulus, 'Amδαξις Αποςολικέ κηρύγματ . Idem Irenaum præstitisse crediderim illo, de quo agimus, Libro, quod præstitit in suis Hæreticorum Præscriptionibus Tertullianus: Nempe contulisse invicem recepta in Ecclesiis Apostolorum иприумата, & venditata ab Hæreticis adversa unevyuala: Tum protulisse illum, veluti senem uneuy mar @ Apostolici testem, testimonia seniorum illorum quos ipse viderit adolescens consulueritque, qui ipsi xmpuyμα illud Apostolorum ab ipsis accepissent Apostolis, quod ne quidem potuit, per atatem, junior Irenao Tertullianus. Id enim scimus, in plerisque

t Iren. Praf. L. I. u Iren. L.I. c. I. x Ib.c. I.fin. y Ib.c.II. ejus ejus Operibus fecisse Irenaum. Sic in Libris adversus Hæreses. Sic in utraque ad Florinum Epistola, tam priori illa de Monarchia quam & alia illa posteriori de Ogdoade. Denique Ambus illa, ni fallor, erat, ne quidem falli potuisse tantos illos, & tanto numero, tamque invicem confentientes Traditionis Ecclefiasticæ testes, quod certe probat 'Amdennius in illo de quo dixi Opere Tertullianus, non ipse tamen Argumenti primus Auctor, cum eodem usi fuerint ante illum noster, & nostro etiam coævus Hegesippus. Quod tamen obiter in hoc Opere adversus Hæreses, & pro methodi institutæ modulo arctius præstitiffet noster; id justo Opere executum accuratius fuisse verisimile est. Sic fuerit Opere adversus Hareses, hoc, de quo agimus, Opus aliquanto recentius. Fecit autemille Operi titulum' Amdufin, propterea fortaffe quod in eo genere dicendi versaretur, quod Sophista Amodenimov nuncupare folebant. Across enim illud accenfuit Eufehius. Unde intelligimus pro Sophistarum legibus, (quibus illum debebat titulum) atque Oratorio more fuisse concinnatum.

§. XIV. Sequitur aliud Irenai nostri Opus, cui itulus, Βιβλίον τι Διαλέξεων Διαφόρων, Rusino Dialogi de diversis: Hieronymo Liber variorum Tradatuum. Rusino Valesius accedit, Ego potius Hieronymo. Διαλέξεις erant, pro temporum illorum more, Praceptorum sermones ad Discipulos, ore tenus illi potius plerunque, quam scripti. Tales enim erant Episteti illi ab Arriano scripti, quos ut Latine Dissertationes, sic Grace Διαλέξεις appellat proximus Arriani temporibus ² A. Gellius. Διατειβάς tamen illos appellat Simplicius. Ομιλίας

S

e

-

e

,

)-

1-

)-

ci

1-

y-

0-

or

ue

11.

us

z Gell. Noch. XIX. I.

Photius, vocibus quidem aliis, non tamen alieno confilio. Diates Bas illas propterea dictas existimo, voce nimirum à re Gymnastica deducta, quod ut ludorum candidatos exercere solebant Alibia ad ludorum ipfa majora certamina præviis quibusdam μελεπης atque exercitiis; sic essent fermones illi ingeniorum veluti exercitia quædam, quibus Discipuli gravioribus Philosophia, & quasi decretoriis certaminibus essent apparandi. 'ομιλία etiam, pro eorundem temporum more dictæ, quod essent Præceptorum cum Discipulis Exwapping, necdum ad Sacra Adytorum Philosophicorum arcana admissis (id genus enim Discipulorum " , quod vulgi captum nondum superaret) quasi familiaria quædam Colloquia. Id genus enim 'Ouisias Valentini Hæretici Irenao antiquiores in testimonium adducit Clemens Alexandrinus, quas Scholæ disciplina Hæreticæ conceptas fuisse, vix sane est quod dubitemus. Sic etiam Maximi Tyrii habemus λόγες μα των ον τη Ρώμη Διαλέξεων δπεώτης Επιδημίας. Sæpe nimirum Romæ fuerat ille Maximus, primo tamen ejus ad Urbem adventu cum frequentissimis, ut videtur, Discipulorum circulis exceptus esset, has habuit ad illos elegantissimas Dunkezers, quæ & ipsæ Aogos appellantur, eo tamen forte discrimine quod Aiμοι illi alii, qui proprio quodam jure Λοχοι audiunt, absentibus præsertim inscriberentur, Διαλέξεις præsentibus; Acyoi duntaxat scripti essent, Dialiges & scriptæ nonnunquam, & quidem, ut Maximi illæ, de quibus agimus, accuratissimè; sed recitatæ tamen præsentibus Discipulis, atque ore pronunciatæ. Et quidem ipsis Irenæi temporibus Roma illas Araheres habuit Maximus Tyrius, fi verum id quod de eo habet Suidas, Sieter Lev co Paput

ouis a L H.E.

J7

R

re

th xi

N

na

jui

cei

un

tar

mu

gir

pel Ec

lar red

pre

ftic

app

clef Ho

Epi

feu

tia

quis

tur.

pulo Imo

lest

ptu Etc 10

i-

d

tæ

is

nt

-9

e,

1-

re

is

5-

i-

m

d

n-

11-

e-

m

un

0-

r-

r,

iit

200

6-

i-

95

95

mi

2-

0-

us e-

uit

Thi Komuods. Sed mirum quis fuerit barbarus ille Rex των ύστερ Φοινίκης βαρβάρων, qui nec Jovis revereretur nomen, nec Divos alios, quem & Atheum appellat, cujus naufragium describit Masimus " dum ab Alexandria ad Trojam navigaret. Notæ certe illæ Regem aliquem Judæum defignare videntur, cum tamen ultimus Judæorum Rex junior b Agrippa IIIo. Vespasiani mortuus fuerit, centum viz. & quod excurrebat annis ante initi-Hunc autem Regem (quicunque um Commodi. tandem fuerit) nuper periisse innuit ipse Maximus. 'Ου πολύς, inquit, χεον. Sic itaque intelligimus quam recte Origenis Homiliæ Aialegers appellentur, & quomodo vox illa deinceps apud Ecclefiasticos obtinuerit è disciplina tracta Scholarum Ethnicarum. Intelligimus præterea quam recte Homilias illas seu Διαλέξεις Tractatus interpretetur Hieronymus. Quæ enim Græcis Ecclefiasticis ouilia appellantur, eædem Tractatus etiam appellantur stylo S. Cypriani Africano, etiam Ecdesiastico. Doctorum enim personam sustinebant Homiliarum illarum publici concionatores, seu Episcopi essent quos oportebat fuisse Maxines, seu etiam Presbyteri Doctores, docendi nempe gra-Recteque Homilia Origenis à relitia præditi. quis ejus Scripturarum explicationibus fecernun-Homilias enim pronunciavit, audiente populo, è Doctoris, ut videtur Presbyteri cathedra. Imo etiam nondum Presbyterum in Cafarea Palastina, docuisse tamen in Ecclesia publice, Scripturasque sacras explicasse testatur e Eusebius. Et quod vocat Eulebius Markered, id omiren & weeouisen, pro ævi etiam Origeniam sermone, appel-

a Diff. XXXI. b Vid. Add. ad cestr. Diff. II. Cap. V. c Eus. H. E. VI. 19.

lant ibidem Alexander Hierofolymitanus & Theo-Histus Casariensis Origenis patroni. Ne dubitemus 'Oμιλίας fuisse Origenis illas Διαλέξας. Commentarios autem ille, & Scholia, in Scripturas foriblit tantummodo; non item publice, populoque audiente, pronunciavit. Quæ vero publice pronunciarentur, eas omnes pro Homiliis habebant, feu overlanderas (dictas nimirum illas ex tempore, feu αυτοτχε Δίαζοντων amanuenfium notis exceptas) feu arsoadewas, clam scilicet, & in musais, studiofius elaboratas. Observavit equidem a Valesius Γαίε Διάλεξιν memorari ab Eufebio, quam tamen idem Διάλογεν verbis disertissimis appellavit Eu-Verba nimirum illa intellexit f Eusebii Vale fius, quibus dicitur Caius cum Proclo Montani-Starum principe ex ex Dos Marex Jess. Nec equidem negarim Dialogi forma nonnullas conceptas fuisse Arané Feis. Erant enim nonnullæ Discipulorum interrogantium, respondentiumque Magistrorum. Tales enim habemus Dialogos in Arrianeis Epicteti Διαλέξεσι. Et quidem Argumenta proponebant, utplurimum Auditores seu Discipuli, de quibus respondebant nonnunquam ex tempore Magiftri, nonnunquam meditatis per otium Orationibus. Ita factum ut & illæ quoque Orationes, pro usu Dialogorum, ad ea quæ prius interrogata fuerant, viderentur esse Responsiones. Poterant etiam Διαλέξεις illæ satis apte appellari quæ litigantium effent, ut vult Valesus, Adversariorum. Exemplum habemus in Altercatione Jasonis & Papisci coævi nostro ut videtur Auctoris Aristonis Pellæi. Certe meminit illius Celfus, quem Zephyrini tempore scripsisse probavimus.

d Valef. in Euf. H. E. V. 26. e Euf. II. E. VI. 20. f Euf. H. E. II. 25.

NE SIN

283

fec

no

H

bit

ge

CO

po

ve:

CII

N

pie

ter

his

pil

Sas

eti

nai

Lil

ftre

fue

Ro

qui

tur

cip

w5

po

rit,

dita

fcr

pot

Ha: Pra λεξιν illam appellat ⁸ Maximus. Nec tamen inde fequitur recte pro Dialogis habendas effe Irenæi nostri hasce Διαλέξεις. Longe melior est vox illa Hieronymiana Tractatuum, quæ tam Dialogos ambitu suo complectitur, quam & alias quoque id genus Grationes quæ essent μονοπούστωπο. Ut enim concedamus Dialogos recte Διαλέξειν accenseri posse, id tamen viceversa non concedimus, nec verum esse exempla modo à nobis prolata evincunt, Διαλέξεις omnes necessario suisse Dialogos. Non erant illæ certe Maximi Tyrii, nec etiam Episteti pleræque Arrianeæ. Non itaque constat inter Irenæi nostri Διαλέξεις fuerint ne ullæ Dialogi.

it

11

u

u

-

15

n

- 3

S

73

2.

e

1

3

1

§. XV. Ergo Doctoris personam sustinebat in his Dialesson noster Irenaus. Nec modo qua Episcopus, verumetiam qua donum Maxis seu dδασκαλίας habebat, illo nimirum Seculo, quo tot etiamnum supererant Dona Spiritus Extraordinaria. Nescio annon hoc ipse significarit illis, in Libri V. Præfatione, verbis, ubi ait se in administratione sermonis positum. Fieri potest ut hæc fuerit Alaxovia λόγε Act. VI.4. Et certe Alaxovia Rom. XII. 7. inter χαρίσματα numeratur v. 6. & quidem talis illa quæ cum Maonalia conjungitur, v. 7. Et λογ etiam pro charismatibus accipitur i Cor. I. 5. Ita Noy @ or Pias & No W Www 05us I Cor. XII. 8. Fieri tamen rursus viceversa potest, ut administratio illa sermonis alia non fuerit, quam auxilium illud quod hoc Scripto suppeditaturus erat Irenaus, tam amico cujus rogatu scripserat, quam & aliis quoque Ecclesiasticis in posterum adversus Valentinianos disputaturis. Hanc ille subministrationem in primi Libri appellat Præfatione, fi Latinum audiamus Interpretem.

g Maxim. in Dionys. Mystic. Theolog. c. 1.

Sed ¿Φόδια habent Graca Epiphaniana, quæ vera esse arguit quod viatica reddat in Libri fine etiam Interpres. Viatica, inquit, dabimus ad ever sionem ipsorum. Occasiones idem habet in Libri III. Præfatione, ubi Grace proculdubio legerat apopuas. Sic & in Præfatione Libri etiam IV. Hoc autem, de quo agimus, loco subsidia. Quoniam, inquit, & in administratione sermonis positi sumus, & omni modo elaboramus, secundum nostram virtutem, plurima tibi quidem in subsidium præstare adversum contradictiones Hareticorum, errantes autem retrahere, & convertere ad Ecclesiam Dei. Sic itaque administratio sermonis idem valebit, quod suppeditatio Argumentorum quibus Hæretici effent refutandi. Quod tamen ipsum à dono esse poterat Maonalias. Fuit certe apud Christianos, etiam illorum temporum, Scholarum illa Disciplina. Nec modo apud Hæreticos, verumetiam apud Orthodoxos. Nec modo communis illa omnium sub Magistris Episcopis, verumetiam privatorum quoque Christianorum, falvis tamen omnium officiis in Episcopos. Sic Scholam habuit, Philosophicam, ut videtur, S. Justinus Martyr, & in ea discipulum Tatianum. Sic Scholam rurfus Philosophicam, aut fortaffe Sophisticam, nondum etiam Hæreticus Tatianus, & in ea discipulum Rhodonem. Sic etiam fortasse Sophisticam Ecclesiarum Sophista Miltiades, quo illum ornat elogio h Tertullianus. Sic & Alexandria Schola erat Catechetica, Præceptoribus longe celeberrimis ab Athenagora usque temporibus, ut ex infigni Philippi Sidetæ Fragmento in hujus Operis Appendice oftendemus. In ea docuit Origenes, cujus multos legimus celeberrimosque discipulos, tam doctrina, quam vitæ etiam puritate, atque

N

do

ne de

in

m da

no

re. do

ta

ef

te fe

ve fc

m C

ct

T

iff

eff

qu

tu

C ad

ut

er

Martyrio. Nec ibi modo, sed & Casarea Scholam postea habuit Origenes, ipsam quoque illustrium Discipulorum proventu celeberrimam, Athenodori, Gregorii Thaumaturgi, Firmiliani. Sic Ariftotelica Successionis Scholam Alexandria docuit Anatolius. Sic denique Arnobii erat in Schola, ut videtur, Oratoria discipulus Lactantius. Nec enim inferiorum temporum testimonia proferenda duxi in causa nostri Irenæi. Nec autem est quod hoc miremur in Christianis, cum tot effent apud Fudaos Scholæ, unde exemplum posset ad Christianos emanare, nec illæ modo Seculares, verum etiam Legi docendæ inservientes. Id genus Doctores legimus vouines & voueded aonales & Scribas qui docerent in Synagogis, non modo tribûs Sacerdotalis, sed cujuscunque qui modo peritiam illam essent assecuti. Inde cautelæ illæ satis frequentes de Rabbinorum Doctorumque titulis minime affectandis, non modo vivo etiamnum Domino, verumetiam multis ab ejus Ascensione annis, cum scriberet S. Facobus. Frustra nimirum illæ, ni & morem illum instituendi Scholas retinuissent Christiani, Doctorumque adeo titulis fuissent affectandis obnoxii. Poterat itaque hujusmodi Scholæ Theologica, Poterat & Sophistica, noster præfuisse Irenaus, cum & rei Theologica peritissimus esset, & sermonem ejus doctissimum eloquentissimumque pronunciet Hieronymus.

§. XVI. Ego tamen also nomine Scholam instituisse, & Doctorem adeo suisse, arbitror Irenaum. Certe senex ille, ut ostendimus, cum scriberet adversus Hæreses, se tamen de styli ornatu ita, uti vidimus, i excusat, quod stylum nondum exercuisset. Sophisticam itaque nondum prosessus

B

3

•

-

d

t

d

C

<u>-</u>

-

)-

ľ,

7.

)-

n

)r-

1-

is

s,

10

0.

i Praf. L. I.

est, quam fine styli exercitio frustra erat profes-Tantum aberat ut hoc verum fuerit, ut dicat fe βάρβαρον διαλεκτον το πλάσον αχολάοχ, ineptum itaque prorsus qui Gracum ageret Sophistam, nec vero est quod Latina Lingua peritiam Sophisticam professum arbitremur. Ait à se non expectandam effe λογων τεχνίω, liù έκ, inquit, εμά-9-dev. Non itaque alios docere artem illam potuit, quam sese nondum didicisse profitetur. Sed ne Scriptorii quidem styli Discipulos habere potuit, quales habuit celeberrimos I/ocrates, qui tamen iple pronunciandis Orationibus operam prorsus nullam dedit. Addit enim à se ne quidem συγραφίως διωαμιν expectandam, li έκ ησιήσαμεν, ετε καλλωπισμον λέξεων, ετε πιθανότη (α, Ιω εκ čidauev. Adeo minime instructum se ad hanc professionem agnoscit, ut ne quidem exercuerit, ut ne quidem norit, quæ ad illam tamen professionem prorsus fuissent necessaria. Et quanquam postea styli quoque famam illam affecutus fuerit, quæ possit illum etiam æquare Sophistis; serior tamen erat illa quam ut artem illam senex publice profiteretur, quam nunquam exercuerat, immo ne norat quidem, Adolescens. Et tamen certum est discipulos habuisse Irenaum. Hippolytum illis accenset k Photius, & quidem ipso fortasse teste, ut videtur, Hippolyto. Idque voluit fortasse de Caio Auctor Subscriptionis Epistolæ Smyrnæorum de Martyrio Polycarpi adjunctæ editus à M. Usserio his verbis : Ταντα, inquit, μερεγεά-√ατο μεν ΓαίΘ οπ των Ειρίωα/8 μαθητέ τε Πολυκάρπ8, ος κ, σωνεπολιτέυσατο τω Ειρίωσιω. Vix certe potuit Irenao esse σωηλικιώτης Gaius ille, qui sub Pontifice scripsit Zephyrino. Quare Discipulum &

ill

cu

10

pla

qu

Îr

ad

tal

So

fin

po

A

no

pie

Ite

Sec

Ap

011

run

ren

Ap

am

bar

P

pey

fice

qua

nifi illi

ribu

qui

face

teri

care

it

1i-

n

n

é-

)-

d

)-

1-

n

1-

ή-

3X

)-

at

)-

m

e-

e-

X

t,

en

yr-

it

æ li-

ά-

ip-

0-

n-

3

m

illum quoque potius fuisse verisimile est. Quare cum & Discipulos habuerit Irenaus, nec tamen illos ante senectutem collegerit, quærenda Disciplina est que in senectutem præcipue conveniat. quamque adeo senex incipere & profiteri possit Erat autem illa, ni fallor, deducendæ ad posteros Traditionis Apostolica. Erat enim illa ulis quæ etiam in simplicissimos conveniret . & à Sophistica Rudiorumque Secularium gloria al mil simos. Eratque illa his, de quibus agunus, temporibus fummo in pretio & honore. Ut on in Apostoli Domino sese in Disciplinam tradebant, non differendi artem aut declamitandi discere cupientes, sed ut doctrinam ejus à Patre acceptant poteris fideliter transmitterent; ficetiam proximo Seculo ortis Hæreticis, cum aliena omnia sub Apostolorum nominibus tradidissent Hæretici, id omni itudio disquirebant Ecclesiastici, ut è seniorum qui Apostolos audiverant Traditione discerent, quam tandem doctrinam vere tradidiffent Hoc nomine Scholas eorum & Colloquia Apoltoli. ambiebant, eorundemque se discipulos profitebantur. Talem profecto disciplinam secutus est Papias. Ou D, inquit, Tois To TONA NEVERTY EXCUμν ώπεροι πολλοι, αλλά τοις τάλη θη διδάσκικου. Sophilicam nempe his verbis perstringit disciplinam, à qua innuit, quam secutus effet ipse, fuisse alienissimam. Scilicet à senioribus quærebat ille quos illi Apostolorum Discipulorumque sermones à senioribus accepissent, Quid scilicet dixisset Andreas, quid Petrus, quid Philippus, quid Thomas, quid facobus, quid Irenaus, quid Matthaus; & quid cateri Domini Discipuli Apostoli ipsis coavi prædicarent (LXXII. ni fallor è numero) quales erant

¹ Ap. εuf. H. E. III. 39.

Aristion & senior Joannes. At hujus erat Papia discipulus noster Irenœus, si quidem credimus " Hie. ronymo. Ab illo igitur illas seniorum Traditiones didicit de Apostolis, coævisque Domini discipulis, quas à senioribus didicisset ipse Papias. Aliud enim vix certe fuit quod à Papia disceret scitu dignum, quem σφοδρα σμικρον τνέν è Scriptis ejus fuisse colligit Eusebius. Erat præterea noster discipulus Polycarpi, non in arte disputandi aut declamandi. Immo quid didicerit à Polycarpo exponit ipse in "Epistola ad Florinum. Ea scilicet didicit qua post tot annos elapsos etiam senex alta tamen memoria recondiderat. Meminerat nempe egreßus Polycarpi & ingressus, meminerat vitæ characterem & corporis speciem. Præcipue autem meminerat Δραλέξεων, quas ad Populum habebat, non utique de aliis Argumentis quam de rebus gestis doctrinisque. His enim commemorabat ille fuam cum Joanne σωνανας ροφίω, & cum reliquis qui Dominum ipsum vidissent. Commemorabat eorum dicta, & quæcunque de Domino ab iisdem audierat. Commemorabat præterea Domini Swauess, Miracula scilicet, doctrinamque, Domini viz. quam à Verbi vita au malas accepisset. Hæc itaque cum fuerint ΔΙαλέξεων Argumenta Polycarpo, facile inde intelligimus & nostro quoque Argumenta præbuisse suarum itidem ΔΙαλέξεων. Meminit præterea aliorum, uti fupra vidimus, Seniorum, quos ipse Praceptores habuerit; sed ita fere meminit ut Historica fuerint pleraque quæ ex eorum testimonio didicerit. Didicit atatem Domini, didicit etiam Traditiones de Libro & Auctore Apocalypsis. Si ergo eadem docuerit quæ olim ipse didicerat, Historica etiam harum Διαλέξεων

in Hicronym. Ep. 29. n Ap. Euf. H. E. V. 20.

A

ni

m

qu

ex

ja

CO

no

ta

fia

di

mi

ju

tu

en

tit

ha

ali

cæ

cie

D

T

re

do

D

bu

ho

හි

tu

හි

to

m

Argumenta fuisse consentaneum est. Maxima nimirum ex parte. Doctrinalia enim tantus Doctor multa, ut videtur, immiscuit. Quod si & illa quoque Doctrinalia quæ tandem fuerint, scire aveat Lector, non absurdam, ut puto, conjecturam ex ipso capiemus Irenao. Gnosin suam quam adeo jactabant Hæretici, novis Hæresibus Sectisque excogitandis impendebant. Hoc ita reprehendit noster, ut interim ostendat designet que Argumenta, quibus sese exercere possent peritiores Ecclefiastici, reliquis nimirum docendis atque erudiendis idonei. Poterant nimirum eruditiores illi º omnia qua in Parabolis dicta essent exquirere, & adjungere veritatis Argumento, & in eo ut instrumentum & dispositionem Dei in genere humano factam enarrarent. Poterant illi, quoniam magnanimus extitit Deus, & in transgressorum Angelorum Apostasa, & in inobaudientia hominum, edisercre: & quare alia quidem temporalia, alia vero æterna, & quædam celestia, quedam terrena unus & idem fecit, annunciare: Et quare, cum invisibilis adparuit Prophetis Dei, non in una forma, sed aliis aliter adese, & quare Testamenta multa tradita humano generi, annunciare; & quis sit unius cujus que Testamentorum character, docere: & quare conclusit omnia in incredulitatem Deus, ut univer sis misereatur, exquirere; & quare Verbum Dei caro factum est, & pasus est, gratias agere; & quare in novissimis temporibus adventus filii Dei, hoc est, in fine adparterit, & non in initio, annunciare; & de fine, & de futuris quæcunque posita sunt in Scrituris, revolvere; Et quare desperatas gentes coharedes & corporatas & participes Sanctorum fecit Deus, non tacere; quemadmodum mortalis hæc caro induet immortalitatem, & corruptibile incorrupte!am, annun-

di-

lie-

10-

ci-

ud

ci-

tis

10-

ndi

rpo

cet

ex

at

at

u-

e-

e-

at

iis

0-

11-

á-

z.

a-

0,

1-

1-

9-

)-

)-

1-

e

W

ciare; Et quemadmodum factus est, qui non erat populus, populus, & non dilecta, dilecta, & quemadmodum plures filii ejus quæ deserta est, magis quam ejus quæ habet virum, præconiare. Hæc cum idonea peritiorum Theologorum Argumenta recensuerit noster, proinde consentaneum est præ aliis fuisse deligenda, cum Personam ageret ipse Doctoris. Sic enim gravissimi momenti Disputationibus Traditiones suas subinde solebat immiscere longæyus alius Traditionis testis, nostro tamen paulo junior Irenao, Clemens Alexandrinus, tam in Stromateis, quam in Hypotyposibus. Nec certe Traditiones Vetustiorum duntaxat Historicas comme-Dicta quoque eorum morandas censuit Irenaus. acutius, aut Disputata subtilius, aut Sacra etiam Oracula explicata nervofius; Hæc etiam junioribus Discipulis tradidit in omne ævum conservanda. Sic & Fambos senioris retulit in Marcum, & Senioris alterius in IVo. 4 Libro multa ratiocinia, & in Lib. IIIº. 1 Observationem in Sacri Codicis ipsum Textum; in Vo. s Seniorum de Paradiso Traditionem dogmaticam, alterius Senioris t de duobus Indæorum Gentiumque Populis expositionem Mysticam.

§.XVII. Longe hic aliter (ut id obiter notem) Argumentantur vetustissimi Ecclesiæ Patres, quam folgant recentiores Argumentari Romanenses. Disputant recentiores accipienda esse Ecclesiæ in causis Fidei decreta, nec tamen examinanda ejus, quibus mota decreverit, Argumenta. Veteres etiam Ecclesiæ sidem, non tamen propter Austoritation Ecclesiæ, amplexabantur, sed quia aliunde vera esse constabat, ejusque adéo Testimonium side

eff

pc

re

qu

rir

ve

dit

let

101

cu

de

qu

nil

VO

næ

dit

eti

ab

car

nai

Tr

Re

res

lig

lar

eff

tis.

to

de

eti

cen

rai

p L. I. c. 12. q L. IV. 45. 47. 50. 52. 79. r L. III. c. 35. s L. V. c. 5. r L. V. c. 17.

ins

uæ

0-

o-Te

ic

a-

us lo

0-

2~

n

m i-

1-

&

a, is

0

n

ņ,

0

esse dignum. Docent recentiores Ecclesia Judicio potius esfe credendum, quam Viris etiam earum rerum peritioribus quam fuerint Episcopi illi, qui in Decretis condendis Ecclesiam repræsentarint. Nec enim negare poterunt, qui saltem veritatem, quam credunt, velint agnoscere, Eruditionem illam, etiam Ecclesiasticam, quæ sola valet ad Traditiones Apostolorum investigandas, jam longe magis excultam effe, quam illo fuerit exculta tempore, quo de plerisque recentioris Fidei capitibus statuerint eorum recentiora Concilia, quorum tamen Conciliorum constituta negant mihilominus ad novum examen propterea esse re-Veteres etiam privatis, qualis erat Irevocanda. neus, hominibus plus tribuebant, in hac Traditionis causa, quam Ecclesiis. Veteres senioribus Traditionis testibus credebant potius quam junioribus etiam Episcopis. Qui Roma Testimonio Polycarpi ab Hæresibus redierant, pluris certe fecere Polycarpum quam suam loci Ecclesiam, etiam Roma-Sic & Hippolytus potius ab Irenao nostro Traditiones discendas censuit quam ab eadem illa Romana sui temporis Ecclesia. Docent recentiores infallibilem effe in Conclusionibus Ecclesiam, etiam illis quas fatentur ipfi infirmis aliquando coligi Argumentis. Docent tamen Infallibilitatem illam, quam tribuunt Ecclesia in Judicando, certiorem esse aliis omnibus quibus ratiocinatur Argumentis, nec esse adeo cur de ejus Decretis è Decretorum ratiociniis sententia feratur. Non ita illi, de quibus agimus, Veteres. Norant illi Traditiones etiam Ecclesiasticas eodem modo ad posteros deducendas, quo & aliæ quæque deduci solerent m 170rum Traditiones, Seniorum nempe Testimoniis. Norant itaque, in hac Argumentandi methodo, plus effe

esse tribuendum testimonio senioris Presbyteri quam junioris etiam Episcopi. Inde factum ut fon. tes iplos adirent, illos nimirum etiamnum fuperstites Seniores, è quorum testimoniis Traditiones hauserant Ecclesiæ. Nec de fide testis è loco quem tenuerat in Ecclesia honorifico, sed ex atate, pronunciabant, cum tamen e contra omnis illa, quam tuentur Romanenses, Judicii Infallibilitas, loco potius conveniat quam atati. Plus enim Ecclehe, Providentizque adeo illius, interest que commodis inservit, ut arbitrantur, Ecclesia, ut Rectores Extraordinariis Spiritus Auxiliis adjuventur, quippe è quorum nutu alios omnes pendere oportere censent, quam alii quique & quantavis atate homines duntaxat privati. Recte nimirum illi pro suis Hypothesibus, quas tamen Hypotheses Veteribus fuisse constat incognitas. Docent, inquam, recentiores hanc demum fidem, quæ Rectoribus Ecclefiasticis adhibetur, & quidem loci respectu, Divinam esse, quæ vero privatis hominibus, nec loci aliqua dignitate conspicuis adhibetur, eam folummodo Humanam existimant, nec ullius apud Deum meriti aut pretii, quantavis alioqui apud homines existimatione pollentibus. Quid ergo de Veteribus existimabunt, qui è fide illa quam humanam censent, nec sufficere ad salutem, de fide illa quam Divinam arbitrantur statuebant? Verum hæc duntaxat obiter.

§. XVIII. Redeamus jam ad Irenæi nostri Διαλέξεις, quas sane cum è Majorum Traditionibus, magna saltem ex parte constitisse verisimile sit, proinde magno Historiæ Ecclesiasticæ periere detrimento. Supererant tamen nonnulla forte earum Fragmenta, cum tamen ipsa superesset, in antiqua Διδαχη Polycarpi. Ex Irenæi enim de Po-

lycarpe

lyci

cei

vai

cta

dil

H

vif

qu

car

no.

git

rur

an

pol

lig

nib

rei

eju

ret

(to

to

pe

Sc

in

na

di

gn

La

0

en

72

nu

cu

Fo

3

.

S

-

n.

0

?-

It

-

-

1-

1-

n

S.

n

0-

1-

t,

1-

1-

11

re

ır

2-

٢,

t,

e-

a-

in

0-

lycarpo Traditionibus illam forte collegere recentiores. Quanquam etiam fieri potuerit ut è variis Polycarpi Scriptis quæ olim extabant, colleda fuerit, aut ex aliorum quoque Polycarpi discipulorum Traditionibus. Collegit alia forte Hippolytus qui Diales illas recitantem audivisse videtur Irenaum, in sua quoque Διδασκαλία quam excerpfere deinde Constitutionum Apostolicarum confarcinatores, ut è MS°. constat Bodleiano. Nec enim Apostolicas Traditiones solas collegit Hippolytus, verumetiam Eccle siasticas, è majorum nempe fide, ut proinde illas fuisse oporteat antiquissimas. Nec enim aliunde nomen Viri Apostolici consecutus videtur Hippolytus, quam à colligendis ex majorum fide Apostolorum Traditio-Illam itaque utinam publico non inviderent Vindobonensis Bibliothecæ Præfecti. Partem ejus conservavit Codex Bodleianus, quam omnem retulit in VIII. Constitutionum Librum, quæ Apoholicæ appellari folent, illius Operis confarcina-Conservaverat & alia, ni fallor, hujus Operis Fragmenta alius Irenai discipulus Caius. Scripfit ille Opus cui titulum fecit Labyrinthus, in cujus fine prodidit se Libri कि ग्रेड रहे नवार के के nos auctorem. Hujus Operis Codices variis vidit lustravitque " Photius, & quidem varios infignitos titulis, nunc wei The TE marties soias ut in Labyrintho Caii; nunc sei & Tã martis à: tias. De Operis autem Auctore dissensum observavit. Cum enim Josepho tribuerent Codices Photii, in as 2γεφΦαίς, annotamentis, non quidem Auctoris, fed nunc quidem Librariorum, nunc etiam (& majori cum judicio) studios orum, observatum reperit non Josepho assignandum esse, sed Caio Presbytero Ro-

mano qui scripsit sub Zephyrino. Sed nec in Caio etiam confensisse Codices, quorum alii S. Justino Martyri, alii nostro assignarent Irenao. Discrepantiæ causam existimavit Photius quod avernyog-Dov edidisset Caius. Inde enim factum ut in titulum cesserit primi occupantis. Et quidem avent yeava sua Edere facile concedo solitum suisse Caium; atque inde factum ut Labyrinthum quoque Origeni inscriberent Librarii. Cur vero multis. tamque invicem diversis, Auctoribus tribueretur hoc Opus wei murtos, Ego causam potius fuisse suspicor quod è multis Auctoribus, & quidem verbis Auctorum propriis, collegerit illud Caius. certe Macrobius Gellii verba ipsa sæpe descripsit, suppresso tamen nomine, quod idem & in aliis quoque eorum temporum Auctoribus illum fecisse verisimile est, immerito tamen pro plagiario habitus, quod de eo Lectorem disertis verbis in Libri primi Præfatione monuerit. Sic itaque è Josepho, Justino, Irenao, loca illum arbitror descripfisse Caium, quæ loca cum verbatim describerentur, proinde placuit Auctorum nomina ipla, è quibus illa descripta fuissent, ad oras marginesque apponere; seu apposuerit ipse Caius, seu recentiores Caio studiosi aut fortasse Librarii. Hinc illæ profluxere as asea oa a Photio memoratæ. Cum enim nullum appareret in titulo Auctoris nomen, inde factum ut nomina illa marginalia postea in titulum irrepserint. Inde factum ut totius Operis Auctores haberentur, qui unicum duntaxat Fragmentum huic Operi è Fragmentis confarcinato contulissent. Inde rursus ut nesciremus quæ tandem hujus Operis Fragmenta quibus effent Auctoribus affignanda, traductis nimirum è margine in Operis titulum nominibus illis Auctorum

Jua ber red

A

me

fe.

de

ut

fu

tes

Sic

ris

λog

fui

of

ag

de

De

qu

tui

Ne

no

TOB 5

xaz

dei

fen

do

une

fue

ni f

ubi

um

Auctorum, quæ dum in margine hærerent, Fragmenta ipsa designabant, Auctoribus, quorum tulis-

fent nomina, revera tribuenda.

a

,

S

i G

nè

1-

a,

e-

10

æ.

ia

ut

m

tis ci-

ui-

lis

ım

§. XIX. Et quidem vera esse quæ diximus ex iplo Operis confilio Argumentoque, qualia illa descripfit Photius, habemus nonnulla luculenta, ut existimamus, indicia. Constabat Opus univerfum duobus, teste Photio, Acyolius, quorum limites utinam defignasset, quam fecit, accuratius. Sic haberemus in qua Operis parte fingula Operis coepissent Argumenta. Nunc ille utrique regumenta una & continua ferie recen-Refutavit nimirum primum ille Platonem, oftenditque secum pugnare. Tum & Alcinoum aggreffus est, recentissimum scilicet,& coavum, ut videtur, Caio, Hypothefis Platonica propugnatorem. De Anima illum, & Materia, & ωει Ανασωσεως, fi quidem Photium hodiernum audiamus, hallucinatum docet. Sed reponendum ซะ Aสางผลานระบระพร. Nec enim Corporum è sepulchris avasacry, sed novam Animarum in Corpora denuo nata Somamiguou afferuere Platonici in Anni fui Magni Dozкатизити. Refutatis illis, tum propriam de iifdem Argumentis Christianorumque Orthodoxam fententiam exposuit, posteriori fortasse registio, docuitque imprimis Judæorum gentem, unde oriundi Christiani, longe suisse antiquiorem quam fuerit illa Græcorum. Hic ille Fosephi scrinia, ni fallor, compilavit è Libris adversus Appionem, ubi hoc idem Argumentum tractaverat ante Caium Josephus. Proposuit idem, fateor, * Josephus de Judæorum suorum Sectis Libros quatuor conscribere, quibus de Deo ejusque substantia rationem redditurus erat, & de legibus cur secundum eas

x Joseph. Ant. Praf. & L. XX fin

aliud facere permitterentur, aliud prohiberentur. Affine erat hoc quidem Argumentum ei de quo egit hoc Opere noster Caius a tins to muy-Tos soras ac de Dei sora cum to mur five Universum pro Deo ipso haberent multi è Philosophis; Affine etiam Argumentum Timæo, quo egerat de Universo pro Sectæ suæ placitis ipse Plato, sic enim Timei Argumentum Latine expressit ipse Cicero. Et quidem in νομοθεσίας Judaica αγπολογικώ opportune veniebat αιπολογική etiam Κοσμογρίας. Ακοσμογρία enim νομοθεσίαν, pro Mosis mente, inchoandam censent tam Josephus quam etiam Philo. Sed vix puto Opus illud absolvisse Josephum, cum nulli ejus meminerint, quod quidem certo scimus, Veteres. Adeoque suspicor illum patrono Epaphrodito, qui anno proximo postquam 'Apxausλογίαν absolverat, Domitiani nempe penultimo, Christi XCVo. periit, non diu fuisse superstitem. Habuit enim, ut in Bello Judaico testatur ipse, hostes è gente sua infensissimos, qui lapsi Patroni casum illum in Josephi etiam ipsius perniciem for-Rectius itaque, ni fallor, iltaffe converterint. lam, quam dixi, Operis hujus partem Fosepho af-Potuit etiam & illa quoque Caii xefignavimus. Φαλαιώδης κοσμοχνία Josepho affignari. Porro etiam S. Justino quæ esse potuerint in hoc Opere partes assignare non est admodum disficile. E Fragmento hujus Operis Hascheliano constat verbis proxime præcedentibus actum esse de Damo-Potuit illa è Justini Libro adversus Gracos describere Caius, in quo disseruisse Justinum de Damonibus observarunt y Eusebius & ex eo Hieronymus. Poterat & è priori quæ numeratur hodie Apologia. Disputavit præterea adversus Platonem

J

Caius de Anima, ut è Photio antea observavimus. Et collegit Justinus Excerpta de Anima, quibus Gentilium Philosophorum Interrogata de hoc Argumento propofuit, Responsionem alio Opere pollicitus, quod, quanquam non viderit Eusebius, videre tamen potuit & excerpere Caius antiquior Eusebio, propiorque adeo temporibus Fustimi. Denique quæ profert ex hoc eodem Opere de Spiritu verba Caii, dura, ut putabat, & ne 70sepho quidem Judao digna Photius; ea tamen, si dextre intelligantur, nec incommoda erant, nec aliena, ut videtur, à placitis Irenæi. Dixerat nempe Caius ex Igne hominem constare & Aqua & Terra & Spiritu, quem etiam Juxlw nominavit. Durum credidit Photius Spiritum hominis supremum, affinemque Deo, Immortalitatisque participem, pro quarto, ut videtur, Elemento hoc in loco sumi. Recte ille durum censuisset si de hoc Spiritu locutus effet Caius. Sed Spiritum in homine & afflatum, Grace πνευμα, ut videtur, & πνοίω, accurate invicem distinxit 2 Irenaus, sic quidem ille, ut afflatum vitæ dicat efficere hominem animalem. Spiritum autem vivificantem eum ese qui hominem efficiat Spiritalem. Hæc illa est nimirum won Gen. II. 7. qua homo expero es Juxle Cwour ib. & I Cor. XV. 45. Ψυχική proinde illa, non πνουμαπκή, nec πνου-Seiou, sed eupvon Seiou, ut loquuntur Graci Interpretes in loco Geneseos. Eam autem Adami primi nvolw pro immortalitatis principio ne quidem ipse habuit Apostolus, sed πνευμα potius secundi Adami ζωοπιον. Habet quidem ψυχή ζώσε vitam, fed precariam illam & mutuatitiam, & proinde Corpus ejus Vuxixov, qua nimirum participat de ψυχη, partem in Refurrectione nullam vendicare

n

n

)

3

1

possit; Tredua autem Coumior sic habet in se vitam ut cum corpore etiam fuo communicet myduatika, quod proinde necessario resurget. Nec sane alind intellexit Casus Trevua cum Juzle appellavit, cum alioqui ψυχη opponatur πνευμα illud aliud proprieque sic dictum. Suspicor tamen vocem Cail wycle in weene imperite mutasse Photium. Dixerat præterea Caius πνευμα illud, fi placet, Photianum τω είθει τε βλεπμένε σώματ Φ πευπώωχ. Hoc etiam, ne alios memorem illius Seculi Patres. pro mente certe nostri & principiis a Irenai. Ita ait noster Animas characterem corporis, in quo etiam adaptantur, custodire eundem ; b & habere hominis figuram. Quare hæc nostri Irenæi dogmatibus adeo consentanea, quidni dicamus à Præceptore fuo mutuatum esse Caium? Non quidem ex Opere adversus Hæreses, sed ex alio potius illo, de quo agimus, Διαλέξεων, in quo verba ipfa, quæ descripfit Caius, usurpare potuit Irenaus. Quanquam enim non verba, sed sententiam, Irenai; nec scripta verba, sed ore tradita, scribere potuerit Caius; & Διαλέξεων quoque ipfarum quibus ipfe, cum pronunciarentur, interfuerit, non tam verba tamen repræsentare quam sensum: Eo tamen magis propendeo ut credam Caium ipsa etiam numerasse Irenæi verba. Sic enim poterant facillime à asayeaths Auctore agnosci, seu studiosus ille fuerit, seu etiam Librarius. Sic etiam potuit facillime & alius error ille nasci, ut quia nonnulla ejus verba in hoc Scripto comparerent, nec compareret aliud Scriptoris nomen, proinde pro Operis universi Scriptore ipse haberetur Irenaus.

1 §. XX. Sed διάφοροι dicuntur illæ Διάλεξεις. Varios Tractatus vertit Hieronymus. Quafi nimirum

'a Iren. II. c. 62. b Id. ib. c. 63.

id

id '

iffe

fi 1

fte

Ru

om

per

fe 1

orus

Dia.

reb

fiffi

Arr

ver

tatu

more

de g

eun

bilib

lunt

que illæ

oræ

dive

Polit

cio .

tola

le a

hate

inur

Tale

Mid

rag

id voluisset Auctor significare non unam illam fuisse Διαλεξίν. Sed vox ipsa pluralis Διαλέξεων, etiamfi nihil aliud adjunctum effet, hoc fatis manifeste indicabat. Melius itaque interpretatus est Rufinus de diversis, quod nimirum non unum omnes tractarent Argumentum, nec una certa & perpetua methodo, fed nec ullum haberent inter le nexum aut affinitatem; sed pro more Colloquiorum familiarium, quem imitabantur pleræque illæ Aialeges, pro re nata captuque Auditorum, de rebus agerent alienissimis atque invicem diver-Ita certe habent Dialegers Epideti apud Arrianum quas etiam, pro virili, ipsis Epicteti verbis extemporaneis repræsentavit Arrianus, imiatus, ni fallor, Xenophontis Opus de Socratis Memorabilibus. Nescio annon Christianorum quoque de gestis Domini factisque & dictis, quibus proinde undem tribuit S. Justinus titulum, cum Memorailibus Socratis, 'Απρινημονδιμάτων. Plane Διαλέξεις unt diaDogos tam illæ Socratis, quam & aliæ quoque illæ Domini nostri Salvatoris. Nunc narrant læ res gestas, nunc disputationes etiam Sophistius, nunc Colloquia etiam familiaria. De moralibus ræsertim agunt Argumentis, sed generis illis iversissimi, nunc Ethicis, nunc Oeconomicis, nunc Politicis, neculla methodo aut Transitionum artifiio invicem connexis. Sic Ala Ocess etiam Epiblas à nostro scriptas Irenao testatur d Eusebins, le diver sis nimirum Argumentis, primam de Schisinte ad Blastum; secundam de Monarchia ad Flomum; tertiam ad eundem Florinum, de Ogdoade. ales itaque illas Irenai nostri Aladeges Alapoess use verisimile est, ut nunc seniorum narrarit raditiones; nunc Adversarios Ecclesiæ refutarit,

seu Gentiles illos, seu etiam Hæreticos; nunc Scripturas fuerit interpretatus, nunc gravissimas ævi. de Mali origine, de Veteris Novique Testamenti Oeconomia difficultates, nunc morum etiam præceperit officia. Atque illas, sub Victoris demum Pontificatu, scriptas arbitror. Jam enim supra ostendimus sub finem vitæ Scholam aperuisse no-Nec fane ut citius aperuerit, discipulorum ætas ipsa patitur tam Caii quam etiam Hippolyti. Sub Victore Caium & Zephyrino ponit Photius. Hippolytus autem sub initium Maximini pasfus anno Ær. vulg. CCXXXV°. Victori, pro nostris rationibus, anno CXCV°. defuncto XL. annis superstes erat, ut proinde, si vel Lo. ante Martyrium anno audierit, Victore certe fedem Romanam moderante illum audiisse necesse fuerit.

§. XXI. Ultimo jam loco Irenai nostri commemorandæ veniunt Epistolæ. Harum nonnullas jam antea tractavimus. Epistolari enim forma scri psit noster ad Blastum de Schismate; ad Florinum autem primo de Monarchia, tum deinde de Ogdoade cum in Valentinianam de Ogdoade Hæresim incideret Florinus. Has enim e 21 40085 Justonas verbis disertissimis appellat Eusebius. Inde factum ut cum ad alia Irenai Scripta recensenda perge ret Eusebius, ea fit usus transitionis forma, AM y wees tois sono oderow Elelways our equipaor & Tays Επισολαίς, Φέρεται τις αυτέ &c. Συγραμματα nimi rum intellexit adversus Hæreses, Emgodas autem quas dixi modo, adversus Blastum & Florinum, & illam quam recensuerat omnium postremam, ad versus Victorem. Superiorum tamen Epistolarun oblitus Hieronymus, Epistolas illas plurali numero adversus Victorem scriptas credidit. Feruntur, 8 in

qui

(q

Vie

(ebi

har

λόγ

de Paj

&

Sao

tari

ore

nar Bai

iti

ter

tra

Qu

me

Am

lito

fold

inv

ren

tun

tan

run

Afi

tun

mar

i

6

e Euf. H. E. V. 20. f Euf. H. E. V. 26. g Hieronym. Catal

71,

ıti

e-

m

ra

0-

0ip-

af-

0-

n-

ar-

ra-

mla:

ri

un Ig-

in

las

un ge

λλa

rey!

ni

em

, 8

ad

un erc

111

1.

111

quit, ejus & alia ad Victorem Episcopum Romanum, de Quastione Pascha Epistola. Sed Veterum nullus (quod quidem sciam) plures una memoravit ad Victorem Epistolas. Et erroris occasionem ex Eusebio ostendimus. Id tamen obiter Observandum hanc Epistolam de Paschate pro Acya haberi à 174lino Siculo, qui locum profert è Tũ wếi Tổ Πάοχα λύγω, non aliunde proculdubio quam ex hac ipfa, de qua agimus, Epistola. Aliud enim Irenai de Pascha Scriptum nullum memorant Veteres. Sic & fecundam nostri ad Florinum Epistolam or 8das ua ipse appellat k Eusebius, egregium Commentarium Hieronymus, Librum Rufinus, qui etiam priores Epistolas ad Biastum de Schismate, & de Monarchia ad Florinum libellos appellavit. Immo Bi-Blior de Ogdoade in Adjuratione illa, quam subjunxitipse, appellavit Irenaus. Sicilli nimirum Veteres Epistolas de justis Argumentis accurateque tractantes pro justis solebant habere Libris, & sape ipso nomine tituloque Librorum, insigniunt. Quod fane minus est quod miremur, si & illud meminerimus, Libros plerosque eorum nominibus Amicorum Patronorumque inscribi dicarique folitos; quod tamen fere proprium erat formæ Efolaris. Itaque consentaneum erat ut res adeo invicem affines communia etiam & nomina fortirentur.

§. XXII. Hujus Epistolæ Argumentum satis notum. De tempore autem egimus superius. Illud tamen in hac universa Disputatione Paschali mirum, cum Traditionem Apostolicam præ se serrent Asiani, Majorum autem, nec ante Xysti Pontisicatum, Romani: cumque adeo morem tuerentur Romani nec acceptum ab Apostolis, nec admodum,

i Quæft. ad Orthod. 115. k Euf. H. E. V. 20.

cum serveret Disputatio ista, vetustum; morem contra Asiani & originalem, & Apostolorum Auctoritate commendatissimum; tam paucos tamen repererint Asiani astipulatores, tam multos autem, & in ipso quoque Oriente, Romani. Victoris enim partes tuebatur cum Gallis suis noster Irenaus, Gracus tamen ipse, & Ecclesia præfectus è Gracis plerisque conflatæ. Eidem favebant Episcopus Cafarea Palastina Theophilus, Hierosolymorum Narcissus, grandævus admodum Traditionis primævæ testis, nec forte nostro inferior Irenao. Favebat Cassius Episcopus Tyri & Clarus Ptolemaidis, aliique qui cum illis in Synodum convenerant Episcopi, Provinciæ nimirum Palæstinæ universæ. Favebant etiam, illis Palæstinæ Episcopis testibus, Alexandrini, adeoque Ægyptii universi, quibus Episcopus præerat Alexandrinus. Favebant & Episcopi Pontici, quibus præfuit atatis jure Palmas. Favebant & Ecclesiæ " Ofroenæ, & Episcopus Corinthi Bachyllus, cum aliis etiam multis quorum nomina prætermisit Eusebius. Contrarios Victori folos legimus Afianos, Afia nimirum Lydiaca feu Proconsularis, quibus tamen etiam astipulatos esse Syros, & quidem usque ad ætatem Constantini, " ex Epiphanio intelligimus adversus Audianos. Nempe Mesopotamenos, unde oriundus erat Audius. Vidori enim aftipulatus videtur o Serapion Antiochemus Episcopus, & cum eo proinde etiam Syros Antiochenos. Causam esse puto novas illas Romanorum civium colonias ab Hadriano deductas, post immensam illam Judæorum stragem, quæ Regionem illam populis infrequentem reddiderat, locumque adeo fecerat novis coloniis. Marcum certe,

1

d

1

I

F

Ci li

n

7

à

¹ Euf. H. E. V. 25. in 1b. c. 23. n Epipk. Harr. 70. 0 Euf. H. E. V. 23.

em

to-

em,

nin

us,

ecis

pus

rum ori-

Fa-

ant

fæ.

ous,

E

pi-

Co-

um Fori

feu esse

n ex

npe

icto-

enus

An-

ano-

post

gio-

10-

rte,

Enf.

nvis

quamvis Gracum appellet Eusebius, eo tamen senfu Gracum, ni fallor, appellavit quo non-Judaos omnes Gracos censebant Palastini. Romanum certe potius fuiffe prodit vel ipsum nomen, qui & successores etiam habuit nominibus plerosque Romanis, Cassianum, Publium, Maximum, Julianum, Caium &c. Ergo cum Romani effent novi illi plerique Hierosolymorum Christiani quoque coloni, non erit proinde quod miremur mores etiam fecum attulisse plerosque Romanos, in quibus etiam hunc de Festo Paschali à Xysto antea novatum. Inde factum puto quod Christianos Hierosolymitanos Eleemosynis suis sustentarent veluti colonos suos, etiam ad recentiora quoque tempora, Romani. Syrias certe cum Arabia omnes recenset P Diony fius Alexandrinus quibus identidem, Exagore, necessaria fuerint à Romanis suppeditata, quas tamen Syrias verba proxime sequentia à Mesopotamia apertissime distinguunt. Eleemo(ynæ illæ frequentes & perpetuæ, è tanto etiam locorum intervallo, affinitatem illam plufquam vulgarem indicant, qualis erat illis temporibus, illa coloniarum, arctiorem certe quam quæ omnium communis esfet Christianorum Ecclesiarum. Ita frequentissimæ fuerint, per Syrias omnes quæ Romanos mores in Syrias inferrent, Romana colonia. Eandem etiam necessitudinem Romanæ fuisse cum Ecclesiis, quarum metropolis erat Corinthus, Achaicis, facit omnino ut suspicemur q Diony sius alius antiquior, ipse Corinthius. Commendat enim non coavum modo Soterem, sed Ecclesiam Soteris Romanam, quod morem illum an' apxys traditum à majoribus observarint, Ecclesiis quamplurimis κατα πασαν πόλιν fubfidia transmittendi. Πασαν πο-

p Dionyf. Al. ap. Enf. H. E. VII. 5. q Ap. Enf. H. E IV. 23.

λω intelligit faltem Achaia, & apxlw, non ipfum forte (ut intelligit Valesius) Religionis exordium, fed quod ab eo usque tempore quo inceperint hunc morem Romani, nunquam illum intermiserint, coeperint autem ante memoriam hujus Dionysii. Hic quoque videmus Metropolitanorum officia in colonos, cum tamen casus nesciamus qui novis locum fecerint colonis. Sed fieri potest ut id quoque Hadriano tribuendum fit Principi φιλελλίωι harumque Provinciarum ornandarum studiosissimo. Porro Judæorum in Lybia sub Trajano motus, Graca nimirum illa & Cyrene contermina, fed & in Cyrene, & Ægypto, & Thebaide, occasionem fatis manifestam novis dedere coloniis. Quæ fuerit causa coloniis Ponticis quod nesciamus, historiæ debemus, forte, illorum temporum steriliffimæ. Ex Arriani tamen Periplo maris Euxini, videtur Hadrianus agitasse de occupando Regno Bosporano. Inde fieri potuit ut provinciam Ponticam novis munierit coloniis. Sic poterant per colonias in Oriente propagari mores Christianorum Romanorum etiam recentiores. Accedebat præterea Judaorum odium infensissimum immanissimo imprimis in Christum Dominum piaculo constrictorum, qui & sequentium quoque plerarunque Persecutionum & Martyriorum præcipui fuisse videntur incendiarii. Fecit hoc ut ne quidem adiaphora Christiani vellent cum Judais habere communia. Et quidem ab antiquissimis Ecclesiæ temporibus. Sic enim docuisse vetustissimum Kneuyμάτων Petri impostorem testem habemus, ipsum etiam antiquissimum ' Clementem Alexandrinum. Accedebat porro & Gentilium Romanorum in Judaos frequentissimè deficientes ira proculdubio

&

M

da

ill

Fu

7767

in

ni

gra

qu

I

hc

ma

ba

nii tul

fin

200

ge

rei

Re

Ch.

ex

Ec

Ite

nu.

ut

aft

Vi

Ap:

um

um,

int

ife-

Dio-

of-

qui

ut

ipi

um

ano

na, io-

uæ

hi-

ri-

no

072-

oer

um

21-

no

ri-

ue vi-

ia-

n-

m-

17-

ım

m.

10

å

&indignatio; qui quidem quanquam litigiis de Mellia fese minime ingererent, colonias tamen Fudais coercendis destinatas implebant tam colonis illis, quam militibus, quos scirent animis fuisse in Judæos infenfissimis, & gravissimis ipsorum Judæorum odiis exagitatos. Accedebant Christianorum in Romanos merita, nullis sese Reipublicæ factionibus immiscentium, non Cassianorum, non Nigrianorum, non Albinianorum, teste & Tertulliano, qui etiam eo nomine gravissima à Barcocheba, teste Eusebio, perpessi sunt quod nollent Romanorum hoftes juvare aut fovere, quod certe illos Romanis commendasse verisimillimum est. Accedebat Christianorum etiam militum multitudo colomis idonea, cum & legiones & castra, utait " Tertullianus, implerent. Hæ certe causæ satis verismiles esse poterant, cur & colonias deducerent Romani in Oriente frequentissimas; cur & Romanos cives & Christianos ad colonias præcipue deligerent; cur & Christianos illos præcipue quos scirent animis fuisse à Judais alienissimis. Et certe Romanis favisse potius, præ reliquis in Oriente, Christianis, etiam Gentiles numinibus receptis deditiffimos, etiam sævissimos alioqui Persecutores, ex Aureliani judicio intelligimus. Censuit ille Ecclefiam * Antiochenam à Paulo Samosateno, qui Zenobiam adjuvisset ereptam, illis dandam quibus Italici Christianæ Religionis antistites & Romanus Episcopus scriberent. Ita factum existimo ut in Paschali lite tot repererit in Oriente Victor astipulatores. Hæc obiter occasione Epistolæ ad Victorem.

§. XXIII. Sed & aliam quoque, Viennensium

s Tertull. Apol. c. 35. ad Scap. c. 2. t Euseb. Chron. u Tertull. Apol. c. 37. x Eus. H. E. VII. 30.

scil. Lugdunensiumque, Epistolam, cujus meminis magnamque ejus partem conservavit y Eusebius Irenao nostro tribuendam censuit Valesius. Et quidem Irenai nomine laudari ab 2 Oecumenio recte monuit Amicus Colome sius. Et fieri quidem potest ut vera sit Valesii illa conjectura. Jam enim a a-libi dedimus exempla scriptarum à Presbyteris Epistolarum publicarum. Nec sane alius erat, quod quidem scimus, ex universo Presbyterio magis idoneus ad Epistolam illam communi nomine concipiendam, quam noster atatis pariter, ut ostendimus, quam loci, ratione venerabilis, quem & elogio tam præclaro ornant Martyres in sua ad Eleutherum Epistola, & ornavit paulo postea Lugdunensis Ecclesia, cum neminem alium Pothini loco digniorem crederent, quem & xo:ywood appellant Martyres, & ไทมพาใน รที่ร 21 สมาคมร รชิ xe158, non alia, ut videtur, causa, quam prompto ejus ad Martyrium animo, aptiori proinde describendis Martyrum certaminibus. Et sane zeli Scriptoris flagrantissimi luculenta admodum in ipsa Scriptione habemus indicia. Nihil vidit unquam in Historia Ecclesiastica b Scaliger à cujus lestione commotior recederet, ut non amplius suus esse videretur. Sed mirum sane quæ tandem suerint illa monumenta, è quibus hoc observavit Oecumenius quod non observavit Eusebius. Incluserat præterea Auctor hujus Epistolæ Epistolam aliam ipsorum Martyrum ad Eleutherum qua nostrum illis, quæ vidimus, ornant encomiis. Expendat Lector an & illa conveniant Irenao. Sed fensum alienum fuis duntaxat verbis repræsentavit Epistolæ Au-

y Euf. H. E. V. 1. & ib. Valef. z. Oecum. in I. Petr. c. 2. a Diff-Sing, ad Ceftr. Cap. XI. S. 2. b Scalig. num. Eufeb. 1183.

ctor, ut proinde non sufficiat fortasse hoc ad hanc

Epistolam abjudicandam Irenæo.

init

ius

qui-

ecte

teff

a a-

uod

s i-

on-

elo-

E-

ug-

oco

ant

ion

ad dis

ris

ri-

in

one

rella

ius

e-

ois,

or

m

1-

ſſ.

2

§. XXIV. Et quidem Scripta hactenus memorata olim extitisse certum est. Pollicitus est præterea noster Opus fingulare adversus Marcionem. Sed huic quidem, 'inquit, quoniam & folus manifeste ausus est circuncidere Scripturas, & impudorate super omnes obtrectare Deum; seorsim contradicemus, ex ejus Scriptis arguentes eum, & ex iis (ermonibus, qui apud eum observati sunt, Domini & Apostoli, quibus ipse utitur, ever sionem ejus faciemus, præstante Deo. Iterum alibi: d Nos autem etiam ex his quæ adhuc apud eos custodiuntur, arguemus eos, donante Deo, in altera conscriptione. Observavit hæc e Eusebius cujus illa funt verba: Ἐπηγελτιμ δε ὁ αυτος κπ τ Μαρκίων Φ συγραμμάτων αντιλέξειν αυτώ εν ίδιω συ εδάσμαλ. Interprete Valefio: Quinetiam pollicetur alicubi, (e peculiari volumine Marcioni responsurum, Argumentis ex Libris illius ad ipsum refutandum petitis. Innuit Eusebius, cum illud observaret, nullum extitisse proprio titulo Irenai Librum adversus Marcionem, qui quidem ipfi innotuisset. Aliter fuisset, Lectorem ea occasione moniturus proculdubio fuerat, id postea illum præstitisse quod hic fuerat pollicitus. Sed nec alium quenquam veterum habemus qui Librum Irenai adversus Marcionem viderit. Sed fingularis illius Libri Argumentum quod fibi propofuerat Irenaus, non intellexisse videtur Eusebius, sed ne quidem ipse Valesius. Sic illi nostrum accipere videntur quasi Marcionem fuisset, è propriis Marcionis Scriptis, refutaturus. Non hoc dixit noster, sed quia propria erat illa, præ reliquis Hæreticis, causa Marcionis, quod sacra & Canonica Scripta corrupisset,

c Iren. L. I. c. 29. d Iren. L. III. c. 12. e Euf, H. E. V. S. resectis

resectis nimirum expunctisque quæ suis Hypothesibus adversari viderentur; vidit itaque multa sacræ Scripturæ testimonia recte quidem aliis Hæreticis resutandis adhiberi potuisse, eorum nempe Auctoritatem agnoscentibus, non tamen Marcioni resutando sufficere resecta ab illo & expuncta Testimonia. Id ergo singulari suo Opere voluit Irenæus, ut sola illa Sacræ Scripturæ testimonia advocaret quæ Marcion ipse reliquerat intacta, nec nota aliqua censoria è sacris Codicibus expunxerat, sic illum scilicet proprio sibi gla-

dio jugulaturus.

§. XXV. Scripfit præterea Hippolytus βιβλιδά-PAOV à f Photio lectum adversus Hareses XXXII. Harum prima erat Dositheanorum, ultima Noetianorum. Tawas de Onow, (inquit ex Hippolyto, ut videturipso, Photius) ελεγχοις το οβληθηνοι όμιλεντω Ειρωσίε, ών κ σωρινό ιπώλυτω πιεμενώ τοδε το βιβλίον Φησι στωθεπεχέναι. Refutatas itaque Irenao in opiniais illas Hareses, si Photio credimus, dixerat Hippolytus, cujus tamen Argumenta fusius in our lias explicata, ipse in Epitomen redegerit. Quafi vero summa Libelli sui omnia ab ipso Ireneo capita accepisset, ipse autem, præter compendiosam illam narrandi formam, de suo nihil attulisset. Et tamen de Dostheanis nullam unquam mentionem habet noster, sed nec aliquam alius quispiam in Hæreticorum Catalogis, nostro Non certe Justinus, non Hegesippus, non Clemens Alexandrinus. Meminerunt tamen paulo juniores, Tertullianus, Auctor Recognitionum Pseudo-Clementinarum, & Origenes, qui accipere poterant ab Hippolyto, ab ipsis deinde juniores. Quare si Dositheanorum meminit, primus certe meminit, ir

b

fi

p

lυ

vi

pi

fu

nt pf

कर

do

fin

po

Do Et

po pe

ria

mı

Di

eft

ftit

qu

po me

Op

XI

fed

anı

in Christianorum Hæreticorum serie, Irenæus. Non in nostris tamen, quos habemus, Libris, sed in 'oμιλίαις, seu scripto traditas intelligat illas, de quibus supra egimus, Dialeges (quas etiam Ouilias fuisse probavimus) seu alias potius ore duntaxat pronunciatas, quibus tamen interfuerit discipulus Irenai Hippolytus. Noeti ortum nec vidit, nec videre per atatem potuit, Irenaus. Sabellii Præceptor erat Noetus, qui quidem Sabellius anno Ær. vulg. CCLVIIº. aut paulo antea Hæresim profesfus est. Xysto enim Stephano in sede Romana jam nuper suffecto de nupero etiam Sabellii ortu scripsit Dionysius Alexandrinus. Verba & Dionysii sunt, σείτε νου κινηθεντο cu τη Πτολεμαίο το Πενζαπίλεως δέγματ . Erat itaque, cum scriberet illa Dionysus, Hæresis ista recentissima. Scripsit autem certe post mortem Stephani quam Aug. 11°. affignat Depositio Episcoporum Bucheriana fide dignissima. Et quidem postquam Successionem Xysti rescire potuit Dionysius Alexandria, ante tamen quam pervenisset eodem nuncius de Persecutione à Valeriano in Christianos concitata, que Septembri demum ejusdem anni mense concitata est. Ita Septembri mense, aut circiter, oportebit illa scripsisse Dionysium. Ante igitur Noetus prodierit necesse est, nec tamen diu antea, si quidem Sabellium instituerit. h Epiphanius illum CXXX. annis antiquiorem facit suis quibus Panarium scripsit temporibus, πλείω η ελάσσω, ut rotundum duntaxat numerum ab eo affignatum intelligamus. Coepit Opus illud Epiphanius anno Valentiniani & Valentis XIº. qui à Februarii XXVº. inchoandus erat ; fed ante i Aug. XXIV .. fi quidem VII. cœperit anno Gratiani, ut habent Editionis Petavianæ g Ap. Euf. H.E. VII 6. h Hæref. L.VII. n. 1. i Epiphan. init. n. 2.

g Ap. Euf. H.E.VII 6. h Hæret. LVII n. i. 1 Epiphan. init. n. 2. Latina,

Latina, defunt enim in Gracis, vitio forte Operarii. Hæ notæ conveniunt anno Æræ vulgaris CCCLXXIV°. Sequenti anno, Valentiniani viz. Iº. & Walentis XIIº Christi CCCLXXVº.ad Hæresim XLVIII. progressus est. Cum vero ad Hæresim LXVI. attigit, jam annus agebatur CCCLXXVI. Valentis nimirum XIIIus. à Martin XXIX. Gratiani IXus Augusti XXIVo. Valentiniani autem junioris primus Novembr. XXIIº. absolvendus. Ita inter Martii XXIXm. & Augusti hujus an. XXIVm. hucusque fuerit progressus Epiphanius. Sic anno eiusdem Æræ CCXLV°. vel CCXLVI°. ortus fuisset Noetus, si quidem accurate supputationem illam instituisset Epiphanius. Tantumque aberit ut attigerit Irenaus ortum Noeti, ut ne quidem illum attingere potuerit Hippolytus, passus nimirum sub Maximino Thrace, anno Æræ Christiana CCXXXV. Sed raro admodum in numeris Chronologicis accuratus effe folet Epiphanius. Minutias illum hic certe neglexisse colligimus è verbis illis ωλείω η ελώσω. Recteque, ut puto, recens aliquis, fed ante decennium, & quod excurrebat, Auctor calculum illum instituerat, quem temere ad fuæ Scriptionis tempus aptarat Epiphanius. Id certe necessarium, ut scribere illa posset quæ scripfisse vidimus Hippolytum. Prodiit itaque Noetus ante ann. CCXXXV. Nec tamen diu ante illum prodiisse verisimile est. Qui paulo ante Hippolytum scripserunt, nullos habemus qui Noeti meminerint. Non meminit Clemens Alexandrinus, helluo ille Librorum, & in Hæreticorum etiam Scriptis versatissimus. Nec Tertullianus in Catalogo illo Hareticorum quem subjunxit suis adversus Hæreticos Prascriptionibus, ubi tamen ne recen-

k Epiph. Har. XLVIII. n. 2.

tiffimos

ti

de

cu

m

qu

qu

me

or

Ut

VIX

adl

nic

ult

fuo

tui

dir

Ha

Hi

rat.

Noe

Sic

næi

enir

stau

dem

Noe

rent

quo

los g

rum

Prax

brio

quen

9

tissimos quidem Hareticos prætermisit. Ne quidem quando scriberet in Praxeam, qui eandem docuit Hæresim quam postea Noetus. Nuspiam tamen Hæresis illius Magistrum alium agnoscit quam Praxeam, nec Noetianos illos Hæreticos unquam appellavit, fed duntaxat Praxeanos. Et tamen ex eadem illa Provincia Asia Proconsularis oriundus erat iste Praxeas, unde postea Noetus. Ut proinde in Hæresis Praxeanæ Historia omitti vix potuerit, fi quidem nomen eidem illi Sectæ adhuc dediffet ipse Noetus. Tertulliano itaque junior erat Noetus, nedum Irenæo, quem omnium ultimum, temporis, ut videtur, habita ratione, in fuo Catalogo recenfuerat Hippolytus. Nec potuit ille proinde Irenaum adversus Noetianos audire disserentem. Fieri itaque potest ut hanc Hæresim omnium recentissimam de suo adjecerit Hippolytus Hæresibus illis, quas in Synopsin redegerat ab Irenæo refutatis.

§. XXVI. Quod si Hære sim potius Noeti, quam Noetum ipfum, ab Irenao refutatam intelligamus; Sic fieri potuit ut Synop sin illam universam ex Irenai Disertationibus collegerit Hippolytus. Erat enim Noeto longe antiquior Hæresis ipsa quam restauravit Noetus. Jam vidimus in ipsa Asia eandem ante Noetum docuisse Praxeam. Quod enim Noetiani postea potius quam Praxeani appellarentur, non obstat id quominus verum fuerit quod diximus. Id enim sæpe contigit apud æmulos gloriæ Hæreticos, ut diversa subinde Praceptorum nomina eadem Hæresis acceperit. Utque Praxeanorum nomen extinxit postea Noetus celebrior ipse Praxea, & Discipulorum numero frequentior; sic & Noeti nomen extinxit postea Sabellius. Haud aliter ac Cerdonis nomen supra obfervavimus Ppp

484

fervavimus extinxisse Marcionem. Sed Irenai tempora ne quidem attigit ipse Praxeas. Fateor: Sed & Praxea antiquior illa erat Praxea Haresis. Docuit ipse Simon 1 semetipsum esse qui inter Judaos quidem quasi Filius adparuerit, in Samaria autem quasi Pater descenderit, & in reliquis verogentibus quasi Spiritus Sanctus adventaverit. Et quidem illa teste ipso docuit Irenao. Habemus hic qui tres in Trinitate Personas invicem confuderit, etiam antiquiorem Irenao. Quidni hunc errorem Simonis refutando ea dixerit Irenæus, quæ etiam in recentiores Irenxo Noetianos recte potuerit Hippolytus intorquere? Eundem etiam memoravit errorem S. Fustinus Martyr, non quidem ille senior Irenao, ut ostendimus, sed qui tamen diu antea scripserit quam Irenaum nostrum audierit Hippolytus, non quidem Christianorum Hæreticorum, sed recentiorum,& Justino Tryphonique coævorum Rabbinorum. Sic enim illi de Λόγω loquebantur, ut aliam ejus à Patre m Personam non agnoscerent. Nempe eandem Patris Swapin, qua Patris mandata hominibus ήγελλε, i. e. denunciabat, άγελον vocari censebant; qua apparebat in visione incomprehensibili, dofar qua forma humana nonnunquam se conspicuam præbebat, ανδεα & ανθρωπον. & proinde etiam Λοφον, qua Patris our las ad homines perferebat, sensu fere eodem quo & Christum Aczov nominatum existimant hodierni quoque Sociniani. Sed vero Aizov illum άτμητον & αχώρισον à Patre arbitrati funt, ad eundem plane modum, quo & lumen à Sole sejungi non potest, sed Sole occidente una cum Sole ejus etiam lumen aufertur. Ut ergo Sole oriente lux ejus oritur, occiditque occidente; Sic etiam Pater (inquiebant) όταν βέλητας, διωαμιν αυτέ συση-

1 tren. L. I. c. 20. m quftin. Dialog. cum Tryphon. p. 318.

Say

São

vult

dem

ius

alic

leru

res

nun

fen

tati

quo

rene

Iren

illo

Apo

mn

tion

gum

qua

tun

agn

cert

que

non

is d

ut c

vid

cta.

eru

men

mo

reti

Divi

δαν ποιεί κ' όταν βέλητα, ανας έλλει είς έαυτον i. e. cum vult, efficit ut virtus ejus profiliat; &, cum vult, eandem ad feipfum retrabit. Sic illi nimirum Acrov, cujus frequentissima fuerat apud Philonem mentio, aliofque proculdubio Judaos Philoni coxvos, fuftulerunt rursus novis interpretationibus recentiores Philone Rabbini, conscii nimirum ut Philonianum illum Aogev in causæ suæ patrocinium traxisfent Christiani. Sic itaque secundam saltem Trinitatis personam cum prima illi confudere Judai, quos nullis poterat refutare Argumentis noster Irenæus, quæ non eadem valerent in recentiores Irenao Noetianos. Quare verifimile est oppressos illos ab Hippolyto tam Viri, qualis fuit Irenæus, Apostolici Auctoritate, quo sensu Apostolicos omnes appellabant, qui, per ætatem, fuissent Traditionis Apostolicæ testes, quam etiam ejusdem Argumentis. Nec aliud Irenai Opus de Haresibus quam hoc ipsum " Hippolyteum à Maximo laudatum existimo, cum solius Anima salutem à Simone agnitam testem nostrum produxit Irenaum. Nihil certe habet istiusmodi noster in Opere hodierno, quo loco agit de Simone. Junxit præterea cum nomine Hippolyti nostri nomen Irenai Maximus, ώς δηλέσιν, inquit, Ειρίωως το κ Ιππολυτ Φ, non alia ut opinor causa quam quod utriusque fuerit, ut vidimus, opera in hoc Opere Hippolyteo conjuncta. Et pro eadem fortasse forma intelligenda erunt, fiqua alia Veterum Testimonia Irenæi nomen fimul ac Hippolyti uno eodemque loco memoraverint.

§. XXVII. Ait denique Irenœus se omnibus Hæreticis secundum ipsorum characterem contradicturum.

n Maxim. not. ad Ep. 8. Dionyf. ad Demophil. & in c. 6. & 9 de Divin. Nom.

Non tamen ita intelligendus, quafi fingulos Hareticos fuisset o Libris singulis & seorsim edendis refutaturus, nedum ita quafi singula eorum deliria propria fuiffet separataque refutatione dignatu-Hæc scimus illum Libris hodiernis minime præstitisse, ut proinde alii quærendi essent, si quidem ea fuisset vel pollicitus. Sed cum illud proprium faciat, ut vidimus, Marcionis, quod illi refellendo proprium, edendumque seorsim, Librum esset dicaturus, & quidem ob causam, quam vidimus, Marcioni itidem propriam, quod non eadem Scripturæ Testimonia agnosceret Marcion, quæ reliqui, præter Marcionem, omnes Hæretici agnoverint; innuit omnino in reliquos Hæreticos Libros fingulares ne quidem effe expectandos. Plane de secundo hujus Operis Libro intellexit Irenaus confutationem Hæreticorum illam, quam fuerat pollicitus in primo, cum sequentes ab eo ne quidem adhuc defignatos oftenderimus. Ibi autem Valentini disciplinam Ptolemaicam, & quidem per magna, ut ait, Capitula, evertendam aggreditur, ut oftendimus, professus una eademque opera reliquas Hæreses, quas in priori Libro recensuerat, simi-Nullam itaque pollicitus liter effe refutandas. est singulorum dogmatum refutationem, nedum singulares in Hæresim unamquamque Libros. voluit, non ita se Valentinianorum solorum refutatione fore contentum, ad reliquos Hæreticos per sequelam refellendos, ut sequelam illam Lettori colligendam relinqueret; fed quod ipfe Argumenta in Valentinianorum Hypotheses intentata fic aliorum quoque Hæreticorum Hypothesibus effet aptaturus, ut constaret non melius solvi potuisse per aliorum Hæreticorum Hypotheses Aro tren. L. I. c. 19.

gumenta

gun

præ

rum Pto

ut t

liffe

Bali

Sett

ille

mair

II.

nit

retie Vale

char

gumenta sua quam fuerant soluta per illam, quam præcipue oppugnat, Valentinianorum Ptolemaico-Et quidem vere Valentimanos, quos dixi, Ptolemaicos ita secundo Libro oppugnat Irenaus, ut una tamen etiam ostendat solidius nihil attulisse, qua quidem discrepabant à Valentinianis, seu Basilidianos, seu Marcionitas, seu alios cujuscunque Sedla Hareticos priori Libro recensitos. Hac ille sæpe alibi qua data erat occasio, dum Ptolemaitas refellit aut Marcosios, præcipue autem L. II. c. 56. cui titulum Cap. LVII. rectissime apponit Codex Vossianus, illum nimirum : Eversio Hareticorum omnium in iis quibus non communicant cum Valentino. Illum enim intelligebat Irenaus eorum characterem, qui ipsis proprins erat, nec adeo comminis cum Valentino.

APPEN-

]

Ani

Chr

ipfo

pra

(ar

me

inft

ad o

cto

tus.

tem

tæn

vis

(ebi

fuit

ptor

ter

ren

me

men

me

tus

Orig

Pie

on,

tus

COS

Rh

tra

dif

per cet

Ad DISS. I. §. 18. de tempore Celsi, è Codice MS. Baroccian. 142. fol. 216.

Τ Αί Φησι Φίλιππ Φ ο Σιδητής cu 2 λόγω 1 κδ. Tã disaonaleis Tã cu b 'Alexandpeia Allwayoεας πεωτ 🗇 ηγήσατο, κατά της χρόνης ακμάσας · Aδειαν 8 χ' Αντωνίνε, δις x τ d τωτερ Χειπανών πεισοδιπικον σο εστε Φώνησεν 'Ανηρ ' έν αυτώ Χειτιανίσας τω τείβωνι, x της Ακαδημαμκής (χολής σερίσαμεν . ουτ Θ το το Κελσο κατα Χριπανών γρα μαι πεθυμη-Deis, CNTUX DV Tays Deins & year ags es to anexBesseρον 2 αγωνίσαις, ετως άλετο τω παναγίω πνεύμα, ί ώς διδάσκαλον, κετα τον μεγαν Παυλον, αντι διώκο χυέως της πίσεως ης εδωκν. Τετε " μαβητίω χνέως Φησινό Φιλιππ 🗇 του Στεωματέλ Κλημεντακ, Παντιμου 3 τέ Κλημεν-TO. Of 1120 ray of auto; Adway wangxev κ Φιλοσφο Πυθαγόραιο. Ευσέβιο δε Φησι τεναντίου όπ Πανταμο τε Κλήμεντο διδάσκαλο γέχουεν, έκ ώς διδασκάλε οι ταις Υποτυπώσεσιν μεμνηται. Ούτ 🗇 δε ό Πάνταμυ Το έχεν μαθητίω διάδοχου & διδασκαλείς μετ' αυτον ως ες του νον, κατά μεν φίλιππον, 'Ωριβίνω κατά δε Έυπεβιον, Κλημεντα, η μετά Κλημεντα Ωριβύω. Πλω लाह श्रेमि, साह टेम्स्यक, महिक्मिक क्टर्डम में Xertaniκης Σρατειβής 'Oershins. Μετα 'Ωειγρίω, 'Heanhas, μετα τέτον, Διονύστο μετα Τέτον, Πιεριο " μετα Πίεειον, Θεόγνως . η μετα τέτον, Σεραπίων · μετα τέτον, Πετρο ο μέχας θπίτκοπο Μάρτυς Χνόμενο · ο μετα Hisτρον, Μακάρι Ο ον Πολιτικόν εκάλεν οι θπιχώριοι. Msτὰ τέτον, Δίδυμο μετὰ Δίδυμον, Ρόδων ός κ μετήγαγε, κατά φίλιππον, των Δίατειδων ον τη αυτή πόλει τη Σίδη, P κατά της χρόνης 8 μεράλη Θεοδοσία. 9 Τήτω 4 Ροδώνι λέγει μαθητεδου ό φίλιππ 🕒, ώποι η ωλείσε μαρτυξε εκεὶ είδησεως λόγων, των τε καθ' ήμας κη των έξωθεν.

¹ μοδ. MS. 2 'Αχωρίσται το MS. 3 Τον Κλήμεντα MS. 4 'Pod. MS.

Inquit etiam Philippus Sidetes Serm. XXIV. Cholæ præfuit Alexandrinæ primus Athenago-Tras, qui Hadriani floruit temporibus atque Antonini, quibus etiam Legatoriam Orationem pro Christianis inscripsit; Religionem Christianam in ipso quoque pallio professus, & Scholæ Academicæ præfectus. Hic cum in animo haberet Christianos (ante Celsum) Scriptis oppugnare, lustratis ea mente Scripturis ut susceptam oppugnationem institueret accuratius, ita captus à Spiritu S.est, ut, ad exemplum magni Pauli, ex Perfecutore Doctor effectus sit illius sidei quam fuisset persecutus. Hujus discipulum ait Philippus fuisse Clementem [cognomine] Stromatea, Clementisque Pantanum. Pantanus vero ipse etiam Atheniensis [civis Thilosophus erat [secta] Pythagoraus. Eusebius autem ex adverso dicit Pantanum Clementis fuisse Præceptorem, cujus etiam tanquam Praceptoris meminerit in Hypotyposibus [Clemens.] Cæterum ille Pantanus discipulum habuit Successorem,&, post illum, Scholæ præfectum, pro Philippi mente, Origenem; pro Eusebii autem sententia, Clementem; & post Clementem, Origenem. Utcunque tamen, feu [fuccesserit] hic, feu ille, [Pantano;]quartus [certe] Christiana Schola præfuit Origenes, post Origenem Heraclas, post illum Dionysius, post quem Pierius, post Pierium Theognostus, post hunc Serapion, post quem magnus ille Petrus Martyrio inclytus. Post Petrum Macarius, Politicus à conterraneis cognominatus. Post illum Didymus, post Didymum Rhodon, qui etiam, temporibus Philippi Scholam transtulit in ipsam illam [Philippi] civitatem Siden, imperante seniore Theodosio. Hujus Rhodonis se discipulum fuisse ait Philippus, cui etiam egregium perhibet [Philippus] de nostra [Christiana scilicet externag; [Gentili] Eruditione testimonium.

Sequentia literis miniatis concepta funt, quæ adeo Librario, potius quam vel Austori, vel Exceptori, videntur imputanda.

'Οι διδάσκαλοι' 'Αθωαίγορας ά. Πάνταμο β΄. 'Ωει-Νύης γ΄. 'Ηεσικλάς δ΄. Διονύσιο έ. Κλήμης 5΄. Πιέριο ζ΄. Θεόγνως ο ή. Σερσπων θ΄. Πέτς ο δ μάρτυς ί. Μακάριο ὁ Πολιτικὸς ιά. Δίδυμο ιβ΄. 'Ρόδων ιγ΄.

Doctores: Athenagoras I. Pantanus II. Origenes III. Heraclas IV. Dionysius V. Clemens VI. Pierius VII. Theognostus VIII. Serapion IX. Petrus Martyr X. Macarius Politicus XI. Didymus XII. Rhodon. XIII.

NOT Æ.

Usus hujus Fragmenti.

Gregii hujus Fragmenti edendi occasionem benignam præbuit nostra illa de Celsi tempore disputatio. Nostram enim sententiam verbis satis luculentis confirmat, dum recentiorem illum statuit Athenagora, quanquam alioqui non minus ab Origene ipio, quam à receptis Ecclefiæ Historicis, alienam atque discrepantem. Sub Hadriano enim & κατωπίοω recentiorem quoque Celfum fuum floruisse credidit Origenes. Atqui Hadriano Imperante florere vix potuit qui recentior scripsit Athenagora, qui Divis scripsit quos vocant, Fratribus, pro eorum quoque sententia qui temporibus illum admovent antiquissimis. Sed alia quoque multa habet nostrum hoc Fragmentum Historica quæ frustra quæras apudalios illorum temporum omnes, quotquot habemus, Historicos. Nova multa de iplo

ipfo filer liqu lexas qual Pans junio que fit, locu

quo

dati

alique chui drini potu fuiff com Rhodilla i mus nomi School dem ipfe

Sidæ ptio: Utir habe biiqu rant

dive

ipso Athenagora Scriptore egregio, quem tamen filent veteres (unum si excipias Methodium) reliqui ad unum omnes. Nova est & illa Scholæ Alexandrinæ Catecheticæ Successio, & frustra alibi, qualis hic habetur, universa quærenda. Et quod Pantænum faciat Clemente in Schola Catechetica juniorem, id quoque novum, nec ab alio quocunque proditum, Eusebio certe, qui contrarium sensit, adversissimum. Rem itaque Historicam ipsam locupletiorem facit nostrum hocce Fragmentum, quo nomine illud literatis oporteat esse commendatissimum.

Qua fide dignum.

Nec vero tot novorum testem hic fabulatorem aliquem producimus, aut recentieris ævi Monachum. Testis primarius est Rhodon ipse Alexandrinus, quique adeo tot Alexandrina recte scire potuit quæ coævum latuerint Hier onymum. Coævos fuisse exinde constat, quod unum eundemque communem Magistrum habuerint Didymum tam Rhodon ille quam etiam Hieronymus. Nec tamen illa innotuisse Hieronymo è Catalogo ejus colligi-Athenagoram ille ne quidem de mus & Chronico. nomine cognovit, sed nec de aliis plerisque, quod Schola Catechetica præfuerint Alexandrina. Et quidem fide majore habendum esse Rhodonem quam ipse sit habendus Eusebius, in illis quoque quæ diversa tradit ab Eusebio ostendemus antiquioribus Eusebio ipso Testimoniis. Rhodonem ipsum Sida audivit Philippus Sidetes, testis proinde exceptione major eorum quæ accepit ipse à Rhodone. Utinam haberemus Philippi ipsa verba. Quæ enim habet noster de conferendis invicem Philippi Eusebiique testimoniis, ea Philippi verba esse non poterant, sed recentioris alterius, qui Philippum excerpferit, Qqq

pserit, Auctoris. Ego Nicephori Callisti fuisse suspicor. Præcesserant enim in eodem Bodleiano MS'. Excerpta ex Eusebii Historia Ecclesiastica illius Nicephori and Owins. Quæ verba Ego ita intelligo, non ut ip/e scripserit, sed Tachygrapho Amanuenfi dictarit, Auctorum nempe quos excerpsit sententia, sed suis tamen verbis. Sequuntur & alia in eodem Codice ejusdem Nicephori ex Historicis Ecclesiasticis Excerpta. Ut proinde media quoque illius hæc quæ damus Excerpta fuiffe ve-Et tamen loco alienissimo inserunrifimile fit. tur ad finem Libri Eusebiani X'.quo loco nihil habet Eusebius affine cum nostro hoc Philippi testimonio. Et præter morem Excerptoris, quem alibi nuspiam observavi, aliena ab Auctoribus, quos excerpfit ex professo, Excerpta immiscentem. Sed nec in Historia locum hunc produxit Philippi Nicephorus. Fieri tamen potest ut post Historiam in hunc Philippi locum inciderit Nicephorus. rursus & illud potest, ut, sicut tempore Athenagora, aut junioris cujuspiam alterius in Schola Alexandrina Successoris, Excerptum hoc Philippi ne quidem nostris Excerptis Eusebianis inseruit Nicephorus, ita loco Historiæ opportuno non inseruerit, alieno loco ne quidem duxerit inserendum. Philippum tamen legisse ipsum, aut (quod eodem redit) alios certe vetustiores qui legissent excerpsisse, exinde facile suspicamur, quod alios Athenagora juniores in Schola Alexandrina fuccessores Scholæ illi dicat etiam ipse præfuisse, quos tamen nuspiam pro Scholæ Alexandrina Prafectis recensuerat Eusebius. Vix enim Rhodonis hæctestimonio confirmalfet Philippus, fi quidem ulla agnovisset, quæ hæc eadem docuissent, monumenta publica. Potuit tamen Rhodon, qui sub seniore vixit Theodosio, recentiflimos

tiffir quos tame us q recte retul men

a'ı VII. taxat expl hoc . que i Auch mus minor Serm preta que A fueri tame confi meru um il cati ; num 24 m brarn broru fieri

Libr

cum

conft

intel

tissimos hujus seriei quosque ipse recordari, reliquos ex Ecclesia sua haurire ineditis Archivis. Seu tamen hæc è Philippo Sidete Nicephorus ipse, seu alius quispiam Nicephori interpolator, excerpserit; recte nihilominus pleraque, & pro Philippi mente, retulisse, è paucis illis quæ de iisdem agunt Argumentis confirmabimus Veterum testimoniis.

2 Ev λόγω μθ'.] De Opere hoc Philippi Socrates L. VII. c. 27. & Photius Cod. XXXV. Nos ea duntaxat hoc in loco observabimus, quæ ad utriusque explicationem, & una eademque opera ad nostrum hoc Fragmentum illustrandum facient. Opus itaque universum in BBASS XXXVI. partitus est, Auctore Socrate, Philippus; fi vero Photium audiamus in XXV. has rurfus Biches in portiones alias minores quas Noy85 alter, alter Tours appellat. Noy85 Sermones, Tours Sectiones recte nos, ni fallor, interpretabimur. Minores hasce portiones in unaquaque βίδλω XXIV. numerat Photius. Socrates quot fuerint in fingulis Bibas omnino non prodit; ait tamen universas ad numerum fere millenarium confurgere. Inde intelligimus rectius habere numerum illum βiβλων traditum à Socrate quam alium illum Photii. Dant enim 36 per 24 multiplicati partitiones minores in universum 864, cum numerum duntaxat 576 reddant 24 similiter per 24 multiplicati. Sed facilis erat in Photio error Librarii partitionum minorum numerum cum Librorum numero confundentis. Quanquam etiam fieri potuerit, ut inter tempora Socratis & Photii Libri aliquot interciderint. Aoger itaque Philippi cum hic producat Excerptor, non Bicher, proinde constat de minoribus illis Philippi partitionibus esse intelligendum. Recteque adeo pro ud nos ud repofuimus, Qqq2

posuimus, cum non plures in unaquaque βίβλω Λόγες quam XXIV. fuisse ostenderimus. Oblitus autem est Excerptor illud etiam significare cujus nimirum Βίβλε is fuerit, quem in testimonium ad-

duxit Aoyos XXIVus.

b'Ev' Alexandpera Athenien fem fuisse Athenagoram tradit Methodius Martyr. Quod tamen nihil pugnat quo minus Scholæ etiam præfectus fuerit Alexandrinæ. Cives alios alibi tamen sæpe habitasse constat è Pandellis. Et viros doctos honoris caufa in multas civitates sæpe etiam fuisse adscitos multis probat exemplis doctiffimus Fonfius. Num tamen civis fuerit ' Alexandrinus Athenagoras è nostro nequit colligi Philippo. Habitasse tamen Alexandriæ produnt accuratissimæ illæ dietionis Alexandrina descriptiones, quas legimus in Athenagoræ nostri (si tamen nostri) Eroticis à Viro doctissimo Petro Gyllio Gallice editis, quæ tamen Graca penitus, ut puto, interciderunt. Sic etiam aliunde verifimilia apparent quæ à nostro Philippo proferuntur.

c'Adexavs 2, 'Aντωνίνε] Hadriano Orationem Legatoriam & Antonino, (qui Hadriano superstite Imperavit) Pio dicatam ab Athenagora falsissimum esse ipsa ejus, quæ hodieque extat, convincit Oratio. Nec sane Philippo tribuendum illum crediderim errorem, sed Excerptori potius, aut fortasse Librario. Jam enim monui Philippi quidem, ut putavit, sensus, sed suis tamen verbis, protulisse Excerptorem. Credideram inde natam erroris occasionem quod sub Pio sloruisse dixerit Philippus Athenagoram, quod quidem dici satis commode potuit. Pius enim Titus Elius Hadrianus Antoninus, quæ Pii nomina pro duobus acceperit Prin-

p De Script. Hift. Philos.

cipibus

cip

Pre

tia Le

Pie

ha

ful

dit

cus

Im

lui

fpe

nu pio

&

nen tax

ren

ve

eo Lu

fui

cui

Le

tui ali

am

201

du

era id Nota.

495

cipibus Philippi nostri seu Excerptor seu Librarius. Pro duobus enim accepisse verba indicant sequentia satis maniseste, sis wegat Pávnar &c. Duobus enim Legatoriam nostri Athenagora dicatam constat. Vel Pro etiam & Marco inscriptam credidit hanc quam habemus Legationem, Pio sub Hadriani, Marco sub nomine Antonini, & in illa adeo tempora incidise quibus conjunctus Pio erat in Imperio Marcus. Sed, ut alia mittam Argumenta ex ipsa Legationis Inscriptione & Contextu petenda, non tamen Imperante Pio Marcus vel nomen habuit Antonini. Quacunque autem erroris fuerit occasio, nobis vel illud unum abunde sufficit Philippo errorem illum tribui vix posse, qui vel ex ipsa Legationis inspectione potuerit adeo manisesto convinci.

d Τον τσερ Χρισιανών πεσοβωτικον σεσσεΦώνησεν.] Munus obeundarum Legationum inter onera Municipiorum solent recensere Pandectæ. Curialem itaque & civem fuisse verisimile est nostrum qui Legationem obierit Athenagoram. Nec vero civitatem duntaxat natalium, fed & aliarum quoque quas incolerent munera præcipiebant Leges Romanæ. Incolam vero cenfebant qui in civitate domicilium habuiffet, eoque nomine Jus ad publica Civitatis commoda, Ludos, Balneas, Annonam & Spectacula. Incola ergo fuit, & hæc Jura habuit noster Athenagoras. cujus (inquies) Civitatis? Ego non alterius opinor Legationem obiisse quam, cujus Scholam moderabatur, Alexandrina. Aliarum Civitatum causam non aliter egit, nifi qua causa quam agebat erat aliis etiam ipsa communis. Nec tamen civium Alexandrinorum omnium causam suscepit Athenagoras, sed duntaxat Christianorum. Nempe quoties diversa erant in una eademque civitate hominum Corpora, id etiam fuit in illorum temporum moribus receptum

ptum ut fingula Corpora fingulas haberent feparatasque Legationes. Sic in eadem, de qua agimus, Civitate Alexandrina, in celebri illa ad Caium Legatione, cum Judais Gracisque alia essent, & quidem Separata Jura; alios habebant Graci Legatos pracipue Apionem infensissimum Judaorum hostem. Judai alios imprimisque Philonem. Sic & Christianorum Alexandrinorum causam seorsim egerit Athenagoras. Nempe viris eloquentissimis demandari solebant istiusmodi Legationes. Quanquam enim Rhetoribus publicis aliorum munerum concedi foleret andea huic tamen muneri obeundo instructissimi erant, & præ aliis quibuscunque deligendi. Erant autem λόγοι illi πεεσ ευπκοι omnium elaboratissimi, quibus & Patriæ amorem captabant, & facundiæ famam. Inde factum ut scriptos etiam in lucem emitterent. Tales habemus Dionis Chryfostomi, tales Aristidis etiam & Synesii. Talis itaque fuerit & nofter Athenagore. E voce autem acompanyour colligimus pronunciatam effe voce, & quidem Imperatore præsente, hanc Athenagora Legatoriam Orationem. Fateor tamen ab hac vocis pronunciatione ad scriptarum Orationum inscriptiones traductam tandem hanc fuisse wes φώνησιν.

"Aνηρ cr αυτῶ Χρισιανίσας τῶ τρίβωνι] Non itaque novum quod in Heracla V. hujus Scholæ Successore pro novo habuit Eusebius. Et vel inde constat Eusebium ea omnia latuisse, quæ hic de nostro traduntur Athenagora. Nec tamen primus Athenagoras morem illum introduxit Gentili habitu Christianam tamen prositendi Philosophiam. Fecit ante illum Justinus, ut è Dialogo ejus constat cum Tryphone. Sic tamen illi ut libenter illos alii multi suerint deinceps imitati, quod quidem è Tertulliani discimus Opere de Pallio Heraclæ temporibus an

tiquiore,

tiq

gor

lofe

(op

rer

no

tul cip

hu

men

far.

leg

(op)

ficu

fui

tule

res

phi

ten

phi

eni

pro

nof

rib

etia Stip

Hai

drai

& Ch

tiquiore. Erat enim jam certe temporibus Athenagora & Justini summo in honore habitus ille Philos ophorum, cum & præficerentur Provinciis Philofophi,& titulum 2 Philofophorum fummum existimarent Imperatores ipfi Marcus & Lucius. Ita certe noster Athenagoras, post reliquos Marci & Veri titulos, illum denique subjungit quasi omnium præcipuum, το δε μέρισον Φιλοσό Φοις. Non dico titulum hunc à Senatu illis fuisse decretum. Et tamen Numeriano statuam cum Inscriptione 3 Numeriano Casari Oratori temporibus suis potentissimo, decretam legimus etiam à Senatu. Cur autem titulum Philosophi non decernerent qui titulum minus honorificum Oratoris decreverunt? Demus tamen hoc ita fuiffe ut contendit Casaubonus. Philosophorum titulo, seu Epitheto, illos infigniebant coævi Auctores. Ita certe Justinus in Apologia & quæ 2ª. cenferi folet ad Pium. Ita recenti memoria in Philisci Sophistæ vita Philostratus. Certe Platonis illam fententiam Marco semper in ore fuisse testem habemus 4 Capitolinum, Florere civitates, si aut Philosophi imperarent, aut Imperatores Philosopharentur. Hinc enim intelligimus Imperatoribus Philosophiam professis quam fuerit in Legatione futurus gratus noster Athenagoras, etiam ipse Philosophus.

É Σχολης 'Αναδημαϊκής ως εξαιμεν .] Pius Rhetoribus & Philosophis per omnes Provincias & honores & salaria detulit, stesse Capitolino. Ergo in Augustali etiam, qua noster egit Athenagoras, Præsectura. Stipendium erat sub Marco μύςιαι δεμχμα annuæ. Hanc enim summam memorant Lucianus & Philostratus. Tatianus Rhetor aureos ait suisse 600, qui drachmas valent 12000. & sexagena millia nummum,

² Capit. Pio c. 11. 3 Vopisc. Numer. c. 11. 4 Capit. Marc. c. 27. 5 Capit. Pio c. 11. 6 Lucian. Eunuch. Philostrat. Soph. Theodoto, & Chresto. & Proclo, & Damiano.

emendante in Eumenii Panegyrico Salmasio, qui proinde de rotundo potius quam accurato drachmarum numero locutos existimat Lucianum & Philostratum. Valebunt illa nostræ Anglicanæ monetæ libras 375. aut circiter. Stipendia illa Præceptoribus Thi πίσης λόγων ποιδέιας à Marco constituta testis eft 7 Dion. Non uni certe Philosophorum Secta. Pracipue vero Platonicis, Stoicis, Epicurais, Peripateticis, ut ex iisdem constat 8 Luciano & 9 Philostrato. Reliquas enim Sectas aut minus frequentes, aut nullo fere illis temporibus in pretio fuisse verisimile est, quanquam habeamus hodieque Pyrrhonicum Sextum Empiricum, & Photianum forte Enesidemum. Scholæ itaque Academica, seu Platonica, à Marco Alexandria constituta, noster præfuisse videtur Athenagoras, publicumque eo nomine meruisse stipendium. Quo etiam ipso nomine Legatiomi publicæ obeundæ erat aptissimus. Illud tamen observatu dignum censuit Auctor, quod non alienum censuerit à novo Scholæ Catecheticæ munere munus illud Scholæ etiam Platonicæ. Erant enim in utramque partem diversa Christianorum Primævorum exempla. Deseruit Rhetorica professionem ad Christi fidem conversus Cyprianus. Deseruit & Augustinus. Non ita tamen Arnobius & Lactantius. In Schola etiam Alexandrina diversæ diverforum erant fententiæ, fic tamen ut valuerit potius illa, quæ Gentilium disciplinarum in Christietiam disciplina usum agnosceret. Reprehensus est, fateor, eo nomine 'Origenes, quod studiis animum profanis addixisset atque Secularibus. Sed, præter nostrum Athenagoram, studiorum illorum causam tuebantur ejusdem Scholæ Chatecheticæ Præfecti longe celeberrimi. Successit Athenagora Clemens

7 Dio Xiph. in Marco. 8 Lucian Eunuch. 9 Philostr. Theodot. 10 Ap. Eus. H. E. VI. 19. qui

fus of dun mus quo Nec ni u fcer Peri tibu diof chetze feciti in So

qui

per.

fte .

drini rudi erium Aria am H mus quan lippui ufus cui p

mus

prof

am ip nostr uno i

rum (

qui literas illas defendit ex professo, earum ipse peritiffimus. Succeffit Clementi, (Philippo nostro teste) Pantanus, cujus exemplum se secutum profitetur Origenes. Hic Stoicam etiam Sectam profesfus est. Hoc Ego ita intelligo ut Schola Alexandrinæ Stoicæ præfectus fuerit, ad eundem plane modum quo & nostrum Platonica præfectum diximus Athenagoram. Jam enim vidimus & Stoica quoque Sectæ Scholas fuisse institutas à Marco. Nec video etiam cur soluti illa Professione Christiani unam aliquam Sectam, reliquis exclusis, agnosceret, cum potius Endenting è Stoica Academica Peripatetica præcipuis quibusque conflata dogmatibus, Christianis placeret Gentilium literarum studiofis. Origenes ipfe ferius, deposito Scholæ Catechetica munere, literis illis externis incubuit. Quod fecit etiam, paulo tamen ante Origenem, Origenis in Schola Catechetica Successor Heraclas. mus fese Divino animatum Oraculo ad ea studia professus est Successor Heracla Dionysius Alexandrinus. Reliquos deinde à Dionysio Catechetas Eruditionis nomine infignes plerosque legimus. Pierium & Theognostum magni fecere Alexandrini & Ariani. Didymum prædicant omnes de studiis etiam Encyclicis. Rhodonis eximium præconem habemus utrarumque literarum nomine, tam nostrarum quam Gentilium, ipfum hunc, de quo agimus, Philippum. Atque ita discimus cur habitu Philosophico usus fuerit Athenagoras. Schola nimirum nomine cui præfuit Philosophica. Eademne fuerit reliquorum Christianorum palliatorum causa, aliis disquirendum mittimus.

B Θείχις γεαφαϊς εἰς τὸ ἀκειβέςτεον άγων.] Hâc etiam ipfa de causa verisimile est Celso antiquiorem nostrum fuisse Athenagoram. Gloriatur enim non uno in loco Celsus ad Judæos sese Christianos que op
Rrr pugnandos

tan

cul

rec

Qu

pe !

val

qua

refe

pol

que

gen

ftru

KAń

ferv

fent

Pan

ea c

mo

Clen

fera

pto

acqu

num

anig

bit;

poty

(uun

tem

quic

erat

баты

12

pugnandos inftructiffimum accedere, verfatum fcilicet in utriusque Testamenti Scripturis, exploratisque utrorumg; tam Judæorum quam etiam Christianorum arcanis. Hæc, cum ante Celsum, Christianos refutaturus explorarit Athenagoras, quidni exemplo Athenagora Cellum ad eadem exploranda incitatum existimemus? Unum certe eundemque locum, similesque loci mores indicare videtur tam fimile utriusque in eodem proposito confilium. Proinde Alexandrinum etiam Celsum fuisse verisimile est. Nec aliter cum Alexandrino Athenagora collaturus videtur Celfum feu Rhodon, feu Philippus, ni Celsus ibidem ubi etiam Athenagoras infignis, adeoque etiam ipse fuisset Alexandrinus. Id etiam prodere videntur voces Hareticorum, quorum mentio apud Celsum, Ægyptiæ. Quid fi propterea dicamus pro Epicurao habitum esse Celsum quod Scholæ Epicuræorum præfuerit Alexandrinæ? Jam antea monuimus in Scholis à Marco fundatis dotatisque fuisse etiam Epicureas. Atheis autem adverfisque Divinæ Providentiæ dogmatibus consentaneum non est ita favisse Principem alioqui Religiofiffimum Marcum, ut illis Juventutem locarit, & quidem stipendiis honestis, imbuendam. Schola itaque Epicurea moderator in Schola quidem ipfa pro norma dogmatum præcipua habebat Epicurum. Aliter nihil vetuit quo minus ipse clam privatimque aliena ab Epicuro sentiret in propriis quibusdam receptisque vulgo dogmatibus. Quin & in Scholis ipsis, ipsaque adeo cathedra, nova quotidie cudebant dogmata, & à primis Scholæ institutoribus aliena, Successores. Sic in Academia ipsa novas excogitarunt Hæreses Academiæ Successores veteris, media, & nova etiam Academia. hoc apud " Christianas Hæreses, illis ipsis temporibus, quibus vixit Celsus, frequentissimum, exemplo II Vid. Diff. IV. tamen

tamen à Gentilium Hæreticorum moribus proculdubio recepto. Proinde non est quod miremur receptis Gentilium Religionibus savere Celsum. Quod tamen secit ne pro Epicuræo illum haberet Vir Maximus, quem nihilominus pro Epicuræo sæpe habet, Origenes. Sed vero Alexandria præcipue valuit Hæresis illa Potamonis Alexandrini Endeklari, quæ secerit, ni sallor, ut ne reliquæ quidem Hæreses ibidem puræ atque impermixtæ docerentur. Quod si Alexandriæ docuerit scripseritque Celsus, post Origenis exilium scripsisse erit verismillimum, quem adeo quis & qualis suerit ipse ignorarit Origenes. Hæc tamen obiter. Redeamus jam ad no-

strum Excerptorem.

h Τέτε μαθητίου χυέως Φησινό Φίλιππ Φ τ Στεωμ. KAnpera, Discrepare hic Philippum ab Eusebio obfervavit Excerptor. Rectius tamen puto nostrum fentire Philippum. Quod enim putavit Eusebius Pantanum Magistrum ipsum agnovisse Clementem, ea conjectura duntaxat Eufebii est, nec ullo Testimonio fulta Clementis. Numerat Stromateo primo Clemens Præceptores suos,à quibus Traditiones hauferat Apostolicas, in illis ultimum quem in Ægypto latentem indagaverit, in quo tandem se ait acquievisse. Hunc putat 12 Eusebius fuisse Pantanum. Têrov, inquit, aivited aj un done. Sed plane anigmatica est illa fignificatio quæ nec de nomine illum, nec de nota aliqua Pantani propria describit; nec Oedipum ego Eusebium existimo. At in Hypotyposibus quæ perierunt, Pantanum Præceptorem Juum diserte nominat, si Valesium Eusebii Interpretem audiamus. Sed suum Præceptorem fuisse ne quidem dixerat Eusebius. Graca erant, ovoquasi is an διδασκάλε 8 Παντάνε μέμνητα. Et vere διδάσκαλ 🚱 erat, etiam nostro teste Philippo, qui Clementi in Aбатлады Alexandrino fuccesserit. Id tamen adhuc Rrr2 pro-12 Euf. H. E.V.11.

probandum restabat pro suo Praceptore Pantænum ullibi agnovisse Clementem. Fateor equidem ex iifdem Clementis Hypotyposibus idem observasse 13 Photium. Inde alium errorem ortum crediderim, quafi nescio quos Apostolos viderit audieritve Panta. nus. Quod tamen satis consentaneum erat, si quidem Clementis fuisset Institutor, cum Traditiones Apostolorum à Praceptoribus haustas recenseat sæpe Clemens. Sed Havrayvov nuw Pantanum nostrum appellat Auctor Excerptorum è Doctrina Theodoti, quem Clementem esse, & quidem Excerpta ipsa ex ejusdem Hypotyposibus hausta existimat Valesius. Estos sunto illa Excerpta Clementis, & quidem ex Hypotyposibus. Multis tamen aliis nominibus potuit Pantanum fuum Clemens agnoscere, ut non fuerit nihilominus illius Institutor, Potuit amicum suum appellare, potuit & civem communem Alexandrinum, potuit & Schola olim (ua prasidem. Potnit denique (quod & verissimum existimo) suum censere qui fuisset Orthodoxus, ejusdemque Communionis Catholica particeps & frater. Verbis enim proxime præcedentibus Hermogenis meminerat, cui suum hic opponit Pantanum, eo nimirum sensu suum quo non fuus erat Hermogenes, quod non esset Pantanus, ut erat Hermogenes, Hareticus. Atque ex duobus hisce Hypotyposeon locis, quorum altero Magistrum Pantanum agnoverat, altero fuum; facilis erat illa quidem, non tamen necessaria Sequela, qua pro Magistro suo agnitum à Clemente Pantanum censuerunt Eusebius & Photius. Fallaciam illam appellant Dialectici à sensu diviso ad sensum compositum. Coxvos certe, quod ad ætatem attinet, Clementem atque Pantænum, 14 ex Alexandri Hierofolymitani Epistola colligimus ad Originem, testis omni exceptione majoris. Arcessit enim ille suam cum Origine

13 Phot. C.d. 109. 14 Ap. Euf. H. E. VI. 14.

amicitiam

Pa

ap

01

in

in

200

cil

cit

qu Cle

fui

lig

Ge

una

òλi

Bur illi

Ori

pro fur

fub

bui cel

ali

pro.

apı

am

pug

am

cau

15

amicitiam and weggivar, quibus quidem weggivois Pantanum accenset ac Clementem, quos & maripas appellat, quorum etiam interventu illi innotuerit Origenes, quem & asexpor appellat. Hic ut aquales invicem le & Origenem communi Fratrum appellatione fignificat; fic & aquales invicem Clementem indicat & Pantanum, dum eadem communique gerων gradu, Patrum nempe recenset, dum & conciliatam dicit fibi & Origeni, illis auctoribus amicitiam. Extremis enim utrius que temporibus illam conciliatam esse oportet amicitiam, Pantano utique nullatenus tribuendam, si quidem suisset ille Clemente superior. Imo vero Clemente juniorem fuisse in Sholæ moderamine Pantænum ex ipso colligimus Origene. Sic enim purgat ille se de suo in Gentilium literas studio: 15 Ten de neminaus, juμησειμενοί τε τον σεθ ήμων πολλές ώΦελήσειντα Πάνταινον έκ όλιγω ον αυτοίς εργηνόζα ωρασκολω κτυνω ον τω πεσβυτερίω καθεζομενον 'Αλεξανδρέων 'Ηρακλάν &c. Quid illis verbis ace nuav apertius? Ea fane ut decessorem Origenis in munere Catechetico denotant, sic nisi de proximo ejus decessore intelligi commode non posfunt. Ita certe, nec aliter, proximo ejusdem, quem subjungit, Successori Heracla accurate respondebunt. Nec sane ulla erat ratio prætereundi tam celebrem in profana Eruditione Clementem, fi aut alium proferendum decessorem censuisset quam proximum, aut memoria fuisset Clemens recentiore apud Alexandrinos quam Pantanus. Quid quod etiam 16 Eusebius, quæ erroris est suspicio, secum ipse pugnare videatur. Ait quidem ille Pantanum, etiam Commodo Imperante, à Juliano Episcopo Alexandrino mitsum ad Indos Evangelii disseminandi caufa, jam etiam Scholæ, quam diximus, Catechetice præsidem. Hyen, inquit, thumaum & Tan mou

¹⁵ Ap. Euf. H. E. VI. 19. 16 Euf. H. E. V. 9, 10.

fuif

illis

maj

bant

men

Clem

jam

meni

enin

le co

Hyp effe

nus a

nyme

quai

cum

bus

atat.

in O

ftola

fuer.

nim ribu

oribu

illur

Eccl

rum.

tem

Trac

Stron

Secu dæy:

c. 9. 6

awrot Marpiens. Idem tamen quafi fui oblitus in ejusdem capitis fine subjungit, post illa demum præclare gesta apud Indos, tum demum sub vitæ finem Scholæ Catecheticæ præfectum esse Pantænum. Sic enim habent illius verba: 'O ze plu Havray & Irimaλοίς κατορθώμασι τέ κατ 'Αλεξάνδρειαν τελόστων ήγειτα Marahas. Sic & 17 Hieronymus: Docuit, inquit, Severo principe & Antonino cognomento Caracalla. Unde itaque hæc in eodem Auctore tam invicem diversa? Aliud fortasse ex erroris superioris sequela atque exigentia; aliud ex Historicis probæ fidei monumentis. Qui enim Clemente priorem fecerat in Scholæ Catecheticæ administratione Pantanum, illi confentaneum erat ut sub Imperio Commodi & Episcopatu Juliani Scholam illam tenuerit Pantanus. Scholæ enim illi præfuit, ni fallor, 18 Clemens fub finem Commodi aut initium Severi. Spectabat enim ad munus Catecheticum Protrepticus ad Gentiles, quo id nimirum faciendum erat ut è conversis ad fidem Gentilibus Catechumeni adsciscerentur. Ad eundem plane modum quo & ad studium Philosophiæ Protrepticum scripsit Jamblichus. Philosophorum enim mores imitatum puto Clementem, Philosophum & ipsum nempe maximum. Tum & Pædagogum scripsit professis, ut videtur, Catechumenis, quo illos mox baptizandis instituit in Officiis veri Christiani. Tandem ad altiora progreffus est in Stromatæis, magisque Mystica, illis nimirum tradenda, qui progressus aliquos in Christianitate fecissent. Nectuntur enim invicem hæc Scripta, ut ad eundem Catechista scopum universa collineent. Primi autem Stromatei Chronologiam ad finem Commodi deduxit, ut proinde Opus illud scripserit sub Severo, & guidem sub initium Severi, ut alibi ostendimus. Hypotyposes postea scriptas

17 Catalog. 18 Diff. Sing ad Ceftr. Cap.XV. 5.4. Diff. III.ad Iren. 5. 27. fuiffe

fuisse verisimile est, quarum nulla mentio in aliis illis quæ habemus illius Operibus. Et quidem è majorum Traditionibus præcipue constare videbantur, qua licet ex hodiernis illius Operis Fragmentis conjecturam facere, quæ ipfæ erant à sene Clemente avidissime expetendæ. Hoc si verum sit, jam etiam illud consequetur, juniorem fuisse Clemente in illius Scholæ Successione Pantanum. Illud enim è verbis Hypotyposeon modo memoratis facile colligimus, ut non fuerit Pantanus Clementis, at faltem Scholæ Catechetica, cum scriberet Clemens Hypotyposes, fuisse Praceptorem. Nec sane magna esse potuit atatis discrepantia. Vixit certe Pantanus ad tempora Caracalla, teste, ut vidimus, Hieronymo. Vix potuit aliter amicitiam illam conciliare quam Alexandro Hierosolymitano diximus fuisse cum Origene. Et certe illis ipfis Caracalla temporibus mortuum oftendimus Clementem, ipsum etiam atate provectum. Sic Ego vocem illam intelligo Πρεσ Ευτέρε qua passim ornant Clementem veteres.tam in Operum ejus Inscriptionibus, quam & in 19 Epistola Alexandri Hierosolymitani ad Antiochenos, ut fuerit potius atate Presbyter quam gradu. Jam enim 10 oftendimus in illorum temporum Scriptoribus frequentiorem esse vocis illius usum de senioribus Traditionis Apostolicæ testibus, quam usum illum qui erat postea frequentior, quo locum in Ecclesia dignitatemque defignaret. Postea Teodorum Lectorem & Joannem legimus Diaconum, non autem illis, de quibus agimus, temporibus. Et plane ad Presbyteri Traditionarii officium spectabant tot Traditiones Apostolica à Clemente memorata, tam in Stromateis quam etiam in Hypotyposibus, quæ tertii Seculi initio venditari non poterant nisi è grandævæ admodum ætatis hominibus, qui primarios

¹⁹ Ap. Euf. H.E. VI. 11. 20 Diff. I \$.7. & Add. ad Cefr. Diff. I. c. 9. \$. 4.

faltem Traditionis testes, primæ nimirum Successtionis ab Apostolis, potuerint per atatem attigifse. Cum itaque senectus Pantæni in senectutem etiam inciderit Clementis; plane consentaneum est ut pro coavis haberentur, nec fuerit proinde alter alterius Discipulus. Concidetque adeo Eusebii ratiocinatio, quæ propterea juniorem colligit fuisse Pantano Clementem. Fieri tamen potest ut utrumque veredixerit Eusebius, si quidem bis supponamus suiffe in Schola Catechetica moderamine Pantanum. primo ante Expeditionem Indicam, tum deinde ex India reversum. Quæ quidem ita vera fuerint si Pantani absentis officium suppleverit Clemens. Sic enim & prior fuerit & posterior Clemente Pantanus. constabitque adeo Eusebius sibi, & cum Philippo conciliabitur. Ne vero hoc difficile putetur, ne quidem in hac ipfa Schola deerant forte hujus exempla. Ita certe fuisse necesse est, si quidem verum fit quod de Origene tradit, 21 Eusebius, præfectum Scholæ Alexandrinæ etiam in Persecutione Severi, & una etiam verum sit, sub finem vita, Imperante Caracalla, eidem Schola præfuisse Pantanum. Sic etiam Scholæ curam cum Heracla ante partitus est 22 Origenes, quam Heraclas illi in Scholæ præfectura fuccederet. Quod autem causa studiorum secit Origenes, quo posset nimirum Scripturarum Interpretationi liberius vocare; quidni etiam absentia caufa fecerint ejusdem Scholæ Præfecti? Est itaque hæc interpretatio Eusebii longe omnium facillima, & fortaffe verissima.

i Πάντταμο ε à αντος Aθωαίω.] Hoc etiam qui prodat de Pantano alium, ut opinor, neminem habemus. Sic fuerit Pantanus civis Athenagora, &, ut ille, ab Athenis ad Alexandriam fimiliter translatus. Erat enim mos Alexandrinis, etiam à temporibus

antiquissimis,

ab

po

E

m

ph

m:

Pa

qu

Στ

tui

gor

alie

ten

Pyt

Cler

cum

drin

Sec

Ne

pen

bat

Pro

qua

cun

lega

ut 1

fuif

(eor

Don

²¹ Euf. H. E. VI. 3. 22 Euf. H. E. VI. 15.

antiquissimis, ut Scholarum suarum moderatores ab Athenis tanquam a literarum omnium Metropoli, ipsi nimirum coloni, arcesserent. Sic etiam Eratosthenem à Ptolemæo Philadelpho inde accitum monuit juvenis Eruditus, & mihi amicissimus, Humphredus Hodius Wadhamensis. Obiter Observandum male retulisse nonnullos & verba illa ²³ Clementis Alexandrini de Anonymo τῷ ἔνπ μελιοςα Σικελική ad Pantænum nostrum, quasi nimirum Siculus fuisset, quem, vel ex hoc Philippi loco, constat fuisse na-

talibus Atheniensem.

,

k Υπήρχεν ΦιλοσοΦ Πυθαγορει .] 24 Eufebius Stoicum fuisse dicit, από φιλοσόφε αγωγής τ καλεμένων Στοικών ορμώμενον, & qui Eusebium deinceps fequuntur omnes. Nullus quidem erat nexus inter Pythagor.corum dogmata & Stoicorum; & tamen nexum aliquem fuisse puto in illa Pythagoreismi, (quæ illis temporibus recepta est) professione atque Stoicismi, ut qui Stoici erant iidem etiam censerentur Pythagorai. Philonem Judaum Pythagoraum vocat Clemens Alexandrinus, & tamen Nos eundem Stoicum 25 alibi probavimus. Fecit enim apud Alexandrinos Potamon carring Pater ne ullæ, uti dixi, Sectæ, faltem in illis Scholis, puræ docerentur. Nec enim erat endeutum illa Secta ab aliis diftin-Ca. Aliter fuiffet, illis etiam Scholas à Marco & ftipendia constituta legeremus. Locum itaque habebat illa in Sectis aliis omnibus, ut Sectæ cujusque Professor ex aliis tamen Sectis omnibus posset, quæ visa essent præcipua, excerpere. Et quidem, cum Pythagoræorum Scholam nullam fub Marco legamus aut stipendia; proinde consentaneum est ut illam intelligamus sub Sectæ alterius nomine fuisse comprehensam. Sic enim necesse non fuisset seorsim illis, & separata, constituere stipendia. Nec

²³ Clem. Al. Strom. 1. 24 Eus. H. F. V. 10. 25 Proleg. Apol. ad Dom. Stearn de Obstinatione. Sff enim

enim verifimile est damnatam esse à Marco Sectam omnium Divinissimam & maxime Politicam; nec etiam intercidisse cum de Pythagora honorificentisfime loquerentur omnes receptarum Hæresum professores. Pythagoraus erat Numenius, Pythagoraus, ut videtur, qui vitam Pythagora scripsit, Moderatus Gaditanus, miscellæ illius Philosophiæ Patroni longe celeberrimi. Et 26 Numenium Pythagoraum excerpfit Plotinus Porphyrii Præceptor, Pythagoræ vitam collegit Porphyrius discipulus Plotini, & Jamblichus discipulus & ipse Porphyrii. Non itaque periit, sed cum aliis Sectis coaluit, disciplina illa Pythagoræ. Cum Stoicis nimirum, ut oftendimus. Cum Platonicis etiam, cum Theologiam etiam Platonis observarit Laertius acceptam esse à Platone. Quod etiam reipla manifestum est, cum Theologiam suam ipse Plato ediderit sub nomine Timai Pythagorici, & plane pro Timai mente, ut è Timai ipfius Libro constat qui hodieque extat, & quidem idiomate Dorico Pythagoraorum proprio. Et vero de Socrate, & Platone, bene sentiebant illorum temporum Stoici Epictetus & Marcus Antoninus, & de Epicuro Seneca. Ut proinde non sit quod miremur Sectas illorum temporum tam varie invicem fuisse permixtas.

1 Μεπὶ τ΄ ἐπον Πιέρι.] Hoc tandem in loco dubia effe incipit fententia Eufebii de hujus Scholæ successione. Catechistis non verbis quidem disertis accenset, nec Dionysio successisse affirmat, & tamen verba de Pierio illa habet, quæ cum Catechistæ munere optime conveniant. Ait enim illum ²⁷ Eufebius fuisse πῶς πῶς πὰ Θῶα Γεωρίως κὰ ἐξηγήσεσι, κὰ πῶς Τὰ κοινῶ τὸ ἐκκλησίως ΔΙωλέξεσι τῶς Φυῶς ἐξησκημένου. Illas ὅπὶ τῶ κοινῶ τὸ ἐκκλησίως ΔΙωλέξεις Doctorum, Scholarumque Præsectorum, jam supra satis, ni sal-

26 Porghyr. vit. Plot. 27 Euf. H. E. VII. ult.

lor,

lor,

me d

ut v

mun

tilli

des

run

THE)

Pac

reć

ex

Scr

Pho

ra de

dit

tita

tu

Co

tio

ean

Can

na. Sic

fio

fu

ve

di

fo

lor, 28 oftendimus. Sic & Hieronymus: Florentiffime docuit populos. Additque, in tantam illum venisse elegantiam, ut Origenes junior vocaretur. Propterea, ut videtur, quod Origenem habuerit in eodem illo munere decessorem. Sequitur præterea fuisse scientissimum Dialectica & Rhetorica artis, quas certe laudes jam oftendimus in illius Scholæ Professoribus fuisse frequentissimas. Hæc autem ipse ex majorum traditione haurire potuit 29 Hieronymus. Photius: Pariv ... 2 TE nat Arefard peran nymous Troughtmeis. Ouæ certe verba manifesta sunt. Sed vox illa Oaow omnino observanda est. Inde enim hoc etiam recte colligere videmur è Philippo potius quam ex Eusebio hæc didicisse Photium. Eusebii enim Scriptoris Pierio coævi testimonio si hoc dixisset Photius, eodem modo hoc tradidisset quo & cætera quæ pendebant ex eodem Eusebii testimonio, de suo etiam Seculo scribentis. Sed vox Paou Traditionem potius indicat è seniorum memoria repetitam, qualis hæc nostra fuit Rhodonis,à Pierii obitu generatione, saltem una, remotam. Et quidem è Codicum ordine constat jam antea lectam effe Photio nostri Historiam Philippi quam Scripta Pierii. Addit præterea Hieronymus, fub Caro & Diocletiano principibus populos docuiße Pierium, eo tempore quo eandem Ecclesiam Theonas Episcopus regebat. Ita nec ante annum Æ. vulg. CCLXXXIIm. quo cœpit Carus, nec post an. CCC. quo defunctus est Theonas, Scholæ Catecheticæ potuit præesse Pierius. Sic magnus erit in hac Schola Alexandrina Succeffionis hiatus, ab anno CCXLVIIº quo Episcopatum fuscepit Dionysius (fi quidem Scholae curam abdicaverit jam factus Episcopus) ad annum illum quem dixi CCLXXXII . Demus tamen (quod fieri fortasse potuit) Scholæ curam una cum Episcopatu

28 Diff. VI. Hierenym. Catal. 29 Phot. Cod. 119.

gestisse Dionysium. Sic tamen ab anno CCLXIV. (quo decessit Dionysius, successitque Maximus) XVIII. annis quibus Sedi præfuit Maximus. Scholam tamen illam vacasse necesse erit, ni Scholam illam & Episcopatum una etiam supponamus gessisse Maximum, cujus tamen memoriam uterque, tam Eusebius prætermiserit quam etiam Rhodon, quod nullo tempore Catechistam egerit quo non etiam fuerit Episcopus. Vix certe munus illud administrare potuit Pierius ab anno CCXLVIIº. quo diximus in Episcopatu successisse Dionysum, si verum sit quod tradit idem Hieronymus, post persecutionem omne vitæ suæ tempus Romæ versatum esse. Plane indicare videtur, diu post Persecutionem superstitem fuisse Pierium. Demus itaque de Romana Persecutione, ubi ait egisse Pierium, quæque omnium brevissima erat, intelligendum esse Hieronymum. Sic etiam diu post annum CCCVm. quo purpuram deposuit Maximianus Herculius, oportet superfuisse Pierium, qui tamen annus erat ab initio Dionysii LVIII^{us}. ut juvenem admodum necesse sit fuisse Pierium, cum sedem Episcopalem adipisceretur Dionysius. Quod si de fine Persecutionis Orientalis octennio senioris Hieronymum intelligamus; ita puerilem ætatem superare vix potuerit Pierius, si quidem multis, post illam quoque Persecutionem, annis fuisset superstes, tam non ipse Magisterio idoneus, ut fuerit potius Discipulis accensendus. Quid quod finem etiam Pierii in Schola Catechetica eidem affignet anno Hieronymus quo decesserit Theonas, successeritque Theonæ in Episcopatu Petrus Martyr, cum tamen duos præterea numeret Rhodon Pierii ante Petrum in Schola Catechetica Successores, Theognostum atque Serapionem. Longe melius cohærebunt omnia, si dicamus Scholæ præfuisse etiam Episcopum, dum viveret, Dionysium; defuncto deinde

Pi de Hi mi Hi

in

mi X' eti Sci nai

xai

gn

tei

Ar illique tan

Scr gno Me pro Im

δeg λόγ Art riq

in t

inde Dionysio successisse, non in sede, sed in Schola, Pierium, & successisse Theognostum eodem illo Cari initio, quo coepisse credidit Pierium Hieronymus. Sic recte cohærebunt, ni fallor, omnia. Nullus erit in Scholæ successione, quem secit Hieronymus, hiatus. In tempora Eusebii inciderit Pierius, quem quidem Eusebium à morte Dionysii tempora sua numerasse jam superius 30 ostendimus. Spatium etiam satis amplum relinquetur XVIII. annorum, Theognosto & Serapioni & Petro etiam Martyri in Schola Catechetica, ut ante illum Scholæ præsectum quam Episcopum, suisse supponamus. Estque uti dixi, in rebus præsertim Alexandrinis, Rhodon, ipse Alexandrinus, testis side di-

gnior Hieronymo.

m Μετα Πιέρχου Θεόγνως .] Theognosti tempora Arianis superiora indicant formæ illæ loquendi in illius Scriptis à Photio observatæ (ecuriores, quæque ad Arianas viderentur propius accedere, cum tamen ita nunquam ille apud coevos Ario Catholicos fuerit suspectus, ut testimoniis ejus, non uno in loco, refutarit Arianos Athanasius, de voce iuosois Nicana Synodo antiquiore. Et quidem è Scriptis, non è Traditione, sententiam probat Theognosti, quasi non fuisset memoria admodum recenti. Melius illa convenient sententiæ modo à nobis propositæ, quæ initium Theognosti ab initio Cari Imperatoris accerfit, annoque CCLXXXII°. Theognostum certe pariter ac Origenem mulauis avdegow accenset 31 Athanasius. Eundem Idem avdeg λόγιον appellat in Synodi Nicana Decret. contra Arianos, quales nimirum erant, ut oftendimus, plerique hujus Scholæ Præfecti. Egyardw appellatum in titulo Hypotyposeon memorat Photius. 32 Ipsum

³⁰ Diff. III. 31 Athanaf. in illud Quicunque dix. verb. in fil. hominis p. 971. Ed. Par. 1627. Tom. I. 32 Phot. Cod. 105 illius

illius Operis titulum à Clemente sumptum decessore constat. Et quidem locum illum Scholæ Catecheticæ Magistralem denotat, docendique munus publicum vox illa exponens, quanquam ejus nullus meminit Eusebius, in rebussui temporis minus prosecto, quam in reliquis, accuratus.

n Μετὰ τῶτον Σεραπίων.] Nec hujus meminit Eusebius coævus. Et tamen his ipsis assignandum esse temporibus vel inde constat quod, cum oriretur Arius jam lauram haberet seu Ecclesiam Alexandri-

nam, à se nuncupatam, teste Epiphanio. 33

O META ПЕТСО Манадло, от тольткой.] Cave Польтия nomen à mourau dictum existimes, quo sensu frequens est apud illorum temporum Scriptores pro disciplina Monachorum. Duo erant Antonii Magni, discipuli Macarii, uterque illa malitua infignis, quos tamen (ut invicem distinguerent) Ægyptium alterum, alterum Alexandrinum appellabant. Alexandrinum præterea nunc agov vocabant, nunc mal-TROV, quod scilicet non eremum incoleret, ut reliqui solebant ascetæ, sed άςυ seu πλιν. Πολεως autem absolute sumptæ nomine illa demum civitas intelligenda veniebat quæ erat in Provincia quaque primaria, qualis erat in Ægypto Alexandria. Erat propterea Eruditionis nomine celeberrimus Macarius ille Alexandrinus, adeoque dignissimus qui Schola præficeretur, de qua agimus, Catechetica.

P καπὶ τὰς χεόνες τῶ μεράλε Θεοδοσίε.] Itaque post an. CCCLXXIX. ante CCCXCV^m. cujus initio decesserit Theodosius. Melius tamen conveniet, ni fallor, cum ætate Philippi, si sine Theodosii Siden advenerit Rhodon, præsertim, si mortuo tandem Didymo, Scholam transtulerit. Quod vero μεράλε Θεοδοσίε Theodosii senioris potius quam Magni (ut vulgo solet) Theodosii transtulerim, dedita me

ol

gr

ol

CE

le

CI

re

ti

de

fe

ja

m

28

200

di

fc

in

lif

ta

de

no

ri

pe

ec

pi

ca

³³ Epiphan. Hær. 69. n. z.

opera sciat fecisse Lector. Certe Theodosium, Principem revera magnum, qui tamen virum Magnum appellarit, Auctorem nullum Inscriptionemye observavi. Sed ne quidem Constantinum qui magnum appellarit reperio, cum tamen Maximum Inscriptionibus Edictorum multis appellatum observarim. Omnino Magnus parvo opponitur, & cum Imperatores punges seu parvos nuncupatos legimus, id Majestatis minuendæ causa proculdubio factum non est, sed atatis, quoties plures uno essent cognomines Imperatores. Sic Valentinianus purpos junior est Valentinianus, quod idem de Constantino, & Leone uixpois existimandum est. Quoties itaque pigar legimus seu Constantinum, feu Valentinianum, feu Theodosium, seu Leonem; jam alium juniorem fuisse colligimus ejusdem nominis Imperatorem, à quo fuerit primus ille μεράλε titulo secernendus. Mentio itaque Theodosii με-2018, fi quidem fuerit ipfius Philippi, id plane indicabit, nonante junioris Theodosii saltem initium scripsisse Philippum. Quæ certe observatio erit in aliorum quoque Principum Chronologia utiliffima.

i

72

n

ıt

e

Cæterum de tempore quo Historiam condiderit Philippus, pauca quædam observanda sunt. Illud certum,

certum, jam editam esse cum scriberet Historiam suam Socrates, ante consulatum junioris Theodosi XVII". i. e. ante annum Æræ vulgaris CCCCXXXIXm. Candidatus erat præterea Philippus pro Episcopatu Constantinopolitano, primo cum Sisinnio, anno CCCCXXV. 2º. cum Nestorio, anno CCCCXXVIIº. denique cum Maximiano, anno CCCCXXXIº. Post Maximianum, anno CCCCXXXIII. ne quidem æmulum legimus in Socrate Philippum. Proinde ante ann. CCCCXXXIIIm. illum defunctum suspicor, Historiam certe condi-Scripfit autem postquam adetam, editamque. ptus est sedem Sisinnius, quem & conviciis laceravit. recenti, ut videtur, repulsæ vulnere. Itaque post initium anni CCCCXXVII. quo consecratus est Sisinnius, & ante annum quem dixi CCCCXXXIIIm. Historiam suam fusissimam vel absolvit universam, vel ab eo saltem Historiæ loco. quo Ordinationem tradidit Sisimnii. Sed fieri potest ut. Sisinnii illam Ordinationem, recentissima memoria gestam, sub finem memorarit Historia, utque proinde maximam partem tam magni Operis, ante illam Sifinnii mentionem, absol-Quod tamen certum non est, cum dicat Photius temporis ordinem in Philippo nostro fuisse perturbatissimum. Omnino ipsis Sisimnii temporibus illa verifimillimum est scripfisse Philippum. Aliter nova fuissent & alia convitia in Neftorium.

FINIS.

286

75

Synopsis rerum in hoc Opere Historicarum, quarum etiam Tempora designantur, Chronologica.

748. Atus Dominus Dec. XXV. Diff. I. S. ?

natus Simeon Cleopæ, nempe ann. Dom. CXVI°. 12 annos natus CXX. Diff. 1. §. 20. vid. Diff. Ly-

prian. XI. §. 81.

Mortuus Herodes Nov. XXV. post Septembrem, ut anni XXXVII¹. initium attingere potuerit, Regnum adeptus an. U.C. DCCXIV². & ante hujus anni finem, ut X¹. anni partem aliquam regnare posset Archelaus, pulsus nimirum an. U.C. DCCLIX². Sic biennes infantes occiderit Herodes 24 Tel Xpbvov on hapisoon. Diss. 1.

Annus Domini, à Decembr. XXV°. vere VIus. § pro Æra tamen vulgari, quæ deinceps Art. Vulg. defignanda est, Ius.

9. Regno pulfus Archelaus anno Regni Xº. pro- 6.

inde post Nov. XXVm.

Cyrenio; anno Actiaco XXXVIIº. qui desiit Sept. IIº. Pulso Archelao, hujus anni festo aliquo, seu Paschatis, seu Pentecostes, seu Tabernaculorum, Hierosolymam venit Dominus, anno atatis, verè, pro nostris rationibus, XIIº. labente. Diss. I. §. 46.

786. Passus Dominus an 4° Olymp. CCII* atatis 33. XXXVIII°. fere quadragenarius, quam ejus ætatem ex vultu judicabant qui ipsi viderant.

Diff. I. §. 46.

Ttt

Scripta

49. Scripta est à Paulo Ep. II². ad Thesalonicenses. Diss. I. §. 13. vid. Resp. ad Grot. de Jur. Laicor. Sacerdot. Cap. III. §. 18. Sed alia de causa hac alibi fortasse opportunius.

61. Natus Polycarpus, anno nimirum LXXXVI°. ante an. Dom. CXLVII. Diff. I. §. 22.

4. Scripta est à S. Paulo Ep. II². ad Timotheum. Paulo nimirum ante Apostoli Martyrium. Diss.

I. §. 5. Et S. Petri Ep. II. Diff. I. §. 20.

65. Scripta S. Clementis Ep. ad Corinthios. Diff. I. §. 20. Refp. ad Grot. Cap. III. §. 22. vid. Addit. ad Cestriens. Diff. II. de prior. Rom. Episcop. Success. Cap. VI.§. 24, 25. & Diff. Sing. Cap. XI.

Scripfit S. Judas Ep. Catholicam. Diff. I.

2. 9. 14.

72. Simeon Cleopæ constitutus est Episcopus Hierofolymitanus, ann. IV°. Vespasiani, post Jul. 1. Diss. I. §. 14. Florent reversi ad Hierosolyma Christiani Miraculis. Diss. 11. §. 29.

Natus Pothinus Irenai, in fede Lugdunenfi, de-

cessor. Dist. III. §. 31.

95. S. Joannes Romæ in oleum igneum demersus. Diss. II. §. 29. Periit fortasse Josephus Historicus, post Epaphroditum. Diss. VI. §. 19.

96. Judæ posteri, de Familia Davidica, apud Domitianum suspecti, absolutique. Diss. 14.

97. Sub Nerva, vel sequenti anno, sub Trajano, natus Irenaus. Diss. III. §. 4.

103. Persecutio Plinii. Diff. I. 5. 16.

Novæ Evangelii causa Expeditiones cum scriptis Evangeliorum Codicibus. Addend. ad Dist. I. 6. 40.

Diff. III. §. 20. Diff. Sing. ad Cestriens. Cap. XII. §. 6. ubi potius anno sequenti assignandam Xysti mortem existimamus.

Ignatii

D

m

et

ni

ne

th

Si

ad

00

de

H

lig

ab

Ti

ad

X

R

ub

nu

ex

Di

na

nus

Tu

vit

H

Ignatii Martyrium, pro rationibus Cestriensis. 115. Diss. 1.5. 17.

Extincta est Familia Davidica, desiitque pri-116. ma Successio ab Apostolis. Dist. I. S. 10. Discessit etiam ab Ecclesiae Hierosolymitanae Communione, post Simeonis Episcopi Martyrium (hoc nempe anno, vid. Dist. Cypr. XI. 21.) Thebuthis, & prima illa, quæ Trajano Imperante secessit, Hæreticorum colluvies. ib. §. 13. Præside Simonianae Scholæ Menandro, ib. §. 18.

Romam venit Hadrianus. Diff. III. §. 11. 117.

Martius Turbo Mauritaniæ Præfectus. ib.

Sarmatarum tumultus. Martius Turbo Daciæ 118. ad tempus præfectus. Infidiæ Nigrini. Cæfi, ea occasione, quatuor viri Consulares. Romam denuo venit Hadrianus. Cyclus Indictionum ab Hadriano institutus. Remissa debita, & vetera reliqua. Diss. III. §. 11. viz. T. P. II. ib. Nempe ab Aug. IX. die Adoptionis, anni Dom. CXVI. Tribunitiæ illæ Potestates numerandæ. Proleg. ad Append. Cyprian. §. 43.

Natalem Romæ (genituræ scilicet Januar. 119. XXIV^m.) celebravit Hadrianus. Mense Maio Roma discessit in Gallias, tum in Germaniam, ubi hyemem egit. Diss. 11. Natus S. Justi-

nus Martyr. §. 19.

In Britanniam mari libero, Martio, ut videtur, 120. exeunte migrat Hadrianus, ubi murum duxit. Diff.III. §. 11. Post hunc annum, & anteCXXX.

natus, forte, Ptolemaus. Diff. §. 31.

E Britannia in Gallias transgressus Hadrianus, ubi Nemausi Basilicam Plotina extruxit.
Tum in Hispanias profectus Tarracone hyemavit. Diss. III. §. 11.

Anno Irenai XXV. absoluto, in Asiam venit 122. Hadrianus. Diss. 111. 5. 8, 9. 17. cum primum Ttt 2 proprodirent Haretici §. 12. Initium Hygini & Bafilidis & Saturnini, post Aug. IX. pro rationibus Cl. Pearsonii. §. 17. vel anno potius sequenti, pro rationibus nostris. vid. Diss. Sing. Cap. XII. §. 6. Hoc anno annum ætatis XXX. paulo superarit Florinus. Diss. VI. §. 7.

127. Prodiit Marcion Hæreticus initio Pii Pontificis Romani, Diff. III. §. 17. vid. Addit. ad Cestriens. Diff. II. Cap. VIII. per totum.

128. Victi ab Hadriano Judai. Deducta colonia Ælia. Interpretationem fuam edidit Aguila, anno Hadriani XII°. viz. post. Aug. XI. Diss. IV. §. 40. Hæc pro mente Epiphanii, & Judaorum.

133. Aut circiter, natus Clemens Alexandrinus.

Diff. III. §. 29.

134. Bellum Barcochebæ. Mors Basilidis Hæretici. Dist. III. §. 14, 15. Dist. IV. §. 28.

36. Ælia coloniæ ædificiis præfectus Aquila.Diff.

II. 6.31.

37. Mortuus L. Ælius Verus, ipsis Kalendis Januariis. Dist. 11.6.31. Append. ad Dist. Cyprian. §. 46.

138. Apologiam scripsit ad Pium Imp. S. Justinus Martyr. Dist. IV. §. 37. vid. Addit. ad Cestriens. Dist. II. Cap. VIII. §. 3.

140. Aut circiter, Scholæ Valentinianæ se addixit

Ptolemaus. Diff. IV. 5. 28.

142. Aut paulo postea, obiit Hæreticus Valentinus. Diss. IV. 9. 24. Scholam aperuit Ptolemaus.
5. 32. Post annum hunc, & ante annum CL^m. obiit Marcion. ib.

147. Paffus Polycarpus, pro rationibus Cl. Cestriensis. Diff. I. 5. 22. vid. Cestriens. Diff. II. Cap. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII. XIX. XX. Judai bene habiti. Diff. IV. 5.42.

149. Paffus S. Juffinus Martyr. Diff. III. 6. 19.

150. Hæresim professus Tatianus Dist. III. 6.19.32.

Ex

Sc

D

tie

pl

fc

fc

VE

D

In

8

pı

D

fu

Ex Ecclesia discessit Tatianus. Dissertat. IV. 172. 5. 32, 33, 34, 35, 38. ann. Marci XIIº. ib.

Mortuo Tatiano successit in Encratitarum 174.

Schola Severus. Diff. IV. 5. 34.

Tribunitiam Pote statem adeptus est Commodus. 175. Diff.IV. 6.41. Interpretationem emifit Theodotion. ib. & 5. 42.

Nov. 22. de Quadis & Marcomannis trium- 176. phavit Marcus cum Commodo. Diff. IV. 6, 38. Scripfit adversus Hæreses Irenæus hoc anno, vel anno sequenti. ib. §. 41.

IIIº. Commodi anno in Blastum & Florinum 182.

scripsit Irenaus. Diff. III. §. 24. Diff. VI. §. 5.

Paulo post hunc annum ad Florinum rursus scripsit Librum de Ogdoade. Diff. VI. 6. 7.

Disputavit Irenaus de Paschate, Synodo Au- 189. tumnali, ut videtur. Diff.III. §. 26. Scripfit adversus Montanistas Rhodon. Diss. IV. §. 38.

Mortuus Victor, ante quem Irenaus. Diff. III. 195.

6. 27, 28. Judai male habiti. Diff. IV. 6. 42.

Scripfit Theophilus Antiochenus ad Autolyc. 202 Diff. II. 6. 44. 50. vid. Addit. ad Cestriens. Diff. I. Cap.

Mortuus Clemens Alexandrinus. Diff. III. 6.29. 211. Successit Elagabalus, sub quo scripsit de Fato 218.

Bardesanes. Diff. VI. §. 11.

Alexandria discessit Origenes. Antea ediderat 231. Impostor Recognitiones sub nomine Clementis, & tamen post Scriptum Bardesanis de Fato supra memoratum. Diff. VI. §. 11.

Paffus Hippolytus. Diff. I. §. 28. Difs. III. §. 235. 31. Difs. VI. §. 20. Paulo post ortum Noeti.

Diff. VI. §. 25.

Aut circiter, fcripfit Origenes adversus Cel- 248. fum. Diff. II. 5. 51.

Aut paulo antea, Haresim professus est Sabel- 257. lius,

Ar. lius, paulo ante Septembrem. Diff. VI. 6. 25.

pore natus Eusebius Cafareensis. Dist. III. §. 3. Successit, fortasse desuncto, Dionysio, in Scholae Catecheticae munere Pierius. Not. in Fragm. Philipp. p. 510.

282. Sub Caro successit in Schola Alexandrina Theognostus. Not. in Fragm. Philipp. p. 511.

3°3. Aut paulo postea, scripserunt adversus Gentes Arnobius, & primam Institutionum Editionem Lastantius. Diss. 36.

328. Natus Hieronymus. Diff. III. §. 7.

337. Post Jun. 17. post obitum Dionysii Alexandrini anno LXXII°. adhuc in vivis Eusebius. Diss. III. §. 3. Mors Constantini Magni, cum ejusdem ætate. ib. §. 7.

340. Aut paulo postea, scripsit Julius Firmicus Maternus de Erroribus profanarum Religionum. Diss.

II. 6. 58.

362. Scripfit Hieronymus primo in Abdiam. Diff. III. 6. 7.

363. Cædes Juliani Apostatæ, anno XXXVº. Hieronymi. Diss. 111. §. 7.

365. Terræmotus, & maris inundationes ab Hieronymo memoratæ. Dist. III. 9. 7.

374. Inter Feb. XXV^m. & Aug. XXIV^m. Panarium inchoavit Epiphanius Diff. VI. §. 25.

375. Progressus est Epiphan. ad Haresim LXVIII. anno Valentis XII°. viz. post Mart. XXIX. Diff. VI. 9. 25.

376. Valentis anno XIII°.viz. post. Mart. XXIX. Gratiani IX. viz. ante Aug. XXIV. ad Haresim Panarii LXVI. progressus est Epiphanius. Diss. VI. §. 25.

385. Post mortem Damasi Roma discessit Hieronymus. Diss. V. S. 9.

Scripfit

77

OI

Sta

X

rii

A

mi

ba

qu

Va

COI

ne

feq

teft

mu.

eni

pot

run

∫en1

cit

Scripfit Hieronymus fecundo in Abdiam. Diff. 392.

III. 6. 7. Scripfit Catalogum. Diff. V. 9. 9.

Mortuus Hieronymus, Sept. XXXº. anno 419. Theodofii junioris XII. Chronologia Hieronymi Gennadiana constituitur. Dist. III. §. 7.

Aut circiter, scripsit Historiam Philippus 426.

Sidetes. Not. in Fragm.

Priscillianistas oppugnavit Turibius Asturicen- 447. fis. Diff. IV. 5. 7.

ADDENDA.

Ad pag. 10.1. 2. post Apostolum.

Rrori occasionem satis verisimilem dare potuit, quod non alio fere quam Discipuli nomine se ornare soleat Apostolus ipse, qui idem erat Evangeli-Ita Sic S. Joan. XIII. 23. XIX. 26,27. XX. 2.3, 4,8. XXI. 20,23. Hoc ejus modestiæ fortasse assignaverimus fastum omnem amolienti, quæ fuit sane apud Apostolos virosque Apostolicos frequentissima. Sic milites etiam gregarios commilitones appellare folebant veteres Imperatores. Sic fervum se frequentius quam Apostolum, S. Paulus. Sic inaxisorany, Ignatius. Unum è vobis, Barnabas. Quod fane idem designabat commune Christianis omnibus nomen Discipuli, Sed ne ita Apostolum intelligamus obstare videbuntur sequentia Evangelii verba: Hic est Discipulus qui testimonium perhibet de his , & scripsit hac , & scimus quia testimonium ejus verum est. v. 24. Hæc enim verba non ipfi Evangelista, sed Senioribus potius Asianis tribuunt nonnulli Eruditi. Id si verum ; ita Evangelistam ipsum discipulum appellarint seniores etiam illi Asiani, quorum Traditiones didicit conservavitque noster Irenaus. Nec enim alii effe

esse poterant, qui finem illum Evangelii, cum primum ederetur, interpolarint. Sed plurium illa Personarum verba fequuntur in eodem Evangelio, verba alia unam duntaxat, nec aliam à Scriptore, Personam denotantia. Sic importuna prorsus fuerit à manu aliena illa, non Additio, sed interpolatio. Nec defunt in eodem illo Evangelio mutati numeri, cum tamen eadem, & quidem singularis illa, persona loqueretur, exempla. Sic loquitur ipse Dominus, nunc Persona plurali S. Joan. III. 11. nunc Singulari v. 12. Sic ipse etiam Evangelista, præsertim illis in locis in quibus testem agit, quod non solus fuerit in Testimonio. Ita S. Joan. I. 14. Et in prima, quam ejusdem 70annis agnoscunt omnes, Epistola, frequentissimas legimus istiusmodi numerorum mutationes, cum tamen idem è sua Persona ubique loquatur Evangelista. Primi Capitis omnia pluralia funt, in reliquis fæpe immiscentur smgularia. Sed alienæ potius Personæ quam suæ verba illa credentur, quibus proprium Apostoli testimonium confirmari videntur. Scimus (inquiunt) quia testimonium ejus verum est. Habemus tamen in eodem Evangelio testes de proprio testimonio similiter asseverantes simile proffus exemplum, militis nimirum, qui Christi Dominie latere aquam pariter ac fanguinem manantem obfervaverat. Qui vidit (inquit) testimonium perhibuit, & testimoniumejus verum est, & ille scit quia vera dicit, ut & vos credatis. S. Joan. XIX. 35. Quare necesse non est, ut ad semores Asianos verba illa Evangelista referamus, ut proinde non se ipse duntaxat Apostolus, sed & seniores illi coævi Discipulum appellaverint. Et tamen cum Joannem alterum Discipulum appellarent seniores illi doctores Irenai, hoc uno confilio, ut illum ab Apostolo distinguerent, mihil faciebat ad fequentium ratiocinia, quod communi illo Discipuli titulo Apostolus ipse fuisset insignitus. Occasionem tamen

ta di ta fe

re ve ec de po

ill

fu fic fu bo

dis

pr

ill

ro/ ma

procti jan dit

fcr lem

tamen erroris proclivem illis dare potuit, qui de duobus ejusdem nominis, Apostolo alio, alio duntaxat Discipulo, Traditionem seniorum nullam observaverant. Sed redeamus illo unde digressi sumus.

Ad pag. 37. post seniorem.

Nec diffimulandam arbitror Amici cujusdam Docti sententiam, qui nostra legerat, antequam ederentur, de illo loco Clementino. Monuit ille post verba illa Πέτρε ερμίωεα, inchoandam esse Parenthesin, eodem tamen quo nos illam conclusimus loco concludendam; Postea mutatione levissima pro mes or reponi oportere mes' &. In eam nimirum sententiam ille, utad S. Petrum referantur verba illa 443' 8, cui fuerit proinde coævus Simon, Petri scilicet aliquantisper Discipulus. Id enim indicant verba en ochiyor, ficillum fuisse Magistrum erroris, ut tamen prius fuerit Discipulus Veritatis, qui tamen diu, ut Diabolus, in veritate non permanserit : Hæc ille, quam nos fecimus, fortasse rectius. De ortu tamen Basilidis, Valentini, Marcionisque sub Hadriano, eadem est, pro utriusque hypothesibus, & quidem manifesta illa, sententia Clementis.

Ad pag. 67.1.16.

Scripfit Hermas, ut existimo, ante Excidium Hierosolymitanum, ut Diss. Sing. ad Cestriensem de Romanorum Pontificum Successione, suspicatus sum. Mutavi itaque sententiam, ut Hermas Barnaba, pro temporum ratione, sit potius anteserendus.

Ad pag. 73.

Cum diu hæc scripserimus, antequam ederentur, proinde non est quod miretur Lector in multis rectiora suggestisse secundas cogitationes. Fini Trajani, aut etiam initiis Hadriani, novas illas Expeditiones contigisse credideram, quibus S. Matthai scriptum Evangelium in Indiam detulerit S. Bartholemæus. Jam annum ipsum deprehendisse videor

Uuu

E

Po

m

fer

A

cu

in

me

bes

co

tic

In

bu

R

eti

the

ter

mı

fid

Pa

die

gel

Ec

im

fita

bra

po

No

nu

S.

mu

ext

gin

me

eti

pai

quo contigerit illa Expeditio. Eundem nimirum illum quo redierit ab Expeditione Dacica II. Trajanus, Æræ nostræ CVII. Tunc Legationem illam Indorum observaveramus meminisse Dionem, cuius tamen Testimonium, fateor, antea suspectum habui. Jam observavi, cum Dione consentire Numos qui Indiam memorant Provinciam Populi Romani, V. nimirum cufos Trajani Consulatu, inter annum CIII. & CXII. quo VI. iniit Consulatum. Diu certe antequam in Orientem proficisceretur ipse Trajanus. Et recte Indos illos de finitimis Romano Imperio Indis fueram interpretatus, de Arabia Felicis Homeritis & Auxumitis, qui ipfi etiam solebant Indorum appellatione censeri. Ad illos nimirum Indos legatus mifsus est à Christianis Alexandrinis postea Pantanus. Illos converterunt postea, sub Constantino, Frumentius & Ædesius. Illos, sub Constantio, Theophilus Arianus, teste Philostorgio. Hos certe Indos recte potuit Populi Romani Provinciis attribuere Trajanus, Pace nimirum & divitiis florentes, nec aliunde quam per victos à Palma Arabas hostibus obnoxios. Alii Indi Imperii finitimi Augusto potius, quam Populo Romano, erant, pro Imperii disciplina, assignandi. Nec alios fuisse indicant ipsi Numi Indiam Provinciam memorantes Rhinocerote fignati. Æthiopia enim oriundos Rhinocerotes tradunt Veteres, quos & 'Al Drominus's proinde raipes appellat non uno in loco a Pausanias. Æthiopas nimirum Orientales intelligit, de quibus adeo multa disputat ex Homeri loco Strabo, eosdem prorsus cum his Arabiæ Felicis Indis. Vicerat autem Palma Arabas Petraos, eodem tempore quo Bellum Dacicum II. confecit ipse Trajanus. Ita patefacta via est ad interiores illos Arabia Felicis Indos, & terror tantus incuffus, ut reverso Trajano occurrerint eorum legati deditionem pollicentes. Sic Pacem habuerint Christiani aliquot annorum ante Expedia Paufan. Fliac. I. p. 159 Boot. p. 297.

n

1

s

.

t

t

r

5

Expeditionem Trajani Parthicam, novis Evangelii Pacifici Expeditionibus valde necessariam, quæ tamen nulla erat in fine Trajani. Tunc enim Bellis fervebant omnia. Tandem deficientibus reliquis, & Arabas à Palma devictos defecisse verisimile est, & cum Arabibus illos etiam Indos, nec unquam postea in Populi Romani potestatem rediisse. Nulli certe memorantur in Populis ab Hadriano liberatis seu Arabes, seu etiam Indi. Tantum abest ut sub Hadriano contingere potuerint illæ Christianorum Expeditiones. Ut enim reclusa est victis Arabibus Petræis ad Indos illos Arabiæ Felicis via; fic etiam deficientibus Arabibus occlusam fuisse verisimile est, nec ultra Romanorum Provinciarum Christianis accessam. Sic etiam facilius Expeditioni illi interesse potuit Bartholomaus Apostolus, quo propius illa contigerit à temporibus Apostolicis. Sic etiam optime intelligemus locum b Ignatii, quo dubitantes memorat de fide Evangelii, ni Archivorum testimonio probaretur. Paulo nimirum antea quam scriberet Ignatius, prodierant in publicam Ecclesiæ notitiam nostra Evangelia, occasione Hæreticorum, non quidem aliam ab Ecclesia Communionem aperte profitentium, sed impudentius tamen in Ecclesiam, quam antea, musfitantium. Inde factum ut & Evangelium aliud Ebræum sub Matthæi Apostoli nomine confingere possent Nazareni, non à Nazaretha dicti, sed à Nazaris, Ebionita. Inde ut lectionum varietatem nonnullam fatis Orthodoxorum Catholicis objicerent in S. Luca Evangelio Marcionita, quod proximo demum Saculo prolatis in lucem Evangeliis, nulla jam extarent Autographa, ad quæ provocari posset, Originalia. Sic itaque cum & falfa effent sub veris tamen Apostolorum nominibus Evangelia, & in veris etiam Evangeliis falsa tamen & ab Originali discrepantes Lectiones; hic itaque ad Originales Codices Unna in Ep . ad Philad.

d

16

fi

1

F

in Archivis reconditos provocandum Primævi illi censuere Christiani. Nihil istiusmodi observamus in Epistolis Paulinis, quarum Originales in Archivis conservatos testatur ad sua usque tempora Tertullianus.

Ad pag. 76.

Perperam, fateor, verba Taciti ad Neronis tempora retuli, quæ erant potius de Tiberii temporibus intelligenda. Recteque hunc errorem nostrum in Dist. Cypr. XI. reprehendit Cl. Auctor Novellarum Batavicarum mens. Maio an. 1686. Art. V.

Ad pag. 159. l. 9. post -tissimos.

Occurrent illi in Veteris Instrumenti versione Graca sæpissime, cum tamen nequeant de Pradestinatis intelligi. Sic & in N. T. ENAENTOI arspes SS. Paulus & Barnabas Act. XV. 25. Et ententoi ard pes à Judais missi ad Persecutiones in Christianos concitandas, teste Justino in Dialogo cum Tryphone, non certe, (quod sciri non potuit) Prædestinati, ne propriam Christianorum hanc existimemus vocis significationem. Tantum abest ut verum hoc fuerit, ut ne quidem apud Ethnicos fuerit prorsus inaudita. Principes, sed optimos, ELECTOS, & animas sanctiores, in larario habuit alexander Severus. Inde crediderim vocis usum ad Hareticos manasse Manichaos. Erant enim & illis sui, quos appellabant, Eletti, non propter Decretum aliquod, sed propter animarum, quarum gradus agnoscebant, præstantiorem quandam, magisque eximiam, Sandimoniam.

Ad pag. 228.1.21. post tuissent.

Ita certe verba illa prædicta intellexit Photius, ut sui temporis Historiam condiderit Herodianus.

Ad pag. 237. 1. 24. post Armeniæ.

Sed opus non est ut conjecturis causam hanc conficiamus. Audibi Bandinklui alibi noster, in hoc ipso Opere, memorat Irenaus, ita etiam Aula munus describit, ut (quanquam Graca desint) vix tamen

dubitare possimus, quin satellitium aliquod intellexerit Aula Imperatoria. Sunt enim illa ejus verba: d Quid autem & hi qui in Regali Aula sunt fideles, nonne ex eis qua Casaris sunt habent utensilia, & his qui non habent, unus quis que eorum secundum suam virtutem prastat? Interpretis Regalem Aulam Ecquis dubitet Grace suisse saura Casaris essent habere utensilia, Stipendium innuit & annonam, obsonia militantium. Hac nempe lucra erant & utilitates, quas idem ait ab Ethnicis percipere solitos Christianos. In illis sucris aurum postea recenset ac argentum & aramentum eum inscriptione & imagine Casaris in zonis suis ferri solita, proculdubio militaribus. Erat itaque in Imperatoris satellitio Florinus.

Ad pag. 240.1.5. post Cos. III. pro [ad not.omn. perv.] [Signati Numi in beneficii memoriam, gratique

animi monumentum.

Ad pag. 252. post. fin. adde.

Confirmat præterea hanc nostram Chronologiam Epiphanius, fiquem ille tamen suæ Chronologiæ testem, siquid conjecturis solidius habuerit. Lapsum ille Ecclesiæ ' Thyatirenæ, ab Apocalypseos Auctore reprehensum anno affignat ab Ascensione Domini XCIIIº. Hunc annum Ascensionis, si cum veteribus, si cum ipso etiam Epiphanio, eundem illum fuisse intelligamus, pro Coss. fuerint duo Gemini, Æræ noftræ receptæ, XXIXm. Sic in eundem, quem nos ortui Hæreticorum affignavimus, CXXIIm.inciderit annus ab Ascensione XCIIIus. accuratissime. Et fane Hæreticorum illum fuisse lapsum verisimillimum est, saltem de illis intelligendum esse Epiphanium. Mulier illa Jezabel Apoc. II. 20. à V. Testamenti Jezabele cognominata est, ad eandem plane formam, qua & Sodoma & Ægyptum & Babylonem.

Mysticas nimirum illas in hac ipsa legimus Apocalypsi XI. 8. XIV. 8. XVII. 5. Et cum Prophetissam illam legimus, & adulteros ejus & filios morte afficiendos, magis consentaneum est ut Sectam illam quam mulierem, pro styli Prophetici familiari Idiomate, intelligamus. Ita certe Ecclefiam Kupian innerlui falutaverat idem Joannes Epistola II2. cujus etiam filios ibidem memorat v. 4. Et Ecclesiis omnibus exemplo prædicit illam fore pænam Apoc.II.23. Ut proinde de Corpore aliquo hominum intelligendus fuerit Scriptor, quales illæ fuerint Ecclesia. Nec de alia Secta rectius quam de Basilidianis, aliisque Hadrianæis Hæreticis intelligendi funt, fi quidem ad illa tempora referenda fit hæc Prophetia, ut credidit referendam Epiphanius. Prophetissa erat illa v. 20. Et jam supra oftendimus ut f Prophetiam illi venditaverint Hæretici. Fornicatione præterea & Idolothytis polluebant illi sese filii Fezabelis v. 20. Et Hareticorum gillorum fimilia scelera noster habet Irenaus. Et Ba'n Sa rava v. 24. plane ad Hæreticorum बंह्म म्हाराव & Mysteria referenda funt. In eo duntaxat ab Epiphanio dissentimus, quod, quæ ille ad apertam Hæreticorum secessionem retulerit, Nos potius ad clandestinas eorum in Ecclesiam insidias referenda arbitremur. Tenemus interim, ex illius sententia, annum ipsum quo fuerint primum Hæretici illi in Asia grassati, eundem plane quem Nos è nostris collegeramus conjecturis. Recteque Polycarpo Smyrnæ agenti occasionem exclamationum dederint motus illi tam propinqui Thyatirenorum. Ad pag. 271.1.30. post Oxoniensi.

Edidit nuper Fragmentum Vir Doctissimus, idemque mihi amicissimus Dominus Guilielmus Cave S. Th. Professor in Opere Auctiori de Scriptoribus Ecclesiasticis. Edidit etiam, sed è MSS. Gallicis, Vir

omni laude dignus Carolus du Fresne Dominus du Cange, in posthuma Chronici Alexandrini Editione.

Ad pag. 277.

Receptam hic fecuti sumus Eusebii sententiam de Clemente Pantani Successore. Sed rectiora nos docuit egregium Philippi Sideta Fragmentum. Vide Not. in Append.

Ad pag. 388. 1. 9. post [Interpres.]

Fieri tamen potest ut Platonicorum morem imitatus iste fuerit Hæreticus, de quo Nos alibi plura adversus Grotium. Contrariis nimirum illi, vel contradictoriis potius Epithetis rem eandem ornare folebant, ad emendandum scilicet Imaginationis errorem. Sic Deum primarium & ortes or appellabant, ut nullam in eo cujuscunque entis perfectionem desiderari posse indicarent; ut tamen wio, ne perfectiones entium, quales à Nobis concipiuntur imperfectionibus admistæ, è facultatum nostrarum imperfectione oriundis, Deo tribuerentur. Sic itaque emissiones illas Æonum primariorum, non quales à nobis concipi folent, sed præstantiores longe altioresque nostris facultatibus, non imaginatione duntaxat, verumetiam intellectu, indicare voluerunt Hæretici. No enim ipso, intellectu nimirum, superiora crediderunt Platonici mpara illa гонта. Ita certe rurfus noster de Marci Sige vocem memorat, quam locuta est non locuta. L. I. c. 11.

Ad. pag. 432. post 9. 6.

Sed Flora potius Ptolemai discipulæ, cui Epistolam inscripsit ipse Ptolemaus ab Epiphanio memoratam, denominationem illi debuere fortasse Floriani, fiquid tamen fani tradiderit Philastrius. Ita certe melius quadrabit Analogia Grammatica, cum à Florini nomine essent potius Floriniani appellandi.

Ad pag. 476. post coloniis.

Sed Bosporanos ipsos, multasque alias ultra Pontum gentes, victis à Trajano gentibus accensent Rufus Festus & Eutropius. Ut proinde reliquis desicientibus, quominus etiam Pontici desicerent cautum suerit per Ponticas colonias.

ERRATA.

PAg. 9. 1. 6. del. in p. 13. 1. 5. pro ita leg. ait. p. 15. l. pen. ἀρχαῖοι p. 21. l. pen. cantium leg. coatium. l.ult. Antochentum leg. Histofolymitanum. p. 22. 1.6. αταφειούδυταν. p. 23. 1. 6. cum leg. cam. p. 24. l. 9. Septembris. P. 26. §. KV. p. 27. 1. 8. mandscave. ib. 1. 14. §. KVI. p. 28. l. 13. abstinuise. p. 30. l. 16. cum leg. cum p. 31. l. 9. CXV. p. 32. l. 16. τριχῆ. p. 34. l. 7. (w) valde ib. §. XIX. p. 45. l. 21. Δυτάπίας, l. 23. ατζώτη, p. 47. l. 8. αὐτάπίων. p. 48. l. 14. βιβρείτωι p. 7. β. l. 12. Τοκορδιίαπ ib. l. 13. prima p. 76. l. 26. Exiti. p. 82. l. 7. pott crτάβε add. necesse. p. 83. l. pen. ΓΝΣΟ. p. 84. l. 2 in leg. ni. p. 93. l. 12. del. e. p. 116. l. 16. Probanda p. 120. l. 8. ΑΠΑ ΡΧΑΣ. p. 137. l. 7. intimarum. p. 141. l. 26. pott Frideles add. positis. p. 146. l. 21. pott erf add. ad. p. 150. l. 13. in leg. ni. p. 200. l. 3. Libris. p. 202. l. 3. γερυμαπιτε. p. 203. l. 11. 13. Stagyrium. l. 121. fulbe. p. 223. l. 14. quum. p. 224. l. antep. έγχειξιοι. p. 229. l. 11. βubnatus leg. βib quo natus. p. 237. l. 23. ets leg cis. p. 238. l. antep. CXVII. p. 2. p. l. 12. congurium. l. 30. Retiquis. p. 240. l. 19. profectus. p. 248. l. 11. badiernus. p. 261. l. 12. migrenda. p. 263. l. 6. tilustrem. Origenem. p. 296. l. 23. βuscepise. p. 257. l. 12. αναρτικ. p. 263. l. 6. tilustrem. Origenem. p. 296. l. 23. βuscepise. l. antep. ανατοντών. p. 302. l. 26. post alium, add. alium. p. 307. l. 13. 200 l. 26. Valentinus. p. 309. l. 12. quo que. p. 310. l. 30. αξχή p. 31. l. 11. Harcticis. p. 325. l. 24. quidam. p. 330. l. 12. Horo. p. 332. l. 8. δελ. p. 934. l. 9. 10. del. in eo. p. 336. l. 20. obsendunt. p. 370. l. 12. Busch. p. 932. l. 8. δελ. p. 334. l. 9. 10. del. in eo. p. 336. l. 20. obsendunt. p. 370. l. 12. Busch. p. 932. l. 8. δελ. p. 334. l. 9. 10. del. in eo. p. 335. l. 24. epist. p. 429. l. 12. numen. p. 435. l. 26. λονφ. γνώσ. p. 457. l. antep. Irenzus leg. Joannes. l. pen. Αρυβοίε p. 459. l. 12. αρυβοίεται. p. 371. l. 24. εριβοίε p. 499. l. 12. αρυβοίεται. p. 508. l. 15. λολη με με βοί

n-u-fi-u-

160

21. 1.6. 27. eum .21. .11, opbi-3 1. 120. 5, p. 1. 3. 2. cus oo. 1. leg. rem, iium, 1. 13. 1. 13. 1. 13. 1. 13. 1. 14. 1. 14. 1. 15. 1